รายงานวิจัย

เรื่อง

การพัฒนาเทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวก ในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สกล วรเจริญศรี

ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

พฤศจิกายน 2559

การวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนจากเงินรายได้คณะศึกษาศาสตร์
ประจำปีงบประมาณ 2558

158.35
ส116ก
2559

รายงานวิจัย

เรื่อง

การพัฒนาเทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวก
ในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สกล วรเจริญศรี

14 มิ.ย. 2561

ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พฤศจิกายน 2559

การวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนจากรายได้คณะศึกษาศาสตร์
ประจำปีงบประมาณ 2558

A 187781

การพัฒนาเทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวก ในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สกล วรเจริญศรี

ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

พฤศจิกายน 2559

การวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนจากรายได้คณะศึกษาศาสตร์
ประจำปีงบประมาณ 2558

The Development of Creative Techniques for Enhancing Positive Relationships in Adolescents' Group Counseling

Assistant Professor Dr.Skol Voracharoensri

Department of Guidance and Educational Psychology

Faculty of Education

Srinakharinwirot University

November 2016

การพัฒนาเทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวก ในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น 2) พัฒนาเทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น และ 3) ศึกษาผลการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น โดยแบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากประชากรทั้งหมด เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนิสิตระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 2 หลักสูตรการศึกษาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2559 จำนวน 412 คน และระยะที่ 2 การศึกษาผลการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น มีกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น จำนวน 54 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง และแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม โดยพิจารณาจากผลการศึกษาในระยะที่ 1 คัดเลือกนิสิตที่มีคะแนนสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มตั้งแต่เปอร์เซ็นไทล์ที่ 33 ลงมา และมีความสมัครใจเข้าร่วมการทดลอง การสุ่มตัวอย่างเข้าสู่กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยกลุ่มทดลองแบ่งออกเป็น 8 กลุ่ม และกลุ่มควบคุม 1 กลุ่ม แต่ละกลุ่มมีจำนวนสมาชิกกลุ่มละ 6 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้าง แบบสอบถามและแบบสังเกตพฤติกรรมสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ 8 เทคนิคและแบบรายงานตนเอง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหาสำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพ และใช้เทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยด้วยสถิติ t-test for Dependent และ t-test for Independent และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. โมเดลการวัดสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวคิดของไคลน์ คอเรย์และคอเรย์ ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ได้แก่ ความใส่ใจ ความร่วมมือ การเปิดเผยตนเอง การสนับสนุนในกลุ่ม ความรู้สึกสบายใจและไว้วางใจ การแสดงความคิดและความรู้สึก และการยอมรับสมาชิก มีค่าความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (χ^2=330.29 df=292 p=.06 GFI=0.95 AGFI=0.92 CFI=1.00 RMSEA=0.01 SRMR=0.04) มีน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานอยู่ในเกณฑ์สูงมีค่าระหว่าง 0.56 – 0.94 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. เทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นประยุกต์จากวิธีการให้คำปรึกษาเชิงสร้างสรรค์ ประกอบด้วย วิธีการใช้เกมและการเล่น การเคลื่อนไหว ศิลปะ ดนตรี กิจกรรม วรรณกรรมและบทกลอน สำหรับในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้พัฒนาเทคนิคเชิงสร้างสรรค์จำนวน 8 เทคนิค ได้แก่ เทคนิคบอลพิศวง เทคนิคศิลปะของฉัน เทคนิคนิตยสารของฉัน เทคนิคอัลบั้มเพลงชีวิต เทคนิคกวีชีวิตข้อคิดคำคม เทคนิคคำพยากรณ์ เทคนิคเกมกระดานบอกเล่าเก้าสิบ และเทคนิคสิ่งแทนฉัน

ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนการดำเนินการ 3 ขั้นตอน คือ ขั้นนำ ขั้นดำเนินการและขั้นสรุป และใช้แนวคิดการเรียนรู้ผ่านการได้รับประสบการณ์และการเรียนรู้ผ่านการสอนในการดำเนินการให้คำปรึกษากลุ่ม

3. กลุ่มทดลองทั้ง 8 กลุ่มที่ได้รับเทคนิคเชิงสร้างสรรค์มีสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าเทคนิคเชิงสร้างสรรค์แต่ละเทคนิคมีผลทำให้สัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นเพิ่มขึ้น

4. กลุ่มทดลองทั้ง 8 กลุ่มที่ได้รับเทคนิคเชิงสร้างสรรค์มีสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยกลุ่มทดลองที่ได้รับเทคนิคเกมกระดานบอกเล่าเก้าสิบมีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยสูงที่สุด และรองลงมาคือ เทคนิคบอลพิศวง เทคนิคอัลบั้มเพลงชีวิต เทคนิคกวีชีวิตข้อคิดคำคม เทคนิคคำพยากรณ์ เทคนิคศิลปะของฉัน เทคนิคสิ่งแทนฉัน และเทคนิคนิตยสารของฉัน ตามลำดับ

The Development of Creative Techniques for Enhancing Positive Relationships in Adolescents' Group Counseling

Abstract

The purposes of this research were 1) to study the components of positive relationship in adolescents' group counseling; 2) to develop creative techniques for enhancing positive relationships in adolescents' group counseling and 3) to study the effect of using creative techniques for enhancing positive relationships in adolescents' group counseling. The study was conducted in two phases: Phase I: To study the components of the positive relationship in adolescents' group counseling, the target population was specified among 412 second year undergraduate students in Education, Srinakharinwirot University, Academic Year 2016. Phase II: Regarding investigating the effects of using creative techniques to enhance positive relationship in adolescent's group counseling, 54 samples, selected by the purposive sampling methods, were divided into two groups. These samples were also considered by the results from Phase I, in which their scores of positive relationship in adolescents' group counseling were lower than 33rd percentile, and with their voluntary participation in the experiment. There were one control group and eight experimental groups, comprising six members in each one. The research instruments were semi-structure interview form, positive relationship in adolescents' group counseling questionnaire, a behavioral observation checklist, eight creative techniques and self-report form. Content analysis for qualitative data and confirmatory factor analysis technique were used to analyze the data. Furthermore, to compare the difference of mean scores, t-test (for dependent and independent samples) and one-way analysis of varience was employed in this study.

The research results were as follows:

1. The model of measurement of positive relationships in adolescents' group counseling was based on the concepts of Kline, Corey and Corey, which were characterized into seven components: attention, cooperation, self-disclosure, support of group members, feeling of comfort and trust, expressing of thoughts and feeling, and group members' acceptance. These seven components were inaccordance with empirical data (χ^2=330.29 df=292 p=.06 GFI=0.95 AGFI=0.92 CFI=1.00 RMSEA=0.01 SRMR=0.04), with the high loading factor ranging from 0.56 – 0.94 at significant level of .01.

2. Creative techniques for enhancing positive relationships in adolescents' group counseling were developed based on creative counseling approaches: play and game methods, movement methods, art methods, music method, activity methods, literature and poetry methods. The developed eight creative techniques were amazing ball technique, my art technique, my magazine technique, my life music album technique, poetic life quotes technique, horoscopes technique, 90 storytelling board game technique, and self-representation technique, and each technique consisted of three phases: beginning, working and ending, and using experiential and didactic learning in group counseling

3. After the experiment, all of the eight experimental groups, which received creative techniques with positive relationship in group counseling, scored higher than before the experiment, with a statistically significant difference at the level of .01. Each of the techniques was also found to be capable of enhancing positive relationships in group counseling among adolescents.

4. The scores of eight experimental groups received creative techniques with positive relationship in adolescents' group counseling rated higher than the control group with a statictically significant difference at the level of .01. The results also revealed that the experimental groups which received the technique of a storytelling board game had the highest difference in means. Futhermore, the sores ranked lower in mean difference were found in the techniques of an amazing ball, my life music album, poetic life quotes, horoscopes, my art, self-representation and my magazine, respectively.

ประกาศคุณูปการ

การวิจัยเรื่องการพัฒนาเทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น ได้รับทุนสนับสนุนจากรายได้คณะศึกษาศาสตร์ ประจำปีงบประมาณ 2558 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้บริหารคณะศึกษาศาสตร์ ที่กรุณาให้การสนับสนุนดำเนินการวิจัยดังกล่าว

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่สละเวลาอันมีค่าในการให้สัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม การตรวจคุณภาพเครื่องมือการวิจัยทั้งแบบสอบถามและเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ครั้งนี้จนสำเร็จลุล่วงไปได้อย่างดี และขอขอบพระคุณอาจารย์ ดร.อรอุมา เจริญสุข อาจารย์ ดร.วิไลลักษณ์ ลังกา อาจารย์ประจำภาควิชาการวัดผลและการวิจัยทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่ให้คำแนะนำทางด้านสถิติ กลุ่มตัวอย่าง การวิเคราะห์ข้อมูล และแนวทางการวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มณฑิรา จารุเพ็ง ผู้ช่วยวิจัยทำหน้าที่ในการสังเกตพฤติกรรมสัมพันธภาพเชิงบวกของสมาชิกกลุ่มในการดำเนินการทดลอง และเป็นเพื่อนร่วมงานผู้เป็นกัลยาณมิตรที่ให้ความอนุเคราะห์ช่วยเหลือ ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาต่างๆ ในงานวิจัย และขอบคุณอาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ที่อนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลการวิจัย อีกทั้งขอขอบคุณนิสิตปริญญาตรีที่เป็นกลุ่มเป้าหมายในการเก็บข้อมูล และนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการเข้าร่วมการทดลองการวิจัย ตลอดจนขอขอบคุณนางสาวนริศรา ศิริพันธศักดิ์ นิสิตปริญญาโทที่ให้ความช่วยเหลือในการดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยในครั้งนี้

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์สำหรับศาสตร์และวิชาชีพทางด้านการให้คำปรึกษาในการนำองค์ความรู้ต่างๆ ที่ได้จากการศึกษา ค้นคว้าและการวิจัยไปประยุกต์ใช้ทั้งในการสอน การวิจัย และการฝึกปฏิบัติการให้คำปรึกษา โดยการนำเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ทั้ง 8 เทคนิคไปใช้เป็นกิจกรรมหรือเครื่องมือสำหรับการดำเนินการให้คำปรึกษากลุ่มสำหรับวัยรุ่น

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สกล วรเจริญศรี

ผู้วิจัย 2559

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	**1**
ภูมิหลัง	1
คำถามการวิจัย	8
วัตถุประสงค์การวิจัย	8
ความสำคัญของการวิจัย	8
ขอบเขตการวิจัย	9
ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบสัมพันธภาพเชิงบวก ในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น	9
กลุ่มผู้ให้ข้อมูล	9
กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย	9
ระยะที่ 2 การพัฒนาและศึกษาผลการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อ เสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น	10
กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ครั้งที่ 1	10
กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ครั้งที่ 2	10
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย	10
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	11
ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย	11
นิยามศัพท์เฉพาะ	11
นิยมปฏิบัติการ	12
กรอบแนวคิดการวิจัย	17
สมมติฐานการวิจัย	20
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	**21**
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษากลุ่ม	22
ความหมายการให้คำปรึกษาวัยรุ่น	22
เป้าหมายของการให้คำปรึกษากลุ่ม	23
ทักษะพื้นฐานสำหรับการให้คำปรึกษาของผู้นำกลุ่ม	25
ขั้นตอนการให้คำปรึกษากลุ่ม	29
พลังของกลุ่มในการให้คำปรึกษา	35
ประเด็นปัญหาสำคัญของการให้คำปรึกษา	39

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่ม.....	40
	ความหมายสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่ม.....	41
	ลักษณะสำคัญของสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่ม.....	43
	การประเมินสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่ม.....	49
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ในการให้คำปรึกษากลุ่ม.....	51
	แนวคิดและทฤษฎีต่างๆ ที่ประยุกต์ใช้ในการให้คำปรึกษากลุ่ม.....	51
	ความหมายเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ในการให้คำปรึกษา.....	54
	ประโยชน์และความสำคัญของเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ในการให้คำปรึกษากลุ่ม.....	56
	เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ในการให้คำปรึกษากลุ่ม.....	58
	กลุ่มวิธีการใช้การเล่นและเกม.....	58
	กลุ่มวิธีการใช้งานศิลปะ.....	65
	กลุ่มวิธีการใช้งานวรรณกรรม และบทกลอน คำคม.....	68
	กลุ่มวิธีการใช้ดนตรี.....	70
	กลุ่มวิธีการใช้การเคลื่อนไหว.....	71
	กลุ่มวิธีการใช้กิจกรรม.....	73
	ทักษะพื้นฐานการให้คำปรึกษากลุ่มกับการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์....	79
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ในการให้คำปรึกษา	80
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษาแบบพบกันครั้งเดียว.....	95
3	**วิธีดำเนินการวิจัย**.....	**99**
	ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น.....	100
	การกำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูลและกลุ่มเป้าหมาย.....	100
	การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	101
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	107
	การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	108

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
	ระยะที่ 2 การพัฒนาและศึกษาผลการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น	109
	การกำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	109
	การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	111
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	119
	การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล	123
4	**ผลการวิเคราะห์ข้อมูล**	**125**
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผล	125
	ตัวอักษรย่อขององค์ประกอบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	126
	การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	126
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	127
	ตอนที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น	127
	ตอนที่ 2 การพัฒนาเทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น	140
	ตอนที่ 3 ศึกษาผลการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น	147
5	**สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ**	**189**
	วัตถุประสงค์การวิจัย	189
	ขอบเขตของการวิจัย	189
	ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น	189
	ระยะที่ 2 การพัฒนาและศึกษาผลการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น	192

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
	สรุปผลการวิจัย	196
	การอภิปรายผล	207
	ข้อเสนอแนะ	228
	ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้	228
	ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	229
บรรณานุกรม		230
ภาคผนวก ก		239
	รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการสัมภาษณ์เพื่อหาองค์ประกอบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น	240
	แบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้างเพื่อศึกษาองค์ประกอบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น	241
	สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเพื่อศึกษาองค์ประกอบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น	245
ภาคผนวก ข		248
	รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น	249
	ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น	250
	ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสังเกตพฤติกรรมของสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มของวัยรุ่น	252
	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น	253
ภาคผนวก ค		255
	รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการสนทนากลุ่มครั้งที่ 1 (Focus group) พิจารณาความเหมาะสมเบื้องต้นจากมุมมองของผู้เชี่ยวชาญ (Expert perspective) ของการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น	256

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
	แบบประเมินความเหมาะสมเบื้องต้นของการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ในการเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น	257
	ผลคะแนนการพิจารณาความเหมาะสมเบื้องต้นของเทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น	259
	สรุปประเด็นข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญในการสนทนากลุ่มครั้งที่ 1 (Focus group) พิจารณาความเหมาะสมเบื้องต้นของการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น	260
	ภาพประกอบการสนทนากลุ่ม (Focus group) ครั้งที่ 1 พิจารณาความเหมาะสมเบื้องต้นของการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ต่าง ๆ	262
	รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการสนทนากลุ่ม (Focus group) ครั้งที่ 2 พัฒนาขั้นตอนการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น	263
	สรุปประเด็นข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญในการสนทนากลุ่ม (Focus group) ครั้งที่ 2	264
	ภาพการสนทนากลุ่มครั้งที่ 2	269
ภาคผนวก ง		270
	รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของเทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น	271
	ค่าดัชนีความสอดคล้องของเทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น	272
ภาคผนวก จ		273
	แบบสอบถามสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น	274
	แบบสังเกตพฤติกรรมสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น	277

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
	แบบรายงานตนเองของสมาชิกกลุ่มในการเข้าร่วมกลุ่ม.....	280
	ขั้นตอนการดำเนินการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นทั้ง 8 เทคนิค.....	281
ภาคผนวก ฉ	สรุปผลการทดลองการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น จำนวน 8 กลุ่ม.....	334
ภาคผนวก ช	ผลการวิเคราะห์แบบรายงานตนเอง (Self-report) ของสมาชิกกลุ่ม	354
	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของประโยชน์และประสบการณ์โดยภาพรวม จำแนกตามเทคนิคทั้ง 8 เทคนิค.....	355
	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของความพึงพอใจกับเทคนิคและกิจกรรมในกลุ่ม จำแนกตามเทคนิคทั้ง 8 เทคนิค.....	357
	ผลการแสดงความคิดเห็นจากการรายงานตนเองของสมาชิกกลุ่มในด้านประโยชน์หรือประสบการณ์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกลุ่ม และด้านความรู้สึกพึงพอใจ หรือความชอบของเทคนิค / กิจกรรมที่ผู้นำกลุ่มใช้ในการเข้าร่วมกลุ่ม จำแนกตามเทคนิคทั้ง 8 เทคนิค.....	359
ภาคผนวก ซ	ภาพการทดลองการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น.....	367

สารบัญตาราง

ตาราง หน้า

1 การสื่อสารที่ไม่ใช่ภาษาพูดกับพฤติกรรมที่แสดงออกที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลของการให้คำปรึกษา..... 28

2 การสังเคราะห์เทคนิคเชิงสร้างสรรค์จากเอกสารและงานวิจัยในต่างประเทศ..... 75

3 จำนวนกลุ่มเป้าหมายที่ศึกษาและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ 101

4 การวิเคราะห์จากการสัมภาษณ์แบบรายบุคคล (Face to face interview) เพื่อศึกษาองค์ประกอบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น... 103

5 แสดงคุณภาพของแบบสอบถามสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมและรายด้าน..... 105

6 การวิเคราะห์ มุมมองของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยว (Expert perspective) กับการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ในการเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น..... 115

7 แบบแผนการทดลองแบบแบบสองกลุ่มวัดก่อน และวัดหลัง (Pretest posttest control group design)..... 120

8 กำหนดการในการทดลองการพัฒนาเทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่ม..... 122

9 จำนวน และร้อยละของข้อมูลทั่วไปของกลุ่มเป้าหมาย (N=412)..... 128

10 จำนวนข้อ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การแปลผลของแบบสอบถามสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมและรายด้าน (N=412)..... 129

11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลของสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นจำแนกตามสาขาวิชา(N=412)..... 130

12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลของสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นจำแนกตามคณะ (N=412)..... 131

13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น..... 132

14 ค่าดัชนีความความสอดคล้องกลมกลืนและดัชนีเปรียบเทียบของโมเดลการวัดสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น..... 134

15 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น..... 135

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง หน้า

16 สรุปแนวคิดที่ประยุกต์ใช้ในการพัฒนาเทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น..... 145
17 การเปรียบเทียบคะแนนสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมและรายด้านก่อนและหลังใช้เทคนิคบอลพิศวง (n=6)..... 147
18 การเปรียบเทียบคะแนนสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมและรายด้านก่อนและหลังใช้เทคนิคศิลปะของฉัน (n=6)..... 149
19 การเปรียบเทียบคะแนนสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมและรายด้านก่อนและหลังใช้เทคนิคนิตยสารของฉัน (n=6)..... 151
20 การเปรียบเทียบคะแนนสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมและรายด้านก่อนและหลังใช้เทคนิคอัลบั้มเพลงชีวิต (n=6)..... 153
21 การเปรียบเทียบคะแนนสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมและรายด้านก่อนและหลังใช้เทคนิคกวีชีวิตข้อคิดคำคม (n=6)..... 155
22 การเปรียบเทียบคะแนนสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมและรายด้านก่อนและหลังใช้เทคนิคคำพยากรณ์ (n=6)..... 157
23 การเปรียบเทียบคะแนนสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมและรายด้านก่อนและหลังใช้เทคนิคเกมกระดานบอกเล่าเก้าสิบ (n=6)..... 159
24 การเปรียบเทียบคะแนนสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมและรายด้านก่อนและหลังใช้เทคนิคสิ่งแทนฉัน (n=6)..... 161
25 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นก่อนและหลังการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ทั้ง 8 เทคนิค..... 163
26 การเปรียบเทียบคะแนนสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมและรายด้านโดยใช้เทคนิคบอลพิศวงจำแนกตามกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม..... 165
27 การเปรียบเทียบคะแนนสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมและรายด้านโดยใช้เทคนิคศิลปะของฉันจำแนกตามกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม..... 167

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง หน้า

28 การเปรียบเทียบคะแนนสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น โดยรวมและรายด้านโดยใช้เทคนิคนิตยสารของฉันจำแนกตามกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม 169

29 การเปรียบเทียบคะแนนสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น โดยรวมและรายด้านโดยใช้เทคนิคอัลบั้มเพลงชีวิตจำแนกตามกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม 171

30 การเปรียบเทียบคะแนนสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น โดยรวมและรายด้านโดยใช้เทคนิคกวีชีวิตข้อคิดคำคมจำแนกตามกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม 173

31 การเปรียบเทียบคะแนนสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น โดยรวมและรายด้านโดยใช้เทคนิคคำพยากรณ์จำแนกตามกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม 175

32 การเปรียบเทียบคะแนนสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น โดยรวมและรายด้านโดยใช้เทคนิคเกมกระดานบอกเล่าเก้าสิบจำแนกตามกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม 177

33 การเปรียบเทียบคะแนนสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น โดยรวมและรายด้านโดยใช้เทคนิคสิ่งแทนฉันจำแนกตามกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม 179

34 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น โดยใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ทั้ง 8 เทคนิค จำแนกตามกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม 181

35 สรุปการเปรียบเทียบผลการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมและรายด้านที่จำแนกตามเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ทั้ง 8 เทคนิคระหว่าง ก่อนและหลังการทดลอง 183

36 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นหลังได้รับการทดลองโดยเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ต่างๆ ซึ่งพิจารณาสัมพันธภาพเชิงบวกโดยรวมและรายด้านจำแนกตามเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ทั้ง 8 เทคนิค 185

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง **หน้า**

37 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น ด้านความใส่ใจจำแนกตามเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ทั้ง 8 เทคนิค..... 187

38 เปรียบเทียบผลการวิเคราะห์สัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่ม จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญตามแนวคิดของไคลน์ คอเรย์และคอเรย์..... 245

39 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามสัมพันธภาพเชิงบวก ในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น..... 250

40 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสังเกตพฤติกรรมสัมพันธภาพเชิงบวก ในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น..... 252

41 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษา กลุ่มวัยรุ่น..... 253

42 ค่าดัชนีความสอดคล้องของเทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพ เชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น..... 272

43 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของประโยชน์และประสบการณ์ โดยภาพรวม จำแนกตามเทคนิคทั้ง 8 เทคนิค..... 355

44 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของความพึงพอใจกับเทคนิค และกิจกรรมในกลุ่ม จำแนกตามเทคนิคทั้ง 8 เทคนิค..... 357

สารบัญภาพประกอบ

ภาพประกอบ **หน้า**

1 กรอบแนวคิดการศึกษาองค์ประกอบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น (ระยะที่ 1) ตามแนวคิดของไคลน์ (Kline) คอเรย์และคอเรย์ (Corey & Corey)..... 18
2 กรอบแนวคิดศึกษาผลการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น (ระยะที่ 2)..... 20
3 เทคนิคการใช้ศิลปะในการให้คำปรึกษาหรือการบำบัด..... 65
4 เทคนิคกระดานเกมบันไดและงู (The Snakes and Ladders Board Game) 82
5 เทคนิคการ์ดเกม UNO..... 84
6 เกมกระดาน SeCZ Talk..... 87
7 ขั้นตอนการดำเนินการพัฒนาเทคนิคาเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น..... 118
8 องค์ประกอบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น..... 138
9 โมเดลการวัดสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น (ค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน)..... 139
10 การสนทนากลุ่มครั้งที่ 1..... 262
11 การสนทนากลุ่มครั้งที่ 2..... 269
12 เทคนิคบอลพิศวง..... 285
13 อุปกรณ์สำหรับการใช้เทคนิคศิลปะของฉัน..... 291
14 อุปกรณ์สำหรับการใช้เทคนิคนิตยสารของฉัน..... 296
15 อุปกรณ์สำหรับเทคนิคอัลบั้มเพลงชีวิต..... 302
16 การ์ดเทคนิคกวีชีวิตข้อคิดคำคม..... 311
17 กระดาษเขียนชื่อสื่อความหมาย และการ์ดสำหรับเขียนบทกลอน ข้อคิด คำคม... 311
18 บัตรคำพยากรณ์..... 319
19 บัตรคำคุณลักษณะต่างๆ (ทั้งด้านบวกและด้านลบ)..... 319
20 ตัวอย่างกระดานเกมบอกเล่าเก้าสิบ..... 328
21 คู่มือการเล่นเกมกระดานบอกเล่าเก้าสิบ..... 329
22 อุปกรณ์เทคนิคสิ่งแทนฉัน..... 333
23 แสดงการจัดสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่เอื้อต่อการดำเนินการให้คำปรึกษากลุ่ม... 368

สารบัญภาพประกอบ (ต่อ)

ภาพประกอบ **หน้า**

24 การทดลองเทคนิคบอลพิศวง..... 368
25 การทดลองการใช้เทคนิคศิลปะของฉัน และผลงานของสมาชิกกลุ่ม..... 368
26 การทดลองการใช้เทคนิคนิตยสารของฉัน และผลงานของสมาชิกกลุ่ม..... 368
27 การทดลองการใช้เทคนิคอัลบั้มเพลงชีวิต และผลงานของสมาชิกกลุ่ม..... 369
28 การทดลองการใช้เทคนิคกวีชีวิตข้อคิดคำคม..... 369
29 การทดลองการใช้เทคนิคคำพยากรณ์..... 369
30 การทดลองการใช้เทคนิคเกมกระดานบอกเล่าเก้าสิบ..... 369
31 การทดลองการใช้เทคนิคสิ่งแทนฉัน..... 369

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิ **หน้า**

1 การเปรียบเทียบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น โดยรวมและรายด้านก่อนและหลังการใช้เทคนิคบอลพิศวง..... 148

2 การเปรียบเทียบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น โดยรวมและรายด้านก่อนและหลังการใช้เทคนิคศิลปะของฉัน..... 150

3 การเปรียบเทียบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น โดยรวมและรายด้านก่อนและหลังการใช้เทคนิคนิตยสารของฉัน..... 152

4 การเปรียบเทียบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น โดยรวมและรายด้านก่อนและหลังการใช้เทคนิคอัลบั้มเพลงชีวิต..... 154

5 การเปรียบเทียบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น โดยรวมและรายด้านก่อนและหลังการใช้เทคนิคกวีชีวิตข้อคิดคำคม.. 156

6 การเปรียบเทียบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น โดยรวมและรายด้านก่อนและหลังการใช้เทคนิคคำพยากรณ์..... 158

7 การเปรียบเทียบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น โดยรวมและรายด้านก่อนและหลังการใช้เทคนิคบอกเล่าเก้าสิบ..... 160

8 การเปรียบเทียบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น โดยรวมและรายด้านก่อนและหลังการใช้เทคนิคสิ่งแทนฉัน..... 162

9 การเปรียบเทียบผลต่างของค่าเฉลี่ยสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมจำแนกตามการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ทั้ง 8 เทคนิคของกลุ่มทดลองระหว่างก่อนและหลังการทดลอง..... 164

10 การเปรียบเทียบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมและรายด้านก่อนและหลังการใช้เทคนิคบอลพิศวงจำแนกตามกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม..... 166

11 การเปรียบเทียบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมและรายด้านก่อนและหลังการใช้เทคนิคศิลปะของฉันจำแนกตามกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม..... 168

สารบัญแผนภูมิ (ต่อ)

แผนภูมิ		หน้า
12	การเปรียบเทียบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมและรายด้านก่อนและหลังการใช้เทคนิคนิตยสารของฉันจำแนกตามกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม	170
13	การเปรียบเทียบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมและรายด้านก่อนและหลังการใช้เทคนิคอัลบั้มเพลงชีวิตจำแนกตามกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม	172
14	การเปรียบเทียบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมและรายด้านก่อนและหลังการใช้เทคนิคกวีชีวิตข้อคิดคำคมจำแนกตามกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม	174
15	การเปรียบเทียบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมและรายด้านก่อนและหลังการใช้เทคนิคคำพยากรณ์จำแนกตามกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม	176
16	การเปรียบเทียบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมและรายด้านก่อนและหลังการใช้เทคนิคบอกเล่าเก้าสิบจำแนกตามกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม	178
17	การเปรียบเทียบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมและรายด้านก่อนและหลังการใช้เทคนิคสิ่งแทนฉันจำแนกตามกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม	180
18	การเปรียบเทียบผลต่างของค่าเฉลี่ยสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมจำแนกตามการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ทั้ง 8 เทคนิคระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม	182
19	ค่าเฉลี่ยของของประโยชน์และประสบการณ์โดยภาพรวมจำแนกตามเทคนิคทั้ง 8 เทคนิค	356
20	ค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจของเทคนิคและกิจกรรมในกลุ่มจำแนกตามเทคนิคทั้ง 8 เทคนิค	358

บทที่ 1
บทนำ

ภูมิหลัง

ปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ตามลักษณะทางสังคมประชากรศาสตร์ (Sociodemographic characteristics) เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วไม่ว่าจะเป็นด้านเทคโนโลยี ด้านการศึกษา ด้านการเมือง ด้านครอบครัว ด้านการประกอบอาชีพ ด้านเศรษฐกิจ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ด้านที่พักอาศัย ด้านคุณธรรมจริยธรรมและด้านวิถีการดำเนินชีวิต การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ล้วนแล้วแต่ส่งผลให้มนุษย์ต้องปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม หากบุคคลใดปรับตัวอยู่ในสังคมได้ก็จะสามารถดำเนินชีวิตได้ตามปกติ และอยู่รอดในสังคมได้อย่างมีความสุข แต่หากบุคคลใดไม่สามารถปรับตัวได้ก็จะส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตทำให้เกิดปัญหาขึ้นกับบุคคลนั้นๆ โดยเฉพาะปัญหาที่เกี่ยวข้องกับทางจิตใจ ได้แก่ ซึมเศร้า เครียด วิตกกังวล เป็นต้น (ศูนย์วิจัยสุขภาพกรุงเทพ, 2555: ออนไลน์) กลุ่มวัยรุ่นเป็นกลุ่มที่มีแนวโน้มเผชิญกับประเด็นปัญหาต่างๆ มากที่สุดกลุ่มหนึ่ง ไม่ว่าจะเป็นการฆ่าตัวตายของวัยรุ่น การใช้สารเสพติด ความล้มเหลวในสัมพันธภาพ การหย่าร้างของครอบครัว ความสับสนในค่านิยมและการประกอบอาชีพ ความซึมเศร้า ซึ่งจากประเด็นปัญหาดังกล่าวนั้น การให้คำปรึกษาได้รับการยอมรับว่าเป็นวิธีการหนึ่งที่มีคุณค่าในการช่วยเหลือวัยรุ่นให้สามารถจัดการกับประเด็นปัญหาต่างๆ เหล่านี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Morganett, 1990: 1)

การให้คำปรึกษา (Counseling) เป็นวิธีการช่วยเหลือบุคคลที่มีปัญหาให้เกิดการสำรวจปัญหา ตระหนักรู้และเข้าใจปัญหา การค้นพบข้อจำกัด จุดเด่นของตนเองอันนำไปสู่การวางแผนการช่วยเหลือและหาแนวทางการแก้ปัญหาร่วมกัน (Sutton & Stewart, 2002: 1) นอกจากนี้คิง (King, 1999: 13) กล่าวว่า การให้คำปรึกษาเป็นความสัมพันธ์ระหว่างคนสองคน โดยเปิดโอกาสให้บุคคลหนึ่งที่เรียกว่าผู้รับคำปรึกษาได้พูดคุยระบายความอึดอัดใจหรือเรื่องราวที่ไม่สบายใจของตนเอง แสดงความคิดเห็น ความเชื่อ ค่านิยม ตลอดจนเจตคติต่างๆ โดยผู้ให้คำปรึกษาจะใช้ความรู้ และทักษะทางการให้คำปรึกษาช่วยในการแก้ปัญหา สำหรับการให้คำปรึกษานั้นมีหลายประเภท นิรันดร์ จุลทรัพย์ (2551: 242 - 243) ได้แบ่งการให้คำปรึกษา ออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ การให้คำปรึกษารายบุคคล (Individual counseling) และการให้คำปรึกษากลุ่ม (Group counseling) ทั้งนี้แต่ละวิธีจะมีข้อดีและข้อจำกัดที่แตกต่างกันไป

การให้คำปรึกษารายบุคคลเป็นรูปแบบของการให้ความช่วยเหลือบุคคลที่มีการพบกันแบบตัวต่อตัว (Face to face) ประกอบด้วยผู้ให้คำปรึกษา 1 คน และผู้รับคำปรึกษา 1 คน จากความร่วมมือกันของสองฝ่ายโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้รับคำปรึกษาได้สามารถเข้าใจปัญหาและมีแนวทางในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้ด้วยตนเอง ดังที่ลุค-ฟง และลี-แมน (Luk-Fong & Lee-Man, 2013: 6) ได้อธิบายความหมายของการให้คำปรึกษารายบุคคลไว้ว่า เป็นกระบวนการช่วยเหลือบุคคลให้เกิดความเจริญงอกงามที่แก้ปัญหาความยุ่งยากส่วนบุคคลและทำให้บุคคลสามารถตระหนักรู้ในศักยภาพของตนเองได้อย่างสมบูรณ์ ส่วนการให้คำปรึกษากลุ่มนั้น เป็นรูปแบบของการให้ความช่วยเหลือที่มีผู้ให้คำปรึกษา 1 คน

และมีผู้รับคำปรึกษาจำนวนระหว่าง 4–12 คน โดยผู้ให้คำปรึกษาจะทำหน้าที่เป็นผู้นำกลุ่ม คอยเอื้ออำนวยให้การดำเนินการบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ สำหรับเป้าหมายทั่วไปของการให้คำปรึกษากลุ่มนั้น คอเรย์ (Corey, 2000: 7) กล่าวไว้ว่า การให้คำปรึกษากลุ่มจะมีความแตกต่างจากการให้คำปรึกษารายบุคคล เพราะจากหลักการพื้นฐานของการให้คำปรึกษากลุ่มจะมีความเกี่ยวข้องกับกระบวนการด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคล ซึ่งหมายความว่า สมาชิกกลุ่มจะมีส่วนร่วมที่สำคัญในการเอื้ออำนวยต่อกระบวนการให้คำปรึกษา โดยมีเป้าหมาย คือ การให้สมาชิกกลุ่มเกิดความไว้วางใจ การเรียนรู้ผ่านกลุ่ม การมีมุมมองใหม่ๆ เกี่ยวกับตนเอง การนำตนเอง การยอมรับตนเองและผู้อื่น การเรียนรู้ในการเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม และการเข้าใจค่านิยมตนเอง ตลอดจนตัดสินใจนำเอาค่านิยมที่ดีของผู้อื่นในกลุ่มไปปรับใช้กับการดำเนินชีวิตของตนเองได้

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2553: 323) ได้แบ่งขั้นตอนการดำเนินการให้คำปรึกษากลุ่มออกเป็น 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 การพัฒนาสัมพันธภาพและการระบุปัญหา ขั้นที่ 2 การประเมินปัญหาและการกำหนดความชัดเจนของปัญหา ขั้นที่ 3 การวางแผนการให้คำปรึกษากลุ่ม ขั้นที่ 4 การดำเนินการให้ความช่วยเหลือ และขั้นที่ 5 การยุติการให้คำปรึกษา อีกทั้งทรอทเซอร์ (Trotzer, 1999: 119 - 130) ได้แบ่งขั้นตอนการดำเนินการให้คำปรึกษากลุ่มออกเป็น 5 ขั้น ประกอบด้วย ขั้นที่ 1 ขั้นการสร้างความรู้สึกปลอดภัย (Security stage) ขั้นที่ 2 ขั้นการยอมรับ (Acceptance stage) ขั้นที่ 3 การสร้างความรับผิดชอบ (Responsibility stage) ขั้นที่ 4 ขั้นดำเนินการ (Work stage) และขั้นสุดท้าย คือ ขั้นการปิดกลุ่ม (Closing stage)

ปัจจุบันการให้คำปรึกษากลุ่มเป็นวิธีการหนึ่งที่ได้รับความนิยมและมีการใช้กันอย่างแพร่หลายมากขึ้น เพราะเป็นวิธีการที่สามารถนำมาใช้ในการช่วยเหลือบุคคลในการแก้ปัญหาให้กับตนเองในด้านต่างๆ และในขณะเดียวกันก็สร้างความเจริญงอกงามให้กับผู้รับคำปรึกษาได้อีกด้วย นอกจากนี้ในกระบวนการให้คำปรึกษากลุ่มยังช่วยเสริมสร้างการเรียนรู้ด้านการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี (Corey, 2004: 6) สำหรับในทัศนะของจาคอบส์ แมซสัน และฮาร์วิล (Jacobs, Masson, & Harvill, 1998: 2 - 5) ได้อธิบายว่า การให้คำปรึกษากลุ่มช่วยเสริมสร้างประสบการณ์ให้กับสมาชิกได้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน ได้เห็นมุมมองที่หลากหลาย สร้างความรู้สึกของความเป็นเจ้าของในกลุ่ม ได้ฝึกทักษะต่างๆ ในกลุ่ม ได้รับข้อมูลย้อนกลับ ได้รับการเรียนรู้ที่หลากหลาย ได้รับประสบการณ์จริงและเรียนรู้การสร้างข้อผูกพันในกลุ่ม เป็นต้น ดังนั้นวิธีการให้คำปรึกษากลุ่มจึงถูกนำมาใช้ในการแก้ไขและป้องกันปัญหาพร้อมทั้งส่งเสริมพัฒนาบุคคลตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

ปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญและส่งผลทำให้กระบวนการให้คำปรึกษากลุ่มดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ คือ สัมพันธภาพในกลุ่ม (Kottler & Brown, 1996: 72) ซึ่งโคโค และคนอื่นๆ (Coco & Others, 2016: Online) ได้กล่าวว่าสัมพันธภาพในกลุ่ม (Group relationships) สำหรับการดำเนินการให้คำปรึกษากลุ่มในการพบกันครั้งแรกหรือในระยะแรกๆ ของการดำเนินการให้คำปรึกษากลุ่ม (Early session) อาจมีลักษณะทั้งสัมพันธภาพเชิงบวก (Positive relationships) และสัมพันธภาพเชิงลบ (Negative relationships) ในกลุ่มได้ ซึ่งผู้นำกลุ่มที่สามารถสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกจะส่งผลต่อ

ประสิทธิผลของกลุ่มได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้เพื่อให้การให้คำปรึกษากลุ่มประสบความสำเร็จผู้นำกลุ่มจะต้องสร้างสัมพันธภาพให้เกิดขึ้นและรักษาไว้ในทุกๆ ระยะของการดำเนินการให้คำปรึกษาไม่ว่าจะเป็นขั้นเริ่มต้นการให้คำปรึกษากลุ่ม (Initial stage) ขั้นดำเนินการให้คำปรึกษากลุ่ม (Working stage) และขั้นยุติการให้คำปรึกษากลุ่ม (Terminating stage) แต่อย่างไรก็ตามสำหรับขั้นที่มีความสำคัญมากที่สุดขั้นหนึ่งของการสร้างสัมพันธภาพในการให้คำปรึกษา คือ ขั้นการเริ่มต้นการให้คำปรึกษา (Corey & Corey, 2006: 152)

โดเฮอตี้ และทอมสัน (Doherty & Thompson, 2014: 502) ได้ให้ความหมายของสัมพันธภาพที่ดีในการให้คำปรึกษากลุ่มเอาไว้ว่า หมายถึงเป็นลักษณะของผู้รับคำปรึกษาที่รู้สึกสบายใจในการเปิดเผยเรื่องราวต่างๆ ของตนเอง และรู้สึกซื่อสัตย์ต่อความรู้สึกของตนเอง อีกทั้งการมีสัมพันธภาพที่ดีจะส่งผลให้เกิดสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่ม สำหรับโรว์เทน (Roaten, 2011: 303) ได้อธิบายว่าสัมพันธภาพเชิงบวกเป็นความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดที่เกิดขึ้นในกระบวนการให้คำปรึกษากลุ่มที่ผู้นำกลุ่มสามารถเชื่อมโยงและสร้างความสัมพันธ์ทางอารมณ์ ความคิดระหว่างผู้ให้คำปรึกษากับผู้รับคำปรึกษา หรือกล่าวได้ว่าเป็นสัมพันธภาพเชิงบวกที่เอื้อให้การดำเนินการให้คำปรึกษากลุ่มประสบความสำเร็จได้ นอกจากนี้ คอเรย์และคอเรย์ (Corey & Corey, 2006: 172) ได้อธิบายถึงลักษณะสำคัญของกลุ่มที่มีสัมพันธภาพที่ดีในขั้นเริ่มต้นของการดำเนินการให้คำปรึกษา ได้แก่ บรรยากาศที่อบอุ่น ความคุ้นเคยของสมาชิก การเรียนรู้ในกลุ่ม การมีส่วนร่วม ความรู้สึกปลอดภัย การสำรวจตนเอง ความรู้สึกไว้วางใจ ความเต็มใจที่จะแสดงความคิดเห็น ความรู้สึกต่างๆ การรับรู้การเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม การได้รับความช่วยเหลือและได้รับแนวทางที่เป็นประโยชน์จากกลุ่ม ตลอดจนการเปิดเผยเรื่องราวต่างๆ ของตนเอง สำหรับแนวความคิดของไคลน์ (Kline, 2003: 98 - 101) ได้อธิบายลักษณะสำคัญเกี่ยวกับสัมพันธภาพเชิงบวกของสมาชิกกลุ่มว่าควรประกอบไปด้วย ความใส่ใจ ความร่วมมือ มีส่วนร่วม เปิดเผยตนเอง อดทนกับสิ่งที่ไม่เห็นด้วยหรือความขัดแย้งของสมาชิก ยอมรับความคิดเห็นและให้การสนับสนุน เปิดใจรับฟัง ไว้วางใจและมีบรรยากาศที่สบายใจ

จากแนวคิดดังกล่าวข้างต้นเกี่ยวกับสัมพันธภาพที่ดีหรือสัมพันธภาพเชิงบวกในการดำเนินการให้คำปรึกษากลุ่มนั้น จะพบว่าในต่างประเทศได้มีการศึกษาและค้นคว้าอย่างมากจนกลายเป็นแนวคิดหรือหลักการที่ถูกนำมาใช้ในการอ้างอิงและนำไปสู่การปฏิบัติในการดำเนินการให้คำปรึกษากลุ่ม แต่อย่างไรก็ตามสำหรับในประเทศไทยนั้นยังไม่พบการศึกษาค้นคว้าหรือการวิจัยเกี่ยวกับองค์ประกอบของสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น ดังนั้นการวิจัยในระยะที่ 1 นี้ ผู้วิจัยจึงทำการศึกษาองค์ประกอบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มของวัยรุ่นในบริบทไทย โดยนำแนวคิดสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษาของคอเรย์และคอเรย์ (Corey & Corey, 2006) และไคลน์ (Kline, 2003) มาใช้เป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาองค์ประกอบและทำการศึกษาด้วยวิธีการเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการให้คำปรึกษา จากนั้นนำผลจากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์เชิงเนื้อหาและนำไปสร้างแบบสอบถามเพื่อใช้ในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นด้วยวิธีการเชิงปริมาณโดยทางสถิติต่อไป

สำหรับการให้คำปรึกษากลุ่มนั้นสมาชิกกลุ่มที่เข้าร่วมในกลุ่มจะมีความหลากหลาย มีความแตกต่างกันในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น เพศ อายุ การศึกษา พื้นฐานครอบครัวหรือปัญหาที่แตกต่างกัน ทำให้การสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มในระยะเริ่มต้นจึงเป็นเรื่องที่ยุ่งยากและมีความละเอียดอ่อน นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้ให้คำปรึกษาบางคนก็พบกับอุปสรรคและปัญหาต่างๆ ในการสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกสำหรับการให้คำปรึกษา ในเรื่องนี้คอเรย์ (Corey, 2000: 35) ได้ระบุอย่างชัดเจนว่า ปัญหาที่สำคัญประการหนึ่ง คือ แม้ว่าก่อนเข้ากลุ่มผู้ให้คำปรึกษาจะมีการเตรียมความพร้อมของผู้รับคำปรึกษาสำหรับดำเนินการกลุ่มแล้วก็ตาม แต่ปรากฏว่าผู้ให้คำปรึกษากลุ่มก็ไม่สามารถสร้างสัมพันธภาพกับสมาชิกกลุ่มได้ เนื่องจากสมาชิกยังรู้สึกไม่พร้อมและขาดความเต็มใจ ไม่ใส่ใจฟังเรื่องราวของผู้อื่น มีการต่อต้าน ไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นของสมาชิก ไม่ร่วมมือและไม่สนับสนุนสมาชิกในกลุ่ม ในทำนองเดียวกันทรอทเซอร์ (Trotzer, 1999: 119) ได้กล่าวว่า ผู้ให้คำปรึกษากลุ่มอาจพบกับอุปสรรคสำคัญในขั้นเริ่มต้นของการให้คำปรึกษากลุ่มไม่ว่าจะเป็น ผู้รับคำปรึกษากลุ่มเกิดความรู้สึกอึดอัดใจหรือรู้สึกไม่สบายใจและไม่ไว้วางใจกับการอยู่ในกลุ่ม ไม่เต็มใจที่จะมีปฏิสัมพันธ์หรือพูดคุยกับผู้อื่นในกลุ่ม ทั้งนี้เนื่องจากสมาชิกกลุ่มต้องพบกับสภาพแวดล้อมทางสังคมใหม่ที่แตกต่างจากที่คุ้นเคย นอกจากนี้ คอเรย์ และคอเรย์ (Corey & Corey, 2006: 134) ได้เน้นความสำคัญเกี่ยวกับระยะเริ่มต้นของการให้คำปรึกษากลุ่มว่าในการพบกันครั้งแรกนั้นผู้รับคำปรึกษาอาจเกิดความสงสัย ความคับข้องใจ ตลอดจนไม่กล้าที่จะเปิดเผยตนเองหรือไม่กล้าแสดงความคิด ความรู้สึกต่างๆ ของตนเองในกลุ่ม

จากประเด็นปัญหาของการสร้างสัมพันธภาพในการให้คำปรึกษากลุ่มที่ได้กล่าวไปแล้ว สามารถสรุปได้ว่า การสร้างสัมพันธภาพในการให้คำปรึกษากลุ่มเป็นเรื่องที่มีความยุ่งยาก ซึ่งผู้ให้คำปรึกษากลุ่มจะต้องมีความสามารถในการใช้ทักษะด้านการเป็นผู้นำกลุ่ม ด้านการให้คำปรึกษาจึงจะทำให้การให้คำปรึกษากลุ่มดำเนินการไปได้เป็นอย่างดี และบรรลุตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ดังที่ โอฟาแรล (O'Farrell, 1995: 50) กล่าวไว้ว่า การสร้างสัมพันธภาพและบรรยากาศที่ทำให้เกิดความไว้วางใจในขั้นเริ่มต้นของการให้คำปรึกษากลุ่มเป็นสิ่งที่มีความสำคัญและมีความยากลำบากกับกลุ่มประเภทต่างๆ รวมทั้งกลุ่มวัยรุ่นด้วย เพราะกลุ่มวัยรุ่นนั้นจะมีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างไปจากบุคคลในวัยอื่น ดังนั้นตามทัศนะของเกลดาร์ด และเกลดาร์ด (Geldard & Geldard, 1999: 53) กล่าวว่า การให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นนั้น ผู้ให้คำปรึกษากลุ่มจะต้องมีทักษะการสร้างสัมพันธภาพที่เหมาะสม มีเทคนิคการสร้างบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อกลุ่มวัยรุ่น เพื่อให้สอดคล้องกับความแตกต่างของวัยรุ่นจากวัยอื่นๆ บอร์ และคนอื่นๆ (Bor & Others, 2002: 11) ได้เน้นความสำคัญว่าด้วยลักษณะของวัยรุ่นที่แตกต่างไปจากกลุ่มอื่นๆ จึงทำให้วัยรุ่นไม่ชอบการพูดคุยที่ใช้เวลานานเกินไป ชอบพูดคุยเรื่องที่ง่ายๆ ไม่สลับซับซ้อน ชอบสิ่งที่แปลกใหม่ ชอบความสนุกสนานเพลิดเพลิน ชอบความตื่นเต้น รวมถึงชอบทำกิจกรรมต่างๆ ที่มีการเคลื่อนไหวและมีโอกาสแสดงออกในกลุ่ม

การให้คำปรึกษากลุ่มโดยทั่วไปเทคนิคที่นำมาใช้มักจะเป็นเทคนิคพื้นฐานในการให้คำปรึกษา (Basic-counseling techniques) เช่น เทคนิคการถามคำถาม เทคนิคการสะท้อนความรู้สึก เทคนิคการเชื่อมโยง เทคนิคการสรุปความ ซึ่งเทคนิคดังกล่าวนั้นเป็นเทคนิคที่ใช้ภาษาพูดที่นำมาใช้ในการให้

คำปรึกษากลุ่ม ซึ่งในบางครั้งพบว่า การใช้เทคนิคพื้นฐานที่กล่าวมานั้นอาจไม่เพียงพอและเหมาะสมในการให้คำปรึกษาสำหรับกลุ่มวัยรุ่น (Rose, 1998: 50; Gladding,1994: Online) ดังที่เบรดเลย์และคนอื่น (Bradley & Others, 2008 : 44) กล่าวไว้ว่า วิธีการให้คำปรึกษาแบบดั้งเดิม (Traditional counseling approach) เป็นการใช้เทคนิคพื้นฐานทั่วไป อาจไม่เหมาะสมกับการให้คำปรึกษากลุ่มสำหรับวัยรุ่นในยุคปัจจุบัน ซึ่งผู้ให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นในปัจจุบันต้องมีเทคนิควิธีการที่หลากหลายเพิ่มขึ้น และเทคนิคต่างๆ นั้นจะต้องเหมาะสมในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นที่มีลักษณะความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว อีกทั้งชิมเมล และจาคอบส์ (Schimmel & Jacobs, 2011: 2; cited Nickerson & O'Laughlin, 1982; Beaulieu, 2003; & Jacobs, 1992) อธิบายว่าวิธีการให้คำปรึกษาทั่วไปที่ใช้กันจะมีความเกี่ยวข้องกับการใช้การพูดคุยซึ่งอาจมีข้อจำกัดสูง ดังนั้นผู้ให้คำปรึกษาจำเป็นที่จะต้องมีเทคนิควิธีการที่มากกว่าการแค่ใช้คำพูดหรือเทคนิคพื้นฐานในการให้คำปรึกษา ซึ่งเทคนิคเชิงสร้างสรรค์จะเป็นเทคนิคที่ใช้ในการให้ความช่วยเหลือที่มีความเป็นรูปธรรม สามารถเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ สร้างความน่าสนใจสำหรับผู้รับคำปรึกษาในการดำเนินการให้คำปรึกษา ตลอดจนสามารถทำให้เกิดสัมพันธภาพระหว่างผู้ให้คำปรึกษากับผู้รับคำปรึกษาได้อย่างรวดเร็ว

เนื่องจากพบว่า การสร้างสัมพันธภาพในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นในระยะต่างๆ มีความยุ่งยาก รวมทั้งมีความละเอียดอ่อนที่ผู้ให้คำปรึกษาต้องใส่ใจเป็นอย่างมาก ดังนั้นจึงมีความพยายามคิดค้นหรือพัฒนาเทคนิคต่างๆ เพิ่มขึ้นเพื่อนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ด้านการให้คำปรึกษา สำหรับเทคนิคเชิงสร้างสรรค์เป็นแนวคิดและวิธีการใหม่ที่เกิดขึ้นในวงการให้คำปรึกษา ซึ่งมีความแตกต่างจากวิธีการให้คำปรึกษากลุ่มแบบดั้งเดิมมีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้กับผู้รับคำปรึกษาที่มีความหลากหลายและแตกต่างกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้คำปรึกษากับกลุ่มวัยรุ่น จะมีลักษณะที่แตกต่างกันอย่างมากจากการให้คำปรึกษาผู้ใหญ่ นอกจากนี้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ที่หลากหลายยังจะสามารถช่วยเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มได้ดียิ่งขึ้น และที่สำคัญเทคนิคเหล่านี้จะช่วยให้ผู้รับคำปรึกษาเกิดความรู้สึกผ่อนคลายและช่วยให้วัยรุ่นมีความรู้สึกสนใจ และมีความเพลิดเพลินในระหว่างการดำเนินการให้คำปรึกษากลุ่มได้อีกด้วย (Crew, 2013: Online)

วิลสัน และซิโอเมค-ไดเจิล (Wilson & Ziomek-Daigle, 2013: 2) กล่าวว่า เทคนิคเชิงสร้างสรรค์เป็นวิธีการที่ได้รับการยอมรับ และได้นำมาใช้ในการให้คำปรึกษากับกลุ่มเด็กและวัยรุ่นอย่างแพร่หลาย สอดคล้องกับคอเรย์ และคอเรย์ (Corey & Corey, 2006: 168) ได้เสนอแนะแนวทางของการเริ่มต้นการให้คำปรึกษากับกลุ่มวัยรุ่นว่า เทคนิคอย่างหนึ่งที่ผู้นำกลุ่มสามารถใช้ในการสร้างความสนใจ และทำให้สมาชิกกลุ่มวัยรุ่นได้มีส่วนร่วมในกลุ่มเพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพที่ดีก่อนดำเนินการเข้าสู่ปัญหา คือ การใช้กิจกรรมหรือเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ ได้แก่ การใช้เทคนิคเกม เทคนิคการเขียน และกิจกรรมอื่นๆ ที่เป็นสื่อสำหรับการเริ่มต้นการให้คำปรึกษากลุ่ม รวมทั้งโรส (Rose, 1998: 47) ระบุว่า การดำเนินการกลุ่มกับผู้รับคำปรึกษาที่เป็นวัยรุ่น ผู้ให้คำปรึกษากลุ่มควรมีเทคนิคและกิจกรรมที่สร้างสรรค์ไม่ว่าจะเป็นการใช้เกมกระดาน เกมคอมพิวเตอร์ ดนตรี หรือเครื่องมือต่างๆ ประกอบการให้คำปรึกษากลุ่ม ซึ่งเทคนิคเหล่านี้จะช่วยทำให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีระหว่างสมาชิกกลุ่มกับผู้นำกลุ่ม และระหว่างสมาชิกกลุ่ม

ด้วยกันเอง ดังนั้นเพื่อให้การสร้างสัมพันธภาพในกลุ่มประสบความสำเร็จผู้ให้คำปรึกษากลุ่มจึงจำเป็นที่จะนำเทคนิคเชิงสร้างสรรค์มาใช้เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มสำหรับวัยรุ่น

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยในต่างประเทศ พบว่า เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ที่ใช้ในการให้คำปรึกษากลุ่มนั้นมีหลากหลายวิธี ได้แก่ วิธีการใช้เกมและการเล่น วิธีการใช้ศิลปะ วิธีการใช้วรรณกรรมและบทกวี วิธีการใช้ดนตรี วิธีการใช้การเคลื่อนไหว ตลอดจนวิธีการใช้กิจกรรมต่างๆ ในการให้คำปรึกษา วิธีการดังกล่าวนั้นมีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการให้คำปรึกษากลุ่มเด็กและวัยรุ่น และจะช่วยส่งเสริมให้เกิดประสิทธิผลและเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่ม นอกจากนี้ถ้าผู้ให้คำปรึกษากลุ่มสามารถนำเทคนิคเชิงสร้างสรรค์มาใช้ในกลุ่มจะสามารถกระตุ้นให้สมาชิกมีการพูดคุย การแสดงความคิดเห็นและความรู้สึก ตลอดจนมีสัมพันธภาพระหว่างบุคคลเกิดขึ้น ดังที่เพลเฮมและสเตซี่ (Pelham & Stacey, 2007: 17) กล่าวว่า เทคนิคการให้คำปรึกษาเชิงสร้างสรรค์นั้น เปรียบเหมือนกับสะพาน (Acting as a bridge) ที่เชื่อมระหว่างผู้ให้คำปรึกษากับผู้รับคำปรึกษาให้เกิดการพูดคุย ระบายความคิดและความรู้สึก นอกจากนี้จาคอบส์ แมซสัน และฮาร์วิล (Jacops, Masson, & Harvill, 2006: 118) ได้กล่าวอีกว่าเทคนิคเชิงสร้างสรรค์เป็นกิจกรรมที่ใช้ในการให้คำปรึกษากลุ่มที่มีการพบกันในครั้งแรกของการให้คำปรึกษาได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับกลุ่มวัยรุ่นที่เป็นนักศึกษาในวิทยาลัย (College students) (Corey, Corey, & Corey, 2014: 363 – 364)

สำหรับประโยชน์ของเทคนิคเชิงสร้างสรรค์นั้น นอกจากจะช่วยในเรื่องการสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มแล้ว ยังช่วยลดความรู้สึกตึงเครียด ความวิตกกังวล ความรู้สึกอึดอัดใจเหมือนถูกคุกคามในกลุ่ม นอกจากนี้เทคนิคนี้ยังมีแนวโน้มที่จะช่วยให้วัยรุ่นสามารถสำรวจความรู้สึกของตนเอง สำรวจประเด็นปัญหาของตนเอง และในที่สุดจะนำไปสู่การค้นพบตนเองได้เป็นอย่างดี (Gotay, 2013: 151) อีกทั้งครอคเกอร์ และวโรเบิลสกี (Crocker & Wroblewsk, 1975: 453 - 458) ได้กล่าวถึงประโยชน์จากการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ในการให้คำปรึกษาว่า สามารถช่วยให้ผู้รับคำปรึกษาเกิดสัมพันธภาพเชิงบวก ความสนุกสนาน ความกล้าที่จะเปิดเผยตนเอง การแสดงความคิดความรู้สึกต่างๆ ของตนเองในกลุ่ม เกิดบรรยากาศที่อยากแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ดังนั้นการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มจึงเป็นเทคนิคที่สำคัญและมีความเหมาะสมกับการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น ดังที่เมลิซซา (Melissa, 2008: 154 - 167) ได้ศึกษาการใช้เทคนิคเกมที่เป็นเครื่องมือในการให้คำปรึกษากับเด็กและครอบครัว ผลจากการศึกษาพบว่า การใช้เทคนิคเกมในการให้คำปรึกษาช่วยให้เด็กและครอบครัวมีปฏิสัมพันธ์เป็นอย่างดี สมาชิกให้ความร่วมมือในการให้คำปรึกษา และส่งผลทำให้เกิดประสิทธิภาพในการให้คำปรึกษาด้วย

เทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดและหลักการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องโดยใช้รูปแบบการดำเนินการให้คำปรึกษากลุ่มแบบพบกันครั้งเดียว (Single - session group counseling) เป็นแนวทางในการดำเนินการทดลอง ซึ่งยึดหลักการสำคัญของการให้คำปรึกษากลุ่มแบบพบกันครั้งเดียว คือ การกำหนด

เป้าหมายของการดำเนินการกลุ่มที่ชัดเจน การมีแผนการและขั้นตอนการดำเนินการกลุ่ม ลักษณะปัญหาของสมาชิกกลุ่มที่มีระดับไม่ลึกซึ้ง การมีจำนวนสมาชิกในกลุ่ม 6 คนที่มีความสมัครใจในการเข้าร่วมการทดลอง และใช้ระยะเวลาการดำเนินการ 1 ชั่วโมง 30 นาที (Jacops, Masson, & Harvil, 2006:62, 400) ดังที่โกลแมน (Goleman, 1991: Online) ได้กล่าวว่า การให้คำปรึกษาแบบพบกันเพียงครั้งเดียวที่ใช้เวลาในการพบกัน 2 ชั่วโมงมีความเพียงพอกับการให้การช่วยเหลือผู้รับคำปรึกษาเบื้องต้น ซึ่งสอดคล้องกับสตอลเกอร์ ฮอร์ตัน และเคท (Stalker, Horton, & Cait, 2012: 40; cited Hoyt, Rosenbaum, & Talmon, 1994) ที่กล่าวว่าการให้คำปรึกษาแบบพบกันครั้งเดียวสามารถกระตุ้นผู้รับคำปรึกษาให้เกิดการพัฒนา ได้รับมุมมองใหม่ๆ และเกิดการเรียนรู้ในเรื่องต่างๆ ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงด้านความรู้สึกและพฤติกรรมได้ ซึ่งจากการรายงานผลการศึกษาของทอลมัน พบว่า ร้อยละ 78 จาก 200 คน ของผู้มารับการบำบัดแบบพบกันครั้งเดียวมีความรู้สึกดีขึ้นเกี่ยวกับปัญหาของตนเองหลังการบำบัด อีกทั้งคาร์รูเธอรส์ (Carruthers, 2014: 43) ได้ศึกษาการใช้ดนตรีบำบัดแบบรายบุคคลโดยการบำบัดเพียงครั้งเดียวกับกลุ่มวัยรุ่น โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นวัยรุ่นจำนวน 9 คน ที่ได้รับการใช้ดนตรีบำบัดด้วยการบำบัดแบบครั้งเดียว ผลจากการศึกษาพบว่า การใช้ดนตรีบำบัดสามารถสร้างบรรยากาศที่ทำให้ผู้รับการบำบัดรู้สึกปลอดภัย เปิดเผยตนเอง และสามารถเชื่อมต่อกับผู้รับการบำบัดได้เป็นอย่างดี นอกจากนั้นผู้วิจัยนำหลักการของขั้นตอนในการดำเนินกลุ่ม 3 ขั้นตอน คือ ขั้นเริ่มต้น ขั้นดำเนินการและขั้นสรุป (Rose, 1998: 50 - 52) และประยุกต์แนวคิดของการเรียนรู้ผ่านการได้รับประสบการณ์ (Experiential learning) และการเรียนรู้ผ่านการสอน (Didactic learning) (O'Sullivan, Blatch, & Toh, 2014: 125 - 144) เป็นกรอบแนวคิดของการดำเนินการทดลองการวิจัยการพัฒนาเทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มของวัยรุ่นในครั้งนี้

จากประเด็นความสำคัญของสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น ดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาวิเคราะห์สัมพันธภาพเชิงบวกว่ามีองค์ประกอบของสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น 7 ด้าน ได้แก่ ด้านความใส่ใจ ด้านความร่วมมือ ด้านการเปิดเผยตนเอง ด้านการสนับสนุนในกลุ่ม ด้านความรู้สึกสบายใจและไว้วางใจ ด้านการแสดงความคิดและความรู้สึก ด้านการยอมรับสมาชิก ตามกรอบแนวคิดทางการวิจัยระยะที่ 1 หรือไม่ จากนั้นจึงดำเนินการพัฒนาเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ที่ประยุกต์จากแนวคิดวิธีการให้คำปรึกษาเชิงสร้างสรรค์ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น ตลอดจนศึกษาผลการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ต่างๆ ว่าสามารถใช้ในการเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นได้หรือไม่อย่างไร อีกทั้งเพื่อศึกษาว่าเทคนิคเชิงสร้างสรรค์แต่ละเทคนิคที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นสามารถเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นด้านใดได้บ้าง ซึ่งผลจากการวิจัยในครั้งนี้ทำให้ได้องค์ประกอบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นในบริบทของไทย และเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ต่างๆ เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกที่ใช้ในการให้คำปรึกษากลุ่มสำหรับวัยรุ่นที่นับได้ว่าเป็นเทคนิคหรือวิธีการที่เป็นนวัตกรรมทางวิชาชีพการให้คำปรึกษาในประเทศไทยต่อไป

คำถามการวิจัย

1. สัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นมีลักษณะอย่างไร และมีองค์ประกอบอะไรบ้าง

2. เทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นมีลักษณะอย่างไร และประกอบด้วยเทคนิคอะไรบ้าง

3. การใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์สามารถเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นได้มากน้อยเพียงใด

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น

2. เพื่อพัฒนาเทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น

3. เพื่อศึกษาผลการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น โดยมีวัตถุประสงค์ย่อย คือ

3.1 เพื่อเปรียบเทียบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นกลุ่มทดลองก่อนและหลังได้รับเทคนิคเชิงสร้างสรรค์

3.2 เพื่อเปรียบเทียบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นหลังการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองที่ได้รับเทคนิคเชิงสร้างสรรค์และกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้รับการจัดกระทำใดๆ

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์ดังประเด็นต่อไปนี้

1. ประโยชน์ต่อนิสิตที่เข้าร่วมการวิจัย สำหรับการเข้าร่วมการให้คำปรึกษากลุ่มส่งผลให้นิสิตเกิดความเจริญงอกงามและการพัฒนาตนเอง โดยเฉพาะด้านสัมพันธภาพเชิงบวกที่นอกจากการเรียนรู้จากการอยู่ร่วมกันในกลุ่มแล้ว นิสิตที่เข้าร่วมการวิจัยสามารถเกิดกระบวนการเปลี่ยนแปลง และซึมซับสำหรับการมีเจตคติที่ดี และมีแนวทางบางประการที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพเชิงบวกสามารถนำไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตกับการอยู่ร่วมกันในกลุ่มสังคม ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มเพื่อน และกลุ่มครอบครัว

2. ประโยชน์ในเชิงวิชาการ การวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนาเทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น ซึ่งทำให้ได้องค์ความรู้ใหม่ในศาสตร์การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น และเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ต่างๆ ที่เป็นวิธีการใหม่และเป็นประโยชน์ในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น ซึ่งสามารถนำไปใช้ในการสอนรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษา และสามารถนำไปใช้ในการฝึกปฏิบัติกับนิสิตในระดับปริญญาโทและปริญญาเอกได้เกิดทักษะการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น

3. ประโยชน์เชิงปฏิบัติ ผลการศึกษาด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นทำให้ได้แบบสอบถามและแบบสังเกตพฤติกรรมสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการให้คำปรึกษากลุ่มสำหรับวัยรุ่นได้ อีกทั้งจากการพัฒนาเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ ทำให้ได้เทคนิคการให้คำปรึกษากลุ่มที่เป็นวิธีการใหม่ ซึ่งกล่าวได้ว่าเป็นนวัตกรรมของการใช้เทคนิคในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นที่มีความเหมาะสมและเกิดประสิทธิผลอย่างมาก ทั้งนี้นักให้คำปรึกษาหรือผู้ที่ทำหน้าที่ที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปประยุกต์ใช้เพื่อการเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นได้

ขอบเขตของการวิจัย

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตของการศึกษาออกเป็น 2 ระยะ โดยมีรายละเอียดของการดำเนินการในระยะต่างๆ ดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น

การดำเนินงานในระยะนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเทคนิคเชิงคุณภาพและปริมาณ โดยการวิเคราะห์และสังเคราะห์เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มจากเอกสาร หลักการ แนวคิดของไคลน์ (Kline, 2003) คอเรย์และคอเรย์ (Corey & Corey, 2006) จากนั้นนำข้อมูลที่ได้ไปสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ นำผลที่ได้จากการศึกษาด้วยเทคนิคเชิงคุณภาพมาทำการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันด้วยวิธีการทางสถิติ โดยมีกลุ่มผู้ให้ข้อมูลและกลุ่มเป้าหมายในการศึกษาองค์ประกอบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น คือ

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์เพื่อศึกษาองค์ประกอบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นด้วยวิธีเชิงคุณภาพ คือ ผู้เชี่ยวชาญด้านการให้คำปรึกษา จำนวน 13 คน โดยมีเกณฑ์การพิจารณาคุณสมบัติ คือ สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาเอกด้านการให้คำปรึกษา หรือเป็นผู้ปฏิบัติงานด้านการให้คำปรึกษาหรือเป็นอาจารย์สอนในระดับอุดมศึกษาในสาขาที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษา

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาองค์ประกอบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น คือ นิสิตระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 2 หลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 ประกอบด้วยนิสิตจาก 6 คณะ ได้แก่ คณะศึกษาศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ คณะพลศึกษา และคณะวิทยาศาสตร์ จำนวนทั้งสิ้น 412 คน

สำหรับในระยะที่ 1 ของการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาองค์ประกอบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น จำนวนกลุ่มเป้าหมายดังกล่าวถือว่าเป็นจำนวนที่เพียงพอและเหมาะสมกับการวิเคราะห์องค์ประกอบ โดยเกณฑ์ของการใช้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง คือ อย่างน้อย 10 คน

ต่อข้อคำถาม 1 ข้อของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล (Zhao, 2008: Online) ซึ่งในการศึกษาวิจัยในระยะนี้ มีข้อคำถามทั้งสิ้น 30 ข้อ ดังนั้นจำนวนข้อคำถามและตัวอย่างดังกล่าวจึงเพียงพอเหมาะสมในการศึกษาสำหรับการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น

ระยะที่ 2 การพัฒนาและศึกษาผลการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น การดำเนินงานในระยะนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเทคนิคเชิงคุณภาพและปริมาณ โดยการวิเคราะห์และสังเคราะห์เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ในการให้คำปรึกษาจากเอกสารและงานวิจัยในต่างประเทศ จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาดำเนินการสนทนากลุ่ม (Focus group) กับผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 2 ครั้ง เพื่อนำผลที่ได้จากวิธีการเชิงคุณภาพมาพัฒนาเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ และศึกษาผลการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น โดยมีกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ครั้งที่ 1

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการคัดเลือกเทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นเบื้องต้น โดยการสนทนากลุ่ม ครั้งที่ 1 เพื่อตรวจสอบโดยใช้มุมมองพิจารณาความเหมาะสมของผู้เชี่ยวชาญ (Expert perspective) ของการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ต่างๆ ที่ได้จากเอกสารและงานวิจัยในต่างประเทศ โดยผู้เชี่ยวชาญด้านจิตบำบัด ด้านจิตวิทยาคลินิก และด้านการให้คำปรึกษา จำนวน 5 คน

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ครั้งที่ 2

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการพัฒนาเทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น โดยการสนทนากลุ่มในครั้งที่ 2 เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของขั้นตอนการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ ได้แก่ ความถูกต้องของเนื้อหา ความเหมาะสมของการใช้ภาษาคำสั่ง ระยะเวลา และรูปแบบขั้นตอนของการดำเนินการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ในการเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น จากผู้เชี่ยวชาญในการให้คำปรึกษา จำนวน 5 คน

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาผลการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น คือ นิสิตระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 2 หลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 ประกอบด้วยนิสิต 6 คณะ ได้แก่ คณะศึกษาศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ คณะพลศึกษา และคณะวิทยาศาสตร์ จำนวนทั้งสิ้น 412 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาผลการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive seclection method) ซึ่งพิจารณาจากกลุ่มประชากรในระยะที่ 1 ที่มีคะแนนสัมพันธภาพเชิงบวกโดยรวมตั้งแต่เปอร์เซ็นไทล์ที่ 33 ลงมา และมีความสมัครใจเข้าร่วมการทดลอง จำนวน 54 คน โดยแบ่งกลุ่มทดลองออกเป็น 8 กลุ่ม และกลุ่มควบคุม 1 กลุ่ม แต่ละกลุ่มมีจำนวนสมาชิกกลุ่มละ 6 คน ซึ่งจาคอบส์ แมซสัน และฮาร์วิล (Jacops, Masson, & Harvill, 2006: 400) กล่าวว่าจำนวนสมาชิกกลุ่ม 6 คนเป็นจำนวนที่มีความเหมาะสมที่ใช้ในการให้คำปรึกษากลุ่ม

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย มีดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น ตัวแปรที่ศึกษาที่ใช้ในการศึกษาองค์ประกอบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น ประกอบด้วย ตัวแปรแฝง ได้แก่ ด้านความใส่ใจ (Attention) ด้านความร่วมมือ (Cooperation) ด้านการเปิดเผยตนเอง (Self - disclosure) ด้านการสนับสนุนในกลุ่ม (Support of group members) ด้านความรู้สึกสบายใจและไว้วางใจ (Feeling of comfort and trust) ด้านการแสดงความคิดและความรู้สึก (Expressing thoughts and feeling) และด้านการยอมรับสมาชิก (Group members' acceptance) ตัวแปรสังเกตได้ ประกอบด้วย ตัวบ่งชี้ทั้งหมด 30 ตัวบ่งชี้

ระยะที่ 2 การพัฒนาและศึกษาผลการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น

ตัวแปรจัดกระทำ คือ เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ ประกอบด้วย เทคนิคบอลพิศวง เทคนิคศิลปะของฉัน เทคนิคนิตยสารของฉัน เทคนิคอัลบั้มเพลงชีวิต เทคนิคกวีชีวิตข้อคิดคำคม เทคนิคคำพยากรณ์ เทคนิคเกมกระดานบอกเล่าเก้าสิบ และเทคนิคสิ่งแทนฉัน

ตัวแปรตาม คือ สัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น ประกอบด้วย ด้านความใส่ใจ ด้านความร่วมมือ ด้านการเปิดเผยตนเอง ด้านการสนับสนุนในกลุ่ม ด้านความรู้สึกสบายใจและไว้วางใจ ด้านการแสดงความคิดและความรู้สึก และด้านการยอมรับสมาชิก

นิยามศัพท์เฉพาะ

วัยรุ่น หมายถึง นิสิตระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 2 หลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประกอบด้วย นิสิตคณะศึกษาศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ คณะพลศึกษาและคณะวิทยาศาสตร์

นิยามปฏิบัติการ

สัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น หมายถึง การแสดงออกของสมาชิกกลุ่มที่ให้เห็นว่าทุกคนในกลุ่มมีความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมที่เอื้ออำนวยให้การดำเนินการให้คำปรึกษากลุ่มเป็นไปด้วยความราบรื่น ประกอบด้วยคุณลักษณะต่างๆ 7 ด้านดังต่อไปนี้

ด้านที่ 1 ความใส่ใจ หมายถึง การแสดงออกของสมาชิกกลุ่มที่บ่งบอกถึงการมีความตั้งใจ และการให้ความสำคัญในการดำเนินการให้คำปรึกษากลุ่ม ได้แก่ การให้ความสนใจในขณะที่สมาชิกกลุ่มพูด การเงียบและรับฟังสมาชิก การสบสายตากับผู้พูด การตอบสนองโดยใช้คำพูดและท่าทางที่สนใจกลุ่ม

ด้านที่ 2 ความร่วมมือ หมายถึง การแสดงออกของสมาชิกกลุ่มที่บ่งบอกถึงการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่างๆ ภายในการให้คำปรึกษากลุ่ม ได้แก่ การร่วมทำกิจกรรมต่างๆในกลุ่ม การถามคำถามเมื่อมีข้อสงสัย การแสดงท่าทางกระตือรือร้นทำกิจกรรม มีความต้องการที่จะเข้าร่วมกลุ่มและมาร่วมกลุ่มตรงตามเวลาที่กำหนด

ด้านที่ 3 การเปิดเผยตนเอง หมายถึง การแสดงออกของสมาชิกกลุ่มที่บ่งบอกถึงการเป็นตัวของตัวเองที่แท้จริง และการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ต่างๆ ของตนเอง ได้แก่ การเล่าเรื่องต่างๆ ของตนเองทั้งในอดีตและปัจจุบัน การแลกเปลี่ยนเรื่องราวทั้งด้านบวกและด้านลบที่เกี่ยวข้องในชีวิต และการบอกประสบการณ์ที่ดีและมีความหมาย

ด้านที่ 4 การสนับสนุนในกลุ่ม หมายถึง การแสดงออกของสมาชิกที่บ่งบอกถึงการส่งเสริม เกื้อกูลและการให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันของสมาชิกกลุ่ม ได้แก่ การให้ความช่วยเหลือเพื่อนสมาชิกกลุ่ม การพูดให้กำลังใจ การเสนอแนะความคิดเห็นหรือให้ข้อมูลย้อนกลับที่เป็นประโยชน์ต่อกลุ่ม ตลอดจนการหลีกเลี่ยงการพูดจาทำร้ายความรู้สึกและคำที่ไม่สุภาพ

ด้านที่ 5 ความรู้สึกสบายใจและไว้วางใจ หมายถึง การแสดงออกถึงความรู้สึกของสมาชิกต่อกลุ่มในทางที่ดี รวมทั้งพฤติกรรมและท่าทางที่ผ่อนคลาย ได้แก่ ลักษณะการนั่งที่สบายและผ่อนคลาย ยิ้มหรือหัวเราะในขณะร่วมทำกิจกรรม ไม่แสดงสีหน้าเคร่งเครียด ขมวดคิ้ว หรือหลบสายตาในระหว่างพูดคุย รู้สึกสบายใจที่จะพูดจาหยอกล้อกับเพื่อนสมาชิกในกลุ่ม และการแสดงออกหรือทำท่าท่างต่างๆ ในกลุ่ม

ด้านที่ 6 การแสดงความคิดและความรู้สึก หมายถึง การแสดงออกของสมาชิกในการพูด การเสนอแนะหรือบอกมุมมองของตนเองกับสมาชิกกลุ่ม ได้แก่ การเสนอความคิดหรือมุมมองต่างๆ ของตนเอง การบอกความรู้สึกนึกคิด ค่านิยม เรื่องราวของตนเองและสังคม ตลอดจนการให้ข้อมูลย้อนกลับกับสมาชิกกลุ่ม

ด้านที่ 7 การยอมรับสมาชิก หมายถึง การแสดงออกของสมาชิกที่บ่งบอกถึงการให้การเห็นด้วยกับสมาชิกในกลุ่มไม่ว่าความคิดเห็นนั้นจะเป็นอย่างไรก็ตาม ได้แก่ การแสดงความเห็นที่สอดคล้องกับเพื่อนสมาชิก การแสดงท่าทางหรือคำพูดที่ให้การสนับสนุนสมาชิก ไม่โต้แย้งและขัดจังหวะในขณะที่สมาชิกกำลังพูด และไม่วิพากษ์วิจารณ์หรือแสดงท่าทีที่ไม่เห็นด้วยกับสิ่งที่สมาชิกคนอื่นพูด

เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ หมายถึง วิธีการต่างๆ ที่มีความหลากหลายที่ใช้ในการให้คำปรึกษากลุ่ม ที่ช่วยกระตุ้นให้สมาชิกกลุ่มเกิดการแสดงความคิด ความรู้สึก การสื่อสารต่างๆ และการแสดงพฤติกรรมที่เอื้อต่อการดำเนินการให้คำปรึกษากลุ่ม โดยประยุกต์แนวคิดหลักการจากวิธีการให้คำปรึกษาแบบสร้างสรรค์ที่ประกอบด้วยวิธีการและเทคนิคต่างๆ 8 เทคนิค ได้แก่

1) เทคนิคบอลพิศวง ซึ่งมีฐานแนวคิดการพัฒนาเทคนิคจากวิธีการเล่น โดยใช้เทคนิคการขว้างลูกบอล เป็นแนวคิดในการออกแบบกิจกรรม และการใช้แนวคิดของความต้องการทางจิตใจพื้นฐานของการเป็นมนุษย์ของทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบเผชิญความจริงเป็นแนวคิดในการสร้างเป็นข้อคำถาม ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

ขั้นนำ ในขั้นนี้เป็นการวางโครงสร้างของกลุ่มเพื่อให้สมาชิกกลุ่มได้เข้าใจเกี่ยวกับบทบาท กติกา และประเด็นสำคัญของการเข้าร่วมกลุ่ม ประกอบด้วยการกล่าวนำ การกำหนดกฎกติกากลุ่ม และการเปิดกลุ่ม

ขั้นดำเนินการ ในขั้นนี้ผู้วิจัยใช้แนวทางในการดำเนินการที่เน้นการเรียนรู้ผ่านการได้รับประสบการณ์ และนำเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ในการดำเนินการกลุ่ม โดยนำแนวคิดวิธีการเล่น โดยใช้เทคนิคการขว้างลูกบอลเป็นแนวทางในการพัฒนาเครื่องมือเพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกและการใช้แนวคิดของความต้องการพื้นฐานทางจิตใจของการเป็นมนุษย์ทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบเผชิญความจริง โดยนำประเด็นหลักสำคัญของแนวคิดทฤษฎีมาสร้างข้อคำถามในเทคนิคบอลพิศวง เพื่อให้สมาชิกกลุ่มตอบคำถามต่างๆ ที่แบ่งออกเป็นด้าน 5 ด้านได้แก่ ด้านความรักและความเป็นเจ้าของ ด้านความเป็นอิสระ ด้านความสนุกสนาน ด้านการอยู่รอด ด้านอำนาจและความสำเร็จ

ขั้นสรุป ในขั้นนี้เป็นขั้นตอนสุดท้ายของการดำเนินการกลุ่ม โดยผู้วิจัยใช้แนวคิดการเรียนรู้ผ่านการสอนที่จะสรุปและให้ข้อมูลต่างๆ ที่สำคัญโดยการเชื่อมโยงเทคนิคเชิงสร้างสรรค์กับสัมพันธภาพเชิงบวกของกลุ่มให้กับสมาชิกกลุ่ม

2) เทคนิคศิลปะของฉัน ซึ่งมีฐานแนวคิดการพัฒนาเทคนิคจากวิธีการใช้ศิลปะประกอบด้วย เทคนิคการวาดรูปแบบอิสระและเทคนิคการใช้งานศิลปะตกแต่ง มีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

ขั้นนำ ในขั้นนี้เป็นการวางโครงสร้างของกลุ่มเพื่อให้สมาชิกกลุ่มได้เข้าใจเกี่ยวกับบทบาท กติกา และประเด็นสำคัญของการเข้าร่วมกลุ่ม ประกอบด้วยการกล่าวนำ การกำหนดกฎกติกากลุ่มและการเปิดกลุ่ม

ขั้นดำเนินการ ในขั้นนี้ผู้วิจัยใช้แนวทางในการดำเนินการที่เน้นการเรียนรู้ผ่านการได้รับประสบการณ์ และนำเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ในการดำเนินการกลุ่ม โดยนำแนวคิดของวิธีการใช้ศิลปะ การนำวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องให้สมาชิกกลุ่มได้สามารถวาด ระบายสี การตกแต่งภาพด้วยอุปกรณ์ต่างๆ ได้แก่ ปากกา ดินสอสี สีเทียน สีเมจิก สติ๊กเกอร์ กระดาษ ปากกา หรือวัสดุอุปกรณ์อื่นๆ ซึ่งเทคนิคนี้จะเป็นวิธีการที่ช่วยทำให้สมาชิกกลุ่มได้แสดงความคิด ความรู้สึก และมุมมองต่างๆ ผ่านการวาดรูป การระบายสี การตกแต่งงานด้วยศิลปะและก่อให้เกิดสัมพันธภาพเชิงบวกในกลุ่ม สำหรับ

ขั้นตอนของการใช้เทคนิคด้านศิลปะนี้ ได้แบ่งการดำเนินการออกเป็นขั้นตอนหลัก 3 ขั้น ซึ่งทั้ง 3 ขั้นจะมีความเกี่ยวข้องกับการใช้คำถาม โดยคำถามที่ใช้จะต้องมีความเฉพาะเจาะจง และสัมพันธ์กับแต่ละขั้นของการใช้เทคนิค ประกอบด้วย ขั้นการเข้าสู่กระบวนการ ขั้นการสำรวจ และขั้นการดำเนินการ

ขั้นสรุป ในขั้นนี้เป็นขั้นตอนสุดท้ายของการดำเนินการกลุ่ม โดยผู้วิจัยใช้แนวคิดการเรียนรู้ผ่านการสอนที่จะสรุปและให้ข้อมูลต่างๆ ที่สำคัญโดยการเชื่อมโยงเทคนิคเชิงสร้างสรรค์กับสัมพันธภาพเชิงบวกของกลุ่มให้กับสมาชิกกลุ่ม

3) เทคนิคนิตยสารของฉัน ซึ่งมีฐานแนวคิดการพัฒนาเทคนิคจากวิธีการใช้ศิลปะประกอบด้วย เทคนิคการใช้นิตยสาร เทคนิคการวาดรูปแบบอิสระและเทคนิคการใช้งานศิลปะตกแต่ง มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

ขั้นนำ ในขั้นนี้เป็นการวางโครงสร้างของกลุ่มเพื่อให้สมาชิกกลุ่มได้เข้าใจเกี่ยวกับบทบาท กติกา และประเด็นสำคัญของการเข้าร่วมกลุ่ม ประกอบด้วยการกล่าวนำ การกำหนดกฎกติกากลุ่ม และการเปิดกลุ่ม

ขั้นดำเนินการ ในขั้นนี้ผู้วิจัยใช้แนวทางในการดำเนินการที่เน้นการเรียนรู้ผ่านการได้รับประสบการณ์ และนำเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ในการดำเนินการกลุ่ม โดยนำแนวคิดวิธีการใช้ศิลปะโดยใช้เทคนิคการใช้นิตยสาร และเทคนิคการใช้งานศิลปะตกแต่ง เป็นแนวทางในการพัฒนาเครื่องมือเพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวก โดยมีขั้นตอนย่อย 3 ขั้นประกอบด้วย ขั้นการเข้าสู่กระบวนการ ขั้นการสำรวจ และขั้นการดำเนินการ

ขั้นสรุป ในขั้นนี้เป็นขั้นตอนสุดท้ายของการดำเนินการกลุ่ม โดยผู้วิจัยใช้แนวคิดการเรียนรู้ผ่านการสอนที่จะสรุปและให้ข้อมูลต่างๆ ที่สำคัญโดยการเชื่อมโยงเทคนิคเชิงสร้างสรรค์กับสัมพันธภาพเชิงบวกของกลุ่มให้กับสมาชิกกลุ่ม

4) เทคนิคอัลบั้มเพลงชีวิต ซึ่งมีฐานแนวคิดการพัฒนาเทคนิคจากวิธีการใช้ศิลปะและวิธีการใช้ดนตรี บูรณาการเทคนิคเข้าด้วยกัน ประกอบด้วย เทคนิคปกซีดี เทคนิคซีดีชีวิตของฉัน เทคนิคการเลือกเพลงที่ชื่นชอบและมีความหมาย และเทคนิคการฟังเพลง มีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

ขั้นนำ ในขั้นนี้เป็นการวางโครงสร้างของกลุ่มเพื่อให้สมาชิกกลุ่มได้เข้าใจเกี่ยวกับบทบาท กติกา และประเด็นสำคัญของการเข้าร่วมกลุ่ม ประกอบด้วยการกล่าวนำ การกำหนดกฎกติกากลุ่ม และการเปิดกลุ่ม

ขั้นดำเนินการ ในขั้นนี้ผู้วิจัยใช้แนวทางในการดำเนินการที่เน้นการเรียนรู้ผ่านการได้รับประสบการณ์ และนำเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ในการดำเนินการกลุ่ม โดยนำแนวคิดวิธีการใช้ศิลปะและวิธีการใช้ดนตรี โดยใช้เทคนิคปกซีดี เทคนิคซีดีชีวิตของฉัน เทคนิคการเลือกเพลงที่ชื่นชอบและมีความหมาย และเทคนิคการฟังเพลงเป็นแนวทางในการพัฒนาเครื่องมือเพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวก โดยมีขั้นตอนย่อย 3 ขั้นประกอบด้วย ขั้นการเข้าสู่กระบวนการ ขั้นการสำรวจ และขั้นการดำเนินการ

ขั้นสรุป ในขั้นนี้เป็นขั้นตอนสุดท้ายของการดำเนินการกลุ่ม โดยผู้วิจัยใช้แนวคิดการเรียนรู้ผ่านการสอนที่จะสรุปและให้ข้อมูลต่างๆ ที่สำคัญโดยการเชื่อมโยงเทคนิคเชิงสร้างสรรค์กับสัมพันธภาพเชิงบวกของกลุ่มให้กับสมาชิกกลุ่ม

5) เทคนิคกวีชีวิตข้อคิดคำคม ซึ่งมีฐานแนวคิดการพัฒนาเทคนิคจากวิธีการใช้วรรณกรรมและบทกลอน โดยการใช้เทคนิคบทกวี มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

ขั้นนำ ในขั้นนี้เป็นการวางโครงสร้างของกลุ่มเพื่อให้สมาชิกกลุ่มได้เข้าใจเกี่ยวกับบทบาท กติกา และประเด็นสำคัญของการเข้าร่วมกลุ่ม ประกอบด้วยการกล่าวนำ การกำหนดกฎกติกากลุ่มและการเปิดกลุ่ม

ขั้นดำเนินการ ในขั้นนี้ผู้วิจัยใช้แนวทางในการดำเนินการที่เน้นการเรียนรู้ผ่านการได้รับประสบการณ์และนำเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ในการดำเนินการกลุ่ม โดยนำแนวคิดวิธีการใช้งานวรรณกรรมและบทกลอน โดยการใช้เทคนิคบทกวีมาเป็นแนวทางในการพัฒนาเครื่องมือเพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวก

ลักษณะสำคัญของเทคนิคกวีชีวิตข้อคิดคำคม คือการทำให้สมาชิกกลุ่มได้เข้าใจอารมณ์อย่างลึกซึ้ง และกระตุ้นการสื่อสาร ซึ่งจะทำให้เกิดการแสดงความคิด ความรู้สึก และบอกสิ่งต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับชีวิต การเข้าใจความเป็นไปได้ของชีวิต และความหมายสำหรับการดำเนินชีวิตของตนเองโดยผ่านบทกลอน คำคม นอกจากนี้ยังช่วยเสริมสร้างสัมพันธภาพ และบรรยากาศในกลุ่มที่สร้างสรรค์ สำหรับขั้นตอนของการใช้เทคนิคนี้จะประกอบด้วย 4 ขั้นตอนสำคัญ ประกอบด้วย ขั้นที่ 1 การหาเอกลักษณ์ ขั้นที่ 2 การปลดปล่อยอารมณ์ ความคิด ความรู้สึก ขั้นที่ 3 การเข้าใจอย่างลึกซึ้ง และขั้นที่ 4 การนำไปใช้ได้อย่างทั่วไป

ขั้นสรุป ในขั้นนี้เป็นขั้นตอนสุดท้ายของการดำเนินการกลุ่ม โดยผู้วิจัยใช้แนวคิดการเรียนรู้ผ่านการสอนที่จะสรุปและให้ข้อมูลต่างๆ ที่สำคัญโดยการเชื่อมโยงเทคนิคเชิงสร้างสรรค์กับสัมพันธภาพเชิงบวกของกลุ่มให้กับสมาชิกกลุ่ม

6) เทคนิคคำพยากรณ์ ซึ่งฐานแนวคิดการพัฒนาเทคนิคจากวิธีการใช้กิจกรรม โดยการใช้เทคนิคโหราศาสตร์เชิงสร้างสรรค์ มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

ขั้นนำ ในขั้นนี้เป็นการวางโครงสร้างของกลุ่มเพื่อให้สมาชิกกลุ่มได้เข้าใจเกี่ยวกับบทบาท กติกา และประเด็นสำคัญของการเข้าร่วมกลุ่ม ประกอบด้วยการกล่าวนำ การกำหนดกฎกติกากลุ่ม และการเปิดกลุ่ม

ขั้นดำเนินการ ในขั้นนี้ผู้วิจัยใช้แนวทางในการดำเนินการที่เน้นการเรียนรู้ผ่านการได้รับประสบการณ์ และนำเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ในการดำเนินการกลุ่ม โดยนำแนวคิดวิธีการใช้กิจกรรมด้วยการใช้เทคนิคโหราศาสตร์เชิงสร้างสรรค์เป็นแนวทางในการพัฒนาเครื่องมือเพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวก ลักษณะสำคัญของการใช้เทคนิคคำพยากรณ์นี้ เพื่อใช้สัญลักษณ์ หรือข้อมูลบางอย่างกับการอธิบายตัวตน การสร้างความเชื่อมโยงของดวงชะตาราศีกับความเป็นอยู่ของมนุษย์ โดยใช้ข้อมูลโหราศาสตร์ที่จำแนกตามลักษณะวันเกิด และเดือนเกิดเพื่อให้สมาชิกกลุ่มได้ตรวจสอบ และสามารถ

อธิบายลักษณะสำคัญเกี่ยวกับตนเอง พร้อมกับแสดงความคิด ความรู้สึกต่อตนเองให้สมาชิกกลุ่มฟังกล้าเปิดเผยตนเอง ตลอดจนสามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสมาชิกกับผู้นำ นอกจากนี้ยังเป็นเครื่องมือที่สามารถช่วยเหลือตนเองทำให้ได้เข้าใจ และเรียนรู้เรื่องราวบางอย่างผ่านข้อมูลทางโหราศาสตร์ อีกทั้งยังเป็นตัวเสริมแรงให้กับพลังแห่งตน และใช้ในการนำทางชีวิตได้ด้วยเช่นเดียวกัน การใช้เทคนิคคำพยากรณ์นี้จะเป็นพื้นฐานของการให้สมาชิกกลุ่มได้เรียนรู้ลักษณะนิสัย ความเป็นตัวตน และนำไปสู่การสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในกลุ่ม

ขั้นสรุป ในขั้นนี้เป็นขั้นตอนสุดท้ายของการดำเนินการกลุ่ม โดยผู้วิจัยใช้แนวคิดการเรียนรู้ผ่านการสอนที่จะสรุปและให้ข้อมูลต่างๆ ที่สำคัญโดยการเชื่อมโยงเทคนิคเชิงสร้างสรรค์กับสัมพันธภาพเชิงบวกของกลุ่มให้กับสมาชิกกลุ่ม

7) เทคนิคเกมกระดานบอกเล่าเก้าสิบ ซึ่งมีฐานแนวคิดการพัฒนาเทคนิคจากวิธีการใช้การเล่นและเกม และวิธีการใช้การเคลื่อนไหว ประกอบด้วย เทคนิคเกมกระดานและเทคนิคการแสดงละคร มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

ขั้นนำ ในขั้นนี้เป็นการวางโครงสร้างของกลุ่มเพื่อให้สมาชิกกลุ่มได้เข้าใจเกี่ยวกับบทบาท กติกา และประเด็นสำคัญของการเข้าร่วมกลุ่ม ประกอบด้วยการกล่าวนำ การกำหนดกฎกติกากลุ่ม และการเปิดกลุ่ม

ขั้นดำเนินการ ในขั้นนี้ผู้วิจัยใช้แนวทางในการดำเนินการที่เน้นการเรียนรู้ผ่านการได้รับประสบการณ์ และนำเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ในการดำเนินการกลุ่ม โดยนำแนวคิดของวิธีการเล่นและเกมโดยใช้เทคนิคเกมกระดานมาเป็นแนวทางในการพัฒนาเครื่องมือเพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวก และใช้วิธีการใช้การเคลื่อนไหวโดยใช้เทคนิคการแสดงละครหรือบทบาท ประยุกต์สร้างข้อคำถามเพื่อให้สมาชิกกลุ่มได้มีการแสดงบทบาทและการเคลื่อนไหวในเกมกระดานกระดานบอกเล่าเก้าสิบ

ลักษณะของเกมกระดานบอกเล่าเก้าสิบนี้จะประกอบด้วย กระดานเกมที่มีช่องสำหรับการเดินทั้งหมด 52 ช่อง และมีการ์ด 2 ชุด โดยการ์ดชุดที่ 1 เป็นการ์ดที่มีข้อคำถามต่างๆ ให้ผู้เล่นตอบจำนวน 90 ใบ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ชุดย่อย คือ ชุดที่ 1.1 เป็นการ์ดระดับข้อมูลผิวเผิน และชุดที่ 1.2 เป็นการ์ดระดับการสร้างความใกล้ชิด และชุดที่ 1.3 การ์ดระดับข้อมูลส่วนบุคคล โดยการ์ดที่เป็นชุดคำถามแบ่งออกเป็น 7 หมวด ได้แก่ ข้อคำถามที่เกี่ยวข้องกับเรื่องส่วนตัว การใช้เวลาหรือกิจกรรม เรื่องครอบครัว เรื่องการเรียน เรื่องเพื่อน เรื่องสังคม เรื่องการประกอบอาชีพ เรื่องเพื่อนต่างเพศ และเรื่องที่เกี่ยวกับจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ ส่วนสำหรับการ์ดชุดที่ 2 เป็นการ์ดการแสดงท่าทางให้ผู้เล่นได้แสดงออก จำนวน 12 ใบ

ขั้นสรุป ในขั้นนี้เป็นขั้นตอนสุดท้ายของการดำเนินการกลุ่ม โดยผู้วิจัยใช้แนวคิดการเรียนรู้ผ่านการสอนที่จะสรุปและให้ข้อมูลต่างๆ ที่สำคัญโดยการเชื่อมโยงเทคนิคเชิงสร้างสรรค์กับสัมพันธภาพเชิงบวกของกลุ่มให้กับสมาชิกกลุ่ม

8) เทคนิคสิ่งแทนฉัน ซึ่งมีฐานแนวคิดการพัฒนาเทคนิคจากวิธีการใช้กิจกรรม โดยการใช้เทคนิคกิจกรรมการเลือกสิ่งของ มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

ขั้นนำ ในขั้นนี้เป็นการวางโครงสร้างของกลุ่มเพื่อให้สมาชิกกลุ่มได้เข้าใจเกี่ยวกับบทบาท กติกา และประเด็นสำคัญของการเข้าร่วมกลุ่ม ประกอบด้วยการกล่าวนำ การกำหนดกฎกติกากลุ่มและการเปิดกลุ่ม

ขั้นดำเนินการ ในขั้นนี้ผู้วิจัยใช้แนวทางในการดำเนินการที่เน้นการเรียนรู้ผ่านการได้รับประสบการณ์ และนำเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ในการดำเนินการกลุ่ม โดยนำแนวคิดวิธีการใช้กิจกรรมโดยการใช้เทคนิคกิจกรรมการเลือกสิ่งของเป็นแนวทางในการพัฒนาเครื่องมือเพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวก ลักษณะสำคัญของเทคนิคสิ่งแทนฉัน

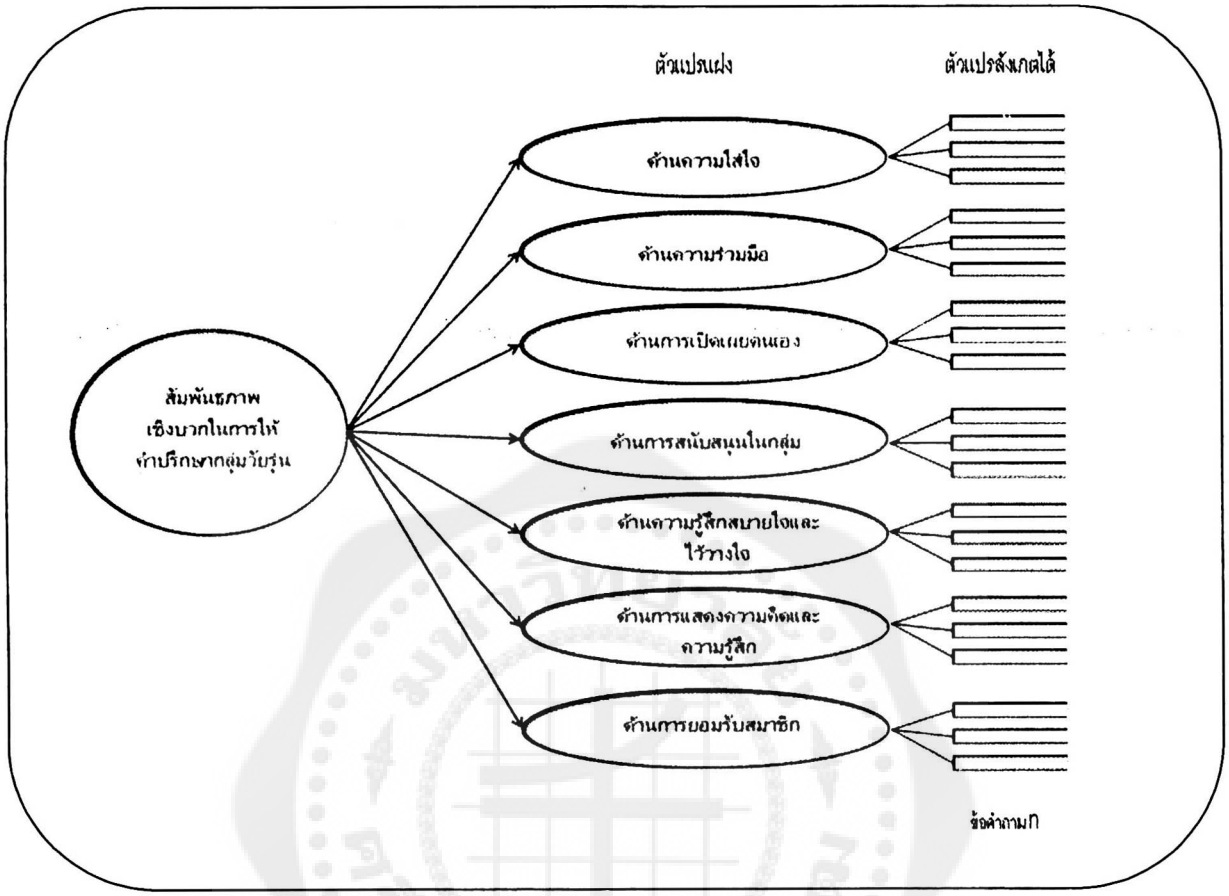
ขั้นสรุป ในขั้นนี้เป็นขั้นตอนสุดท้ายของการดำเนินการกลุ่ม โดยผู้วิจัยใช้แนวคิดการเรียนรู้ผ่านการสอนที่จะสรุปและให้ข้อมูลต่าง ๆ ที่สำคัญโดยการเชื่อมโยงเทคนิคเชิงสร้างสรรค์กับสัมพันธภาพเชิงบวกของกลุ่มให้กับสมาชิกกลุ่ม

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยเป็น 2 ระยะ โดยมีรายละเอียดต่างๆ ดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 กรอบแนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาองค์ประกอบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น

ผู้วิจัยใช้แนวคิดสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มของไคลน์ (Kline, 2003) และของคอเรย์ และคอเรย์ (Corey & Corey, 2006) มาสร้างเป็นกรอบแนวคิดของการวิจัย ซึ่งประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านความใส่ใจ ด้านความร่วมมือ ด้านการเปิดเผยตนเอง ด้านการสนับสนุนในกลุ่ม ด้านความรู้สึกสบายใจและไว้วางใจ ด้านการแสดงความคิดและความรู้สึก และด้านการยอมรับสมาชิก จากกรอบแนวคิดดังกล่าวนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory factor analysis: CFA) เพื่อให้ได้องค์ประกอบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น ดังแสดงภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการศึกษาองค์ประกอบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น (ระยะที่ 1) ตามแนวคิดของไคลน์ (Kline, 2003) คอเรย์และคอเรย์ (Corey & Corey, 2006)

ระยะที่ 2 กรอบแนวคิดการพัฒนาและศึกษาผลการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น

ผู้วิจัยศึกษาและพัฒนาเทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น โดยพัฒนาจากแนวคิดของวิธีการให้คำปรึกษาเชิงสร้างสรรค์ (Creative counseling approaches) ประกอบด้วยเทคนิคต่างๆ 8 เทคนิค ซึ่งในแต่ละเทคนิคจะมีขั้นตอนการดำเนินการ 3 ขั้นตอนโดยผู้วิจัยใช้หลักการของการดำเนินการกลุ่มกับวัยรุ่น (Group work with adolescents) คือ ขั้นนำ (Beginning phase) ขั้นดำเนินการ (Working phase) และขั้นสรุป (Ending phase) (Rose, 1998: 50 - 52) และในการดำเนินการกลุ่มผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดของการเรียนรู้ผ่านการได้รับประสบการณ์ (Experiential learning) และการเรียนรู้ผ่านการสอน (Didactic learning) (O'Sullivan, Blatch, & Toh, 2014: 125 - 144) เป็นกรอบแนวคิดของการดำเนินการทดลอง โดยเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ต่างๆ เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น ประกอบด้วย

เทคนิคที่ 1 บอลพิศวง ซึ่งมีฐานแนวคิดการพัฒนาเทคนิคจากวิธีการเล่น (Play methods) โดยการใช้เทคนิคการขว้างลูกบอล (Throwing balls technique) เป็นแนวคิดในการออกแบบกิจกรรมและใช้แนวคิดของความต้องการทางจิตใจพื้นฐานของการเป็นมนุษย์ของทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบเผชิญความจริง (Human being basic psychological needs: Reality counseling theory) มาสร้างเป็นข้อคำถามในลูกบอล

เทคนิคที่ 2 ศิลปะของฉัน ซึ่งมีฐานแนวคิดการพัฒนาเทคนิคจากวิธีการใช้ศิลปะ (Art methods) ประกอบด้วย เทคนิคการวาดรูปแบบอิสระ (Use of free drawing technique) และเทคนิคการใช้งานศิลปะตกแต่ง (Collage technique)

เทคนิคที่ 3 นิตยสารของฉัน ซึ่งมีฐานแนวคิดการพัฒนาเทคนิคจากวิธีการใช้ศิลปะ (Art methods) ประกอบด้วย เทคนิคการใช้นิตยสาร (Magazine technique) เทคนิคการวาดรูปแบบอิสระ (Use of free drawing technique) และเทคนิคการใช้งานศิลปะตกแต่ง (Collage technique)

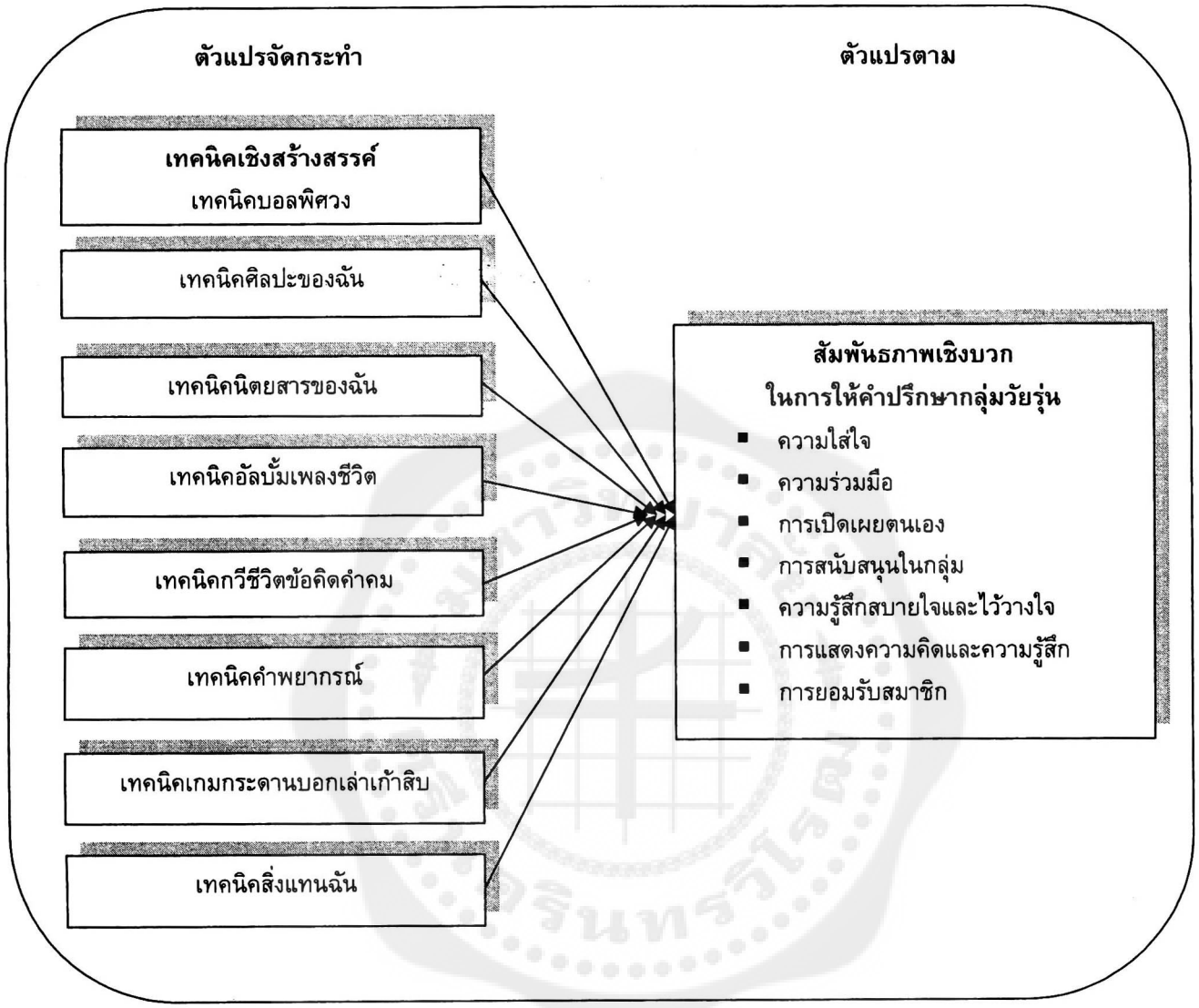
เทคนิคที่ 4 อัลบั้มเพลงชีวิต ซึ่งมีฐานแนวคิดการพัฒนาเทคนิคจากวิธีการใช้ศิลปะ (Art methods) และวิธีการใช้ดนตรี (Music methods) บูรณาการเทคนิคเข้าด้วยกัน ประกอบด้วย เทคนิคปกซีดี (CD cover technique) เทคนิคซีดีชีวิตของฉัน (It's my life CD technique) เทคนิคการเลือกเพลงที่ชื่นชอบและมีความหมาย (Choose favorite or meaningful song technique) และเทคนิคการฟังเพลง (Music listening technique)

เทคนิคที่ 5 กวีชีวิตข้อคิดคำคม ซึ่งมีฐานแนวคิดการพัฒนาเทคนิคจากวิธีการใช้วรรณกรรมและบทกลอน (Literature and poetry methods) โดยการใช้เทคนิคบทกวี (Poetry technique) ดังแสดงในภาพประกอบ 2

เทคนิคที่ 6 คำพยากรณ์ ซึ่งฐานแนวคิดการพัฒนาเทคนิคจากวิธีการใช้กิจกรรม (Activity methods) โดยการใช้เทคนิคโหราศาสตร์เชิงสร้างสรรค์ (Creative astrologer technique)

เทคนิคที่ 7 เกมกระดานบอกเล่าเก้าสิบ ซึ่งมีฐานแนวคิดการพัฒนาเทคนิคจากวิธีการใช้การเล่นและเกม (Play and game methods) และวิธีการใช้การเคลื่อนไหว (Movement methods) ประกอบด้วย เทคนิคเกมกระดาน (Board game technique) และเทคนิคการแสดงละคร (Drama technique)

เทคนิคที่ 8 สิ่งแทนฉัน ซึ่งมีฐานแนวคิดการพัฒนาเทคนิคจากวิธีการใช้กิจกรรม (Activity methods) โดยการใช้เทคนิคกิจกรรมการเลือกสิ่งของ (Choose an object activity technique)

ภาพประกอบ 2 กรอบแนวคิดการศึกษาผลการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์
เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น (ระยะที่ 2)

สมมติฐานการวิจัย

1. โมเดลการวัดองค์ประกอบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

2. กลุ่มทดลองที่ได้รับเทคนิคเชิงสร้างสรรค์มีสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง

3. กลุ่มทดลองที่ได้รับเทคนิคเชิงสร้างสรรค์มีสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่ไม่ได้รับการจัดกระทำใดๆ

บทที่ 2
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้นำเสนอและเรียบเรียงตามหัวข้อดังต่อไปนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษากลุ่ม
    - 1.1 ความหมายการให้คำปรึกษาวัยรุ่น
    - 1.2 เป้าหมายของการให้คำปรึกษากลุ่ม
    - 1.3 ทักษะพื้นฐานสำหรับการให้คำปรึกษาของผู้นำกลุ่ม
    - 1.4 ขั้นตอนการให้คำปรึกษากลุ่ม
    - 1.5 พลังของกลุ่มในการให้คำปรึกษา
    - 1.6 ประเด็นปัญหาสำคัญของการให้คำปรึกษา

2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่ม
    - 2.1 ความหมายสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่ม
    - 2.2 ลักษณะสำคัญของสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่ม
    - 2.3 การประเมินสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่ม

3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ในการให้คำปรึกษากลุ่ม
    - 3.1 แนวคิด และทฤษฎีต่างๆ ที่ประยุกต์ใช้ในการให้คำปรึกษากลุ่ม
    - 3.2 ความหมายเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ในการให้คำปรึกษา
    - 3.3 ประโยชน์และความสำคัญของเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ในการให้คำปรึกษากลุ่ม
    - 3.4 เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ในการให้คำปรึกษากลุ่ม
        - 3.4.1 กลุ่มวิธีการใช้การเล่นและเกม
        - 3.4.2 กลุ่มวิธีการใช้งานศิลปะ
        - 3.4.3 กลุ่มวิธีการใช้วรรณกรรม และบทกลอน คำคม
        - 3.4.4 กลุ่มวิธีการใช้ดนตรี
        - 3.4.5 กลุ่มวิธีการใช้การเคลื่อนไหว
        - 3.4.6 กลุ่มวิธีการใช้กิจกรรม
    - 3.5 ทักษะพื้นฐานการให้คำปรึกษากลุ่มกับการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์
    - 3.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ในการให้คำปรึกษา

4. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษาแบบพบกันครั้งเดียว

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษากลุ่ม

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษากลุ่ม ผู้วิจัยได้เรียบเรียงและนำเสนอประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย ดังรายละเอียดตามหัวข้อต่อไปนี้

1.1 ความหมายของการให้คำปรึกษาวัยรุ่น

การให้คำปรึกษาเป็นวิธีการหนึ่งสำหรับการช่วยเหลือ และพัฒนาทำให้บุคคลหรือที่เรียกว่าผู้รับคำปรึกษาเกิดความเจริญงอกงาม สามารถเข้าใจปัญหาต่างๆ ของตนเอง และสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข อย่างไรก็ตามการให้ความหมายของการให้คำปรึกษาวัยรุ่นนั้นมีผู้ให้ความหมายไว้หลากหลาย ซึ่งผู้วิจัยได้เรียบเรียงและนำเสนอความหมายของการให้คำปรึกษาสำหรับวัยรุ่นไว้ดังต่อไปนี้

ทอมสัน รูดอลฟ และแฮนเดอร์สัน (Thompson, Rudolph, & Henderson, 2004: 21) ได้อธิบายการให้คำปรึกษาสำหรับเด็กและวัยรุ่นว่า เป็นการช่วยบุคคลเกี่ยวกับการเอาชนะอุปสรรคต่างๆ ต่อการขัดขวางความเจริญงอกงาม ตลอดจนช่วยให้เด็กและวัยรุ่นประสบความสำเร็จตามพัฒนาการที่เหมาะสมของแต่ละบุคคล อีกทั้งยังมีความเกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างบุคคล และการทำให้บุคคลสามารถแก้ปัญหาต่างๆ ได้

คอทเลอร์ และเบราน์ (Kottler & Brown, 1996: 13) ได้อธิบายว่า การให้คำปรึกษาเป็นวิชาชีพ (Profession) และดำเนินการโดยใช้กิจกรรมต่างๆ โดยให้ผู้รับคำปรึกษาวัยรุ่นได้รับประสบการณ์ และปรับตัวได้อย่างเหมาะสม ตลอดจนสามารถเผชิญและจัดการกับความรู้สึก ความคิด และพฤติกรรมทั้งในอดีต ปัจจุบัน และอนาคตได้

โอคุน (Okun, 1997: 12) ได้ให้ความหมายของการให้คำปรึกษาว่า การให้คำปรึกษาเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ (Art and sciences) ในการช่วยเหลือบุคคล โดยการใช้ศิลป์ คือ การที่ผู้ให้คำปรึกษานั้นสามารถผสมผสานบุคลิกภาพ ค่านิยม และการแสดงออกของตนเองไปด้วยกันกับความรู้ และทักษะทางการให้คำปรึกษา ส่วนศาสตร์ สามารถอธิบายได้ว่าสำหรับการให้คำปรึกษานั้นจะบอกถึงความสำเร็จหรือคุณภาพได้ค่อนข้างเป็นอัตวิสัยโดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของกระบวนการในการให้คำปรึกษา ดังนั้นการให้คำปรึกษาจึงจำเป็นต้องมีโครงสร้าง ระบบ กลยุทธ์ และการวัดโดยอาศัยเครื่องมือที่ถูกพัฒนาและสร้างขึ้นอย่างมีหลักการ

บอร์ และคณะ (Bor & Others, 2002: 15) ได้อธิบายความหมายของการให้คำปรึกษาสำหรับเด็กและวัยรุ่นว่า หมายถึง กระบวนการปฏิสัมพันธ์ที่มุ่งให้ความสำคัญกับการสื่อสาร สนทนาซึ่งจะมีความเกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพ ความเชื่อ ความรู้สึก และพฤติกรรม โดยการรับรู้ปัญหาของเด็กและวัยรุ่นผ่านการขยายความทำให้เกิดความชัดเจน (Elucidated) การวางกรอบแนวคิดหรือการมองมุมใหม่ (Reframe) ให้มีความเหมาะสมหรือสามารถหาวิธีที่เป็นประโยชน์และวิธีการใหม่ๆ ในการแก้ปัญหา

ดิน และคณะ (Tin & Others, 2015: 4) ให้ความหมายว่า การให้คำปรึกษาเป็นกระบวนการช่วยเหลือบุคคลโดยมีฐานของการใช้ทฤษฎีต่างๆ (Theory-based) กระบวนการระหว่างบุคคล (Interpersonal process) ที่ให้บุคคลสามารถแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ และปัญหาที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพทางจิตเป็นพื้นฐาน

เกลดาร์ด และเกลดาร์ด (Geldard & Geldard, 1999: 53) ได้ให้ความหมายของการให้คำปรึกษาวัยรุ่น ว่าหมายถึง การดำเนินการช่วยเหลือผู้รับคำปรึกษาวัยรุ่น ซึ่งจะมีความแตกต่างจากการให้คำปรึกษาในกลุ่มผู้ใหญ่ โดยใช้วิธีการต่างๆ ที่หลากหลาย การใช้ทักษะการให้คำปรึกษาเฉพาะ (Specific counseling skills) ผ่านการใช้สื่อหรือกิจกรรม นอกจากนี้ยังอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาวัยรุ่นไว้ว่า การให้คำปรึกษาวัยรุ่นผู้ให้คำปรึกษาต้องมีสัมพันธภาพที่เหมาะสมกับผู้รับคำปรึกษา กระบวนการให้คำปรึกษาต้องมีความแตกต่างจากเด็กและผู้ใหญ่ อีกทั้งผู้ให้คำปรึกษาต้องมีทักษะ และกลยุทธ์ในการให้คำปรึกษาที่เฉพาะเจาะจง และเหมาะสมกับกลุ่มวัยรุ่นที่มารับคำปรึกษา

ดังนั้นจากความหมายของการให้คำปรึกษาวัยรุ่นสามารถกล่าวโดยสรุปได้ว่า การให้คำปรึกษาวัยรุ่นเป็นวิชาชีพที่ใช้ทั้งศาสตร์ และศิลป์ในการดำเนินการด้วยเทคนิค วิธีการ และกิจกรรมต่างๆ ภายใต้กรอบแนวคิด ทฤษฎี และทักษะการให้คำปรึกษา โดยอาศัยกระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่ผ่านการสื่อสาร การแลกเปลี่ยนความคิด ความรู้สึก ความเชื่อ มุมมองต่างๆ ของผู้มาขอรับคำปรึกษาได้เกิดการเข้าใจ การขยายความ การสร้างความหมายใหม่ และมีวิธีการต่างๆ ในการแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตได้ และประเด็นสำคัญอีกประการหนึ่งของการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น คือ การใช้กิจกรรมหรือวิธีการต่างๆ เป็นสื่อควบคู่กับการดำเนินการให้คำปรึกษา

1.2 เป้าหมายของการให้คำปรึกษากลุ่ม

เป้าหมายสำคัญของการให้คำปรึกษากลุ่มจะมีรายละเอียดที่มีความแตกต่างไปจากการให้คำปรึกษารายบุคคล อันเนื่องจากกลุ่มจะมีความเกี่ยวข้องกับกระบวนการสัมพันธภาพระหว่างบุคคลซึ่งหมายถึงสมาชิกกลุ่มคนอื่นๆ จะมีส่วนร่วมสำคัญในการเอื้ออำนวยต่อกระบวนการให้คำปรึกษา คอเรย์ ได้อธิบายเป้าหมายทั่วไปของการให้คำปรึกษากลุ่มไว้ดังต่อไปนี้ (Corey, 2000: 7)

เป้าหมายที่ 1 ทำให้บุคคลเกิดการเรียนรู้ที่จะสร้างความไว้วางใจในตนเอง และความไว้วางใจในบุคคลอื่นๆ

เป้าหมายที่ 2 ทำให้เกิดการมีความรู้ในตนเองและสามารถพัฒนาเอกลักษณ์สำคัญของตนเองได้ ผ่านการเรียนรู้จากสมาชิกกลุ่ม

เป้าหมายที่ 3 ทำให้เกิดการยอมรับผู้อื่น และการเข้าใจปัญหาของสมาชิกคนอื่นๆ เพราะการที่สมาชิกอยู่ในกลุ่มทำให้เกิดการเรียนรู้ว่าชีวิตทุกคนนั้นเกิดมาไม่มีใครไม่มีปัญหา และไม่ใช่เราคนเดียวที่มีปัญหาเพื่อนๆ ในกลุ่มก็มีปัญหาเหมือนกัน

เป้าหมายที่ 4 เพิ่มการยอมรับตนเอง ความเชื่อมั่นในตนเอง การเคารพตนเอง และการมีมุมมองใหม่ๆ เกี่ยวกับตนเอง

เป้าหมายที่ 5 ทำให้สามารถค้นหาทางเลือกเกี่ยวกับวิธีการจัดการกับปัญหาทั่วไป หรือปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเองได้

เป้าหมายที่ 6 เพิ่มการนำตนเอง การเป็นตัวของตัวเอง และความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น

เป้าหมายที่ 7 สามารถทำให้เกิดการตระหนักต่อการเลือกในสิ่งที่เป็นความขัดแย้งของตนเอง อันนำไปสู่การตัดสินใจเลือกสิ่งต่างๆ ได้อย่างฉลาด และเหมาะสมกับตนเอง

เป้าหมายที่ 8 สามารถวางแผนสำหรับการพัฒนาหรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตนเอง และให้ข้อผูกพันต่อตนเองในการปฏิบัติตามแผนที่กำหนดไว้ได้

เป้าหมายที่ 9 เรียนรู้ทักษะทางสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ว่าจะเป็นมารยาทในการฟัง การรู้จักแสดงความคิดเห็นเมื่ออยู่ในกลุ่ม และการเคารพในสิทธิของผู้อื่น

เป้าหมายที่ 10 เรียนรู้ที่จะเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม และรู้ความต้องการของผู้อื่นในกลุ่ม

เป้าหมายที่ 11 เรียนรู้ที่จะเผชิญกับบุคคลอื่น ด้วยความใส่ใจ ห่วงใย ซื่อสัตย์ และตรงไปตรงมา

เป้าหมายที่ 12 เรียนรู้ที่จะปรับเปลี่ยนความคาดหวังจากผู้อื่น และเรียนรู้ที่จะดำเนินชีวิตด้วยความคาดหวังของตนเอง

เป้าหมายที่ 13 เข้าใจค่านิยมของตนเองอย่างชัดเจน และการตัดสินใจรับเอาค่านิยมที่ดีของผู้อื่นในกลุ่มไปปรับใช้กับตนเองในการดำเนินชีวิตได้

นอกจากนี้จาคอบส์ แมซสัน และฮาร์วิล (Jacobs, Masson, & Harvill, 1998: 53 - 54) ได้กล่าวเพิ่มเติมของวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายของการให้คำปรึกษากลุ่มว่า ในการให้คำปรึกษากลุ่มนั้นสามารถกำหนดจุดมุ่งหมายของการดำเนินการกลุ่มได้มากกว่า 1 จุดมุ่งหมายและควรมีการกำหนดจุดมุ่งหมายเฉพาะ ไปตามแต่ละครั้งที่ได้ดำเนินการกลุ่ม ซึ่งมีประเด็นสำคัญที่ผู้นำกลุ่มต้องรักษาและทำให้เกิดขึ้นสำหรับในแต่ละครั้งของการให้คำปรึกษากลุ่ม ได้แก่ การทำให้การดำเนินการกลุ่มนั้นมีความสนุก สมาชิกได้รับความรู้ข้อมูลต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ สร้างความไว้วางใจ มีการทำข้อตกลงหรือสร้างความรับผิดชอบของสมาชิก การกระตุ้นการคิด และอารมณ์ที่ถูกยั่วยุ การอภิปรายเกี่ยวกับประเด็นต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับสมาชิกกลุ่ม และทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดในการให้คำปรึกษาแต่ละครั้ง แต่อย่างไรก็ตามวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายของกลุ่มจะมากหรือน้อยนั้นขึ้นอยู่กับผู้นำกลุ่ม แต่ประเด็นสำคัญอีกประการหนึ่งของการกำหนดจุดมุ่งหมายของการให้คำปรึกษากลุ่ม คือ จุดมุ่งหมายนั้นต้องมีความสอดคล้องกัน

กล่าวโดยสรุปได้ว่า จุดมุ่งหมายของการให้คำปรึกษากลุ่มนั้นมุ่งให้เกิดการเรียนรู้และการทำให้บรรยากาศของการให้คำปรึกษานั้นเอื้อต่อการทำให้บุคคลเกิดความเจริญงอกงามในประเด็นต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น การสร้างความไว้วางใจ การเกิดความรู้ การยอมรับ การเคารพ การมีมุมมองใหม่ๆ การนำตนเอง การตระหนักรู้ การวางแผนชีวิต ทักษะทางสังคม การอยู่ร่วมกับผู้อื่น และความชัดเจนเกี่ยวกับ

ค่านิยมของตนเอง อีกทั้งการกำหนดจุดมุ่งหมายของการให้คำปรึกษาควรมีการกำหนดจุดมุ่งหมายในแต่ละครั้งของการดำเนินการกลุ่ม และสามารถมีได้มากกว่าหนึ่งจุดมุ่งหมาย

1.3 ทักษะพื้นฐานสำหรับการให้คำปรึกษาของผู้นำกลุ่ม

ทักษะสำคัญในการส่งเสริมการสื่อสารในกลุ่ม และการทำให้การดำเนินการให้คำปรึกษากลุ่มประสบความสำเร็จมีทักษะต่างๆ ดังต่อไปนี้ (Trotzer, 1999: 161 – 171; Jacops, Masson, & Harvill, 1998: 113 – 131; Corey, 2004: 47 -50)

ทักษะการฟังอย่างตั้งใจ (Active listening skill) เป็นความสามารถในการได้ยิน การเข้าใจและการสื่อสารกับผู้รับคำปรึกษาได้

ทักษะการทวนความ (Restating skill) เป็นความสามารถในการจับประเด็นสำคัญว่าการพูดของผู้รับคำปรึกษาอะไรที่เป็นคำที่มีความแตกต่าง และความกระจ่างของข้อความหรือคำพูด

ทักษะการทำความกระจ่าง (Clarifying skill) การมุ่งให้ความสำคัญในประเด็นปัญหา และช่วยให้ผู้รับคำปรึกษาได้เห็นภาพของสิ่งที่ตนเองคิดหรือรู้สึก

ทักษะการสรุปความ (Summarizing skill) เป็นความสามารถที่จะผูกเรื่องราวต่าง ๆ ขมวดรวมกัน เพื่อให้เห็นทิศทางของการช่วยเหลือผู้รับคำปรึกษา

ทักษะการถามคำถาม (Questioning skill) เป็นความสามารถในการใช้คำถามที่จะเร้าความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรม

ทักษะการตีความ (Interpretation skill) เป็นการอธิบายความหมายของพฤติกรรมภายใต้กรอบแนวคิดหรือหลักการ หรือทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง (เชื่อมโยงกับเนื้อหา)

ทักษะการเผชิญหน้า (Confrontation skill) เป็นความสามารถในการท้าทาย กระตุ้นสมาชิกกลุ่มในความแตกต่างของสิ่งที่ทำอยู่ อาจเป็นความคิดกับการกระทำที่ไม่ตรงกัน

ทักษะการสะท้อนความรู้สึก (Reflection of feeling skill) เป็นเทคนิคที่เปรียบเสมือนกระจกเงาที่จะสะท้อนความรู้สึกของสมาชิกว่าเขากำลังรู้สึกอะไร

ทักษะการสนับสนุน (Supporting skill) เป็นความสามารถในการนำเสนอการเสริมแรงทางบวกในเวลาที่เหมาะสมกับสมาชิกกลุ่ม

ทักษะการเห็นอกเห็นใจ (Empathy skill) เป็นความรู้สึกหรือความสามารถในการรับรู้เรื่องราวที่เป็นชีวิตของสมาชิกกลุ่ม และผู้นำกลุ่มสามารถสื่อสารความเข้าใจที่รับรู้นี้ให้กับสมาชิก เพื่อเป็นการแสดงถึงความเข้าใจความรู้สึกหรือเรื่องราวอย่างลึกซึ้งของผู้นำกลุ่ม นอกจากนี้ มีเออร์ และโบอีวิน (Meire & Boivin, 2011: 24 - 25) ได้เสนอแนะแนวทางของการการตอบสนองการสื่อสารด้วยความเห็นอกเห็นใจ (Communication empathic response) ดังต่อไปนี้

- การเพ่งความสนใจหรือใส่ใจกับการแสดงทั้งภาษาพูดและภาษาท่างทางของผู้รับคำปรึกษา (น้ำเสียง สีหน้า การเคลื่อนไหวร่างกาย)
- กำหนดการตอบสนองด้วยภาษาที่เหมาะสมกับผู้รับคำปรึกษา
- ตอบสนองด้วยความรู้สึกที่เป็นไปในทิศทางเดียวกันในการที่จะสื่อสารกับผู้รับคำปรึกษา

- ทำความกระจ่างและให้ผู้รับคำปรึกษาได้อธิบายสิ่งที่เป็นประสบการณ์เพิ่มขึ้น
- ทำให้ผู้รับคำปรึกษาได้ระบายสิ่งที่ยังค้างคาหรืออยากแสดงออก
- ใช้พฤติกรรมของผู้รับคำปรึกษาเป็นแนวทางในการประเมินการตอบสนองของผู้นำกลุ่ม เช่น ดูท่าทาง น้ำเสียง หรือสีหน้าว่าเป็นอย่างไร

ทักษะการเอื้ออำนวย (Facilitating skill) ความสามารถในการช่วยให้สมาชิกมีความชัดเจนในเป้าหมายของตนเองและสามารถทำให้ไปสู่จุดมุ่งหมายนั้นได้

ทักษะการริเริ่มหรือนำเข้าสู่กลุ่ม (Initiating skill) เป็นการแสดงท่าทางที่กระตือรือร้นในการช่วยเหลือในกลุ่มในเวลาที่เหมาะสม

ทักษะการกำหนดเป้าหมาย (Goal setting skill) เป็นความสามารถในการดำเนินการร่วมมือกับสมาชิกกลุ่มที่จะสามารถกำหนดเป้าหมายได้อย่างเป็นรูปธรรม

ทักษะการให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback skill) เป็นการให้ข้อมูลต่อสมาชิก ซึ่งสมาชิกสามารถนำข้อมูลที่ได้รับไปใช้ในการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ทรอทเซอร์ (Trotzer, 1999: 33) ได้เสนอแนะเทคนิคการใช้ทักษะการให้ข้อมูลย้อนกลับสำหรับผู้นำกลุ่มเพื่อความเจริญงอกงามของสมาชิกกลุ่มว่า ควรมุ่งให้ข้อมูลย้อนกลับที่พฤติกรรมมากกว่ามุ่งที่ตัวบุคคล ใช้การอธิบายมากกว่าการตัดสินหรือวิพากษ์วิจารณ์ มุ่งที่สถานการณ์ที่เป็นปัจจุบัน (Here and now) มากกว่าพฤติกรรมที่เป็นนามธรรม เน้นการแสดงความคิดเห็น การสำรวจทางเลือกมากกว่าการให้คำแนะนำ คำนึงถึงความเหมาะสมว่าการให้ข้อมูลย้อนกลับนั้นถูกกาลเทศะหรือไม่ และให้ข้อมูลย้อนกลับในสิ่งที่สมาชิกพูดไม่ใช่การให้ความสำคัญว่าเพราะอะไรถึงต้องพูดเช่นนั้น

ทักษะการเสนอแนะ (Suggestion skill) เป็นการนำเสนอหรือให้ข้อมูลที่สามารถนำไปปรับใช้ภายใต้การตัดสินใจของสมาชิกว่าจะนำข้อเสนอแนะนั้นไปใช้หรือไม่

ทักษะการเปิดเผยตนเอง (Self – disclosure skill) การแสดงถึงความสามารถและเต็มใจที่จะบอกหรือแบ่งปันเรื่องราวของตนเอง ที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับเรื่องราวที่เป็นประเด็นเกิดขึ้น

ทักษะการเป็นตัวแบบ (Modeling skill) การแสดงต่อพฤติกรรมที่ปรารถนาของสมาชิกกลุ่มว่าสามารถจะทำได้ทั้งในกลุ่มและนอกกลุ่ม

ทักษะการเงียบ (Silence skill) ความสามารถในการจัดการอย่างมีความหมายภายใต้การเงียบในการดำเนินการกลุ่ม

ทักษะการขัดขวาง (Blocking skill) ความสามารถในการแทรกแซงอย่างมีประสิทธิผลโดยไม่ได้เป็นการจู่โจมสมาชิกที่กำลังแสดงพฤติกรรมบางอย่างที่ไม่สร้างสรรค์ในกลุ่ม เช่น พูดมากเกินไป พูดกับสมาชิกคนอื่นในทางที่ไม่ดี มีการพูดคุยเรื่องอื่นๆ ในกลุ่ม เป็นต้น

ทักษะการยุติ (Terminating skill) เป็นการสร้างบรรยากาศที่กระตุ้นให้สมาชิกได้ดำเนินการบางอย่างหลังสิ้นสุดการดำเนินการกลุ่ม

ทักษะการมอบหมาย (Assignment skill) การนำเสนอกิจกรรมบางอย่างให้สมาชิกกลุ่มที่เฉพาะเจาะจง ซึ่งสามารถมาใช้ในการฝึกภายในกลุ่ม หรือใช้ฝึกนอกกลุ่ม

ทักษะคำสั่งบทแสดง (Role direction skill) เป็นความสามารถในการให้สมาชิกได้แสดงบทบาทเฉพาะในสถานการณ์จำลอง หรือเรียกว่า การแสดงบทบาทสมมติ

ทักษะการวินิจฉัย (Diagnosing skill) เป็นความสามารถในการประเมินปัญหาหรือความขัดแย้งของสมาชิก เช่น การที่เริ่มมีสมาชิกบางคนกล่าวหา หรือตำหนิสมาชิกคนอื่นในกลุ่ม

ทักษะการประเมิน (Evaluating skill) เป็นความสามารถของผู้นำกลุ่มในการประเมินกระบวนการในการให้คำปรึกษา หรือผลลัพธ์ที่ได้จากการดำเนินการกลุ่ม

ทักษะการใช้ทฤษฎีหรือความรู้ (Knowledge of theory skill) เป็นการแสดงความเข้าใจที่เกี่ยวกับทฤษฎีของพลวัตกลุ่ม พลวัตระหว่างบุคคล และนำมาใช้เป็นรูปแบบในการนำกลุ่ม

ทักษะการประยุกต์ใช้ทฤษฎีในการปฏิบัติ (Application of theory to practice skill) ความสามารถในการนำทฤษฎีการให้คำปรึกษาตามแนวคิดต่างๆ มาใช้ในการปฏิบัติการดำเนินกลุ่มให้คำปรึกษา

ทักษะการรับรู้หรือการเข้าใจด้วยความรู้สึก (Perceptivity or insight skill) เป็นความสามารถของผู้นำกลุ่มในการรับรู้ รู้สึก เข้าใจประเด็นปัญหาต่างๆ ในกลุ่มได้อย่างแม่นยำ และสามารถสื่อสารประเด็นสำคัญนั้นออกมาทั้งการใช้ภาษาพูดและภาษาท่าทาง

ทักษะการแสดงออก (Expression skill) ความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อแสดงความคิดความรู้สึกได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ทักษะการตระหนักรู้ในตนเอง (Awareness of self skill) การที่ผู้นำกลุ่มเห็นความสำคัญของความต้องการส่วนตัว แรงจูงใจ ปัญหา ค่านิยม และอื่นๆ ที่มีผลกระทบต่อกระบวนการกลุ่ม ซึ่งซัตตัน และสจ๊วต (Sutton & Stewart, 2002: 20 - 21) ได้อธิบายว่า การเป็นผู้ให้คำปรึกษาที่มีประสิทธิภาพนั้นจำเป็นที่จะต้องมีการตระหนักรู้ในตนเองเพื่อที่จะค้นพบว่าอะไรเป็นสิ่งที่กำกับตัวเราอะไรอยู่ในความคิดของเรา ความรู้สึก การรับรู้ เจตคติ ความเชื่อ ค่านิยม เป็นต้น เพราะการที่เรารู้ตนเองในส่วนต่างๆ ทั้งหมด จะทำให้รู้สึกอิสระ และนำพาไปสู่การเปิดเผยตนเอง ตามแนวคิดทฤษฎีของหน้าตาโจฮารี (The Johari Window)

ทักษะด้านพลวัตกลุ่ม (Group dynamic skill) การที่ผู้นำกลุ่มตระหนักถึงระดับของการปฏิสัมพันธ์ในกลุ่ม และช่วยให้สมาชิกกลุ่มดำเนินกิจกรรมร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ

ทักษะการยืดหยุ่น (Flexibility skill) ความเต็มใจที่จะเปลี่ยนแปลง หรือปรับโครงสร้าง เปลี่ยนเทคนิค วิธีการให้คำปรึกษาให้สอดคล้องกับสถานการณ์ หรือความต้องการที่เกิดขึ้นในกลุ่ม

ทักษะความเชื่อในกระบวนการกลุ่ม (Belief in group process skill) เป็นการแสดงถึงความเชื่อในคุณค่าของกลุ่มสำหรับการเปลี่ยนแปลงอย่างสร้างสรรค์ในกลุ่ม

ทักษะการเคารพ (Respect skill) เป็นการสื่อสารด้วยเจตคติที่แสดงถึงการยอมรับ และเห็นคุณค่าของสมาชิกกลุ่มและคนอื่น ๆ ในกลุ่ม ตลอดจนการเห็นถึงคุณค่าและความมีอิสระแห่งตนของสมาชิกในกลุ่ม

ทักษะการใส่ใจ (Care skill) เป็นการได้รับและแสดงท่าทางด้วยความรู้สึกที่จริงใจ อบอุ่น และมีความห่วงใยกับสมาชิกกลุ่มทุกคน

ทักษะความกล้า (Courage skill) เป็นการแสดงถึงความตั้งใจที่จะทำเพื่อตัวเองต่อความคาดหวังของสมาชิกกลุ่ม และตั้งใจที่จะเผชิญด้วยความซื่อสัตย์

ทักษะการให้ความรู้เล็กน้อย (Mini-lecture skill) การให้ข้อมูลที่เป็นความรู้ หรือข้อมูลบางอย่างที่จะเป็นประโยชน์กับสมาชิกกลุ่ม

ทักษะการจัดลักษณะทั่วไป (Tone setting skill) อาจจะดูเป็นเรื่องเล็กน้อย แต่มีความสำคัญต่อบรรยากาศ และเจตคติของสมาชิกในการดำเนินการกลุ่ม เป็นกระบวนการสร้างมาตรฐานเชิงคุณภาพ เช่น การจัดที่นั่ง การกำหนดกิจกรรมต่างๆ เป็นต้น จากแนวคิดของเวลช (Welch, 2003: 17) ได้เสนอแนะการจัดสิ่งแวดล้อมทางกายภาพสำหรับการเพิ่มประสิทธิภาพในการให้คำปรึกษา ควรมีประเด็นสำคัญต่างๆ ดังนี้ ห้องให้คำปรึกษาควรมีความสะอาด ไม่รก สร้างความรู้สึกสะดวกใจในการพูดคุย ไม่มีเสียงดังรบกวน มีพื้นที่ในการทำกิจกรรมและให้สมาชิกเคลื่อนไหวได้ และมีความเป็นส่วนตัว เป็นต้น

ทักษะการสอบซัก (Probing skill) เป็นสิ่งที่ทำให้สมาชิกกลุ่มได้สำรวจและเข้าใจตนเองได้อย่างลึกซึ้ง และมีความชัดเจนในปัญหาของตนเอง

นอกจากนี้ เวลช (Welch, 2003: 64) ได้อธิบายถึงการสื่อสารที่ไม่ได้ใช้ภาษาพูดของผู้ให้คำปรึกษา ได้แก่ การเห็นอกเห็นใจ การเคารพ การแสดงถึงความอบอุ่น ความจริงใจ การทำให้เป็นรูปธรรม การเปิดเผยตนเอง ความฉับไว และการเผชิญหน้า ซึ่งได้มีการแสดงออกของผู้ให้คำปรึกษาดังตารางต่อไปนี้ต่อไปนี้

ตาราง 1 การสื่อสารที่ไม่ใช่ภาษาพูดกับพฤติกรรมที่แสดงออกที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลของการให้คำปรึกษา

การสื่อสารที่ไม่ใช่ภาษาพูดของผู้ให้คำปรึกษา	พฤติกรรมที่แสดงออกที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลของการให้คำปรึกษา
ความเห็นอกเห็นใจ	การผงกศีรษะ และการแสดงออกทางสีหน้าที่สอดคล้องกับความรู้สึกหรือเนื้อหา
ความเคารพ	การให้ความใส่ใจ ใช้เวลาจดจ่อกับผู้รับคำปรึกษาด้วยความตั้งใจ
การแสดงถึงความอบอุ่น	ลักษณะความสัมพันธ์ทางกายภาพ การไม่ตัดสิน การเข้าใจความรู้สึก ความใส่ใจและกระตือรือร้น
ความจริงใจ การทำให้เป็นรูปธรรม	ความสอดคล้องระหว่างภาษาท่าทางและภาษาพูด มีการวาดแผนผัง หรือรูปภาพเพื่อทำความเข้าใจสิ่งที่เป็นนามธรรมให้เกิดความชัดเจน
การเปิดเผยตนเอง	ท่าทางที่แสดงถึงการอ้างอิงในสิ่งที่มีความสำคัญกว่าตัวเองน้อย ไม่พูดถึงว่าตนเองสำคัญมาก

ตาราง 1 การสื่อสารที่ไม่ใช่ภาษาพูดกับพฤติกรรมที่แสดงออกที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลของการให้คำปรึกษา (ต่อ)

การสื่อสารที่ไม่ใช่ภาษาพูดของผู้ให้คำปรึกษา	พฤติกรรมที่แสดงออกที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลของการให้คำปรึกษา
ความฉับไว	ระดับน้ำเสียงที่ใช้มีความสอดคล้องกับการแสดงออกทางอารมณ์ของผู้รับคำปรึกษา
การเผชิญหน้า	ระดับเสียงเป็นธรรมชาติ มีความรู้สึกมั่นใจในการพูด

ดังนั้นจากทักษะดังกล่าวข้างต้นเป็นทักษะพื้นฐานสำคัญของผู้นำกลุ่มหรือผู้ให้คำปรึกษากลุ่มที่จะต้องมีเพื่อใช้ในการดำเนินการกลุ่มให้เกิดประสิทธิผลซึ่งรวมทั้งการใช้ทักษะที่เป็นภาษาพูดและทักษะที่ไม่ใช่ภาษาพูดประกอบเข้าด้วยกัน

1.4 ขั้นตอนการให้คำปรึกษากลุ่ม

การให้คำปรึกษานั้นมีลักษณะสำคัญ คือ เป็นกระบวนการ (A process) ดังนั้นในการดำเนินการจึงต้องมีขั้นตอนในการให้คำปรึกษาซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอนใหญ่ๆ ได้แก่ ขั้นเริ่มต้น (Beginning stage) ขั้นดำเนินการหรือขั้นกลาง (Middle or working stage) และขั้นยุติหรือการปิดกลุ่ม (Ending or closing stage) ซึ่งทั้ง 3 ขั้นนี้นอกจากจะเป็นกระบวนการให้คำปรึกษาแบบภาพรวมแล้ว ยังจำเป็นที่จะต้องมีขั้นตอนทั้ง 3 ในทุกครั้งของการดำเนินการไม่ว่าจะเป็นกลุ่มประเภทใดก็ตาม และไม่ว่าจะมีการพบกันในกลุ่ม 1 ครั้ง หรือ 15 ครั้ง จำเป็นที่จะต้องผ่านขั้นตอนของการดำเนินการ 3 ขั้นดังที่กล่าว (Jacobs, Masson, & Harvill, 2006: 29) แต่อย่างไรก็ตามการเริ่มดำเนินการให้คำปรึกษากลุ่ม ผู้นำกลุ่มควรมีการวางแผนการดำเนินการ หรือการวางแผนเพื่อจัดเตรียมกลุ่ม ซึ่งมีประเด็นสำคัญๆ ได้แก่

ประเด็นที่ 1 ดำเนินการวางแผนในการพบกันในกลุ่มกี่ครั้ง ผู้นำกลุ่มต้องมีการกำหนดระยะเวลาของการพบกันว่าจะให้สมาชิกมาเจอกันในกลุ่มกี่ครั้ง เพราะจะทำให้สมาชิกมีแนวทางว่าพวกเขาจะต้องอยู่ร่วมกันเป็นระยะเวลาเท่าไหร่ที่จะบรรลุหรือเสร็จสิ้นการดำเนินการกลุ่ม

สำหรับจำนวนครั้งของการให้คำปรึกษากลุ่ม แม้ว่าจะมีการอธิบายในหลักการว่าควรมีการพบกันหลายๆ ครั้งของการดำเนินการกลุ่ม แต่ในบางครั้งพบว่า หลายกลุ่มส่วนใหญ่จะมีการพบกันในการให้คำปรึกษากลุ่มเพียงแค่ครั้งเดียวเท่านั้น (Single-session groups) โดยหลักการสำคัญของการใช้รูปแบบการให้คำปรึกษานี้ คือ ผู้นำกลุ่มต้องมีเป้าหมายของการดำเนินการกลุ่มที่ชัดเจนว่าต้องการให้เกิดอะไรขึ้นในกลุ่มสำหรับการให้คำปรึกษากลุ่มในครั้งนั้น และมีการกำหนดเวลาในขั้นตอนต่างๆ ให้แน่ชัดว่าแต่ละขั้นนั้นจะมีการใช้เวลาเท่าไหร่เพื่อให้การดำเนินการกลุ่มสามารถเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ (Jacobs, Masson, & Harvill, 2006: 62)

ประเด็นที่ 2 เมื่อไหร่ที่จะพบกันในการดำเนินการกลุ่ม มีอยู่ 2 ปัจจัยที่ผู้นำกลุ่มจะต้องพิจารณาในประเด็นนี้ คือ ช่วงเวลาของการพบกัน และความถี่ในการพบกัน ซึ่งจะต้องพิจารณาความเหมาะสม และความสะดวกของทั้งสมาชิกและผู้นำกลุ่ม เพราะผู้เข้าร่วมกลุ่มอาจทำงาน หรือมีการเรียนในช่วงเวลาปกติ ดังนั้นทางเลือกที่เหมาะสม คือ ช่วงเย็น จึงเป็นช่วงเวลาที่เหมาะสม หรืออาจเป็นช่วงเช้าจะดีมากหากสมาชิกกลุ่มสามารถเข้าร่วมได้ ตลอดจนความถี่ในการพบกันก็เป็นสิ่งที่ผู้นำกลุ่มต้องพิจารณา เช่น 2 ครั้งต่อสัปดาห์ 1 ครั้งต่อสัปดาห์ หรือ 2 สัปดาห์ครั้ง เป็นต้น หรืออย่างน้อยสุด 1 ครั้งต่อสัปดาห์ก็อาจเป็นได้ แต่ต้องให้ครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ของการดำเนินกลุ่มให้ได้

ประเด็นที่ 3 ใครบ้างที่คาดว่าจะเป็นสมาชิกกลุ่ม เงื่อนไขสำคัญที่สุดของการเข้าร่วมกลุ่มของสมาชิก คือ การเป็นผู้สมัครใจ (Volunteer) ซึ่งผู้นำกลุ่มต้องใช้เงื่อนไขนี้เป็นเงื่อนไขหลักของการคัดเลือกสมาชิกเข้ากลุ่ม นอกจากนั้นการพิจารณาเรื่องความหลากหลายของสมาชิกก็เป็นอีกประเด็นที่มีความสำคัญ เช่น อายุ เพศ ระดับชั้น อาชีพ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับประเด็นปัญหาหรือจุดมุ่งหมายของการดำเนินกลุ่มว่าต้องการสมาชิกที่มีความเหมือนหรือความหลากหลายทางภูมิหลัง เพราะในบางกลุ่มการมีสมาชิกที่หลากหลายจะทำให้เกิดประโยชน์ในการดำเนินการกลุ่ม เป็นต้น

ประเด็นที่ 4 มีการคัดเลือกหรือคัดกรองสมาชิกกลุ่มอย่างไร การคัดเลือกสมาชิกกลุ่มเป็นสิ่งสำคัญอย่างมากในการดำเนินการกลุ่ม เพราะไม่ใช่ทุกคนที่จะเหมาะสมสำหรับทุกกลุ่ม ซึ่งแนวทางการตั้งคำถามสำหรับการใช้ในการคัดเลือกหรือพิจารณาสมาชิก มีดังนี้

- เพราะอะไรคุณถึงต้องการที่จะร่วมในกลุ่มนี้
- สิ่งที่คุณคาดหวังจากการเข้ากลุ่มคืออะไร
- เคยร่วมกลุ่มอื่น ๆ มาก่อนไหม ถ้าเคย เคยร่วมกลุ่มอะไร
- ความกังวลอะไรที่คุณต้องการให้ช่วยเหลือในการเข้ากลุ่ม
- มีสมาชิกคนใดที่คุณไม่อยากให้อยู่ในกลุ่มหรือไม่
- คุณคิดว่าคุณจะสามารถช่วยเหลืออะไรในกลุ่มได้บ้าง
- คุณมีคำถามที่อยากจะถามเกี่ยวกับกลุ่มหรือผู้นำกลุ่มหรือไม่

สำหรับขั้นตอนในการให้คำปรึกษากลุ่ม มีขั้นตอนและมีรายละเอียดต่างๆ ดังต่อไปนี้ (Jacops, Masson, & Harvill, 1998: 30 - 32)

ขั้นเริ่มต้นการให้คำปรึกษา เป็นช่วงเวลาของการแนะนำ และอภิปรายเกี่ยวกับประเด็นของการมาพบกัน หรือจุดมุ่งหมายของการเข้าร่วมกลุ่มว่าต้องการให้เกิดอะไรขึ้น หรือต้องการให้มีการเปลี่ยนแปลงในด้านใด การกำหนดกฎ กติกา ระดับความสะดวกใจในการเข้าร่วมกลุ่ม เนื้อหาหรือประเด็นปัญหาในกลุ่ม อาจเป็นไปได้ที่ในขั้นเริ่มต้นผู้นำกลุ่มอาจใช้เวลามากกว่า 1 ครั้งเพราะสิ่งสำคัญคือ การสร้างความไว้วางใจ และความสะดวกใจในการเข้ากลุ่ม แต่ในขณะที่บางกลุ่มนั้นก็ใช้เวลาในการเริ่มต้นไม่กี่นาที ก็สามารถนำเข้าสู่ในขั้นการดำเนินการต่อไปได้เช่นเดียวกัน กล่าวคือ การสร้าง

สัมพันธภาพในการให้คำปรึกษาโดยปกติจะใช้เวลาประมาณ 1 ครั้ง แต่หากผู้นำกลุ่มคิดว่าสัมพันธภาพยังไม่เพียงพออาจจะเพิ่มอีก 1 ครั้งก็ได้

การเริ่มต้นกลุ่มเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญมากขั้นตอนหนึ่ง และถือว่าเป็นขั้นที่มีความยากพอสมควร เพราะเป็นช่วงของการสร้างความไว้วางใจ สัมพันธภาพ และเป้าหมายในการดำเนินกลุ่ม ดังที่โลฟริซโก้ (LoFrisco, 2012: Online) ได้กล่าวว่า ทักษะการสร้างสัมพันธภาพของผู้ให้คำปรึกษาเป็นทักษะสำคัญทักษะหนึ่งในกระบวนการให้คำปรึกษาโดยเฉพาะในระยะเริ่มต้น จากผลการวิจัยพบว่าร้อยละ 40 ของการให้คำปรึกษาที่มีประสิทธิภาพเกิดจากการสร้างสัมพันธภาพที่ดีในการให้คำปรึกษา ซึ่งผู้นำกลุ่มควรมีการเริ่มดำเนินการดังนี้

1) การเปิดกลุ่ม อาจเริ่มโดยการกล่าวสรุปย่อ ๆ เกี่ยวกับกลุ่ม และใช้กิจกรรมเป็นเทคนิคในการดำเนินการกลุ่ม หรืออาจเริ่มต้นด้วยแบบฝึกหัดก็ได้ในการเปิดกลุ่ม ดังตัวอย่าง

ตัวอย่าง

ผมรู้สึกยินดีมากที่ทุกคนมาอยู่กันในกลุ่มที่นี่ อย่างที่พวกเรารู้กันว่า กลุ่มนี้จะเป็นการแลกเปลี่ยนความคิด ความรู้สึก และประสบการณ์ให้แก่กัน และมุ่งเน้นในเรื่อง.....(ประเด็นของการทำกลุ่ม).....ผมหวังว่าทุกคนคงรู้สึกสะดวกใจในการแบ่งปันประสบการณ์และร่วมแสดงความคิดเห็นในเรื่องราวนั้นๆ แต่อย่างแรกอยากให้พวกเราได้เริ่มรู้จักกันมากขึ้น และเรียนรู้กันในแง่มุมต่างๆ อยากให้สมาชิกแต่ละคนแนะนำชื่อตนเอง ข้อมูลที่อยากบอกเพื่อนๆ สมาชิกในกลุ่ม และเรื่อง.....(เกี่ยวกับประเด็นของกลุ่ม).....โดยเริ่มพูดที่ละคนไปเรื่อยๆ จนครบ เอาละใครจะเป็นคนเริ่มพูดก่อนคนแรก...

2) การช่วยให้สมาชิกเกิดความคุ้นเคยกัน ในขั้นนี้หน้าที่หลักสำคัญของผู้นำกลุ่มคือการทำให้สมาชิกแต่ละคนแนะนำตนเองกับสมาชิกคนอื่นๆ ในกลุ่ม (ในกรณีที่สมาชิกยังไม่รู้จักและคุ้นเคยกัน) ซึ่งจะเป็นประโยชน์กับการสร้างความสัมพันธ์และความคุ้นเคย ในขณะเดียวกันสมาชิกคนอื่นๆ ก็จะได้เรียนรู้เกี่ยวกับสมาชิกด้วย สำหรับในกรณีที่มีสมาชิกกลุ่มไม่มากอาจมีการซักถามและอภิปรายเกี่ยวกับประเด็นอื่นๆ ในเรื่องส่วนตัว (Personal issues) ได้ แต่หากสมาชิกมีจำนวนมาก (10 – 12 คน) อาจให้มีการแนะนำตัวพูดคุยคนละประมาณ 1 – 2 นาที เพื่อเป็นการไม่ใช้เวลาที่ยาวนานเกินไป

การเลือกใช้กิจกรรมในการแนะนำตนเอง มีความสำคัญอย่างมากที่ผู้นำกลุ่มต้องรู้จักเลือกใช้ให้เหมาะสมกับสมาชิกกลุ่ม และประเด็นปัญหาที่เป็นหัวข้อในการดำเนินกลุ่ม ตัวอย่างกิจกรรมที่ใช้ในการแนะนำตนเอง เช่น การบอกชื่อรอบวง (The name round) การทวนชื่อซ้ำรอบวง (The repeat round) การจับคู่แนะนำ (The introduction dyad) การทวนชื่อเป็นคู่ (Repeated dyad) เป็นต้น

3) การกำหนดลักษณะทางบวก ภาระหน้าที่สำคัญอีกอย่างของผู้นำกลุ่มในขั้นการเริ่มต้นคือการสร้างลักษณะทางบวกสำหรับกลุ่ม หมายถึงบรรยากาศทั่วไปของกลุ่ม ซึ่งหมายรวมถึงความกระตือรือร้นของผู้นำกลุ่ม และความไว้วางใจและสะดวกใจของสมาชิกกลุ่ม ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญมากที่ผู้นำกลุ่มต้องใช้ความสามารถในการสร้างความประทับใจและการยับยั้ง หรือสกัดกั้นไม่ให้เกิดบรรยากาศทาง

ลบขึ้นกับสมาชิกกลุ่ม มีแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นได้สำหรับสมาชิกที่มีความไม่พึงพอใจหรืออึดอัดใจในการเข้าร่วมกลุ่ม (กรณีที่ถูกบังคับ) ดังนั้นเทคนิคหนึ่งที่สามารถใช้ในการทำให้บรรยากาศดีขึ้นคือ การให้สมาชิกกลุ่มได้ระบายสิ่งที่รู้สึก หรือคับข้องใจออกมา พร้อมกับการแสดงถึงความเข้าอกเข้าใจและห่วงใยกับสมาชิก ตัวอย่าง

ตัวอย่าง

ครูเข้าใจนะว่านักศึกษาไม่อยากที่จะเข้าร่วมในกลุ่มครั้งนี้ ดังนั้นครูจึงอยากที่จะเอาความรู้สึกไม่ดีที่เกิดขึ้นออกจากตัวนักศึกษาให้หมด ครูจะเอาสิ่งที่เรารู้สึกอึดอัดออกมา นักศึกษามีเวลา 10 นาที ที่จะบ่นหรือพูดสิ่งเหล่านั้นได้อย่างเต็มที่ แล้วครูก็จะอนุญาตให้นักศึกษาตั้งชื่อกลุ่มที่เราคิดไว้

เทคนิคเหล่านี้จะช่วยทำให้สมาชิกกลุ่มที่มีอคติ หรือมีความไม่เต็มใจ หรือมีอารมณ์ไม่ดี เกิดความรู้สึกผ่อนคลาย และรู้สึกถึงการเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มจากการได้ตั้งชื่อกลุ่มตามที่ตนเองคิดไว้

4) การอธิบายถึงบทบาทของผู้นำกลุ่ม ในขั้นการเริ่มต้นผู้นำกลุ่มควรอธิบายว่าบทบาทของตนเองนั้นคืออะไร ตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งสิ้นสุดกระบวนการ ซึ่งบทบาทหลักสำคัญ คือ บทบาทการเป็นผู้เอื้ออำนวย บทบาทความเป็นผู้นำ บทบาทตามกระบวนการให้คำปรึกษาหรือบทบาทของผู้อธิบายเสนอแนะในการช่วยสมาชิกให้เข้าใจสิ่งต่างๆ ที่ควรได้รับในกลุ่ม

5) การอธิบายกิจกรรมต่างๆ ในการดำเนินการกลุ่ม ซึ่งจะมีความคล้ายคลึงกับการบอกถึงจุดมุ่งหมายในการเข้ากลุ่ม แต่ความแตกต่างสำคัญคือ ผู้นำกลุ่มต้องบอกว่าจะเกิดอะไรขึ้นบ้างในแต่ละครั้งที่พบกัน กิจกรรมต่างๆ ที่จะต้องให้ความร่วมมือ เป็นต้น

6) ช่วยให้สมาชิกได้บอกถึงสิ่งที่ตนเองคาดหวัง กิจกรรมหนึ่งที่จะเป็นประโยชน์ในการให้คำปรึกษาคือ การให้สมาชิกได้บอกถึงสิ่งที่ตนเองคาดหวังจะได้รับจากกลุ่มหรือการเข้าร่วมกลุ่ม ซึ่งจะทำให้ผู้นำกลุ่มเรียนรู้ว่า สมาชิกแต่ละคนมีความต้องการในเรื่องอะไรบ้าง อาจนำข้อมูลต่างๆ ที่ได้รับไปใช้ในการกำหนดโครงสร้างและจุดมุ่งหมายของกลุ่มด้วย

7) การทำให้สมาชิกให้มีส่วนร่วมในการพบกันครั้งแรกให้ได้ ผู้นำกลุ่มต้องมั่นใจว่าจะสามารถทำให้สมาชิกทุกคนมีโอกาสมีส่วนร่วม และร่วมมือกับกลุ่มให้ได้ โดยไม่ใช่การบีบบังคับให้พูด แต่เป็นการทำให้สมาชิกรู้สึกอยากมีส่วนร่วมตามที่ต้องการอย่างแท้จริง ถ้าสมาชิกรับรู้ว่าตนเองไม่มีโอกาสที่จะแสดงความคิดเห็น หรือรู้สึกไม่อยากมีส่วนร่วมกับกลุ่ม ในทางตรงกันข้ามถ้าหากสมาชิกได้พูด ได้แสดงความคิดเห็นก็จะเป็นวิธีการอย่างหนึ่งในการสร้างความรู้สึกสะดวกใจ และกล้าที่จะเปิดเผยตนเองมากขึ้น

8) ควรมีการใช้แบบฝึกหัดในระหว่างการดำเนินการในการพบกันครั้งแรก นอกจากนี้อาจใช้เทคนิคการเขียน การเติมคำในช่องว่าง หรือการใช้เกม ประกอบการให้คำปรึกษาในขั้นเริ่มต้น ตัวอย่าง

ตัวอย่าง

เมื่ออยู่ในกลุ่ม ฉันรู้สึกสะดวกใจเมื่อ.....

เมื่ออยู่ในกลุ่ม สิ่งที่ฉันกังวลมากที่สุด คือ .....

เมื่ออยู่ในกลุ่ม ฉันจะ.....

9) การตรวจสอบระดับความสะดวกใจในการเข้ากลุ่ม เพื่อให้การดำเนินกลุ่มเป็นไปอย่างราบรื่น ผู้นำกลุ่มอาจใช้เวลาซัก 3-5 นาที ในการตรวจสอบระดับความสะดวกใจในการเข้ากลุ่มของสมาชิก โดยสามารถใช้เทคนิคการตั้งคำถาม ดังต่อไปนี้

ตัวอย่าง

- หากรู้สึกอึดอัดใจในกลุ่ม คำพูดอะไรที่สามารถใช้ในการอธิบายความรู้สึกนั้นได้ดีที่สุด
- มีระดับคะแนน 1 – 10 ระดับ 10 คือ สะดวกใจอย่างมากในการเข้ากลุ่ม และระดับ 1 ไม่สะดวกใจในการเข้าร่วมกลุ่ม สมาชิกลองให้คะแนนความรู้สึกตนเองว่าตอนนี้อยู่ในระดับเท่าไหร่
- สมาชิกคนใดที่ต้องการอยากระบายหรือบอกความรู้สึกของคุณตอนนี้เมื่ออยู่ในกลุ่ม

10) การกำหนดกฎในกลุ่ม ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญอย่างมากในการดำเนินการกลุ่ม ไม่ว่าจะเป็นการเข้ากลุ่มครบตามจำนวนที่กำหนด การไม่มาเข้ากลุ่มสาย การให้ความร่วมมือทำกิจกรรม การแสดงความคิดเห็น การรับฟังเมื่อมีสมาชิกคนอื่นพูด การพูดในเชิงสร้างสรรค์ไม่พูดจาทำร้ายความรู้สึก หรือว่ากล่าวตำหนิใครในกลุ่ม เป็นต้น นอกจากนี้ บราเซียเออร์ (Brazier, 2009: 24) ได้เสนอแนะการกำหนดกฎของการอยู่ร่วมกันในการดำเนินการกลุ่ม โดยให้สมาชิกกลุ่มอภิปรายประเด็นต่างๆ ดังต่อไปนี้ เมื่ออยู่ในกลุ่มสมาชิกกลุ่มคิดว่าอะไรเป็นสิ่งที่คาดหวัง สมาชิกกลุ่มคาดหวังหรือต้องการให้สมาชิกคนอื่นๆ ทำอะไร และสิ่งไหนบ้างที่ไม่ต้องการให้ทำเมื่ออยู่ในกลุ่ม อีกทั้งอะไรคือสิ่งที่คุณหวังและกังวลเมื่ออยู่ในกลุ่ม อีกทั้ง เพียร์สัน (Pearson, 1997: 148 - 152) ได้เสนอแนะการกำหนดกฎเกณฑ์ในการเข้าร่วมการให้คำปรึกษากลุ่มที่สำคัญเพิ่มเติม คือ การรักษาความลับของกลุ่ม (Confidentiality) การไม่ใช้ความรุนแรงหรือการพูดจาทำร้ายความรู้สึกเพื่อนสมาชิก การให้สมาชิกกลุ่มรับผิดชอบต่อตนเองทั้งด้านความคิด ความรู้สึก และการกระทำ การให้ความสนใจหรือใส่ใจ การเป็นผู้มีส่วนร่วมในกลุ่มมากกว่าแค่การนั่งเป็นผู้สังเกตในกลุ่ม เป็นต้น

ทรอทเซอร์ (Trotzer, 1999: 119 - 127) ได้กล่าวถึงขั้นการเริ่มต้นการให้คำปรึกษา สามารถแบ่งออกเป็น 3 ขั้นย่อยได้แก่

ขั้นที่ 1 ความปลอดภัย (Security stage) ประกอบด้วย การทำให้เกิดความคุ้นเคย การทำให้เกิดความพร้อม การกำหนดขอบเขต ในการให้คำปรึกษา และการสร้างความไว้วางใจ

ขั้นที่ 2การยอมรับ (Acceptance stage) ประกอบด้วย การแบ่งปันข้อมูลส่วนบุคคล การให้ข้อมูลย้อนกลับ การสร้างความกลมเกลียวและใกล้ชิด การเรียนรู้การยอมรับในตนเอง และการยอมรับในผู้อื่น

ขั้นที่ 3 การสร้างความรับผิดชอบ (Responsibility stage) ประกอบด้วย การประเมินตนเอง การยอมรับในการเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม การได้รับประสบการณ์และการสร้างความรับผิดชอบ การให้การเคารพซึ่งกันและกัน ตลอดจนการร่วมรับผิดชอบอย่างเท่าเทียม

จากประเด็นสำคัญต่างๆ ในขั้นเริ่มต้นการดำเนินกลุ่มนั้นเป็นสิ่งที่ผู้นำกลุ่ม ควรพิจารณาและยึดเป็นแนวทางในการดำเนินกลุ่มให้คำปรึกษา เพราะจะเป็นโครงสร้างสำคัญที่ทำให้การให้คำปรึกษานั้นมีประสิทธิภาพ และเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญมากที่สุดขั้นตอนหนึ่งของการให้คำปรึกษากลุ่ม ดังนั้น งานวิจัยนี้ ผู้วิจัยมุ่งพัฒนาเทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มสำหรับขั้นเริ่มต้น หรือการพบกันในครั้งแรกว่าเทคนิคเชิงสร้างสรรค์สามารถเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มของวัยรุ่นได้หรือไม่อย่างไร

ขั้นดำเนินการให้คำปรึกษา หรือขั้นกลาง (Middle stage) ของการให้คำปรึกษากลุ่ม เมื่อสมาชิกกลุ่มสามารถเข้าใจถึงจุดมุ่งหมายของการเข้ากลุ่มแล้ว ในขั้นนี้สมาชิกจะได้เรียนรู้เนื้อหาใหม่ๆ โดยผ่านการอภิปรายประเด็นต่างๆ ที่หลากหลาย หรือเกี่ยวข้องกับการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ส่วนบุคคล และผ่านกระบวนการให้คำปรึกษา เป็นหน้าที่ของผู้นำที่จะต้องกระตุ้นให้สมาชิกได้เกิดการปฏิสัมพันธ์ทั้งความคิดและเจตคติต่างๆ ของสมาชิก

ขั้นปิดกลุ่มการให้คำปรึกษา หรือเรียกว่าขั้นสิ้นสุดการดำเนินการให้คำปรึกษา (Ending stage) ในระหว่างการดำเนินการให้คำปรึกษากลุ่มสมาชิกได้เรียนรู้สิ่งต่างๆ ในกลุ่ม และผู้นำกลุ่มต้องให้สมาชิกรู้ว่าจะทำอย่างไรในการเปลี่ยนแปลงตนเอง ตลอดจนการวางแผนการนำแนวทางที่เป็นข้อคิดจากกลุ่มไปใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งระยะเวลาของการปิดกลุ่มจะใช้เวลาประมาณ 1 ครั้งสำหรับการปิดกลุ่มในการให้คำปรึกษา

โรส (Rose, 1998: 50 - 52) ได้อธิบายเกี่ยวกับขั้นตอนของการดำเนินการกลุ่ม โดยเฉพาะกับกลุ่มเด็กและวัยรุ่นไว้ว่า ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มให้คำปรึกษา หรือกระบวนการกลุ่ม จะต้องมีระยะของการดำเนินการอย่างเป็นลำดับขั้นตอน และในแต่ละขั้นของการดำเนินการจะต้องมีความสัมพันธ์และเชื่อมโยงกัน โดยเฉพาะกับการใช้กิจกรรมต่างๆ ในกลุ่ม โดยขั้นตอนการดำเนินการกลุ่มกับวัยรุ่นสามารถแบ่งออกเป็น 3 ขั้น ได้แก่

1.) ขั้นเริ่มต้น เป็นขั้นของการเริ่มต้นดำเนินกลุ่ม ที่ผู้นำกลุ่มต้องมีการกำหนดรูปแบบ หรือแบบแผนที่ชัดเจน ไม่ว่าจะเป็นการกำหนดเอกลักษณ์ของกลุ่ม การทำความเข้าใจที่ชัดเจนเกี่ยวกับบทบาท และการพัฒนาปทัสฐานของกลุ่ม โดยจุดเน้นสำคัญของขั้นเริ่มต้นคือ การให้สมาชิกได้รู้จักและมีความคุ้นเคยกัน อาจหมายรวมถึงผู้นำกลุ่มด้วย การตั้งชื่อกลุ่ม (Naming the group) เป็นอีกเทคนิคหนึ่งที่จะช่วยส่งเสริมและความดึงดูดและสร้างเอกลักษณ์ให้กับกลุ่มได้ การให้สมาชิกกลุ่มได้มีส่วนร่วมในการกำหนดกฎ กติกาเป็นสิ่งสำคัญในขั้นเริ่มต้น โดยกฎกติกาที่สำคัญ ได้แก่ การเรียนรู้ที่จะฟัง การให้ความ

ใส่ใจ การเคารพซึ่งกันและกัน การไม่ขัดขวางหรือรบกวนสมาชิก การไม่มีการลงโทษ หรือทำร้ายกัน หากเป็นไปได้ผู้นำกลุ่มอาจมีการเขียนกฎต่างๆ ที่สมาชิกร่วมกันสร้างลงในโปสเตอร์ ซึ่งวิธีการนี้จะช่วยส่งผลต่อการดำเนินกลุ่มในระยะต่อไปได้เป็นอย่างดี

2.) ขั้นดำเนินการ เป็นขั้นของการดำเนินกิจกรรมที่จะช่วยขจัดความรู้สึกขัดแย้ง หรือการทำให้เกิดความกลมเกลียวกันในกลุ่ม การใช้การอภิปราย การเรียนรู้ และการทำกิจกรรมเป็นสิ่งจำเป็นที่ผู้นำกลุ่มต้องใช้ในการดำเนินการกลุ่ม โดยเฉพาะกิจกรรมที่เป็นเกม (Game) ดนตรี (Music) หรือเทคนิคที่ใช้การเรียนรู้จากการเล่น (Play) ต่างๆ ซึ่งเทคนิคเหล่านี้จะเป็นเครื่องมือที่กระตุ้นการสื่อสารหรือพูดคุยในกลุ่ม อันนำไปสู่การแก้ไขปัญหา หรือการได้เรียนรู้ที่จะเข้าใจตนเอง และผู้อื่นในกลุ่มได้

3.) ขั้นสรุป เป็นขั้นของการที่ผู้นำกลุ่มพยายามรวบรวมสิ่งที่สมาชิกกลุ่มควรได้รับ ไม่ว่าจะเป็นการทบทวนเกี่ยวแนวคิด หลักการ หรือการได้แนวทางบางอย่างไปสู่การประยุกต์ใช้ หรือการที่เชื่อมโยงข้อคิดจากกิจกรรมที่ผู้นำกลุ่มได้ออกแบบในขั้นของการดำเนินการกลุ่ม

จากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับขั้นตอนของการดำเนินการให้คำปรึกษากลุ่มสามารถกล่าวโดยสรุปได้ว่า ขั้นตอนของการให้คำปรึกษากลุ่มประกอบด้วยขั้นเริ่มต้น ขั้นดำเนินการ และขั้นยุติการให้คำปรึกษากลุ่ม ซึ่งในขั้นของการเริ่มต้นเป็นขั้นที่มีความสำคัญที่สุดขั้นตอนหนึ่งที่ผู้ให้คำปรึกษาหรือผู้นำกลุ่มต้องใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ และทักษะต่างๆ พื้นฐานเพื่อสร้างบรรยากาศ และสัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้ให้คำปรึกษา และสมาชิกกลุ่ม และระหว่างสมาชิกกับสมาชิกคนอื่นๆ

1.5 พลังของกลุ่มในการให้คำปรึกษา

ความสำคัญของการให้คำปรึกษากลุ่มที่มีประสิทธิภาพนั้น ผู้นำกลุ่มต้องตระหนักอยู่เสมอว่าไม่ใช่เพียงแค่จะใช้การสื่อสารที่เป็นภาษาพูดเท่านั้นในการให้คำปรึกษากับสมาชิกกลุ่ม พลังในกระบวนการกลุ่มเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญสำหรับการนำกลุ่มที่ดี (Good leading) โฮเซน ฮอร์น และลาวี (Jacobs, Masson, & Harvill, 1998: 39 cited Ohlsen, Horne, & Lawe, 1988) ได้อธิบายประเด็นสำคัญสำหรับผู้นำกลุ่มที่จะต้องตระหนักถึงความต้องการของสมาชิกได้แก่ ผู้นำกลุ่มต้องรู้ว่าสมาชิกนั้นต้องการการได้รับการยอมรับจากกลุ่ม สมาชิกกลุ่มคาดหวังอะไรจากการเข้ากลุ่ม สมาชิกต้องการเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม และสมาชิกกลุ่มต้องรู้สึกปลอดภัยในกลุ่ม หากผู้นำกลุ่มไม่ตระหนักถึงประเด็นสำคัญเหล่านี้ อาจส่งผลทำให้สมาชิกลุ่มเกิดความรู้สึกทางลบ ไม่ไว้วางใจ ต่อต้าน หลีกหนี และไม่กระตือรือร้นในการดำเนินกลุ่มได้

ผู้นำกลุ่มสามารถปรับพลวัตกลุ่ม และพลังในกระบวนการให้คำปรึกษาโดยการตั้งคำถามเพื่อตรวจเช็คและทำให้ทราบข้อมูลต่างๆ ของสมาชิกกลุ่มในกลุ่ม โดยมีตัวอย่างคำถาม ได้แก่

- สมาชิกกลุ่มแต่ละคนรู้สึกอย่างไรในการเข้าร่วมในกลุ่ม
- มีสมาชิกคนใดบ้างที่รู้ว่าอะไรคือสิ่งที่ตนเองคาดหวังในการเข้าร่วมกลุ่มครั้งนี้
- สมาชิกแต่ละคนมีความเข้าใจอย่างชัดเจนว่า เพราะอะไรตนเองถึงต้องมาเข้าร่วมในกลุ่ม
- สมาชิกในกลุ่มรู้สึกสะดวกใจกับสมาชิกกลุ่มคนใดบ้าง
- สมาชิกในกลุ่มมีความรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มหรือไม่

- สมาชิกในกลุ่มรู้สึกสะดวกใจหรือสบายใจกับผู้นำกลุ่มหรือไม่
- สมาชิกในกลุ่มพร้อมหรือมีพลังในการรับบทบาทของการเป็นผู้นำกลุ่มหรือไม่

ยาลูม (Yalom) ได้อธิบายเกี่ยวกับพลังในกระบวนการให้คำปรึษา โดยใช้คำว่า ปัจจัยในการบำบัด (Curative factors) ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษากลุ่ม ประกอบด้วย การรู้จักให้ การปลดปล่อยอารมณ์ความรู้สึก การได้รับตัวแบบ การได้รับประสบการณ์ การรู้สึกมีความหวังในชีวิต ซึ่งปัจจัยดังกล่าวนี้เป็นสิ่งที่ช่วยสนับสนุนและเกิดประโยชน์กับสมาชิกในการดำเนินการให้คำปรึกษากลุ่ม ซึ่งจาคอบส์ แมซสัน และฮาร์วิล (Jacops, Masson, & Harvill, 1998: 39 - 49) ได้เสนอแนะแนวทางสำหรับการสร้างพลังในกระบวนการให้คำปรึกษาที่ผู้นำกลุ่มหรือผู้ให้คำปรึกษาควรให้ความใส่ใจในการดำเนินการให้คำปรึกษากลุ่ม คือ

ประเด็นที่ 1 การทำความกระจ่างของจุดมุ่งหมายในการเข้ากลุ่มทั้งตัวผู้นำและสมาชิกกลุ่ม (Clarity of purpose)

ประเด็นที่ 2 การเข้าประเด็นของจุดมุ่งหมายสำหรับสมาชิก (Relevance of purpose) กล่าวคือ ไม่ใช่เพียงแค่การให้รู้ถึงจุดมุ่งหมายในการให้คำปรึกษาเพียงอย่างเดียว แต่ต้องทำให้จุดมุ่งหมายที่กำหนดขึ้นนั้นสัมพันธ์หรือทำให้เกิดขึ้นกับสมาชิกกลุ่มให้ได้

ประเด็นที่ 3 ขนาดของกลุ่ม (Group size) จำนวนสมาชิกกลุ่มที่เหมาะสมในการให้คำปรึกษาที่ทำให้เกิดประสิทธิภาพจะต้องมีสมาชิกไม่น้อยหรือไม่มากจนเกินไป ซึ่งจำนวนที่เหมาะสม คือ 5 ถึง 8 คน หรือตามแนวคิดของ ทรอทเซอร์ (Trotzer, 1999: 360) ได้อธิบายว่าขนาดของการให้คำปรึกษากลุ่มที่มีความเหมาะสม ประมาณ 5 – 12 คน และสำหรับกลุ่มผู้ใหญ่ และวัยรุ่น จำนวนสมาชิกกลุ่ม 6 – 10 คนจะมีขนาดที่สามารถดำเนินการการให้คำปรึกษากลุ่มได้อย่างมีประสิทธิภาพ ยิ่งถ้าระยะเวลาในกลุ่มแต่ละครั้งไม่เกิน 1 ชั่วโมง ยิ่งควรทำให้กลุ่มมีขนาดเล็กเท่าที่จะทำได้ ซึ่งสำหรับกลุ่มอื่นๆ ที่มีจำนวนสมาชิก ได้แก่ กลุ่มการให้ความรู้ มีจำนวนสมาชิกประมาณ 5 – 15 คน กลุ่มอภิปราย มีจำนวนสมาชิก 5 – 8 คน กลุ่มพัฒนาตนเอง และกลุ่มสนับสนุน รวมถึงกลุ่มให้คำปรึกษามีจำนวนสมาชิกประมาณ 5 – 8 คน ซึ่งในกลุ่มที่มีระดับปัญหารุนแรงหรือต้องการดูแลเป็นพิเศษอาจมีจำนวนสมาชิก 2 ถึง 3 คนในกลุ่ม เช่น กลุ่มมีแนวโน้มฆ่าตัวตาย กลุ่มที่มีความเปราะบางทางอารมณ์ กลุ่มถูกทารุณกรรม และกลุ่มที่ถูกข่มขืนหรือกระทำชำเราต่างๆ เป็นต้น

จาคอบส์ แมซสัน และฮาร์วิล (Jacobs, Masson, & Harvill, 2006: 400) ได้อธิบายว่าสำหรับกลุ่มวัยรุ่นที่มีอายุ 12 – 19 ปี เป็นกลุ่มที่อยู่ในระยะของความยุ่งยากในชีวิต ดังนั้นขนาดของกลุ่มนั้นไม่ควรเกิน 8 คน (กลุ่มเจริญงอกงาม กลุ่มสนับสนุน และการให้คำปรึกษากลุ่ม) แต่อย่างไรก็ตามขนาดของกลุ่มที่ถือว่าเป็นจำนวนที่ดีและมีความเหมาะสมที่สุด (Being ideal) คือ 6 คน

ทรอทเซอร์ (Trotzer, 1999: 20) ได้อธิบายเกี่ยวกับขนาดของกลุ่มไว้ว่า ขนาดของกลุ่มในการให้คำปรึกษานั้นจะมีจำนวนสมาชิกมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ ประเภทของกลุ่ม (ปัญหา) วุฒิภาวะของสมาชิกกลุ่ม รวมถึงธรรมชาติ ความสามารถ ประสบการณ์ ความชำนาญของผู้นำกลุ่ม อย่างไรก็ตามจำนวนที่มีความเหมาะสมของการให้คำปรึกษากลุ่ม ประมาณ 8 – 12 คน ซึ่งขนาดของ

กลุ่มที่มีประสิทธิภาพอยู่ที่ประมาณ 5 – 12 คน สามารถจำแนกขนาดตามอายุ และระดับของผู้เข้ารับคำปรึกษา ได้ดังนี้ จำนวน 4 – 6 คน สำหรับเด็กประถมศึกษา จำนวน 6 – 8 คน สำหรับระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 8 – 10 คน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และระดับมหาวิทยาลัย และจำนวน 8 – 12 คน สำหรับผู้ใหญ่ตอนต้นและผู้ใหญ่

ประเด็นที่ 4 ระยะเวลาแต่ละครั้งในการให้คำปรึกษา (Length of each session) ส่วนใหญ่ในการให้คำปรึกษาในโรงเรียนจะใช้ระยะเวลาประมาณ 40 – 50 นาทีในการให้คำปรึกษากลุ่ม โดยเฉพาะกลุ่มเด็กไม่ควรมีระยะเวลาในการให้คำปรึกษานานเกินไป ในบางครั้งอาจเหลือเวลา 30 – 45 นาที ก็เป็นได้ สำหรับกลุ่มให้คำปรึกษาทั่วไป กลุ่มพัฒนาตนเอง กลุ่มสนับสนุนจะใช้เวลาประมาณ 1 ถึง 1 ชั่วโมง 30 นาที ต่อครั้งโดยประมาณ แต่ก็อาจพบว่ามีการใช้เวลาในการให้คำปรึกษาแบบระยะเวลายาวนานได้ถึง 5 – 6 ชั่วโมง

ประเด็นที่ 5 ความถี่ในการพบกัน (Frequency of meeting) ไม่มีเกณฑ์ในการกำหนดตายตัวของความถี่ในการพบกันทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขหลายอย่าง เช่น กลุ่มสมาชิกกลุ่มที่พักอาศัยอยู่ในโรงเรียนอาจมีการพบกันทุกวัน หรือ 2 ถึง 3 ครั้งต่อสัปดาห์ และกลุ่มสมาชิกกลุ่มที่ไม่ได้พักอาศัยในโรงเรียนอาจมีการพบกัน 1 ครั้งต่อสัปดาห์ หรือ 2 สัปดาห์ครั้งก็ได้ แต่อย่างไรก็ตามแนวคิดของจาคอบส์ แมซสัน และฮาร์วิล (Jacobs, Masson, & Harvill, 2006: 400) ได้กล่าวว่า จำนวนความถี่ในการพบกันสำหรับการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นนั้นอาจขึ้นอยู่กับประเด็นปัญหา จุดมุ่งหมาย ประเภทของกลุ่มเป็นหลักสำคัญของการกำหนดจำนวนครั้งในการพบกัน แต่โดยส่วนใหญ่ในการดำเนินการให้คำปรึกษาวัยรุ่นจะมีการพบกันเพียงหนึ่งครั้งหรือสองครั้งเท่านั้นสำหรับวัยรุ่นที่ไม่ได้มีประเด็นปัญหาที่ลึกซึ้งก็มีความเพียงพอสำหรับการช่วยเหลือ ป้องกัน และพัฒนาได้

ประเด็นที่ 6 ความเหมาะสมของสภาพแวดล้อม (Adequacy of the setting) โดยเฉพาะห้องในการให้คำปรึกษากลุ่มมีความสำคัญอย่างมาก รวมถึงอากาศ อุณหภูมิ แสง การจัดเก้าอี้นั่ง เป็นต้น

ประเด็นที่ 7 ช่วงเวลาในการพบกัน (Time of day) ช่วงเวลาที่เหมาะสมสำหรับการดำเนินการกลุ่ม คือ ช่วงเช้า เพราะเป็นช่วงเวลาที่ทั้งผู้นำกลุ่มและสมาชิกกลุ่มนั้นรู้สึกสดชื่น มีพลังในการดำเนินกลุ่มมากกว่าช่วงเวลาอื่น ซึ่งหากใช้ช่วงเวลาในตอนกลางวันหรือตอนเย็นจะทำให้ผู้รับคำปรึกษารู้สึกอ่อนล้าได้ แต่อย่างไรก็ตามทั้งนี้ต้องพิจารณาตามความเหมาะสมและความสะดวกเป็นหลักสำคัญ

ประเด็นที่ 8 เจตคติของผู้นำกลุ่ม (The leader's attitude) การมีเจตคติทางบวกต่อกลุ่มและการให้คำปรึกษากลุ่มเป็นสิ่งที่สำคัญและสร้างให้เกิดขึ้นในการดำเนินกลุ่มสำหรับผู้ให้คำปรึกษา

ประเด็นที่ 9 กลุ่มเปิดหรือกลุ่มปิด (Closed or open groups) ในต่างประเทศจะมีการรับสมาชิกเข้าใหม่ในระหว่างการดำเนินกลุ่ม (กลุ่มเปิด) แต่หากเป็นไปได้ควรเลือกใช้กลุ่มปิดที่มีการกำหนดระยะเวลา และจุดมุ่งหมายชัดเจน ตลอดจนสมาชิกทุกคนจะต้องเข้าร่วมในการดำเนินการกลุ่มทุกคนจนสิ้นสุด ไม่มีการรับสมาชิกใหม่ในระหว่างการดำเนินการให้คำปรึกษากลุ่ม

ประเด็นที่ 10 ความเต็มใจหรือไม่เต็มใจของสมาชิก (Voluntary or nonvoluntary membership) ในการดำเนินการกลุ่มใดๆ ก็ตามตั้งอยู่บนพื้นฐานของความสมัครใจ และเต็มใจที่จะเข้าร่วมกลุ่ม ดังนั้นการคัดเลือกสมาชิกเข้ากลุ่มควรตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเต็มใจเป็นหลักสำคัญ

ประเด็นที่ 11 ระดับความมีมิตรไมตรีของสมาชิก (Member's level of goodwill) กล่าวคือ สมาชิกต้องเกิดความรู้สึกปรารถนาในความร่วมมือ ไม่ก่อกวน ขัดขวางและต่อต้านในการดำเนินกลุ่ม ซึ่งผู้นำกลุ่มควรมีการประเมินในกลุ่มด้วย โดยใช้คำถามง่ายๆ คือ "คุณรู้สึกอย่างไรในการอยู่ในกลุ่มนี้" เป็นต้น

ประเด็นที่ 12 ระดับข้อผูกพันของสมาชิก (Member's level of commitment) การสร้างข้อผูกพันหรือพันธะสัญญาในการดำเนินกลุ่มเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้นำต้องพยายามทำให้เกิดขึ้นในกลุ่ม เพราะถ้าหากขาดปัจจัยนี้จะทำให้สมาชิกขาดหาย หรือออกจากกลุ่มไปในระหว่างดำเนินการ ซึ่งจะส่งผลต่อการดำเนินกลุ่มไม่มากก็น้อยอย่างแน่นอน

ประเด็นที่ 13 ระดับความไว้วางใจของสมาชิก (Level of trust among members) ความไว้วางใจเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญอันดับต้นๆ ของการให้คำปรึกษาหรือในการดำเนินกลุ่ม ซึ่งความไม่ไว้วางใจจะเกิดขึ้นจากการมีสัมพันธภาพที่ไม่ดี หรือการมีความคิดเห็นที่ไม่ลงรอยกันในกลุ่ม ซึ่งผู้นำกลุ่มต้องสร้างและรักษาความไว้วางใจในกลุ่มให้เกิดขึ้นและคงอยู่ตลอดการดำเนินการกลุ่ม

ประเด็นที่ 14 เจตคติของสมาชิกต่อผู้นำ (Members' attitudes toward the leader) ซึ่งในระยะเริ่มต้นอาจเป็นไปได้ที่สมาชิกจะเกิดเจตคติที่ไม่ดีกับผู้นำ แต่อย่างไรก็แล้วแต่การสร้างสัมพันธภาพและการใช้เทคนิคในการให้คำปรึกษาจะช่วยทำให้บรรยากาศในการดำเนินการกลุ่มดีขึ้น

ประเด็นที่ 15 เจตคติของผู้นำที่มีต่อสมาชิก (The leader's attitude towards the members) ซึ่งอาจเกิดขึ้นได้ การมีผู้ร่วมดำเนินการกลุ่มก็เป็นอีกวิธีการหนึ่งที่ช่วยทำให้ประเด็นเหล่านี้ดีขึ้นได้

ประเด็นที่ 16 ประสบการณ์ของผู้นำ และความพร้อมต่อการดำเนินกลุ่ม (The leader's experience & readiness to deal with groups) ความรู้ และทฤษฎีทางการให้คำปรึกษาเป็นพื้นฐานสำคัญที่ผู้นำกลุ่มต้องใช้เป็นกรอบแนวทางในการดำเนินกลุ่ม ประกอบกับการใช้ประสบการณ์จากการให้คำปรึกษากลุ่ม โดยเฉพาะทักษะพื้นฐานในการให้คำปรึกษารายบุคคลมาใช้ประกอบการดำเนินการกลุ่ม ซึ่งจะทำให้การดำเนินกลุ่มเป็นไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพได้

ดังนั้นจากประเด็นดังกล่าวข้างต้นเกี่ยวกับพลังกลุ่มในการให้คำปรึกษา สามารถสรุปได้ว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญและทำให้การดำเนินการให้คำปรึกษากลุ่มมีความสำเร็จ และมีประสิทธิผล ประกอบด้วย ผู้นำกลุ่ม จุดมุ่งหมาย ขนาดกลุ่ม ระยะเวลา ความถี่ในการพบกัน ช่วงเวลา เจตคติของผู้นำกลุ่ม การเปิดกลุ่มและการปิดกลุ่ม ความเต็มใจของสมาชิก ระดับสัมพันธภาพในกลุ่ม ความไว้วางใจของสมาชิกกลุ่ม และประสบการณ์ของผู้นำกลุ่ม

1.6 ประเด็นปัญหาสำคัญของการให้คำปรึกษา

การให้คำปรึกษาเป็นวิชาชีพชั้นสูงที่ต้องได้รับการฝึกฝนและอบรมมาเป็นอย่างดี หรือผ่านการศึกษาในโปรแกรมการศึกษาต่างๆ ในหลักสูตรของสถานศึกษา อย่างไรก็ตามแม้ว่าผู้ให้คำปรึกษาจะผ่านการฝึกฝนหรืออบรมมาเป็นอย่างดี ก็ยังจะพบว่าอาจประสบกับปัญหาสำหรับการเริ่มต้นในการฝึกปฏิบัติการให้คำปรึกษา ดังที่คอเรย์ (Corey, 2000: 32 - 37) อธิบายได้ว่า ประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นสำหรับผู้ให้คำปรึกษามือใหม่ ได้แก่

ประเด็นปัญหาที่ 1 ความรู้สึกกังวลในระยะเริ่มต้น (Initial anxiety) ก่อนการเริ่มดำเนินการกลุ่มหรือการให้คำปรึกษา เป็นเรื่องปกติที่ผู้ให้คำปรึกษาจะรู้สึกกังวลเกี่ยวกับการเริ่มต้นในการให้คำปรึกษา การจะใช้ทักษะหรือเทคนิคในการให้คำปรึกษาอะไร และจะสามารถดำเนินการให้คำปรึกษาต่อไปอย่างไร ซึ่งหมายรวมถึงการขาดความมั่นใจ การสงสัยในตัวเองเกี่ยวกับความสามารถและการดำเนินการกลุ่มอย่างไรให้เกิดประสิทธิผล หรือเป็นไปตามที่คาดหวัง

ประเด็นปัญหาที่ 2 การเปิดเผยตนเอง (Self - disclosure) ซึ่งจะพบว่าปัญหาสำคัญอย่างหนึ่งในการดำเนินการให้คำปรึกษา คือ อุปสรรคการเปิดเผยตนเองของผู้ให้คำปรึกษา ไม่รู้ว่าเมื่อไหร่ต้องเปิดเผยตนเอง และไม่รู้ว่าต้องทำอย่างไร ระดับมากน้อยแค่ไหนในการเปิดเผยตนเองถึงจะมีความเหมาะสม ซึ่งปัญหาที่พบคือ การเปิดเผยตนเองมากเกินไป และการเปิดเผยตนเองน้อยเกินไป ซึ่งสำหรับปัจจัยในการเปิดเผยตนเองนั้นเป็นปัจจัยสำคัญมากปัจจัยหนึ่งในการที่จะช่วยให้ผู้รับคำปรึกษาบรรลุเป้าหมายและสามารถแก้ไขปัญหาต่างๆ ของตนเองได้ ตลอดจนนำไปสู่การยอมรับ การสนับสนุนและการกระตุ้นให้เกิดบรรยากาศในการให้คำปรึกษาที่ดี

ประเด็นปัญหาที่ 3 การจัดการกับสมาชิกหรือผู้รับคำปรึกษาที่มีความยุ่งยาก (Dealing with difficult group members) ซึ่งจะพบว่ามีลักษณะของความยุ่งยากที่หลากหลาย ได้แก่ ความไม่เต็มใจในการให้ความร่วมมือ การต่อต้าน การก่อกวน หรือมีพฤติกรรมที่ไม่สร้างสรรค์ ตลอดจนผู้รับคำปรึกษาที่ไม่ค่อยพูดหรือมีกลวิธานในการป้องกันตนเองในรูปแบบต่างๆ ซึ่งประเด็นปัญหาดังกล่าวจะทำให้ส่งผลต่อไปสู่ปัญหาในการเรื่องของการจัดการกับการตอบสนองของตนเองกับผู้รับคำปรึกษาที่ต่อต้าน ซึ่งเป็นเรื่องที่ท้าทายและต้องมีความหนักแน่นทางอารมณ์ ในความพยายามที่จะจัดการกับประเด็นปัญหาดังกล่าวในทางสร้างสรรค์

อีกทั้งคอเรย์ และคอเรย์ (Corey & Corey, 2006: 27) ได้กล่าวเพิ่มเติมถึงอุปสรรคและปัญหาที่ผู้นำกลุ่มต้องเผชิญซึ่งเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นสำหรับผู้นำกลุ่มในระยะการเริ่มต้นของการดำเนินการให้คำปรึกษากลุ่ม ได้แก่ การไม่รู้ว่าจะเริ่มต้นดำเนินการกลุ่มได้อย่างไร เทคนิคที่จะต้องใช้ในการเริ่มกลุ่มในระยะเริ่มต้นมีอะไรบ้าง ถ้าดำเนินการกลุ่มผิดพลาดจะต้องแก้ไขอย่างไร ผู้นำกลุ่มสามารถแบ่งประสบการณ์ที่เป็นความรู้สึกกังวลให้กับสมาชิกกลุ่มทราบดีหรือไม่ การควบคุมหรือดำเนินการกลุ่มให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ได้หรือไม่ และผู้นำกลุ่มจะทำอย่างไรหรือสามารถดำเนินการกลุ่มกับสมาชิกที่มีจำนวนมากได้หรือไม่ เป็นต้น

นอกจากนี้จาคอบส์ (Jacobs, 2012: Online) ได้อธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาหรือข้อผิดพลาดที่เกิดในของผู้ให้คำปรึกษาในการให้คำปรึกษา มีดังต่อไปนี้ การสะท้อนความรู้สึกมากเกินความจำเป็น การได้ฟังเรื่องราวต่างๆ มากมาย การขัดจังหวะผู้รับคำปรึกษา ขาดการมุ่งให้ความสำคัญในการให้คำปรึกษาในครั้งนั้น รอจังหวะนานเกิด หรือชักช้าร่ำไร ไม่ใช้ทฤษฎีในการให้คำปรึกษาเป็นฐานในการแก้ปัญหาใช้แต่ความหวังในการให้คำปรึกษา ทำบรรยากาศในการให้คำปรึกษารู้สึกน่าเบื่อและขาดความใส่ใจในผู้รับคำปรึกษาทั้งการแสดงสีหน้าและน้ำเสียง ซึ่งประเด็นปัญหาดังกล่าวนั้นสามารถใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ในการให้คำปรึกษาเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ เหตุผลสำคัญของการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ในการให้คำปรึกษา คือ การทำให้สมาชิกกลุ่มเกิดความสนใจและให้ความสำคัญในการให้คำปรึกษา และทำให้แนวคิดต่างๆเป็นรูปธรรมมากขึ้น การเพิ่มการตระหนักรู้ทำให้เป็นประเด็นที่น่าทึ่ง ช่วยทำให้การให้คำปรึกษามีการดำเนินการรวดเร็วขึ้น ส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับสมาชิกเนื่องจากบุคคลจะเรียนรู้ได้จากการมองเห็น และได้รับประสบการณ์ เป็นต้น อีกทั้งจากแนวคิดของ มิทเชล วานาโด-จอห์นสัน และรันไดร (Mitchell, Varnado-Johnson, & Landry, 2014: Online) ได้กล่าวว่า การใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์จะช่วยส่งเสริมสัมพันธภาพ และทำให้เกิดบรรยากาศที่ผ่อนคลายในการดำเนินการให้คำปรึกษา ตลอดจนสามารถใช้ได้กับกลุ่มผู้รับคำปรึกษาได้อย่างหลากหลาย

ดังนั้นจากประเด็นปัญหาดังกล่าวเกี่ยวกับการดำเนินการให้คำปรึกษาของผู้นำกลุ่ม มีประเด็นสำคัญ คือ การสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการดำเนินการให้คำปรึกษา ผู้วิจัยจึงมีจุดมุ่งหมายพัฒนาเทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น โดยการดำเนินการทดลองนั้นผู้วิจัยจะมุ่งเน้นในการพบกันครั้งแรกของการให้คำปรึกษาเท่านั้น เพื่อศึกษาผลการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ทั้ง 8 เทคนิคว่าสามารถเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นได้ผลเป็นอย่างไร

2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่ม

สัมพันธภาพ (Relationship) โดยหลักการสามารถจำแนกออกเป็น 3 ประเภทใหญ่ ได้แก่ สัมพันธภาพในเชิงวิชาชีพ (Professional relationships) สัมพันธภาพในการให้บริการบุคคลทั่วไป (General human service relationships) และสัมพันธภาพที่ไม่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพ (Non-professional relationship) ซึ่งสัมพันธภาพระหว่างผู้ให้คำปรึกษาและผู้รับคำปรึกษาในการให้คำปรึกษา ถือว่าเป็นประเภทของสัมพันธภาพในเชิงวิชาชีพ (Okun, 1997: 24) สำหรับกระบวนการให้คำปรึกษาจะเกี่ยวข้องกับการใช้ทักษะการสื่อสาร หรือการใช้บทสนทนาระหว่างผู้ให้คำปรึกษา และผู้รับคำปรึกษา ทั้งนี้ผู้ให้คำปรึกษาอาจใช้เทคนิคต่างๆ ที่ใช้จะเป็นสื่อในการช่วยสร้างสัมพันธภาพในการให้คำปรึกษาได้ ซึ่งสัมพันธภาพเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งที่เอื้ออำนวยต่อผลทางบวกที่ดีในกระบวนการของการให้คำปรึกษา ทั้งนี้สัมพันธภาพเชิงบวกในกระบวนการให้คำปรึกษาสามารถส่งผลได้ทั้งกระบวนการในการดำเนินการและผลลัพธ์ (Schmidt & Others, 2014; cited Narcross, 2011) อีกทั้งอีแกน (Egan, 1994: 90) ได้กล่าวเพิ่มเติมว่า ตามความเป็นจริงแล้วการใช้เทคนิคต่างๆ เป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับการพัฒนา

สัมพันธภาพ และการมีปฏิสัมพันธ์ของผู้มาขอรับคำปรึกษา ทั้งนี้ผู้วิจัยได้เรียบเรียงความหมาย และคุณลักษณะที่สำคัญของสัมพันธภาพเชิงบวก ตลอดจนการประเมินสัมพันธภาพเชิงบวกในการดำเนินการให้คำปรึกษา โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 ความหมายสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่ม

สัมพันธภาพเป็นปัจจัยที่สำคัญในการให้คำปรึกษาที่จะส่งผลหรือเอื้อให้การดำเนินการให้คำปรึกษาประสบผลสำเร็จ และสามารถดำเนินไปได้ด้วยดี ในเอกสาร และตำราต่างๆ มีการใช้คำที่ใช้เรียกที่แทนสัมพันธภาพในการให้คำปรึกษาที่มีความหมายใกล้เคียง และสามารถใช้อธิบาย ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษา และเรียบเรียงความหมายในมุมมองของนักวิชาการต่างๆ ไว้ดังต่อไปนี้

โดเฮอตี้ และทอมสัน (Doherty & Thompson, 2014: 502) ให้ความหมายสัมพันธภาพว่าเป็นลักษณะสำคัญอย่างหนึ่งของผู้มาขอรับคำปรึกษาที่รู้สึกสบายใจในการเปิดเผย และรู้สึกซื่อสัตย์ต่อผู้ให้คำปรึกษา ซึ่งสัมพันธภาพนี้จะเชื่อมโยงหรือมีความเกี่ยวข้องกับการทำให้เกิดสัมพันธภาพเชิงบวกในกระบวนการให้คำปรึกษา

โรว์เทน (Roaten, 2011: 303) ใช้คำว่า ความสัมพันธ์ใกล้ชิดในกระบวนการให้คำปรึกษา (Therapeutic alliance) ให้ความหมายว่า เป็นความสามารถของผู้ให้คำปรึกษาที่จะเชื่อมโยงและสร้างความสัมพันธ์ของอารมณ์ ความคิดระหว่างผู้ให้คำปรึกษากับผู้รับคำปรึกษา หรือกล่าวได้ว่าเป็นสัมพันธภาพเชิงบวก (Positive relationship) ระหว่างผู้ให้คำปรึกษา และผู้รับคำปรึกษาที่มีลักษณะเอื้อให้เกิดความเกี่ยวข้องในกระบวนการให้คำปรึกษาได้

คอทเลอร์ และเบราวน์ (Kottler & Brown, 1996: 68-73) ใช้คำว่า สัมพันธภาพในกระบวนบำบัด (Therapeutic relationship) โดยได้กล่าวว่า สัมพันธภาพในกระบวนการบำบัดจะมีลักษณะแตกต่างจากการปฏิสัมพันธ์โดยทั่วไปและค่อนข้างมีวัตถุประสงค์ที่เฉพาะเจาะจง อีกทั้งมีข้อจำกัดของเวลาที่บีบรัด (Stringent time limitations) ทั้งนี้สัมพันธภาพดังกล่าวจะมีความเกี่ยวข้องกับงานกับขอบข่ายที่ไม่ใช่เฉพาะกับงานด้านคลินิก (Clinical work) เพียงเท่านั้น แต่ยังรวมถึงงานด้านการให้คำปรึกษา (Counseling work) งานด้านสังคมสงเคราะห์ (Social work) งานด้านการพยาบาล (Nursing work) และงานด้านการแพทย์ (Medicine work) อีกด้วย ดังนั้นกล่าวได้ว่าสัมพันธภาพในกระบวนการบำบัด หมายถึง การสร้างสัมพันธภาพเชิงสร้างสรรค์ (Constructive relationship) ที่เชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างผู้ให้คำปรึกษากับผู้รับคำปรึกษา โดยผู้ให้คำปรึกษาต้องสามารถทำให้ผู้รับคำปรึกษามีความเกี่ยวข้องในกระบวนการให้คำปรึกษา การพูดคุย แบ่งปันประสบการณ์ ความคิด ความรู้สึกต่างๆ เปิดใจและยอมรับ ตลอดจนการสร้างบรรยากาศที่ไว้วางใจ อีกทั้งเป็นลักษณะของพลวัตกลุ่มและการเปลี่ยนแปลงในกลุ่มที่เกิดขึ้นตลอดเวลาของการดำเนินการให้คำปรึกษากลุ่ม

คอมบส์ และกอนซาเลซ (Combs & Gonzales, 1994: 111 - 112) ได้อธิบาย สัมพันธภาพว่าเป็นปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ให้คำปรึกษา และผู้รับคำปรึกษาในกระบวนการให้คำปรึกษา ที่เกิดจากการพูดคุย การใช้เทคนิควิธีการต่างๆ ในการสร้างบรรยากาศที่เอื้ออำนวยให้การดำเนินการให้

คำปรึกษาเป็นไปอย่างราบรื่น ตลอดจนทำให้ผู้รับคำปรึกษาเกิดการเข้าใจ การสำรวจ และการค้นพบเกี่ยวกับตนเองได้

ทรอทเซอร์ (Trotzer, 1999: 20 - 21) ให้ความหมายของสัมพันธภาพในกระบวนการบำบัดว่า เป็นสัมพันธภาพเชิงบวกที่มีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ให้คำปรึกษาที่ทำหน้าที่เป็นผู้นำกับสมาชิกกลุ่ม โดยมีลักษณะสำคัญต่างๆ ประกอบด้วย ความไว้วางใจ การยอมรับ การเคารพ ความอบอุ่น การสื่อสารและการเข้าใจ ทั้งนี้ผู้นำกลุ่มต้องสามารถใช้เทคนิควิธีการต่างๆ ทำให้สมาชิกกลุ่มสามารถรู้จักซึ่งกันและกัน มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง การทำให้สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในกลุ่ม การแสดงความคิดความรู้สึก การแบ่งปันประสบการณ์ต่างๆ ของตนเองให้กับสมาชิกกลุ่ม การรับฟังและให้ข้อมูลย้อนกลับกับสมาชิกในกลุ่ม การทำให้สมาชิกกลุ่มรู้สึกถึงการเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม และการสร้างบรรยากาศที่สมาชิกกลุ่มได้รับการสนับสนุน

จาคอบส์ แมซสัน และฮาร์วิล (Jacobs, Masson, & Harvill, 1998: 39) ใช้คำว่า พลังในการบำบัด (Therapeutic forces) โดยให้ความหมายว่า เป็นเหมือนพลังของกลุ่มหรือพลวัตกลุ่ม (Group dynamicist) หรือปัจจัยเชิงเยียวยาของการดำเนินการกลุ่ม ที่เกิดจากการปฏิสัมพันธ์ และการแลกเปลี่ยนที่มีพลังระหว่างผู้นำกลุ่มและสมาชิก โดยผู้นำกลุ่มทำให้สมาชิกได้มีการปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน มีการพูดคุยระหว่างสมาชิกกับสมาชิก สมาชิกกับผู้นำกลุ่ม อันเป็นผลทำให้เกิดความรู้สึกที่ดี ความรู้สึกของการเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม ความรู้สึกสบายใจ มีความชัดเจนหรือมีเป้าหมายในการดำเนินการกลุ่ม

ไคลน์ (Kline, 2003: 98 – 101: 151) ได้อธิบายเกี่ยวกับสัมพันธภาพเชิงบวกของกลุ่มว่าเป็นลักษณะของการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้นำกลุ่มและสมาชิก และสมาชิกกับสมาชิกด้วยกัน โดยมุ่งเน้นวิธีการระหว่างบุคคล (Interpersonal approach) ที่เป็นกระบวนการของการเปลี่ยนแปลงในการให้คำปรึกษากลุ่ม โดยมีหลักสำคัญคือ การทำให้สมาชิกในกลุ่มรู้สึกดีขึ้นในการอยู่ในกลุ่ม โดยอาศัยปัจจัยสำคัญ 2 ปัจจัยในการสร้างสัมพันธภาพที่ดีในกลุ่ม ได้แก่ การเรียนรู้ระหว่างบุคคล และความกลมเกลียวกันในกลุ่ม ซึ่งสัมพันธภาพถือว่าเป็นปัจจัยพื้นฐานของการให้คำปรึกษากลุ่มที่จะส่งเสริมและสนับสนุนให้สมาชิกกลุ่มได้แสดงบทบาทหน้าที่หรือพฤติกรรมต่าง ๆ ในกลุ่มได้ ทั้งนี้ผู้นำกลุ่มต้องใช้เทคนิคหรือวิธีการที่หลากหลายทำให้สมาชิกกลุ่มเต็มใจที่จะมีส่วนร่วมและรักษาความสัมพันธ์ของกลุ่มให้คงอยู่ต่อไปในการดำเนินการกลุ่มในทุกขั้นตอน

คอเรย์ และคอเรย์ (Corey & Corey, 2006: 148 – 152) ได้อธิบายสัมพันธภาพของกลุ่มนั้นเกิดขึ้นจากกระบวนการกลุ่ม (Group process) โดยการใช้กิจกรรมต่างๆ ที่ทำให้กลุ่มเกิดการสร้างปทัสฐานของกลุ่ม (Group norms) และการสร้างความกลมเกลียวของกลุ่ม (Group cohesion) ซึ่งทั้ง 2 ปัจจัยนี้เป็นปัจจัยสำคัญของการเกิดสัมพันธภาพในการดำเนินการให้คำปรึกษากลุ่มในขั้นเริ่มต้น ประกอบด้วย การบอกความคาดหวังของตนเองในการเข้ากลุ่ม การมีความรู้สึกร่วมกันของสมาชิกภายในกลุ่ม การได้เรียนรู้และรู้จักกันผ่านการมีส่วนร่วมโดยการพูดคุยเกี่ยวกับตนเองต่อสมาชิกกลุ่ม การบอกเรื่องราวมุมมองของชีวิตที่เป็นความเสียใจ ความเต็มใจที่จะรับฟังผู้อื่น ยอมรับสมาชิกกลุ่มใน

ความแตกต่าง และเต็มใจในการตอบสนองแสดงความคิดเห็น ลักษณะของพฤติกรรมดังกล่าวจะส่งผลทางบวกต่อสัมพันธภาพและประสิทธิผลในการดำเนินการให้คำปรึกษากลุ่มได้

ดังนั้นจากความหมายของสัมพันธภาพ กล่าวโดยสรุปได้ว่ามีการใช้คำที่แตกต่างกันไปไม่ว่าจะเป็น ความสัมพันธ์ใกล้ชิดในกระบวนการให้คำปรึกษา สัมพันธภาพในกระบวนบำบัด สัมพันธภาพเชิงบวก สัมพันธภาพของกลุ่ม พลังในการบำบัด แต่ทุกคำก็มีความหมายที่ใกล้เคียงและไม่ได้มีความแตกต่างกัน ซึ่งสามารถสรุปได้ว่า สัมพันธภาพ หมายถึง ลักษณะของกลุ่มที่ดีที่เอื้อต่อการดำเนินการให้คำปรึกษากลุ่ม ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับการแสดงออกของความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมที่ตอบสนองต่อการมีปฏิสัมพันธ์ในระหว่างการให้คำปรึกษากลุ่มในขั้นเริ่มต้นของสมาชิกกลุ่ม โดยในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้คำว่า **"สัมพันธภาพเชิงบวก"** เป็นตัวแปรสำคัญสำหรับการวิจัย

2.2 ลักษณะสำคัญของสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่ม

สมาคมการให้คำปรึกษาของประเทศสหรัฐอเมริกา (Joseph, 2012: 48; cited American Counseling Association: 2005) ได้อธิบายแนวคิดเกี่ยวกับลักษณะสำคัญที่ทำให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีต่อการดำเนินการกลุ่มให้ประสบผลสำเร็จหรือเป็นไปได้ตามวัตถุประสงค์ โดยมีปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

ปัจจัยที่ 1 สัมพันธภาพที่ดี และบรรยากาศที่ไว้วางใจ (Good rapport and trust atmosphere) เนื่องจากสัมพันธภาพเป็นพื้นฐานสำคัญในการให้คำปรึกษาในการเริ่มต้นของการให้คำปรึกษา ดังนั้นผู้ให้คำปรึกษาต้องสามารถทำให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้นำกลุ่มกับสมาชิก และระหว่างสมาชิกกับสมาชิกในการดำเนินการให้คำปรึกษากลุ่ม ซึ่งจะส่งผลต่อการทำให้เกิดบรรยากาศที่ไว้วางใจ ตลอดจนสัมพันธภาพที่ดีในการใหคำปรึกษากลุ่มได้

ปัจจัยที่ 2 การฟัง (Listening) เป็นทักษะสำคัญของการสื่อสารในการให้คำปรึกษา โดยทั่วไปในการให้คำปรึกษาจะใช้คำว่า การฟังอย่างตั้งใจ ซึ่งอาจหมายรวมถึงการใช้ภาษาที่ไม่ใช่ภาษาพูดในการสื่อสารในระหว่างการให้คำปรึกษา (Weger & Others, 2014: 13) การรับฟังเป็นทักษะพื้นฐานที่ใช้ในการสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคคล (Interpersonal relationships) ความสามารถในการสื่อสารที่ดี โดยการเป็นผู้รับฟังบุคคลอื่นพูดคุยจะทำให้เกิดประสิทธิภาพในการให้คำปรึกษาได้ (Cankaya, 2012: 2370 - 2371) อีกทั้งเวลช (Welch, 2003: 13) ได้กล่าวเพิ่มเติมว่า การฟังเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้ผู้รับคำปรึกษาและผู้ให้คำปรึกษาเกิดความไว้วางใจ และเอื้ออำนวยต่อความสัมพันธ์อันส่งผลให้การให้คำปรึกษาเกิดประสิทธิผล

ปัจจัยที่ 3 ความใส่ใจ (Attending) หรือการให้ความสนใจในกลุ่ม กล่าวคือ ก่อนที่ผู้ให้คำปรึกษาจะสามารถช่วยเหลือสมาชิกกลุ่ม ผู้ให้คำปรึกษาต้องมีการให้ความใส่ใจโดยการแสดงพฤติกรรมต่างๆ เพื่อทำให้ผู้รับคำปรึกษารู้สึกถึงความสนใจ และห่วงใย โดยความใส่ใจหมายถึงกระบวนการของความพยายามในการเข้าใจผู้รับคำปรึกษาโดยปราศจากการตัดสินหรือการประเมินบุคคล เช่น ความสนใจ โดยการใช้การประสานสายตาที่ดี การยอมรับ การเคารพในตัวผู้มาขอรับคำปรึกษา การใช้ประโยคในการสื่อสารที่เหมาะสม การตอบสนองของการใช้ภาษาพูดสั้นๆ ได้แก่ อือ อึ

(umm..hmm) ครับ การมีกิริยาและท่าทางที่เหมาะสม การพยักหน้าหรือพงกศรีษะ เป็นต้น (Doyle, 1998: 157)

ปัจจัยที่ 4 การเข้าใจ และยอมรับผู้อื่น (Understanding and accepting other) โดยเฉพาะอย่างยิ่งการที่ผู้ให้คำปรึกษา และสมาชิกกลุ่มได้เข้าใจปัญหาของผู้อื่นจากมุมมองที่รับรู้ว่าเป็นอย่างไร ไม่มีหรือทำให้เกิดอคติน้อยที่สุดเท่าที่จะทำได้ในการเข้าใจเรื่องราว ตลอดจนไม่ด่วนสรุปและตัดสินเรื่องราวของผู้อื่น

ปัจจัยที่ 5 กระตุ้นและส่งเสริมการพูด และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ (Courage and promote to talk and sharing experience) อันนำไปสู่การช่วยให้ผู้รับคำปรึกษาเปิดใจในการบอกเรื่องราวต่างๆ ที่เป็นประเด็นปัญหาของผู้รับคำปรึกษา

ปัจจัยที่ 6 การแสดงความรู้สึก ความคิด ความเชื่อ และค่านิยม (Expression of feeling Idea belief and value)

ปัจจัยที่ 7 การเปิดเผยตนเอง (Self - disclosure) สำหรับการเปิดเผยตนเองนั้นเป็นสิ่งที่มีความยุ่งยากสำหรับทั้งผู้ให้คำปรึกษา และผู้รับคำปรึกษาในกระบวนการให้คำปรึกษา ทักษะการเปิดเผยตนเองเป็นหนึ่งในทักษะของการสื่อสารที่ใช้ในการสร้างสัมพันธภาพในกระบวนการให้คำปรึกษา นอกเหนือไปจากทักษะพื้นฐานอื่นๆ ได้แก่ การยอมรับ การสร้างความใส่ใจ การใช้ภาษากาย การเงียบ การใช้การตั้งคำถามปลายเปิดและปลายปิด การสะท้อนเนื้อหา การเปิดเผยความรู้สึก การสะท้อนความรู้สึก และการเผชิญหน้า เป็นต้น

การเปิดเผยตนเองของผู้รับคำปรึกษาเป็นการแสดงให้ผู้รับคำปรึกษาเห็นว่า เขาไม่ได้อยู่คนเดียวบนโลกใบนี้ และมีประสบการณ์บางอย่างที่อาจมีความคล้ายคลึงกัน โดยมีทั้งการเปิดเผยมุมมองทางบวกและมุมมองทางลบก็ได้ ประโยชน์สำคัญของการเปิดเผยตนเองของผู้รับคำปรึกษา คือ การได้สร้างความรู้สึกเชื่อมั่น การได้แบ่งปัน การปลดปล่อยความรู้สึก และได้ตระหนักถึงการพัฒนาของมุมมองที่เปิดเผยออกมาในการให้คำปรึกษา ผู้ให้คำปรึกษาสามารถพูดคุยเกี่ยวกับประเด็นของการเปิดเผยตนเองใน 2 กรณี คือ ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับชีวิตส่วนตัวและความคิด ความรู้สึกที่มีความสัมพันธ์กับประเด็นในการให้คำปรึกษาขณะนั้น (Sirin, 2005: 288 - 289)

เวลช (Welch, 2003: 177) ได้เสนอแนวทางของการใช้การเปิดเผยตนเองในการให้คำปรึกษา ซึ่งผู้ให้คำปรึกษาควรยึดหลักการดังต่อไปนี้

ประเด็นที่ 1 เมื่อมีข้อสงสัยอย่าเปิดเผยตนเอง

ประเด็นที่ 2 ขั้นการเริ่มต้นหรือการสร้างสัมพันธภาพ ควรบอกให้สมาชิกกลุ่มทราบถึงการเปิดเผยตนเองนั้นเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการในการให้คำปรึกษาหรือการดำเนินการกลุ่ม

ประเด็นที่ 3 พื้นฐานของการเปิดเผยตนเอง คือ สัมพันธภาพที่มีความเห็นอกเห็นใจและความรู้สึกไวในพลวัตของกลุ่ม

ประเด็นที่ 4 ผู้ให้คำปรึกษาต้องทำให้เกิดความรู้สึกมั่นใจได้ว่า สัมพันธภาพระหว่างผู้ให้คำปรึกษาและสมาชิกนั้นอยู่ในระดับที่ดีและเหมาะสม เพียงพอที่จะเอื้อต่อการเปิดเผยตนเอง

ประเด็นที่ 5 ผู้ให้คำปรึกษาต้องมั่นใจได้ว่า การเปิดเผยเรื่องราวของตนเองนั้นเป็นสิ่งที่มีความเหมาะสมกับกลุ่มสมาชิก และเรื่องราวที่เกิดขึ้น (ไม่ทำลายบรรยากาศของกลุ่ม)

ประเด็นที่ 6 การเปิดเผยตนเองนั้นต้องเลือก และมีความน่าสนใจ ตลอดจนไม่ใช้เวลายาวเกินไป

ประเด็นที่ 7 การเปิดเผยตนเองนั้นต้องไม่ก่อให้เกิดความยุ่งยาก หรือคุกคามผู้รับคำปรึกษา หรือทำให้รู้สึกหวาดกลัว

ประเด็นที่ 8 การเปิดเผยตนเอง เรื่องที่เปิดเผยต้องเป็นเรื่องจริง (ไม่ใช่การโกหก)

ประเด็นที่ 9 หลังจากการเปิดเผยตนเองแล้ว ผู้นำกลุ่มควรกลับมาให้ความสนใจที่ผู้รับคำปรึกษาหรือสมาชิกกลุ่มต่อ เพื่อทำการดำเนินการให้คำปรึกษากลุ่ม

ประเด็นที่ 10 สังเกตปฏิกิริยา และดูผลของการที่ผู้ให้คำปรึกษาเปิดเผยตนเองต่อสมาชิกกลุ่ม (เปิดเผยแล้วสมาชิกกลุ่มมีปฏิกิริยาอย่างไร)

คอเรย์ และคอเรย์ (Corey & Corey, 2006: 172) ได้อธิบายถึงลักษณะที่ดีของกลุ่มในระยะเริ่มต้นของการดำเนินการให้คำปรึกษากลุ่ม ที่ทำให้เกิดสัมพันธภาพเชิงบวก หรือสัมพันธภาพเชิงสร้างสรรค์ในกลุ่มควรมีลักษณะสำคัญดังต่อไปนี้

ลักษณะที่ 1 บรรยากาศของกลุ่มอบอุ่น และสมาชิกรู้สึกดีได้รู้จักคุ้นเคยกันในกลุ่ม

ลักษณะที่ 2 สมาชิกกลุ่มได้เรียนรู้สิ่งต่างๆ จากกลุ่ม มีส่วนร่วมในกลุ่ม และให้ความร่วมมือ

ลักษณะที่ 3 รู้สึกถึงความปลอดภัย ไว้วางใจ หรือความเสี่ยงในการอยู่ในกลุ่ม และได้มีการสำรวจเกี่ยวกับตนเอง

ลักษณะที่ 4 มีความผูกผันเหนียวแน่นในกลุ่ม (Group cohesion) และเกิดความรู้สึกไว้วางใจกลุ่ม ตลอดจนมีความเต็มใจที่จะแสดงความคิด ความรู้สึกต่างๆ ของตนเองในกลุ่ม

ลักษณะที่ 5 สมาชิกกลุ่มเริ่มมีความรู้สึกเกี่ยวข้อง และคิดว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม ใส่ใจสมาชิกกลุ่ม

ลักษณะที่ 6 สมาชิกกลุ่มสามารถอดทน และยอมรับสิ่งที่ตนเองรู้สึกอึดอัด หรือความรู้สึกไม่พอใจ (ในระดับผิวเผิน) ที่เกิดจากกลุ่มได้

ลักษณะที่ 7 เมื่อเกิดความรู้สึกติดขัดสมาชิกจะมองหาข้อแนะนำหรือการช่วยเหลือจากกลุ่ม หรือมีการเสนอะแนะแนวทางบางอย่างให้กับกลุ่ม กล่าวคือให้การสนับสนุนสมาชิกกลุ่ม

ลักษณะที่ 8 มีการคิดตัดสินใจที่จะเปิดเผยตนเองทั้งในสิ่งที่ดีและสิ่งที่ไม่ดีเกี่ยวกับตนเอง

ลักษณะที่ 9 สมาชิกกลุ่มได้เรียนรู้และปรับเจตคติของตนเองในเรื่องการเคารพซึ่งกันและกัน การเห็นอกเห็นใจ การยอมรับความคิดเห็นสมาชิก และการตอบสนองต่อสมาชิกกลุ่มในเรื่องต่างๆ ได้เป็นอย่างดี

ไคลน์ (Kline, 2003: 98 - 101) ได้อธิบายเกี่ยวกับแนวคิดสำคัญของปัจจัยในการบำบัด (Therapeutic factors) ที่เป็นพื้นฐานสำคัญที่เสริมสร้างให้การดำเนินการกลุ่มเกิดการพัฒนานั่นคือ วิธีการระหว่างบุคคล โดยมุ่งเน้นที่ปฏิสัมพันธ์ของสมาชิก อันส่งให้กลุ่มเกิดการเปลี่ยนแปลง เจริญงอกงาม และการทำให้ดีขึ้น

ปัจจัยในการบำบัดจะมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันกับสัมพันธภาพในการให้คำปรึกษาของสมาชิกกลุ่ม เพราะหากสัมพันธภาพในการให้คำปรึกษาไม่ดีก็จะไม่สามารถส่งผลให้เกิดปัจจัยในการบำบัดอื่นๆ ได้ ตัวอย่าง หากไม่เกิดการเรียนรู้ระหว่างบุคคลในกลุ่มก็จะไม่ทำให้เกิดการเปิดเผยตนเองได้เป็นต้น ดังนั้นการปฏิสัมพันธ์ในกระบวนการให้คำปรึกษาสามารถจำแนกออกเป็น 4 ลักษณะสำคัญ คือ (Kline, 2003: 151 - 152)

ลักษณะที่ 1 การเปิดเผยตนเอง (Self-disclosure) เป็นลักษณะการแสดงออกของสมาชิกในการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลกับกลุ่ม การตอบสนองต่อกลุ่มโดยการแบ่งปัน แลกเปลี่ยนมุมมองของตนเอง การแสดงความรู้สึก หรืออารมณ์ การให้ข้อมูลย้อนกลับในกลุ่ม

กลุ่มลักษณะที่ 2 การยอมรับ (Acceptance) เป็นลักษณะของการที่สมาชิกกลุ่มได้รับรู้และเกิดความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม รู้สึกถึงความเป็นมิตรและความเป็นกันเอง รู้สึกสบายใจเมื่ออยู่ในกลุ่ม รู้สึกว่ากลุ่มมีความห่วงใยและเข้าใจในสมาชิก ยอมรับในกับเรื่องที่ได้นำเสนอแลกเปลี่ยนกับกลุ่ม

ลักษณะที่ 3 ความกลมเกลียวหรือพลังร่วมในกลุ่ม (Cohesiveness) เป็นลักษณะของการที่สมาชิกเกิดการปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ในกลุ่มกับสมาชิกคนอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นการให้ความสนใจในกลุ่มอย่างสม่ำเสมอ การมีส่วนร่วมในกลุ่มอย่างตั้งใจ ความรู้สึกพึงพอใจกับสมาชิกกลุ่มคนอื่นๆ การได้รับการสนับสนุนจากสมาชิกกลุ่ม การรู้จักอดทนกับความไม่พอใจในบางเรื่องที่เกิดขึ้นจากสมาชิกในกลุ่ม อีกทั้งวิลสัน (Wilson, 1999: 248 - 249) ได้อธิบายถึงลักษณะความกลมเกลียวในกลุ่มว่าสมาชิกในกลุ่มต้องเกิดการแลกเปลี่ยนหรือบอกประสบการณ์ ทัศนคติ ค่านิยมที่มีความคล้ายคลึงกันกับสมาชิกในกลุ่ม การไม่ขัดแย้งหรือมีความขัดแย้งในกลุ่ม และการให้การเสริมแรง สนับสนุนกับสมาชิกในกลุ่ม

ลักษณะที่ 4 การเรียนรู้จากการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Learning from interpersonal action) เป็นลักษณะของความพยายามในการสร้างสรรค์และปรับตัวภายในกลุ่มของสมาชิกกลุ่มที่ทำให้สมาชิกเกิดการเข้าใจและได้รับมุมมองต่างๆ จากการปฏิสัมพันธ์จากกลุ่ม ได้แก่ การได้รับข้อมูลย้อนกลับจากสมาชิกกลุ่มที่สอดคล้องกับความคิดของตนเอง ได้รับการสนับสนุนทางอารมณ์ที่ตรงกับความรู้สึกของตนเอง

ซึ่งลักษณะดังกล่าวอาจกล่าวนั้นเป็นการสร้างผลลัพธ์เชิงบวก (Positive outcomes) ในการดำเนินการกลุ่มสำหรับทุกขั้นในการให้คำปรึกษากลุ่ม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในขั้นการเริ่มต้นของการให้คำปรึกษากลุ่ม

ทรอทเซอร์ (Trotzer, 1999: 30 - 31) ได้อธิบายองค์ประกอบของกระบวนการกลุ่มที่ส่งผลต่อกระบวนการบำบัดหรือให้คำปรึกษาหรือการทำกลุ่มในลักษณะอื่นๆ ว่าควรมีลักษณะสำคัญต่างๆ ในกลุ่ม ดังต่อไปนี้ การรู้สึกเต็มใจช่วยเหลือสมาชิกกลุ่ม (Altruism) ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มอย่าง

แท้จริง (Cohesion) การระบายหรือแสดงความรู้สึกและห่วงใยสมาชิกคนอื่นในกลุ่ม (Catharsis) การได้รู้จักตนเองและเข้าใจตนเองมากขึ้น (Insight) การได้รับข้อมูลย้อนกลับจากสมาชิกในกลุ่ม (Interpersonal learning input) การได้เรียนรู้ทักษะระหว่างบุคคล (Interpersonal learning output) การได้รับข้อแนะนำหรือข้อเสนอแนะจากกลุ่ม (Guidance) การได้รับการกระตุ้นที่ได้เห็นตัวอย่างจากสมาชิกในการแก้ปัญหามาใช้เป็นแนวทางกับตนเอง (Instillation to hope) การตระหนักว่าตัวเองไม่ได้มีความแตกต่างจากผู้อื่น (Universality) ได้รับแบบอย่างจากสมาชิกหรือผู้นำกลุ่ม (Identification) การตระหนักถึงความสำคัญเกี่ยวกับเรื่องราวต่างๆ ที่เป็นความทุกข์ ความเสียใจของชีวิต (Existential factors)

คอทเลอร์ และเบราวน์ (Kottler & Brown, 1996: 73) ได้อธิบายปัจจัยที่เอื้อต่อสัมพันธภาพในการบำบัดหรือให้คำปรึกษาว่าควรมีลักษณะดังต่อไปนี้ คือ การยอมรับ การเปิดใจ การเปิดเผยตนเอง การแสดงท่าทางหรือพฤติกรรมที่อบอุ่น การใช้ถ้อยคำที่สนับสนุน การเคารพซึ่งกันและกัน การแสดงถึงความจริงใจ การเสริมแรงทางบวกในกลุ่ม ซึ่งประเด็นที่กล่าวข้างต้นผู้นำกลุ่มหรือผู้ให้คำปรึกษาควรทำให้เกิดลักษณะของสัมพันธภาพในเชิงสร้างสรรค์ ในระยะเริ่มต้นของการเชื่อมต่อกับสมาชิกกลุ่ม และรักษา ตลอดจนสนับสนุนปัจจัยเหล่านี้ไว้เพราะจะทำให้การดำเนินการให้คำปรึกษานั้นประสบความสำเร็จได้

นอกจากนี้คอทเลอร์ และเบราวน์ (Kottler & Brown, 1996: 74) ได้สร้างแบบประเมินตนเองสำหรับการตรวจสอบทักษะการสร้างสัมพันธภาพในการให้คำปรึกษากลุ่มของผู้นำกลุ่มเพื่อนำไปสู่การพัฒนาและปรับปรุงตนเองก่อนการดำเนินกลุ่มให้คำปรึกษา ซึ่งทักษะที่สำคัญของการสร้างสัมพันธภาพประกอบด้วย การตระหนักรู้ในตนเอง การเปิดเผยนเอง การฟังอย่างตั้งใจ การตอนสนอง การเริ่มต้น การมีเจตคติต่อคน และการจัดการความขัดแย้ง

นิจสเตด (Nijstad, 2009: 27) ได้อธิบายกระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่ม โดยได้กำหนดลักษณะการวิเคราะห์พฤติกรรมที่ช่วยทำให้เกิดสัมพันธภาพทั้งเชิงบวก และเชิงลบในกลุ่มไว้ดังนี้

ลักษณะที่ 1 พฤติกรรม-อารมณ์สังคมของกลุ่มทางบวก (Socio-emotional behavior positive) ประกอบด้วย การที่สมาชิกแสดงให้เห็นถึงความสามัคคี การชื่นชมซึ่งกันและกันของสมาชิกกลุ่ม การใช้ความช่วยเหลือต่างๆ การแสดงถึงความผ่อนคลายเมื่ออยู่ในกลุ่ม การหัวเราะ การมีอารมณ์ขันที่เป็นลักษณะของการแสดงถึงความพอใจ การแสดงความเห็นที่สอดคล้องกัน การแสดงการยอมรับและการเข้าใจกันในกลุ่ม การเชื่อฟังและทำตาม ตลอดจนการมีการทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน

ลักษณะที่ 2 พฤติกรรม-อารมณ์สังคมของกลุ่มทางลบ (Socio-emotional behavior negative) ประกอบด้วย การแสดงการไม่เห็นด้วย การขาดการมีส่วนร่วม การไม่สนใจการทำกิจกรรมในกลุ่ม การแสดงถึงความตึงเครียด การแสดงอาการต่อต้าน การว่ากล่าวหรือพูดตำหนิสมาชิกกลุ่ม การเป็นตัวของตัวเองจนมีผลกระทบกับกลุ่ม และการมีการใช้กลวิธานในการป้องกันตนเอง

ลักษณะที่ 3 พฤติกรรมที่เป็นกลาง (Neutral behavior /Task) การให้ข้อเสนอแนะ การชี้นำ การแสดงถึงความเป็นตัวเอง การแสดงความคิดเห็น การคิดวิเคราะห์ การแสดงความรู้สึก และความต้องการต่อกลุ่ม การให้ข้อมูลข่าวสาร การขอความคิดเห็น ข้อแนะนำ หรือแนวทางในการปฏิบัติ

คัทโทรน่า และซูวฮ์ (Cutrona & Suhr, 1994; cited Harel, Shechtman, Cutrona, 2012: 206) ได้อธิบายถึงพฤติกรรมการสนับสนุนทางสังคมในการให้คำปรึกษากลุ่ม สามารถแบ่งออกเป็น 8 ลักษณะสำคัญ ได้แก่

ลักษณะที่ 1 การสนับสนุนทางอารมณ์เป็นลักษณะของการสื่อสารด้วยความใส่ใจและเห็นอกเห็นใจกันระหว่างสมาชิกในกลุ่ม

ลักษณะที่ 2 การสนับสนุนทางคุณค่าความภาคภูมิใจเป็นลักษณะของการสื่อสารที่ส่งเสริมให้สมาชิกกลุ่มรู้สึกถึงการมีคุณค่า ความสามารถของสมาชิก หรือจุดแข็งต่างๆ ที่สามารถเอาชนะหรือเผชิญกับปัญหา

ลักษณะที่ 3 การสนับสนุนข้อมูลเป็นการที่สมาชิกกลุ่มได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องที่สามารถนำไปเป็นแนวทางหรือประโยชน์ หรือการนำไปสู่การจัดการปัญหาให้กับสมาชิกกลุ่มได้

ลักษณะที่ 4 การสนับสนุนที่ชัดเจนเป็นลักษณะของการสนับสนุนที่สามารถสังเกต หรือเป็นการสนับสนุนที่มีความชัดเชนไม่ว่าจะเป็นการเสนอความช่วยเหลือ และการให้สิ่งของ และการให้ทรัพยากรที่ช่วยในการแก้ปัญหา เป็นต้น

ลักษณะที่ 5 การสนับสนุนเครือข่ายทางสังคมเป็นลักษณะของการสนับสนุนที่เกิดจากความรู้สึกเกี่ยวข้องกับความพร้อม และการเข้าถึงกลุ่มของสมาชิก

ลักษณะที่ 6 การลดความตึงเครียดเป็นลักษณะของการที่สมาชิกกลุ่มมีการแสดงออกถึงความรู้สึก ท่าทางที่ผ่อนคลายไม่ว่าจะเป็นการหัวเราะของสมาชิก ใบหน้าที่ยิ้มแย้ม การมีการพูดคุยหยอกล้อในกลุ่ม

ลักษณะที่ 7 ความสนใจเป็นลักษณะของการสนับสนุนโดยสมาชิกกลุ่มให้ความใส่ใจ และมีการตอบสนองซึ่งกันและกันในกลุ่ม

ลักษณะที่ 8 พฤติกรรมทางลบเป็นลักษณะของพฤติกรรมสนับสนุนที่ไม่ควรเกิดขึ้นในกลุ่ม ไม่ว่าจะเป็นการพูดจากเสียดสี ถากถาง การวิพากษ์วิจารณ์ การแสดงความไม่เห็นด้วย การขัดจังหวะในระหว่างสมาชิกคนอื่นพูด การบ่น และการปฏิเสธการช่วยเหลือ เป็นต้น

ดังนั้นจากประเด็นดังกล่าวข้างต้นเกี่ยวกับเกี่ยวกับสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากล่าวโดยสรุปได้ว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลหรือเอื้อต่อการดำเนินการให้คำปรึกษา โดยสัมพันธภาพเชิงบวกจะต้องเกิดขึ้นในการดำเนินการกลุ่มในทุกๆ กระบวนการโดยเฉพาะขั้นการเริ่มต้นการให้คำปรึกษากลุ่มที่ผู้นำกลุ่มต้องสามารถสร้างสัมพันธภาพให้เกิดขึ้นระหว่างสมาชิกกับสมาชิก และสมาชิกกับผู้นำกลุ่ม สำหรับการวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้ใช้คำว่า สัมพันธภาพเชิงบวกเป็นตัวแปรในการศึกษา โดยใช้แนวคิดของไคลน์ (Kline, 2003) คอเรย์และคอเรย์ (Corey & Corey, 2006) เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยเพื่อสร้างองค์ประกอบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่ม ประกอบด้วย ความใส่ใจ ความร่วมมือ

การแสดงความคิดและความรู้สึก การเปิดเผยตนเอง การสนับสนุนในกลุ่ม ความรู้สึกสบายใจ และไว้วางใจในกลุ่ม ตลอดจนการยอมรับสมาชิกในกลุ่ม

2.3 การประเมินสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่ม

การประเมินผลของสัมพันธภาพในการให้คำปรึกษากลุ่ม เป็นการตรวจสอบผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการที่สมาชิกกลุ่มได้รับประสบการณ์ต่างๆ ในการดำเนินการให้คำปรึกษากลุ่มว่าเป็นไปตามเป้าหมาย วัตถุประสงค์ หรือจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ ผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของการได้รับประสบการณ์จะปรากฏให้เห็นได้ทั้งในมิติของความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมต่างๆ ของสมาชิก (Trotzer, 1999: 373) ผู้ให้คำปรึกษากลุ่มจำเป็นที่จะต้องมีการพัฒนากระบวนการประเมินว่าผลที่ได้จากการให้คำปรึกษากลุ่มมีกระบวนการเป็นอย่างไร ซึ่งคล้ายกับการสอนในชั้นเรียนที่ผู้สอนจำเป็นต้องประเมินผลการสอนว่าวิธีการสอน เนื้อหาการสอน เป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ สำหรับวิธีการของการประเมินผลในการให้คำปรึกษากลุ่ม สามารถแบ่งออกเป็นลักษณะต่างๆ ได้ดังนี้ (Trotzer, 1999: 368 - 376)

ลักษณะที่ 1 การประเมินกระบวนการ (Process evaluation) ซึ่งเป็นการตรวจสอบประเด็นสำคัญๆ ของการดำเนินการกลุ่ม สามารถแบ่งออกเป็น 3 องค์ประกอบ คือ การประเมินผู้นำกลุ่ม (Leader) การประเมินสมาชิกกลุ่ม (Members) และการประเมินการปฏิสัมพันธ์ในกลุ่ม (Group interaction) ความพยายามที่จะประเมินกระบวนการกลุ่ม คือ การออกแบบเพื่อนำไปสู่การเข้าใจพลวัตของกลุ่ม และช่วยให้ผู้ให้คำปรึกษาปรับปรุงประสิทธิผลของในการให้คำปรึกษาต่อไป กระบวนการประเมินผลจะมีวิธีการสำคัญได้แก่ การสังเกต การวิเคราะห์ และการได้รับข้อมูลย้อนกลับ โดยมีเป้าหมายในประเด็นต่างๆ ดังนี้

- ประเด็นที่ 1 เพื่อประเมินเทคนิคและวิธีการ เจตคติ และคุณลักษณะของผู้ให้คำปรึกษากลุ่ม
- ประเด็นที่ 2 เพื่อประเมินเจตคติ ปฏิกิริยา และคุณลักษณะของสมาชิกกลุ่ม
- ประเด็นที่ 3 เพื่อประเมินหัวข้อหรือเนื้อหาของการปฏิสัมพันธ์ในกลุ่มที่สอดคล้องกับเป้าหมายหรือจุดมุ่งหมายที่กำหนดในการให้คำปรึกษากลุ่ม

โดยทั่วไปรูปแบบของการประเมินการให้คำปรึกษากลุ่มอาจทำได้โดยการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ (Expert evaluation) การประเมินจากการมีผู้สังเกตสมาชิกกลุ่ม (Member process observer evaluation) การประเมินโดยสมาชิกกลุ่ม (Member evaluation) การประเมินจากเครื่องบันทึกเสียงหรือการบันทึกจากวิดีโอ การประเมินปฏิสัมพันธ์ ประเมินจากหัวข้อหรือเนื้อหา และประเมินจากการใช้แบบวัดเพื่อตรวจสอบกระบวนการในการให้คำปรึกษา ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบพฤติกรรมของการตอบสนอง การปฏิสัมพันธ์ และการใช้ทักษะต่างๆ ของผู้นำกลุ่ม เป็นต้น

ลักษณะที่ 2 การประเมินผลลัพธ์ (Outcome evaluation) สำหรับการประเมินผลลัพธ์ของการดำเนินการให้คำปรึกษากลุ่มเป็นการตรวจสอบดูว่าเกิดอะไรขึ้นบ้างกับชีวิตของผู้มาขอรับคำปรึกษาที่เป็นผลจากการดำเนินการให้คำปรึกษากลุ่มไปแล้ว ซึ่งผลลัพธ์ของการประเมินนี้จะแสดงถึงว่าเป้าหมาย

ที่กำหนดไว้ในการให้คำปรึกษากลุ่มนั้นสามารถดำเนินให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้หรือไม่ หรือการพิจารณาถึงการเปลี่ยนแปลง หรือผลกระทบในด้านความรู้สึก ความคิด และพฤติกรรมของสมาชิกกลุ่ม ระดับของการเปลี่ยนแปลงจะเป็นตัวกำหนดที่สัมพันธ์กับความสำเร็จหรือความล้มเหลวในกระบวนการกลุ่ม สำหรับการประเมินผลลัพธ์อาจเป็นเรื่องที่มีความยุ่งยากเพราะเนื่องจากแผนการดำเนินการ หรือเนื้อหาที่ต้องการให้เปลี่ยนแปลงนั้นไม่สามารถควบคุมได้ และเกณฑ์การประเมินก็อาจเป็นเรื่องยากที่จะทำได้เช่นเดียวกัน แต่อย่างไรก็ตามความยุ่งยากดังกล่าว ผู้ให้คำปรึกษากลุ่มนั้นสามารถสร้างเกณฑ์การประเมินที่มีความสำคัญ และกระชับได้ตามสภาพแวดล้อมของตนเอง เช่น การประเมินผลตามลักษณะของกลุ่มของโปรแกรมการให้คำปรึกษา และการออกแบบการประเมินให้สัมพันธ์กับผู้มารับคำปรึกษาหรือสภาพธรรมชาติของการดำเนินการกลุ่ม เป็นต้น

ในการประเมินผลลัพธ์การพิจารณาถึงความสำคัญของเป้าหมายในการดำเนินการให้คำปรึกษากลุ่มเป็นประเด็นสำคัญที่ผู้ให้คำปรึกษาต้องพิจารณาเพื่อนำไปสู่การสร้างเกณฑ์การประเมิน ทั้งนี้เป้าหมายของสมาชิกกลุ่มรายบุคคลเป็นสิ่งที่สำคัญมากกว่าการประเมินภาพรวมของกลุ่ม ดังคำกล่าวที่ว่า เป้าหมายทั่วไปของกลุ่มเป็นสิ่งสำคัญในการจัดการโปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่ม แต่เป้าหมายเฉพาะของแต่ละบุคคลก็เป็นสิ่งจำเป็นที่จะกำหนดผลลัพธ์ของการดำเนินการให้คำปรึกษากลุ่ม ดังนั้นวิธีการประเมินผลลัพธ์รายบุคคลของสมาชิกในกลุ่มที่สามารถใช้ คือ การรายงานตนเอง (Self - report) การกำหนดเกณฑ์ของผลลัพธ์ (Outcome criteria) และการมีกระบวนการติดตามผล (Follow-up procedures) สำหรับเกณฑ์การประเมินผลจากการดำเนินการให้คำปรึกษากลุ่มของไคเซอร์ กูทแมน (Kaiser-Guttman, Cited; Robak & Others, 2013: 597) ได้แบ่งประเด็นสำคัญของการประเมินผลลัพธ์ในการดำเนินการให้คำปรึกษากลุ่ม คือ การสะท้อนการรับรู้จากการพัฒนาตนเอง ประกอบด้วย การรับรู้การเปิดเผยตนเองในกลุ่ม การได้รับการสนับสนุนจากกลุ่ม และการได้รับประโยชน์จากการเข้าร่วมประสบการณ์กลุ่ม ส่วนประเด็นที่ 2 คือ การรับรู้ประโยชน์สำหรับสมาชิกในกลุ่ม ประกอบด้วย สมาชิกในกลุ่มมีการเปิดเผยตนเอง การรับรู้ว่าสมาชิกคนอื่นๆ ในกลุ่มได้รับประโยชน์จากกลุ่ม และการที่ตนเองได้ให้ข้อมูลย้อนกลับ สนับสนุนกลุ่ม

ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้ผู้ใช้การประเมินสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่ม โดยผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามเพื่อประเมินสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น และสร้างแบบสังเกตพฤติกรรมสัมพันธภาพเชิงบวกเพื่อใช้ในการประเมินสมาชิกกลุ่ม ในขณะดำเนินการกลุ่มและประเมินปฏิสัมพันธ์ในกลุ่มของสมาชิก โดยใช้การประเมินโดยมีผู้สังเกตสมาชิกกลุ่มทำหน้าที่บันทึกปฏิสัมพันธ์โดยภาพรวม องการแสดงออกเกี่ยวกับพฤติกรรมสัมพันธภาพเชิงบวกของสมาชิกกลุ่ม (Check list) และใช้การประเมินโดยวิธีการรายงานตนเอง (Self report) เพื่อประเมินประโยชน์และความพึงพอใจของสมาชิกกลุ่มต่อเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ต่างๆ ทั้ง 8 เทคนิค

3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ในการให้คำปรึกษากลุ่ม

การใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ในการให้คำปรึกษาทั้งแบบรายบุคคล และแบบกลุ่มนั้นเป็นเทคนิคใหม่และถือได้ว่าเป็นนวัตกรรมของการให้คำปรึกษาที่ออกแบบมาเพื่อให้สอดรับกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมในยุคปัจจุบันและผู้ขอรับคำปรึกษาที่มีความหลากหลาย ปัจจุบันในต่างประเทศนิยมใช้ในการให้คำปรึกษาอย่างแพร่หลาย อีกทั้งยังได้ผ่านการเขียนบทความ และการวิจัยต่างๆ มากมาย แต่สำหรับในประเทศไทยยังไม่ได้รับความนิยม และยังไม่มีการศึกษาวิจัยอย่างจริงจัง ดังนั้นงานวิจัยครั้งนี้จึงมุ่งพัฒนาและศึกษาผลการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษา ค้นคว้าจากเอกสารและงานวิจัยในต่างประเทศ ซึ่งได้เรียบเรียงประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ในการให้คำปรึกษา โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1 แนวคิด และทฤษฎีต่าง ๆ ที่ประยุกต์ใช้ในการให้คำปรึกษากลุ่ม

สำหรับการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ในการให้คำปรึกษากลุ่มนั้น มีแนวคิดและทฤษฎีต่างๆ ที่เป็นพื้นฐานสำคัญที่ใช้เป็นหลักและฐานคิดในการพัฒนาเทคนิค ดังที่มูโร และคอทแมน (Muro & Kottman, 1995: 180 - 187) ได้อธิบายเกี่ยวกับการประยุกต์แนวคิดทฤษฎีต่างๆ ในการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ในการให้คำปรึกษากลุ่ม ซึ่งมีแนวคิดสำคัญ คือ

แนวคิดที่ 1 วิธีการด้านพลวัตทางจิต (Psychodynamic Approach) สำหรับแนวคิดนี้นำมาประยุกต์ใช้น้อยมากในการให้คำปรึกษาในโรงเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการให้คำปรึกษาสำหรับเด็กและเยาวชน เนื่องจากเป็นทฤษฎีที่มีความลึกซึ้ง ดังนั้นผู้ให้คำปรึกษาจึงจำเป็นต้องผ่านการฝึกฝนมาเป็นอย่างดี สำหรับการมุ่งเน้นการแก้ปัญหาจะเน้นที่การปรับโครงสร้างบุคลิกภาพเป็นหลักสำคัญ (Restructuring Personality) แต่อย่างไรก็ตามแนวคิดดังกล่าวถูกนำมาใช้ในกลุ่มจิตแพทย์ หรือกลุ่มนักจิตวิทยาคลินิกที่ใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ในการบำบัด ดังงานวิจัยของโอเรน (Oren, 2008) ที่ใช้เทคนิคเกมกระดานในการใช้จิตบำบัดในกลุ่มเด็ก และเอบิเกล (Abigail, 1996) ได้ใช้เทคนิคเกมกระดานในการบำบัดกับกลุ่มเด็ก เป็นต้น

แนวคิดที่ 2 การบำบัดแบบปลดปล่อยอย่างอิสระ (Release Therapy) เทคนิคนี้เป็นประโยชน์อย่างมากกับผู้ให้คำปรึกษาที่เป็นกลุ่มเด็กในระดับประถมศึกษา เนื่องจากวิธีการนี้จะมีความสัมพันธ์กับปัญหาเฉพาะ และไม่ได้เป็นการพยายามแก้ปัญหาในการปรับโครงสร้างบุคลิกภาพของเด็กแต่อย่างใด แต่เป็นการมุ่งช่วยเหลือให้เด็กได้เรียนรู้ในการจัดการปัญหาต่างๆ ของตนเองในระยะเวลาอันสั้น ซึ่งการให้คำปรึกษาวิธีการนี้ มีการใช้อุปกรณ์ต่างๆ ประกอบการให้คำปรึกษา ซึ่งอุปกรณ์ที่ผู้ให้คำปรึกษาใช้นั้นเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในกระบวนการให้คำปรึกษา เพราะจะช่วยทำให้การให้คำปรึกษานั้นมีประสิทธิภาพสูง อุปกรณ์ที่ถูกนำมาใช้ในการให้คำปรึกษาตามแนวคิดนี้ได้แก่ สื่อตุ๊กตา ของเล่น และเกม เป็นต้น หลักการสำคัญของการให้คำปรึกษาตามแนวคิดนี้ คือ ผู้ให้คำปรึกษาต้องสังเกตและเก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆ ในขณะที่ผู้รับคำปรึกษากำลังเล่นอุปกรณ์ หรือมีการกำหนดสถานการณ์ต่างๆ ในการใช้อุปกรณ์กับการให้คำปรึกษา หลังจากที่ผู้ให้คำปรึกษารู้สึกว่าผู้รับคำปรึกษา

ได้เข้าใจหรือตระหนักในอารมณ์ของตนเองอย่างดีแล้ว ผู้ให้คำปรึกษาจะเริ่มช่วยให้ผู้รับคำปรึกษาได้เห็นวิธีที่แตกต่างไปในการจัดการกับปัญหาของตนเอง

แนวคิดที่ 3 การให้คำปรึกษาโดยการเล่น ตามแนวคิดการยึดผู้รับคำปรึกษาเป็นศูนย์กลาง (Clients Centered, Nondirective Play Counseling) จุดมุ่งหมายสำคัญของแนวคิดนี้ คือ การทำให้บุคคลเกิดการเจริญงอกงามภายในตนเอง ไม่ได้มุ่งเน้นที่การแก้ปัญหาแต่เน้นการสร้างสัมพันธภาพบนพื้นฐานของการยอมรับอย่างไม่มีเงื่อนไข (Unconditional positive regard) ความอบอุ่น การเคารพความสามารถของผู้รับคำปรึกษาที่จะแก้ปัญหาของตนเองได้ และการสื่อสารด้วยความเข้าใจอย่างเห็นอกเห็นใจ นอกจากนี้การให้คำปรึกษาแนวคิดนี้จะเน้นการใช้เวลาไปกับการเล่น หรือการใช้เครื่องมือในการให้คำปรึกษา อีกทั้งยังสามารถให้พ่อแม่ หรือเพื่อน หรือบุคคลที่สำคัญมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเล่นเกม กิจกรรม อุปกรณ์ในการให้คำปรึกษาด้วยก็ได้

อย่างไรก็ตามวัตถุประสงค์สำคัญของการเล่นโดยยึดผู้รับคำปรึกษาเป็นศูนย์กลาง จะมีประสิทธิภาพอย่างมากสำหรับการสร้างสัมพันธภาพในการให้คำปรึกษา และกระตุ้นให้เกิดการสำรวจตัวเอง แสดงความคิดเห็น ความรู้สึกต่างๆ ออกมา นับว่าเป็นเทคนิคที่มีประสิทธิผลอย่างมาก สำหรับการให้ผู้รับคำปรึกษาเข้าใจยอมรับตนเองและผู้อื่น กระตุ้นการพูดและแสดงความรู้สึก การเห็นคุณค่าในตนเอง ตลอดจนการสร้างความมั่นใจในตนเอง

แนวคิดที่ 4 การบำบัดโดยการเล่นตามแนวคิดเอดเลอเลี่ยน (Adlerian Play Therapy) การให้คำปรึกษาแนวคิดนี้เป็นการบูรณาการหลักการทางด้านทฤษฎีและกลยุทธ์ในกระบวนการบำบัดของทฤษฎีเอกัตบุคคล ตลอดนจนการใช้เทคนิคการเล่นผสมผสาน โดยแบ่งออกเป็น 4 ขั้น คือ

ขั้นที่ 1 การสร้างสัมพันธภาพที่เสมอภาคกับเด็ก (Building an egalitarian relationship with the child) สำหรับในระยะที่หนึ่งผู้ให้คำปรึกษาต้องใช้การผสมผสานทักษะการบำบัดแบบการเล่นทั่วไป พร้อมกับการอภิปรายและการใช้คำถามต่าง ๆ เพื่อสร้างสัมพันธภาพ โดยเน้นความเท่าเทียม (บอกข้อมูลทุกอย่างโดยไม่มีข้อยกเว้นว่าผู้ให้คำปรึกษาเป็นผู้ใหญ่กว่า) อาจใช้เทคนิคการเล่น บทบาทสมมติ สถานการณ์จำลอง หรือเกมเข้ามามีบทบาทสำคัญในการสร้างความไว้วางใจและความอบอุ่นเพื่อนำไปสู่การเชื่อมโยงกับผู้ขอรับคำปรึกษา

ขั้นที่ 2 การสำรวจรูปแบบชีวิตของเด็ก (Exploring the child's life-style) ในขั้นที่ 2 นี้ การใช้เทคนิคการถามคำถาม การวาดภาพ การสังเกต เป็นเทคนิคสำคัญที่ใช้ทำให้เข้าใจประเด็นต่างๆ ของผู้รับคำปรึกษา ได้แก่ วิถีการดำเนินชีวิต มุมมองต่าง ๆ เกี่ยวกับตนเอง ผู้อื่น และการดำเนินชีวิตบนโลกใบนี้ บุคคลต่างๆ ในครอบครัว (Family constellation) บรรยากาศในครอบครัว (Family atmosphere) รวมถึงเป้าหมายในการดำเนินชีวิต เป็นต้น

ขั้นที่ 3 การช่วยให้เด็กเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบวิถีชีวิตของตนเอง (Helping the child gain insight into his or her life-style) ในระยะนี้ผู้ให้คำปรึกษาต้องเริ่มตั้งสมมติฐาน และบอกข้อสรุปข้อคิดต่าง ๆ ให้กับผู้รับคำปรึกษาคิดเกี่ยวกับเป้าหมาย ค่านิยม ความเชื่อทั้งต่อตนเองและผู้อื่น รวมถึง

รูปแบบการดำเนินชีวิต นอกจากนั้นทำให้ผู้รับคำปรึกษาเข้าใจในความรู้สึก เจตคติ แรงจูงใจ ความคิด และพฤติกรรมของตนเอง พร้อมกับผู้ให้คำปรึกษาช่วยให้ผู้รับคำปรึกษาสร้างการตัดสินใจว่าอะไรคือสิ่งที่เขาต้องการจะเปลี่ยนแปลง หรืออะไรเป็นสิ่งที่เขายอมรับได้ในชีวิต

ขั้นที่ 4 การกำหนดเป้าหมายใหม่ในชีวิต (Reorientation) และการให้ความรู้ใหม่ (Reeducation) สำหรับในขั้นนี้เป็นขั้นที่ผู้ให้คำปรึกษาช่วยให้ผู้รับคำปรึกษาพบความต้องการในการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับชีวิตตนเอง อาจใช้เทคนิคการแสดงบทบาทสมมติ (Role - playing) การเล่าเรื่องราว (Storytelling) การวาดรูป (Drawing) การทำให้สามารถมองเห็นหรือจินตนาการ (Visualization) อันนำไปสู่การทำให้เกิดทางเลือกของเจตคติ เป้าหมาย และพฤติกรรม ทั้งนี้อาจใช้เทคนิคการสอนหรือการให้ความรู้ (Teach or Educating) ทักษะต่างๆ ในการดำเนินชีวิตก็ได้ พร้อมกับการกระตุ้นการเปลี่ยนแปลงอันนำไปสู่การกระทำจริงในชีวิต หรือการสร้างภาพลักษณ์แห่งตนใหม่ หรือมีหลักปรัชญาในการดำเนินชีวิต เป็นต้น

แนวคิดที่ 5 การบำบัดโดยการเล่นตามแนวคิดจุง (Jungian Play Therapy) เทคนิคสำคัญของการบำบัดโดยการเล่นแบบจุง คือ การวาดภาพ การจินตนาการ การสร้างจินตนาการเกี่ยวกับตัวละครหรือสัญลักษณ์บางอย่างเพื่อใช้ในการอธิบายถึงตัวตน (Creative dramatics) การเขียนเรื่องราวของตนเองตามลำดับอย่างต่อเนื่อง (Serial story writing) การใช้ทรายเป็นอุปกรณ์ในการเล่นโดยหลักสำคัญของการใช้เทคนิคเหล่านี้คือ การตีความหมาย หรือสัญลักษณ์จินตนาการและศิลปะของผู้รับคำปรึกษา เพราะการตีความหมายผ่านสัญลักษณ์ต่าง ๆ จะทำให้ผู้รับคำปรึกษาแสดงถึงสิ่งที่ตนเองคิดและรู้สึกผ่านเทคนิคเหล่านั้น ซึ่งจะทำให้ผู้ให้คำปรึกษาสามารถเข้าใจผู้รับคำปรึกษาได้ด้วยเช่นเดียวกัน

แนวคิดที่ 6 การบำบัดโดยการใช้กิจกรรม (Activity Therapy) การบำบัดโดยกิจกรรมจะใช้ได้ดีกับกลุ่มเด็กและวัยรุ่น ไม่ว่าจะเป็นการใช้เกมส์ (Games) การเล่นอย่างอิสระ (Free play) การเคลื่อนไหว (Movement) การเล่นละคร (Drama) ดนตรี (Music) ศิลปะ (Art) หรือกิจกรรมต่าง ๆ (Other activities) ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะถูกใช้เป็นเครื่องมือในฐานะสื่อสำหรับการให้คำปรึกษาหรือการบำบัด

ประเภทของการบำบัดแบบการเล่นสามารถจำแนกสื่อออกเป็น 3 ชนิด ได้แก่ ของเล่นที่มีชีวิตจริง (Real-life toys) ของเล่นที่กระตุ้นความก้าวร้าว (Aggressive toys) และสื่อที่ช่วยให้เกิดการแสดงออกหรือสร้างสรรค์ (Creative or expressive media) ซึ่งแต่ละชนิดจะมีความแตกต่างกันไปตามพื้นฐานของการเล่น เกมกระดาน (Board game) เป็นวิธีการเล่นประเภทหนึ่งของการใช้สื่อเพื่อกระตุ้นการแสดงออกหรือสร้างสรรค์ ซึ่งถูกนำมาใช้ในการให้คำปรึกษาหรือการบำบัดกับเด็กและเยาวชน เป้าหมายหลักสำคัญของการใช้เทคนิคเกมหรือกิจกรรม คือ การช่วยให้ผู้รับคำปรึกษาค้นหารูปแบบของพฤติกรรมตนเองในการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ตลอดจนใช้เป็นเครื่องมือ (Tools) กระตุ้นการแสดงออกของความคิด ความรู้สึก ตลอดจนการเรียนรู้ในการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีต่างๆ ที่ใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ในการให้คำปรึกษาทั้งแบบรายบุคคลและแบบกลุ่ม สามารถกล่าวโดยสรุปได้ว่า เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ต่างๆ ที่ใช้ในการให้คำปรึกษาหรือการบำบัดนั้น ได้สร้างและพัฒนามาจากฐานคิดเชิงหลักการ และจากทฤษฎีต่างๆ

ทางการให้คำปรึกษาไม่ว่าจะเป็นวิธีการด้านพลวัตทางจิต การบำบัดแบบปลดปล่อยอย่างอิสระ การให้คำปรึกษาโดยใช้เทคนิคการเล่นตามแนวคิดของโรเจอส์ แนวคิดของแอดเลอร์ และแนวคิดของจุง ตลอดจนการบำบัดโดยการใช้กิจกรรม วิธีการดังกล่าวล้วนแล้วแต่เป็นฐานคิดของการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ในการให้คำปรึกษา แต่อย่างไรก็ตามการพัฒนาเทคนิคเชิงสร้างสรรค์อาจใช้ทฤษฎีอื่นๆ ที่นอกเหนือจากทฤษฎีที่ได้กล่าวไว้ข้างต้นก็ได้ แต่การพัฒนาเทคนิคจะต้องมีหลักการ ทฤษฎีหรือแนวคิดรองรับการสร้างเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ขึ้นมา ดังแนวคิดของโรเวนสไตน์ (Lowenstein, 2007: Online) ได้กล่าวเกี่ยวกับการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์สำหรับเด็ก วัยรุ่น และครอบครัวว่า เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ที่ใช้ในการให้คำปรึกษาต้องมีพื้นฐานที่เข้มแข็งจากทฤษฎีและจากแนวคิดของ เกลดดิ้ง (Gladding, 2008: 97 - 100) ที่ได้อธิบายเกี่ยวกับผลของการใช้การให้คำปรึกษาเชิงสร้างสรรค์ (Impact of creative in counseling) ว่าเทคนิคการให้คำปรึกษาเชิงสร้างสรรค์นั้น เป็นเครื่องมือที่มีความสำคัญอย่างมากในการให้คำปรึกษา เพราะแต่ละเทคนิค วิธีนั้นถูกพัฒนามาจากแนวคิด และทฤษฎีต่างๆ ของการให้คำปรึกษา

ตัวอย่าง ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของซิกมัน ฟรอย์ด ที่ใช้เทคนิค Catharsis, ego ,repression, projection, and the unconscious เป็นต้น หรือทฤษฎีเหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรม (Rational emotional behavior theory) ของอัลเบิร์ต เอลลิส ที่สร้างเทคนิคการให้คำปรึกษาต่าง ๆ โดยการทำให้บุคคลตระหนักถึงการคิดที่สำคัญที่มีความแตกต่างจากอารมณ์ และพฤติกรรมของตนเอง สามารถทำให้เรียนรู้วิธีที่จะคิดและการกระทำที่แตกต่างจากเดิม โดยใช้เทคนิค Shame attacks, disputation exercises และ rational humorous songs เป็นเครื่องมือสำคัญในการให้คำปรึกษา (ดูตัวอย่างได้ที่ https://m.youtube.com/watch?v=3io064C8QFY)

3.2 ความหมายเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ในการให้คำปรึกษา

เทคนิคเชิงสร้างสรรค์เป็นเทคนิควิธีการใหม่ (Non-traditional counseling) ที่แตกต่างไปจากเทคนิคการให้คำปรึกษาแบบเดิม (Traditional counseling) ที่ไม่เน้นการใช้การสื่อสารเป็นหลัก แต่จะเน้นการใช้สื่อหรือกิจกรรมต่างๆ เป็นสิ่งกระตุ้นการพูดคุยของผู้รับคำปรึกษา ในปัจจุบันนักให้คำปรึกษาหรือนักบำบัดส่วนใหญ่เริ่มนำเทคนิคเชิงสร้างสรรค์มาบูรณาการประยุกต์ใช้กับการให้คำปรึกษาโดยเฉพาะในกลุ่มเด็กและวัยรุ่น เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพและบรรยากาศที่ดีที่เอื้อต่อความสำเร็จในการให้คำปรึกษา ที่รู้จักกันในคำว่า "การให้คำปรึกษาเชิงสร้างสรรค์" มีนักวิชาการได้ให้ความหมายการให้คำปรึกษาเชิงสร้างสรรค์ไว้หลากหลาย ดังที่ผู้วิจัยได้เรียบเรียงไว้ดังต่อไปนี้

เพียร์สัน (Pearson, 1997: 4 - 8) ได้อธิบายเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ในการให้คำปรึกษาว่าเป็นกระบวนการที่ใช้กิจกรรมต่างๆ เพื่อกระตุ้นการทำงานของสมองซีกขวา และให้สมองซีกซ้ายได้ทำงานสามารถแสดงความคิด ความรู้สึก การสื่อสารต่างๆ ซึ่งเทคนิคและวิธีการเหล่านี้จะช่วยให้ผู้รับคำปรึกษาสามารถสื่อสารการคิด เจตคติ จินตนาการ อารมณ์หรือปัญหาต่างๆ ที่ยังไม่ได้รับการแก้ไขออกมาได้นำไปสู่การดำเนินการให้คำปรึกษาได้

เกลดดิ้ง (Gladding, 2011: 2) ได้ให้ความหมายของการใช้เทคนิคที่สร้างสรรค์ ว่าหมายถึง ความสามารถในการผลิตชิ้นงานที่เป็นสิ่งใหม่ (Novel) มีประโยชน์ (Useful) และมีความเหมาะสม (Appropriate) เป็นเครื่องมือที่ช่วยให้บุคคลสามารถพัฒนาศักยภาพ และความสนใจ อีกทั้งยังเกี่ยวข้องกับการใช้จินตนาการและความตั้งใจในการที่จะแก้ปัญหาต่างๆ ซึ่งเทคนิคเชิงสร้างสรรค์นั้น ผู้ให้คำปรึกษาต้องสามารถบูรณาการกับกระบวนการให้คำปรึกษา (Integral part of counseling) อันนำไปสู่การแก้ปัญหาของผู้รับคำปรึกษา

โรว์เทน (Roaten, 2011: 305) ให้ความหมายของการให้คำปรึกษาเชิงสร้างสรรค์หมายถึง วิธีการใช้เทคนิคหรือเครื่องมือที่สร้างสรรค์ และมีพลังในกระบวนการให้คำปรึกษา โดยเฉพาะในขั้นเริ่มต้นการให้คำปรึกษาเพื่อนำไปสู่การสร้างสัมพันธภาพ และบรรยากาศที่เอื้อต่อความสำเร็จในการให้คำปรึกษา

คูรว์ (Crew, 2013: Online) ได้อธิบายเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ในการให้คำปรึกษาว่าเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิผลอย่างมาก แต่ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสิ่งแวดล้อมและสถานการณ์ที่เป็นเงื่อนไขสำคัญของการใช้เทคนิค สำหรับเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ที่ได้รับความนิยมในการใช้ในการให้คำปรึกษา ได้แก่ การใช้ดนตรีในการให้คำปรึกษา (Music counseling) การใช้ศิลปะในการให้คำปรึกษา (Art counseling) การใช้การเขียนที่สร้างสรรค์ในการให้คำปรึกษา (Writting creativity counseling) การใช้อุปกรณ์ที่สามารถทำให้มองเห็นในการให้คำปรึกษา (Visually creative counseling) การใช้หน้ากากในการให้คำปรึกษา (Mask counseling) การใช้ดินในการให้คำปรึกษา (Clay counseling) และการใช้ทรายในการให้คำปรึกษา (Sandtray counseling) เป็นต้น

เบรดเลย์ และคณะ (Bradley & Others, 2013: 459) ได้อธิบายความหมายว่า การใช้รูปแบบหรือเทคนิคที่หลากหลายไม่ว่าจะเป็น เทคนิคของการใช้ศิลปะ เทคนิคการแสดง เทคนิคการเคลื่อนไหว เทคนิคเพลง เทคนิคการเล่น เทคนิคบทกวี เทคนิคการเขียน หรือเทคนิคการใช้ทรายประยุกต์ในกระบวนการให้คำปรึกษา ซึ่งเทคนิคดังกล่าวสามารถช่วยให้ผู้รับคำปรึกษาเปิดใจ แสดงความคิด ความรู้สึก การเชื่อมต่อทั้งตัวเองและผู้อื่น ตลอดจนการทำให้ผู้รับคำปรึกษาได้สำรวจตนเองและสื่อสารออกมาผ่านเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ที่นำไปสู่การแก้ปัญหาได้

วาลลิสกี้ (Waliski, 2009: 376) ได้ให้ความหมายว่า เป็นกิจกรรมเชิงประสบการณ์ที่เอื้อให้ผู้รับคำปรึกษาได้แสดงความรู้สึก และความหมายต่างๆ ที่สัมพันธ์กับประเด็นปัญหาของชีวิตผู้รับคำปรึกษา อีกทั้งยังช่วยก่อให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีในการให้คำปรึกษาได้เป็นอย่างดี

เดวิส (Davis, 2008: 221) ให้ความหมายว่า เป็นเทคนิคและวิธีการที่ใช้ในการให้คำปรึกษาทั้งแบบรายบุคคลและแบบกลุ่มโดยผ่านกิจกรรมที่หลากหลาย ซึ่งสามารถตอบสนองกับกลุ่มผู้เข้ารับคำปรึกษาได้ทุกระดับพัฒนาการและทุกช่วงชีวิต แต่มีความเหมาะสมกับกลุ่มเด็กและวัยรุ่นเป็นอย่างมาก

โรเวนสไตน์ (Lowenstein, 2007: Online) ได้กล่าวถึงเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ในการให้คำปรึกษาสำหรับเด็กและวัยรุ่น ว่าเป็นวิธีการใช้กิจกรรมหรือเทคนิคต่างๆ โดยใช้การเล่นเป็นฐาน (Play-based) ช่วยให้ผู้รับคำปรึกษาเกิดการแสดงออกที่รู้สึกถึงความปลอดภัย เทคนิคต่างๆ ที่ใช้ในการให้คำปรึกษา ประกอบด้วย การใช้เกม การใช้ศิลปะ และการใช้กิจกรรมประเภทต่างๆ บูรณาการในการให้คำปรึกษา

สำหรับการใช้กิจกรรมประเภทต่างๆ ในการให้คำปรึกษานั้นเป็นการใช้กิจกรรมอย่างมีจุดมุ่งหมาย ไม่ใช่เพียงแค่เพื่อความสนุกสนานเท่านั้น แต่ยังเป็นเทคนิคที่อยู่บนพื้นฐานของทฤษฎีต่างๆ ที่น่าเชื่อถือหรือเข้มแข็ง อีกทั้งยังช่วยสร้างและรักษาสัมพันธภาพในกระบวนการบำบัดเชิงบวก และเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินและพัฒนาการวางแผนโปรแกรมการให้คำปรึกษาได้ อย่างไรก็ตามผู้ให้คำปรึกษาต้องตระหนักและระลึกประเด็นสำคัญอย่างหนึ่งไว้ว่า กิจกรรมที่ใช้นั้นไม่ใช่เป็นการให้คำปรึกษา แต่เป็นเทคนิค วิธีการหรือเครื่องมือที่เอื้ออำนวยต่อกระบวนการให้คำปรึกษา อีกทั้งผู้ให้คำปรึกษาไม่ควรให้ความสำคัญกับกิจกรรมมากเกินไป แต่ควรให้ความสำคัญกับประเด็นที่ว่าทำอย่างไรกิจกรรมที่ใช้ในการดำเนินการจะสามารถเกี่ยวข้องและเชื่อมโยงกับผู้รับคำปรึกษา ตลอดจนประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นได้

ดรูว์ และคณะ (Drew & Others, 2007: 47) ได้ให้ความหมายว่า เป็นวิธีการที่เสริมสร้างแรงจูงใจของผู้รับคำปรึกษา และสัมพันธภาพในกระบวนการให้คำปรึกษา

วีเอช และเกลดดิ้ง (Veach & Gladding, 2007: 72) ให้ความหมายว่า ความสามารถในการสร้างผลงานที่เป็นสิ่งใหม่ และมีความเหมาะสม ที่ใช้ในการให้คำปรึกษาเพื่อกระตุ้นให้ผู้รับคำปรึกษาคิด และแสดงออก ตลอดจนทำให้ผู้รับคำปรึกษาเกิดการเรียนรู้ในสิ่งต่างๆ

กล่าวโดยสรุปได้ว่า เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ในการให้คำปรึกษาเป็นการใช้กิจกรรมต่างๆ ที่หลากหลาย เป็นเทคนิคที่มีความใหม่ มีความเหมาะสม และเป็นประโยชน์ รวมถึงมีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจนในการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์กับกลุ่มผู้รับคำปรึกษา อีกทั้งเป็นเทคนิคของการให้คำปรึกษาที่สามารถกระตุ้นการทำงานของสมองซีกขวา และส่งผลต่อการทำงานของสมองซีกซ้ายให้สามารถได้แสดงความคิดเห็น ความรู้สึก ตลอดจนการสื่อสารต่างๆ ออกมาภายใต้กรอบแนวคิด และทฤษฎีต่างๆ ของการให้คำปรึกษา

3.3 ประโยชน์และความสำคัญของเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ในการให้คำปรึกษากลุ่ม

การสร้างสัมพันธภาพเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งในการให้คำปรึกษาที่จะทำให้การให้คำปรึกษานั้นประสบความสำเร็จหรือล้มเหลว ดังนั้นผู้ให้คำปรึกษาจึงจำเป็นที่จะต้องมีทักษะ และวิธีการต่างๆ เพื่อใช้ในการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในการให้คำปรึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม เพราะหากผู้ให้คำปรึกษาสามารถใช้ทักษะต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิผลจะส่งผลต่อการสร้างสภาพแวดล้อม และบรรยากาศที่เอื้อต่อการพัฒนาสัมพันธภาพ (Rapport) ความไว้วางใจและการเปิดเผยตนเองของสมาชิกกลุ่ม (Kline, 2003: 209 - 210) แต่อย่างไรก็ตามการสร้างสัมพันธภาพในการให้คำปรึกษาในบางครั้งอาจพบอุปสรรค และความยุ่งยากสำหรับผู้ให้คำปรึกษา โดยเฉพาะผู้รับบริการที่

มีความแตกต่างและหลากหลาย กลุ่มวัยรุ่นเป็นกลุ่มที่จะมีข้อจำกัดและมีความแตกต่างไปจากกลุ่มกับผู้ใหญ่ เพราะการออกแบบเทคนิค กิจกรรมที่เฉพาะเจาะจง และเหมาะสมกับความต้องการของวัยรุ่นก็เป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่งในการให้คำปรึกษากับกลุ่มเด็กและวัยรุ่น (Geldard & Geldard, 1999: 60) นอกจากนี้โรว์เทน (Roaten, 2011: 303) ได้กล่าวว่า การให้คำปรึกษากลุ่มกับวัยรุ่นนั้นผู้ให้คำปรึกษาจำเป็นต้องมีเทคนิคที่ยืดหยุ่นและสร้างสรรค์ในการสร้างสัมพันธภาพ อีกทั้งกิจกรรมในการสร้างสัมพันธภาพต้องทำให้ผู้รับคำปรึกษามีส่วนเกี่ยวข้อง และทำให้รู้สึกได้เหมือนควบคุมการดำเนินการกลุ่มไปด้วย สอดคล้องกับจาคอบส์ แมซสัน และฮาร์วิล (Jacobs, Masson, & Harvill, 1998: 70) ที่อธิบายว่า การสร้างสัมพันธภาพในขั้นเริ่มต้นของการให้คำปรึกษากลุ่ม ผู้นำกลุ่มต้องมีเทคนิคเกี่ยวกับการสร้างความพร้อม และการทำให้เกิดบรรยากาศที่ดี โดยเทคนิคที่ใช้ต้องสร้างสรรค์ ก่อให้เกิดความสนุก และความสนใจกับกลุ่มวัยรุ่น

วิธีการให้คำปรึกษาแบบสร้างสรรค์ (Creative counseling approaches) เป็นฐานแนวคิดสำคัญในการพัฒนาเทคนิคต่างๆ และเป็นวิธีการที่ช่วยเสริมความสามารถให้กับผู้ให้คำปรึกษาสำหรับวิธีการที่หลากหลายในการช่วยเหลือ และทำให้การให้คำปรึกษานั้นมีประสิทธิภาพมากขึ้น (Schimmel & Jacobs, 2011: 2) ทั้งนี้มิทเชล วานาโด-จอห์นสัน และลันไดร์ (Mitchell, Varnado-Johnson, & Landry, 2014: Online) ได้กล่าวถึงประโยชน์สำคัญของการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ในการให้คำปรึกษาดังต่อไปนี้

ประการที่ 1 ช่วยทำให้เอื้ออำนวยต่อการสื่อสารระหว่างผู้รับคำปรึกษากับผู้ให้คำปรึกษา เพราะผู้รับคำปรึกษาบางคนอาจมีความรู้สึกกังวล และรู้สึกไม่ไว้วางใจในการบอกเรื่องราวของตนเอง โดยเฉพาะเด็กและวัยรุ่น

ประการที่ 2 เป็นวิธีการทางอ้อมที่ทำให้ผู้รับคำปรึกษาบอกเรื่องราวต่างๆ ที่เป็นทั้งด้านดีและด้านไม่ดี โดยเฉพาะความรู้สึกทุกข์ ความรู้สึกผิด ความรู้สึกอาย เป็นต้น

ประการที่ 3 เปรียบเสมือนเครื่องขัดเกลาสำหรับบุคคลให้หล่อหลอมเป็นกลุ่ม และส่งเสริมความร่วมมือ สัมพันธภาพทางบวกในการให้คำปรึกษา

ประการที่ 4 ทำให้ผู้รับคำปรึกษาสนใจและมีส่วนร่วมกับการให้คำปรึกษาจนเสร็จสิ้นกระบวนการ

ประการที่ 5 ช่วยทำให้ผู้รับคำปรึกษาเปิดเผยตนเอง แสดงออกถึงประสบการณ์ ความรู้สึกต่างๆ นอกเหนือไปจากการสื่อสารระหว่างผู้ให้คำปรึกษาและผู้รับคำปรึกษา

ประการที่ 6 ช่วยทำให้ผู้รับคำปรึกษาที่รู้สึกอึดอัด ไม่เต็มใจในการให้คำปรึกษาสามารถแบ่งปันประสบการณ์ ความรู้สึก ความคิด เปิดใจในการให้คำปรึกษา

ประการที่ 7 พัฒนาทักษะการสื่อสารให้กับผู้รับคำปรึกษาไม่ว่าจะเป็นการพูดหรือการรับฟังเรื่องราวต่าง ๆ

ประการที่ 8 สร้างพลังให้กับผู้รับคำปรึกษาเกิดความรู้สึกที่สามารถควบคุมชีวิตของตนเองได้

ประการที่ 9 ทำให้ผู้รับคำปรึกษาสำรวจความรู้สึกของตนเองอันนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม

ประการที่ 10 ส่งเสริมบรรยากาศที่จริงใจ และสร้างความไว้วางใจในการให้คำปรึกษา

ดังนั้นกล่าวโดยสรุปได้ว่า เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ในการให้คำปรึกษาสามารถทำให้การให้คำปรึกษานั้นเกิดประสิทธิผล ไม่ว่าจะเป็นการส่งเสริมทำให้เกิดการสื่อสารที่ดี การกระตุ้นการพูดคุย การแสดงความคิด ความรู้สึก การแบ่งปันประสบการณ์ การทำให้บรรยากาศในการให้คำปรึกษามีสัมพันธภาพที่ดี ไว้วางใจ และความร่วมมือระหว่างผู้ให้คำปรึกษาและผู้รับคำปรึกษา

3.4 เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ในการให้คำปรึกษากลุ่ม

จากความสำคัญ และประโยชน์ของการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ในการให้คำปรึกษา สามารถกล่าวได้ว่าเทคนิคเชิงสร้างสรรค์เป็นการใช้กิจกรรมต่างๆ เป็นฐานในการบูรณาการกับกระบวนการในการให้คำปรึกษา อีกทั้งเป็นเครื่องมือสำคัญที่มีประโยชน์โดยเฉพาะในการสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่ม จากการศึกษา และค้นคว้าเอกสาร งานวิจัยในต่างประเทศ ผู้วิจัยได้รวบรวม และเรียบเรียง ตลอดจนสังเคราะห์เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ต่างๆ ที่ใช้ในการเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกและการดำเนินการให้คำปรึกษากลุ่ม สามารถจัดเป็นกลุ่มได้ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.4.1 กลุ่มวิธีการใช้การเล่นและเกม (Play and game methods)

สำหรับวิธีการใช้การเล่นและเกมในการให้คำปรึกษานั้น หากจะศึกษากันอย่างลึกซึ้งเกี่ยวกับการใช้การบำบัดหรือการให้คำปรึกษาโดยการใช้การเล่นและเกมอาจจะพอสรุปความเป็นมาเบื้องต้นได้ว่าเป็นแนวคิด และเทคนิคที่เกิดขึ้นมานานเป็นพันๆ ปีตั้งแต่ยุคกรีกโบราณก่อนคริสต์ศักราช ซึ่งผู้วิจัยเรียบเรียงและนำเสนอในประเด็นต่างๆ ดังต่อไปนี้ (อ้างอิงจาก www.childswork.com; และ Muro & Kottman, 1995: 161 - 187)

ในปี ค.ศ.1985 ชาร์ปิโร่ รอว์เรนซ์ (Shapiro Lawrence) ได้สร้างเกมที่เป็นเครื่องมือใช้ในกระบวนการบำบัด ซึ่งในปัจจุบันรู้จักกันในชื่อว่า “กลุ่มการแนะแนว (The Guidance Group)” จุดเด่นสำคัญคือ การมุ่งเน้นการบำบัดด้วยการเล่น (Play therapy) โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เด็กและวัยรุ่นเกิดความเข้าใจ มีความชัดเจนในอารมณ์ตนเอง ตลอดจนสามารถจัดการกับปัญหาต่างๆ ทางอารมณ์ที่ต้องเผชิญได้ เช่น การจัดการกับความวิตกกังวล การจัดการกับพฤติกรรมที่เป็นปัญหา การเผชิญกับปัญหาการหย่าร้างของพ่อแม่ การจัดการกับอารมณ์หุนหันพลันแล่น เป็นต้น

ในปี ค.ศ. 1909 ซิกมันด์ ฟรอยด์ (Freud) ได้ใช้เทคนิคการเล่น (Play techniques) สำหรับการรักษาผู้ป่วยที่มีความกลัวผิดปกติ (Phobia) และในเวลาต่อมาในปี ค.ศ.1928 แอนนา ฟรอยด์ (Anna Freud) ได้พยายามสร้างเทคนิคที่สามารถให้นักบำบัดสามารถเข้าถึงอารมณ์ภายใน และโลกของเด็กที่มาขอรับคำปรึกษาได้อย่างแท้จริง โดยใช้เทคนิคการเล่นเป็นเทคนิคสำคัญของนักบำบัดหรือผู้ให้คำปรึกษา ซึ่งตัวแอนนาเองนั้นได้ใช้กิจกรรมที่มีความหลากหลาย โดยเฉพาะการเล่นต่างๆ แทนที่การใช้เทคนิคการระบายอย่างเสรี (Free association: talk therapy) ที่คิดค้นโดยซิกมันด์ ฟรอยด์ ผู้เป็นบิดาของแอนนา ฟรอยด์

ในปี ค.ศ. 1930 ประเทศอังกฤษได้เป็นอีกประเทศหลักสำคัญในการพัฒนาการบำบัดโดยใช้การเล่น ซึ่งบุคคลที่มีอิทธิพลมากที่สุดในขณะนั้นคือ Margaret Lowenfeld มีจุดเน้นสำคัญของการบำบัดโดยการใช้เทคนิคต่างๆ ได้แก่ การนำของเล่น (toys) วัสดุสิ่งของที่สร้างจากจินตนาการ (Objects to create imaginary worlds) การใช้กล่องทราย (Sandboxes) เข้ามามีส่วนในการให้คำปรึกษา เป็นต้น ในขณะเดียวกันเดวิด เลวี่ (David Levy) ได้คิดพัฒนาแนวทางสำหรับการให้คำปรึกษาที่แตกต่างจากการให้คำปรึกษาแบบเดิม ที่เรียกว่า "การบัดแบบปลดปล่อย (Release therapy)" ซึ่งแนวคิดดังกล่าวได้ประยุกต์กับการนำเทคนิคของเล่น และเกม ตลอดจนการเล่นเข้ามาเกี่ยวข้องในกระบวนการบำบัด ทั้งนี้เพื่อสามารถช่วยให้ผู้รับคำปรึกษาได้ปลดปล่อย และเกิดการกระทำซ้ำทางอารมณ์ด้านลบต่างๆ ของตนเองที่เป็นสาเหตุของความทุกข์ หรือเหตุการณ์ที่ได้รับความกระทบกระเทือนทางจิตใจในชีวิต

ต่อมาในช่วงต้นปี ค.ศ. 1930 เจส ทัฟ และเฟดเดอร์ลิก เอลเลน (Jesse Taft and Frederick Allen) เริ่มใช้แนวคิดวิธีในการบำบัด และให้คำปรึกษา ที่เรียกว่า "การบำบัดเชิงความสัมพันธ์ (Relationship therapy)" ซึ่งเป็นวิธีที่เน้นความสัมพันธ์ทางอารมณ์ระหว่างนักบำบัด และเด็กที่เป็นผู้รับการบำบัดและรับคำปรึกษา โดยแนวคิดที่นี้ได้รับการพัฒนามาจากคาร์ลโรเจอร์ส ที่เน้นผู้มาขอรับคำปรึกษาเป็นศูนย์กลางในการบำบัดและให้คำปรึกษา ดังนั้นแนวคิดที่สำคัญของวิธีการนี้คือ ผู้รับคำปรึกษาอยากทำอะไร หรืออยากเล่นอะไรในระหว่างการให้คำปรึกษาสามารถทำได้ตามใจชอบ สามารถมีอิสระเสรีภาพในการทำสิ่งต่างๆ ในระหว่างการดำเนินการบำบัด และให้คำปรึกษาที่อยู่บนเงื่อนไข และกติกาที่กำหนดขึ้น

ในปี ค.ศ. 1960 เบอร์นาร์ด และหลุยส์ กูเออร์เน่ (Bernard & Louise Guerney) ได้นำแนวคิดที่เป็นนวัตกรรมในการบำบัดและให้คำปรึกษา ที่เรียกว่า "Filial Therapy" ซึ่งเป็นการนำครอบครัวมามีส่วนร่วมกับเด็กในการช่วยเหลือและพัฒนา โดยมีโปรแกรมการฝึกอบรมการใช้เทคนิคการเล่น ซึ่งเป็นการสอนพ่อแม่และผู้ดูแลให้สามารถใช้เทคนิคการเล่นควบคู่ไปกับการบำบัดหรือให้คำปรึกษาสำหรับเด็กได้เองที่บ้าน

ในปี ค.ศ.1973 ริชชาร์ด การ์ดเนอร์ (Richard Gardner) ได้สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการบำบัดโดยประยุกต์เป็นเกมที่ใช้ชื่อว่า "The Talking, Feeling, & Doing Game" เป็นที่นิยมอย่างแพร่หลายในวิชาชีพของการบำบัดและการให้คำปรึกษา จุดเด่นสำคัญของเครื่องมือคือ การสร้างบนพื้นฐานเทคนิคของการเล่าเรื่องราว (Storytelling) ที่จะช่วยดึงอารมณ์ ความรู้สึก และประสบการณ์ในตัวผู้รับคำปรึกษาออกมาในการบำบัดและการให้คำปรึกษา

มูโร และคอทแมน (Muro & Kottman, 1995: 161-187) ได้กล่าวถึงการให้คำปรึกษากับเด็กและวัยรุ่นไว้ว่า นักให้คำปรึกษาที่ต้องให้คำปรึกษากับเด็กหรือวัยรุ่นนั้นต้องใช้เทคนิคการเล่น หรือเกมเพื่อเป็นวิธีที่จะนำไปสู่การเข้าใจและการสื่อสารกับเด็กและวัยรุ่นได้ ทั้งนี้ความจำเป็นประการหนึ่งของการใช้เทคนิคดังกล่าว คือ ความไม่เต็มใจในการร่วมมือในการให้คำปรึกษาของเด็กหรือวัยรุ่น ดังนั้นเทคนิคการใช้เกม เทคนิคการเล่นจะช่วยให้เกิดกระบวนการให้ความร่วมมืออย่างเป็นธรรมชาติ และเป็น

วิธีการที่มีประสิทธิภาพสำหรับการช่วยในการสื่อสารกับเด็กและวัยรุ่นในการให้คำปรึกษาหรือการบำบัดได้ อีกทั้งยังก่อให้เกิดการสร้างบรรยากาศที่ปลอดภัย และคุ้นเคยสำหรับผู้รับคำปรึกษาที่เป็นเด็กหรือวัยรุ่นได้เป็นอย่างดี

นิวแมน และนิวแมน (Cheung, 2006: 3 – 4 cited; Newman & Newman, 2003) ได้กล่าวถึงการใช้เทคนิคเกม และเทคนิคการเล่นในการให้คำปรึกษาว่า เทคนิคการเล่นและการใช้เกมในการให้คำปรึกษาไม่ได้เกี่ยวข้องกับทฤษฎีทางด้านพฤติกรรมใดทฤษฎีหนึ่งเพียงเท่านั้น แต่เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากมุมมองด้านพัฒนาการ เพราะจะทำให้ผู้ที่เล่นได้เกิดการเรียนรู้ สำหรับนิยามของการเล่นหมายถึง การใช้กิจกรรมใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำให้บุคคลที่เล่นรู้สึกสนุก เพลิดเพลินโดยไม่ได้พิจารณาถึงผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น แต่สำหรับเทคนิคการเล่นในการให้คำปรึกษานั้นจะมีความแตกต่างจากการเล่นทั่วไป โดยต้องมีการพิจารณาถึงผลที่ตามมาเป็นสิ่งสำคัญ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า การเล่นนั้นต้องมีวัตถุประสงค์ว่าการเล่นกิจกรรมนั้นเล่นไปเพื่ออะไร อีกทั้งการใช้เทคนิคการเล่นและเกมในการให้คำปรึกษาจะช่วยเป็นอีกหนึ่งช่องทางในการสื่อสาร และเป็นเครื่องมือในการผ่อนคลาย รวมทั้งการสร้างบรรยากาศที่ดีในการให้คำปรึกษา สำหรับการใช้การเล่นและเกมถือได้ว่าเป็นเครื่องมือที่สร้างสรรค์เพื่อช่วยให้ผู้รับคำปรึกษาเกิดความผ่อนคลาย และกระตุ้นการสื่อสารกับสมาชิกในกลุ่ม ตลอดจนการทำให้เกิดการมีส่วนร่วม กระตุ้นการอภิปรายประเด็นต่างๆ ซึ่งมีความเหมาะสมอย่างยิ่งกับผู้รับการปรึกษาที่เป็นกลุ่มเด็กและวัยรุ่น เพราะจะเป็นกระบวนการที่ทำให้เกิดความรู้สึกที่เป็นธรรมชาติ และเป็นวิธีของการกล่อมเกลาไปในขณะเดียวกัน

ครอคเกอร์ และวโรเบิลสกี (Crocker & Wroblewski, 1975: 453 - 458) ได้กล่าวถึงการใช้เกมในการให้คำปรึกษาว่า เป็นเทคนิคที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลายในการเรียนรู้และการสำรวจตนเองอย่างลึกซึ้ง ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทั้งการประยุกต์ใช้ในชั้นเรียนและในการให้คำปรึกษา โดยเฉพาะการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม เพราะเทคนิคนี้มีผลกระทบเชิงบวกต่อกระบวนการให้คำปรึกษา โดยประโยชน์จากการใช้เทคนิคเกมสามารถแบ่งออกเป็นประเด็นสำคัญต่างๆ ได้แก่

ประเด็นที่ 1 การใช้เทคนิคเกมเปรียบเสมือนเครื่องมือสะท้อนความคิด ความรู้สึกของผู้รับคำปรึกษาที่มีกิจกรรมเป็นสื่อในการสะท้อนหรือฉายเรื่องราวต่างๆ (Projective test)

ประเด็นที่ 2 ทำให้ผู้รับคำปรึกษาได้เรียนรู้กฎกติกาต่างๆ (The rules of the game) การเล่นเกมนั้นจำเป็นจะต้องเรียนรู้กฎ ระเบียบ กติกาต่างๆ ที่สำคัญ ดังนั้นสมาชิกกลุ่มต้องเผชิญกับกฎต่างๆ ที่ต้องเรียนรู้ในการยอมรับตามปทัสฐานทางสังคม (กลุ่ม) ซึ่งหากกลุ่มสมาชิกที่เข้าเล่นเกมเป็นเด็กวัยรุ่นที่เกเร หรือมีปัญหาด้านพฤติกรรมทางสังคม จะทำให้เขาได้รับการเรียนรู้และยอมรับความเป็นจริงของกฎทางสังคม ตลอดจนเรียนรู้การสร้างความรับผิดชอบต่างๆ ของตนเองได้อีกด้วย

ประเด็นที่ 3 ทำให้เกิดความสนุกสนาน (Playfulness) นอกจากความสนุกสนานแล้ว การทำให้รู้สึกผ่อนคลายของสมาชิกกลุ่มในการให้คำปรึกษาก็เป็นอีกประโยชน์ที่ได้รับจากการเล่นเกมในการให้คำปรึกษากลุ่ม

ประเด็นที่ 4 การสร้างบรรยากาศที่ผ่อนคลาย (A permissive climate) เกมนอกจากเป็นเทคนิคที่ช่วยสร้างความเพลิดเพลินแล้ว ยังสามารถช่วยสร้างบรรยากาศที่ผ่อนคลายและรู้สึกปลอดภัยแก่สมาชิกกลุ่ม ไม่ทำให้ผู้รับคำปรึกษารู้สึกถึงการถูกคุกคามหรือสร้างความอึดอัดต่อการแสดงความคิดเห็นต่างๆ ในขณะดำเนินการให้คำปรึกษากลุ่ม

ประเด็นที่ 5 สามารถฝึกรับมือกับพฤติกรรมได้ (Coping behavior) สมาชิกกลุ่มจะช่วยให้สมาชิกคนอื่นๆ เกิดการเรียนรู้กับการรับมือกับพฤติกรรมต่างๆ เช่น การรู้สึกถึงการต้องเป็นผู้รับฟัง การเป็นผู้ให้ข้อมูล ความรู้สึกอยากเล่าเรื่องราวต่างๆ การอดทนฟังผู้อื่น เป็นต้น อันทำให้เกิดการเชื่อมโยงทักษะที่นำไปสู่การรับมือกับโลกแห่งความเป็นจริงที่มีความหลากหลายจากมุมมองของสมาชิกกลุ่มคนอื่นๆ

อย่างไรก็ตามการเลือกเกมที่ใช้ในการให้คำปรึกษานั้นจะต้องพิจารณาถึงความเหมาะสม โดยพิจารณาจากเกณฑ์ ได้แก่

- การพิจารณาจากกลุ่มสมาชิกในการให้คำปรึกษาว่าเป็นอย่างไร และง่ายต่อการเล่นและการเรียนรู้หรือไม่ โดยเฉพาะในเรื่องของคำสั่ง กฎ กติกาต่างๆ
- เกมนั้นต้องเกิดผลกระทบที่เป็นประโยชน์ มากกว่าแค่การได้รับความสนุกสนาน
- สามารถนำไปใช้ในชีวิตจริง หรือในเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะได้

ในต่างประเทศการใช้เกมและเทคนิคต่างๆ ในการให้คำปรึกษาเป็นวิธีการที่ได้รับความนิยมใช้กันอย่างแพร่หลาย โดยเฉพาะในกลุ่มเด็กและวัยรุ่น ซึ่งเป็นเทคนิคและวิธีการเพื่อกระตุ้นให้ผู้รับคำปรึกษาที่เป็นเด็กและวัยรุ่นสามารถพูดคุย ระบายความรู้สึก เล่าเรื่องราวต่างๆ ได้อย่างเสรี และเสริมสร้างการให้ความร่วมมือของผู้รับคำปรึกษาในการให้คำปรึกษาด้วยเช่นเดียวกัน

นอกจากนี้เกลดาร์ด และเกลดาร์ด (Geldard & Geldard, 1999: 53 - 55) ได้เสนอแนะแนวทางสำหรับการให้คำปรึกษาวัยรุ่นควรมีวิธีการที่แตกต่างจากการให้คำปรึกษาโดยทั่วไปดังประเด็นต่อไปนี้

ประเด็นที่ 1 การสร้างสัมพันธภาพเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการให้คำปรึกษาวัยรุ่น ทั้งนี้สัมพันธภาพจะต้องมีความเหมาะสม ดังนั้นเทคนิค และวิธีการสร้างสัมพันธภาพจึงเป็นสิ่งที่ผู้ให้คำปรึกษาต้องเลือกใช้อย่างเหมาะสมกับวัยรุ่นที่เป็นกลุ่มเป้าหมายในการให้คำปรึกษา

ประเด็นที่ 2 กระบวนการให้คำปรึกษาวัยรุ่นจำเป็นต้องมีความแตกต่างจากการให้คำปรึกษาผู้ใหญ่ และมีความแตกต่างจากการให้คำปรึกษาเด็กด้วยเช่นเดียวกัน โดยความแตกต่างระหว่างการให้คำปรึกษาเด็กและวัยรุ่นกับการให้คำปรึกษาผู้ใหญ่ มีข้อคิดสำคัญได้แก่ ผู้ใหญ่จะมีความเป็นตัวของตัวเองสูง มีทางเลือกเกี่ยวกับการกระทำของตนเองที่ชัดเจนมากกว่าวัยรุ่น ซึ่งวัยรุ่นนั้นจะยังขาดความรู้สึกที่เป็นตัวของตัวเอง ยังต้องตัดสินใจและเลือกกระทำภายใต้อิทธิพลของครอบครัวและสิ่งแวดล้อมทางสังคม อีกทั้งวัยรุ่นมีความต้องการเรื่องการแสวงหาเอกลักษณ์ของตนเอง การมีสัมพันธภาพใหม่กับกลุ่มเพื่อน และการหาเอกลักษณ์ทางเพศ เป็นต้น ซึ่งสำหรับวัยผู้ใหญ่นั้นค่อนข้างที่จะมีเป้าหมายที่ชัดเจนมากกว่า

ประเด็นที่ 3 ทักษะและกลยุทธ์สำหรับการให้คำปรึกษาวัยรุ่นจะต้องมีความเฉพาะเจาะจงและสอดคล้องเหมาะสมกับผู้รับคำปรึกษาที่เป็นวัยรุ่น

ดังนั้นวิธีการให้คำปรึกษาสำหรับวัยรุ่นจึงต้องมีความแตกต่างจากการให้คำปรึกษาผู้ใหญ่ โดยผู้ให้คำปรึกษาต้องคิดหาเทคนิค วิธีการต่างๆ มาเพื่อประยุกต์ใช้ให้เหมาะสม ข้อคิดประการหนึ่งที่ผู้ให้คำปรึกษาวัยรุ่นต้องจำไว้ คือ วัยรุ่นไม่ใช่เด็กและก็ไม่ใช่ผู้ใหญ่ การกำหนดหรือออกแบบเทคนิคที่เน้นวิธีการให้คำปรึกษาที่นำทาง (Direct) และเชิงรุก (Active) ตลอดจนใช้เทคนิคที่ตรงกับความต้องการที่เขายอมรับได้จึงเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น กล่าวคือ เทคนิคที่นำมาใช้ต้องมีความเหมาะสมกับรูปแบบและลักษณะตลอดจนธรรมชาติของกลุ่มวัยรุ่น

ดังที่กล่าวแล้วในข้างต้นถึงการให้คำปรึกษาสำหรับเด็กและวัยรุ่น มีจุดเริ่มต้นของการพัฒนาขึ้นโดยแอนนา ฟรอย์ด ที่ใช้วิธีการเล่นประยุกต์กับการใช้เทคนิคทางการวิเคราะห์จิต (Psychoanalytic) และต่อมากลุ่มนักจิตวิทยาความคิด พฤติกรรม (Cognitive behavior therapy) ก็ได้นำเทคนิคการเล่นมาใช้กันอย่างแพร่หลายในการบำบัดและให้คำปรึกษา

ปัจจุบันในต่างประเทศนิยมใช้เทคนิคการเล่น และใช้เทคนิคเกมในการบำบัด และการให้คำปรึกษาในกลุ่มต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น กลุ่มโรงเรียน กลุ่มนักให้คำปรึกษา โรงพยาบาล หรือแม้แต่การใช้เทคนิคดังกล่าวในบ้านโดยเป็นกิจกรรมในครอบครัว เพราะจุดมุ่งหมายหลักของการใช้เกมและการเล่นเพื่อให้เด็ก และวัยรุ่นเรียนรู้ และเอาชนะปัญหา อุปสรรคต่างๆ ได้ ตลอดจนทำให้เกิดความรู้สึกดีและสัมพันธภาพเชิงบวกระหว่างผู้เล่นด้วยกัน ซึ่งเทคนิคการเล่นและเกมที่นิยมในการบำบัดหรือการให้คำปรึกษามีดังต่อไปนี้ (Shapiro, 2012: Online)

1.) เทคนิคเกมกระดานแบบดั้งเดิม (Traditional Board Games technique) เป็นเทคนิคที่นักบำบัดหรือผู้ให้คำปรึกษาส่วนใหญ่เลือกใช้มากที่สุด เพราะผู้รับคำปรึกษาส่วนใหญ่จะมีความคุ้นเคยกับลักษณะของเกมชนิดนี้อยู่แล้ว ที่มีลักษณะการเล่นคล้ายหมากรุก โดยมีจุดมุ่งหมายคือการสร้างเรื่องราวต่างๆ จากสถานการณ์ในชีวิตจริง และให้ฝึกการแก้ปัญหาต่างๆ ในชีวิตประจำวันสำหรับเด็ก และวัยรุ่นได้

2.) เทคนิคเกมกระดานในการให้คำปรึกษา (Counseling Board Games technique) เป็นการใช้เกมกระดาน ซึ่งเกมกระดานชนิดแรกที่ใช้ในการบำบัดและให้คำปรึกษา(The first therapeutic board game) มีลักษณะเป็นการกระตุ้นการพูดคุย (Talking) การได้ระบายความรู้สึก (Feeling) และมีการลงมือทำ (Doing) ผู้พัฒนาคนแรก คือ ดร.ริชชาร์ด การ์ดเนอร์ (Dr.Richard Gardner) ในปี ค.ศ. 1973

นอกจากนี้ ดอบสัน (Dobson, 2002) นักจิตวิทยาชาวอเมริกันได้พัฒนาเครื่องมือที่มีลักษณะเป็นเกมกระดานที่ใช้สำหรับการให้คำปรึกษาหรือเป็นกิจกรรมที่ใช้เล่นภายในครอบครัว กลุ่มเพื่อน โดยใช้ชื่อว่า **"Ungame"** โดยมีวัตถุประสงค์ คือ การกระตุ้นการใช้เวลาว่างร่วมกัน การพัฒนาทักษะการฟัง การให้ความใส่ใจผู้อื่น การกระตุ้นการแสดงความรู้สึก ความคิด และค่านิยมต่างๆ ตลอดจนการเปิดเผยตนเอง การเข้าใจตนเอง และการยอมรับผู้อื่น ใช้สำหรับกลุ่มเด็กและวัยรุ่น

ตลอดจนกลุ่มผู้ใหญ่ (อายุ 5 – 105 ปี) จำนวนสมาชิกในการเล่นเกมครั้งละ 2 – 6 คน ซึ่งดอบสันจำแนกประเภทของกลุ่มผู้เล่นไว้เป็นกลุ่มต่างๆ เช่น กลุ่มเด็กเล็ก กลุ่มวัยรุ่น กลุ่มคู่สมรส กลุ่มครอบครัว เป็นต้น

จาง (Cheung, 2006: 27 - 31) ได้เสนอเทคนิคกระดานเกมในการให้คำปรึกษา ที่เรียกว่า **"Don't Bug Me Game"** โดยอุปกรณ์สำคัญประกอบด้วยกระดานเกมและการ์ดแสดงความรู้สึกและกระทำ วัตถุประสงค์ของการใช้เทคนิคเกมกระดานเพื่อการจัดการและควบคุมความโกรธ และเพื่อให้ผู้รับคำปรึกษามีทางเลือกในการจัดการความโกรธ กระตุ้นความร่วมมือในกลุ่ม ตลอดจนฝึกการคิดเกี่ยวกับอารมณ์ของตนเองและการเพิ่มปฏิสัมพันธ์ของสมาชิกในกลุ่ม

นอกจากนี้ จาง (Cheung, 2006: 41 - 45) ได้เสนอเทคนิคการใช้เกมกระดานที่มีชื่อว่า **"Floating through changes"** โดยจุดมุ่งหมายของการใช้เทคนิคนี้เพื่อเอื้ออำนวยต่อการสื่อสารและสร้างบรรยากาศที่ปลอดภัยในการให้คำปรึกษา และยังสามารถช่วยให้ผู้รับคำปรึกษาที่เป็นเด็กและวัยรุ่นแสดงความคิด ความรู้สึกเกี่ยวกับครอบครัวและตนเองในเรื่องต่างๆ ได้อย่างสะดวกใจ

3.) เทคนิคการปั้นดินน้ำมัน (Clay or play dough technique) เป็นลักษณะของการใช้ดินน้ำมันเป็นอุปกรณ์ในการบำบัดโดยให้เด็กได้ปั้นดินน้ำมันเป็นรูปแบบต่างๆ ตามจินตนาการของตนเอง เป็นอีกเทคนิควิธีหนึ่งสำหรับช่วยให้ผู้รับคำปรึกษา โดยเฉพาะกับเด็กได้ระบายความตึงเครียดและความรู้สึกต่างๆ รวมทั้งช่วยให้เกิดการพัฒนาทักษะความคิดสร้างสรรค์ด้วยเช่นเดียวกัน

4.) เทคนิคการใช้ลูกบอล และของเล่นประเภทอื่นๆ (Balls and other toys technique) เป็นลักษณะของการใช้ของเล่นที่สามารถจับต้องได้ หรือชิ้นส่วนที่มีการวางซ้อนๆ กัน เป็นอีกเทคนิควิธีที่ทำให้ผู้รับคำปรึกษามีความสนุก เพลิดเพลิน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับระดับการเล่นที่กระทำซ้ำๆ จะทำให้เด็กรู้สึกสงบ และใจเย็นลง อีกทั้งทำให้สามารถสื่อสาร แสดงออกทั้งความคิดและความรู้สึก ในขณะที่ผู้รับคำปรึกษากำลังทำกิจกรรม ดังที่ชาง (Cheung, 2006: 133) ได้อธิบายการใช้เทคนิคการขว้างลูกบอล (Throwing balls) โดยนำอุปกรณ์ลูกบอล ลูกเทนนิส มาใช้กับกลุ่มวัยรุ่น โดยจำนวนสมาชิกของกลุ่มไม่เกิน 10 คน วัตถุประสงค์ของเทคนิคขว้างลูกบอกเพื่อใช้ในการสร้างสัมพันธภาพในกลุ่ม และสำหรับเปิดประเด็นปัญหาเพื่อการสื่อสารในการให้คำปรึกษากลุ่ม ตลอดจนการเปิดเผยความรู้สึกของสมาชิกในกลุ่ม

5.) เทคนิคการใช้ตุ๊กตามือ (Puppets technique) เป็นลักษณะของการใช้ตุ๊กตามือช่วยในการบำบัดหรือให้คำปรึกษา เป็นอีกหนึ่งเทคนิคที่มีประโยชน์มากสำหรับการแสดงบทบาทสมมติ และสื่อสารทั้งความคิด และความรู้สึกของเด็กที่ความยุ่งยากในการสื่อสาร โดยเทคนิคนี้จะนิยมใช้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษเป็นส่วนใหญ่

6.) เทคนิคการใช้บ้านตุ๊กตา (Doll house technique) เป็นลักษณะของการใช้บ้านตุ๊กตาในการบำบัดและให้คำปรึกษา เทคนิคนี้จะมีความเหมาะสมกับเด็กโต ซึ่งเป็นอีกเทคนิควิธีสำหรับการแสดงบทบาทสมมติ และแสดงออกเกี่ยวกับประเด็นปัญหาด้านการพูด (ผู้รับคำปรึกษาที่ไม่ค่อยพูด) ประกอบกับการสร้างจินตนาการควบคู่กันไป

ประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้การเล่นและเกมในการให้คำปรึกษา

การใช้การเล่นและเกมในการให้คำปรึกษานั้น เป็นความสัมพันธ์ของการเชื่อมโยงการใช้ระบบกับรูปแบบทางทฤษฎีการให้คำปรึกษาเข้าไว้ด้วยกัน เพื่อสร้างกระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ซึ่งจะนำไปสู่การป้องกันและแก้ไขความยุ่งยากทางจิตใจของผู้รับคำปรึกษา และการพัฒนาความเจริญงอกงามแห่งตนได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการใช้เกมในการให้คำปรึกษา มีดังต่อไปนี้ (Archer & Cross, 2015: Online)

- ช่วยการสร้างสัมพันธภาพ (Building rapport) ระหว่างผู้ให้คำปรึกษาและผู้รับคำปรึกษา
- ช่วยทำให้ทั้งผู้ให้คำปรึกษา และผู้รับคำปรึกษา รู้สึกสะบายใจ ไม่อึดอัดใจในการพูดคุยเล่าเรื่องราวต่างๆ ออกมา
- การใช้เกมเปรียบเสมือนทั้งการให้ (Give) และการรับ (Take) ในการสื่อสาร ซึ่งเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นในการดำเนินกิจกรรมระหว่างการดำเนินการให้คำปรึกษา
- หากในระหว่างการดำเนินการ เกิดประเด็นที่รู้สึกจริงจังหรือรุนแรงเกินไป ผู้ให้คำปรึกษายังสามารถเบี่ยงเบนประเด็นไปสู่การเล่นเกมที่อาจจะทำให้การดำเนินการนั้นกลายเป็นเรื่องที่ไม่รุนแรง และผ่อนคลายลงได้
- นอกจากการพัฒนาในเรื่องที่กำหนดขึ้นตามจุดมุ่งหมายของเกมแล้ว ยังสามารถพัฒนาทักษะอื่นๆ ให้กับผู้รับคำปรึกษาควบคู่ไปด้วยในระหว่างการให้คำปรึกษา เช่น การพัฒนาทักษะทางสังคม ทักษะการตัดสินใจ และทักษะการแก้ปัญหา เป็นต้น
- ทำให้สมาชิกทุกคน รวมทั้งผู้ให้คำปรึกษา มีความเท่าเทียมกัน กล่าวคือ ผู้ให้คำปรึกษาจะไม่มีบทบาทที่มีอิทธิพลต่อผู้รับคำปรึกษา หรือรู้สึกเหมือนมีบทบาทที่เด่นกว่าผู้รับคำปรึกษา
- สามารถทำให้เกิดการซักซ้อมหรือเตรียมความพร้อมกับสิ่งที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคตของผู้รับคำปรึกษา อีกทั้งยังสามารถนำไปสู่การกำหนดทิศทางของชีวิตได้ใหม่กับเรื่องราวของตนเองในการเล่นเกม ตลอดจนผลักดันไปสู่การนำไปใช้ในชีวิตจริงได้
- ทำให้ผู้ให้คำปรึกษาได้รู้จักผู้รับคำปรึกษาเพิ่มมากขึ้นจากการเล่นเกม โดยการเล่าเรื่องราวต่างๆ และการเล่นเกมในลักษณะนี้ จะไม่มีผู้ชนะหรือผู้แพ้ อีกทั้งยังไม่มีการโกงในการเล่นเกิดขึ้น
- เป็นการเพิ่มโอกาสให้ผู้รับคำปรึกษาได้รับการเสริมแรงทางบวกในระหว่างการดำเนินกิจกรรมที่ผู้รับคำปรึกษาสามารถแสดงความคิด หรือสิ่งที่มีลักษณะที่ดี ที่เหมาะสมเกิดขึ้น

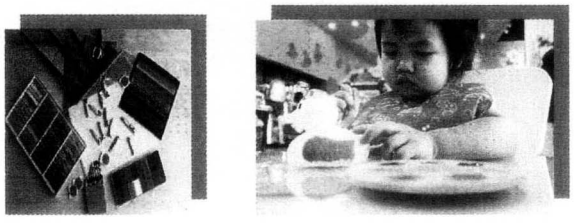
นอกจากนี้ สเตนลี่ย์ (Stanley, 2012: Online) ได้กล่าวถึง ประโยชน์ของการใช้เกมกระดาน ต่อการบำบัดครอบครัว ไว้คือ การใช้เทคนิคเกมกระดานทำให้เห็นพลวัตของครอบครัว ปัจจัยเสี่ยงและปัจจัยป้องกันต่างๆ ในครอบครัว ทักษะการเผชิญปัญหาของเด็ก จุดแข็งและจุดอ่อนทางการเรียนของเด็ก ซึ่งเกมที่ใช้ในการบำบัดครอบครัว คือ เกม Candy Land และเกม Chutes and Ladders โดยเกม

ดังกล่าวเป็นเกมที่สามารถทำให้ผู้รับคำปรึกษาและครอบครัวเล่นได้อย่างสนุกสนาน และสามารถเข้าใจได้ง่าย ไม่ซับซ้อนหรือยุ่งยากในการเล่น ใช้ผู้เล่นในเกมสำหรับการให้คำปรึกษาไม่เกิน 7 คน

3.4.2 กลุ่มวิธีการใช้งานศิลปะ (Art methods)

รากฐานการใช้วิธีการทางศิลปะมาจากพื้นฐานทฤษฎีการวิเคราะห์ทางจิต (Psychoanalytic theory) ซึ่งเริ่มต้นในช่วงปี ค.ศ. 1940 เทคนิคที่เป็นรากฐานสำคัญของวิธีการใช้ศิลปะ คือ เทคนิคการระบายอย่างอิสระ (Free association techniqies) ซึ่งสามารถนิยามความหมายของการใช้เทคนิคทางศิลปะได้ว่า เป็นกระบวนการช่วยเหลือที่มุ่งเน้นสื่อต่างๆ ทางด้านศิลปะเป็นสิ่งกระตุ้นของช่องทางการสื่อสารและการแสดงออก (Coleman & Farris-Dufrene, 1996; Saunders & Saunders, 2000; citing Roaten, 2011: 308) ลักษณะสำคัญของการใช้เทคนิคทางด้านศิลปะคือ การใช้วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการวาด การระบายสี การตกแต่งด้วยอุปกรณ์ต่างๆ เป็นการใช้แนวคิดของเทคนิคศิลปะบำบัด (Art therapy techniques) เพื่อทำให้ผู้รับคำปรึกษาสามารถสื่อสารความรู้สึกออกมา ซึ่งนักบำบัดหรือผู้ให้คำปรึกษาจะต้องมีกล่องที่ใส่อุปกรณ์ต่างๆ เกี่ยวกับการวาด รวมทั้งปากกา ดินสอสี สีเทียน สีน้ำ สีเมจิก สติ๊กเกอร์ แสตมป์ และอื่นๆ นอกจากนี้เทคนิคการบำบัดหรือให้คำปรึกษาที่ใช้วัสดุอุปกรณ์ เช่น กระดาษ ปากกา หรือวัสดุอุปกรณ์อื่นๆ ที่สามารถทำให้เกิดการมุ่งให้ความสำคัญในสิ่งที่เกี่ยวข้องกับชีวิต (Visualising things in your life) หรือนำนิตยสาร รูปภาพวิวทิวทัศน์ต่างๆ หรือการใช้การ์ดความรู้สึก (Feeling cards) มาประกอบการให้คำปรึกษา (Crew, 2013: Online) ได้ด้วยเช่นกัน

เกลดาร์ด และ เกลดาร์ด (Geldard & Geldard, 1999: 130 - 137) ได้อธิบายถึงการใช้เทคนิคศิลปะในการให้คำปรึกษาสำหรับกลุ่มวัยรุ่นว่า เป็นวิธีการที่ช่วยทำให้ผู้รับคำปรึกษาที่เป็นวัยรุ่นได้แสดงความคิด ความรู้สึก และมุมมองต่างๆ ผ่านการวาดรูป ระบายสี เพราะวิธีการเหล่านี้เป็นสื่อหรือเครื่องมือที่ไม่ก่อให้เกิดการคุกคามความรู้สึกหรือสิ่งที่ได้รับความเจ็บปวดในจิตใจ ผ่านออกมาเป็นภาพหรือการแสดงออกผ่านงานศิลปะ ทั้งนี้จะช่วยให้ผู้ให้คำปรึกษาสามารถเข้าใจประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับตนเองในปัจจุบัน การได้สำรวจความรู้สึก และการพัฒนาความเข้าใจตนเองอย่างลึกซึ้ง นอกจากนี้การใช้เทคนิคด้านศิลปะยังช่วยในการประเมินอารมณ์ความรู้สึกที่หลากหลายทั้งที่เป็นอารมณ์ด้านลบและอารมณ์ด้านบวกของผู้รับคำปรึกษาโดยผ่านสื่อทางด้านศิลปะ ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับทั้งผู้ให้คำปรึกษาและผู้รับคำปรึกษาจากการใช้เทคนิคนี้ (Steele, 2009; citing; by Roaten, 2011: 308) ดังภาพประกอบ 3

ภาพประกอบ 3 เทคนิคการใช้ศิลปะในการให้คำปรึกษาหรือการบำบัด

เดวิส (Davis, 1995 ; cited; by Roaten, 2011: 308) ได้กล่าวถึงเป้าหมายสำคัญหลักของการใช้เทคนิคทางด้านศิลปะ ได้แก่ การเพิ่มการตระหนักรู้การแสดงออกของอารมณ์ ความรู้สึก และพลังต่างๆ การดำเนินการผ่านปัญหา และการทำให้เกิดความสร้างสรรค์และความสนุก ซึ่งทั้งสี่ข้อคือจุดมุ่งหมายสำคัญของการใช้เทคนิคทางด้านศิลปะ นอกจากนี้ คาน (Kahn, 1999; cited; by Slyter, 2012: 24) ได้อธิบายขั้นตอนของการใช้เทคนิคด้านศิลปะในการให้คำปรึกษา มีขั้นตอนหลัก 3 ขั้นตอน ซึ่งทั้ง 3 ขั้นตอนจะมีความเกี่ยวข้องกับการใช้คำถามต่างๆ ที่นำไปสู่การเปิดประเด็นหรือการกำหนดปัญหาที่จะใช้ในการดำเนินการให้คำปรึกษา ซึ่งคำถามที่ใช้จะต้องมีความเฉพาะเจาะจง และสัมพันธ์กับแต่ละขั้นตอนของการใช้เทคนิค ประกอบด้วย

ขั้นการเข้าสู่กระบวนการ (Entry stage) เป็นขั้นตอนของการใช้คำสั่งเพื่อนำเข้าสู่การดำเนินการ ซึ่งจำเป็นต้องใช้คำสั่งที่เปิดกว้างหรือเป็นคำสั่งปลายเปิด และมีการกระตุ้นให้ผู้รับคำปรึกษาได้สามารถบอกเล่าเรื่องราวต่างๆ ของตนเองผ่านการใช้งานด้านศิลปะ เช่น ให้สมาชิกกลุ่มสร้างงานศิลปะที่เกี่ยวข้องกับตัวเอง

ขั้นการสำรวจ (Exploration stage) เป็นขั้นตอนที่มุ่งเน้นการแสดงออกของสมาชิก โดยพยายามให้ผู้รับคำปรึกษาสำรวจความรู้สึกต่างๆ ของตนเอง (อาจเป็นความรู้สึกที่เป็นปัญหา หรือความรู้สึกที่มีความสำคัญ) สำหรับในขั้นตอนนี้ทักษะของการให้คำปรึกษากลุ่มมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้นำกลุ่มหรือผู้ให้คำปรึกษาต้องใช้ควบคู่กับการดำเนินกิจกรรมไม่ว่าจะเป็นทักษะการตั้งคำถาม ทักษะการทวนความ ทักษะการสะท้อนความรู้สึก ทักษะการสรุปความ หรือทักษะการเอื้ออำนวยให้สมาชิกกลุ่มคนอื่นๆ มีส่วนร่วมในการดำเนินการ

ขั้นการดำเนินการ (Action-taking stage) เป็นขั้นของการทำให้ผู้รับการปรึกษาได้กำหนดเป้าหมายสำหรับการเปลี่ยนแปลงหรือตัดสินใจว่าพฤติกรรมอะไรของตนเองที่จำเป็นต้องได้รับการเปลี่ยนแปลง เพราะเนื่องจากขั้นของการสำรวจผู้รับคำปรึกษาอาจมีการนำเสนอเรื่องราวต่างๆ ของตนเองที่เป็นความไม่สบายใจหรือปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิต ดังนั้นในขั้นตอนนี้ผู้ให้คำปรึกษากลุ่มต้องทำหน้าที่ในการกระตุ้นหรือสร้างพลังของการนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงและกำหนดสิ่งที่ผู้รับคำปรึกษานั้นให้ก้าวข้ามผ่านความรู้สึกไม่สบายใจหรือปัญหาต่างๆ ให้ได้

สำหรับเทคนิคการใช้ศิลปะ ผู้วิจัยได้รวบรวมจากเอกสาร และงานวิจัยจากต่างประเทศดังต่อไปนี้

1.) เทคนิคการใช้รูปภาพที่เป็นการ์ดบอกความรู้สึก (Feeling cards technique) ซึ่งภาพหรือการ์ดนั้นจะเป็นการให้ผู้รับคำปรึกษาบอกถึงความรู้สึกเมื่อได้มองภาพนั้นหรือความรู้สึกความคิดว่าเพราะอะไรถึงได้เลือกภาพนี้ออกมา ซึ่งจะทำให้ผู้ให้คำปรึกษาได้รับรู้เรื่องราวต่างๆ พร้อมกับผู้รับคำปรึกษาได้สำรวจตนเองไปพร้อมกัน ภาพการ์ดที่นำมาใช้ในการให้คำปรึกษา อาจเป็นภาพวาด ภาพวิว ภาพสถานที่สำคัญทั่วๆ ไป หรือภาพโปสเตอร์ เป็นต้น

2.) การใช้เทคนิคเส้นทางชีวิต (Time-line technique) ซึ่งเป็นการให้ผู้รับคำปรึกษาได้บอกเรื่องราวของตนเองผ่านเทคนิคนี้ เกลดาร์ด และเกลดาร์ด (Geldard & Geldard, 1999: 203) ได้อธิบายเพิ่มเติมว่า เทคนิคนี้จะทำให้วัยรุ่นได้เกิดการตระหนักรู้ การตัดสินใจ การคิดถึงสิ่งที่จะเกิดขึ้นในชีวิต และทำให้ทราบถึงเหตุการณ์สำคัญต่างๆ ของชีวิตได้ ตอลดจนเป็นเทคนิคที่กระตุ้นให้ผู้รับคำปรึกษาเกิดการพูดคุย แสดงความคิด ความรู้สึกเกี่ยวกับสิ่งที่ตนเองต้องการจะเปลี่ยนแปลง

3.) เทคนิคการใช้นิตยสาร (Magazine technique) โดยนำวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นกระดาษ ดินสอสี นิตยสาร กาว เทปกาว และกรรไกร และให้ผู้รับคำปรึกษาเลือกรูปภาพจากนิตยสาร คำ ข้อความต่างๆ หรือสิ่งที่ตนเองต้องการจากนั้นเอามาสร้างเป็นชิ้นงานที่สร้างสรรค์ลงในกระดาษขนาด 12 x 18 นิ้ว เพื่อให้ภาพที่สร้างขึ้นมาอธิบายเกี่ยวกับตนเอง หรือครอบครัว หรือเรื่องราวที่อยากจะสร้างโดยภาพ ข้อความจากนิตยสารที่นำมาใช้ (Davis, 2008: 223) ซึ่งเทคนิคดังกล่าวจะช่วยทำให้ผู้ขอรับคำปรึกษาเลือกสิ่งที่เป็นความสนใจ สิ่งที่มีความสัมพันธ์กับตนเอง และแสดงออกมาผ่านงานหรือภาพหรือข้อความที่นำมาจากนิตยสารต่างๆ ได้

4.) เทคนิคการใช้การวาด (Drawing techniques) เป็นเทคนิคของการใช้งานด้านศิลปะเกี่ยวกับการให้ผู้รับคำปรึกษาวาดรูปต่างๆ ได้แก่ การใช้การวาดภาพแบบอิสระ (The use of free drawing technique) เทคนิคการใช้การวาดภาพครอบครัว (The use of a family picture technique) เทคนิคการวาดรูปร่าง เส้น และสี (The use of shapes, lines and colours) และการใช้เทคนิคการวาดรูปคน (Drawing a person technique) (Cheung, 2006: 32) สำหรับการใช้เทคนิคการวาดรูปคนนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างสัมพันธภาพกับผู้รับคำปรึกษา และช่วยให้ผู้รับคำปรึกษาได้บอกเล่าเรื่องราวต่างๆ ที่สะท้อนผ่านการวาดภาพ ตลอดจนใช้ในการประเมินผู้มาขอรับคำปรึกษาด้วย

5.) เทคนิคการใช้รูปภาพ (Photography techniques) รูปภาพที่ถูกนำมาใช้ในการให้คำปรึกษานี้ อาจเป็นภาพถ่ายที่เกี่ยวข้องกับบุคคล สถานที่ หรือภาพถ่ายที่เป็นภาพแห่งความทรงจำ หรือเป็นภาพที่มีความหมายและความสำคัญกับผู้มาขอรับคำปรึกษา ทั้งนี้ผู้ให้คำปรึกษาจะใช้ภาพเป็นสื่อในการให้ผู้รับคำปรึกษาในกลุ่มแบ่งปันความทรงจำ ความรู้สึก และความคิดเกี่ยวกับภาพนั้นออกมาในกระบวนการดำเนินการให้คำปรึกษา (Gladding, 2005; cited by Slyter, 2012: 24)

6.) เทคนิคปกซีดี (CD covers technique) การใช้เทคนิคนี้เป็นการใช้งานด้านศิลปะเพื่อให้ผู้รับคำปรึกษาสามารถแสดงความคิด ความรู้สึกต่างๆ ผ่านสื่อการวาด และการตกแต่งงานศิลปะ วัสดุที่จำเป็นในการใช้เทคนิคนี้ ได้แก่ กล่องซีดีเปล่า ปกเปล่าซีดี นิตยสาร กาว สีที่ใช้ในการวาดหรือตกแต่ง และวัสดุอื่นๆ ที่สามารถใช้ในการสร้างงานศิลปะ คำสั่งคือให้สมาชิกตกแต่งปกซีดีที่เป็นการแสดงออกถึงอัลบั้มเพลงของชีวิตตนเอง พร้อมกับการตั้งชื่ออัลบั้ม และอาจให้สมาชิกกลุ่มหาเพลงต่างๆ มาประกอบอยู่ในอัลบั้มเพลงนี้ (จำนวนขึ้นอยู่กับสมาชิกกี่เพลงก็ได้) จากนั้นเมื่อสมาชิกได้ตกแต่งอัลบั้มเพลง และปกซีดีเรียบร้อยให้แต่ละคนเล่าหรืออธิบายที่มาที่ไปของการแต่งอัลบั้มเพลงนี้ขึ้นมา ทั้งนี้เพื่อเป็นการให้เทคนิคนี้มีความน่าสนใจมากขึ้นผู้ให้คำปรึกษาอาจถามสมาชิกกลุ่มว่าเพลงที่ชอบที่สุดใน

อัลบั้มนี้คือเพลงอะไร และมีการพูดคุยเกี่ยวกับความหมาย ความสำคัญของเพลงนี้ที่มีต่อสมาชิกกลุ่ม ให้อธิบายเป็นรายบุคคลจนครบ (Bradley & Others, 2008: 50)

ดังนั้นกล่าวโดยสรุปได้ว่ากลุ่มเทคนิคการใช้งานด้านศิลปะหรือทัศนศิลป์เป็นการใช้วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการวาด การระบาย การตกแต่ง มาใช้สร้างสรรค์งานศิลปะที่จะเป็นสื่อในการให้ผู้รับคำปรึกษาสามารถใช้เป็นช่องทางในการสื่อสาร ระบาย แสดงความคิด และความรู้สึกออกมาในกลุ่ม โดยมีเทคนิคต่างๆ ได้แก่ เทคนิคการใช้รูปภาพที่เป็นการ์ดมาบอกความรู้สึก การใช้เทคนิคเส้นทางชีวิต เทคนิคการใช้นิตยสาร การใช้เทคนิคปกซีดี เทคนิคการใช้การวาด และเทคนิคการใช้รูปภาพ เป็นต้น

3.4.3 กลุ่มวิธีการใช้งานวรรณกรรม และบทกลอน คำคม (Literature and poetry methods)

วิธีการใช้งานวรรณกรรม และบทกลอน คำคมเป็นอีกวิธีการหนึ่งของการให้คำปรึกษาเชิงสร้างสรรค์ที่มีประโยชน์และสามารถช่วยให้ผู้รับคำปรึกษาเข้าใจความเป็นไปได้ และความหมายสำหรับการดำเนินชีวิตของตนเอง ดังที่วีเอช และเกลดดิ้ง (Veach & Gladding, 2007: 71 cited by Shelton, 1986) ที่กล่าวไว้ว่า เทคนิคการใช้งานวรรณกรรม หนังสือ บทกลอน คำคมเป็นเทคนิคที่มีประสิทธิภาพที่จะช่วยให้ผู้รับคำปรึกษาโดยเฉพาะวัยรุ่นได้เกิดความเข้าใจว่าอะไรที่ตนเองสามารถเป็นได้ และสามารถเจริญงอกงามไปสู่จุดนั้นได้อย่างไร อีกทั้งยังเสริมสร้างพัฒนาการด้านภาระหน้าที่ของการหาเอกลักษณ์แห่งตนและความเป็นปัจเจกบุคคลตามตนเองได้ การได้อ่านเนื้อหาหรือข้อความหรือประเด็นสำคัญในวรรณกรรมต่างๆ จะเป็นสิ่งที่ช่วยให้ผู้รับคำปรึกษาที่เป็นกลุ่มวัยรุ่นได้เผชิญและเติบโตในระหว่างการเปลี่ยนแปลงในขั้นจากวัยรุ่นสู่วัยผู้ใหญ่ สำหรับขั้นตอนของการใช้เทคนิคนี้จะประกอบด้วย 4 ขั้นตอนสำคัญ (Veach & Gladding, 2007: 71 cited by Kelsch & Emry, 2003) ที่ผู้ให้คำปรึกษายึดเป็นแนวทาง ประกอบด้วย

ขั้นที่ 1 การหาเอกลักษณ์ (Identification stage) หรือประเด็นสำคัญของเรื่องราว สำหรับในขั้นที่ 1 เป็นขั้นของการให้ผู้รับคำปรึกษาระบุหรือเลือก หรือกำหนดลักษณะ สถานการณ์ เหตุการณ์ และเลือกเรื่องราวจากเอกสารหรือวรรณกรรมหรือข้อความที่ชอบ

ขั้นที่ 2 การปลดปล่อยอารมณ์ ความคิด ความรู้สึก (Catharsis stage) เป็นขั้นที่ใช้ความเกี่ยวข้องทางอารมณ์ ความรู้สึกในเรื่องราวและให้ผู้รับคำปรึกษาแบ่งปัน แสดงความคิด ความรู้สึกออกมา หรืออาจเป็นแรงจูงใจ ความขัดแย้งของลักษณะที่เลือกจากเอกสาร และวรรณกรรมก็ได้

ขั้นที่ 3 การเข้าใจอย่างลึกซึ้ง (Insight stage) เป็นขั้นของการให้ผู้รับคำปรึกษาสามารถนำเรื่องราว ประเด็นสำคัญ หรือลักษณะบางประการไปประยุกต์ให้เข้ากับตนเอง กล่าวได้ว่าเป็นการเชื่อมโยงระหว่างข้อคิดให้เข้ากับลักษณะหรือความคิดของตนเอง

ขั้นที่ 4 การนำไปใช้ได้ทั่วไป (Universality stage) สำหรับในขั้นสุดท้ายนี้ นอกจากการได้เข้าใจและสามารถใช้ในการดำเนินชีวิตของตนเองแล้ว ผู้ให้คำปรึกษาต้องกระตุ้นและให้ผู้รับคำปรึกษาคิดที่จะนำไปสู่การเชื่อมต่อกับโลกหรือสังคมหรือกับบุคคลอื่นๆ ให้ได้ เพื่อเป็นการแสดงให้เห็นถึงการนำไปใช้ในชีวิตหรือขยายประเด็นสำคัญนี้ให้กับสังคมและตนเอง

กลุ่มวิธีการใช้วรรณกรรม หนังสือ บทกวี บทกลอน ข้อคิด คำคม สามารถแบ่งเป็นเทคนิคต่างๆ ได้ดังนี้

1.) เทคนิคการใช้วรรณกรรมหรือหนังสือในการให้คำปรึกษา (Bibliotherapy books technique) เป็นการบำบัด และให้คำปรึกษาโดยใช้หนังสือ (หนังสือที่สามารถนำไปสู่การจินตนาการได้) โดยหนังสือส่วนใหญ่ที่ใช้จะมุ่งเฉพาะเจาะจงในเรื่องปัญหาของเด็ก มีตัวละครเอกของเรื่อง (Protagonist) ที่เป็นแบบอย่างของการแก้ปัญหาและเผชิญปัญหา

2.) เทคนิคการใช้หนังสือที่มีแบบฝึกหัดในการบำบัด (Therapeutic workbooks technique) เป็นลักษณะของการใช้วิธีการให้ความรู้เชิงจิตวิทยา (Psycho-education approach) ต่อการแก้ไขและจัดการปัญหาทางอารมณ์ และพฤติกรรม เนื้อหาในหนังสือจะเป็นกิจกรรมต่างๆ ที่สามารถทำแล้วรายงานผล คล้ายๆ การส่งงานหรือการบ้านที่ได้รับมอบหมาย

3.) เทคนิคการเขียนบันทึกเรื่องราว (Journal Technique) ซึ่งเป็นการใช้แนวคิดการเขียนในการบำบัดหรือการแสดงออกผ่านการเขียน (Expressive writing) เจลดาร์ดและเจลดาร์ด (Geldard & Geldard, 1999: 144 - 145) ได้อธิบายเทคนิคของการเขียนบันทึกเรื่องราว ผู้ให้คำปรึกษาวัยรุ่นบางคนอาจไม่ชอบการพูด แต่ชอบการสื่อสารโดยผ่านการเขียนเรื่องราวต่างๆ ในสมุดหรือหนังสือ ซึ่งคล้ายกับการเขียนบันทึกประจำวัน (Writing diaries) การบรรยายความรู้สึกส่วนตัว (Lyrics) การเขียนบทกลอนหรือบทกวี (Poetry) ที่แสดงออกถึงความคิด ความรู้สึก และความสนใจในสิ่งต่างๆ ตลอดจนความพึงพอใจออกมาในรูปแบบของการเขียน ซึ่งเทคนิคนี้จะเป็นประโยชน์อย่างมากในการให้คำปรึกษาเพราะจะช่วยเป็นจุดเชื่อมต่อเรื่องราว ประเด็น สิ่งสำคัญต่างๆ ของผู้รับคำปรึกษาที่แสดงออกเกี่ยวกับการเปิดเผยเรื่องส่วนตัว (Personal information) ข้อมูลสำคัญ (Intimate information) การตอบสนองทางอารมณ์ทั้งประสบการณ์ส่วนตัวในปัจจุบันและในอดีต (Emotional response to present and past personal experiences) ทั้งนี้การเขียนเรื่องราวสามารถทำได้หลากหลาย ได้แก่ การเขียนบันทึกประจำวัน (The diary log) ประกอบด้วยรายละเอียด คือ ในแต่ละวันได้ทำอะไรไปบ้าง มีมุมมองอย่างไรในวันนั้น รู้สึกอย่างไรบ้างกับเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในวันนั้น สัมพันธภาพกับบุคคลอื่นเป็นอย่างไร และสิ่งที่ได้เรียนรู้จากวันนี้คืออะไร หรือการให้เขียนอัตชีวประวัติของตนเอง (Autobiographies) เป็นต้น

4.) เทคนิคการอ่านชีวประวัติของบุคคลต่างๆ (Biographies technique) เป็นการให้ผู้รับคำปรึกษาได้ศึกษาและอ่านประวัติของบุคคลสำคัญ หรือบุคคลที่ตนเองสนใจ และให้ได้แสดงออกเรื่องราว ประเด็นที่สนใจ ความหมาย ความสำคัญ หรือลักษณะของบุคคลที่ตนเองอ่าน และแสดงความคิดความรู้สึกออกมา

5.) เทคนิคการใช้บทกลอน บทกวี คำคม ข้อคิด คำสอน (Poetry technique) เป็นเทคนิคของการใช้บทกลอน คำคม บทกวี หรือวลี คำสอน เพื่อทำให้ผู้รับคำปรึกษาเกิดการเข้าใจอารมณ์อย่างลึกซึ้งและกระตุ้นการสื่อสาร ซึ่งจะทำให้เกิดการระบายความคิด ความรู้สึก และเรื่องราวต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตตนเองออกมาโดยผ่านบทกลอน คำคม ดังกล่าวได้ นอกจากนี้เทคนิคนี้ยังช่วยทำให้

เกิดสัมพันธภาพ และบรรยากาศในกลุ่มที่สร้างสรรค์ เอื้อต่อความสำเร็จในการดำเนินการให้คำปรึกษา (Gladding, 1979: 285) ได้เป็นอย่างดี

ดังนั้นกล่าวโดยสรุปได้ว่าวิธีการใช้งานวรรณกรรม และบทกลอน กวี คำคมเป็นอีกหนึ่งกลุ่มเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ที่ผู้ให้คำปรึกษาสามารถใช้ในการให้คำปรึกษาเพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการดำเนินการให้คำปรึกษา ซึ่งประกอบด้วยเทคนิคการใช้วรรณกรรม หนังสือในการให้คำปรึกษา เทคนิคการใช้หนังสือที่มีแบบฝึกหัด เทคนิคการเขียนบันทึกเรื่องราว เทคนิคการอ่านชีวประวัติของบุคคลต่างๆ และเทคนิคการใช้บทกลอน บทกวี คำคม เป็นต้น

3.4.4 กลุ่มวิธีการใช้ดนตรี (Music methods)

วิธีการใช้ดนตรีเป็นอีกเทคนิคหนึ่งของวิธีการสร้างสรรค์ในการให้คำปรึกษาที่มาจากฐานคิดของดนตรีบำบัด สามารถใช้ได้ทั้งกับการให้คำปรึกษารายบุคคลและแบบกลุ่ม ตลอดจนใช้ได้กับทุกวัย นอกจากนี้การใช้เทคนิคดังกล่าวช่วยพัฒนาการเรียนรู้ การสร้างความภาคภูมิใจในตนเอง การสนับสนุนการออกกำลังกาย การลดความเครียด และการทำให้เกิดสัมพันธภาพที่เอื้อต่อการบำบัดและให้คำปรึกษา (Crew, 2013: Online) อีกทั้งมีความเหมาะสมกับกลุ่มวัยรุ่น เพราะจะทำให้เกิดการแสดงออกทางอารมณ์ และการได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มเพื่อน เทคนิคที่ใช้ในกระบวนการให้คำปรึกษาของการใช้แนวคิดด้านดนตรีบำบัด ได้แก่

1.) เทคนิคการเลือกเพลงที่ชื่นชอบหรือเพลงที่มีความหมาย (Choose favorite or meaningful song technique) ซึ่งแต่ละบทเพลงจะมีจังหวะ เนื้อหา และความหมายที่สะท้อนออกถึงสิ่งที่เกี่ยวข้องกับผู้รับคำปรึกษา (Slyter, 2012: 22)

2.) เทคนิคการเขียนเพลง (Song writing techniques) เป็นการให้ผู้รับคำปรึกษาได้เปลี่ยนคำหรือเนื้อหาของเพลงที่มีความคล้ายคลึงกับเนื้อเพลงที่ชื่นชอบ หรือการให้เติมคำในช่องว่างที่เขียนเพลงขึ้นมาใหม่โดยใช้คำหรือความหมายที่มีความคล้ายคลึงกับบทเพลง การเปลี่ยจังหวะหรือทำนองของบทเพลง (Goldstein, 1990: 19; cited by Veach & Gladding, 2007: 72)

3.) เทคนิคซีดีเพลงชีวิตของฉัน (It's my life CD technique) เป็นการให้ผู้รับคำปรึกษาสำรวจเพลง กลุ่มศิลปินที่ชื่นชอบ บอกเหตุผลว่าเพราะอะไรถึงชอบ มีเรื่องราวหรือประสบการณ์อะไรที่ทำให้รู้สึกว่าเลือกเพลงนี้ หรือศิลปินนี้ จากนั้นเปิดให้สมาชิกกลุ่มฟัง พร้อมกับจินตนาการตามเพลงที่สมาชิกเลือก (Mitchell, Varnado-Johnson, & Landry, 2014: Online)

4.) เทคนิคการฟังเพลง (Music listening technique) เทคนิคการฟังเพลงนี้จะมีความเหมาะสมอย่างยิ่งกับผู้รับคำปรึกษาที่เป็นกลุ่มเด็ก และวัยรุ่น รวมถึงสามารถใช้ได้กับวัยผู้ใหญ่ สามารถนำไปใช้ในการให้คำปรึกษาได้ทั้งแบบกลุ่ม และแบบรายบุคคล โดยเริ่มต้นผู้ให้คำปรึกษาเลือกเพลงที่จะเปิดให้กลุ่มฟัง ซึ่งเนื้อหาของเพลงที่เลือกมานั้นจะต้องสามารถใช้ในการบูรณาการกับหัวข้อของจุดมุ่งหมายของการให้คำปรึกษา เช่น วัตถุประสงค์เพื่อสร้างเป้าหมายในชีวิต ผู้ให้คำปรึกษาก็ต้องเลือกเพลงที่มีเนื้อหาที่เน้นการสร้างเป้าหมาย หรือมีความหมายต่อการกำหนดจุดมุ่งหมายในชีวิต เป็นต้น เมื่อเลือกเพลงได้ตามเงื่อนไข ผู้ให้คำปรึกษาเปิดเพลงให้สมาชิกกลุ่มฟัง เมื่อฟังจบจากนั้นผู้ให้

คำปรึกษาถามสมาชิกกลุ่มว่าคิด หรือรู้สึกอย่างไรที่ได้ฟังเพลงไม่ว่าจะเป็น ทำนองของเพลง และเนื้อหาของเพลง ให้สมาชิกกลุ่มแสดงความคิดเห็น จากนั้นผู้ให้คำปรึกษาต้องสามารถสรุปประเด็นและให้สมาชิกกลุ่มได้นำสิ่งที่เป็นประเด็นสำคัญเชื่อมโยงกับการไปใช้ในชีวิต (Bradley & Others, 2008: 51)

กล่าวโดยสรุปได้ว่า วิธีการเชิงสร้างสรรค์กลุ่มการใช้ดนตรี เป็นเทคนิคที่สามารถก่อให้เกิดสัมพันธภาพเชิงบวก และใช้ในกระบวนการให้คำปรึกษาได้ เทคนิคที่ใช้ ได้แก่ เทคนิคการเลือกเพลงที่ชื่นชอบหรือเพลงที่มีความหมาย เทคนิคการเขียนเพลง เทคนิคซีดีเพลงชีวิตของฉัน และเทคนิคการฟังเพลง เป็นต้น

3.4.5 กลุ่มวิธีการใช้การเคลื่อนไหว (Movement methods)

วิธีการใช้การเคลื่อนไหวเป็นเทคนิคที่มีจุดมุ่งหมายสำคัญ คือ การสำรวจการเปลี่ยนแปลงในร่างกาย และการตระหนักถึงการเปลี่ยนแปลง การเคลื่อนไหวจะนำไปสู่การแสดงออกของความสร้างสรรค์ภายในตนเองของผู้รับคำปรึกษาทั้งในเชิงสุขภาพและความเป็นตัวตนที่แท้จริง อีกทั้งยังเป็นการแสดงออกถึงความขัดแย้งของพฤติกรรมต่างๆ ในการสื่อสาร เช่น เมื่อรู้สึกโกรธหรือรู้สึกสับสน จะสามารถแสดงความรู้สึกออกมาผ่านท่าทางการเคลื่อนไหว ทั้งนี้ผู้ให้คำปรึกษาอาจมีการนำเทคนิคด้านดนตรีเข้ามาประกอบการแสดงท่าทาง (Veach & Gladding, 2007: 73) เทคนิคที่ใช้ที่เกี่ยวข้องกับการใช้การเคลื่อนไหวได้แก่

1.) เทคนิคการสนทนาด้วยภาษามือ (Hand dialogue technique) เทคนิคนี้ให้คนสองคนจับคู่กัน และเอามือประสานกันให้คนหนึ่งเคลื่อนไหว และส่วนอีกคนหนึ่งให้ทำท่าทางเลียนแบบการเคลื่อนไหว จากนั้นให้ทั้งสองสลับบทบาทกันบ้าง หรือให้สมาชิกได้แสดงท่าทางการเต้น หรือแนะนำตัวด้วยการเต้น และผู้นำกลุ่มถามสมาชิกกลุ่มพูดคุยเกี่ยวกับท่าทางการเต้น หรือให้สมาชิกแต่ละคนทำท่าทางที่สื่อถึงความรู้สึกต่างๆ เช่น โกรธ มีความสุข ดีใจ เสียใจ เศร้าใจ หงุดหงิด สับสน อื่นๆ ด้วยการผ่านภาษากายหรือภาษาท่าทาง และให้สมาชิกคนอื่นๆ ที่ไม่ได้ทำท่าทางช่วยกันทายว่าเพื่อกำลังแสดงท่าทางและมีความรู้สึกอย่างไร

2.) เทคนิคการเต้นเป็นกลุ่ม (Group dance technique) จุดมุ่งหมายของเทคนิคนี้เพื่อสร้างสัมพันธภาพในกลุ่ม และส่งเสริมการสื่อสารภาษากาย โดยผู้นำกลุ่มให้สมาชิกทุกคนแสดงท่าทางหรือเต้นตามตัวเองโดยคิดท่าทาง และให้เต้นประกอบกับการเปิดเพลง เมื่อเปิดเพลงไประยะหนึ่งผู้นำกลุ่มหยุดเพลง และให้สมาชิกทำท่าที่แสดงค้างไว้ จากนั้นถามสมาชิกถึงความสอดคล้องระหว่างท่าท่างที่แสดงออกไปว่าเป็นอย่างไร รู้สึกอย่างไร ให้สมาชิกแต่ละคนร่วมแสดงความคิดเห็น (Thompson, 2003: 44)

3.) เทคนิคตุ๊กตาล้มลุก (Trust fall technique) ให้สมาชิกจับคู่กันและให้คนหนึ่งหันหลังจากนั้นก็ให้ยืนตัวตรงและเอามือแนบลำตัว ค่อยๆ แอนตัวไปข้างหลังและให้คู่รับ ให้สลับกันทำบทบาท

4.) เทคนิคปิดตาเดิน (Trust walk technique) ให้สมาชิกจับคู่กัน และให้คนหนึ่งหลับตาจากนั้นให้คนที่ไม่ได้หลับตาพาคนที่หลับตาเดินข้ามสิ่งของที่กีดขวางทางอยู่ เมื่อสิ้นสุดให้สลับบทบาทกัน

5.) เทคนิคปิดตาวิ่ง (Trust run technique) กิจกรรมนี้จะเหมือนกับเทคนิคปิดตาเดิน แต่จะใช้การวิ่งแทน ซึ่งไม่ต้องมีสิ่งกีดขวาง

6.) เทคนิคกระจกเงา (Mirroring technique) ให้สมาชิกจับคู่กันและยืนเผชิญหน้ากัน และให้คนหนึ่งเป็นกระจกคอยทำท่าทางตามที่อีกคนหนึ่งทำ อาจเริ่มจากการเคลื่อนไหวช้าๆ และค่อยๆ เพิ่มจังหวะขึ้นเมื่อรู้สึกถึงความเป็นส่วนหนึ่งของกันและกัน จากนั้นให้สลับบทบาทกัน

7.) เทคนิคเดินรอบวง (Circle pass technique) ให้สมาชิกกลุ่มยืนเป็นวงกลมชิดกัน (ให้แน่น) และขออาสาสมัครสมาชิกที่ต้องการจะเพิ่มความไว้วางใจในกลุ่มออกมายืนในวง และเดินรอบสมาชิกในวง

8.) เทคนิคสัตว์อะไรเอ่ย (Animals technique) ให้สมาชิกแต่ละคนออกมานอกวงทีละคน พร้อมให้เลียนแบบท่าทางของสัตว์ชนิดนั้น พร้อมกับออกเสียงที่เป็นเสียงของสัตว์นั้นๆ และให้สมาชิกคนอื่นทาย ทำจนครบทุกคน ทั้งนี้ผู้นำกลุ่มสามารถกระตุ้นให้เร็วหรือช้า เพื่อเพิ่มบรรยากาศของการดำเนินการกลุ่มได้ตามความเหมาะสม

9.) เทคนิคสบตา (Eye contact chain technique) ให้สมาชิกกลุ่มยืนเป็น 2 แถว เผชิญหน้ากันห่างกันพอสมควร และให้จับมือกันทั้ง 2 ข้าง ทำเหมือนโซ่จักรยาน จากนั้นให้สบตากันกับคนข้างหน้า โดยไม่ให้พูดกัน สัก 1 นาที จากนั้นให้ทุกคนขยับตัวไปทางขวามือ และเปลี่ยนคู่กันสบตา ทำไปเรื่อยๆ จนวนกลับมาที่ตำแหน่งเดิม

อย่างไรก็ตามสำหรับกลุ่มเทคนิคการเคลื่อนไหวนี้ยังมี อีกเทคนิคสำคัญที่ได้รับความนิยมในกลุ่มการบำบัด นั่นคือ เทคนิคการแสดงละคร (Drama techniques) ซึ่งเป็นอีกเทคนิคหนึ่งที่ใช้ในต่างประเทศ เพราะเนื่องจากการแสดงละครสามารถช่วยให้ผู้รับคำปรึกษาเกิดความรู้สึกถึงการได้รับรู้การควบคุมการดำเนินชีวิตของตนเอง และสามารถได้เรียนรู้บทบาทใหม่ๆ ในการดำเนินชีวิตได้ ส่วนใหญ่แล้วเทคนิคนี้จะถูกใช้ในการดำเนินการให้คำปรึกษาที่เรียกว่า การใช้ละครจิตบำบัด (Psychodrama) ซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อการยับยั้งพฤติกรรมในปัจจุบันที่เกิดจากความรู้สึกคับข้องใจ หรือภาระค้างใจในอดีต (Unfinish business) โดยการให้ผู้รับคำปรึกษาได้แสดงบทบาทหรือสิ่งที่เป็นปัญหาออกมาอย่างเป็นธรรมชาติควบคู่กับการแสดง มีขั้นตอนในการดำเนินการ 3 ขั้น ประกอบด้วย ขั้นการอุ่นเครื่อง (Warm-up stage) ขั้นการแสดง (Action stage) และขั้นการบูรณาการ (Integration stage) (Slyter, 2012: 25; citing by Moreno, 1999) อย่างไรก็ตามสำหรับเทคนิคการทำละครจิตบำบัดนี้ อาจไม่ได้รับความนิยมในการให้คำปรึกษามากเท่าไรเนื่องจากเป็นเทคนิคที่มีความเฉพาะและต้องได้รับการฝึกฝนเป็นอย่างดี

ดังนั้นกล่าวโดยสรุปได้ว่าเทคนิคการเคลื่อนไหวเป็นอีกกลุ่มเทคนิคของการให้คำปรึกษาเชิงสร้างสรรค์ที่ได้รับความนิยมใช้ในการดำเนินการให้คำปรึกษาทั้งแบบกลุ่ม และแบบรายบุคคล ประกอบด้วย เทคนิคการสนทนาด้วยภาษามือ เทคนิคการเต้นเป็นกลุ่ม เทคนิคตุ๊กตาล้มลุก เทคนิคปิดตาเดิน เทคนิคปิดตาวิ่ง เทคนิคกระจกเงา เทคนิคเดินรอบวง เทคนิคสัตว์อะไรเอ่ย เทคนิคสบตา นอกจากนี้ยังมีเทคนิคการใช้ละครบำบัดในกลุ่มเทคนิคของการเคลื่อนไหว

3.4.6 กลุ่มวิธีการใช้กิจกรรม (Activity methods)

กล่มุวิธีการใช้กิจกรรมประเภทต่างๆ ในการให้คำปรึกษานี้ ผู้วิจัยได้รวบรวมเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ที่อยู่นอกเหนือจากกลุ่มอื่นๆ ดังกล่าวข้างต้น ซึ่งประกอบด้วยเทคนิคต่างๆ ได้แก่

1.) เทคนิคการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ (Electronic technique) เทคนิค A Smartphone or Tablet เป็นเทคนิคเครื่องมือที่ใหม่ที่สุดที่ใช้ในการบำบัดหรือการให้คำปรึกษา มีหลากหลายราคาในการเลือกซื้อ และต้องใช้โปรแกรมประยุกต์ (Apps) ควบคู่กับการใช้ ปัจจุบันนักบำบัด และนักให้คำปรึกษานิยมใช้และสร้างโปรแกรมประยุกต์ต่างๆ มากมาย โดยเฉพาะกลุ่มนักบำบัดเด็กแบบสร้างสรรค์

2.) เทคนิคการใช้โหราศาสตร์ และการใช้สิ่งของเป็นสัญลักษณ์ (Astrologer and symbolic techniques) เป็นลักษณะของวิธีการที่ใช้สัญลักษณ์บางอย่างกับการอธิบายถึงตัวตน (Creative dramatics) หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่าการใช้การแนะแนวเทียม (Pseudo-guidance techniques) เพื่อเป็นการให้ผู้รับคำปรึกษาได้ตรวจสอบ และอธิบายเกี่ยวกับตนเอง พร้อมกับแสดงความคิด ความรู้สึกต่อตนเองให้สมาชิกกลุ่มฟัง ตลอดจนสามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสมาชิกกับผู้นำ และทำให้สมาชิกกลุ่มกล้าเปิดเผยตนเองในกลุ่มมากขึ้น (Thompson, Rubolph, & Henderson, 2004: 98 - 99) ซึ่งเทคนิควิธีนี้จะเหมาะสมกับการให้คำปรึกษากลุ่มสำหรับเด็กหรือบุคคลที่ไม่กล้าแสดงออก นอกจากนี้ ไทล์ (Tyl, 2000: 62 - 69) ได้อธิบายการใช้เทคนิคทางโหราศาสตร์ในกระบวนการของการให้คำปรึกษา ส่วนใหญ่แล้วจะมีลักษณะของการให้คำปรึกษาแบบครั้งเดียว (Single session counseling) และเทคนิคนี้จะเป็นเครื่องช่วยให้ผู้รับคำปรึกษาได้ช่วยเหลือตนเอง เพราะจะทำให้ได้เข้าใจ และเรียนรู้เรื่องราวบางอย่างผ่านข้อมูลทางโหราศาสตร์ อีกทั้งยังเป็นตัวเสริมแรงให้กับพลังแห่งตนได้ด้วยเช่นเดียวกัน เทคนิคทางโหราศาสตร์จะเป็นการดำเนินการโดยเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของดวงชะตาราศีการดำเนินชีวิตหรือสิ่งที่เกี่ยวข้องกับผู้มาขอรับคำปรึกษาเป็นข้อมูลประกอบการให้คำปรึกษา

การใช้เทคนิคทางโหราศาสตร์ (Astrology techniques) เป็นฐานความคิดตามแนวคิดทฤษฎีของจุง โดยพยายามสร้างความเชื่อมโยงของดวงชะตาราศีกับความเป็นอยู่ของมนุษย์ โดยการดูลักษณะตามวัน / เดือน /ปีเกิด เพื่อใช้ในการทำนายทายลักษณะนิสิย หรือความเป็นตัวตนของสมาชิกกลุ่ม หรือใช้ในการนำทางชีวิต จากแนวคิดดังกล่าวผู้นำกลุ่มสามารถนำเทคนิคนี้มาใช้ในการเปิดกลุ่มให้คำปรึกษา หรือสร้างความคุ้นเคยในการเริ่มต้นให้คำปรึกษา ตลอดจนเกิดการตรวจสอบและเปิดเผยตนเองของสมาชิกกลุ่ม ได้เช่นเดียวกัน (Tyl, 2000: 7)

3. เทคนิคการใช้การเลือกสิ่งของ (Choose an object techniques) เพียร์สัน (Pearson, 1997: 14) ได้อธิบายถึงการใช้เทคนิคการเลือกสิ่งของเพื่อใช้เป็นสัญลักษณ์ในการให้คำปรึกษา ซึ่งเป็นเทคนิคที่สำคัญที่จะช่วยกระตุ้นการแสดงความคิด ความรู้สึก การจินตนาการ รวมถึงระดับปัญหาต่างๆ ของผู้รับคำปรึกษาที่ยังไม่ได้รับการแก้ไขออกมาได้ เช่น เทคนิคการใช้หิน (Using stones technique) เป็นอีกหนึ่งเทคนิคที่ได้พัฒนาขึ้นมาใช้ในการให้คำปรึกษา โดยกระตุ้นการสื่อสารกับการใช้วัสดุอุปกรณ์

ต่างๆ โดยสามารถใช้หินให้กลายเป็นการสื่อสารแนวคิดที่มีความชัดเจนขึ้น (Using stone to make concepts tangible) โดยหินที่ใช้ต้องมีความหลากหลายไม่ว่าจะเป็นขนาด รูปทรง สี และผิวของหิน ประโยชน์ของการใช้เทคนิคหินคือ หินนั้นเป็นอิสระ หาง่าย และเหมาะสม ตลอดจนทุกคนมีความคุ้นเคย อีกทั้งมีความเป็นธรรมชาติ ซึ่งการใช้เทคนิคหินนั้นสามารถใช้ในกรณีที่ผู้รับคำปรึกษาเกิดความสับสน หรืองุนงงในเรื่องราวต่างๆ แต่วัตถุประสงค์อีกประการที่สำคัญคือ การใช้เพื่อการเริ่มต้นให้คำปรึกษากลุ่ม (Pearson, 1997: 98 - 110) นอกจากนี้ทอมสัน (Thompson, 2003: 53) ได้อธิบายว่า เทคนิคการเลือกสิ่งของ เป็นการให้ผู้รับคำปรึกษาเลือกของต่างๆ ที่สามารถบ่งบอกหรืออธิบายของสิ่งนั้นเกี่ยวกับตนเองได้ โดยเลือกได้คนละ 1 ชิ้น จากนั้นให้สมาชิกกลุ่มได้สำรวจสิ่งของนั้นกับตนเองว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างไร จากนั้นให้สมาชิกแต่ละคนได้อธิบายหรือบอกเรื่องราวต่างๆ ในกลุ่ม

เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ที่สำคัญที่สามารถนำไปใช้ในการดำเนินการให้คำปรึกษากลุ่มในขั้นของการเริ่มต้นการให้คำปรึกษาได้ และเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้เกิดบรรยากาศที่ทำให้สมาชิกกลุ่มหรือผู้รับคำปรึกษากลุ่มรู้สึกถึงสภาพแวดล้อมที่มีความปลอดภัย ตลอดจนสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนต่อการดำเนินการกลุ่ม เทคนิคกลุ่มกิจกรรมอาจกล่าวได้ว่าเป็นเทคนิคของการใช้กิจกรรมอุ่นเครื่อง (Warming up) ใช้ในการเริ่มต้น (Starter) ของกระบวนการให้คำปรึกษากลุ่ม เพื่อลดความรู้สึกกังวลหรือสภาวะไม่ผ่อนคลาย (Freezing) ในการเข้าร่วมกลุ่ม กิจกรรมหรือเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ที่ผู้ให้คำปรึกษาเลือกใช้นั้นมีหลากหลาย แต่ต้องเลือกให้มีความสอดคล้องกับผลลัพธ์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นตามความเหมาะสม แต่วัตถุประสงค์หลักสำคัญอีกประการคือการใช้กิจกรรมที่กระตุ้นให้สมาชิกกลุ่มเรียนรู้ซึ่งกัน และกันมากขึ้น (Pearson, 1997: 155 - 156)

จากเอกสารและงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ในการให้คำปรึกษา ผู้วิจัยได้จำแนกเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ออกเป็นกลุ่มต่างๆ ได้แก่ เทคนิคเชิงสร้างสรรค์กลุ่มวิธีการใช้การเล่นและเกม เทคนิคเชิงสร้างสรรค์กลุ่มวิธีการใช้งานด้านศิลปะ เทคนิคเชิงสร้างสรรค์กลุ่มวิธีการใช้วรรณกรรม บทกวี เทคนิคเชิงสร้างสรรค์กลุ่มวิธีการใช้ดนตรี เทคนิคเชิงสร้างสรรค์กลุ่มวิธีการใช้การเคลื่อนไหว และเทคนิคเชิงสร้างสรรค์กลุ่มวิธีการใช้กิจกรรมต่างๆ ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยต่างๆ ได้รวบรวบและเรียบเรียงตลอดจนการสังเคราะห์จากเอกสารในตาราง 2

ตาราง 2 การสังเคราะห์เทคนิคเชิงสร้างสรรค์จากเอกสารและงานวิจัยในต่างประเทศ

เทคนิคเชิงสร้างสรรค์/เอกสารและงานวิจัย	วิธีการใช้การเล่นและเกม	วิธีการใช้งานด้านศิลปะ	วิธีการใช้วรรณกรรมและบทกวี	วิธีการใช้ดนตรี	วิธีการใช้การเคลื่อนไหว	วิธีการใช้กิจกรรมอื่น ๆ
Pearson (1997)	☺		☺		☺	
Geldard & Geldard (1999)		☺	☺		☺	
Cheung Monit (2006)	☺	☺	☺			
Kottman & Muro (1995)	☺	☺	☺			
Mitchell Varnado-Johnson & Landry (2014)	☺	☺	☺	☺	☺	เทคนิคการใช้อารมณ์ขัน
Roaten (2011)	☺	☺				
Davis (2008)	☺	☺	☺	☺	☺	
Wilson & Ziomek-Daigle (2013)		☺	☺	☺	☺	
Bradley & Others (2008)		☺		☺		ภาพยนตร์
Bradley & Others (2013)	☺	☺	☺	☺	☺	
Rosen & Atkins (2014)		☺	☺			เทคนิคการเดินเจริญสติ

ตาราง 2 การสังเคราะห์เทคนิคเชิงสร้างสรรค์จากเอกสารและงานวิจัยในต่างประเทศ (ต่อ)

เทคนิคเชิงสร้างสรรค์/เอกสารและงานวิจัย	วิธีการใช้การเล่นและเกม	วิธีการใช้งานด้านศิลปะ	วิธีการใช้วรรณกรรมและบทกวี	วิธีการใช้ดนตรี	วิธีการใช้การเคลื่อนไหว	วิธีการใช้กิจกรรมอื่น ๆ
Slyter (2012)		☺	☺	☺	☺	เทคนิคการใช้ภาพยนตร์
Crocker & Wroblewski (1975)	☺					
Drew & Others (2007)	☺					
Veach & Gladding (2007)	☺	☺	☺	☺	☺	เทคนิคการใช้อารมณ์ขัน
Swank M,, Jacqueline (2012)	☺					
Gotay Stephanie (2013)	☺					
Utley & Garza (2011)			☺			
Bochennek & Others (2007)	☺					
Oren Ayala (2008)	☺					

ตาราง 2 การสังเคราะห์เทคนิคเชิงสร้างสรรค์จากเอกสารและงานวิจัยในต่างประเทศ (ต่อ)

เทคนิคเชิงสร้างสรรค์/เอกสารและงานวิจัย	วิธีการใช้การเล่นและเกม	วิธีการใช้งานด้านศิลปะ	วิธีการใช้วรรณกรรมและบทกวี	วิธีการใช้ดนตรี	วิธีการใช้การเคลื่อนไหว	วิธีการใช้กิจกรรมอื่น ๆ
Kahzaal Yasser & Others (2013)	☺					
Eisenack Klaus (2012)	☺					
Warburton & Madge (1994)	☺					
AnneLoes Sander & Adriaan (2011)	☺					
Mummalaneni & Sivakumar (2008)	☺					
Abigail Matorin (1996)	☺					
Zhang & Everts (2012)		☺				
จำนวนรวม	20	13	12	7	8	5

จากตาราง 2 สามารถสรุปได้ว่าเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ที่มีการศึกษาจากเอกสารและการวิจัยในต่างประเทศในช่วงปี ค.ศ. 1975 ถึง 2014 จำนวน 27 ชิ้นงาน พบว่า วิธีการเชิงสร้างสรรค์ที่ใช้ในการให้คำปรึกษาทั้งการให้คำปรึกษากลุ่มและการให้คำปรึกษารายบุคคลมากที่สุด ได้แก่ กลุ่มวิธีการใช้การเล่นและเกม รองลงมาคือกลุ่มวิธีการใช้งานด้านศิลปะ และกลุ่มวิธีการใช้งานวรรณกรรม บทกวี กลุ่มวิธีการใช้เทคนิคการเคลื่อนไหว และกลุ่มวิธีการใช้ดนตรี ตามลำดับ นอกเหนือจากนั้นเป็นวิธีการใช้กิจกรรมต่างๆ ได้แก่ เทคนิคการใช้ภาพยนตร์ การใช้เทคนิคอารมณ์ขัน และเทคนิคการเดินอย่างมีสติ (การเจริญสติ) จากเอกสารดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้นำเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ในกลุ่มต่างๆ มาพัฒนาและสร้างเป็นเทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น ประกอบด้วย

เทคนิคที่ 1 บอลพิศวง ซึ่งมีฐานแนวคิดการพัฒนาเทคนิคจากวิธีการเล่น (Play methods) โดยใช้เทคนิคการขว้างลูกบอล (Throwing balls technique) เป็นแนวคิดในการออกแบบกิจกรรม และการใช้แนวคิดของความต้องการทางจิตใจพื้นฐานของการเป็นมนุษย์ของทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบเผชิญความจริง (Human being basic psychological needs: Reality Counseling Theory) เป็นฐานคิดในการสร้างข้อคำถามสำหรับลูกบอล

เทคนิคที่ 2 ศิลปะของฉัน ซึ่งมีฐานแนวคิดการพัฒนาเทคนิคจากวิธีการใช้ศิลปะ (Art methods) ประกอบด้วย เทคนิคการใช้การวาดรูปแบบอิสระ (Use of free drawing technique) และเทคนิคการใช้งานศิลปะการตกแต่ง (Collage technique)

เทคนิคที่ 3 นิตยสารของฉัน ซึ่งมีฐานแนวคิดการพัฒนาเทคนิคจากวิธีการใช้ศิลปะ (Art methods) ประกอบด้วย เทคนิคการใช้นิตยสาร (Magazine technique) เทคนิคการใช้การวาดรูปแบบอิสระ (Use of free drawing technique) และเทคนิคการใช้งานศิลปะการตกแต่ง (Collage technique)

เทคนิคที่ 4 อัลบั้มเพลงชีวิต ซึ่งมีฐานแนวคิดการพัฒนาเทคนิคจากวิธีการใช้ศิลปะ (Art methods) และวิธีการใช้ดนตรี (Music methods) โดยการบูรณาการเทคนิคเข้าด้วยกัน ประกอบด้วย เทคนิคปกซีดี (CD cover technique) เทคนิคซีดีชีวิตของฉัน (It's my life CD technique) เทคนิคการเลือกเพลงที่ชื่นชอบและมีความหมาย (Choose favorite or meaningful song technique) และเทคนิคการฟังเพลง (Music listening technique)

เทคนิคที่ 5 กวีชีวิตข้อคิดคำคม ซึ่งมีฐานแนวคิดการพัฒนาเทคนิคจากวิธีการใช้งานวรรณกรรม และบทกลอน (Literature and poetry methods) โดยการใช้เทคนิคบทกวี (Poetry technique)

เทคนิคที่ 6 คำพยากรณ์ ซึ่งฐานแนวคิดการพัฒนาเทคนิคจากวิธีการใช้กิจกรรม (Activity methods) โดยการใช้เทคนิคโหราศาสตร์เชิงสร้างสรรค์ (Creative astrologer technique)

เทคนิคที่ 7 เกมกระดานบอกเล่าเก้าสิบ ซึ่งมีฐานแนวคิดการพัฒนาเทคนิคจากวิธีการใช้การเล่นและเกม (Play and game methods) และวิธีการใช้การเคลื่อนไหว (Movement methods) ประกอบด้วย เทคนิคเกมกระดาน (Board game technique) และเทคนิคการแสดงละคร (Drama technique)

เทคนิคที่ 8 สิ่งแทนฉัน ซึ่งมีฐานแนวคิดการพัฒนาเทคนิคจากวิธีการใช้กิจกรรม (Activity methods) โดยการใช้เทคนิคกิจกรรมการเลือกสิ่งของ (Choose an object activity technique)

เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ทั้ง 8 เทคนิคดังกล่าวข้างต้น เป็นเทคนิคที่ผู้วิจัยใช้ในการพัฒนาและศึกษาผลการใช้เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น

3.5 ทักษะพื้นฐานการให้คำปรึกษากลุ่มกับการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์

การดำเนินการให้คำปรึกษากลุ่มกับการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ นอกจากผู้ให้คำปรึกษากลุ่มจะต้องมีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิด จุดมุ่งหมาย และขั้นตอนของเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ต่างๆ แล้ว การใช้ทักษะการให้คำปรึกษากลุ่มก็เป็นสิ่งสำคัญและมีความจำเป็นต่อประสิทธิผลและประสิทธิภาพของการดำเนินการให้คำปรึกษากลุ่มที่ใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์

ทักษะการให้คำปรึกษากลุ่มนั้น ใช้เพื่อเอื้ออำนวยให้สมาชิกคนอื่นๆ ในกลุ่มได้พูดคุยเกี่ยวกับบางสิ่งบางอย่าง ดังนั้นผู้ให้คำปรึกษากลุ่มที่ใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์จำเป็นจะต้องมีทักษะพื้นฐานสำหรับการให้คำปรึกษาควบคู่กับการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ในการดำเนินการให้คำปรึกษากลุ่ม ทักษะต่างๆ ที่จำเป็นสำหรับผู้นำกลุ่มต้องใช้ควบคู่กับการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์มีดังต่อไปนี้ (Pelham & Stacey, 2007: 20 - 41)

ทักษะที่ 1 การแสดงถึงการอยู่ร่วมกับสมาชิกที่กำลังเล่าเรื่องราว (Just being there skill) ทักษะนี้เป็นพื้นฐานของทักษะการให้คำปรึกษาส่วนใหญ่ที่ถูกใช้ในการดำเนินการให้คำปรึกษา กล่าวคือ เป็นความสามารถที่จะอยู่กับบุคคลที่กำลังเผชิญกับเรื่องราวต่างๆ ที่กำลังเล่าออกมา และอาจมองหาความช่วยเหลือ โดยหน้าที่หลักของผู้ให้คำปรึกษาคือ การเงียบและฟัง การให้ความใส่ใจ ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะช่วยให้ผู้รับคำปรึกษาได้สำรวจประเด็นปัญหาและความยุ่งยากทางอารมณ์ของตนเองได้

ทักษะที่ 2 การติดตามเรื่องราว (Tracking skill) เป็นเทคนิคที่ผู้ให้คำปรึกษาเหมือนการร่วมเดินทางไปกับเรื่องราวของสมาชิกกลุ่ม แต่ไม่แสดงบทบาทการนำ (Lead) ซึ่งทักษะการติดตามเรื่องราวจะเกี่ยวข้องกับการสังเกตว่าอะไรกำลังเกิดขึ้นกับผู้รับคำปรึกษา ไม่ว่าจะเป็นทางร่างกาย จิตใจ และระดับอารมณ์ เพื่อจะได้เข้าใจเรื่องราวในภาพรวมทั้งหมดของผู้รับคำปรึกษา

ทักษะที่ 3 การสะท้อน (Reflecting skill) การให้คำปรึกษากับการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ จะเป็นการที่ผู้รับคำปรึกษาสามารถสื่อสารเรื่องราวต่างๆ จากประสบการณ์ชีวิต และรูปแบบของการสัมพันธ์เชื่อมโยงตนเองกับโลกภายนอกได้อย่างมากมาย ดังนั้นภาษา คำพูดของผู้รับคำปรึกษาเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้ให้คำปรึกษาต้องทำหน้าที่ในการสะท้อน หรือการส่งคืนความรู้สึกให้กับผู้รับคำปรึกษาได้อย่างตรงตามความเป็นจริงตามความรู้สึกและความคิดของผู้รับคำปรึกษา กล่าวโดยสรุปคือ การทวนคำพูดหรือความรู้สึกของผู้รับคำปรึกษา ไม่ว่าจะเป็นข้อความที่ผู้รับคำปรึกษาเน้นย้ำ หรือพูดออกมาบ่อยๆ ซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้ให้คำปรึกษาต้องทำหน้าที่ในการสะท้อนกลับ นั่นแปลว่าผู้รับคำปรึกษาจะรับรู้ได้อย่างแท้จริงว่าผู้รับคำปรึกษากำลังฟังและใส่ใจกับตัวเขาอยู่

ทักษะที่ 4 การทวนความ (Paraphrasing skill) เป็นทักษะที่ผู้ให้คำปรึกษากลุ่มสะท้อนรายละเอียดหรือเรื่องราวต่างๆ ของผู้รับคำปรึกษากลับคืนไปว่าเขาได้พูดอะไรออกมา อาจเป็นการสรุปคำพูดสำคัญ พร้อมกับการอธิบายบางสิ่งบางอย่างที่เป็นพื้นฐานความรู้ควบคู่กันก็ได้

ทักษะที่ 5 การมุ่งสู่ประเด็นสำคัญ (Focusing skill) เมื่อผู้รับคำปรึกษาได้พูดคุย ระบายเรื่องราวต่างๆ ของตนเอง จะทำให้รู้สึกถึงความผ่อนคลาย และอาจได้รับข้อมูลใหม่ๆ จากสมาชิกกลุ่ม ซึ่งในขั้นตอนนี้ผู้ให้คำปรึกษากลุ่มต้องเปลี่ยนผ่านให้ผู้รับคำปรึกษาสำรวจและตัดสินใจว่าจะทำอย่างไร

กับการดำเนินเรื่องราวต่างๆ ดี กล่าวคือ การเอื้อให้สมาชิกกลุ่มได้สร้างทางเลือก การจัดลำดับ และการกำหนดว่าอะไรคือสิ่งที่มีคุณค่าหรือจะทำอย่างไรต่อไปดี (การให้ผู้รับคำปรึกษาคิดเกี่ยวกับประสบการณ์ของตนเอง ความรู้สึกของตนเอง และอะไรคือสิ่งที่จะเป็นความหวังที่ตนเองต้องการเปลี่ยนแปลง)

ทักษะที่ 6 การตอบสนองด้วยความเห็นอกเห็นใจ (Empathic responding skill) การเข้าใจอย่างเห็นอกเห็นใจของผู้รับคำปรึกษาเป็นหัวใจสำคัญของการสร้างสัมพันธภาพที่ดี ซึ่งหน้าที่สำคัญคือผู้ให้คำปรึกษาต้องสื่อสารด้วยความเข้าใจว่าเกิดอะไรขึ้นกับผู้รับคำปรึกษา

ทักษะที่ 7 ความสอดคล้องกลมกลืน (Congruence skill) ทักษะนี้จะช่วยสนับสนุนผู้รับคำปรึกษาได้เรียนรู้ความเป็นตัวของตัวเอง (Autonomy) ได้สามารถคิดแก้ปัญหาตนเองได้ และพัฒนาคุณลักษณะบางประการของตนเอง การแสดงทักษะความสอดคล้องกลมกลืน คือ การที่ผู้ให้คำปรึกษาให้การยอมรับเรื่องราวต่างๆ ของผู้รับคำปรึกษานั้นเป็นเรื่องจริง การเคารพในความคิด การเป็นตัวเขาเอง การเหมือนได้เข้าไปอยู่ในโลกของผู้รับคำปรึกษาที่ผู้ให้คำปรึกษาต้องยอมรับกับสิ่งที่ผู้รับคำปรึกษากำลังบอกหรือเล่าออกมา

ทักษะที่ 8 ความฉับไว (Immediacy skill) เป็นทักษะที่ผู้ให้คำปรึกษาต้องสามารถดึงเรื่องราวที่เป็นความสนใจของผู้รับคำปรึกษาในขณะที่กำลังเล่าเรื่องราวต่างๆ เพื่อนำมาเป็นประเด็นในการให้ผู้รับคำปรึกษาได้ทบทวนว่าเรื่องราวนั้นมีความเป็นมาเป็นไปอย่างไร

ดังนั้นจากประเด็นดังกล่าวข้างต้น สามารถสรุปได้ว่านอกจากทักษะพื้นฐานในการให้คำปรึกษากลุ่มแล้ว ผู้ให้คำปรึกษาหรือผู้นำกลุ่มจะต้องมีทักษะสำคัญในการใช้ควบคู่กับเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ในการให้คำปรึกษากลุ่มของวัยรุ่น ได้แก่ ทักษะการแสดงถึงการอยู่ร่วมกับผู้รับคำปรึกษา ทักษะการติดตามเรื่องราว ทักษะการสะท้อน ทักษะการทวนความ ทักษะการมุ่งสู่ประเด็นสำคัญ ทักษะการตอบสนองด้วยความเห็นอกเห็นใจ ทักษะความสอดคล้องกลมกลืน และทักษะความฉับไว ทักษะดังกล่าวจะส่งผลให้การใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์มีประสิทธิผลและทำให้การดำเนินการให้คำปรึกษากลุ่มประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ได้

3.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ในการให้คำปรึกษา

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ในการให้คำปรึกษาในต่างประเทศ ผู้วิจัยได้เรียบเรียงและนำเสนอรายละเอียดต่างๆ ดังต่อไปนี้

เกลดดิ้ง (Gladding, 1979: 285 - 287) ได้เสนอแนะเกี่ยวกับเทคนิคที่สร้างสรรค์โดยการใช้เทคนิคบทกวีในกระบวนการให้คำปรึกษา ซึ่งสรุปประเด็นสำคัญของบทความได้ว่า การใช้เทคนิคบทกวีเป็นเทคนิคที่มีการใช้และยอมรับในวิชาชีพการให้คำปรึกษา ด้วยเหตุผลหลายประการได้แก่

ประการที่ 1 เป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งในการให้คำปรึกษาที่เอื้อให้เกิดการสื่อสารระหว่างบุคคล

ประการที่ 2 เป็นเทคนิคที่ช่วยให้ผู้รับคำปรึกษาได้ปลดปล่อยอารมณ์หรือระบายความรู้สึกต่างๆ ออกมา

ประการที่ 3 เป็นเทคนิคที่ใช้ในการดำเนินการกลุ่มได้อย่างมีประสิทธิภาพ

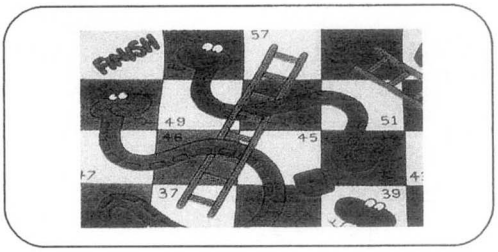
ประการที่ 4 เทคนิคบทกวีสามารถเอื้ออำนวยต่อการดำเนินการให้คำปรึกษาทั้งในระยะเริ่มต้นและระยะดำเนินการทั้งในกลุ่มโรงเรียนและวิทยาลัย ซึ่งเทคนิคดังกล่าวจะเป็นลักษณะของการใช้การเปรียบเปรย หรือการอุปมา (Metaphors) ด้วยภาษาที่คุ้นเคยหรือไม่คุ้นแต่เพื่อการนำไปสู่การแก้ปัญหา และการสร้างมุมมองที่สำคัญกับชีวิตของผู้รับคำปรึกษาในการให้คำปรึกษาได้

ประการที่ 5 ทำให้ผู้รับคำปรึกษาเกิดการตระหนักรู้ทางอารมณ์ โดยเทคนิคบทกวีจะเป็นตัวกระตุ้นทำให้ผู้รับคำปรึกษาเกิดการเปิดใจและความรู้สึก อีกทั้งการเข้าถึงอารมณ์ของตนเองได้

การใช้เทคนิคบทกวีเป็นกรอบแนวคิดที่อยู่ภายใต้การดำเนินการที่เป็นระบบในการให้คำปรึกษา โดยผู้ให้คำปรึกษาจะเริ่มต้นอ่านบทกวี คำคม บทกลอนจากบุคคลสำคัญต่างๆ และให้ผู้รับคำปรึกษามีส่วนร่วมโดยการอ่านหรือเลือกบทกวี คำคมที่ชื่นชอบ จากนั้นกระตุ้นให้ผู้รับคำปรึกษามีส่วนร่วมกับบทกวีนั้นๆ หรืออาจให้ลองเขียน ลองแต่ง ลองคิดบทกวีขึ้นเองก็ได้ เทคนิคนี้จะก่อให้เกิดความเจริญงอกงามทางจิตใจ และทำให้การดำเนินการให้คำปรึกษามีประสิทธิผลมากขึ้น

นอกจากนี้เกลดดิ้งได้เสนอแนะเพิ่มเติมว่า ผู้ให้คำปรึกษาอาจมีการใช้เทคนิคบทกวีในขั้นการเริ่มต้นการให้คำปรึกษา (ยิ่งถ้ารู้ว่าผู้รับคำปรึกษาชอบบทกวีจะยิ่งมีประสิทธิภาพสูง) ทั้งนี้เพื่อเป็นการสำรวจและสามารถนำไปสู่การอภิปรายเกี่ยวกับประเด็นปัญหาทางอารมณ์ของผู้รับคำปรึกษา เช่น ความวิตกกังวล ความโกรธ ความเสียใจ และความรักของผู้รับคำปรึกษาได้) หรือนำไปใช้ในขั้นสุดท้ายของการให้คำปรึกษาหรือในขั้นการดำเนินการที่ต้องการเปลี่ยนมุมมองหรือเพิ่มการตระหนักรู้ทางอารมณ์

วอลเบอร์ตัน และแคลร์ (Warburton & Clare, 1994: 237 - 244) ได้ศึกษาการใช้เกมกระดาน (บันไดและงู) ที่ส่งผลต่อการสอนการกระทำสิ่งไม่ดี (หลุมพราง) ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี โดยจุดมุ่งหมายของการศึกษา คือ ศึกษาผลของการใช้เทคนิคเกมกระดานต่อการสอนการกระทำสิ่งดีและการกระทำสิ่งไม่ดีของนักศึกษาระดับปริญญาตรี การวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของรายวิชาการออกแบบการวิจัยของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 นอกจากนั้นยังมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้นักศึกษาได้ตระหนักจากการอ่านการ์ดเกี่ยวกับหลุมพรางและสิ่งที่ดีต่อการปฏิบัติการออกแบบการวิจัย เพื่อนำไปสู่การกำหนดหัวข้อในงานวิจัย ผลจากการศึกษาพบว่า ร้อยละ 73 ของกลุ่มตัวอย่างรับรู้และสามารถจำสิ่งต่างๆ เกี่ยวกับข้อดีและหลุมพรางของการออกแบบการวิจัยได้ นอกจากการได้เรียนรู้เกี่ยวกับสิ่งที่คาดหวังแล้ว ประโยชน์ที่ได้รับจากการเล่นเกมกระดานนี้ คือ นักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีแรงจูงใจในการเรียนรู้เพิ่มขึ้น และเพิ่มระดับการปฏิสัมพันธ์ของสมาชิกในชั้นเรียนได้อีกด้วย ดังภาพประกอบ 4

ภาพประกอบ 4 เทคนิคกระดานเกมบันไดและงู (The Snakes and Ladders Board Game)
อ้างอิงจาก https://dratarrant.files.wordpress.com/2012/03/snakes-ladders.jpg

เอบิเกล (Abigail, 1996: 3-16) ได้ศึกษาเรื่องการใช้เทคนิคเกมกระดานในการบำบัดกับเด็ก โดยจุดมุ่งหมายของการวิจัยเพื่อตรวจสอบข้อดีและข้อจำกัดของการใช้เกมสำหรับเป็นเครื่องมือในการบำบัดกับกลุ่มเด็ก ผลจากการศึกษา พบว่า การใช้เกมกระดานในการบำบัดก่อให้เกิดประสิทธิผล สามารถกระตุ้นการพูดคุย การเล่าเรื่องราว การแบ่งปันประสบการณ์ ตลอดจนการแสดงความคิดเห็น ความรู้สึกต่างๆ ในระหว่างการบำบัดของเด็กได้

ฮอล เชเฟอร์ และคาดูสัน (Hall, Schaefer, & Kaduson, 2002: 515 - 522) ได้ศึกษา 15 เทคนิคที่มีประสิทธิผลของการบำบัดโดยการเล่น ผลจากการศึกษาพบว่า การออกแบบเทคนิคการบำบัดโดยการเล่นสามารถสร้างประสิทธิผล ความสนุกสนาน และราคาไม่แพง ตลอดจนง่ายต่อการใช้ในการบำบัด โดยเทคนิคเหล่านี้จะมีความเหมาะสมกับผู้รับคำปรึกษาที่มีอายุระหว่าง 4 ถึง 12 ปี เพื่อลดปัญหาต่างๆ ของเด็ก ได้แก่ ความวิตกกังวล ความซึมเศร้า ความหุนหันพลันแล่น และการไม่เชื่อฟัง เป็นต้น เทคนิคต่างๆ ที่ใช้ได้แก่

- เทคนิค Color your life
- เทคนิค The pick up sticks game
- เทคนิค Balloons of anger
- เทคนิค The mad game
- เทคนิค Beat the clock
- เทคนิค The slow motion game
- เทคนิค Relaxation training: Bubble breaths
- เทคนิค Worry can
- เทคนิค Party hats on monsters
- เทคนิค Weights and balloons
- เทคนิค The power animal techniques: Internalizing a positive symbol of strength
- เทคนิค Usng a puppet to create a symbolic client
- เทคนิค Broadcast news
- เทคนิค The spy and the sneak

นอกจากนี้เหตุผลสำคัญของการสร้างเทคนิคที่ใช้การเล่นเป็นฐานในการบำบัด คือ การกระตุ้นให้ผู้รับคำปรึกษาพูด และการแสดงความรู้สึกต่างๆ ออกมา เนื่องจากเด็กที่มารับคำปรึกษาส่วนใหญ่จะมีแนวโน้มที่มีปัญหาด้านการพูด (Difficulty verbalizing) หรือปัญหาการสื่อสารด้านความคิดความรู้สึกออกมา ในขณะเดียวกันเทคนิคการเล่นเหล่านี้นี้ก็สามารถทำให้เกิดความสนุกสนาน และไม่ก่อให้เกิดความรู้สึกเหมือนการถูกคุกคามอีกด้วย

บุชเฮนเนค และคณะ (Bochennek & Others, 2007: 941 - 948) ได้ศึกษาโดยการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับการใช้เกมกระดานและการ์ดเกมสำหรับการศึกษาทางการแพทย์ โดยมีจุดมุ่งหมายของการวิจัยเพื่อศึกษาข้อดีและข้อจำกัดของการใช้เกมกระดานและการ์ดเกมต่อการสอนนักศึกษาแพทย์ในรายวิชาต่างๆ ผลจากการทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้องพบว่า ทั้งเทคนิคการใช้การ์ดและเทคนิคเกมกระดานเป็นเครื่องมือที่มีประโยชน์ต่อการสอนในรายวิชาต่างๆ ทั้งในระดับปริญญาตรี และระดับบัณฑิตศึกษา โดยเทคนิคเกมที่ได้รับความนิยมต่อการใช้ในการสอน ได้แก่

- เทคนิค Dice and Luck Game
- เทคนิค Outlay Games
- เทคนิค Thinking Games
- เทคนิค Quiz-Communication Games
- เทคนิค Role-play
- เทคนิค Simulation Game
- เทคนิค Dexterity Games

วีเอคช และเกลดดิ้ง (Veach & Gladding, 2007: 71 - 81) ได้ศึกษาการใช้เทคนิคกลุ่มเชิงสร้างสรรค์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ผลจากการศึกษาพบว่า การใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ในกลุ่มนักเรียนมัธยมศึกษานั้น ก่อให้เกิดประสิทธิภาพและสามารถช่วยให้นักเรียนวัยรุ่นได้แสดงอารมณ์ ความรู้สึกออกมาได้อย่างเหมาะสม อีกทั้งผลจากการแสดงพฤติกรรมที่แตกต่างไปจากเดิม ตลอดจนเกิดการเข้าใจทั้งต่อตนเองและผู้อื่นอย่างลึกซึ้งเพิ่มขึ้น โดยเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ที่ใช้ในการดำเนินการกลุ่มประกอบด้วย การใช้เทคนิคสื่อศิลปะ การใช้เทคนิคดนตรี การใช้เทคนิคเคลื่อนไหว การใช้เทคนิคศิลปะที่สามารถมองเห็น การใช้เทคนิคจากวรรณกรรมต่างๆ การใช้เทคนิคการเล่น การใช้เทคนิคการแสดงละคร และการใช้เทคนิคอารมณ์ขัน นอกจากนี้บทสรุปสำคัญจากการศึกษายังพบว่า เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ต่างๆ ดังกล่าวมีความเหมาะสมกับการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น ด้วยเหตุผล 2 ประการ คือ ประการที่ 1 เทคนิคเชิงสร้างสรรค์สามารถทำให้วัยรุ่นรู้สึกสนุก และเพลิดเพลินในกลุ่ม และประการที่ 2 เทคนิคเชิงสร้างสรรค์สามารถสร้างความสนใจต่อวัยรุ่นได้เป็นอย่างดีในขณะดำเนินการให้คำปรึกษา

ดรู และคณะ (Drew & Others, 2007: 47 - 58) ได้ศึกษาการใช้วิธีการช่วยเหลือที่สร้างสรรค์ต่อการเพิ่มระดับการเปิดเผยตนเองของเยาวชนที่ถูกควบคุมความประพฤติ ผลจากการศึกษาพบว่า วิธีการช่วยเหลือที่สร้างสรรค์โดยใช้เทคนิคการ์ดเกม (Cards game) สามารถเสริมสร้างแรงจูงใจให้กับผู้รับคำปรึกษา และเพิ่มสัมพันธภาพในกระบวนการให้คำปรึกษาได้อย่างมีประสิทธิผล อีกทั้งยัง

ทำให้ผู้รับคำปรึกษาเพิ่มระดับการเปิดเผยตนเองมากขึ้นในระหว่างการให้คำปรึกษา โดยเทคนิควิธีที่สำคัญของการช่วยเหลือของการศึกษานี้ คือ การใช้เทคนิค UNO การ์ดเกม (UNO cards game) เป็นกิจกรรมในการดำเนินการให้คำปรึกษา ดังภาพประกอบ 5

ภาพประกอบ 5 เทคนิคการ์ดเกม UNO

อ้างอิงจาก www.frenchuno.com

มัมมาเลนนี่ และซีวาคูมาร์ (Mummalaneni & Sivakumar, 2008: 257 - 273) ได้ศึกษาประสิทธิผลของการใช้เทคนิคเกมกระดานในการสนับสนุนต่อทิศทางความสัมพันธ์ลูกค้าของนักศึกษาโปรแกรมธุรกิจ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาผลการใช้เทคินคเกมกระดานในการสอนเนื้อหาที่มีความสัมพันธ์กับการบริการลูกค้าและลูกค้าสัมพันธ์ด้านการตลาดของนักศึกษาโปรแกรมธุรกิจ นอกจากนี้งานวิจัยนี้ยังใช้เทคนิคการแสดงบทบาทสมมติควบคู่กับการใช้เทคนิคเกมกระดาน โดยการดำเนินการวิจัยแบ่งการทดลองออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง และใช้แบบสอบถามวัดก่อนและหลังการทดลองในด้านความไว้วางใจ การพึ่งพาอาศัย การสื่อสาร การแบ่งปันค่านิยม การเข้าใจความต้องการของลูกค้า และการสร้างสัมพันธภาพส่วนบุคคล ผลจากการทดลองพบว่า การใช้เทคนิคเกมกระดานสามารถพัฒนาความไว้วางใจ การพึ่งพาอาศัย การเข้าใจความต้องการลูกค้า และการสร้างสัมพันธภาพส่วนบุคคล แต่ไม่พบความสัมพันธ์ของด้านการสื่อสารและการแบ่งปันค่านิยม

โอเรน (Oren, 2008: 364 - 383) ได้ศึกษาผลการใช้เทคนิคเกมกระดานในการทำจิตบำบัดสำหรับเด็ก โดยผลจากการศึกษาพบว่า ประสิทธิผลของการใช้เทคนิคเกมกระดานในการบำบัด จะช่วยให้เด็กได้เผชิญกับลักษณะที่ซ่อนเร้นภายในตนเอง โดยเฉพาะด้านอารมณ์ รวมถึงการช่วยให้ผู้ให้คำปรึกษาหรือนักบำบัดสามารถเห็นพัฒนาการบางอย่าง และรูปแบบของการปฏิสัมพันธ์ที่แสดงออกมาเป็นพฤติกรรมของผู้รับคำปรึกษา การสังเกตและการวิเคราะห์เป็นทักษะสำคัญของผู้ให้คำปรึกษาที่ต้องมีเพื่อใช้ในการประเมินพัฒนาการทางอารมณ์ และรูปแบบของการปฏิสัมพันธ์ ตลอดจนสามารถสร้างความเพลิดเพลินให้กับผู้รับคำปรึกษาในการบำบัดด้วยเช่นเดียวกัน

เมลลิซ่า (Melissa, 2008: 154 – 167) ได้ศึกษาผลการใช้เทคนิคเกมเป็นเครื่องมือในการให้คำปรึกษากับเด็กและครอบครัว โดยศึกษาผลการใช้เทคนิคเกมว่ามีประสิทธิผลเพียงใดในการดำเนินการให้คำปรึกษา กรอบแนวคิดและทฤษฎีที่ใช้เป็นแนวทางในการสร้างเทคนิคเกม ได้แก่ ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social learning theory) ทฤษฎีพฤติกรรมและความคิด (Cognitive and Behavioral theory) ทฤษฎีวิเคราะห์จิต (Psychoanalytic theory) และทฤษฎีเกสตอลท์ (Gestalt

theory) ซึ่งผลจากการศึกษาพบว่า การใช้เทคนิคเกมสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการให้คำปรึกษาทั้งแบบรายบุคคลและแบบกลุ่ม ตลอดจนการให้คำปรึกษาครอบครัวได้อย่างมีประสิทธิผล ทั้งนี้เทคนิคเกมสามารถใช้ในการให้คำปรึกษากลุ่มได้ทั้งกลุ่มเด็กและกลุ่มผู้ปกครอง

เกลดดิ้ง (Gladding, 2008: 97 - 102) ได้ศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบของการให้คำปรึกษาเชิงสร้างสรรค์โดยการทบทวนวรรณกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ผลจากการศึกษา พบว่า การใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ในการให้คำปรึกษาเป็นองค์ประกอบหลักและมีความสำคัญ ตลอดจนมีประโยชน์อย่างยิ่งในการสร้างประสิทธิผลในการให้คำปรึกษา นอกจากนี้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ที่ใช้ในการให้คำปรึกษาล้วนแล้วแต่พัฒนาขึ้นจากแนวคิดและทฤษฎีทางการให้คำปรึกษา ซึ่งเกลดดิ้งกล่าวว่า ในอนาคตสำหรับวิชาชีพการให้คำปรึกษาการใช้เทคนิค วิธีการต่างๆ เชิงสร้างสรรค์ จะเป็นเครื่องมือ กลยุทธ์ และเทคนิควิธีที่เป็นนวัตกรรมในการให้คำปรึกษา อย่างไรก็ตามการส่งเสริมให้เกิดการศึกษาเกี่ยวกับเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ในการให้คำปรึกษาอาจมีแนวทาง ได้แก่ ให้รางวัลกับเทคนิคที่เป็นนวัตกรรมที่มีการสนับสนุนจากการวิจัย กระตุ้นผู้ให้คำปรึกษาได้ศึกษาและค้นคว้าอย่างกว้างขวางเกี่ยวกับขอบเขตต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นความคิดสร้างสรรค์ ปรัชญา การสื่อสาร และจิตวิทยา และการให้คำปรึกษา เพราะความคิดต่างๆ จากการศึกษาประเด็นที่กล่าวมานั้นจะเป็นประโยชน์อย่างมากกับการสร้างเทคนิคในการให้คำปรึกษาได้

เบรดเลย์ และคณะ (Bradley & Others, 2008: 44 - 58) ได้กล่าวถึงเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ว่าเป็นการใช้เทคนิคการแสดงออก (Expressive techniques) ในการให้คำปรึกษา การใช้เทคนิคการแสดงออกทางเป็นเทคนิคที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการให้คำปรึกษา เนื่องจากการใช้เทคนิคที่เป็นภาษาพูดในการสื่อสารนั้นอาจไม่เพียงพอในการให้คำปรึกษา ซึ่งเทคนิคการแสดงออกดังกล่าวนับได้ว่าเป็นนวัตกรรมหรือกลยุทธ์ใหม่ของการให้คำปรึกษาที่จะช่วยให้ผู้รับคำปรึกษาได้มีการคิดหรือมีมุมมองใหม่ การปรับเปลี่ยนมุมมอง การแสดงออกถึงอารมณ์ต่างๆ ออกมา และการได้รับความเข้าใจที่ลึกซึ้งมากขึ้นเกี่ยวกับประเด็นปัญหาต่างๆ ของตนเอง เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ที่ใช้ในการแสดงออก ได้แก่ การใช้เทคนิคภาพยนตร์ การใช้เทคนิคเกี่ยวกับศิลปะ การใช้เทคนิคเกี่ยวกับดนตรี เป็นต้น ซึ่งประเด็นปัญหาของผู้มาขอรับคำปรึกษาที่ใช้เทคนิคการแสดงออกจะเกี่ยวกับการเผชิญกับประเด็นเชิงจริยธรรม ความโศกเศร้า การสูญเสีย และการใช้ยาเสพติด

เกลดดิ้ง (Gladding, 2008: 101) ได้กล่าวเพิ่มเติมว่า เทคนิคการให้คำปรึกษาเชิงสร้างสรรค์สามารถใช้ในการให้คำปรึกษากับประเด็นปัญหาต่างๆ ได้อย่างหลากหลาย ไม่ว่าจะเป็น

- ปัญหาของวัยรุ่น
- ปัญหากลุ่มผู้หญิงที่อกหักที่ต้องการได้รับการสนับสนุนหรือกำลังใจ
- ปัญหากลุ่มวัยกลางคนที่ตกงาน
- ปัญหากลุ่มบุคคลที่มีความรู้สึกโดดเดี่ยว
- ปัญหากลุ่มคนที่มีอุปสรรคในการสร้างมิตรภาพ
- ปัญหากลุ่มนักศึกษาในมหาวิทยาลัยที่ขาดแรงจูงใจ

- ปัญหาคู่สมรสที่มีอารมณ์ฉุนเฉียว โมโหและมีลักษณะของแนวโน้มของการห่างเหินจากบุคคลอื่น เป็นต้น

วาลลิสกี (Waliski, 2009: 375 - 385) ได้อธิบายเกี่ยวกับการแนะนำเทคนิคการแสดงออกและเทคนิคที่สร้างสรรค์สำหรับการฝึกอบรมผู้ให้คำปรึกษา ว่าเทคนิคการแสดงออกและสร้างสรรค์นั้นเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการให้คำปรึกษาที่จะช่วยให้ผู้รับคำปรึกษาสามารถสื่อสารความคิด ความรู้สึกภายในของตนเอง อีกทั้งเป็นเครื่องมือที่เอื้อต่อการแสดงความความรู้สึก และสามารถสร้างความสัมพันธ์กับประเด็นปัญหาในชีวิตของผู้รับคำปรึกษาได้ และใช้ในกรณีที่การให้คำปรึกษาที่เป็นวิธีการปกตินั้นไม่สามารถทำได้อย่างมีประสิทธิผล โดยเทคนิคเหล่านี้จะช่วยทำให้เอื้อต่อความสำเร็จในการให้คำปรึกษาตลอดจนการช่วยให้ผู้ให้คำปรึกษาสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้ให้คำปรึกษาและผู้รับคำปรึกษาในกระบวนการบำบัด เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ที่สำคัญได้แก่ การเล่น การใช้หนังสือในการให้คำปรึกษา การใช้ทราย การใช้ศิลปะ การใช้ดนตรี การใช้การแสดงละครทางจิต และการใช้การเต้น เป็นต้น

นอกจากนี้ผลจากการศึกษาโปรแกรมการฝึกผู้ให้คำปรึกษาสำหรับเทคนิคการสร้างสรรค์และเทคนิคการแสดงออก พบว่า ผู้ให้คำปรึกษาที่เข้าร่วมโปรแกรมการฝึกอบรมมีความรู้สึกชื่นชอบเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ และมีแรงจูงใจที่จะเรียนรู้เทคนิคต่างๆ ซึ่งระยะเวลาของโปรแกรมที่ใช้ในการฝึกอบรมมีระยะเวลา 2 สัปดาห์ โดยฝึกในแต่ละสัปดาห์ใช้การฝึกจำนวน 3 วัน คือ วันจันทร์ วันพุธ และวันศุกร์

สตาร์ ฮิลเบอร์ลิงค์ และวิซเซอร์ (Staa, Hilberink, & Visser, 2010: 324 - 331) ได้ศึกษาผลการใช้เทคนิคเกมกระดาน SeCZ Talk เป็นสิ่งเร้าในการสื่อสารเรื่องสุขภาพทางเพศของวัยรุ่นที่ทำเป็นประจำหรือทำจนติดเป็นนิสัย โดยมีวัตถุประสงค์การศึกษาเพื่อประเมินความเหมาะสมและคุณค่าของการใช้เทคนิคเกมกระดาน (SeCZ Talk) ที่เป็นสิ่งเร้าในการสื่อสารเรื่องเพศ และศึกษาความสัมพันธ์ของเงื่อนไขต่างๆ ของวัยรุ่น กลุ่มตัวอย่างเป็นวัยรุ่นจำนวน 85 คน อายุระหว่าง 11 – 18 ปี ที่มีพฤติกรรมทางเพศติดเป็นนิสัยหรือทำเป็นประจำ (Chronic conditions) จากศูนย์ฟื้นฟู (3 แห่ง Schools for the disabled / one outpatient clinic an a patient organization) โดยประเมินประสบการณ์ผ่านแบบสอบถาม ผลจากการศึกษา พบว่า ร้อยละ 85 ของวัยรุ่นที่เป็นกลุ่มตัวอย่างคิดว่าการพูดคุยอภิปรายเกี่ยวกับเรื่องเพศและการวางตัวด้านสัมพันธภาพเป็นสิ่งสำคัญ และร้อยละ 81 ตอบว่าเทคนิคเกมกระดานนี้สามารถเพิ่มการสื่อสารด้านเพศให้กับวัยรุ่นได้ และเด็กผู้หญิงที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความรู้ทางบวกมากกว่าเด็กผู้ชาย ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่า เกมกระดาน SeCZ Talk เป็นเครื่องมือ (Tool) สำหรับการให้คำปรึกษาที่สามารถพัฒนาการสื่อสารเรื่องเพศกับวัยรุ่นได้อย่างมีประสิทธิผล ดังภาพประกอบ 6

ภาพประกอบ 6 เกมกระดาน SeCZ Talk

อ้างอิงจาก http://www.opeigenbenen.nu/en/projects/secz-talk/

ซัลมินา ทิฮาโนวา และเชอร์นาย่า (Salmina, Tihanava, & Chernaya, 2011: 55 -61) ได้สร้างเทคนิคเกมกระดานเพื่อพัฒนาหลักสูตร กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กเล็กก่อนวัยเรียน (Early school age children) เพื่อพัฒนาเด็กด้านส่วนตัวและความคิด โดยผลการใช้เทคนิคเกมกระดานในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กสามารถส่งผลให้เกิดพัฒนาการทางบุคลิกภาพ ความสามารถในการทำงานในกลุ่ม การเสริมสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิก พัฒนาด้านอารมณ์ โดยเฉพาะด้านการควบคุมตนเอง การปฏิสัมพันธ์ทางสังคม และความเห็นอกเห็นใจ กล่าวโดยสรุปได้ว่า การใช้เทคนิคเกมกระดานสามารถสอนและพัฒนาทักษะ ตลอดจนความสามารถต่างๆ ให้กับเด็กได้เป็นอย่างดี

โรว์เทน (Roaten, 2011: 298 - 314) ได้ศึกษาเรื่องกลยุทธ์ Brain-Friendly และนวัตกรรมสำหรับการสร้างสัมพันธภาพในกระบวนการบำบัดกับวัยรุ่น โดยกลยุทธ์ที่ใช้ในการให้คำปรึกษาของงานวิจัยนี้ คือ การใช้เทคนิคการเล่นทรายและเทคนิคการใช้ศิลปะบำบัดในการสร้างสัมพันธภาพในการให้คำปรึกษา ผลการใช้กลยุทธ์ที่สร้างสรรค์พบว่า ทำให้เกิดสัมพันธภาพที่แน่นแฟ้น ความยืดหยุ่นในทิศทางที่เหมาะสม การสร้างการสื่อสารที่ดีในการให้คำปรึกษา นอกจากนี้โรว์เทนอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับข้อสังเกตของงานวิจัยว่า ในการดำเนินการให้คำปรึกษาผู้ให้คำปรึกษาต้องมีวิธีการหรือเทคนิคที่เป็นธรรมชาติที่กระตุ้นและส่งเสริมการพูดคุยต่อการแลกเปลี่ยนข้อมูล การพูดคุยเกี่ยวกับปัญหาต่างๆ อันนำไปสู่การแก้ปัญหา ตลอดจนสามารถเข้าถึงความรู้สึกด้านลบของผู้รับคำปรึกษา เพื่อให้เขาได้สัมผัสกับความรู้สึกเหล่านั้นจนสามารถกำจัดหรือทำให้หลุดจากความรู้สึกที่ไม่ดี

อุทเลย์ และการ์ซา (Utley & Garza, 2011: 29 - 41) ได้ศึกษากระบวนการบำบัดโดยการใช้เทคนิคการเขียนเรื่องราวกับกลุ่มวัยรุ่น ซึ่งผลจากการใช้เทคนิคการเขียนสามารถช่วยให้ผู้รับคำปรึกษาได้สอดแทรกความคิดและทำให้ความรู้สึกเศร้าเบาบางลง อันนำไปสู่การเยียวยาทางด้านอารมณ์และทางด้านจิตใจ อีกทั้งยังเสริมสร้างสัมพันธภาพในการให้คำปรึกษาด้วย ตลอดจนเป็นวิธีการในการสื่อสารในกระบวนการให้คำปรึกษาระหว่างผู้ให้คำปรึกษาและผู้รับคำปรึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ไอน์ซแนค (Eisenack, 2012: 328 - 348) ได้ศึกษาผลการใช้เทคนิคเกมกระดานกับการเปลี่ยนแปลงบรรยากาศสำหรับการเรียนรู้และการสื่อสาร โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาผลสะท้อนของการใช้เกมกระดานที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงบรรยากาศ ซึ่งเทคนิคเกมกระดานถูกออกแบบโดยบูรณาการบริบททางด้านการเมือง เศรษฐศาสตร์ ฟิสิกส์ศึกษา และชีววิทยา ผลจากการศึกษาพบว่า เกมกระดาน

เป็นเครื่องมือที่มีประโยชน์และมีประสิทธิผลอย่าง ทำให้กลุ่มตัวอย่างได้รับการเรียนรู้ในภาพรวมเกี่ยวกับประเด็นสำคัญต่างๆ และทำให้เกิดบรรยากาศในการเรียนรู้ ซึ่งจะใช้เป็นประโยชน์อย่างมากในการเรียนการสอน

ชาง และเอฟเวิร์ท (Zhang & Everts, 2012: 902 - 910) ได้ศึกษาผลการใช้การบำบัดโดยการวาดรูปกับปัญหาการเล่นการพนันของผู้อพยพชาวจีน โดยเครื่องมือที่ใช้ในการบำบัด คือ เทคนิคการสื่อสารโดยการวาดรูป (Interactive Drawing Therapy: IDT) โดยพัฒนาเทคนิคจากนักบำบัดชื่อ รัสเซล วิทเทอร์ (Russell Withers) ชาวนิวซีแลนด์ เป็นการบูรณาการบนพื้นฐานของการใช้ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ในการตีความหมายของภาพ รวมถึงการใช้กลวิธานในการป้องกันตนเองของผู้รับคำปรึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นชายชาวจีนอายุ 25 ปี ที่อพยพเข้ามาอยู่ในประเทศนิวซีแลนด์ ที่ติดการพนันมากกว่า 5 ปี และหญิงชาวจีนอายุ 45 ปี สถานภาพสมรส อาศัยอยู่ในประเทศนิวซีแลนด์เป็นระยะเวลา 10 ปี และติดการพนันมากกว่า 8 ปี ผลจากการศึกษาพบว่า การใช้เทคนิคการสื่อสารโดยการวาดรูปช่วยทำให้ผู้รับคำปรึกษาเปิดเผยตนเองและมีส่วนร่วมในกระบวนการบำบัด สามารถกระตุ้นการแสดงออกเกี่ยวกับความคิด ความรู้สึกได้ แต่อย่างไรก็ตามในการให้คำปรึกษาผู้ให้คำปรึกษาก็ยังต้องใช้เทคนิคที่เป็นภาษาพูดหรือเทคนิคพื้นฐานของการให้คำปรึกษาควบคู่ไปกับการใช้เทคนิคการวาดรูป ซึ่งช่วยให้ผู้รับคำปรึกษาเกิดการตระหนักในการเล่นการพนัน และได้สำรวจตนเองเพื่อนำไปสู่การเข้าใจตนเอง

สไลเตอร์ (Slyter, 2012: 17 - 34) ได้ศึกษาเรื่องการให้คำปรึกษาเชิงสร้างสรรค์สำหรับวัยรุ่นที่มีภาวะโศกเศร้า โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นวัยรุ่นที่อยู่ในสภาวะเสียใจหรือมีความโศกเศร้าจากการสูญเสียบุคคลที่รัก (Grieving a death loss) การใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ในการให้คำปรึกษาประกอบด้วย เทคนิคการใช้ศิลปะเทคนิคการใช้ดนตรี เทคนิคการใช้ภาพทางศิลปะที่สามารถมองเห็นได้ เทคนิคการใช้หนังสือในการบำบัด เทคนิคการใช้การแสดงละคร และเทคนิคการใช้ภาพยนตร์บำบัด ผลจากการศึกษาพบว่า การใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์สามารถช่วยให้ผู้เข้ารับคำปรึกษารักษาสภาพอารมร์การเชื่อมโยงกับบุคคลที่สูญเสียได้อย่างชัดเจนและส่งเสริมความเกี่ยวข้องกับการทำพิธีกรรมทางศาสนาได้อย่างมีความหมาย ทำให้ผู้รับคำปรึกษาสามารถลดสภาวะความเสียใจ และโศกเศร้าจากการสูญเสียได้

โกเตย์ (Gotay, 2013: 151 - 161) ได้เขียนบทความเกี่ยวกับการสร้างพื้นที่การเชื่อมต่อสำหรับการใช้การฝึกปฏิบัติการให้คำปรึกษาแบบสร้างสรรค์ โดยการเสริมสร้างการตระหนักรู้ทางอารมณ์สำหรับวัยรุ่นกลุ่มเสี่ยงโดยผ่านเทคนิคการเล่นเกม ซึ่งโกเตย์ได้กล่าวว่าการบูรณาการเทคนิคเกมในการให้คำปรึกษาเป็นเทคนิคใหม่ที่เกิดขึ้นในการให้คำปรึกษา โดยเฉพาะกับการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นที่รู้สึกไม่สะดวกใจหรืออึดอัดในการพูดคุยกับผู้ให้คำปรึกษา ประโยชน์จากการใช้เกมในการให้คำปรึกษา คือ การสร้างบรรยากาศที่ช่วยให้สมาชิกหรือผู้รับคำปรึกษาได้สำรวจตนเอง นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงกระบวนการคิดและพฤติกรรมของตนเองได้ นอกจากนั้นยังช่วยให้ผู้รับคำปรึกษาต้องการที่จะแสดงความรู้สึก ความคิดเห็น เปิดเผยตนเอง และความสามารถในการบอกถึงอารมณ์ของตนเองได้ในการให้คำปรึกษา

เบรดเลย์ และคณะ (Bradley & Others, 2013: 456 - 469) ได้ศึกษาเรื่องวิธีการสร้างสรรค์สำหรับการส่งเสริมการดูแลตนเองของผู้ให้คำปรึกษา โดยการประยุกต์วิธีการสร้างสรรค์ในกระบวนการให้คำปรึกษา ได้แก่ เทคนิคการใช้ศิลปะ เทนิคการเล่นละคร เทคนิคการเคลื่อนไหว เทคนิคด้านดนตรี เทคนิคบทกลอน เทคนิคการเขียน และเทคนิคการใช้ทราย โดยผลจากการศึกษาพบว่า เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ต่างๆ ส่งผลทำให้ผู้รับคำปรึกษาเปิดใจ แสดงความคิด กระตุ้นการแสดงความรู้สึก และการเอื้ออำนวยต่อการเชื่อมต่อตนเองกับผู้อื่น อีกทั้งยังช่วยให้เกิดการสำรวจตนเอง การสะท้อนให้เห็นถึงการแสดงอารมณ์ทางลบ ความบอบช้ำทางจิตใจ ความห่วงกังวล ปัญหา ความเจ็บปวด และการสื่อสารที่มีประสิทธิผลในการให้คำปรึกษา

คาซาร์ล และคณะ (Khazaal & Others, 2013: 1-14) ได้ศึกษาเรื่องผลของเทคนิคเกมกระดานต่อผู้สูบบุหรี่ โดยมีจุดมุ่งหมายของการศึกษาเพื่อประเมินผลการใช้เกมกระดานกับการลดพฤติกรรมการสูบบุหรี่ กลุ่มตัวอย่างเป็นบุคคลที่สูบบุหรี่ทุกวันในช่วง 1 เดือนที่ผ่านมา มีอายุระหว่าง 18 – 65 ปี การสุ่มตัวอย่างแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลองที่ได้รับเทคนิคการใช้เกมกระดาน กลุ่มควบคุมที่ใช้วิธีการให้ความรู้เชิงจิตวิทยา และกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้จัดกระทำใดๆ เทคนิคเกมกระดาน (Pick-Klop Game) ที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วยการ์ดจำนวน 300 แผ่นที่เป็นข้อคำถามต่างๆ ให้สมาชิกลุ่มได้ตอบ ครอบคลุมประเด็นต่างๆ ได้แก่ ประวัติเกี่ยวกับบุหรี่ ผลกระทบของการสูบบุหรี่ กลไกของการเสริมแรงกับการสูบบุหรี่ กลไกทางความคิดเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ กลยุทธ์การเลิกบุหรี่ ขั้นตอนต่างๆ ของการเปลี่ยนแปลงการเลิกบุหรี่ กลไลทางความคิดและพฤติกรรมของการเลิกบุหรี่ ยาและแนวทางการช่วยเหลือระหว่างการเลิกสูบบุหรี่ ส่วนกลุ่มควบคุมที่ให้ความรู้เชิงจิตวิทยาจะเป็นการให้ข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวกับบุหรี่ ความเสี่ยงทางสุขภาพ ขั้นตอนของการจูงใจในการเปลี่ยนแปลงและวิธีการเลิกบุหรี่ ส่วนกลุ่มควบคุมอีกกลุ่มนั้นไม่ได้มีการจัดกระทำใดๆ เกิดขึ้น แต่จะได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการสูบบุหรี่จากกลุ่มทดลองอีก 3 เดือนหลังกลุ่มทดลองเสร็จสิ้น ผลจากการศึกษาพบว่า การใช้เทคนิคเกมกระดานนั้นมีประสิทธิผลต่อการช่วยลดการสูบบุหรี่ของกลุ่มทดลอง แต่ก็ไม่มีความแตกต่างทางสถิติกับกลุ่มควบคุมทั้ง 2 กลุ่ม

มีนนี่-วัลเลน คอทแมน และบูลลิส (Meany-Walen, Kottman, & Bullis, 2015: 418 - 428) ได้ศึกษาผลการใช้การบำบัดแนวแอดเลอร์ที่มีต่อพฤติกรรมภายนอกของเด็ก (Child's externalize behavior) โดยวัตถุประสงค์ของการศึกษานี้คือ การตรวจสอบผลของการให้คำปรึกษาโดยใช้แนวคิดของแอดเลอร์ที่มีต่อพฤติกรรมการก่อกวนของเด็กนักเรียนในโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นนักเรียนระดับประถมศึกษาจำนวน 6 คน ได้จากการสุ่มตัวอย่างและใช้การออกแบบการวิจัยแบบรายกรณี (A single-case research design) แนวความคิดสำคัญของการใช้แนวคิดแอดเลอร์แบ่งออกเป็น 4 ขั้น ได้แก่

ขั้นที่ 1 คือ ขั้นการสร้างสัมพันธภาพ (Building the relationship) ซึ่งแนวคิดสำคัญของขั้นแรกในการสร้างสัมพันธภาพผู้ให้คำปรึกษาต้องสามารถสร้างความไว้วางใจ และบรรยากาศที่ทำให้ผู้รับคำปรึกษารู้สึกปลอดภัย

ขั้นที่ 2 ขั้นการหารูปแบบชีวิต (Investigating the lifestyle) โดยการสำรวจเป้าหมายของผู้รับคำปรึกษา และสำรวจเป้าหมายของพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดปัญหาในการดำเนินชีวิต ค้นหาวิธีที่ทำให้เกิดความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งและการมีความหมายของการดำเนินชีวิตบนโลกให้ได้

ขั้น 3 คือ การทำให้เกิดความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง (Gaining insight) โดยบูรณาการใช้เทคนิควิธีการของกลยุทธ์เชิงสร้างสรรค์ในการให้คำปรึกษาได้แก่ เทคนิคการใช้การแสดงหุ่นเชิด (Puppet show) เทคนิคการใช้เทคนิคการวาดภาพและระบายสี (Drawing & painting activities) เทคนิคการใช้บทบาทสมมติ (Role playing) เทคนิคการใช้เทคนิคการเล่าเรื่อง (Storytelling) เทคนิคการใช้การเล่นถาดทราย (Sand trays) และเทคนิคการใช้หนังสือในการบำบัด (Bibliotherapy) เป็นเทคนิคสำคัญในการดำเนินการให้คำปรึกษา

ขั้น 4 หรือขั้นสุดท้าย คือ การทำให้เกิดการกำหนดทิศทางชีวิตใหม่และการให้ความรู้เพิ่มเติม (Providing reorientation and reeducation) โดยเน้นการสอน (Didactic) และการใช้การอุปมา (Metaphoric) ตลอดจนให้ข้อมูลใหม่ๆ ที่เป็นประโยชน์กับการกำหนดเป้าหมายและทิศทางของการดำเนินชีวิต ผลจากการศึกษาพบว่า พฤติกรรมของนักเรียนมีการปรับปรุงในทิศทางที่ดีขึ้นทั้งในระหว่างและหลังการให้คำปรึกษา

เดวิส (Davis, 2008: 220 - 232) ได้ศึกษาเรื่องการสอนรายวิชาวิธีการที่สร้างสรรค์ในการให้คำปรึกษากับเด็กและวัยรุ่น โดยจุดมุ่งหมายของการศึกษาเพื่อให้เพิ่มทักษะและความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้เทคนิค กลยุทธ์ที่สร้างสรรค์ในการให้คำปรึกษากับเด็กและวัยรุ่น การออกแบบโปรแกรมการฝึกโดยมีระยะเวลา 5 วัน อย่างต่อเนื่อง (5 consecutive days) ตั้งแต่เวลา 9.00 ถึง 16.00 มีจำนวนนักเรียนในรายวิชาทั้งหมด 30 ถึง 45 คน โดยมีรายละเอียดกิจกรรมของโปรแกรมการฝึกดังต่อไปนี้

วันที่ 1 ช่วงเช้าเป็นกิจกรรมละลายพฤติกรรม (Icebreaker) ใช้เทคนิคการ์ดรูปสัตว์ต่างๆ ให้เลือก สำหรับการใช้สัตว์มาเป็นสื่อในการทำกิจกรรมเพราะสัตว์มีความสัมพันธ์กับลักษณะบางประการที่เลือก กิจกรรมนี้จะใช้เวลาประมาณ 2 ชั่วโมง ผลจากการใช้กิจกรรมสัตว์จะเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดความสนุกและทำให้สมาชิกแต่ละคนรู้จักกันมากขึ้น รวมถึงเด็กและวัยรุ่นส่วนใหญ่จะรักสัตว์ และมีสัตว์เลี้ยงที่บ้าน การเชื่อมโยงสัตว์กับกิจกรรมจะสร้างสัมพันธภาพ และทำให้เข้าใจมุมมองบางประการ ได้แก่ การรักสุนัขโดยไม่มีเงื่อนไข การเลือกแมวเพราะชอบความเป็นอิสระ เป็นต้น

วันที่ 1 ช่วงบ่าย เป็นกิจกรรมที่ยังเกี่ยวข้องกับการสร้างกลุ่มต่อเนื่องจากช่วงเช้า และเพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมตรวจสอบความหลากหลาย และการเข้าใจสมาชิกคนอื่นในกลุ่ม กิจกรรมนี้อยู่บนพื้นฐานของการใช้เทคนิคศิลปะกลุ่ม (Group art activity) หรือใช้การสะท้อนผ่านศิลปะ (Art projection) หรือเรียกว่าเทคนิคการปะติดปะต่อเศษชิ้นวัตถุต่างๆ (Collage technique)

วันที่ 2 ช่วงเช้า เป็นกิจกรรมที่ใช้ดนตรีเป็นฐานของการดำเนินกิจกรรม โดยใช้อุปกรณ์ต่างๆ เป็นเครื่องกำกับจังหวะของดนตรี (Variety of muscial instruments) และการทำเสียงดนตรีในจังหวะต่างๆ (Type of noisemakers) วัตถุประสงค์เพื่อตระหนักและกระตุ้นการดำเนินชีวิตในปัจจุบันในสถานการณ์ต่างๆ เช่น การสร้างเพื่อนใหม่ การเปลี่ยนโรงเรียน การสำเร็จการศึกษา การดำเนินชีวิตในมหาวิทยาลัย การเผชิญกับความยุ่งยาก การดูแลผู้สูงอายุ เป็นต้น

วันที่ 2 ช่วงบ่าย เป็นการอภิปรายเกี่ยวกับการทำอย่างไรในการมีจุดแข็งสำหรับการดำเนินชีวิต ซึ่งเป็นนำแนวคิดของการใช้ธรรมชาติบำบัด (Eco-therapy) เป็นลักษณะของการใช้บุคคลและกระบวนการบำบัดเชื่อมโยงกับธรรมชาติ โดยให้สมาชิกออกไปหาไม้ กิ่งไม้ เพื่อนำมาสร้างความเข้มแข็ง (แต่เพื่อประหยัดเวลาผู้สอนอาจเตรียมไว้ให้ก็จะทำให้สะดวกและประหยัดเวลา) แต่อย่างไรก็ตามการได้ออกไปข้างนอกเป็นการเชื่อมโยงและสามารถได้รับการสัมผัสจากธรรมชาติ จากนั้นให้แต่ละคนมาเอาไม้ที่หาได้มารวมกันและสร้างให้เกิดความเข้มแข็งร่วมกัน

วันที่ 3 เช้า เป็นการใช้ตุ๊กตามือหุ่นเชิด (Puppets) เป็นเครื่องมือในการบำบัดสำหรับการให้คำปรึกษากับเด็กและวัยรุ่น ผู้สอนสาธิต และอธิบายถึงความสำคัญของเครื่องมือว่าเป็นประโยชน์อย่างไรในการให้คำปรึกษา และจากนั้นให้สมาชิกลองคิดว่าหากจะใช้หุ่นเชิด ในฐานะผู้ให้คำปรึกษาจะสร้างหุ่นเชิดอะไรขึ้นมา (ผู้สอนเตรียมอุปกรณ์ ได้แก่ ผ้า เส้นด้าย เข็ม โครงหุ่นเชิด และกาว) และจะใช้หุ่นเชิดนี้กับผู้รับคำปรึกษากลุ่มไหนระหว่างเด็ก วัยรุ่น หรือผู้ใหญ่

วันที่ 3 ช่วงบ่าย การใช้เทคนิคการแสดงออกโดยการเล่น (Expressive play) อุปกรณ์และเครื่องมือที่สำคัญได้แก่ ทราย ตุ๊กตาต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นสัตว์ คน รถ ฯ แนวคิดสำคัญ คือ การใช้กลยุทธ์การแสดงออกโดยอุปกรณ์การเล่นเป็นวิธีการที่มีพลังและคุณค่าในการช่วยให้ผู้รับคำปรึกษาที่เป็นเด็กและวัยรุ่นสร้างโลกภายในของตนเอง ซึ่งผู้สอนได้ให้สมาชิกฝึกโดยการลองสร้างรูปต่างๆ ในถาดทราย และใช้คำถามประกอบการฝึก คือ ไหนลองบอกซิว่าในกล่องทรายคืออะไร บอกแต่ละส่วนได้ไหมว่าเป็นอย่างไร อะไรเป็นส่วนที่สำคัญที่สุด ซึ่งจะเป็นการให้ผู้รับคำปรึกษาแบ่งปันประสบการณ์ บอกเล่าเรื่องราว มุมมองของตนเองโดยไม่มีการชี้นำหรือการได้รับอิทธิผลจากผู้ให้คำปรึกษา

วันที่ 4 ช่วงเช้า เป็นเทคนิคการใช้การเคลื่อนไหว (Kinesthetic movement) ซึ่งเป็นอีกหนึ่งเทคนิคที่เป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการดำเนินการให้คำปรึกษากับเด็กและวัยรุ่น โดยกิจกรรมแรกคือ การให้สมาชิกกลุ่มยืนเป็นวงกลม พร้อมกับให้แนะนำตัวเองและทำท่าประกอบการแนะนำ (กระโดด / การโค้งตัว /การปรบมือ) และจากนั้นให้สมาชิกกลุ่มทำตามพร้อมทวนชื่อของสมาชิกที่แนะนำตัวเอง จากนั้นผู้สอนถามความรู้สึกต่อการแสดงท่าทางว่าขณะทำท่าทางรู้สึกอย่างไร และอธิบายถึงอวัยวะส่วนต่างๆ ที่ส่งผลต่อความรู้สึก ซึ่งจะมีอิทธิพลต่อเรา เช่น การเดินด้วยความรู้สึกโกรธ การเดินด้วยความรู้สึกเศร้า การเดินด้วยความรู้สึกดีใจ เป็นต้น การใช้คำถามสามารถช่วยให้ผู้รับคำปรึกษาเห็นความสำคัญของความสัมพันธ์ระหว่างร่างกายและจิตใจ ตลอดจนการตระหนักเกี่ยวกับภาษากาย

วันที่ 4 ช่วงบ่าย การใช้เทคนิคดนตรีและบทกลอน (Music and poetry) ซึ่งเป็นเทคนิคอย่างหนึ่งที่สำคัญและมีคุณค่าในการใช้สำหรับกระบวนการให้คำปรึกษาที่สร้างสรรค์ ผู้สอนนำเสนอบทเพลงในแนวต่างๆ ให้สมาชิกฟัง (เปิดเพลงแนวแจ๊ส ร็อค คลาสสิค จังวะ บลู และอื่นๆ) และจากนั้นให้สมาชิกเขียนความรู้สึกของการได้รับฟังเพลงต่าง ๆ และให้เลือกบทแนวเพลงที่ชอบพร้อมกับระบุคำที่สัมพันธ์หรือความรู้สึก หรือประโยคที่เกิดขึ้นจากการได้ยินเพลงที่เลือก และการให้เลือกการ์ดที่มีบทกลอน กวี หรือคำคมที่อยู่ในการ์ดแล้วให้สมาชิกเลือกที่โดนใจหรือชอบ พร้อมกับแบ่งปันประสบการณ์ที่ชอบบทกลอน บทกวี คำคมว่ามีความหมายอย่างไรกับชีวิตของเรา พร้อมกับให้ข้อแนะนำจากบทกลอนกับสมาชิกคนอื่นๆ ที่เราคิดหรือรู้สึกว่าจะมีประโยชน์กับเพื่อนสมาชิก จากนั้นเมื่อเสร็จสิ้นผู้สอนก็ใช้เทคนิคการถามคำถามในประเด็นต่างๆ ได้แก่ รู้สึกอย่างไรที่ได้บอกกับเพื่อน รู้สึกอย่างไรที่ได้รับข้อคิดจากเพื่อน ใครจะเสนอแนะหรือบอกข้อคิดจากบทกลอนหรือคำคมของเพื่อนเพิ่มเติมบ้าง รู้สึกอย่างไรที่ได้ยินบทกลอน คำคมจากที่เพื่อนอ่าน ซึ่งกิจกรรมนี้เพื่อทำให้เราเกิดความรู้สึกไว้วางใจ และยอมรับในตัวสมาชิกคนอื่นๆ ในกลุ่ม

วันที่ 5 ช่วงเช้าและบ่าย เป็นการร่วมกันแสดงความคิดเห็น ความรู้สึก หรือสิ่งที่ได้รับจากการอยู่ร่วมกันและประสบการณ์ที่เกิดขึ้นของสมาชิกแต่ละคน พร้อมกับมีการประเมินผลความพึงพอใจและไม่พึงพอใจเกี่ยวกับเทคนิคแต่ละเทคนิค และมีการติดตามผลการนำเทคนิคไปใช้ในการให้คำปรึกษา โดยให้ผู้ให้คำปรึกษาที่เข้าร่วมโปรแกรมสะท้อนผ่านการเขียน (Reflective paper) และส่งเป็นสำเนาหรือส่งผ่านทางอีเมล์ (Via e-mail or hard copy) โดยกำหนดประเด็นของการใช้เทคนิคที่ได้เรียนรู้

ทั้งนี้จากการสรุปผลของผู้วิจัย กล่าวโดยสรุปได้ว่า การใช้เทคนิคที่สร้างสรรค์ในการให้คำปรึกษาเป็นเทคนิคที่ได้รับการยอมรับในวิชาชีพ อีกทั้งมีความเหมาะสมกับการใช้ในการให้คำปรึกษาเด็กและวัยรุ่น เพื่อนำไปสู่การแสดงออกเกี่ยวกับตนเอง ตลอดจนใช้ในการดำเนินการให้คำปรึกษาที่มีเงื่อนไขและอุปสรรคในการสื่อสารระหว่างผู้ให้คำปรึกษา และผู้รับคำปรึกษา ที่จะเป็นปัจจัยสำคัญในการทำให้การให้คำปรึกษาประสบความสำเร็จหรือมีประสิทธิผล

วัตสัน (Watson, 2012: 195 - 197) ได้เสนอแนะบทความวิชาการเกี่ยวกับการประเมินแบบบูรณาการ (Integrative assessment) ของกระบวนการให้คำปรึกษาโดยการใช้กลยุทธ์ที่มีประสิทธิผลสำหรับผู้ให้คำปรึกษาในวิทยาลัย แนวคิดการประเมินของวัตสันได้อธิบายเกี่ยวกับการประเมินว่า การประเมินคือการให้คำปรึกษา และการให้คำปรึกษาก็คือการประเมิน ดังนั้นการประเมินประสิทธิผลของการให้คำปรึกษาจึงเป็นประเด็นที่มีความสำคัญในการทำให้ทราบเกี่ยวกับข้อดีและประสิทธิภาพของเครื่องมือและเทคนิคที่ใช้ในการให้คำปรึกษา ซึ่งมีประเด็นการประเมินผลการดำเนินการให้คำปรึกษา 4 ส่วน คือ

- การประเมินในระยะเริ่มต้นของการให้คำปรึกษา ซึ่งเป็นการประเมินเกี่ยวกับลักษณะต่างๆ เชิงจิตวิทยา ได้แก่ สัมพันธภาพของกลุ่ม

- การประเมินเกี่ยวกับเครื่องมือหรือโปรแกรมหรือเทคนิคที่ใช้ในการให้คำปรึกษา ซึ่งเป็นการศึกษาผลของเครื่องมือ โปรแกรม หรือเทคนิคที่ใช้ในการดำเนินการว่าได้ผลเป็นอย่างไร
- การประเมินระหว่างความต้องการของผู้รับคำปรึกษาและเครื่องมือ เทคนิคที่ใช้ในการให้คำปรึกษาว่ามีความเหมาะสมกันหรือไม่
- การประเมินเกี่ยวกับการวางแผนการช่วยเหลือผู้รับคำปรึกษา เพื่อตรวจสอบทิศทางและแผนการดำเนินการต่างๆ ว่าเป็นอย่างไร

ซึ่งลักษณะการประเมินที่กล่าวข้างต้นนี้จะสามารถนำมาใช้กับการประเมินในการให้คำปรึกษาได้อย่างมีประสิทธิผล

สวิเดอร์สกา และคณะ (Swiderska & Others, 2013: 413 - 415) ได้ศึกษาผลการทดลองแบบสุ่มโดยการใช้เกมกระดานทางการศึกษาสำหรับวิชาเรียน (เกี่ยวกับเด็กแรกเกิด) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบผลการใช้เกมกระดานทางการศึกษาต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของนักศึกษาแพทย์ในรายวิชาเกี่ยวกับเด็กแรกเกิด มีกลุ่มตัวอย่างเป็นกลุ่มควบคุม จำนวน 36 คน และกลุ่มทดลอง จำนวน 31 คน ซึ่งแต่ละกลุ่มแบ่งออกเป็นกลุ่มย่อย 4 กลุ่ม ผลจากการทดลองพบว่า ทั้ง 2 กลุ่มไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเกี่ยวกับความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับ แต่ผลจากการได้รับข้อมูลย้อนกลับจากการเสนอแนะของกลุ่มทดลองที่ได้รับเทคนิคเกมกระดาน พบว่า การใช้เกมกระดานทางการศึกษานั้นมีประโยชน์ ทำให้รู้สึกสนุกและสร้างความน่าสนใจในการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี สามารถช่วยให้เกิดการเรียนรู้ในอนาคตได้ โดยข้อมูลกลับที่ได้รับไม่มีข้อเสนอแนะหรือความคิดเห็นทางลบใดๆ

วิลสัน และซิโอเมค-ไดเจิล (Wilson & Ziomek-Daigle, 2013: 2 -20) ได้ศึกษาเรื่องการใช้เทคนิคการแสดงออกทางศิลปะกับการฝึกผู้ให้คำปรึกษา โดยการวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research methodology) โดยใช้ทฤษฎีฐานราก (Grounded theory) ในการวิเคราะห์ข้อมูลและมุ่งเน้นที่ผลของการเก็บข้อมูล เปรียบเทียบข้อมูลและทฤษฎีสำหรับการพัฒนา ซึ่งจุดมุ่งหมายของการวิจัยครั้งนี้เพื่อใช้เทคนิคการให้คำปรึกษาโดยการแสดงออกผ่านงานศิลปะ และเก็บข้อมูลอันนำไปสู่การพัฒนาทฤษฎี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักศึกษาระดับปริญญาโทที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตามความสะดวก (Convenience sample) โดยต้องผ่านการฝึกงานและการเรียนในรายวิชาต่างๆ เรียบร้อย จำนวน 5 – 10 คน โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผ่านการเรียนในรายวิชา Expressive arts in Counseling สามารถเข้าร่วมโปรแกรมได้ตลอดระยะเวลา 3 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ และมีความเต็มใจในการเข้าร่วมการทดลอง จากเกณฑ์ดังกล่าวทำให้ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 5 คน มีอายุระหว่าง 23 – 52 ปี เทคนิคการแสดงออกทางศิลปะที่ใช้ในการฝึกผู้รับคำปรึกษา ประกอบด้วย เทคนิคศิลปะ (Arts) การแสดงละคร (Drama) วรรณกรรมหรืองานเขียนต่างๆ (Literature) และดนตรี (Music) การเก็บข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ใช้การสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์เป็นรายบุคคล (Individual phone interview) ซึ่งเป็นการแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Semistructured interview) โดยเก็บข้อมูล 3 ระยะ คือ สัมภาษณ์หลังการฝึกอบรมก่อนที่ผู้รับการฝึกจะนำเทคนิคไปใช้ในการให้คำปรึกษา สัมภาษณ์หลังการใช้เทคนิค 2

เทคนิค และหลังการใช้เทคนิคทั้ง 4 เทคนิคกับผู้รับคำปรึกษา การสัมภาษณ์จะมีการบันทึกข้อมูลใช้เวลาประมาณ 60 นาทีโดยประมาณ ผลจากการศึกษาพบว่า ผู้รับการฝึกเทคนิคที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความสะดวกในการใช้เทคนิคต่างๆ ในการให้คำปรึกษา มีความเข้าใจ และยืนยันถึงการใช้เทคนิค 4 เทคนิคดังกล่าวว่ามีประสิทธิผลในการให้คำปรึกษา

โอ ซูลิแวน เบลทช และธอร์ (O'Sullivan, Blatch, & Toh, 2014 : 125 - 144) ได้ศึกษาโปรแกรมการฝึกอบรมด้วยการทำงานกลุ่มที่สร้างสรรค์สำหรับผู้เอื้ออำนวย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นพนักงานในหน่วยงานต่างๆ ที่ทำงานใน Corrective Services New South Wales: CSNSW จำนวน 167 คน ที่ได้รับการคัดเลือกเข้าร่วมโปรแกรม ซึ่งส่วนใหญ่เป็นนักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ ผู้ทำงานเกี่ยวกับผู้ติดสุราและยาเสพติด โดยโปรแกรมการฝึกอบรมที่สร้างขึ้น คือ โปรแกรมการฝึกอบรมการดำเนินการกลุ่มที่สร้างสรรค์ ซึ่งออกแบบมาใช้ฝึกฝนและพัฒนาขึ้นเพื่อกระตุ้นส่งเสริมให้ผู้กลุ่มตัวอย่างมีทักษะในการเอื้ออำนวยและมีวิธีการในการสื่อสารกับกลุ่มที่เข้ามารับการบริการ และพัฒนากระบวนการบำบัดให้เกิดสัมพันธภาพเชิงบวกกับผู้รับคำปรึกษา วิธีการดำเนินการในโปรแกรมจะเน้นการเรียนรู้โดยการสอน และการได้รับประสบการณ์ ตลอดจนการนิเทศ รวมถึงมีการใช้เทคนิคต่างๆ ประกอบการฝึกอบรม ได้แก่ การสาธิต การได้รับประสบการณ์โดยตรงด้วยตนเอง เน้นการเชื่อมต่อกับโลกความเป็นจริง การใช้แบบฝึกหัด เป็นต้น โครงสร้างของโปรแกรมผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 เป็นการฝึกอบรมเกี่ยวกับการให้ความรู้และทักษะต่างๆ ใช้เวลา 1 – 3 วัน และตอนที่ 2 การฝึกปฏิบัติและการให้ข้อมูลย้อนกลับ ใช้เวลา 4 – 6 วัน จำนวนสมาชิกที่เข้าอบรมแต่ละกลุ่มจะมี 10 – 12 คน และมีผู้ฝึกอบรม 2 คน ที่เป็นผู้นำกลุ่ม และผู้ช่วยในการฝึกอบรม ผลจากการศึกษา พบว่า โปรแกรมฝึกอบรมนั้นทำให้เกิดการเรียนรู้ในด้านความรู้ และทักษะต่างๆ โดยมีจุดแข็งสำคัญของโปรแกรมคือการที่ผู้นำกลุ่มมีความสามารถ วิธีการฝึกอบรมที่ทำให้ได้รับประสบการณ์ และทำให้ผู้เข้าร่วมมีความเกี่ยวข้องในทุกๆ ขั้นตอนของการฝึกอบรม

เบล และคนอื่นๆ (Bell & Others, 2014 : 399 - 414) ได้ศึกษาการเสริมสร้างการตระหนักรู้ผ่านกิจกรรมการสร้างสรรค์ประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยการเล่นเป็นฐาน โดยกลุ่มเป้าหมายเป็นนักให้คำปรึกษาทางการศึกษา (Counselor educator) ที่ได้รับการฝึกฝนเทคนิค ได้แก่ กิจกรรมหน้ากากการรับรู้ตนเอง (Self – perception mask activity) เทคนิคทางดนตรี (Music) การระบายสี (Painting) การใช้ตุ๊กตามือในการให้ความรู้ทางจิตวิทยา (Puppet psychoeducation) การวาดรูปแบบกลุ่ม (Group drawing) ซึ่งผลจากการศึกษาพบว่า การใช้กิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ช่วยส่งเสริมทั้งประสบการณ์ส่วนตนและประสบการณ์เชิงวิชาการภายในชั้นเรียน ทำให้ผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมเกิดการพัฒนาในด้านการเจริญงอกงามแห่งตน (Self-growth) และการเพิ่มการตระหนักรู้

เกรเฮม และคณะ (Graham & Others, 2014: 415 -426) ได้ศึกษาวิธีการสร้างสรรค์ต่อการนิเทศการให้คำปรึกษา ซึ่งวิธีการสร้างสรรค์ประกอบด้วยกลยุทธ์การใช้หนังสือบำบัด การใช้ละครจิตบำบัด และการใช้เทคนิคการเล่นทราย ผลจากการศึกษาพบว่า วิธีการที่สร้างสรรค์ต่อการนิเทศการให้คำปรึกษาเอื้อต่อการพัฒนาและความเจริญงอกงามของประสิทธิผลของผู้ฝึกปฏิบัติการให้คำปรึกษา

นอกจากนี้ยังเป็นการช่วยทำให้เกิดการส่งเสริมมุมมองต่อพัฒนาการของผู้ฝึกปฏิบัติการให้คำปรึกษา และเป็นวิธีการที่สร้างความอิสระและลดการป้องกันตนเองของผู้ฝึกปฏิบัติการให้คำปรึกษาในการได้รับการนิเทศจากผู้นิเทศ เพิ่มการตระหนักรู้ในตนเอง การเปิดรับข้อมูลย้อนกลับ การมีความยืดหยุ่น และการเปลี่ยนแปลงทางบวก

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ในการให้คำปรึกษา สามารถกล่าวโดยสรุปได้ว่า เทคนิคเชิงสร้างสรรค์นั้นเป็นเทคนิคที่มีประสิทธิผลและประสิทธิภาพต่อการดำเนินการให้คำปรึกษาทั้งแบบกลุ่มและรายบุคคล ซึ่งเทคนิคเชิงสร้างสรรค์จะเป็นสื่อและกิจกรรมที่กระตุ้นและเอื้ออำนวยให้ผู้รับคำปรึกษามีความสนใจในกลุ่ม มีการให้ความร่วมมือ ได้เปิดเผยตนเองในกลุ่ม ทำให้เกิดการสนับสนุนซึ่งกันและกันระหว่างสมาชิกกลุ่ม เกิดความรู้สึกสบายใจและความไว้วางใจกับกลุ่ม ตลอดจนเกิดการยอมรับในความแตกต่าง และความคิดเห็นของสมาชิกในกลุ่มด้วย ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าเทคนิคเชิงสร้างสรรค์เป็นเทคนิคที่เสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นได้

4. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษาแบบพบกันครั้งเดียว

การให้คำปรึกษาแบบพบกันครั้งเดียว หรือในภาษาอังกฤษใช้คำว่า "Single Session Counseling" เป็นรูปแบบหนึ่งของการให้คำปรึกษา หรือเป็นแนวการให้คำปรึกษาแบบใหม่ที่กำลังค่อยๆ ถูกพัฒนาขึ้นมาในปัจจุบัน แนวคิดดังกล่าวถูกพัฒนาจากแนวคิดของกลุ่มการบำบัดแบบสั้น (Brief) กลุ่มหลังสมัยใหม่ (Postmodern) กลุ่มอีริคสันเนี่ยน (Ericksonian) และกลุ่มรูปแบบเชิงระบบ (Systemic model) (Slive, 2008: 2) ผู้นำของการให้คำปรึกษารูปแบบนี้ คือ Dr. Moshe Talmon หรือรู้จักกันในคำย่อคือ SST ซึ่งย่อมาจาก Single-Session Therapy (Tyl, 2000: 62) ทั้งนี้ทอลมัน ได้กล่าวว่า นักให้คำปรึกษาหรือนักบำบัดควรมีการเสนอแนะให้มีการพบกันเพียงครั้งเดียวในการให้คำปรึกษาหรือบำบัดก็อาจจะเพียงพอ และมีการใช้เวลาในการพบกัน 2 ชั่วโมงหรืออาจมากกว่าก็ได้ (Goleman, 1991: Online) นอกจากนี้ สไลฟ์ (Slive, 2008: 1-3) ได้อธิบายเพิ่มเติมว่า การใช้เวลาสำหรับการบำบัดเพียงครั้งเดียวนั้นจะขึ้นอยู่กับหลายปัจจัยและหลายเงื่อนไข เช่น ความต้องการของผู้มารับการบำบัด ลักษณะหรือรูปแบบเชิงประชากรศาสตร์ของผู้รับคำปรึกษา (ว่ามีเวลาหรือไม่) หรือแม้กระทั่งที่พักอาศัย (ความสะดวก ความใกล้ไกลของผู้มารับบริการ) ประเด็นปัญหาของผู้รับคำปรึกษา แต่อย่างไรก็ตาม การใช้เวลา 1 ชั่วโมง ถึง 2 ชั่วโมงก็เป็นเวลาที่ช่วยทำให้ผู้รับคำปรึกษาเกิดการเปลี่ยนแปลงเล็กน้อยได้ นอกจากนี้จากการศึกษาและการวิจัยที่ผ่านมาพบว่า การพบกันเพียงครั้งเดียวในการบำบัดสามารถทำให้เกิดประสิทธิผลและประโยชน์ในการบำบัดได้

พอล และโอมเมเรน (Paul & Ommeren, 2013: 8 - 23) ได้อธิบายการให้คำปรึกษาแบบพบกันครั้งเดียวเป็นความเฉพาะเจาะจงของการให้คำปรึกษาที่ดำเนินการโดยมืออาชีพ เพื่อช่วยเหลือผู้มารับการให้คำปรึกษาภายในการดำเนินการเพียงหนึ่งครั้ง โดยส่วนใหญ่ระยะเวลาของการดำเนินการแบบครั้งเดียวประมาณ 60 ถึง 120 นาที

สตอลเกอร์ ฮอร์ตัน และเคท (Stalker, Horton, & Cait, 2012: 40; cited Hoyt, Rosenbaum & Talmon, 1994) ได้อธิบายหลักการพื้นฐานของการให้คำปรึกษาแบบพบกันเพียงครั้งเดียว ควรมีลักษณะดังต่อไปนี้

ลักษณะที่ 1 การดำเนินการให้คำปรึกษาควรเกิดขึ้นทันทีเมื่อผู้มารับคำปรึกษาขอความช่วยเหลือ

ลักษณะที่ 2 ผู้ให้คำปรึกษาจะต้องมีความเชื่อว่าการเปลี่ยนแปลงนั้นมีความเป็นไปได้ และผู้รับคำปรึกษาต้องพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลงด้วยเช่นเดียวกัน

ลักษณะที่ 3 ผู้ให้คำปรึกษาจะต้องรับบทบาทเชิงรุกในการกระตุ้นผู้รับคำปรึกษาให้เกิดการพัฒนา การได้รับมุมมองใหม่ๆ และการเรียนรู้ กล่าวคือเอื้อให้ผู้รับคำปรึกษาสามารถเปลี่ยนความรู้สึกและพฤติกรรมให้ได้ ซึ่งจากการรายงานผลการศึกษาของทอลมัน พบว่า ร้อยละ 78 จาก 200 คน ของผู้มารับการให้คำปรึกษาแบบพบกันครั้งเดียวมีความรู้สึกดีขึ้นเกี่ยวกับปัญหาของตนเอง และมีแนวโน้มที่จะมองหาการให้คำปรึกษาในครั้งต่อไปเพิ่มเติม

นอกจากนี้จาคอบส์ แมซสัน และฮาร์วิล (Jacobs, Masson, & Harvill, 2006: 62) ได้อธิบายวัตถุประสงค์และหลักของการดำเนินการให้คำปรึกษากลุ่มแบบครั้งเดียว โดยมีหลักการสำคัญ คือ ผู้ให้คำปรึกษาต้องมีการกำหนดและทำความเข้าใจเกี่ยวกับเป้าหมายในการให้คำปรึกษาได้อย่างชัดเจนว่าทำไมกลุ่มต้องมาพบกัน การวางแผนการดำเนินการจะสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ (สมาชิกทุกคนสามารถแก้ไข หรือมีแนวทางบางอย่าง) ลักษณะของปัญหาสมาชิกกลุ่มที่ไม่ใช่ปัญหารุนแรงหรือลึกซึ้ง การมีจำนวนสมาชิกกลุ่มไม่มากจนเกินไป หรือน้อยจนเกินไป ซึ่งจำนวนที่เหมาะสมกับกลุ่มวัยรุ่นคือ 6 คน และการเข้าร่วมการให้คำปรึกษากลุ่มจะต้องเกิดจากความสมัครใจ

เพอร์กินส์ (Perkins, 2006: Abstract) ได้ศึกษาเรื่องประสิทธิผลของการให้คำปรึกษาแบบครั้งเดียวโดยใช้วิธีการให้คำปรึกษาแบบครั้งเดียวกับเด็กและวัยรุ่นที่มีปัญหาทางสุขภาพจิต โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นเด็กและวัยรุ่นที่ไม่ได้อาศัยอยู่ในเมือง ที่ได้รับการรักษากับคลินิกสุขภาพจิตเป็นระยะเวลามากกว่า 4 เดือน และมีระยะเวลาของการได้รับการบำบัด 2 ชั่วโมง โดยมีการติดตามผลหลังการให้คำปรึกษาโดยดูการเปลี่ยนแปลงเป็นระยะเวลา 1 เดือน ผลจากการศึกษาพบว่าการให้คำปรึกษาแบบครั้งเดียวส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงกับปัญหาทางจิตของเด็กและวัยรุ่น แต่อย่างไรก็ตามผลจากการวิจัยเสนอแนะว่า วิธีการนี้เป็นทางเลือกเบื้องต้นสำหรับการให้คำปรึกษาสำหรับให้กับผู้มารับการบริการอย่างหนึ่ง

เวด และคณะ (Wade & Others, 2011: 170 - 182) ได้ศึกษาตัวพยากรณ์การเปลี่ยนแปลงตราบาปในตนเองโดยการให้คำปรึกษากลุ่มแบบพบกันครั้งเดียว กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 17 คน โดยการพบกันในกลุ่มเพียงครั้งเดียวใช้เวลาประมาณ 90 นาที ซึ่งปัจจัยที่ใช้เป็นตัวพยากรณ์ต่อการเปลี่ยนแปลง ได้แก่ การเปิดเผยตนเองของผู้ให้คำปรึกษา สัมพันธภาพ คุณภาพของการดำเนินการให้คำปรึกษา และบรรยากาศของกลุ่ม ผลจากการศึกษาพบว่า การเปิดเผยตนเองของผู้ให้คำปรึกษาเป็นตัวพยากรณ์หลักต่อการเปลี่ยนแปลงตราบาปในตนเองของผู้มารับคำปรึกษา

คาร์รูเธอรส์ (Carruthers, 2014: 43) ได้ศึกษาพื้นฐานสำคัญ การเชื่อมต่อ ความรู้สึกปลอดภัย กับการใช้ดนตรีบำบัดแบบรายบุคคลโดยการบำบัดเพียงครั้งเดียวกับกลุ่มวัยรุ่น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นวัยรุ่นจำนวน 9 คน ที่ได้รับการใช้ดนตรีบำบัดด้วยการบำบัดแบบครั้งเดียว โดยมีระยะเวลาแต่ละครั้ง 45 ถึง 50 นาที ผลจากการศึกษาพบว่า การใช้ดนตรีบำบัดสามารถสร้างบรรยากาศที่ทำให้ผู้รับการบำบัดรู้สึกปลอดภัย และสามารถเชื่อมต่อกับผู้รับการบำบัดได้เป็นอย่างดี และเป็นพื้นฐานสำคัญสำหรับการลดความรู้สึกวิตกกังวลทางอารมณ์ของวัยรุ่นได้ กล่าวโดยสรุปคือ การใช้กลยุทธ์ด้านดนตรีสามารถใช้เป็นกิจกรรมสำหรับการบำบัดแบบครั้งเดียวกับวัยรุ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ยามาซากิ ซาดานากะ และฮิโรตะ (Yamasaki, Sadanaga, & Hirota, 2015: 113) ได้ศึกษาผลการให้คำปรึกษาเพื่อควบคุมอาหารแบบพบกันครั้งเดียวโดยผู้ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับอาหารสุขภาพที่ดีต่อการลดการกินเค็มของคนไข้หัวใจที่ชอบรับประทานเค็ม โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นคนไข้จำนวน 72 คนที่มารับการรักษาเกี่ยวกับโรคหัวใจ (ผู้ป่วยนอก) และชอบรับประทานอาหารเค็ม ผลจากการศึกษาพบว่าคนไข้มีพฤติกรรการรับประทานอาหารเค็มลดลงหลังจากการได้รับการให้คำปรึกษาแบบครั้งเดียว โดยวัดจากการติดตามผล 3-9 สัปดาห์ และ 24 – 52 สัปดาห์

ลิทเทิลร์ มาเลีย และแวนเดอร์วูด (Littrell, Malia, & Vanerwood, 1995: 451 - 458) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาแบบสั้นพบกันครั้งเดียวในโรงเรียนมัธยม โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนในระดับมัธยมศึกษา โดยมีแนวคิดของการให้คำปรึกษาแบบสั้นพบกันครั้งเดียวเป็นแนวทางการดำเนินการ โดยการวัดทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพเพื่อศึกษาผลการให้คำปรึกษาแบบสั้นพบกันครั้งเดียว ผลจากการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษามีการเปลี่ยนแปลงในทิศทางที่ดีขึ้นในสัปดาห์ที่ 2 และมีการติดตามผลหลังการให้คำปรึกษาอีก 6 สัปดาห์ ยังพบว่ามีการเพิ่มขึ้นของพฤติกรรมที่เป็นไปตามเป้าหมาย ซึ่งกล่าวโดยสรุปได้ว่าการให้คำปรึกษาแบบสั้นที่มีการพบกันครั้งเดียวเป็นวิธีการที่มีประสิทธิผลในการช่วยเหลือนักเรียนเพื่อลดความวิตกกังวลเกี่ยวกับสถานการณ์ที่เป็นปัญหาต่างๆ การกำหนดและดำเนินการตามเป้าหมายได้อย่างสำเร็จ และการลดความรู้สึกไม่สบายใจเกี่ยวกับปัญหาส่วนตัวได้

โนซากะ และโอกามูระ (Nosaka & Okamura, 2015: 444) ได้ศึกษาโปรแกรมการบูรณาการโยคะด้วยการบำบัดแบบครั้งเดียวเพื่อใช้ในการจัดการความเครียดสำหรับบุคลากรในโรงเรียน การเปรียบเทียบการฝึกแบบประจำกับการฝึกแบบไม่ประจำของโปรแกรมโยคะบำบัด กลุ่มตัวอย่างเป็นบุคลากรในโรงเรียนจำนวน 90 คน และออกแบบการวิจัยแบบมีกลุ่มควบคุม โดยรายละเอียดของโปรแกรมเป็นการบูรณาการการฝึกโยคะกับการบำบัด (3 ชั่วโมง) รวมถึงการให้ความรู้ทางจิตวิทยา การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการจัดการความเครียด และทฤษฎีทางโยคะในการฝึก ผลจากการศึกษาพบว่ากลุ่มทดลองมีความใจเย็นลง รู้สึกสบายใจ และมีพลังใจเพิ่มขึ้นหลังการเข้ารับการทดลองมากกว่ากลุ่มควบคุม กล่าวโดยสรุปได้ว่า โปรแกรมการบำบัดโดยบูรณาการเทคนิคด้านโยคะแบบการพบกันครั้งเดียวมีประสิทธิภาพในการลดความเครียด และช่วยส่งเสริมสุขภาพจิตที่ดีได้

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้นกล่าวโดยสรุปได้ว่า การให้คำปรึกษาแบบพบกันครั้งเดียวเป็นรูปแบบของการดำเนินการให้คำปรึกษาแบบใหม่ที่ใช้ในการช่วยเหลือผู้มาขอรับคำปรึกษาโดยมีระยะเวลาดำเนินการระหว่าง 1 ชั่งโมง ถึง 2 ชั่วโมง และสามารถใช้กับการแก้ปัญหาในเรื่องต่างๆ ของผู้รับคำปรึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นจากประเด็นดังกล่าวการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้รูปแบบการให้คำปรึกษากลุ่มแบบพบกันครั้งเดียวเพื่อศึกษาผลของการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น

บทที่ 3
วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาเทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น ประกอบด้วย การศึกษาองค์ประกอบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น การพัฒนาและศึกษาผลการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนโดยแบ่งการวิจัยออกเป็น 2 ระยะ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น ประกอบด้วยขั้นตอนดำเนินการ คือ

1. การกำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูลและกลุ่มเป้าหมาย
2. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

ระยะที่ 2 การพัฒนาและศึกษาผลการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น

1. การกำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น
การกำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูลและกลุ่มเป้าหมาย

การดำเนินงานในระยะนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเทคนิคเชิงคุณภาพและปริมาณ โดยการวิเคราะห์และสังเคราะห์เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มจากเอกสาร หลักการ แนวคิดของไคลน์ (Kline, 2003) และคอเรย์และคอเรย์ (Corey & Corey, 2006) จากนั้นนำข้อมูลที่ได้ไปสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการให้คำปรึกษานำผลที่ได้จากการศึกษาด้วยเทคนิคเชิงคุณภาพมาทำการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันด้วยวิธีการทางสถิติ โดยมีกลุ่มผู้ให้ข้อมูลและกลุ่มเป้าหมายในการศึกษาองค์ประกอบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น คือ

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ที่ใช้ในการศึกษาองค์ประกอบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น คือ ผู้เชี่ยวชาญด้านการให้คำปรึกษา จำนวน 13 คน โดยมีเกณฑ์การคัดเลือก คือ สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอกสาขาการให้คำปรึกษาหรือที่เกี่ยวข้องหรือเป็นผู้ปฏิบัติงานด้านการให้คำปรึกษาหรือที่เกี่ยวข้องหรือเป็นอาจารย์ผู้สอนในระดับอุดมศึกษาที่สอนรายวิชาเกี่ยวกับการให้คำปรึกษา

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาองค์ประกอบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น คือ นิสิตระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 2 หลักสูตรการศึกษาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 ประกอบด้วยนิสิต 6 คณะ ได้แก่ นิสิตคณะศึกษาศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ คณะพลศึกษาและคณะวิทยาศาสตร์ จำนวนทั้งสิ้น 412 คน ซึ่งในระยะที่ 1 ของการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาองค์ประกอบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น โดยเกณฑ์ของการใช้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง คือ อย่างน้อย 10 คน ต่อข้อคำถาม 1 ข้อ ของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล (Zhao, 2008: Online) ซึ่งในการศึกษาวิจัยในระยะนี้ มีข้อคำถามทั้งสิ้น 30 ข้อ และเก็บข้อมูลกับกลุ่มเป้าหมายจำนวน 412 คน ดังนั้นจำนวนข้อคำถามและจำนวนตัวอย่างดังกล่าวจึงถือเป็นจำนวนที่เพียงพอและเหมาะสมกับการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน

การศึกษาในระยะที่ 1 การเก็บข้อมูลกับกลุ่มเป้าหมายทั้งหมด 475 คน ได้แบบสอบถามกลับคืนมาที่สามารถใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล จำนวนทั้งสิ้น 442 ชุด คิดเป็นร้อยละ 92.5 ซึ่งถือว่ามีอัตราการตอบสนองอยู่ในเกณฑ์ของระดับที่ยอมรับได้ คือ ร้อยละ 90 ขึ้นไปของกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย (ผ่องพรรณ ตรัยมงคลกูล และสุภาพ ฉัตราภรณ์, 2553: 152 อ้างอิงใน Borg & Gail, 1983)

ในจำนวนข้อมูลที่ได้รับกลับคืน ผู้วิจัยดำเนินการสุ่มข้อมูลจำนวน 30 คน เพื่อใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างสำหรับการหาคุณภาพเครื่องมือ ในด้านค่าอำนาจจำแนกด้วยวิธีสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟ่าของครอนบัค ซึ่งจำนวนกลุ่มเป้าหมายสำหรับการหาคุณภาพเครื่องมือ 30 คน ถือว่าเป็นเกณฑ์ที่มีความเหมาะสมและสามารถยอมรับได้ (องอาจ นัยพัฒน์, 2554: 208) ผู้วิจัยดำเนินการด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบมีระบบ (Systematic sampling) โดยการสุ่มหาตัวเริ่มต้น (Random start) และนับจำนวนแบบสอบถามไปตามช่วงของการสุ่ม (Random interval) ของแบบสอบถามทุกๆ ฉบับที่ 13 ของแบบสอบถาม 442 ชุด ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างที่ถูกสุ่มจะถูกดึงออกมาจากทุกคณะของกลุ่มเป้าหมายเพื่อให้ครอบคลุมกับกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย (ศิริชัย กาญจนวาสี ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์ และดิเรก ศรีสุโข, 2551: 30) ดังแสดงตาราง 3

ตาราง 3 จำนวนกลุ่มเป้าหมายที่ศึกษาและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

คณะ	กลุ่มที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ (จำนวนคน)	กลุ่มที่ใช้ในการวิเคราะห์องค์ประกอบ (จำนวนคน)	จำนวนทั้งหมด
คณะศึกษาศาสตร์	3	41	44
คณะสังคมศาสตร์	3	42	45
คณะมนุษยศาสตร์	3	45	48
คณะศิลปกรรม	6	74	80
คณะพลศึกษา	7	95	102
คณะวิทยาศาสตร์	8	115	123
รวม	**30**	**412**	**442**

2. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

งานวิจัยนี้ได้รับใบรับรองจริยธรรมการวิจัยจากคณะกรรมการสำหรับการพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ หมายเลขรับรอง **SWUEC/X-206/2559**

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในระยะที่ 1 ประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้าง แบบสอบถามสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น โดยมีรายละเอียดในการสร้างเครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

2.1 แบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้าง

แบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นได้จากการที่ผู้วิจัยได้กำหนดประเด็นและแนวทางคำถามเบื้องต้น ซึ่งคำถามในการสัมภาษณ์นั้นมีข้อคำถามปลายเปิด (Wide-open question) และคำถามปลายปิด (Open-ended question) โดยส่วนหนึ่งเป็นผลจากการวิเคราะห์ สังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยนำข้อมูลที่ได้กำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาองค์ประกอบของสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น 7 ด้าน ได้แก่ ด้านความใส่ใจ ด้านความร่วมมือ ด้านการเปิดเผยตนเอง ด้านการสนับสนุนในกลุ่ม ด้านความรู้สึกสบายใจและไว้วางใจ ด้านการแสดงความคิดและความรู้สึก และด้านยอมรับสมาชิก ตามกรอบแนวคิดของของคอเรย์และคอเรย์ (Corey & Corey, 2006) และไคลน์ (Kline, 2003) โดยใช้วิธีการเก็บข้อมูลการสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง (Semi-structured interviews) เนื่องจากผู้ให้สัมภาษณ์มีความรู้และความเชี่ยวชาญในด้านการให้คำปรึกษา ดังนั้นแนวคำถามหรือประเด็นสัมภาษณ์จึงให้ความสำคัญต่อการศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มตามแนวคิดของไคลน์และคอเรย์และคอเรย์ (แสดงรายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการสัมภาษณ์ ภาคผนวก ก)

สำหรับการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ผู้วิจัยได้มุ่งให้ความสำคัญกับการพิจารณาถึงประเด็นสำคัญ 3 ประเด็น ได้แก่ องค์ประกอบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น การพิจารณาความเหมาะสมขององค์ประกอบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น และประเด็นสุดท้ายเป็นการระบุถึงองค์ประกอบสัมพันธภาพเชิงบวกแต่ละด้านว่าควรมีลักษณะเชิงพฤติกรรมของสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นอะไรบ้าง

ตัวอย่าง แบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้าง

ประเด็นที่ 1 ในฐานะที่ท่านเป็นนักให้คำปรึกษาในเมืองไทย ท่านคิดว่า สัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่ม (สำหรับระยะเริ่มต้นการให้คำปรึกษากลุ่ม) ควรมีองค์ประกอบสำคัญต่างๆ 7 องค์ประกอบดังต่อไปนี้หรือไม่

☐ องค์ประกอบที่ 1 ความใส่ใจ

ความคิดเห็น.....

.....

☐ องค์ประกอบที่ 2 ความร่วมมือ

ความคิดเห็น.....

.....

ประเด็นที่ 2 ท่านคิดว่าลักษณะของสัมพันธภาพเชิงบวกทั้ง 7 ลักษณะดังกล่าวแล้ว ควรมีลักษณะอะไรเพิ่มเติมหรือไม่เกี่ยวกับสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มที่นอกเหนือจากที่กล่าวมา

ความคิดเห็น.....

ประเด็นที่ 3 ท่านคิดว่าแต่ละลักษณะของสัมพันธภาพเชิงบวกควรมีรายละเอียดอะไรบ้าง

(ให้ระบุลักษณะเชิงพฤติกรรมที่ผู้ให้คำปรึกษาสามารถสังเกตเห็นได้ในการดำเนินการให้คำปรึกษากลุ่ม)

ลักษณะที่ 1 ความใส่ใจ

การให้ความใส่ใจ ควรประกอบด้วยพฤติกรรมต่างๆ อะไรบ้าง

.....

2.2 แบบสอบถามสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น

2.2.1 นำผลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์เชิงเนื้อหาและสรุปผล ตลอดจนปรับปรุงโดยการจัดหมวดหมู่ของแต่ละองค์ประกอบ เพื่อนำไปกำหนดนิยามปฏิบัติการและสร้างข้อคำถามของแบบสอบถามสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น โดยนำมาพิจารณาร่วมกับแนวคิดหลักการ เอกสารและงานวิจัยซึ่งผู้วิจัยใช้แนวคิดของคอเรย์และคอเรย์ (Corey & Corey, 2006) และไคลน์ (Kline, 2003) ดังแสดงในตาราง 4 (ภาคผนวก ก แสดงผลการวิเคราะห์เชิงเนื้อหาจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ)

ตาราง 4 การวิเคราะห์จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญแบบรายบุคคล (Face to face interview) เพื่อศึกษาองค์ประกอบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น

ผู้เชี่ยวชาญ	ด้านความใส่ใจ	ด้านความร่วมมือ	ด้านการเปิดเผยตนเอง	ด้านการสนับสนุนในกลุ่ม	ด้านความรู้สึกสบายใจและไว้วางใจในกลุ่ม	ด้านการแสดงความคิดและความรู้สึก	ด้านการยอมรับสมาชิก
คนที่ 1	*	*	*	*	*	*	*
คนที่ 2	*	*	*	*	*	*	*
คนที่ 3	*	*	*	*	*	*	*
คนที่ 4	*	*	*	*	*	*	*
คนที่ 5	*	*	*	*	*	*	*
คนที่ 6	*	*	*	*	*	*	*
คนที่ 7	*	*	*	*	*	*	*
คนที่ 8	*	*	*	*	*	*	*
คนที่ 9	*	*	*	*	*	*	*
คนที่ 10	*	*	*	*	*	*	*
คนที่ 11	*	*	*	*	*	*	*
คนที่ 12	*	*	*	*	*	*	*
คนที่ 13	*	*	*	*	*	*	*

หมายเหตุ * หมายถึงผู้เชี่ยวชาญที่สัมภาษณ์มีความเห็นสอดคล้องกับองค์ประกอบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น

เมื่อผู้วิจัยสรุปการศึกษาองค์ประกอบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นส่งคืนให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสมอีกครั้งเพื่อเป็นการยืนยันคุณลักษณะที่เป็นองค์ประกอบของสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น โดยได้องค์ประกอบที่เป็นลักษณะสำคัญของสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น ทั้งหมด 7 ด้าน ประกอบด้วย ด้านความใส่ใจ ด้านความร่วมมือ ด้านการเปิดเผยตนเอง ด้านการสนับสนุนในกลุ่ม ด้านความรู้สึกสบายใจและไว้วางใจ ด้านการแสดงความคิดและความรู้สึก และด้านการยอมรับสมาชิก

2.2.2 นำข้อมูลที่ได้รับการยืนยันและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากผู้เชี่ยวชาญไปปรับแก้ไขนิยามปฏิบัติการ ดำเนินการสร้างแบบสอบถามสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น โดยได้แบบสอบถามสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น จำนวน 38 ข้อ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามนิยามปฏิบัติการ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตรส่วนประเมินค่า (Rating scale) 5 ระดับ คือ จริงมากที่สุด จริงมาก จริงบ้างไม่จริงบ้าง จริงน้อย และจริงน้อยที่สุด

2.2.3 นำแบบสอบถามสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) จำนวน 11 คน (ภาคผนวก ข) แสดงความคิดเห็นพิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถามกับนิยามปฏิบัติการที่กำหนดไว้ แล้วนำมาวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) การคัดเลือกข้อคำถามดำเนินการโดยพิจารณาเฉพาะข้อที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ .50 ขึ้นไป (Cox & Vargas, 1996; อ้างอิงใน ศิริชัย กาญจนวาสี, 2548) ซึ่งตัดข้อคำถามออกไป 8 ข้อ โดยได้ข้อคำถามจำนวนทั้งสิ้น 30 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.82 - 1.00 (ภาคผนวก ข) ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนะให้ปรับปรุงข้อความบางข้อคำถามของแบบสอบถามสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น โดยผู้วิจัยได้ทำการปรับปรุงข้อความตามที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะ ผู้วิจัยกำหนดระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

+1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นบ่งชี้ถึงสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มของวัยรุ่น

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้น บ่งชี้ถึงสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มของวัยรุ่น

-1 หมายถึง เมื่อแน่ใจว่าข้อความถามนั้น ไม่บ่งชี้ถึงสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มของวัยรุ่น

2.2.4 นำแบบสอบถามสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นที่ปรับปรุงแล้วจำนวน 30 ข้อ ไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 475 คน เพื่อนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลมาใช้แสดงหลักฐานความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory factor analysis: CFA) ในการเก็บข้อมูลกับกลุ่มเป้าหมายได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์กลับคืนมาทั้งสิ้นจำนวน 442 ชุด คิดเป็นร้อยละ 92.5 ซึ่งถือว่ามีอัตราการตอบสนองอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ คือ ร้อยละ 90 ขึ้นไปของกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย (ผ่องพรรณ ตรัยมงคลกูล และสุภาพ ฉัตราภรณ์, 2553: 152; อ้างอิงใน Borg & Gail, 1983)

2.2.5 สำหรับในการเก็บข้อมูลกับกลุ่มเป้าหมาย ผู้วิจัยได้เลือกกลุ่มเป้าหมายจำนวน 30 คน จาก 442 คน เพื่อใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างของการหาคุณภาพเครื่องมือในการวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกรายข้อด้วยการแสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของแบบสอบถามสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นรายข้อและทั้งฉบับ (Item-total correlation) นำข้อความหรือข้อคำถามที่สร้างมาทดลองใช้ (Try-out of items) ซึ่งจำนวน 30 คน ที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างของการหาคุณภาพเครื่องมือถือว่าเป็นเกณฑ์ที่มีความเหมาะสมและรับได้ (องอาจ นัยพัฒน์, 2554: 208) ผู้วิจัยดำเนินการด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบมีระบบ (Systematic sampling) โดยการสุ่มหาตัวเริ่มต้น (Random start) และนับไป

ตามช่วงของการสุ่ม (Random interval) ของแบบสอบถามทุกๆ ฉบับที่ 13 ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างที่สุ่มออกมาจะถูกดึงออกมาจากทุกคณะของกลุ่มเป้าหมาย (ศิริชัย กาญจนวาสี ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์ และดิเรก ศรีสุโข, 2551: 30) ผู้วิจัยคัดข้อที่มีค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ .20 ขึ้นไป ได้ข้อคำถามรวมทั้งสิ้น 30 ข้อ และปรากฏค่าอำนาจจำแนกทั้งฉบับอยู่ระหว่าง 0.27 - 0.87 นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ตรวจสอบคุณภาพ โดยการหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟ่า (α -Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟ่า อยู่ระหว่าง 0.72 – 0.91 และค่าสัมประสิทธิ์แอลฟ่าทั้งฉบับ เท่ากับ 0.95 ซึ่งแสดงว่าแบบสอบถามสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นนี้มีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับสูง ส่วนค่าความเชื่อมั่นรายด้าน และทั้งฉบับของแบบสอบถามทั้ง 7 ด้าน สามารถจำแนกได้ ดังตาราง 5

ตาราง 5 แสดงคุณภาพของแบบสอบถามสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมและรายด้าน

ด้านสัมพันธภาพเชิงบวก	จำนวนข้อ	ค่าอำนาจจำแนก	ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟ่า (∞)
ด้านความใส่ใจ	4	0.42 – 0.59	0.72
ด้านความร่วมมือ	5	0.30 – 0.81	0.75
ด้านการเปิดเผยตนเอง	4	0.55 – 0.81	0.87
ด้านการสนับสนุนในกลุ่ม	4	0.39 – 0.66	0.73
ด้านความรู้สึกสบายใจและไว้วางใจ	5	0.29 – 0.77	0.82
ด้านการแสดงความคิดและความรู้สึก	4	0.75 – 0.86	0.91
ด้านการยอมรับสมาชิก	4	0.44 – 0.66	0.75
สัมพันธภาพเชิงบวกโดยรวม	**30**	**0.27 – 0.87**	**0.95**

2.2.6 แบบสอบถามสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น ฉบับสมบูรณ์ที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้วมีจำนวน 30 ข้อ โดยจำนวนข้อคำถามของแบบสอบถามแต่ละด้านมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) ด้านความใส่ใจ จำนวน 4 ข้อ คือ ข้อที่ 1 - 4
2) ด้านความร่วมมือ จำนวน 5 ข้อ คือ ข้อที่ 5 - 9
3) ด้านการเปิดเผยตนเอง จำนวน 4 ข้อ คือ ข้อที่ 10 - 13
4) ด้านการสนับสนุนในกลุ่ม จำนวน 4 ข้อ คือ ข้อที่ 14 - 17
5) ด้านความรู้สึกสบายใจและไว้วางใจ จำนวน 5 ข้อ คือ ข้อที่ 18 - 22
6) ด้านการแสดงความคิดและความรู้สึก จำนวน 4 ข้อ คือ ข้อที่ 23 - 26
7) ด้านการยอมรับสมาชิก จำนวน 4 ข้อ คือ ข้อที่ 27 – 30

ตัวอย่าง แบบสอบถามสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น

ข้อคำถาม	จริงมากที่สุด ◄——► จริงน้อยที่สุด				
	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)
ตัวอย่างด้านความใส่ใจ					
0 เมื่ออยู่ในกลุ่ม ฉันสนใจสิ่งที่เพื่อนคนอื่นพูด					
00 เมื่ออยู่ในกลุ่มฉันสบสายตา และมองหน้าเวลาเพื่อนคนอื่นพูด					
ตัวอย่างด้านความร่วมมือ					
0 เมื่ออยู่ในกลุ่ม ฉันถามคำถามกับเพื่อนเมื่อมีข้อสงสัย					
00 เมื่ออยู่ในกลุ่ม ฉันร่วมทำกิจกรรมต่างๆ					
ตัวอย่างด้านการเปิดเผยตนเอง					
0 เมื่ออยู่ในกลุ่ม ฉันสามารถบอก และเล่าเรื่องราวของตนเองทั้งในอดีตและปัจจุบัน					
00 เมื่ออยู่ในกลุ่ม ฉันสามารถแลกเปลี่ยน และบอกเรื่องที่เป็นด้านลบ (เช่น ความไม่สบายใจ ความกังวล ความกลัว ความลับ เรื่องน่าอาย จุดด้อย ปัญหาต่างๆ) ของตนเอง					
ตัวอย่างด้านการสนับสนุนในกลุ่ม					
0 เมื่ออยู่ในกลุ่ม หากเพื่อนขอความช่วยเหลือฉันจะให้ความช่วยเหลือเพื่อนในกลุ่ม					
00 เมื่ออยู่ในกลุ่ม มีเพื่อนสมาชิกรู้สึกท้อแท้ ฉันพูดให้กำลังใจเพื่อน					
ตัวอย่างด้านความรู้สึกสบายใจและไว้วางใจ					
0 เมื่ออยู่ในกลุ่ม ฉันจะนั่งในท่าทางที่สบาย และผ่อนคลาย					
00 เมื่ออยู่ในกลุ่มฉันสบายใจที่จะแสดงความคิดเห็น หรือพูดจาหยอกล้อกับเพื่อนสมาชิกในกลุ่ม					
ตัวอย่างด้านการแสดงความคิดและความรู้สึก					
0 เมื่ออยู่ในกลุ่ม ฉันสามารถเสนอความคิด และมุมมองของตนเอง					
00 เมื่ออยู่ในกลุ่ม ฉันสามารถบอกความรู้สึกนึกคิดฉันกับเพื่อนสมาชิกกลุ่มให้รับรู้ได้					
ตัวอย่างด้านการยอมรับสมาชิก					
0 เมื่ออยู่ในกลุ่ม ฉันสามารถแสดงความคิดเห็นที่สอดคล้องกับความคิดเห็นของเพื่อนสมาชิกกลุ่มได้					
00 เมื่ออยู่ในกลุ่ม ฉันไม่วิพากษ์ วิจารณ์ หรือแสดงท่าทีที่ไม่เห็นด้วยกับสิ่งที่สมาชิกพูด					

เกณฑ์การให้คะแนนแบบสอบถามสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น ผู้วิจัยแบ่งระดับของการกำหนดคะแนนในการตอบ ดังต่อไปนี้

คะแนน 5 หมายถึง จริงมากที่สุด
คะแนน 4 หมายถึง จริงมาก
คะแนน 3 หมายถึง จริงบ้างไม่จริงบ้าง
คะแนน 2 หมายถึง จริงน้อย
คะแนน 1 หมายถึง จริงน้อยที่สุด

เกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยของคะแนนแบบสอบถามสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น

คะแนน	การแปลผล
4.51 – 5.00	สัมพันธภาพเชิงบวกในระดับมากที่สุด
3.51 – 4.50	สัมพันธภาพเชิงบวกในระดับมาก
2.51 – 3.50	สัมพันธภาพเชิงบวกในระดับปานกลาง
1.51 – 2.50	สัมพันธภาพเชิงบวกในระดับน้อย
1.00 – 1.50	สัมพันธภาพเชิงบวกในระดับน้อยที่สุด

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในระยะที่ 1 ของการศึกษาองค์ประกอบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการเชิงคุณภาพและปริมาณ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ

1. จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยดำเนินการสืบค้นและคัดเลือกเอกสารจากหลากหลายแหล่งข้อมูล และวิเคราะห์ สังเคราะห์เนื้อหา เพื่อนำมากำหนดเป็นกรอบตัวบ่งชี้สัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น และสร้างเป็นประเด็นคำถามเบื้องต้นสำหรับการดำเนินการสัมภาษณ์ต่อไป

2. ติดต่อประสานงานกับผู้เชี่ยวชาญเพื่อทำการนัดวันและเวลาในการขอสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล

3. ดำเนินการสัมภาษณ์กับผู้เชี่ยวชาญแบบตัวต่อตัว (Face to face interview) ตามวันและเวลาที่นัดหมาย โดยใช้เวลาในการสัมภาษณ์ 30 – 45 นาทีกับผู้เชี่ยวชาญจำนวน 13 คน โดยก่อนดำเนินการสัมภาษณ์ผู้วิจัยจะทบทวนประเด็นสำคัญในการสัมภาษณ์ก่อนดำเนินการสัมภาษณ์จริงทุกครั้ง

การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ

1. ติดต่อประสานงานกับอาจารย์ประจำวิชาของกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาเพื่อขออนุญาตและขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลสำหรับการวิจัย

2. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลเองกับนิสิตทั้ง 6 คณะ ได้แก่ คณะพลศึกษา คณะมนุษยศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ และคณะสังคมศาสตร์ ทั้งนี้สำหรับคณะพลศึกษา ผู้วิจัยได้ฝากให้อาจารย์ผู้สอนเป็นผู้ทำการเก็บข้อมูลแทน เนื่องจากนิสิตคณะพลศึกษามีการเรียนการสอนอยู่ที่องครักษ์ ซึ่งมีจำนวนนิสิตทั้งสิ้นจำนวน 475 คน ในระหว่างการเก็บข้อมูลผู้วิจัยได้มีการอธิบายเกี่ยวกับประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการตอบแบบสอบถามเพื่อให้สมาชิกกลุ่มเข้าใจและรับรู้ตรงกันในเรื่องความหมายของ "กลุ่ม" ในแบบสอบถามว่า หมายถึง การที่มีเพื่อนต่างสาขาวิชาเอกหรือต่างคณะมาอยู่ร่วมกัน (5 – 6 คน) ซึ่งในกลุ่มนั้นจะมีการพูดคุยและมีการทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน นอกจากนี้ผู้วิจัยได้อธิบายเพิ่มเติมว่า สำหรับนิสิตที่เรียนในรายวิชาชีพครู ศษ 241 นั้นจะต้องมีการเข้าร่วมการให้คำปรึกษากลุ่มในลักษณะดังกล่าวทุกคน (เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามจินตนาการใกล้เคียงกับเหตุการณ์จริงของการเข้าร่วมการให้คำปรึกษากลุ่มมากที่สุด)

3. ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบและคัดเลือกแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์ออก คงเหลือแบบสอบถามสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นที่สามารถใช้ในการวิเคราะห์องค์ประกอบทั้งสิ้น 442 ชุด

4. ผู้วิจัยตรวจสอบแบบสอบถามสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นอีกครั้งเพื่อดูความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม แล้วนำแบบสอบถามจากการเก็บข้อมูลออกมา 30 ชุด เพื่อวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือโดยการหาความเชื่อมั่น ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบสอบถามสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น และนำแบบสอบถามจำนวน 412 ชุด มาวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น

4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการจัดกระทำข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการเชิงคุณภาพและปริมาณ โดยมีรายละเอียดดังนี้

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยนำข้อมูลเชิงคุณภาพที่เก็บรวมรวมได้จากการศึกษาเอกสาร แนวคิด และการวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมถึงข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) โดยดำเนินการถอดข้อมูลที่เป็นประเด็นสำคัญจากการสัมภาษณ์เชื่อมโยงกับประเด็นที่เกี่ยวข้อง และจำแนกแยกย่อยข้อมูลของผู้ให้ข้อมูลแต่ละคน ตามมุมมองที่สะท้อนถึงองค์ประกอบของสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างนิยามและนำไปพัฒนาตัวบ่งชี้สัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นต่อไป

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

ผู้วิจัยนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับลักษณะของกลุ่มเป้าหมาย โดยใช้สถิติวิเคราะห์พื้นฐาน ได้แก่ จำนวน (Frequency) ร้อยละ (Percent) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

ส่วนที่ 2 สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่ การหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น และแบบสังเกตพฤติกรรมสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective - Congruence: IOC) การหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น โดยการหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับภาพรวม (Item-total correlation) โดยใช้สูตรสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Coefficient Correlation) และการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น โดยการใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟ่าของครอนบัค (Coefficient Cronbach's Alpha)

ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลการวัดสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory factor analysis) ด้วยโปรแกรมการวิเคราะห์ข้อมูลสำเร็จรูป

ระยะที่ 2 การพัฒนาและศึกษาผลการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น

การกำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การดำเนินงานในระยะนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเทคนิคเชิงคุณภาพและปริมาณ โดยการวิเคราะห์และสังเคราะห์เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ในการให้คำปรึกษาจากเอกสารและงานวิจัยในต่างประเทศที่เกี่ยวข้อง จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาดำเนินการสนทนากลุ่ม (Focus group) กับผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 2 ครั้ง เพื่อนำผลที่ได้จากเทคนิคเชิงคุณภาพมาพัฒนาเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ และศึกษาผลการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น โดยมีกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลครั้งที่ 1

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการคัดเลือกเทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นเบื้องต้น โดยการสนทนากลุ่มในครั้งที่ 1 เพื่อตรวจสอบโดยใช้มุมมองพิจารณาความเหมาะสมของผู้เชี่ยวชาญ (Expert perspective) ของการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ต่างๆ จากผู้เชี่ยวชาญด้านจิตบำบัด ด้านจิตวิทยาคลินิกและด้านการให้คำปรึกษา จำนวน 5 คน โดยมีเกณฑ์การพิจารณา คือ สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอกสาขาการให้คำปรึกษาหรือเป็นผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาหรืองานที่เกี่ยวข้องหรือเป็นอาจารย์ผู้สอนในระดับอุดมศึกษาที่สอนรายวิชาเกี่ยวกับการให้คำปรึกษา

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ครั้งที่ 2

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการพัฒนาเทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น โดยการสนทนากลุ่ม ครั้งที่ 2 เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของขั้นตอนการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ ได้แก่ ความถูกต้องของเนื้อหา ความเหมาะสมของการใช้ภาษา คำสั่ง ระยะเวลา และขั้นตอนของการดำเนินการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ในการเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น จากผู้เชี่ยวชาญด้านการให้คำปรึกษา จำนวน 5 คน โดยมีเกณฑ์การพิจารณา คือ สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอกสาขาการให้คำปรึกษาหรือที่เกี่ยวข้อง หรือเป็นผู้ปฏิบัติงานด้านการให้คำปรึกษาหรือที่เกี่ยวข้อง หรือเป็นอาจารย์ผู้สอนในระดับอุดมศึกษาที่สอนรายวิชาเกี่ยวกับการให้คำปรึกษา

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มของวัยรุ่น คือ นิสิตระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 2 หลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 ประกอบด้วยนิสิต 6 คณะ ได้แก่ คณะศึกษาศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ คณะพลศึกษา และคณะวิทยาศาสตร์ จำนวนทั้งสิ้น 412 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น จำนวน 54 คน ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive seclection method) จากกลุ่มประชากรที่ใช้ในระยะที่ 1 การวิเคราะห์องค์ประกอบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น โดยผู้วิจัยมีขั้นตอน วิธีการในการคัดเลือก และเกณฑ์ในการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างดังกล่าว ดังต่อไปนี้

1. การเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง จากกลุ่มที่มีคะแนนเฉลี่ยของสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมตั้งแต่เปอร์เซ็นไทล์ที่ 33 ลงมา พบว่ามีจำนวนทั้งสิ้น 130 คน

2. การสอบถามการเข้าร่วมการทดลองโดยใช้เกณฑ์การคัดเลือกเข้ากลุ่ม คือ ความสมัครใจในการเข้าร่วมการทดลอง และลงนามยินยอมในแบบฟอร์มการเข้าร่วมการวิจัย (Informed consent) โดยเกณฑ์ความสมัครใจ (Voluntary) นั้นเป็นเกณฑ์สำคัญของการดำเนินการให้คำปรึกษากลุ่มที่ผู้วิจัยต้องพิจารณาเป็นสำคัญ ตามแนวคิดของคอเรย์ คอเรย์และคอเรย์ (Corey, Corey, & Corey, 2014: 63) ซึ่งได้กลุ่มตัวอย่างที่ยินยอม และมีความสมัครใจเข้าร่วมการทดลอง จำนวน 54 คน

3. การจัดสรรกลุ่มการทดลองและกลุ่มควบคุม สำหรับการวิจัยครั้งนี้แบ่งกลุ่มทดลองออกเป็น 8 กลุ่ม และกลุ่มควบคุม 1 กลุ่ม ตามแนวคิดของจาคอบส์ แมซสัน และฮาร์วิล (Jacops, Masson, & Harvill, 2006: 400) กล่าวว่าจำนวนที่มีความเหมาะสมที่ใช้ในการให้คำปรึกษากลุ่ม คือ จำนวน 6 คน ดังนั้นผู้วิจัยจึงกำหนดให้กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมให้มีจำนวนผู้เข้าร่วมกลุ่มละ 6 คน เท่ากัน รวม 9 กลุ่ม เป็นจำนวนทั้งสิ้น 54 คน สำหรับการเลือกกลุ่มตัวอย่างเข้ากลุ่มการทดลองและกลุ่มควบคุมใช้วิธีการกำหนดนิสิตในแต่ละคณะและสาขาวิชา (ไม่ให้ซ้ำสาขาวิชา) เข้ากลุ่มทั้ง 9 กลุ่ม

อย่างสุ่ม (Random assignment) หลังจากนั้นจึงทำการสุ่มวิธีการทดลอง (Treatment random) โดยวิธีการจับสลากเพื่อกำหนดเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ในการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

2. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในระยะที่ 2 ประกอบด้วย แบบสังเกตพฤติกรรมสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น แบบรายงานตนเอง และเทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น โดยมีรายละเอียดในการสร้างเครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

2.1 แบบสังเกตพฤติกรรมสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น

2.1.1 สร้างข้อคำถามของแบบสังเกตพฤติกรรมสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น โดยนำมาพิจารณาจากนิยามปฏิบัติการ โดยได้แบบสังเกตพฤติกรรมสัมพันธภาพเชิงบวกจำนวน 28 ข้อ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามนิยามปฏิบัติการ ซึ่งแบบสังเกตมีลักษณะของการตรวจสอบรายการของพฤติกรรม (Check list) เพื่อใช้ในการประเมินพฤติกรรมที่บ่งชี้ถึงการมีสัมพันธภาพเชิงบวกในระหว่างการดำเนินการให้คำปรึกษากลุ่ม โดยแบ่งระดับการประเมินออกเป็น 2 ระดับ คือ มีและไม่มี

2.1.2 นำแบบสังเกตพฤติกรรมสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) จำนวน 11 คน (ภาคผนวก ข) แสดงความคิดเห็นพิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถามกับนิยามปฏิบัติการที่กำหนดไว้ แล้วนำมาวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) การคัดเลือกข้อคำถามดำเนินการโดยพิจารณาเฉพาะข้อที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ .50 ขึ้นไป (Cox & Vargas, 1996; อ้างอิงในศิริชัย กาญจนวาสี, 2548) โดยแบบสังเกตพฤติกรรมสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น ได้ข้อคำถามทั้งหมด 28 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง 1.00 (ภาคผนวก ข) ผู้วิจัยกำหนดระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

+1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นบ่งชี้ถึงสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มของวัยรุ่น

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้น บ่งชี้ถึงสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มของวัยรุ่น

-1 หมายถึง เมื่อแน่ใจว่าข้อความถามนั้น ไม่บ่งชี้ถึงสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มของวัยรุ่น

2.3.4 ได้แบบสังเกตพฤติกรรมสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น ฉบับสมบูรณ์ที่ใช้ประเมินระหว่างการดำเนินการทดลองที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้วมีจำนวน 28 ข้อ โดยจำนวนข้อคำถามของแบบวัดแต่ละด้านมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) ด้านความใส่ใจ	จำนวน 4 ข้อ คือ ข้อที่ 1 - 4
2) ด้านความร่วมมือ	จำนวน 3 ข้อ คือ ข้อที่ 5 - 7
3) ด้านการเปิดเผยตนเอง	จำนวน 4 ข้อ คือ ข้อที่ 8 - 11
4) ด้านการสนับสนุนในกลุ่ม	จำนวน 4 ข้อ คือ ข้อที่ 12 - 15
5) ด้านความรู้สึกสบายใจและไว้วางใจ	จำนวน 5 ข้อ คือ ข้อที่ 16 - 20
6) ด้านการแสดงความคิดและความรู้สึก	จำนวน 4 ข้อ คือ ข้อที่ 21 - 24
7) ด้านการยอมรับสมาชิก	จำนวน 4 ข้อ คือ ข้อที่ 25 - 28

ตัวอย่าง แบบสังเกตพฤติกรรมสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น

พฤติกรรมที่สังเกตสมาชิกกลุ่ม	มี	ไม่มี	ข้อเสนอแนะ
ด้านความใส่ใจ 0 สนใจสิ่งที่เพื่อนคนอื่นพูดในกลุ่ม 00 สบสายตา มองหน้าเวลาเพื่อนคนอื่นในกลุ่มพูด			
ด้านความร่วมมือ 0 ถามคำถามกับเพื่อนสมาชิกในกลุ่ม 00 ทำกิจกรรมต่างๆ ที่ผู้นำกลุ่มมอบหมายในขณะอยู่ในกลุ่ม			
ด้านการเปิดเผยตนเอง 0 บอกและเล่าเรื่องราวต่างๆ ของตนเองในกลุ่ม 00 บอกเรื่องที่เป็นด้านลบ (เช่น ความไม่สบายใจ ความกังวล ความกลัว เรื่องน่าอาย ความลับ ปัญหาส่วนตัวต่างๆ) ให้กับสมาชิกในกลุ่ม			
ด้านการสนับสนุนในกลุ่ม 0 ให้ความช่วยเหลือเพื่อนในกลุ่ม 00 พูดให้กำลังใจกับเพื่อนสมาชิกในกลุ่ม			
ด้านความรู้สึกสบายใจและไว้วางใจ 0 นั่งในท่าทางที่สบาย 00 ยิ้ม หรือหัวเราะในกลุ่ม			
ด้านการแสดงความคิดและความรู้สึก 0 เสนอความคิด มุมมองของตนเองให้กลุ่มทราบ 00 บอกความรู้สึกของตนเองต่อสมาชิกกลุ่มคนอื่นได้รู้			
ด้านการยอมรับสมาชิก 0 แสดงความคิดเห็นที่สอดคล้องกับความคิดเห็นของเพื่อนสมาชิกกลุ่ม 00 แสดงการเห็นด้วยกับสิ่งที่เพื่อนพูด ไม่ว่าจะเป็นท่าทาง หรือคำพูดที่สนับสนุนกับความคิดของเพื่อนในกลุ่ม			

2.2 แบบรายงานตนเอง มีขั้นตอนการดำเนินการการสร้างเครื่องมือ ดังต่อไปนี้

การสร้างแบบรายงานตนเอง (Self-report form) มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ในการประเมินประโยชน์ (Usefulness) และคุณภาพด้านความพึงพอใจ (Quality of satisfaction) ที่มีต่อการเข้าร่วมการทดลองและการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ของสมาชิกที่เข้าร่วมกลุ่มทดลอง โดยแบบรายงานตนเองมีทั้งลักษณะมาตรประเมินค่า 5 ระดับ และข้อคำถามปลายเปิด ซึ่งพัฒนาขึ้นจากโปรแกรมการประเมินการฝึกอบรมการดำเนินกลุ่มเชิงสร้างสรรค์ (The creative group work training program evaluation) (O'Sullivan, Blatch, & Toh, 2014: 133) โดยเป็นการนำประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องบางส่วนมาเพื่อใช้ในการประเมินผลการทดลองโดยการรายงานตนเองของกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมการทดลอง

ตัวอย่าง แบบรายงานตนเอง (แบบรายงานตนเอง แสดงในภาคผนวก จ)

แบบรายงานตนเอง (Self - report)

คำชี้แจง ขอให้ท่านทำเครื่องหมาย O ตัวเลขที่ตรงกับความคิด ความรู้สึกของท่านมากที่สุด และตอบคำถามเกี่ยวกับประโยชน์และความพึงพอใจจากการเข้าร่วมกลุ่ม

โดยภาพรวมท่านได้รับประโยชน์จากการเข้ากลุ่ม และทำให้ได้รับประสบการณ์ที่ดีเพิ่มขึ้นอยู่ในระดับใด

1.....2.....3.....4.....5

น้อยที่สุด น้อย ปานกลาง มาก มากที่สุด

- ขอให้ท่านระบุถึงประโยชน์หรือประสบการณ์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกลุ่มในครั้งนี้ (แสดงความคิด ความรู้สึก ความประทับใจ หรือสิ่งที่รู้สึกอึดอัดใจในการเข้ากลุ่ม)

.....

.....

2.3 เทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น โดยมีแนวทางการพัฒนาดังต่อไปนี้

2.3.1 นำองค์ประกอบของสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นที่ได้จากการศึกษาในระยะที่ 1 มาสร้างเป็นกรอบแนวคิดในการพัฒนาเทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น โดยผู้วิจัยได้ศึกษาเทคนิคและวิธีการจากเอกสารตำราและงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในต่างประเทศ โดยมีจุดมุ่งหมายสำคัญคือการมุ่งเน้นเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ที่ใช้ในการเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น

2.3.2 ตรวจสอบความเหมาะสมเบื้องต้นของเทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อใช้ในการเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น จากผู้เชี่ยวชาญด้านจิตบำบัด ด้านจิตวิทยาคลินิก และด้านการให้คำปรึกษา จำนวน 5 คน ทำการสนทนากลุ่ม (Focus group) ครั้งที่ 1 โดยผู้วิจัยนำเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ที่ได้จากการศึกษาและค้นคว้าจากเอกสาร งานวิจัยในต่างประเทศ จำนวน 9 เทคนิค ได้แก่ เทคนิคเกมกระดาน เทคนิคการวาดรูปอย่างอิสระ เทคนิคการใช้ลูกบอล เทคนิคการเขียนหนังสือ เทคนิคซีดีชีวิตของฉัน เทคนิคนิตยสาร เทคนิคการเลือกสิ่งของ และเทคนิคบทกลอน คำคมมาตรวจสอบสอบความเหมาะสมเบื้องต้น ซึ่งผู้เชี่ยวชาญคัดเลือกและตรวจสอบโดยใช้ดุลยพินิจพิจารณาความเหมาะสม (Expert perspective) ของการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ต่างๆ เพื่อการเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น โดยมีแบบประเมินความเหมาะสมเบื้องต้นของการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ในการเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นประกอบการดำเนินการสนทนากลุ่ม (ดังแสดงภาคผนวก ค)

ตัวอย่าง แบบประเมินความเหมาะสมเบื้องต้นของการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ในการเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น

คำชี้แจง ให้ท่านทำเครื่องหมาย / ในช่องที่ท่านคิดว่าเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ที่กำหนดให้แต่ละเทคนิคสามารถทำให้เกิดสัมพันธภาพเชิงบวกในด้านต่างๆ ในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น

เทคนิคเชิงสร้างสรรค์	สัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น						
	ความใส่ใจในกลุ่ม	ความร่วมมือในกลุ่ม	การเปิดเผยตนเอง	การสนับสนุนในกลุ่ม	ความรู้สึกสบายใจและไว้วางใจ	การแสดงความคิดความรู้สึก	การยอมรับสมาชิก
เทคนิคเกมกระดาน บอกเล่าเก้าสิบ							
เทคนิคศิลปะของฉัน							

โดยผลจากการคัดเลือกและตรวจสอบโดยใช้ดุลยพินิจพิจารณาความเหมาะสมของการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ทั้ง 9 เทคนิค สามารถใช้ในการเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น ซึ่งผลจากการทำสนทนากลุ่มได้ตัดเทคนิคการเขียนหนังสือออก 1 เทคนิค เหลือเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ทั้งหมด 8 เทคนิค ดังแสดงในตาราง 6

ตาราง 6 การวิเคราะห์ มุมมองของผู้เชี่ยวชาญ (Expert perspective) เกี่ยวกับการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ในการเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น

เทคนิคเชิงสร้างสรรค์	มุมมองผู้เชี่ยวชาญ	สัมพันธภาพเชิงบวก							ข้อเสนอแนะผู้เชี่ยวชาญ
		ความใส่ใจ	ความร่วมมือ	เปิดเผยตนเอง	สนับสนุนในกลุ่ม	รู้สึกสบายใจและไว้วางใจ	แสดงความคิดความรู้สึก	ยอมรับสมาชิก	
เกมกระดานบอกเล่าเก้าสิบ	คนที่ 1	*	*	*	*	*	*	*	เทคนิคที่นำมาใช้มีความเหมาะสม
	คนที่ 2	*	*	*	*	*	*	*	
	คนที่ 3	*	*	*	*	*	*	*	
	คนที่ 4	*	*	X	*	X	*	X	
	คนที่ 5	*	*	*	*	*	*	*	
ศิลปะของฉัน	คนที่ 1	*	*	*	*	*	*	*	การใช้คำสั่งต้องมีความชัดเจน
	คนที่ 2	*	*	*	*	*	*	*	
	คนที่ 3	*	*	*	*	*	*	*	
	คนที่ 4	*	*	*	*	X	*	*	
	คนที่ 5	*	*	*	*	*	*	*	
คำพยากรณ์	คนที่ 1	*	*	*	*	*	*	*	เทคนิคที่นำมาใช้มีความเหมาะสม
	คนที่ 2	*	*	*	*	*	*	*	
	คนที่ 3	*	*	*	*	*	*	*	
	คนที่ 4	*	*	*	*	*	*	*	
	คนที่ 5	*	*	*	*	*	*	*	
บอลพิศวง	คนที่ 1	*	*	*	*	*	*	*	เป็นเทคนิคที่สร้างสนใจและเหมาะสมกับวัยรุ่น
	คนที่ 2	*	*	*	*	*	*	*	
	คนที่ 3	*	*	*	*	*	*	*	
	คนที่ 4	*	*	*	*	X	*	X	
	คนที่ 5	*	*	*	*	*	*	*	
หนังสือชีวิต	คนที่ 1	*	*	*	*	*	*	*	เทคนิคนี้อาจไม่เหมาะสมกับวัยรุ่นไทย
	คนที่ 2	*	*	*	*	*	*	*	
	คนที่ 3	*	*	*	*	*	*	*	
	คนที่ 4	*	*	*	X	*	X	*	
	คนที่ 5	*	*	*	*	*	*	*	
อัลบั้มเพลงชีวิต	คนที่ 1	*	*	*	*	*	*	*	ควรมีการนำเทคโนโลยีมาใช้ร่วมการทำกิจกรรม
	คนที่ 2	*	*	*	*	*	*	*	
	คนที่ 3	*	*	*	*	*	*	*	
	คนที่ 4	*	*	*	*	*	*	X	
	คนที่ 5	*	*	*	*	*	*	*	

ตาราง 6 การวิเคราะห์ มุมมองของผู้เชี่ยวชาญ (Expert perspective) เกี่ยวกับการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ในการเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น (ต่อ)

เทคนิคเชิงสร้างสรรค์	มุมมองผู้เชี่ยวชาญ	สัมพันธภาพเชิงบวก							ข้อเสนอแนะผู้เชี่ยวชาญ
		ความใส่ใจ	ความร่วมมือ	เปิดเผยตนเอง	สนับสนุนในกลุ่ม	รู้สึกสบายใจและไว้วางใจ	แสดงความคิดความรู้สึก	ยอมรับสมาชิก	
สิ่งแทนฉัน	คนที่ 1	*	*	*	*	*	*	*	เลือกสิ่งของที่ใช้ให้มีความหลากหลาย
	คนที่ 2	*	*	*	*	*	*	*	
	คนที่ 3	*	*	*	*	*	*	*	
	คนที่ 4	*	*	*	*	*	*	X	
	คนที่ 5	*	*	*	*	*	*	*	
นิตยสารของฉัน	คนที่ 1	*	*	*	*	*	*	*	พิจารณาการเลือกใช้นิตยสารให้เหมาะสมกับวัยรุ่น
	คนที่ 2	*	*	*	*	*	*	*	
	คนที่ 3	*	*	*	*	*	*	*	
	คนที่ 4	*	*	*	*	*	*	*	
	คนที่ 5	*	*	*	*	*	*	*	
กวีชีวิตข้อคิดคำคม	คนที่ 1	*	*	*	*	*	*	*	เทคนิคที่น่าสนใจและควรเลือกคำคมจากบทละครมาใช้
	คนที่ 2	*	*	*	*	*	*	*	
	คนที่ 3	*	*	*	*	*	*	*	
	คนที่ 4	*	*	*	*	*	*	*	
	คนที่ 5	*	*	*	*	*	*	*	

หมายเหตุ * หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญเห็นสอดคล้อง และ X หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญเห็นไม่สอดคล้อง

2.3.3 จากนั้นผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่มในครั้งที่ 1 ดำเนินการสร้างและพัฒนาเทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.3.3.1 เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ที่พัฒนาขึ้นแต่ละเทคนิคมุ่งนำไปใช้ในการเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่ม ซึ่งเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของสัมพันธภาพเชิงบวก 7 องค์ประกอบ คือ ด้านความใส่ใจ ด้านความร่วมมือ ด้านการเปิดเผยตนเอง ด้านการสนับสนุนในกลุ่ม ด้านความรู้สึกสบายใจและไว้วางใจ ด้านแสดงความคิดและความรู้สึก และด้านการยอมรับสมาชิก

2.3.3.2 ได้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวก 8 เทคนิค ประกอบด้วย เทคนิคเกมกระดานบอกเล่าเก้าสิบ เทคนิคศิลปะของฉัน เทคนิคคำพยากรณ์ เทคนิคบอลพิศวง เทคนิคอัลบั้มเพลงชีวิต เทคนิคนิตยสารของฉัน เทคนิคสิ่งแทนฉัน และเทคนิคบทกวีชีวิต ข้อคิดคำคม ที่จะใช้ในการทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง 8 กลุ่ม และดำเนินการทดลองโดยใช้เวลาแต่ละเทคนิค 1 ชั่วโมง 30 นาที ซึ่งการดำเนินการวิจัยนี้จะมุ่งศึกษาผลของการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ที่มีต่อสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นว่าได้ผลเป็นอย่างไร และแต่ละเทคนิคสามารถสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในด้านใดได้บ้าง

2.3.3.3 ขั้นตอนการพัฒนาเทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น ผู้วิจัยศึกษาและพัฒนาจากแนวคิดของวิธีการให้คำปรึกษาแบบสร้างสรรค์ ประกอบด้วยเทคนิค 8 เทคนิค ซึ่งในแต่ละเทคนิคจะมีขั้นตอนการดำเนินการ 3 ขั้นตอนโดยผู้วิจัยใช้หลักการของการดำเนินการกลุ่ม คือ ขั้นนำ ขั้นดำเนินการและขั้นสรุป (Rose, 1998: 50 - 52) และในการดำเนินการกลุ่มผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดของการเรียนรู้ผ่านการได้รับประสบการณ์ และการเรียนรู้ผ่านการสอน (O'Sullivan, Blatch, & Toh, 2014: 125 - 144) เป็นกรอบแนวคิดของการดำเนินการทดลอง โดยเทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มของวัยรุ่น ได้แก่

เทคนิคที่ 1 บอลพิศวง ซึ่งมีฐานแนวคิดการพัฒนาเทคนิคจากวิธีการเล่นโดยใช้เทคนิคการขว้างลูกบอลเป็นเทคนิคในการดำเนินกิจกรรม และการใช้แนวคิดของความต้องการทางจิตใจพื้นฐานของการเป็นมนุษย์ของทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบเผชิญความจริงมาสร้างเป็นข้อคำถามในลูกบอล

เทคนิคที่ 2 ศิลปะของฉัน ซึ่งมีฐานแนวคิดการพัฒนาเทคนิคจากวิธีการใช้ศิลปะประกอบด้วย เทคนิคการวาดรูปแบบอิสระและเทคนิคการใช้งานศิลปะตกแต่ง

เทคนิคที่ 3 นิตยสารของฉัน ซึ่งมีฐานแนวคิดการพัฒนาเทคนิคจากวิธีการใช้ศิลปะประกอบด้วย เทคนิคการใช้นิตยสาร เทคนิคการวาดรูปแบบอิสระและเทคนิคการใช้งานศิลปะตกแต่ง

เทคนิคที่ 4 อัลบั้มเพลงชีวิต ซึ่งมีฐานแนวคิดการพัฒนาเทคนิคจากวิธีการใช้ศิลปะและวิธีการใช้ดนตรี บูรณาการเทคนิคเข้าด้วยกัน ประกอบด้วย เทคนิคปกซีดี เทคนิคซีดีชีวิตของฉัน เทคนิคการเลือกเพลงที่ชื่นชอบและมีความหมาย และเทคนิคการฟังเพลง

เทคนิคที่ 5 กวีชีวิตข้อคิดคำคม ซึ่งมีฐานแนวคิดการพัฒนาเทคนิคจากวิธีการใช้วรรณกรรมและบทกลอน โดยการใช้เทคนิคบทกวี

เทคนิคที่ 6 คำพยากรณ์ ซึ่งฐานแนวคิดการพัฒนาเทคนิคจากวิธีการใช้กิจกรรมโดยการใช้เทคนิคโหราศาสตร์เชิงสร้างสรรค์

เทคนิคที่ 7 เกมกระดานบอกเล่าเก้าสิบ ซึ่งมีฐานแนวคิดการพัฒนาเทคนิคจากวิธีการใช้การเล่นและเกมและวิธีการใช้การเคลื่อนไหว ประกอบด้วย เทคนิคเกมกระดาน และเทคนิคการแสดงละคร

เทคนิคที่ 8 สิ่งแทนฉัน ซึ่งมีฐานแนวคิดการพัฒนาเทคนิคจากวิธีการใช้กิจกรรมโดยการใช้เทคนิคกิจกรรมการเลือกสิ่งของ

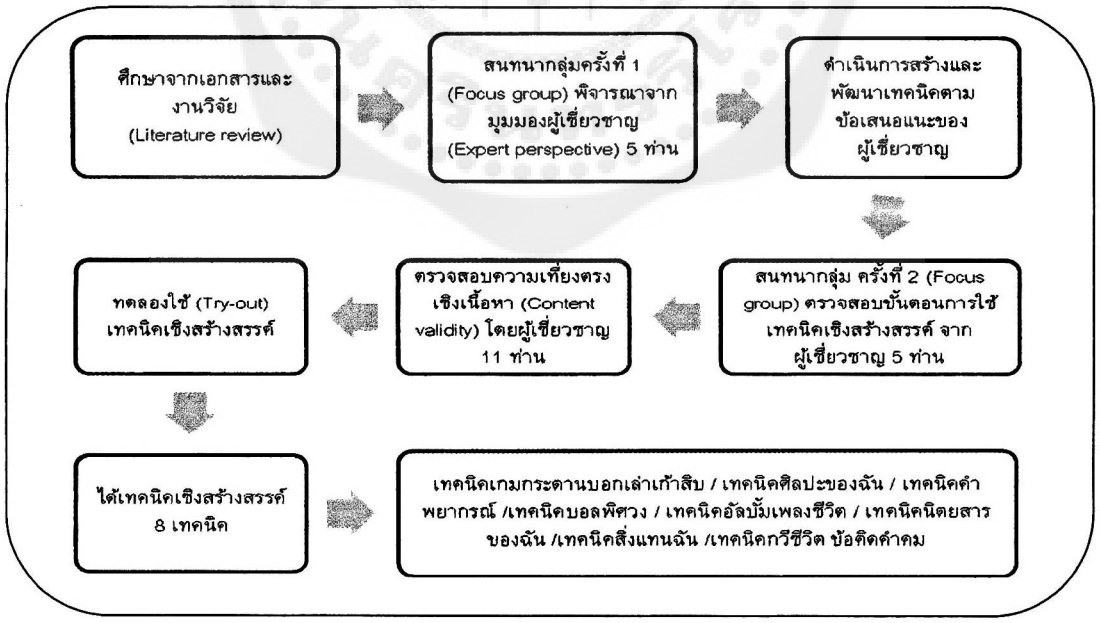
2.3.4 จากการพัฒนาเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ทั้ง 8 เทคนิค เมื่อได้ขั้นตอนการดำเนินการเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ ผู้วิจัยทำการหาคุณภาพเครื่องมือสำหรับเทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยการสนทนากลุ่ม (Focus group) ครั้งที่ 2 จากผู้เชี่ยวชาญด้านการให้คำปรึกษา จำนวน 5 คน (ภาคผนวก ค) เพื่อตรวจสอบกระบวนการ หลักการ แนวคิด ทฤษฎีต่างๆ ที่ใช้ในการสร้างเทคนิค ความถูกต้องของเนื้อหา ความเหมาะสมของการใช้ภาษา การใช้คำสั่ง ระยะเวลา และขั้นตอนของการดำเนินการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ ทั้ง 8 เทคนิค ซึ่งเกณฑ์การเลือกจำนวนผู้เชี่ยวชาญในการสนทนากลุ่มจำนวน 5 คน โดยจำนวนดังกล่าวถือว่าเป็นจำนวนที่มีความเหมาะสม (Houser, 2015: 95) อีกทั้งมีเกณฑ์การพิจารณาผู้เชี่ยวชาญ คือ สำเร็จการศึกษา

ปริญญาเอกด้านการให้คำปรึกษา หรือเป็นผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษา หรือเป็นอาจารย์ที่สอนอยู่ในสถานบันอุดมศึกษาที่มีการสอนรายวิชาเกี่ยวกับการให้คำปรึกษา

2.3.5 จากนั้นผู้วิจัยนำเทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นทั้ง 8 เทคนิคที่พัฒนาจากข้อเสนอแนะของการทำสนทนากลุ่ม ครั้งที่ 2 ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 11 คน (ภาคผนวก ง) ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) แสดงความคิดเห็นพิจารณาความสอดคล้องระหว่างจุดมุ่งหมาย ระยะเวลา วิธีการดำเนินการ และการประเมินผล กับนิยามปฏิบัติการที่กำหนดไว้ แล้วนำมาวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยการคัดเลือกเทคนิคเชิงสร้างสรรค์พิจารณาเฉพาะข้อที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ .50 ขึ้นไป (Cox & Vargas, 1996; อ้างอิงใน ศิริชัย กาญจนวาสี, 2548) ซึ่งเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ทั้ง 8 เทคนิค มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.91 - 1.00 (ภาคผนวก ง)

2.3.6 นำเทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นทั้ง 8 เทคนิคไปทดลองใช้ (Try-out) กับกลุ่มวัยรุ่นที่เป็นกลุ่มเป้าหมายแต่ไม่ใช่กลุ่มที่ใช้ในการทดลอง จำนวน 48 คน แบ่งออกเป็น 8 กลุ่ม จำแนกตามเทคนิค ในแต่ละกลุ่มประกอบด้วยสมาชิก จำนวน 6 คน นำผลจากการทดลองใช้มาปรับปรุงคุณภาพและแก้ไขก่อนนำไปใช้ในการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างจริง (การทดลองใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ ผู้วิจัยดำเนินการตามกระบวนการ ขั้นตอน เหมือนการทดลองจริง มีระยะเวลาการดำเนินการแต่ละครั้งแต่ละเทคนิค 1 ชั่วโมง 30 นาที) ช่วงเวลาที่ทดลองใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ตั้งแต่วันที่ 7 กันยายน ถึง 15 กันยายน พ.ศ.2559

2.3.7 ได้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ จำนวนทั้งสิ้น 8 เทคนิคสำหรับเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น ดังภาพประกอบ 7

ภาพประกอบ 7 ขั้นตอนการดำเนินการพัฒนาเทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

สำหรับระยะที่ 2 ของการวิจัยเป็นการพัฒนาและศึกษาผลการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ ดังต่อไปนี้

การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ในการให้คำปรึกษา ซึ่งได้ดำเนินการสืบค้นและคัดเลือกเอกสารจากหลากหลายแหล่งข้อมูล และวิเคราะห์ สังเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ต่างๆ เพื่อกำหนดเป็นแนวทางของการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น และสร้างเป็นแนวทางเบื้องต้นสำหรับการสนทนากลุ่ม

2. ติดต่อประสานงานกับผู้เชี่ยวชาญเพื่อทำการนัดวันและเวลาในการดำเนินการสนทนากลุ่ม ครั้งที่ 1 วันที่ 19 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2559 เวลา 10.30 – 13.30 น. ณ ห้องประชุม ดร.สาโรช บัวศรี ชั้น 3 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

3. ดำเนินการสนทนากลุ่ม ครั้งที่ 1 กับผู้เชี่ยวชาญด้านต่างๆ ประกอบ จิตแพทย์เด็กและวัยรุ่น 1คน นักจิตวิทยาคลินิก 1 คน และนักให้คำปรึกษา 3 คน โดยใช้เวลาในการสนทนากลุ่ม 3 ชั่วโมง เพื่อคัดเลือกและตรวจสอบสอบความเหมาะสมเบื้องต้นจากมุมมองดุลยพินิจของผู้เชี่ยวชาญ (Expert perspective) เกี่ยวกับความเหมาะสมของการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ต่างๆ ที่ได้จากเอกสารและงานวิจัย

4. หลังจากได้พัฒนาเทคนิคเชิงสร้างสรรค์จากข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญในการสนทนากลุ่มในครั้งที่ 1 ผู้วิจัยดำเนินการติดต่อประสานงานกับผู้เชี่ยวชาญเพื่อทำการนัดวันและเวลาการดำเนินการสนทนากลุ่ม ครั้งที่ 2 วันที่ 25 พฤษภาคม พ.ศ.2559 เวลา 9.00 – 12.00 น. ณ ห้อง 409 ชั้น 4 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

5. ดำเนินการสนทนากลุ่ม ครั้งที่ 2 กับผู้เชี่ยวชาญด้านการให้คำปรึกษา จำนวน 5 คน โดยใช้เวลาในการสนทนากลุ่ม 3 ชั่วโมงเพื่อตรวจสอบกระบวนการ หลักการ แนวคิด ทฤษฎีต่างๆ ความถูกต้องของเนื้อหา ความเหมาะสมของการใช้ภาษา การใช้คำสั่ง ระยะเวลา และความเหมาะสมของขั้นตอนของการดำเนินการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์

การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ

1. ออกแบบแผนการทดลอง สำหรับการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบแผนการทดลองแบบสองกลุ่มวัดก่อนและวัดหลัง (Pretest posttest control group design) ซึ่งผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม โดยมีกลุ่มทดลองจำนวน 8 กลุ่ม และกลุ่มควบคุม 1 กลุ่ม ทำการวัดก่อนและวัดหลังการทดลอง (ยุทธ ไกยวรรณ์, 2554: 62) ดังแสดงตาราง 7

ตาราง 7 แบบแผนการทดลองแบบสองกลุ่มวัดก่อนและวัดหลัง (Pretest posttest control group design)

E1	O1E1	**X1**	O2E1
E2	O1E2	**X2**	O2E2
E3	O1E3	**X3**	O2E3
E4	O1E4	**X4**	O2E4
E5	O1E5	**X5**	O2E5
E6	O1E6	**X6**	O2E6
E7	O1E7	**X7**	O2E7
E8	O1E8	**X8**	O2E8
C	O1c		O2c

ความหมายของสัญลักษณ์

E1	แทน	กลุ่มการทดลองที่ 1
E2	แทน	กลุ่มการทดลองที่ 2
E3	แทน	กลุ่มการทดลองที่ 3
E4	แทน	กลุ่มการทดลองที่ 4
E5	แทน	กลุ่มการทดลองที่ 5
E6	แทน	กลุ่มการทดลองที่ 6
E7	แทน	กลุ่มการทดลองที่ 7
E8	แทน	กลุ่มการทดลองที่ 8
C9	แทน	กลุ่มควบคุม
X1	แทน	การใช้เทคนิคบอลพิศวง
X2	แทน	การใช้เทคนิคศิลปะของฉัน
X3	แทน	การใช้เทคนิคนิตยสารของฉัน
X4	แทน	การใช้เทคนิคอัลบั้มเพลงชีวิต
X5	แทน	การใช้เทคนิคกวีชีวิต ข้อคิดคำคม
X6	แทน	การใช้เทคนิคคำพยากรณ์
X7	แทน	การใช้เทคนิคเกมกระดานบอกเล่าเก้าสิบ
X8	แทน	การใช้เทคนิคสิ่งแทนฉัน
O1	แทน	การทดสอบก่อนการทดลอง
O2	แทน	การทดสอบหลังการทดลอง

2. การดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการทดลองโดยใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น ณ ห้องปฏิบัติการให้คำปรึกษา ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ดังรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 ก่อนการทดลอง

ก่อนการดำเนินการทดลองการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมา ผู้วิจัยนำผลบันทึกคะแนนการทดสอบก่อนการทดลอง (Pre-test) โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง จากประชากรที่มีคะแนนสัมพันธภาพเชิงบวกต่ำกว่าเปอร์เซ็นไทล์ที่ 33 ลงมา ได้จำนวน 130 คน และผู้วิจัยได้ติดต่อประสานงานกับอาจารย์ผู้สอนประจำวิชาของนิสิตแต่ละสาขาวิชาเอกเพื่อทำการเข้าไปพบพูดคุยและอธิบายเกี่ยวกับเหตุผลที่นิสิตได้รับการคัดเลือกเข้ากลุ่ม วัตถุประสงค์ของการเข้าร่วมการทดลอง และให้นิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเลือกลงตารางเวลาการทดลองตามวันเวลาที่ผู้วิจัยกำหนดและตามที่นิสิตสะดวก ซึ่งผู้วิจัยมีเงื่อนไขสำคัญของการเข้าร่วมการทดลองคือ ความสมัครใจและความพร้อมในการเข้าร่วมการทดลอง

ประเด็นปัญหาสำคัญอย่างหนึ่งจากการขอความร่วมมือในการเข้าร่วมการทดลองของกลุ่มตัวอย่าง คือ นิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่มาจากหลากหลายสาขาและคณะนั้นจะหาเวลาในการเข้าร่วมการทดลองที่ตรงกันนั้นเป็นเรื่องที่ทำได้ยากมาก ทั้งนี้เนื่องจากนิสิตบางคณะและสาขาวิชาจะมีตารางเวลาการเรียนไม่ตรงกัน ประกอบกับมีงานที่ได้รับมอบหมายจากอาจารย์แต่ละวิชาเป็นจำนวนมาก อีกทั้งกลุ่มตัวอย่างบางส่วนนั้นได้เป็นกลุ่มที่ผู้วิจัยใช้ในการทดลองใช้ (Try-out) เทคนิคเชิงสร้างสรรค์จึงทำให้กลุ่มตัวอย่างอาจมีข้อจำกัด แต่อย่างไรก็ตามผู้วิจัยได้สร้างแรงจูงใจโดยการบอกถึงผลประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมการทดลอง ทั้งนี้สำหรับนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างคณะพลศึกษาไม่สามารถเข้าร่วมการทดลองได้เนื่องจากนิสิตอยู่ที่คณะพลศึกษา องครักษ์ จึงไม่สะดวกในการเข้าร่วมการทดลอง

นอกจากนี้ในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการขออนุญาติเพื่อขอใบรับรองจริยธรรมการวิจัยจากคณะกรรมการสำหรับการพิจารณาโครงการทำวิจัยที่ทำในมนุษย์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ หมายเลขรับรอง **SWUEC/X-206/2559** และให้ผู้เข้าร่วมการวิจัยลงนามในใบยินยอมการเข้าร่วมโครงการวิจัย

2.2 ระยะการทดลอง

ผู้วิจัยนำเทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น ที่ผ่านการทดลองใช้แล้วไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มทดลอง สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยแบ่งกลุ่มทดลอง 8 กลุ่ม แต่ละกลุ่มประกอบด้วยสมาชิกจำนวน 6 คน โดยแต่ละกลุ่มได้รับเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ต่างๆ ดังต่อไปนี้ กลุ่มทดลองที่ 1 ได้รับเทคนิคบอลพิศวง กลุ่มทดลองที่ 2 ได้รับเทคนิคศิลปะของฉัน กลุ่มทดลองที่ 3 ได้รับเทคนิคนิตยสารของฉัน กลุ่มทดลองที่ 4 ได้รับเทคนิคอัลบั้มเพลงชีวิต กลุ่มทดลองที่ 5 ได้รับเทคนิคกวีชีวิต ข้อคิดคำคม กลุ่มทดลองที่ 6 ได้รับเทคนิคคำพยากรณ์ กลุ่มทดลองที่ 7 ได้รับเทคนิคเกมกระดานบอกเล่าเก้าสิบ กลุ่มทดลองที่ 8 ได้รับเทคนิคสิ่งแทนฉัน

ในแต่ละกลุ่มผู้วิจัยจะทำการทดลอง 1 ครั้ง 1 เทคนิค และมีระยะเวลาการดำเนินการทดลองครั้งละ 1 ชั่วโมง 30 นาที ในช่วงระหว่างวันที่ 27 กันยายน ถึง 6 ตุลาคม 2559 วันจันทร์ถึงศุกร์ เวลา 16.30 – 18.00 น. ผู้วิจัยได้กำหนดการทดลองในช่วงเวลาเดียวกันทั้ง 8 เทคนิค (เป็นช่วงเวลาหลังเลิกเรียนไม่มีการเรียน) การเลือกช่วงเวลาเดียวกันในการทดลองจะเป็นการช่วยลดความลำเอียงต่อการวิจัยได้ (องอาจ นัยพัฒน์, 2554: 101) ส่วนกลุ่มควบคุมจะไม่ได้รับการจัดกระทำใดๆ

การดำเนินการทดลองโดยใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นกับกลุ่มตัวอย่างทั้ง 8 กลุ่ม โดยทั้ง 8 กลุ่มจะเข้ารับการให้คำปรึกษากลุ่มจำนวนกลุ่มละ 1 ครั้ง ซึ่งเป็นรูปแบบการให้คำปรึกษาแบบพบกันครั้งเดียว (Single session counseling) ครั้งละ 1 ชั่วโมง 30 นาที ช่วงเวลา 16.30 – 18.00 น. ดังแสดงตาราง 8

ในระหว่างการทดลองทั้ง 8 ครั้ง ผู้วิจัยมีผู้ช่วยวิจัย 1 คน เพื่อทำหน้าที่ในการประเมิน (Check list) พฤติกรรมสัมพันธภาพเชิงบวกในระหว่างการดำเนินการให้คำปรึกษากลุ่มด้วยทุกครั้ง (แบบประเมินการสังเกตพฤติกรรมสัมพันธภาพเชิงบวก) เพื่อเป็นอีกเครื่องมือการวิจัยที่ใช้ในการประเมินสัมพันธภาพเชิงบวกของการให้คำปรึกษากลุ่มของกลุ่มทดลอง

ตาราง 8 กำหนดการในการทดลองการพัฒนาเทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น

กลุ่มทดลอง	เทคนิคและวันเวลาการทดลอง	
	เทคนิคเชิงสร้างสรรค์	วัน และเวลาสำหรับในการทดลอง
1	เทคนิคบอลพิศวง	วันอังคารที่ 27 กันยายน 2559 เวลา 16.30 – 18.00 น.
2	เทคนิคศิลปะของฉัน	วันพุธที่ 28 กันยายน 2559 เวลา 16.30 – 18.00 น.
3	เทคนิคนิตยสาร	วันพฤหัสบดีที่ 29 กันยายน 2559 เวลา 16.30 – 18.00 น.
4	เทคนิคอัลบั้มเพลงชีวิต	วันศุกร์ที่ 30 กันยายน 2559 เวลา 16.30 – 18.00 น.
5	เทคนิคกวีชีวิตข้อคิดคำคม	วันจันทร์ที่ 3 ตุลาคม 2559 เวลา 16.30 – 18.00 น.
6	เทคนิคคำพยากรณ์	วันอังคารที่ 4 ตุลาคม 2559 เวลา 16.30 – 18.00 น.
7	เทคนิคเกมกระดานบอกเล่าเก้าสิบ	วันพุธที่ 5 ตุลาคม 2559 เวลา 16.30 – 18.00 น.
8	เทคนิคสิ่งแทนฉัน	วันพฤหัสบดีที่ 6 ตุลาคม 2559 เวลา 16.30 – 18.00 น.

2.3 หลังการทดลอง

ผู้วิจัยดำเนินการวัดสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 8 กลุ่ม อีกครั้ง ภายหลังเสร็จสิ้นการทดลอง แล้วใช้คะแนนจากการวัดดังกล่าวเป็นคะแนนหลังการทดลอง (Post-test) พร้อมกับให้นิสิตที่เข้าร่วมการทดลองตอบแบบรายงานตนเอง (Self – report form) เพื่อประเมินประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกลุ่ม และความพึงพอใจต่อการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ที่ได้รับในกลุ่มทดลอง และดำเนินการนัดกลุ่มควบคุมเพื่อทำการวัดสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น

4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการจัดกระทำข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการเชิงคุณภาพและปริมาณ โดยมีรายละเอียดดังนี้

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

1. ผู้วิจัยนำข้อมูลเชิงคุณภาพที่เก็บรวมรวมได้จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในต่างประเทศ รวมถึงข้อมูลที่ได้จากจากการสนทนากลุ่มครั้งที่ 1 มาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยเทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) โดยทำการถอดข้อมูลที่เป็นประเด็นสำคัญและสรุปข้อมูลของผู้ให้ข้อมูลแต่ละคน ที่แสดงมุมมองความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ที่ใช้ในการเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวก โดยผลจากการวิเคราะห์จะทำให้ได้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์และแนวทางในการพัฒนาเทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นต่อไป

2. ผู้วิจัยนำข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการสนทนากลุ่มครั้งที่ 2 โดยทำการถอดข้อมูลที่เป็นประเด็นสำคัญและสรุปข้อมูลของผู้เชี่ยวชาญที่เสนอแนะความคิดเห็นในแง่มุมต่างๆ ต่อกระบวนการการพัฒนาเทคนิคเชิงสร้างสรรค์แต่ละเทคนิค ผลจากการวิเคราะห์ทำให้ได้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

ผู้วิจัยนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น โดยใช้สถิติวิเคราะห์พื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ผลต่างค่าเฉลี่ย (Mean difference)

ส่วนที่ 2 สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่ การหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของเทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective - Congruence: IOC)

ส่วนที่ 3 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ การเปรียบเทียบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นของกลุ่มทดลองก่อนและหลังการทดลอง โดยการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยด้วยการวิเคราะห์ t-test Dependent การเปรียบเทียบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยด้วยการวิเคราะห์ t-test Independent และการเปรียบเทียบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น จำแนกตามเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ทั้ง 8 เทคนิค โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance: One-way ANOVA)

บทที่ 4
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผล

การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

N	แทน	จำนวนกลุ่มเป้าหมาย
n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
M	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
MD	แทน	ผลต่างของค่าเฉลี่ย
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสอง
SS	แทน	ผลบวกกำลังสองของค่าความแตกต่างระหว่างข้อมูลและค่าเฉลี่ยของกลุ่มข้อมูล
x^2	แทน	ค่าสถิติไค-สแควร์
df	แทน	ค่าองศาอิสระ
p	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติ
CFI	แทน	ดัชนีวัดระดับความสอดคล้องเปรียบเทียบ
GFI	แทน	ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน
AGFI	แทน	ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว
RMSEA	แทน	ค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของความคลาดเคลื่อนโดยประมาณ
SRMR	แทน	ค่าดัชนีรากมาตรฐานของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนที่เหลือ
SE	แทน	ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน
MSA	แทน	ค่าพิสัยความพอเพียงของการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
t	แทน	ค่าสถิติที (t-value)
F	แทน	ค่าสถิติเอฟ (การทำสอบค่าเอฟ)
b	แทน	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (คะแนนดิบ)
β	แทน	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน
R^2	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น

ตัวอักษรย่อขององค์ประกอบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอข้อมูลเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยได้กำหนดตัวอักษรย่อที่ใช้แทนตัวแปรแฝงและตัวแปรสังเกตได้ ดังนี้

REL แทน สัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น (Positive relationships in adolescents' group counseling)

ATT แทน ความใส่ใจ (Attention)

COO แทน ความร่วมมือ (Cooperation)

DCS แทน การเปิดเผยตนเอง (Self - disclosure)

SUP แทน การสนับสนุนในกลุ่ม (Support of group members)

TRT แทน ความรู้สึกสบายใจและไว้วางใจ (Feelings of comfort and trust)

THK แทน การแสดงความคิดและความรู้สึก (Expressing of thoughts and feelings)

ACO แทน การยอมรับสมาชิก (Group members' acceptance)

Q แทน ข้อคำถาม

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ โดยแบ่งการนำเสนอออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็นตอนย่อย ได้แก่

1.1 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเพื่อศึกษาองค์ประกอบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น

1.2 จำนวน และร้อยละของกลุ่มเป้าหมายที่ตอบแบบสอบถามสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น

1.3 ค่าสถิติพื้นฐานของแบบสอบถามสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมและรายด้าน

1.4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นที่จำแนกตามสาขาวิชาและคณะ

1.5 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น

ตอนที่ 2 การพัฒนาเทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น

2.1 การนำเสนอขั้นตอนการพัฒนาเทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น

2.2 ผลการสรุปแนวคิดที่ประยุกต์ใช้ในการพัฒนาเทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น

ตอนที่ 3 การศึกษาผลการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น

3.1 ผลการเปรียบเทียบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมและรายด้านของกลุ่มทดลองก่อนและหลังการทดลอง

3.2 ผลการเปรียบเทียบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมและรายด้านหลังการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

3.3 สรุปผลการเปรียบเทียบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมและรายด้านระหว่างกลุ่มทดลองทั้ง 8 กลุ่ม

3.4 ผลการเปรียบเทียบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมและรายด้านจำแนกตามเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ทั้ง 8 เทคนิคระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น

1.1 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเพื่อศึกษาองค์ประกอบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น

ผลจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 13 คน เมื่อนำประเด็นที่ได้จากการวิเคราะห์เนื้อหาจากการสัมภาษณ์และข้อมูลจากการสังเคราะห์แนวคิด หลักการสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มของไคลน์ และคอเรย์ และคอเรย์ มาเปรียบเทียบกัน โดยจำแนกออกเป็น 7 ด้าน คือ ด้านความใส่ใจ ด้านความร่วมมือ ด้านการเปิดเผยตนเอง ด้านการสนับสนุนในกลุ่ม ด้านความรู้สึกสบายใจและไว้วางใจ ด้านการแสดงความคิดและความรู้สึก ด้านการยอมรับสมาชิก พบว่า ทุกด้านมีประเด็นคุณลักษณะที่มีความสอดคล้องกัน โดยผู้เชี่ยวชาญทั้ง 13 คน เห็นด้วยกับองค์ประกอบของสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มทั้ง 7 ด้าน (ดังแสดงผลการวิเคราะห์เชิงเนื้อหาในภาคผนวก ก)

1.2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มเป้าหมายที่ตอบแบบสอบถามสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น

การวิเคราะห์ตอนนี้ผู้วิจัยนำข้อมูลของแบบสอบถามสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นมาวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละของข้อมูลพื้นฐานจำแนกตามเพศ สาขาวิชา และคณะ ดังแสดงตาราง 9

ตาราง 9 จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของกลุ่มเป้าหมาย (N=412)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
หญิง	245	59.50
ชาย	167	40.50
รวม	**412**	**100.00**
สาขาวิชา		
การศึกษาปฐมวัย	13	3.20
คณิตศาสตร์	39	9.50
เคมี	13	3.20
ชีววิทยา	18	4.40
ดนตรีศึกษา	38	9.20
นาฏศิลป์	16	3.90
การประถมศึกษา	28	6.80
พลศึกษา	59	14.30
ฟิสิกส์	20	4.80
ภาษาไทย	24	5.80
ภาษาอังกฤษ	21	5.10
วิทยาศาสตร์ทั่วไป	25	6.10
ทัศนศิลป์	20	4.80
สังคมศึกษา	42	10.20
สุขศึกษา	16	3.90
สุขศึกษาและพลศึกษา (เอกคู่)	20	4.80
รวม	**412**	**100.00**
คณะ		
พลศึกษา	95	23.10
มนุษยศาสตร์	45	10.90
วิทยาศาสตร์	115	27.90
ศิลปกรรมศาสตร์	74	18.00
ศึกษาศาสตร์	41	10.00
สังคมศาสตร์	42	10.10
รวม	**412**	**100.00**

จากตาราง 9 พบว่า นิสิตที่เป็นกลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 59.50 เพศชาย คิดเป็นร้อยละ 40.50 และนิสิตที่เป็นกลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่ศึกษาสาขาวิชาพลศึกษา คิดเป็นร้อยละ 14.30 รองลงมาคือ สาขาวิชาสังคมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 10.20 สาขาวิชาคณิตศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 9.50 สาขาวิชาดนตรีศึกษา คิดเป็นร้อยละ 9.20 สาขาวิชาการประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 6.80 สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 6.10 สาขาวิชาภาษาไทย คิดเป็นร้อยละ 5.80 สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คิดเป็นร้อยละ 5.10 สาขาวิชาฟิสิกส์ สาขาวิชาทัศนศิลป์ สาขาวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา คิดเป็นร้อยละ 4.80 สาขาวิชาชีววิทยา คิดเป็นร้อยละ 4.40 สาขาวิชานาฏศิลป์และสาขาวิชาสุขศึกษา คิดเป็นร้อยละ 3.90 สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย และสาขาวิชาเคมี คิดเป็นร้อยละ 3.20 ตามลำดับ

นิสิตที่เป็นกลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่ศึกษาอยู่ในคณะวิทยาศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 27.90 รองลงมาคือ คณะพลศึกษา คิดเป็นร้อยละ 23.10 คณะศิลปกรรมศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 18.00 คณะมนุษยศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 10.90 คณะสังคมศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 10.10 และคณะศึกษาศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 10.00 ตามลำดับ

1.3 ค่าสถิติพื้นฐานของแบบสอบถามสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมและรายด้าน

การวิเคราะห์ตอนนี้ผู้วิจัยนำข้อมูลของแบบสอบถามสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นทั้งโดยรวมและรายด้านนำมาหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ จำนวนข้อ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลผล ดังแสดงในตาราง 10

ตาราง 10 จำนวนข้อ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การแปลผลของแบบสอบถามสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมและรายด้าน (N=412)

สัมพันธภาพเชิงบวก	จำนวนข้อ	M	S.D.	การแปลผล
ด้านความใส่ใจ	4	4.12	0.50	มาก
ด้านความร่วมมือ	5	3.98	0.52	มาก
ด้านการเปิดเผยตนเอง	4	3.48	0.79	ปานกลาง
ด้านการสนับสนุนในกลุ่ม	4	4.06	0.51	มาก
ด้านความรู้สึกสบายใจและไว้วางใจ	5	3.97	0.59	มาก
ด้านการแสดงความคิดและความรู้สึก	4	3.74	0.67	มาก
ด้านการยอมรับสมาชิก	4	3.71	0.51	มาก
สัมพันธภาพเชิงบวกโดยรวม	**30**	**3.87**	**0.42**	**มาก**

จากตาราง 10 พบว่า สัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมของนิสิตที่เป็นกลุ่มเป้าหมายอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.87 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก คือ ด้านความใส่ใจ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.12 รองลงมา คือ ด้านการสนับสนุนในกลุ่ม มีค่าเฉลี่ย 4.06 ด้านความร่วมมือ มีค่าเฉลี่ย 3.98 ด้านความรู้สึกสบายใจและไว้วางใจ มีค่าเฉลี่ย 3.97 ด้านการแสดงความคิดและความรู้สึก มีค่าเฉลี่ย 3.74 และด้านการยอมรับสมาชิก มีค่าเฉลี่ย 3.71 ส่วนด้านการเปิดเผยตนเอง มีค่าเฉลี่ย 3.48 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง และเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดจากทั้ง 7 ด้านของสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น

1.4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมและรายด้านที่จำแนกตามสาขาวิชาและคณะ

การวิเคราะห์ตอนนี้ผู้วิจัยนำข้อมูลของแบบสอบถามสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นทั้งโดยรวมและรายด้านนำมาหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลโดยจำแนกตามสาขาวิชาและคณะดังแสดงในตาราง 11 และ 12

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลของสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นจำแนกตามสาขาวิชา (N=412)

สาขาวิชา	M	S.D.	การแปลผล
การศึกษาปฐมวัย	3.79	0.35	มาก
คณิตศาสตร์	3.82	0.37	มาก
เคมี	3.39	0.27	ปานกลาง
ชีววิทยา	3.72	0.35	มาก
ดนตรีศึกษา	4.08	0.32	มาก
นาฏศิลป์	3.87	0.37	มาก
การประถมศึกษา	3.89	0.39	มาก
พลศึกษา	3.96	0.34	มาก
ฟิสิกส์	3.92	0.41	มาก
ภาษาไทย	3.70	0.43	มาก
ภาษาอังกฤษ	3.84	0.51	มาก
วิทยาศาสตร์ทั่วไป	3.90	0.50	มาก
ทัศนศิลป์	3.85	0.43	มาก
สังคมศึกษา	3.76	0.45	มาก
สุขศึกษา	4.06	0.51	มาก
สุขศึกษาและพลศึกษา	3.86	0.32	มาก
สัมพันธภาพเชิงบวกโดยรวม	**3.87**	**0.42**	**มาก**

จากตาราง 11 พบว่า สัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมของนิสิตทุกสาขาวิชามีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.39 ถึง 4.08 โดยสาขาวิชาดนตรีศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.08 รองลงมา คือ นิสิตสาขาวิชาสุขศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.06 มีสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นอยู่ในระดับมาก ส่วนนิสิตสาขาวิชาเคมี มีค่าเฉลี่ยน้อยสุดเท่ากับ 3.39 มีสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลของสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นจำแนกตามคณะ (N=412)

คณะ	M	S.D.	การแปลผล
คณะศึกษาศาสตร์	3.88	0.37	มาก
คณะมนุษยศาสตร์	3.79	0.46	มาก
คณะพลศึกษา	3.97	0.38	มาก
คณะสังคมศาสตร์	3.78	0.45	มาก
คณะวิทยาศาสตร์	3.80	0.41	มาก
คณะศิลปกรรมศาสตร์	3.99	0.40	มาก
สัมพันธภาพเชิงบวกโดยรวม	**3.87**	**0.42**	**มาก**

จากตาราง 12 พบว่า สัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 3.99 รองลงมา คือ นิสิตคณะพลศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.97 และนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ นิสิตคณะวิทยาศาสตร์ นิสิตคณะมนุษยศาสตร์ และนิสิตคณะสังคมศาสตร์ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.88, 3.80, 3.79, และ 3.78 ตามลำดับ

1.5 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น

การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น ผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น ตลอดจนการวิเคราะห์ค่าความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ดังตาราง 13 – 15 ดังนี้

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น

ข้อคำถาม	Q1	Q2	Q3	Q4	Q5	Q6	Q7	Q8	Q9	Q10	Q11	Q12	Q13	Q14	Q15
Q1	1.00														
Q2	0.35**	1.00													
Q3	0.31**	0.37**	1.00												
Q4	0.27**	0.17**	0.20**	1.00											
Q5	0.16**	0.28**	0.33**	0.02	1.00										
Q6	0.28**	0.42**	0.42**	0.10*	0.42**	1.00									
Q7	0.29**	0.39**	0.40**	0.08*	0.41**	0.62**	1.00								
Q8	0.21**	0.27**	0.22**	0.19**	0.21**	0.25**	0.27**	1.00							
Q9	0.13**	0.18**	0.07	0.20**	0.12**	0.18**	0.14**	0.40**	1.00						
Q10	0.13**	0.21**	0.22**	0.03	0.33**	0.32**	0.37**	0.23**	0.14**	1.00					
Q11	0.01	0.18**	0.18**	0.10*	0.33**	0.24**	0.28**	0.21**	0.05	0.59**	1.00				
Q12	0.04	0.21**	0.24**	0.02	0.29**	0.32**	0.38**	0.25**	0.11*	0.52**	0.68**	1.00			
Q13	0.07	0.27**	0.27**	0.01	0.38**	0.32**	0.39**	0.27**	0.09*	0.53**	0.56**	0.73**	1.00		
Q14	0.19**	0.24**	0.22**	0.19**	0.14**	0.26**	0.23**	0.38**	0.16**	0.19**	0.18**	0.26**	0.32**	1.00	
Q15	0.19**	0.31**	0.32**	0.10*	0.30**	0.33**	0.34**	0.33**	0.16**	0.25**	0.26**	0.29**	0.40**	0.47**	1.00
Q16	0.18**	0.38**	0.34**	0.03	0.47**	0.40**	0.46**	0.18**	0.12**	0.41**	0.42**	0.44**	0.49**	0.37**	0.35**
Q17	0.21**	0.16**	0.18**	0.25**	0.00	0.14**	0.11*	0.17**	0.16**	0.02	0.10*	0.03	0.02	0.17**	0.20**
Q18	0.11*	0.10*	0.19**	0.06	0.19**	0.15**	0.18**	0.11*	0.00	0.25**	0.25**	0.26**	0.26**	0.13**	0.13**
Q19	0.19**	0.21**	0.26**	0.00	0.20**	0.29**	0.33**	0.29**	0.09*	0.35**	0.36**	0.37**	0.39**	0.30**	0.31**
Q20	0.12**	0.23**	0.21**	0.11*	0.14**	0.21**	0.28**	0.22**	0.15**	0.21**	0.14**	0.21**	0.20**	0.23**	0.18**
Q21	0.11*	0.25**	0.24**	0.08*	0.34**	0.31**	0.38**	0.25**	0.02	0.45**	0.46**	0.47**	0.45**	0.26**	0.28**
Q22	0.08*	0.26**	0.22**	0.10*	0.33**	0.29**	0.40**	0.26**	0.05	0.47**	0.46**	0.48**	0.45**	0.20**	0.28**
Q23	0.18**	0.39**	0.34**	0.03	0.47**	0.38**	0.41**	0.28**	0.08*	0.47**	0.41**	0.42**	0.47**	0.22**	0.31**
Q24	0.13**	0.28**	0.29**	0.06	0.37**	0.33**	0.42**	0.27**	0.06	0.49**	0.50**	0.51**	0.51**	0.23**	0.32**
Q25	0.12**	0.28**	0.26**	0.05	0.35**	0.27**	0.35**	0.20**	0.03	0.42**	0.47**	0.46**	0.45**	0.16**	0.24**
Q26	0.11*	0.31**	0.22**	0.02	0.39**	0.26**	0.35**	0.21**	0.12**	0.42**	0.38**	0.38**	0.39**	0.26**	0.28**
Q27	0.12**	0.26**	0.24**	0.02	0.30**	0.29**	0.38**	0.27**	0.10*	0.30**	0.28**	0.38**	0.41**	0.28**	0.31**
Q28	0.20**	0.25**	0.23**	0.11*	0.27**	0.32**	0.29**	0.31**	0.17**	0.22**	0.13**	0.18**	0.28**	0.24**	0.28**
Q29	0.01	0.11*	0.04	0.19**	0.01	0.01	0.02	0.08*	0.09*	0.02	0.00	0.01	0.07	0.10*	0.05
Q30	0.16**	0.12**	0.11*	0.20**	0.10*	0.02	0.03	0.01	0.07	0.18**	0.06	0.05	0.07	0.09*	0.00
M	**4.21**	**4.05**	**4.22**	**4.00**	**3.84**	**4.12**	**3.81**	**4.06**	**4.05**	**3.50**	**3.14**	**3.61**	**3.83**	**4.24**	**4.10**
S.D.	**0.70**	**0.76**	**0.72**	**0.76**	**0.88**	**0.75**	**0.73**	**0.78**	**0.79**	**1.00**	**1.11**	**0.87**	**0.81**	**0.69**	**0.78**

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น (ต่อ)

ข้อคำถาม	Q16	Q17	Q18	Q19	Q20	Q21	Q22	Q23	Q24	Q25	Q26	Q27	Q28	Q29	Q30
Q16	1.00														
Q17	0.09*	1.00													
Q18	0.24**	0.03	1.00												
Q19	0.30**	0.01	0.39**	1.00											
Q20	0.21**	0.21**	0.24**	0.24**	1.00										
Q21	0.35**	0.07	0.34**	0.51**	0.30**	1.00									
Q22	0.41**	0.10*	0.27**	0.40**	0.24**	0.70**	1.00								
Q23	0.59**	0.01	0.32**	0.36**	0.25**	0.52**	0.61**	1.00							
Q24	0.53**	0.04	0.32**	0.37**	0.22**	0.50**	0.54**	0.70**	1.00						
Q25	0.48**	0.04	0.22**	0.26**	0.18**	0.46**	0.49**	0.59**	0.68**	1.00					
Q26	0.51**	0.05	0.24**	0.30**	0.19**	0.40**	0.45**	0.57**	0.52**	0.54**	1.00				
Q27	0.46**	0.12**	0.23**	0.27**	0.22**	0.39**	0.43**	0.48**	0.51**	0.47**	0.57**	1.00			
Q28	0.36**	0.16**	0.14**	0.36**	0.27**	0.28**	0.27**	0.39**	0.33**	0.33**	0.36**	0.48**	1.00		
Q29	0.09*	0.18**	0.11*	0.01	0.04	0.04	0.01	0.04	0.06	0.03	0.11*	0.13**	0.12**	1.00	
Q30	0.01	0.25**	0.02	0.02	0.11*	0.07	0.10*	0.08*	0.25**	0.11*	0.11*	0.13**	0.15**	0.42**	1.00
M	**3.86**	**4.06**	**4.17**	**4.36**	**3.66**	**3.91**	**3.75**	**3.89**	**3.72**	**3.71**	**3.64**	**3.91**	**4.14**	**3.45**	**3.37**
S.D.	**0.76**	**0.88**	**0.77**	**0.75**	**0.86**	**0.88**	**0.91**	**0.79**	**0.85**	**0.81**	**0.74**	**0.69**	**0.67**	**0.94**	**0.89**

*p<.05 **p<.01

Bartlett's Test of sphericity : χ^2 = 5047.91, df = 435, p = .00,

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy :KMO = 0.91, ค่า MSA = 0.73 – 0.95

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 13 พบว่า ค่าเฉลี่ยของสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.14 - 4.36 โดยข้อคำถาม 19 (Q19) มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.36 ส่วนข้อคำถามที่ 11 (Q11) มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 3.14 ส่วนสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.12 - 0.73 มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าอยู่ระหว่าง 0.08 – 0.11 มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเมื่อพิจารณาเป็นรายคู่พบว่า ข้อคำถามที่ 12 (Q12) กับข้อคำถามที่ 13 (Q13) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุดเท่ากับ 0.73

นอกจากนี้จากการตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้น พบว่า เมทริกซ์สหสัมพันธ์ของตัวบ่งชี้สัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นไม่เป็นเมทริกซ์เอกลักษณ์ ซึ่งมีความสัมพันธ์กันเพียงพอที่จะสามารถนำมาวิเคราะห์องค์ประกอบ เมื่อพิจารณารายตัวแปรชี้วัด พบว่า ค่าความพอเพียงของการเลือกกลุ่มตัวอย่าง (Measure of Sampling Adequacy) เท่ากับ 0.91 และค่าพิสัยความพอเพียงของการเลือกกลุ่มตัวอย่าง (MSA) มีค่าระหว่าง 0.73 – 0.95 แสดงว่าตัวแปรชี้วัดสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นที่นำมาศึกษามีความสัมพันธ์กันเพียงพอที่จะนำมาใช้ในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน

ตาราง 14 ค่าดัชนีความความสอดคล้องกลมกลืนและดัชนีเปรียบเทียบของโมเดลการวัดสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น

ดัชนี	เกณฑ์	ค่าสถิติในโมเดล
χ^2	ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ หรือสัดส่วน χ^2 / df ไม่เกิน 2	χ^2=330.29 df=292 p=.06 330.29 / 292=1.13
GFI	มากกว่า 0.90	0.95
AGFI	มากกว่า 0.90	0.92
CFI	มากกว่า 0.90	1.00
RMSEA	น้อยกว่า 0.05	0.01
SRMR	น้อยกว่า 0.05	0.04

จากตาราง 14 ผลการตรวจสอบพบว่า โมเดลการวัดสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่า χ^2= 330.29, df= 292, p=.06, ค่า GFI=0.95, ค่า AGFI=0.92, ค่า RMSEA=0.01, ค่า SRMR=0.04 ส่วนในดัชนีกลุ่มเปรียบเทียบค่า CFI=1.00 แสดงว่าโมเดลที่สร้างขึ้นสามารถนำมาอธิบายองค์ประกอบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นได้ โดยสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นมีทั้งหมด 7 องค์ประกอบ ประกอบด้วย ด้านความใส่ใจ ด้านความร่วมมือ ด้านการเปิดเผยตนเอง ด้านการสนับสนุนในกลุ่ม ด้านความรู้สึกสบายใจและไว้วางใจ ด้านการแสดงความคิดและความรู้สึก และด้านการยอมรับสมาชิก โดยแสดงผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น ดังตาราง 15 และภาพประกอบ 9

ตาราง 15 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดสัมพันธภาพเชิงบวก ในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น

สัมพันธภาพเชิงบวก ในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น (REL)	น้ำหนักองค์ประกอบ				R^2
	(b)	(SE)	(t)	(β)	
ความใส่ใจ (ATT)	0.21	0.05	4.26	0.56	0.31
ความร่วมมือ (COO)	0.58	0.05	12.01	0.94	0.89
การเปิดเผยตนเอง (DCS)	0.60	0.04	13.58	0.78	0.60
การสนับสนุนในกลุ่ม (SUP)	0.36	0.05	7.32	0.83	0.69
ความรู้สึกสบายใจและไว้วางใจ (TRT)	0.36	0.05	7.43	0.90	0.80
การแสดงความคิดและความรู้สึก (THK)	0.77	0.04	17.76	0.92	0.84
การยอมรับสมาชิก (ACO)	0.62	0.05	13.34	0.77	0.60
ข้อคำถาม					
Q1	1.00	-	-	0.39	0.15
Q2	2.14	0.49	4.40	0.82	0.68
Q3	1.94	0.45	4.34	0.75	0.56
Q4	0.40	0.14	2.91	0.15	0.02
Q5	1.00	-	-	0.61	0.37
Q6	0.87	0.09	9.41	0.54	0.29
Q7	1.05	0.10	10.16	0.64	0.41
Q8	0.68	0.09	7.29	0.42	0.18
Q9	0.27	0.09	3.02	0.16	0.03
Q10	1.00	-	-	0.77	0.59
Q11	1.02	0.07	14.22	0.79	0.62
Q12	1.10	0.07	14.64	0.85	0.72
Q13	1.12	0.08	14.69	0.86	0.73
Q14	1.00	-	-	0.44	0.19
Q15	1.28	0.17	7.47	0.56	0.32
Q16	2.00	0.26	7.57	0.87	0.72
Q17	0.30	0.12	2.45	0.13	0.02

ตาราง 15 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดสัมพันธภาพเชิงบวก ในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น (ต่อ)

สัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น (REL)	น้ำหนักองค์ประกอบ				R^2
	(b)	(SE)	(t)	(β)	
Q18	1.00	-	-	0.40	0.16
Q19	1.45	0.19	7.46	0.58	0.34
Q20	0.90	0.16	5.74	0.36	0.13
Q21	1.82	0.25	7.22	0.74	0.54
Q22	1.80	0.25	7.27	0.73	0.53
Q23	1.00	-	-	0.84	0.71
Q24	0.98	0.05	18.33	0.82	0.68
Q25	0.89	0.06	15.23	0.74	0.55
Q26	0.82	0.06	14.77	0.69	0.47
Q27	1.00	-	-	0.80	0.64
Q28	0.77	0.08	10.00	0.62	0.38
Q29	0.17	0.07	2.49	0.13	0.02
Q30	0.24	0.08	2.97	0.20	0.04

χ^2= 330.29 df = 292 p = .06 GFI = 0.95 AGFI = 0.92 CFI = 1.00 RMSEA = 0.01 SRMR = 0.04

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง 15 พบว่า การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นในรายด้านมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน (β) อยู่ระหว่าง 0.56 - 0.94 และรายข้อคำถามมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานระหว่าง 0.13 - 0.86 โดยทุกด้านและทุกข้อคำถามมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ยกเว้นข้อคำถามที่ 17 (Q17) และ29 (Q29) ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อจำแนกการวิเคราะห์เป็นรายด้านพบว่า ด้านความร่วมมือ(COO) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานสูงสุดเท่ากับ 0.94 มีความแปรผันร่วมกับสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น (REL) อยู่ในระดับสูง (ร้อยละ 89) รองลงมาคือ ด้านการแสดงความคิดและความรู้สึก (THK) ด้านความรู้สึกสบายใจและไว้วางใจ (TRT) ด้านการสนับสนุนในกลุ่ม (SUP) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.92, 0.90, และ 0.83 ตามลำดับ มีความแปรผันร่วมกับสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นอยู่ในระดับสูง (ร้อยละ 84, 80 และ 69 ตามลำดับ) ด้านการเปิดเผยตนเอง (DCS) และด้านการยอมรับสมาชิก (ACO) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.78 และ 0.77 มีความแปรผันร่วมกับสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น อยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 60) ส่วนด้านความใส่ใจ (ATT) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานต่ำสุดเท่ากับ 0.56 มีความแปรผันร่วมกับ

สัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น อยู่ในระดับต่ำ (ร้อยละ 31) ตามลำดับ และสามารถพิจารณาเป็นรายข้อคำถามในแต่ละด้านได้ดังนี้

ด้านความใส่ใจ (ATT) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.15 - 0.82 โดยข้อคำถามที่ 2 (Q2) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานสูงสุดเท่ากับ 0.82 มีความแปรผันร่วมกับความใส่ใจอยู่ในระดับสูง (ร้อยละ 68) รองลงมาคือ ข้อคำถามที่ 3 (Q3) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.75 มีความแปรผันร่วมกับความใส่ใจ อยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 56) ส่วนข้อคำถามที่ 1 (Q1) และข้อคำถามที่ 4 (Q4) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.39 และ 0.15 มีความแปรผันร่วมกับความใส่ใจ อยู่ในระดับต่ำ (ร้อยละ 15 และ 2) ตามลำดับ

ด้านความร่วมมือ (COO) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.16 - 0.64 ข้อคำถามที่ 7 (Q7) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานสูงสุดเท่ากับ 0.64 มีความแปรผันร่วมกับความร่วมมือ อยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 41) รองลงมาคือ ข้อคำถามที่ 5 (Q5) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.61 มีความแปรผันร่วมกับความร่วมมือ อยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 37) ส่วนข้อคำถามที่ 6 (Q6) ข้อคำถามที่ 8 (Q8) และข้อคำถามที่ 9 (Q9) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานต่ำสุดเท่ากับ 0.54, 0.42, และ 0.16 มีความแปรผันร่วมกับความร่วมมือ อยู่ในระดับต่ำ (ร้อยละ 29, 18 และ 3) ตามลำดับ

ด้านการเปิดเผยตนเอง (DCS) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.77 - 0.86 โดยข้อคำถามที่ 13 (Q13) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานสูงสุดเท่ากับ 0.86 มีความแปรผันร่วมกับการเปิดเผยตนเอง อยู่ในระดับสูง (ร้อยละ 73) รองลงมาคือข้อคำถามที่ 12 (Q12) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานสูงสุดเท่ากับ 0.85 มีความแปรผันร่วมกับการเปิดเผยตนเอง อยู่ในระดับสูง (ร้อยละ 72) ส่วนข้อคำถามที่ 11 (Q11) และข้อคำถามที่ 10 (Q10) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.79 และ 0.77 มีความแปรผันร่วมกับการเปิดเผยตนเอง อยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 62 และ 59)

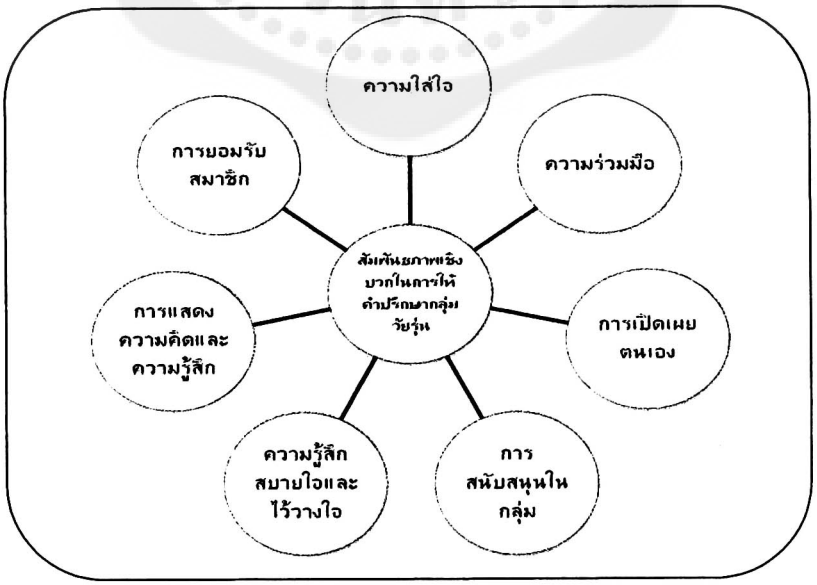
ด้านการสนับสนุนในกลุ่ม (SUP) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.13 - 0.87 โดยข้อคำถามที่ 16 (Q16) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานสูงสุดเท่ากับ 0.87 มีความแปรผันร่วมกับการสนับสนุนในกลุ่ม อยู่ในระดับสูง (ร้อยละ 72) รองลงมาคือ ข้อคำถามที่ 15 (Q15) ข้อคำถามที่ 14 (Q14) และข้อคำถามที่ 17 (Q17) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.56, 0.44, และ 0.13 มีความแปรผันร่วมกับการสนับสนุนในกลุ่ม อยู่ในระดับต่ำ (ร้อยละ 32 19 และ 2) ตามลำดับ

ด้านความรู้สึกสบายใจและไว้วางใจ (TRT) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.36 - 0.74 โดยข้อคำถามที่ 21 (Q21) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบสูงสุดเท่ากับ 0.74 มีความแปรผันร่วมกับความรู้สึกสบายใจและไว้วางใจ อยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 54) รองลงมาคือ ข้อคำถามที่ 22 (Q22) ข้อคำถามที่ 19 (Q19) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.73 และ 0.58 มีความแปรผันร่วมกับความรู้สึกสบายใจและไว้วางใจ อยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 53 และ 34) ส่วนข้อคำถามที่ 18 (Q18) และข้อคำถามที่ 20 (Q20) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานต่ำสุดเท่ากับ 0.40 และ 0.36 มีความแปรผันร่วมกับความรู้สึกสบายใจและไว้วางใจ อยู่ในระดับต่ำ (ร้อยละ 16 และ 13) ตามลำดับ

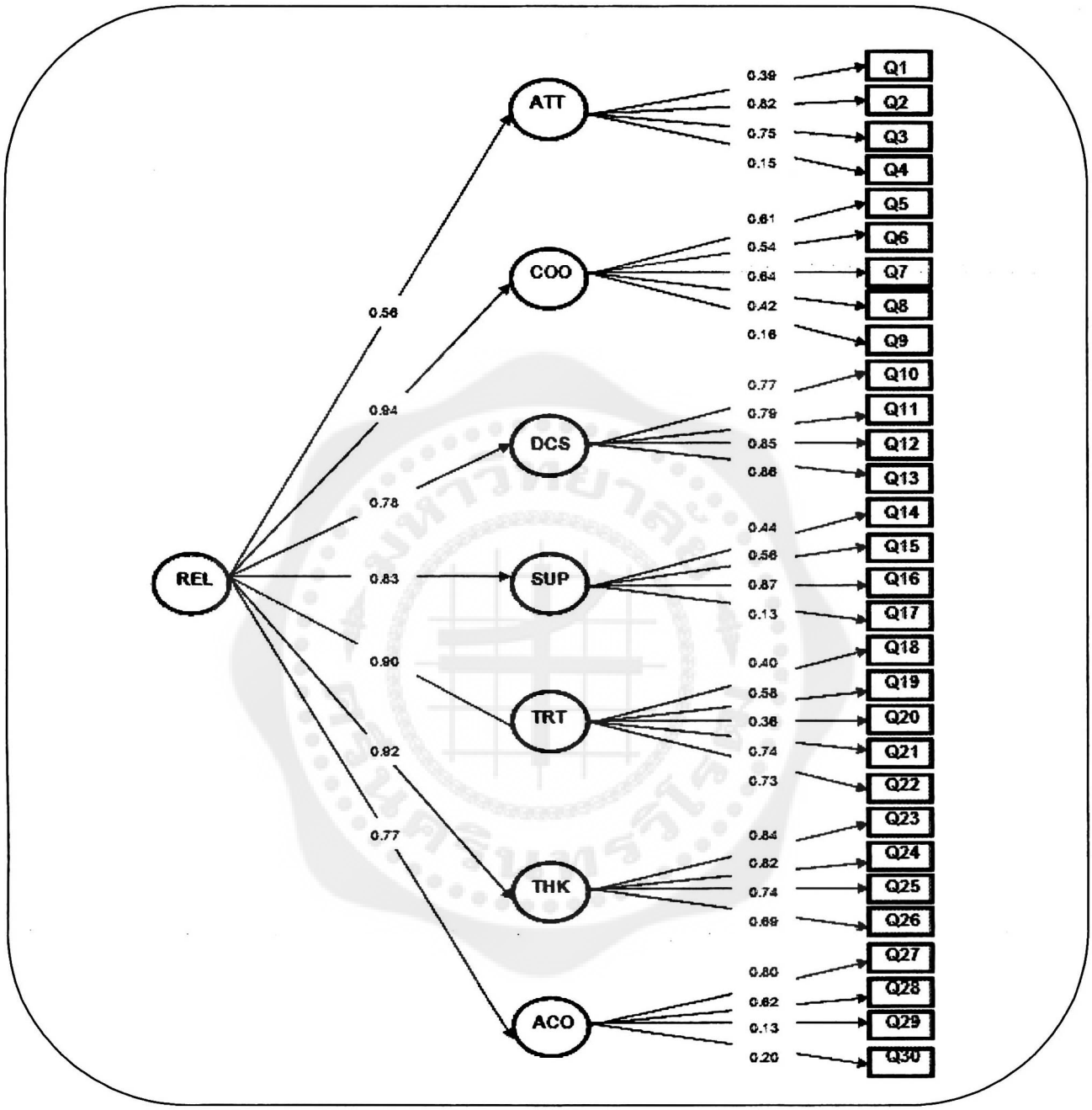
ด้านการแสดงความคิดและความรู้สึก (THK) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.69 - 0.84 โดยข้อคำถามที่ 23 (Q23) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานสูงสุดเท่ากับ 0.84 มีความแปรผันร่วมกับการแสดงความคิดและความรู้สึก อยู่ในระดับสูง (ร้อยละ 71) รองลงมาคือ ข้อคำถามที่ 24 (Q24) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.82 มีความแปรผันร่วมกับการแสดงความคิดและความรู้สึก อยู่ในระดับสูง (ร้อยละ 68) ข้อคำถามที่ 25 (Q25) และข้อคำถามที่ 26 (Q26) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานต่ำสุดเท่ากับ 0.74 และ 0.69 มีความแปรผันร่วมกับการแสดงความคิดและความรู้สึก อยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 55 และ 47) ตามลำดับ

ด้านการยอมรับสมาชิก (ACO) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.13 - 0.80 โดยข้อคำถามที่ 27 (Q27) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานสูงสุดเท่ากับ 0.80 มีความแปรผันร่วมกับการยอมรับสมาชิก อยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 64) รองลงมาคือ ข้อคำถามที่ 28 (Q28) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.62 มีความแปรผันร่วมกับการยอมรับสมาชิก อยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 38) ข้อคำถามที่ 30 (Q30) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.20 มีความแปรผันร่วมกับการยอมรับสมาชิก อยู่ในระดับต่ำ (ร้อยละ 4) และข้อคำถามที่ 29 (Q29) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานต่ำสุดเท่ากับ 0.13 มีความแปรผันร่วมกับการยอมรับสมาชิก อยู่ในระดับต่ำ (ร้อยละ 2) ตามลำดับ

จากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า โมเดลการวัดสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น มีทั้งหมด 7 องค์ประกอบ ดังนี้ องค์ประกอบที่ 1 ความใส่ใจ องค์ประกอบที่ 2 ความร่วมมือ องค์ประกอบที่ 3 การเปิดเผยตนเอง องค์ประกอบที่ 4 การสนับสนุนในกลุ่ม องค์ประกอบที่ 5 ความรู้สึกสบายใจและไว้วางใจ องค์ประกอบที่ 6 การแสดงความคิดและความรู้สึก และองค์ประกอบที่ 7 การยอมรับสมาชิก ดังแสดงภาพประกอบ 8

ภาพประกอบ 8 องค์ประกอบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น

χ^2= 330.29 df=292 p=.06 GFI=0.95 AGFI=0.92 CFI=1.00 RMSEA=0.01 SRMR=0.04

ภาพประกอบ 9 โมเดลการวัดสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น
(ค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน)

ตอนที่ 2 การพัฒนาเทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น

2.1 การนำเสนอขั้นตอนการพัฒนาเทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินการพัฒนาเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 ผู้วิจัยได้พัฒนาเทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น โดยศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยในต่างประเทศโดยนำแนวคิดวิธีการเชิงสร้างสรรค์ในการให้คำปรึกษามาใช้เป็นกรอบแนวคิดในการพัฒนาเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ ประกอบด้วยวิธีการและเทคนิคต่างๆ 9 เทคนิค คือ

1) วิธีการใช้การเล่นและเกม และวิธีการใช้การเคลื่อนไหว ประกอบด้วย เทคนิคเกมกระดาน และเทคนิคการแสดงละคร

2) วิธีการใช้ศิลปะ ประกอบด้วย เทคนิคการวาดรูปแบบอิสระและเทคนิคการใช้งานศิลปะตกแต่ง

3) วิธีการใช้กิจกรรม โดยการใช้เทคนิคโหราศาสตร์เชิงสร้างสรรค์

4) วิธีการเล่น โดยการใช้เทคนิคการขว้างลูกบอลเป็นแนวคิดในการออกแบบกิจกรรมและการใช้แนวคิดของความต้องการทางจิตใจพื้นฐานของการเป็นมนุษย์ของทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบเผชิญความจริงในการออกแบบข้อคำถามในการดำเนินกิจกรรม

5) วิธีการใช้การเขียน และบทความ โดยใช้เทคนิคหนังสือชีวิต ตามแนวคิดทฤษฎีการวิเคราะห์การสื่อสารสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและเทคนิคการวางแผนชีวิต

6) วิธีการใช้ศิลปะและวิธีการใช้ดนตรี ประกอบด้วย เทคนิคปกซีดี เทคนิคซีดีชีวิตของฉัน เทคนิคการเลือกเพลงที่ชื่นชอบหรือมีความหมาย และเทคนิคการฟังเพลง

7) วิธีการใช้ศิลปะ ประกอบด้วย เทคนิคการใช้นิตยสาร เทคนิคการวาดรูปแบบอิสระและเทคนิคการใช้งานศิลปะตกแต่ง

8) วิธีการใช้กิจกรรม โดยการใช้เทคนิคกิจกรรมการเลือกสิ่งของ

9) วิธีการใช้งานวรรณกรรมและบทกลอน โดยการใช้เทคนิคบทกวี

ขั้นที่ 2 ผู้วิจัยนำเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ต่างๆ ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าจากเอกสารและงานวิจัยในต่างประเทศ จำนวน 9 วิธีการ มาตรวจสอบสอบความเหมาะสมเบื้องต้นโดยการทำการสนทนากลุ่มครั้งที่ 1 (Focus group) ซึ่งใช้มุมมองผู้เชี่ยวชาญ (Expert perspective) ตรวจสอบพิจารณาความเหมาะสมของการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ต่างๆ ว่าวิธีการและเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ที่นำมานั้นสามารถเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นตามองค์ประกอบต่างๆ ได้หรือไม่ และมีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใดกับการใช้เป็นเทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น

ผลจากการสนทนากลุ่ม ครั้งที่ 1 โดยใช้ดุลยพินิจพิจารณาความเหมาะสมจากผู้เชี่ยวชาญของการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ทั้ง 9 เทคนิคนั้นสามารถใช้ในการเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษาวัยรุ่นได้ แต่อย่างไรก็ตามทัศนะของผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะไว้ว่า

วิธีการใช้การเขียนโดยเทคนิคหนังสือชีวิต (A Book of life technique) และเทคนิคการวางแผนชีวิต (Life planning technique) อาจเป็นเทคนิควิธีที่ไม่เหมาะสมกับบริบทของวัยรุ่นไทยด้วยเหตุผลที่ว่าวัยรุ่นไทยไม่ชอบการเขียน ดังนั้นผู้วิจัยจึงทำการตัดออกไป 1 เทคนิค สรุปผลจากการทำการสนทนากลุ่มครั้งที่ 1 ได้วิธีการและเทคนิคเชิงสร้างสรรค์จำนวน 8 เทคนิคเพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น

ขั้นที่ 3 จากนั้นผู้วิจัยนำผลจากการสนทนากลุ่มในครั้งที่ 1 มาดำเนินการพัฒนาเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ทั้ง 8 เทคนิค เพื่อใช้ในการเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น โดยมีกรอบแนวทางการพัฒนาเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ประเด็นที่ 1 เป็นเทคนิคที่มุ่งนำไปใช้ในการเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น ซึ่งเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของสัมพันธภาพเชิงบวก 7 องค์ประกอบ คือ ด้านความใส่ใจ ด้านความร่วมมือ ด้านการเปิดเผยตนเอง ด้านการสนับสนุนในกลุ่ม ด้านความรู้สึกสบายใจและไว้วางใจ ด้านแสดงความคิดและความรู้สึก และด้านการยอมรับสมาชิก (โดยทุกเทคนิคสามารถเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกทั้ง 7 ด้าน)

ประเด็นที่ 2 เป็นเทคนิคและวิธีการที่มีพื้นฐานแนวคิด หลักการ และทฤษฎีทางจิตวิทยาและการให้คำปรึกษา โดยแนวคิดสำคัญหลักคือการประยุกต์วิธีการเชิงสร้างสรรค์ในการให้คำปรึกษา (Creative counseling approaches) มาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาเทคนิคในการวิจัย

ประเด็นที่ 3 เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ที่พัฒนาขึ้นนั้น มุ่งเน้นการดำเนินการให้คำปรึกษากลุ่มในขั้นเริ่มต้นการให้คำปรึกษาเพื่อเป็นการเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่ม ดังนั้นเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ที่พัฒนาขึ้นจึงใช้ในการดำเนินการทดลองสำหรับการให้คำปรึกษากลุ่มแบบพบกันครั้งเดียวและเป็นการพบกันครั้งแรกของสมาชิกกลุ่มนี้ (สมาชิกไม่รู้จักหรือไม่มีความคุ้นเคยกันมาก่อนและมาจากหลากหลายคณะและสาขาวิชา) ทั้งนี้เพื่อศึกษาประสิทธิผลของการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นต่อการเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น

ประเด็นที่ 4 เทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น ผู้วิจัยใช้หลักการของการดำเนินการกลุ่มวัยรุ่น (Group work with adolescents) มาเป็นแนวทางในการกำหนดขั้นตอนของการให้คำปรึกษากลุ่ม โดยแบ่งออกเป็น 3 ขั้น คือ ขั้นนำ ขั้นดำเนินการ และขั้นสรุป (Rose, 1998: 50 - 52) และนำแนวคิดของการเรียนรู้ผ่านการได้รับประสบการณ์ (Experiential learning) และการเรียนรู้ผ่านการสอน (Didactic learning)(O'Sullivan, Blatch, and Toh, 2014: 125 - 144) เป็นกรอบแนวคิดของการดำเนินการทดลอง กล่าวคือ ในการดำเนินการกลุ่มสมาชิกกลุ่มจะได้ลงมือทำและมีส่วนร่วมกับกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ ตลอดจนผู้นำกลุ่มมีการสอดแทรกความรู้และข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มในระหว่างการดำเนินการให้คำปรึกษากลุ่มโดยเฉพาะในขั้นสรุป

เทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย 8 เทคนิค โดยมีรายละเอียดของแต่ละเทคนิค คือ

เทคนิคที่ 1 บอลพิศวง ซึ่งมีฐานแนวคิดการพัฒนาเทคนิคจากวิธีการเล่นโดยการใช้เทคนิคการขว้างลูกบอลเป็นแนวคิดในการออกแบบกิจกรรม และการใช้แนวคิดของความต้องการทางจิตใจพื้นฐานของการเป็นมนุษย์ของทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบเผชิญความจริงเป็นแนวทางสำหรับการสร้างคำถามต่างๆ ในลูกบอล ขั้นตอนการดำเนินการใช้เทคนิคมี 3 ขั้น คือ ขั้นนำ ขั้นดำเนินการและขั้นสรุป โดยลักษณะของการใช้เทคนิค คือ การนำลูกบอลมาใช้เป็นสื่อหรือกิจกรรมที่นำไปสู่การตอบคำถามต่างๆ โดยให้สมาชิกกลุ่มสามารถเลือกตอบข้อคำถามที่กำหนดไว้ในลูกบอลหรือผู้นำกลุ่มสามารถเลือกถามคำถามต่างๆ กับสมาชิกในกลุ่ม ลูกบอลที่ใช้ในการดำเนินกิจกรรมประกอบด้วย ลูกบอลจำนวน 3 ลูก ได้แก่ ลูกที่ 1 เป็นคำถามที่เกี่ยวข้องกับคำถามที่ผ่อนคลายและเป็นข้อมูลทั่วไปของสมาชิกกลุ่ม ลูกที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับการให้สมาชิกกลุ่มได้แสดงความคิด ความรู้สึก และเพิ่มระดับการสร้างสัมพันธภาพในกลุ่ม ลูกที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับการให้สมาชิกกลุ่มได้แสดงความคิด ความรู้สึกและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ต่างๆ ตลอดจนการสำรวจความต้องการของตนเองโดยใช้แนวคิดความต้องการพื้นฐานทางจิตใจของการเป็นอยู่ของมนุษย์ตามแนวคิดทฤษฎีการเผชิญความจริงเป็นฐานสำคัญในการสร้างข้อคำถาม

เทคนิคที่ 2 ศิลปะของฉัน ซึ่งมีฐานแนวคิดการพัฒนาเทคนิคจากวิธีการใช้ศิลปะประกอบด้วย เทคนิคการวาดรูปแบบอิสระ และเทคนิคการใช้งานศิลปะตกแต่ง ขั้นตอนการดำเนินการใช้เทคนิคมี 3 ขั้น คือ ขั้นนำ ขั้นดำเนินการและขั้นสรุป โดยลักษณะของการใช้เทคนิคเป็นการให้สมาชิกกลุ่มได้สร้างผลงานด้านศิลปะต่างๆ ตามความต้องการหรือความสนใจของสมาชิกกลุ่ม ไม่ว่าจะเป็นการใช้การวาดรูป หรือการตกแต่งภาพด้วยวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ การระบายสี ทั้งนี้ในขั้นตอนสำคัญของการใช้เทคนิคศิลปะของฉัน จะมีขั้นตอนการดำเนินการที่สำคัญ 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นการนำเข้าสู่กระบวนการ (Entry stage) ขั้นการสำรวจ (Exploration stage) และขั้นการดำเนินการ (Action-taking stage)

เทคนิคที่ 3 นิตยสารของฉัน ซึ่งมีฐานแนวคิดการพัฒนาเทคนิคจากวิธีการใช้ศิลปะประกอบด้วย เทคนิคการใช้นิตยสาร เทคนิคการวาดรูปแบบอิสระและเทคนิคการใช้งานด้านศิลปะตกแต่ง ขั้นตอนการดำเนินการใช้เทคนิคมี 3 ขั้น คือ ขั้นนำ ขั้นดำเนินการและขั้นสรุป โดยลักษณะของการใช้เทคนิคเป็นการให้สมาชิกกลุ่มได้สร้างผลงานศิลปะไม่ว่าจะเป็นการระบายสี และการได้เขียนข้อความต่างๆ สั้น ๆ และการนำภาพ ข้อความ หรือสิ่งที่ตนเองสนใจในนิตยสารต่างๆ นำมาเพื่อการออกแบบปกนิตยสารที่ตนเองมีความสนใจและมีความต้องการที่มีความสัมพันธ์กับตนเอง สำหรับเทคนิคนิตยสารของฉันจะมีขั้นตอนเฉพาะสำคัญของการใช้เทคนิค 3 ขั้น ประกอบด้วย ขั้นการนำเข้าสู่กระบวนการ ขั้นการสำรวจ และขั้นการดำเนินการ

เทคนิคที่ 4 อัลบั้มเพลงชีวิต ซึ่งมีฐานแนวคิดการพัฒนาเทคนิคจากวิธีการใช้ศิลปะและวิธีการใช้ดนตรี บูรณาการเทคนิคเข้าด้วยกัน ประกอบด้วย เทคนิคปกซีดี เทคนิคซีดีชีวิตของฉัน เทคนิคการเลือกเพลงที่ชื่นชอบหรือมีความหมาย และเทคนิคการฟังเพลง เป็นการประยุกต์วิธีการใช้ศิลปะและวิธีการใช้ดนตรีเข้าด้วยกัน ขั้นตอนการดำเนินการใช้เทคนิคมี 3 ขั้น คือ ขั้นนำ ขั้นดำเนินการและขั้นสรุป โดยลักษณะของการใช้เทคนิคเป็นการให้สมาชิกกลุ่มได้สร้างผลงานศิลปะไม่ว่าจะเป็นการวาดรูป การระบายสี การได้เขียนข้อความต่างๆ เพื่อการออกแบบปกซีดีเพลงที่สอดคล้องกับความสนใจ

และความต้องการของตนเอง นอกจากนี้ยังให้เลือกเพลงที่มีความสัมพันธ์กับสมาชิกกลุ่มไว้ในอัลบั้มเพลงชีวิตที่ตนเองสร้างขึ้น สำหรับเทคนิคอัลบั้มเพลงชีวิตจะมีขั้นตอนเฉพาะสำคัญของการใช้เทคนิค 3 ขั้น ประกอบด้วย ขั้นการนำเข้าสู่กระบวนการ ขั้นการสำรวจ และขั้นการดำเนินการ

เทคนิคที่ 5 กวีชีวิตข้อคิดคำคม ซึ่งมีฐานแนวคิดการพัฒนาเทคนิคจากวิธีการใช้วรรณกรรม และบทกลอนโดยการใช้เทคนิคบทกวี ขั้นตอนการดำเนินการใช้เทคนิคมี 3 ขั้น คือ ขั้นนำ ขั้นดำเนินการและขั้นสรุป โดยลักษณะของการใช้เทคนิคเป็นการนำเอาบทกวี บทความ คำคม ข้อคิดต่างๆ จากแหล่งต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น คำสอนตามหลักธรรม คำสอนตามหลักปรัชญาจีน บทกวี คำคมจากผู้นำหรือบุคคลสำคัญต่างๆ ข้อคิดจากบทละคร ภาพยนตร์ เป็นต้น สำหรับเทคกวีชีวิต ข้อคิด คำคมจะมีขั้นตอนเฉพาะสำคัญของการใช้เทคนิค 4 ขั้น ประกอบด้วย ขั้นการหาเอกลักษณ์ ขั้นการปลดปล่อยอารมณ์ ความคิด ความรู้สึก ขั้นการเข้าใจอย่างลึกซึ้ง และขั้นการนำไปใช้ได้ทั่วไป

เทคนิคที่ 6 คำพยากรณ์ ซึ่งฐานแนวคิดการพัฒนาเทคนิคจากวิธีการใช้กิจกรรมโดยการใช้เทคนิคโหราศาสตร์เชิงสร้างสรรค์ ขั้นตอนการดำเนินการใช้เทคนิคมี 3 ขั้น คือ ขั้นนำ ขั้นดำเนินการและขั้นสรุป โดยลักษณะของการใช้เทคนิคเป็นการนำข้อมูลทางด้านโหราศาสตร์ที่จำแนกตามวันเกิดและเดือนเกิดมาใช้การสร้างความเชื่อมโยงของดวงชะตากับการอธิบายตัวตน เพื่อให้สมาชิกกลุ่มได้ตรวจสอบและอธิบายลักษณะสำคัญของตนเอง

เทคนิคที่ 7 เกมกระดานบอกเล่าเก้าสิบ ซึ่งมีฐานแนวคิดการพัฒนาเทคนิคจากวิธีการใช้การเล่นและเกม และวิธีการใช้การเคลื่อนไหว ประกอบด้วย เทคนิคเกมกระดาน และเทคนิคการแสดงละคร ขั้นตอนการดำเนินการใช้เทคนิคมี 3 ขั้น คือ ขั้นนำ ขั้นดำเนินการและขั้นสรุป โดยลักษณะของการใช้เทคนิคเกมกระดานบอกเล่าเก้าสิบ ประกอบด้วย กระดานเกมที่มีช่องสำหรับการเดินทั้งหมด 52 ช่อง และมีการ์ด 2 ชุด คือ ชุดที่ 1 เป็นการ์ดที่ใช้ถามและให้ผู้เล่นตอบ จำนวน 90 ใบ แบ่งออกเป็น 3 ชุดย่อย ได้แก่ การ์ดระดับข้อมูลผิวเผิน (Superficial level cards) การ์ดระดับข้อมูลสร้างความใกล้ชิด (Intimate level cards) และการ์ดระดับข้อมูลส่วนบุคคล (Personal level cards) ซึ่งการ์ดต่างๆ จะแบ่งออกเป็น 7 หมวด (ด้านส่วนตัว ด้านการใช้เวลาหรือกิจกรรม ด้านครอบครัว ด้านการเรียน ด้านเพื่อน ด้านสังคม ด้านการประกอบอาชีพ ด้านเพื่อนต่างเพศ ด้านจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์) ส่วนการ์ดชุดที่ 2 คือ การ์ดแสดงท่าทาง จำนวน 12 ใบ เป็นการ์ดที่ให้ผู้เล่นได้แสดงท่าทางหรือแสดงออกของพฤติกรรมต่างๆ

เทคนิคที่ 8 สิ่งแทนฉัน ซึ่งมีฐานแนวคิดการพัฒนาเทคนิคจากวิธีการใช้กิจกรรมโดยการใช้เทคนิคกิจกรรมการเลือกสิ่งของ ขั้นตอนการดำเนินการใช้เทคนิคมี 3 ขั้น คือ ขั้นนำ ขั้นดำเนินการและขั้นสรุป โดยลักษณะของการใช้เทคนิคเป็นการนำสิ่งของต่างๆ ที่มีความหลากหลายที่ครอบคลุมตามความสนใจของสมาชิกกลุ่ม โดยให้สมาชิกกลุ่มเลือกสิ่งของที่มีความสัมพันธ์กับตนเองและให้ได้อธิบายสิ่งของนั้นกับความสัมพันธ์ของตนเอง

ขั้นที่ 4 ผู้วิจัยทำการหาคุณภาพเครื่องมือสำหรับเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ทั้ง 8 เทคนิค โดยการสนทนากลุ่ม ครั้งที่ 2 เพื่อตรวจสอบกระบวนการ หลักการ แนวคิด ทฤษฎีต่างๆ ที่ใช้ในการสร้างเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ ตลอดจนขั้นตอนดำเนินการใช้เทคนิค ทั้ง 8 เทคนิค โดยการให้ผู้เชี่ยวชาญด้าน

การให้คำปรึกษา จำนวน 5 คน (ภาคผนวก ค) เกณฑ์การเลือกจำนวนผู้เชี่ยวชาญในการสนทนากลุ่ม จำนวน 5 คน ถือว่าเป็นจำนวนที่มีความเหมาะสม (Houser, 2015: 95) อีกทั้งมีเกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญ คือ สำเร็จการศึกษาปริญญาเอกด้านการให้คำปรึกษา หรือเป็นผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษา หรือเป็นอาจารย์ที่สอนอยู่ในสถานบันอุดมศึกษาที่มีการสอนรายวิชาเกี่ยวกับการให้คำปรึกษา ประเด็นสำคัญสำหรับการตรวจสอบความเหมาะสมของเทคนิคต่างๆ ได้แก่ ความถูกต้องของเนื้อหา ความเหมาะสมของการใช้ภาษา การใช้คำสั่ง ระยะเวลา และความเหมาะสมของขั้นตอนในการดำเนินการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์

ขั้นที่ 5 นำข้อเสนอแนะจาการสนทนากลุ่ม ครั้งที่ 2 มาปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาเทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น ทั้ง 8 เทคนิค

ขั้นที่ 6 นำเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นทั้ง 8 เทคนิคไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการให้คำปรึกษา จำนวน 11 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) แสดงความคิดเห็นพิจารณาความสอดคล้องระหว่างจุดมุ่งหมาย ระยะเวลา วิธีการดำเนินการ และการประเมินผล กับนิยามปฏิบัติการที่กำหนดไว้ แล้วนำมาวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยการคัดเลือกเทคนิคเชิงสร้างสรรค์โดยพิจารณาเฉพาะข้อที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ .50 ขึ้นไป โดยเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ทั้ง 8 เทคนิค มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.91 - 1.00

ขั้นที่ 7 นำเทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นทั้ง 8 เทคนิคไปทดลองใช้ (Try-out) กับกลุ่มวัยรุ่นที่เป็นกลุ่มเป้าหมายแต่ไม่ใช่กลุ่มที่ใช้ในการทดลองจริง จำนวน 48 คน โดยแบ่งออกเป็น 8 กลุ่ม จำแนกตามเทคนิค โดยมีสมาชิกกลุ่มๆ ละ 6 คน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของลำดับขั้นตอน กระบวนการดำเนินการ วัตถุประสงค์ ระยะเวลา การใช้เทคนิค การใช้คำสั่ง เนื้อหาต่างๆ ความเหมาะสมของรูปแบบการดำเนินการ เพื่อนำมาปรับปรุงคุณภาพของเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ทั้ง 8 เทคนิค และหาข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นระหว่างการทดลองใช้ และแก้ไขก่อนนำไปใช้ในการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างจริง (การทดลองก่อนการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์จริง ผู้วิจัยดำเนินการตามกระบวนการ ขั้นตอน เหมือนการทดลองจริง โดยมีระยะเวลาการดำเนินการแต่ละครั้งแต่ละเทคนิค 1 ชั่วโมง 30 นาที) โดยช่วงเวลาที่ทดลองใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ ระหว่างวันที่ 7 กันยายน ถึง 15 กันยายน พ.ศ.2559

ขั้นที่ 8 ได้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น ทั้ง 8 เทคนิคที่ผ่านกระบวนการหาคุณภาพเครื่องมือ

2.2 ผลการสรุปแนวคิดที่ประยุกต์ใช้ในการพัฒนาเทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น

ผู้วิจัยได้สรุปผลการประยุกต์แนวคิดต่างๆ ที่ใช้ในการพัฒนาเทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น ทั้ง 8 เทคนิค ดังแสดงตาราง 16

ตาราง 16 สรุปแนวคิดที่ประยุกต์ใช้ในการพัฒนาเทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น

เทคนิคเชิงสร้างสรรค์	แนวคิดที่ประยุกต์ใช้	วิธีการและเทคนิค
เทคนิคบอลพิศวง	1. วิธีการเชิงสร้างสรรค์ (Creative method) 2. แนวคิดการดำเนินการกลุ่ม (Group work with adolescents) 3. การเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ (Experimental learning) 4. การเรียนรู้ผ่านการสอน (Didactic learning) 5. ทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบเผชิญความจริง (Reality counseling theory)	1. วิธีการใช้การเล่น (Play methods) โดยใช้เทคนิคการขว้างลูกบอล (Throwing balls technique) 2. แนวคิดความต้องการทางจิตใจพื้นฐานของการเป็นมนุษย์ (Human being basic psychological needs) เป็นแนวทางการสร้างข้อคำถามสำหรับลูกบอล 3. เทคนิคพื้นฐานในการให้คำปรึกษากลุ่ม (Basic group counseling skills)
เทคนิคศิลปะของฉัน	1. วิธีการเชิงสร้างสรรค์ (Creative method) 2. แนวคิดการดำเนินการกลุ่ม (Group work with adolescents) 3. การเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ (Experimental learning) 4. การเรียนรู้ผ่านการสอน (Didactic learning)	1. วิธีการใช้ศิลปะ (Art methods) โดยใช้เทคนิคการวาดรูปแบบอิสระ (Use of free drawing technique) และเทคนิคการใช้งานศิลปะตกแต่ง (Collage technique) 2. เทคนิคพื้นฐานในการให้คำปรึกษากลุ่ม (Basic group counseling skills)
เทคนิคนิตยสารของฉัน	1. วิธีการเชิงสร้างสรรค์ (Creative method) 2. แนวคิดการดำเนินการกลุ่ม (Group work with adolescents) 3. การเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ (Experimental learning) 4. การเรียนรู้ผ่านการสอน (Didactic learning)	1. วิธีการใช้ศิลปะ (Art method) โดยใช้เทคนิคการใช้นิตยสาร (Magazine technique) และเทคนิคการวาดรูปแบบอิสระ (Use of free drawing technique) และเทคนิคการใช้งานด้านศิลปะตกแต่ง (Collage technique) 2. เทคนิคพื้นฐานในการให้คำปรึกษากลุ่ม (Basic group counseling skills)
เทคนิคอัลบั้มเพลงชีวิต	1. วิธีการเชิงสร้างสรรค์ (Creative method) 2. แนวคิดการดำเนินการกลุ่ม (Group work with adolescents) 3. การเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ (Experimental learning) 4. การเรียนรู้ผ่านการสอน (Didactic learning)	1. วิธีการใช้ศิลปะ (Art method) โดยใช้เทคนิคปกซีดี (CD covers technique) 2. วิธีการใช้ดนตรี (Music method) โดยใช้เทคนิคซีดีชีวิตของฉัน (It's my life CD technique) เทคนิคการเลือกเพลงที่ชื่นชอบหรือเพลงที่มีความหมาย (Choose favorite or meaningful song technique) 3. เทคนิคพื้นฐานในการให้คำปรึกษากลุ่ม (Basic group counseling skills)

ตาราง 16 สรุปแนวคิดที่ประยุกต์ใช้ในการพัฒนาเทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น (ต่อ)

เทคนิคเชิงสร้างสรรค์	แนวคิดที่ประยุกต์ใช้	วิธีการและเทคนิค
เทคนิคกวีชีวิตข้อคิดคำคม	1. วิธีการเชิงสร้างสรรค์ (Creative method) 2. แนวคิดการดำเนินการกลุ่ม (Group work with adolescents) 3. การเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ (Experimental learning) 4. การเรียนรู้ผ่านการสอน (Didactic learning)	1. วิธีการใช้วรรณกรรมและบทกลอน (Literature and poetry method) โดยใช้เทคนิคบทกวี (Poetry technique) 2. เทคนิคพื้นฐานในการให้คำปรึกษากลุ่ม (Basic group counseling skills)
เทคนิคคำพยากรณ์	1. วิธีการเชิงสร้างสรรค์ (Creative method) 2. แนวคิดการดำเนินการกลุ่ม (Group work with adolescents) 3. การเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ (Experimental learning) 4. การเรียนรู้ผ่านการสอน (Didactic learning)	1. วิธีการใช้กิจกรรม (Activity methods) โดยใช้เทคนิคโหราศาสตร์เชิงสร้างสรรค์ (Creative astrologer technique) 2. เทคนิคพื้นฐานในการให้คำปรึกษากลุ่ม (Basic group counseling skills)
เทคนิคเกมกระดานบอกเล่าเก้าสิบ	1. วิธีการเชิงสร้างสรรค์ (Creative method) 2. แนวคิดการดำเนินการกลุ่ม (Group work with adolescents) 3. การเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ (Experimental learning) 4. การเรียนรู้ผ่านการสอน (Didactic learning)	1. วิธีการใช้การเล่นและเกม (Play and Game method)โดยใช้เทคนิคเกมกระดาน (Board game technique) 2. วิธีการใช้การเคลื่อนไหว (Movement method) โดยใช้เทคนิคการแสดงละคร (Drama technique) 3. เทคนิคพื้นฐานในการให้คำปรึกษากลุ่ม (Basic group counseling skills)
เทคนิคสิ่งแทนฉัน	1. วิธีการเชิงสร้างสรรค์ (Creative method) 2. แนวคิดการดำเนินการกลุ่ม (Group work with adolescents) 3. การเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ (Experimental learning) 4. การเรียนรู้ผ่านการสอน (Didactic learning)	1. วิธีการใช้กิจกรรม (Activity method) โดยใช้เทคนิคกิจกรรมการเลือกสิ่งของ (Choose an object activity techniques) 2. เทคนิคพื้นฐานในการให้คำปรึกษากลุ่ม (Basic group counseling skills)

จากตาราง 16 สรุปได้ว่า การพัฒนาเทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น ประกอบด้วย 8 เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ ได้แก่ เทคนิคเกมกระดานบอกเล่าเก้าสิบ เทคนิคศิลปะของฉัน เทคนิคคำพยากรณ์ เทคนิคบอลพิศวง เทคนิคอัลบั้มเพลงชีวิต เทคนิคนิตยสารของฉัน เทคนิคสิ่งแทนฉัน และเทคนิคกวีชีวิต ข้อคิด คำคม โดยทั้ง 8 เทคนิคมีหลักการและแนวคิดในการดำเนินการเป็นพื้นฐานในการพัฒนา คือ การใช้วิธีการเชิงสร้างสรรค์ การใช้แนวคิดการ

ดำเนินการกลุ่มกับวัยรุ่น การใช้หลักการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ และการเรียนรู้ผ่านการสอน ตลอดจนใช้เทคนิคพื้นฐานในการให้คำปรึกษากลุ่ม

ตอนที่ 3 ศึกษาผลการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น

3.1 ผลการเปรียบเทียบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมและรายด้านของกลุ่มทดลองก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

การวิเคราะห์ตอนนี้ผู้วิจัยนำค่าเฉลี่ยของแบบสอบถามสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมและรายด้านก่อนการทดลองและหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง 8 กลุ่ม โดยการวิเคราะห์ t-test Dependent ดังแสดงผลในตาราง 17 – 25 และแสดงเป็นแผนภูมิภาพประกอบ 1 - 9 โดยมีรายละเอียดผลการทดลองของแต่ละเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ดังต่อไปนี้

3.1.1 การเปรียบเทียบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมและรายด้านของกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดกระทำโดยเทคนิคบอลพิศวง

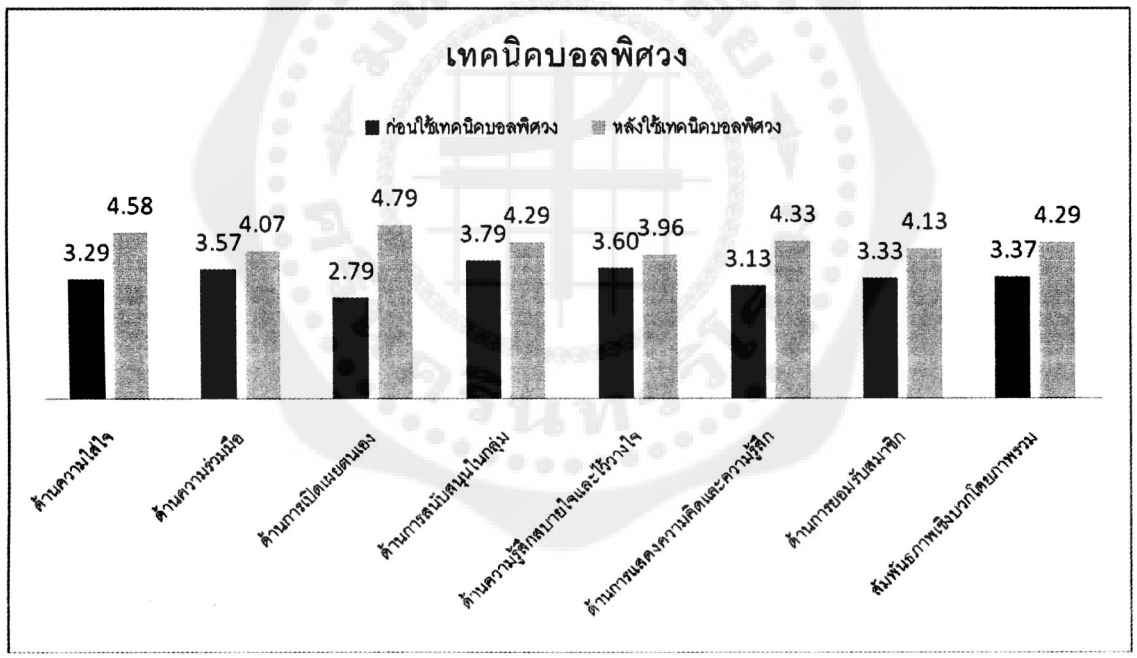
ตาราง 17 การเปรียบเทียบคะแนนสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมและรายด้านก่อนและหลังใช้เทคนิคบอลพิศวง (n=6)

สัมพันธภาพเชิงบวก	ระยะเวลา	M	S.D.	ระดับ	MD	t	p
ด้านความใส่ใจ	ก่อนทดลอง	3.29	0.40	ปานกลาง	1.29	5.10**	.00
	หลังทดลอง	4.58	0.34	มาก			
ด้านความร่วมมือ	ก่อนทดลอง	3.57	0.54	มาก	0.50	2.61*	.02
	หลังทดลอง	4.07	0.50	มาก			
ด้านการเปิดเผยตนเอง	ก่อนทดลอง	2.79	0.95	ปานกลาง	2.00	4.14**	.00
	หลังทดลอง	4.79	0.40	มากที่สุด			
ด้านการสนับสนุนในกลุ่ม	ก่อนทดลอง	3.79	0.37	มาก	0.50	2.46*	.05
	หลังทดลอง	4.29	0.68	มาก			
ด้านความรู้สึกสบายใจและไว้วางใจ	ก่อนทดลอง	3.60	0.46	มาก	0.33	1.99*	.05
	หลังทดลอง	3.96	0.33	มาก			
ด้านการแสดงความคิดและความรู้สึก	ก่อนทดลอง	3.13	0.59	ปานกลาง	1.21	3.71**	.00
	หลังทดลอง	4.33	0.44	มาก			
ด้านการยอมรับสมาชิก	ก่อนทดลอง	3.33	0.41	ปานกลาง	0.79	1.93	.06
	หลังทดลอง	4.13	0.72	มาก			
สัมพันธภาพเชิงบวกโดยรวม	ก่อนทดลอง	3.37	0.34	ปานกลาง	0.91	4.19**	.01
	หลังทดลอง	4.29	0.37	มาก			

**p<.01 *p<.05

จากตาราง 17 พบว่า สัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมก่อนใช้เทคนิคบอลพิศวงมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.37 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.34 อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนหลังใช้เทคนิคบอลพิศวงมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.29 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.37 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า หลังการทดลองด้านการเปิดเผยตนเอง มีระดับมากที่สุด ส่วนด้านความใส่ใจ ความร่วมมือ การสนับสนุนในกลุ่ม ด้านความรู้สึกสบายใจและไว้วางใจ ด้านการแสดงความคิดและความรู้สึก และด้านการยอมรับสมาชิก อยู่ในระดับมาก

การเปรียบเทียบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นก่อนและหลังใช้เทคนิคบอลพิศวงมีความแตกต่างกัน โดยหลังการใช้เทคนิคบอลพิศวงกลุ่มทดลองมีสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความใส่ใจ ด้านการเปิดเผยตนเอง และด้านการแสดงความคิดและความรู้สึกเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านความร่วมมือ ด้านการสนับสนุนในกลุ่ม ด้านความรู้สึกสบายใจและไว้วางใจเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ด้านการยอมรับสมาชิกเพิ่มขึ้นอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

แผนภูมิภาพประกอบ 1 การเปรียบเทียบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมและรายด้านก่อนและหลังการใช้เทคนิคบอลพิศวง

จากแผนภูมิภาพประกอบ 1 การเปรียบเทียบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมและรายด้านก่อนและหลังการใช้เทคนิคบอลพิศวง พบว่า หลังใช้เทคนิคบอลพิศวงกลุ่มทดลองมีสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมและรายด้านเพิ่มสูงขึ้น เมื่อพิจารณาผลต่างของค่าเฉลี่ย (Mean difference = MD) พบว่า สัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นด้านการเปิดเผยตนเองมีผลต่างของค่าเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับ 2.00

3.1.2 การเปรียบเทียบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมและรายด้านของกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดกระทำโดยเทคนิคศิลปะของฉัน

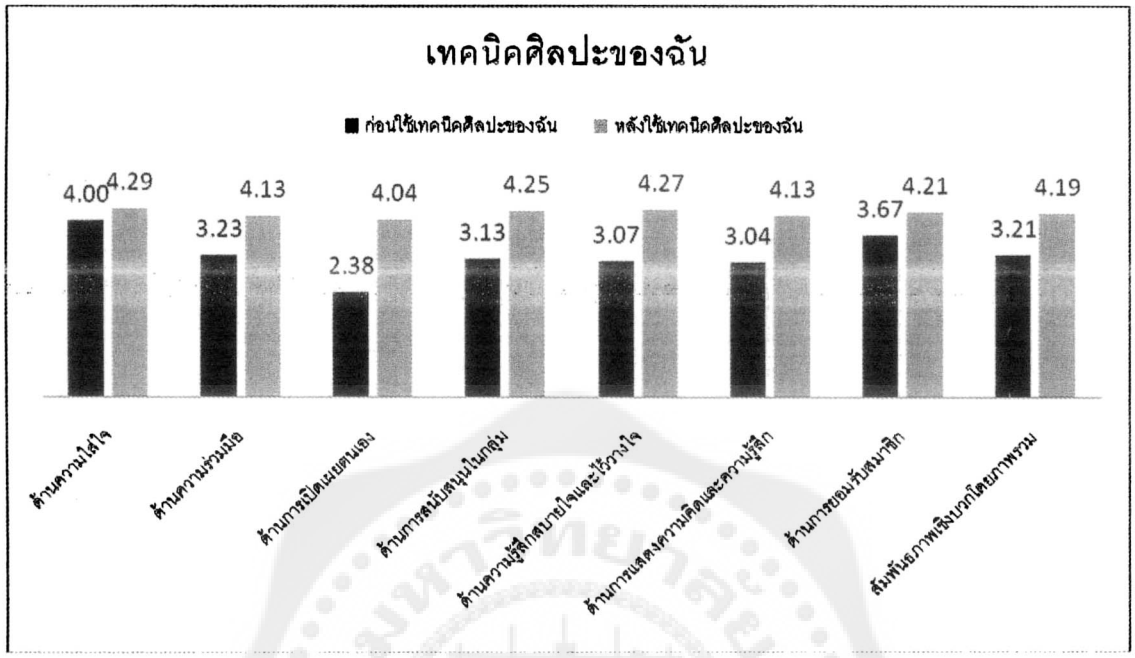
ตาราง 18 การเปรียบเทียบคะแนนสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมและรายด้านก่อนและหลังใช้เทคนิคศิลปะของฉัน (n=6)

สัมพันธภาพเชิงบวก	ระยะเวลา	M	S.D.	ระดับ	MD	t	p
ด้านความใส่ใจ	ก่อนทดลอง	4.00	0.35	มาก	0.29	1.98*	.05
	หลังทดลอง	4.29	0.33	มาก			
ด้านความร่วมมือ	ก่อนทดลอง	3.23	0.20	ปานกลาง	0.90	2.80*	.02
	หลังทดลอง	4.13	0.77	มาก			
ด้านการเปิดเผยตนเอง	ก่อนทดลอง	2.38	0.67	น้อย	1.67	2.86*	.02
	หลังทดลอง	4.04	0.94	มาก			
ด้านการสนับสนุนในกลุ่ม	ก่อนทดลอง	3.13	0.31	ปานกลาง	1.13	3.31**	.01
	หลังทดลอง	4.25	0.57	มาก			
ด้านความรู้สึกสบายใจและไว้วางใจ	ก่อนทดลอง	3.07	0.56	ปานกลาง	1.20	3.29**	.01
	หลังทดลอง	4.27	0.78	มาก			
ด้านการแสดงความคิดและความรู้สึก	ก่อนทดลอง	3.04	0.77	ปานกลาง	1.08	2.06*	.04
	หลังทดลอง	4.13	0.80	มาก			
ด้านการยอมรับสมาชิก	ก่อนทดลอง	3.67	0.44	มาก	0.54	1.66	.08
	หลังทดลอง	4.21	0.80	มาก			
สัมพันธภาพเชิงบวกโดยรวม	ก่อนทดลอง	3.21	0.18	ปานกลาง	0.99	3.17**	.01
	หลังทดลอง	4.19	0.66	มาก			

**p<.01 *p<.05

จากตาราง 18 พบว่า สัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมก่อนใช้เทคนิคศิลปะของฉันมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.21 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.18 อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนหลังใช้เทคนิคศิลปะของฉันมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.19 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.66 อยู่ในระดับมาก

การเปรียบเทียบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมและรายด้านก่อนและหลังใช้เทคนิคศิลปะของฉันมีความแตกต่างกัน โดยหลังการใช้เทคนิคศิลปะของฉัน กลุ่มทดลองมีสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการสนับสนุนในกลุ่ม และด้านความรู้สึกสบายใจและไว้วางใจเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านความใส่ใจ ด้านความร่วมมือ ด้านการเปิดเผยตนเอง และด้านการแสดงความคิดและความรู้สึกเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ด้านการยอมรับสมาชิกเพิ่มขึ้นอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

แผนภูมิภาพประกอบ 2 การเปรียบเทียบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมและรายด้านก่อนและหลังใช้เทคนิคศิลปะของฉัน

จากแผนภูมิภาพประกอบ 2 การเปรียบเทียบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมและรายด้านก่อนและหลังการใช้เทคนิคศิลปะของฉัน พบว่า หลังใช้เทคนิคศิลปะของฉันกลุ่มทดลองมีสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมและรายด้านเพิ่มสูงขึ้น เมื่อพิจารณาผลต่างของค่าเฉลี่ย (Mean difference = MD) พบว่า สัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นด้านการเปิดเผยตนเองมีผลต่างของค่าเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับ 1.67

3.1.3) การเปรียบเทียบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมและรายด้านของกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดกระทำโดยเทคนิคนิตยสารของฉัน

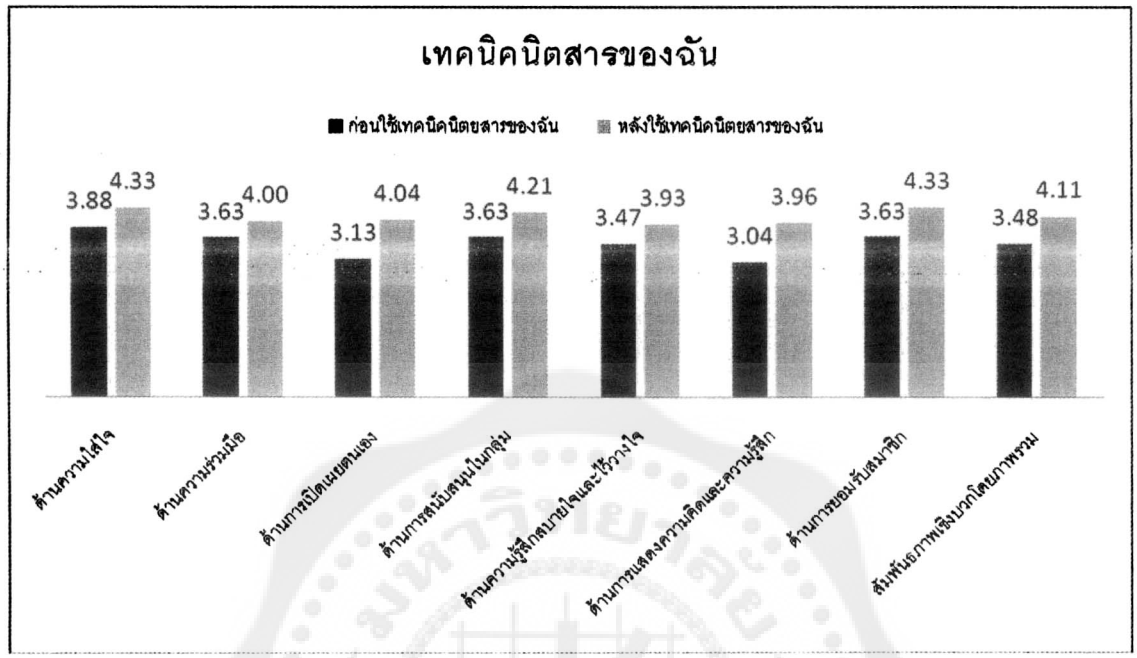
ตาราง 19 การเปรียบเทียบคะแนนสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมและรายด้านก่อนและหลังใช้เทคนิคนิตยสารของฉัน (n=6)

สัมพันธภาพเชิงบวก	ระยะเวลา	M	S.D.	ระดับ	MD	t	p
ด้านความใส่ใจ	ก่อนทดลอง	3.88	0.21	ปานกลาง	0.46	3.84**	.00
	หลังทดลอง	4.33	0.26	มาก			
ด้านความร่วมมือ	ก่อนทดลอง	3.63	0.43	มาก	0.37	3.05**	.01
	หลังทดลอง	4.00	0.38	มาก			
ด้านการเปิดเผยตนเอง	ก่อนทดลอง	3.13	0.65	ปานกลาง	0.92	2.70*	.02
	หลังทดลอง	4.04	0.43	มากที่สุด			
ด้านการสนับสนุนในกลุ่ม	ก่อนทดลอง	3.63	0.26	มาก	0.58	2.54*	.02
	หลังทดลอง	4.21	0.56	มาก			
ด้านความรู้สึกสบายใจและไว้วางใจ	ก่อนทดลอง	3.47	0.39	มาก	0.47	2.37*	.05
	หลังทดลอง	3.93	0.60	มาก			
ด้านการแสดงความคิดและความรู้สึก	ก่อนทดลอง	3.04	0.25	ปานกลาง	0.92	4.35**	.00
	หลังทดลอง	3.96	0.37	มาก			
ด้านการยอมรับสมาชิก	ก่อนทดลอง	3.63	0.26	ปานกลาง	0.71	3.58**	.01
	หลังทดลอง	4.33	0.49	มาก			
สัมพันธภาพเชิงบวกโดยรวม	ก่อนทดลอง	3.48	0.12	ปานกลาง	0.62	4.36**	.00
	หลังทดลอง	4.11	0.32	มาก			

**p<.01 *p<.05

จากตาราง 19 พบว่า สัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมก่อนใช้เทคนิคนิตยสารมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.48 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.12 อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนหลังใช้เทคนิคนิตยสารมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.11 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.32 อยู่ในระดับมาก

การเปรียบเทียบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมและรายด้าน ก่อนและหลังใช้เทคนิคนิตยสารของฉันมีความแตกต่างกัน โดยหลังการใช้เทคนิคนิตยสารของฉัน กลุ่มทดลองมีสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความใส่ใจ ด้านความร่วมมือ ด้านการแสดงความคิดและความรู้สึก และด้านการยอมรับสมาชิกเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการเปิดเผยตนเอง ด้านความรู้สึกสบายใจและไว้วางใจ และด้านการสนับสนุนในกลุ่มเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

แผนภูมิภาพประกอบ 3 การเปรียบเทียบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมและรายด้านก่อนและหลังใช้เทคนิคนิตยสารของฉัน

จากแผนภูมิภาพประกอบ 3 การเปรียบเทียบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมและรายด้านก่อนและหลังการใช้เทคนิคนิตยสารของฉัน พบว่า หลังใช้เทคนิคนิตยสารของฉันกลุ่มทดลองมีสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมและรายด้านเพิ่มสูงขึ้น เมื่อพิจารณาผลต่างของค่าเฉลี่ย (Mean difference = MD) พบว่า สัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นด้านการเปิดเผยตนเอง และด้านการแสดงความคิดและความรู้สึกมีผลต่างของค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 0.92

3.1.4) การเปรียบเทียบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มของวัยรุ่นโดยรวมและรายด้านของกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดกระทำโดยเทคนิคอัลบั้มเพลงชีวิต

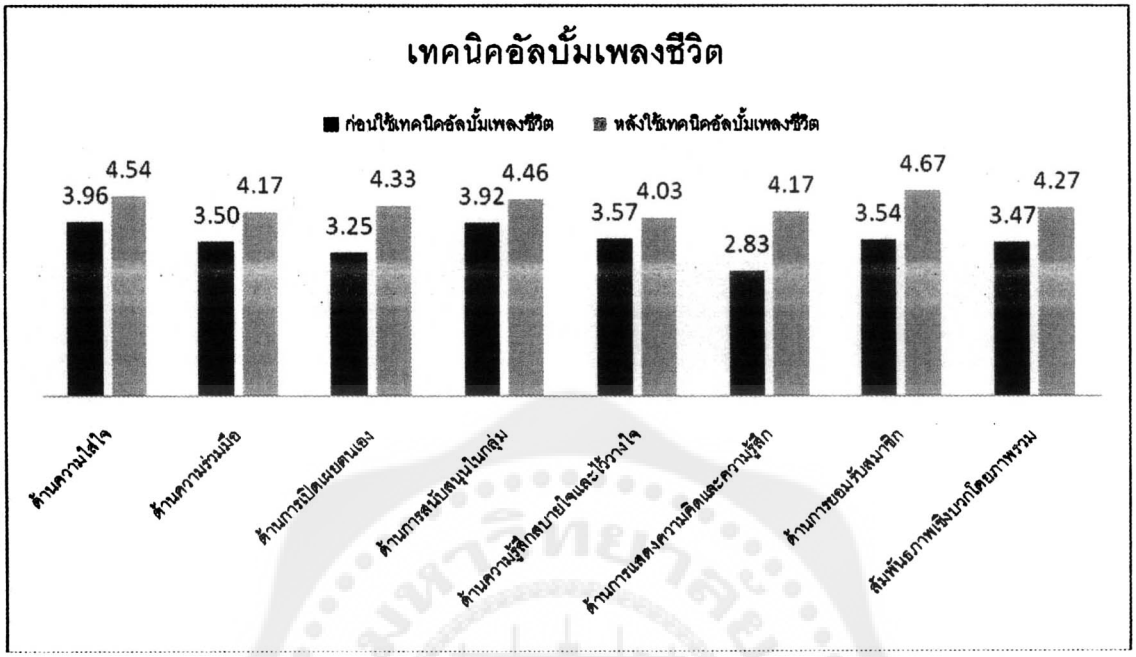
ตาราง 20 การเปรียบเทียบคะแนนสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมและรายด้านก่อนและหลังใช้เทคนิคอัลบั้มเพลงชีวิต (n=6)

สัมพันธภาพเชิงบวก	ระยะเวลา	M	S.D.	ระดับ	MD	t	p
ด้านความใส่ใจ	ก่อนทดลอง	3.96	0.73	มาก	0.58	2.56*	.05
	หลังทดลอง	4.54	0.29	มากที่สุด			
ด้านความร่วมมือ	ก่อนทดลอง	3.50	0.28	ปานกลาง	0.67	4.66**	.00
	หลังทดลอง	4.17	0.29	มาก			
ด้านการเปิดเผยตนเอง	ก่อนทดลอง	3.25	0.27	ปานกลาง	1.08	7.05**	.00
	หลังทดลอง	4.33	0.47	มาก			
ด้านการสนับสนุนในกลุ่ม	ก่อนทดลอง	3.92	0.47	มาก	0.54	3.31**	.01
	หลังทดลอง	4.46	0.33	มาก			
ด้านความรู้สึกสบายใจและไว้วางใจ	ก่อนทดลอง	3.57	0.34	มาก	0.47	2.54*	.02
	หลังทดลอง	4.03	0.46	มาก			
ด้านการแสดงความคิดและความรู้สึก	ก่อนทดลอง	2.83	0.34	ปานกลาง	1.33	3.86**	.01
	หลังทดลอง	4.17	0.54	มาก			
ด้านการยอมรับสมาชิก	ก่อนทดลอง	3.54	0.49	มาก	1.13	5.32**	.00
	หลังทดลอง	4.67	0.26	มากที่สุด			
สัมพันธภาพเชิงบวกโดยรวม	ก่อนทดลอง	3.47	0.16	ปานกลาง	0.80	4.15**	.01
	หลังทดลอง	4.27	0.33	มาก			

**p<.01 *p<.05

จากตาราง 20 พบว่า สัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมก่อนใช้เทคนิคอัลบั้มเพลงชีวิต มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.47 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.16 อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนหลังใช้เทคนิคอัลบั้มเพลงชีวิต มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.27 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.33 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า หลังการทดลองด้านความใส่ใจ และด้านการยอมรับสมาชิก อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านความร่วมมือ ด้านการเปิดเผยตนเอง ด้านการสนับสนุนในกลุ่ม ด้านความรู้สึกสบายใจและไว้วางใจ และด้านการแสดงความคิด และความรู้สึก อยู่ในระดับมาก

การเปรียบเทียบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมและรายด้านก่อนและหลังใช้เทคนิคอัลบั้มเพลงชีวิตมีความแตกต่างกัน โดยหลังการใช้เทคนิคอัลบั้มเพลงชีวิต กลุ่มทดลองมีสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านความร่วมมือ ด้านการเปิดเผยตนเอง ด้านการสนับสนุนในกลุ่ม ด้านการแสดงความคิดและความรู้สึก และด้านการยอมรับสมาชิกเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านความใส่ใจ ด้านความรู้สึกสบายใจและไว้วางใจเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

แผนภูมิภาพประกอบ 4 การเปรียบเทียบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมและรายด้าน ก่อนและหลังใช้เทคนิคอัลบั้มเพลงชีวิต

จากแผนภูมิภาพประกอบ 4 การเปรียบเทียบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมและรายด้าน ก่อนและหลังการใช้เทคนิคอัลบั้มเพลงชีวิต พบว่า หลังใช้เทคนิคอัลบั้มเพลงชีวิตกลุ่มทดลองมีสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมและรายด้านเพิ่มสูงขึ้น เมื่อพิจารณาผลต่างของค่าเฉลี่ย (Mean difference = MD) พบว่า สัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นด้านการแสดงความคิดและความรู้สึกมีผลต่างของค่าเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับ 1.33

3.1.5) การเปรียบเทียบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมและรายด้านของกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดกระทำโดยเทคนิคกวีชีวิตข้อคิดคำคม

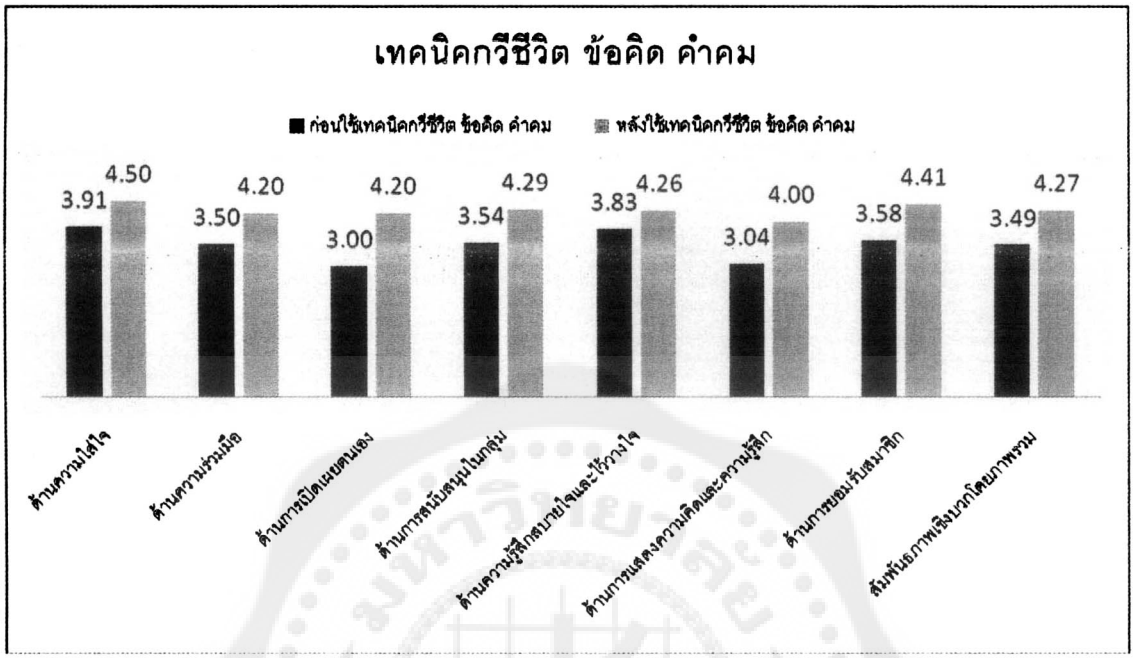
ตาราง 21 การเปรียบเทียบคะแนนสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมและรายด้านก่อนและหลังใช้เทคนิคกวีชีวิตข้อคิดคำคม (n=6)

สัมพันธภาพเชิงบวก	ระยะเวลา	M	S.D.	ระดับ	MD	t	p
ด้านความใส่ใจ	ก่อนทดลอง	3.91	0.46	มาก	0.58	3.50**	.01
	หลังทดลอง	4.50	0.15	มาก			
ด้านความร่วมมือ	ก่อนทดลอง	3.50	0.32	ปานกลาง	0.70	2.57*	.02
	หลังทดลอง	4.20	0.50	มาก			
ด้านการเปิดเผยตนเอง	ก่อนทดลอง	3.00	0.65	ปานกลาง	1.20	4.62**	.00
	หลังทดลอง	4.20	0.48	มาก			
ด้านการสนับสนุนในกลุ่ม	ก่อนทดลอง	3.54	0.55	มาก	0.75	2.28*	.03
	หลังทดลอง	4.29	0.51	มาก			
ด้านความรู้สึกสบายใจและไว้วางใจ	ก่อนทดลอง	3.83	0.32	มาก	0.43	2.14*	.04
	หลังทดลอง	4.26	0.35	มาก			
ด้านการแสดงความคิดและความรู้สึก	ก่อนทดลอง	3.04	0.45	ปานกลาง	0.96	3.37**	.01
	หลังทดลอง	4.00	0.68	มาก			
ด้านการยอมรับสมาชิก	ก่อนทดลอง	3.58	0.56	มาก	0.83	1.99*	.05
	หลังทดลอง	4.41	0.62	มาก			
สัมพันธภาพเชิงบวกโดยรวม	ก่อนทดลอง	3.49	0.12	ปานกลาง	0.78	4.41**	.00
	หลังทดลอง	4.27	0.36	มาก			

**p<.01 *p<.05

จากตาราง 21 พบว่า สัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมก่อนใช้เทคนิคกวีชีวิตข้อคิดคำคม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.49 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.12 อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนหลังใช้เทคนิคกวีชีวิตข้อคิดคำคม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.27 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.36 อยู่ในระดับมาก

การเปรียบเทียบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมและรายด้าน ก่อนและหลังใช้เทคนิคกวีชีวิตข้อคิดคำคมมีความแตกต่างกัน โดยหลังการใช้เทคนิคกวีชีวิตข้อคิดคำคมกลุ่มทดลองมีสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านความใส่ใจ ด้านการเปิดเผยตนเอง และด้านการแสดงความคิดและความรู้สึกเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านความร่วมมือ ด้านการสนับสนุนในกลุ่ม ด้านความรู้สึกสบายใจและไว้วางใจ และด้านการยอมรับสมาชิกเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

แผนภูมิภาพประกอบ 5 การเปรียบเทียบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมและรายด้าน ก่อนและหลังใช้เทคนิคกวีชีวิต ข้อคิดคำคม

จากแผนภูมิภาพประกอบ 5 การเปรียบเทียบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมและรายด้าน ก่อนและหลังการใช้เทคนิคกวีชีวิตข้อคิดคำคม พบว่า หลังใช้เทคนิคกวีชีวิตข้อคิดคำคม กลุ่มทดลองมีสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมและรายด้านเพิ่มสูงขึ้น เมื่อพิจารณาผลต่างของค่าเฉลี่ย (Mean difference = MD) พบว่า สัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นด้านการเปิดเผยตนเองมีผลต่างของค่าเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับ 1.20

3.1.6) การเปรียบเทียบเฉลี่ยสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มของวัยรุ่นโดยรวมและรายด้านของกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดกระทำโดยเทคนิคคำพยากรณ์

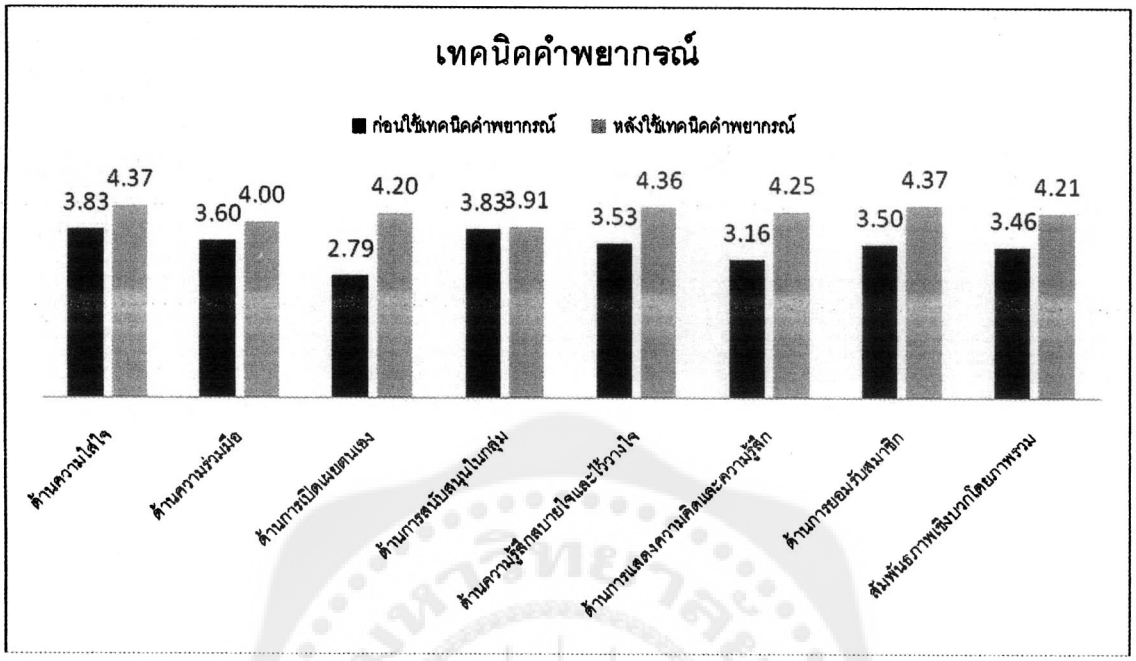
ตาราง 22 การเปรียบเทียบคะแนนสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมและรายด้านก่อนและหลังใช้เทคนิคคำพยากรณ์ (n=6)

สัมพันธภาพเชิงบวก	ระยะเวลา	M	S.D.	ระดับ	MD	t	p
ด้านความใส่ใจ	ก่อนทดลอง	3.83	0.12	มาก	0.54	3.61**	.01
	หลังทดลอง	4.37	0.34	มาก			
ด้านความร่วมมือ	ก่อนทดลอง	3.60	0.21	มาก	0.40	2.62*	.05
	หลังทดลอง	4.00	0.45	มาก			
ด้านการเปิดเผยตนเอง	ก่อนทดลอง	2.79	0.54	ปานกลาง	1.41	4.95**	.00
	หลังทดลอง	4.20	0.40	มาก			
ด้านการสนับสนุนในกลุ่ม	ก่อนทดลอง	3.83	0.30	มาก	0.08	0.44	.34
	หลังทดลอง	3.91	0.49	มาก			
ด้านความรู้สึกสบายใจและไว้วางใจ	ก่อนทดลอง	3.53	0.20	มาก	0.83	3.87**	.00
	หลังทดลอง	4.36	0.40	มาก			
ด้านการแสดงความคิดและความรู้สึก	ก่อนทดลอง	3.16	0.66	ปานกลาง	1.08	4.54**	.00
	หลังทดลอง	4.25	0.52	มาก			
ด้านการยอมรับสมาชิก	ก่อนทดลอง	3.50	0.61	ปานกลาง	0.88	3.13**	.01
	หลังทดลอง	4.37	0.75	มาก			
สัมพันธภาพเชิงบวกโดยรวม	ก่อนทดลอง	3.46	0.13	ปานกลาง	0.75	5.22**	.00
	หลังทดลอง	4.21	0.40	มาก			

**p<.01 *p<.05

จากตาราง 22 พบว่า สัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมก่อนใช้เทคนิคคำพยากรณ์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.46 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.13 อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนหลังใช้เทคนิคคำพยากรณ์มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.21 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.40 อยู่ในระดับมาก

การเปรียบเทียบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมและรายด้าน ก่อนและหลังใช้เทคนิคคำพยากรณ์มีความแตกต่างกัน โดยหลังการใช้เทคนิคคำพยากรณ์กลุ่มทดลองมีสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านความใส่ใจ ด้านการเปิดเผยตนเอง ด้านความรู้สึกสบายใจและไว้วางใจ ด้านการแสดงความคิดและความรู้สึก และด้านการยอมรับสมาชิกเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านความร่วมมือเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และด้านการสนับสนุนในกลุ่มเพิ่มสูงขึ้นอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

แผนภูมิภาพประกอบ 6 การเปรียบเทียบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมและรายด้าน ก่อนและหลังใช้เทคนิคคำพยากรณ์

จากแผนภูมิภาพประกอบ 6 การเปรียบเทียบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมและรายด้าน ก่อนและหลังการใช้เทคนิคคำพยากรณ์ พบว่า หลังใช้เทคนิคคำพยากรณ์ กลุ่มทดลองมีสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมและรายด้านเพิ่มสูงขึ้น เมื่อพิจารณาผลต่างของค่าเฉลี่ย (Mean difference = MD) พบว่า สัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นด้านการเปิดเผยตนเองมีผลต่างของค่าเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับ 1.41

3.1.7) การเปรียบเทียบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มของวัยรุ่นโดยรวมและรายด้านของกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดกระทำโดยเทคนิคเกมกระดานบอกเล่าเก้าสิบ

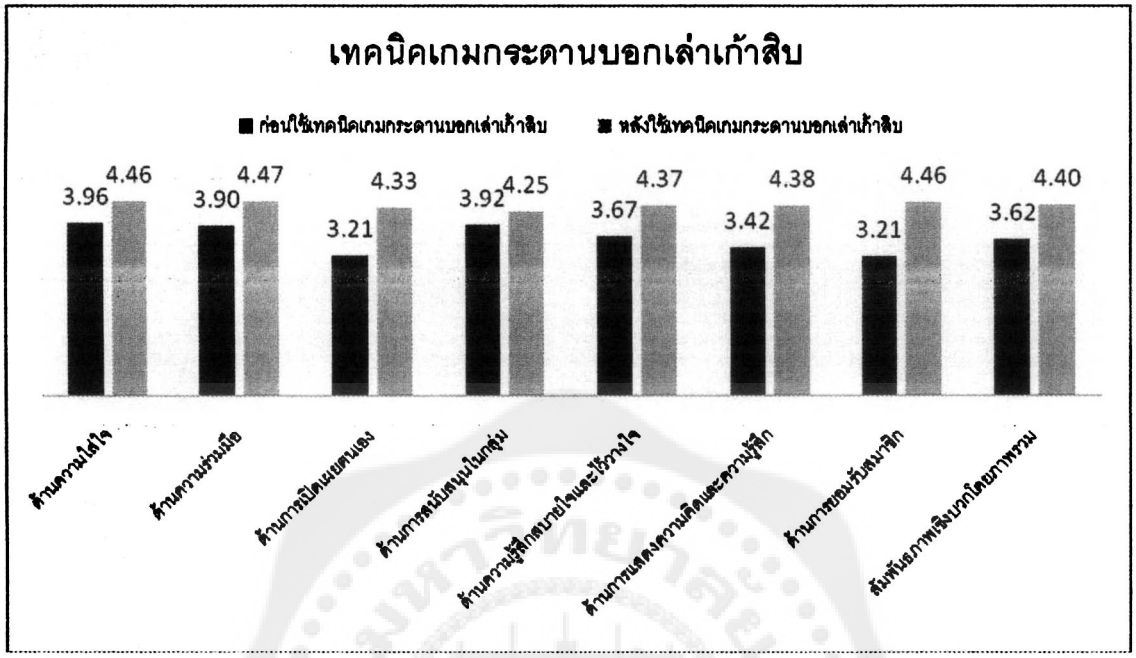
ตาราง 23 การเปรียบเทียบคะแนนสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมและรายด้านก่อนและหลังใช้เทคนิคเกมกระดานบอกเล่าเก้าสิบ (n=6)

สัมพันธภาพเชิงบวก	ระยะเวลา	M	S.D.	ระดับ	MD	t	p
ด้านความใส่ใจ	ก่อนทดลอง	3.96	0.33	มาก	0.50	3.87**	.00
	หลังทดลอง	4.46	0.33	มาก			
ด้านความร่วมมือ	ก่อนทดลอง	3.90	0.35	มาก	0.57	3.58**	.01
	หลังทดลอง	4.47	0.35	มาก			
ด้านการเปิดเผยตนเอง	ก่อนทดลอง	3.21	0.49	ปานกลาง	1.13	5.32**	.00
	หลังทดลอง	4.33	0.38	มาก			
ด้านการสนับสนุนในกลุ่ม	ก่อนทดลอง	3.92	0.38	มาก	0.33	1.06	.17
	หลังทดลอง	4.25	0.55	มาก			
ด้านความรู้สึกสบายใจและไว้วางใจ	ก่อนทดลอง	3.67	0.47	มาก	0.70	4.13**	.00
	หลังทดลอง	4.37	0.39	มาก			
ด้านการแสดงความคิดและความรู้สึก	ก่อนทดลอง	3.42	0.61	ปานกลาง	0.96	3.56**	.01
	หลังทดลอง	4.38	0.54	มาก			
ด้านการยอมรับสมาชิก	ก่อนทดลอง	3.21	0.64	ปานกลาง	1.25	5.59**	.00
	หลังทดลอง	4.46	0.53	มาก			
สัมพันธภาพเชิงบวกโดยรวม	ก่อนทดลอง	3.62	0.09	มาก	0.78	7.12**	.00
	หลังทดลอง	4.40	0.31	มาก			

**p<.01 *p<.05

จากตาราง 23 พบว่า สัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมก่อนใช้เทคนิคเกมกระดานบอกเล่าเก้าสิบ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.62 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.09 อยู่ในระดับมาก ส่วนหลังใช้เทคนิคเกมกระดานบอกเล่าเก้าสิบ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.40 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.31 อยู่ในระดับมาก

การเปรียบเทียบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมและรายด้านก่อนและหลังใช้เทคนิคเกมกระดานบอกเล่าเก้าสิบมีความแตกต่างกัน โดยหลังการใช้เทคนิคเกมกระดานบอกเล่าเก้าสิบ กลุ่มทดลองมีสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความใส่ใจ ด้านความร่วมมือ ด้านการเปิดเผยตนเอง ด้านความรู้สึกสบายใจและไว้วางใจ ด้านการแสดงความคิดและความรู้สึก และด้านการยอมรับสมาชิกเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการสนับสนุนในกลุ่มเพิ่มขึ้นอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

แผนภูมิภาพประกอบ 7 การเปรียบเทียบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมและรายด้านก่อนและหลังใช้เทคนิคเกมกระดานบอกเล่าเก้าสิบ

จากแผนภูมิภาพประกอบ 7 การเปรียบเทียบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมและรายด้านก่อนและหลังการใช้เทคนิคเกมกระดานบอกเล่าเก้าสิบ พบว่า หลังใช้เทคนิคเกมกระดานบอกเล่าเก้าสิบ กลุ่มทดลองมีสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมและรายด้านเพิ่มสูงขึ้น เมื่อพิจารณาผลต่างของค่าเฉลี่ย (Mean difference = MD) พบว่า สัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นด้านการยอมรับสมาชิกมีผลต่างของค่าเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับ 1.25

3.1.8) การเปรียบเทียบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มของวัยรุ่นโดยรวมและรายด้านของกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดกระทำโดยเทคนิคสิ่งแทนฉัน

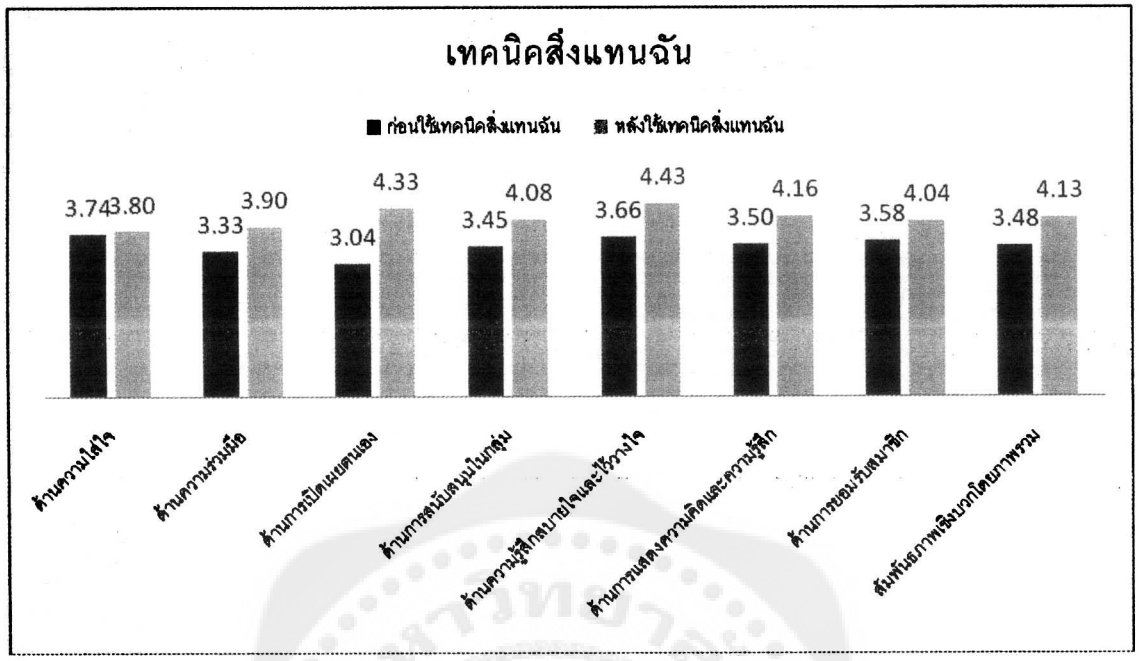
ตาราง 24 การเปรียบเทียบคะแนนสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมและรายด้านก่อนและหลังใช้เทคนิคสิ่งแทนฉัน (n=6)

สัมพันธภาพเชิงบวก	ระยะเวลา	M	S.D.	ระดับ	MD	t	p
ด้านความใส่ใจ	ก่อนทดลอง	3.74	0.40	มาก	0.06	0.31	.37
	หลังทดลอง	3.80	0.64	มาก			
ด้านความร่วมมือ	ก่อนทดลอง	3.33	0.48	ปานกลาง	0.57	9.22**	.00
	หลังทดลอง	3.90	0.53	มาก			
ด้านการเปิดเผยตนเอง	ก่อนทดลอง	3.04	0.76	ปานกลาง	1.29	3.07**	.01
	หลังทดลอง	4.33	0.54	มาก			
ด้านการสนับสนุนในกลุ่ม	ก่อนทดลอง	3.45	0.62	ปานกลาง	0.63	2.95**	.01
	หลังทดลอง	4.08	0.62	มาก			
ด้านความรู้สึกสบายใจและไว้วางใจ	ก่อนทดลอง	3.66	0.46	มาก	0.77	2.53*	.02
	หลังทดลอง	4.43	0.48	มาก			
ด้านการแสดงความคิดและความรู้สึก	ก่อนทดลอง	3.50	0.63	ปานกลาง	0.67	2.12*	.04
	หลังทดลอง	4.16	0.34	มาก			
ด้านการยอมรับสมาชิก	ก่อนทดลอง	3.58	0.25	มาก	0.46	1.53	.08
	หลังทดลอง	4.04	0.78	มาก			
สัมพันธภาพเชิงบวกโดยรวม	ก่อนทดลอง	3.48	0.19	ปานกลาง	0.65	3.77**	.01
	หลังทดลอง	4.13	0.46	มาก			

**p<.01 *p<.05

จากตาราง 24 พบว่า สัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมก่อนใช้เทคนิคสิ่งแทนฉัน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.48 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.19 อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนหลังใช้เทคนิคสิ่งแทนฉัน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.13 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.46 อยู่ในระดับมาก

การเปรียบเทียบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมและรายด้านก่อนและหลังใช้เทคนิคสิ่งแทนฉันมีความแตกต่างกัน โดยหลังการใช้เทคนิคสิ่งแทนฉันกลุ่มทดลองมีสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความร่วมมือ ด้านการเปิดเผยตนเอง และด้านการสนับสนุนในกลุ่มเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านความรู้สึกสบายใจและไว้วางใจ ด้านการแสดงความคิดและความรู้สึกเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ด้านความใส่ใจ และด้านการยอมรับสมาชิกเพิ่มขึ้นอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

แผนภูมิภาพประกอบ 8 การเปรียบเทียบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมและรายด้านก่อนและหลังใช้เทคนิคสิ่งแทนฉัน

จากแผนภูมิภาพประกอบ 8 การเปรียบเทียบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มของวัยรุ่นโดยรวมและรายด้านก่อนและหลังการใช้เทคนิคสิ่งแทนฉัน พบว่า หลังใช้เทคนิคสิ่งแทนฉัน กลุ่มทดลองมีสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมและรายด้านเพิ่มสูงขึ้น เมื่อพิจารณาผลต่างของค่าเฉลี่ย (Mean difference = MD) พบว่า สัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นด้านการเปิดเผยตนเองมีผลต่างของค่าเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับ 1.29

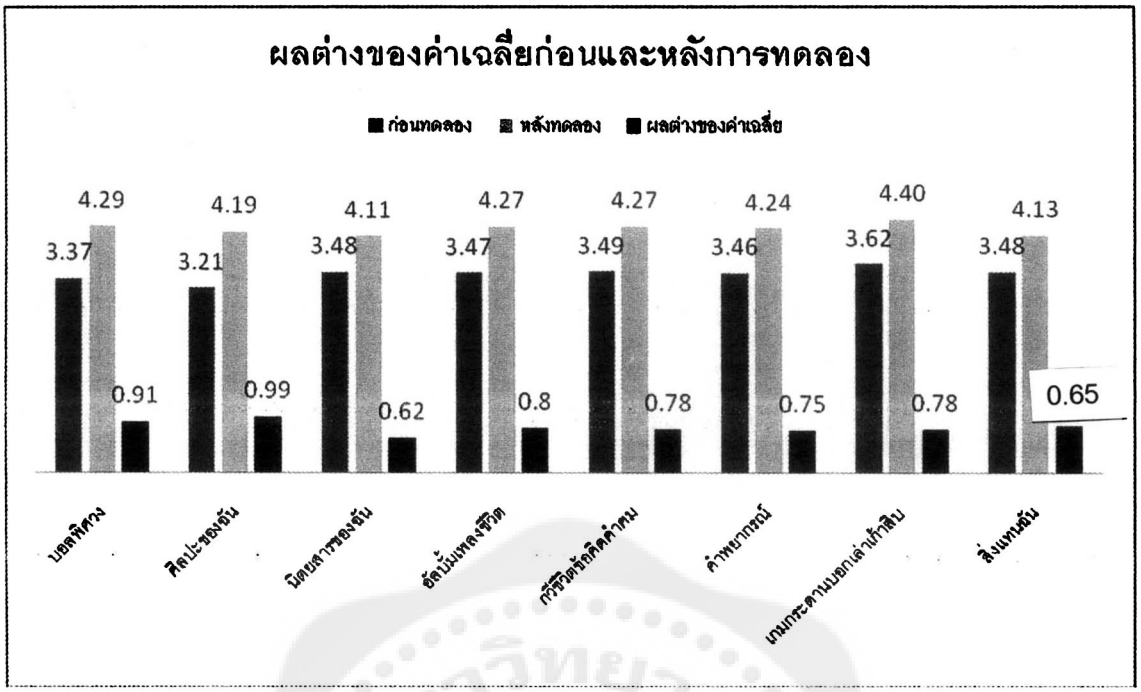
3.1.9 ผลการเปรียบเทียบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นกลุ่มทดลองก่อนการทดลองและหลังการทดลอง จำแนกตามเทคนิคเชิงสร้างสรรค์

ตาราง 25 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นก่อนและหลังการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ทั้ง 8 เทคนิค

เทคนิคเชิงสร้างสรรค์	ระยะเวลา	M	S.D.	ระดับ	MD	t	p
บอลพิศวง	ก่อนทดลอง	3.37	0.34	ปานกลาง	0.91	4.19**	.01
	หลังทดลอง	4.29	0.37	มาก			
ศิลปะของฉัน	ก่อนทดลอง	3.21	0.18	ปานกลาง	0.99	3.17**	.01
	หลังทดลอง	4.19	0.66	มาก			
นิตยสารของฉัน	ก่อนทดลอง	3.48	0.12	ปานกลาง	0.62	4.36**	.00
	หลังทดลอง	4.11	0.32	มาก			
อัลบั้มเพลงชีวิต	ก่อนทดลอง	3.47	0.16	ปานกลาง	0.80	4.15**	.01
	หลังทดลอง	4.27	0.33	มาก			
กวีชีวิตข้อคิดคำคม	ก่อนทดลอง	3.49	0.12	ปานกลาง	0.78	4.41**	.00
	หลังทดลอง	4.27	0.36	มาก			
คำพยากรณ์	ก่อนทดลอง	3.46	0.13	ปานกลาง	0.75	5.22**	.00
	หลังทดลอง	4.24	0.40	มาก			
เกมกระดาน บอกเล่าเก้าสิบ	ก่อนทดลอง	3.62	0.09	มาก	0.78	7.12**	.00
	หลังทดลอง	4.40	0.31	มาก			
สิ่งแทนฉัน	ก่อนทดลอง	3.48	0.19	ปานกลาง	0.65	3.77**	.01
	หลังทดลอง	4.13	0.46	มาก			

**p<.01

จากตาราง 25 พบว่า การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมก่อนและหลังการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกเทคนิค โดยหลังการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ทั้ง 8 เทคนิค กลุ่มทดลองมีสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลอง และเมื่อพิจารณาความแตกต่างของค่าเฉลี่ยก่อนและหลังการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ พบว่า เทคนิคศิลปะของฉันมีผลต่างของค่าเฉลี่ยมากที่สุด มีค่าเท่ากับ 0.99 ส่วนเทคนิคนิตยสารของฉันมีผลต่างของค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด มีค่าเท่ากับ 0.62

แผนภูมิภาพประกอบ 9 การเปรียบเทียบผลต่างของค่าเฉลี่ยสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมจำแนกตามการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ทั้ง 8 เทคนิคของกลุ่มทดลองระหว่างก่อนและหลังการทดลอง

จากแผนภูมิภาพประกอบ 9 การเปรียบเทียบผลต่างของค่าเฉลี่ยสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมจำแนกตามการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ทั้ง 8 เทคนิคของกลุ่มทดลองระหว่างก่อนและหลังการทดลอง พบว่า ผลต่างของค่าเฉลี่ย (Mean difference = MD) สัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมของเทคนิคศิลปะของฉันมีผลต่างของค่าเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับ 0.99 รองลงมา คือ เทคนิคบอลพิศวง เทคนิคสิ่งแทนฉัน เทคนิคอัลบั้มเพลงชีวิต เทคนิคกวีชีวิตข้อคิดคำคม เทคนิคเกมกระดานบอกเล่าเก้าสิบ เทคนิคคำพยากรณ์ และเทคนิคนิตยสารของฉัน ตามลำดับ

3.2 ผลการเปรียบเทียบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมและรายด้าน หลังการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

การวิเคราะห์ตอนนี้ผู้วิจัยนำค่าเฉลี่ยของแบบสอบถามสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมและรายด้านหลังการทดลองระหว่างกลุ่มทดลอง 8 กลุ่มกับกลุ่มควบคุม โดยการวิเคราะห์ t-test Independent และผู้วิจัยได้มีการทดสอบข้อตกลงเบื้องต้นเกี่ยวกับความแปรปรวนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมด้วย Levene's test เพื่อทดสอบความเป็นเอกพันธ์ของกลุ่มตัวอย่าง ดังแสดงผลในตาราง 26 - 34 และแสดงแผนภาพประกอบ 10 – 18

3.2.1 การเปรียบเทียบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมและรายด้านระหว่างกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดกระทำโดยเทคนิคบอลพิศวง และกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้รับการจัดกระทำใดๆ

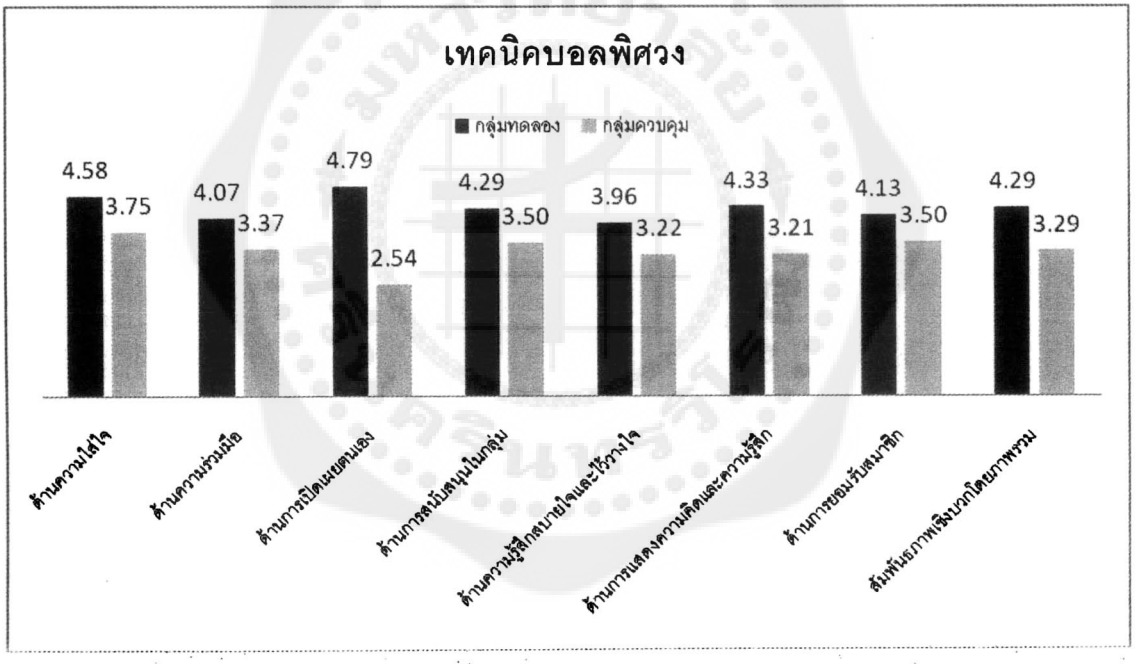
ตาราง 26 การเปรียบเทียบคะแนนสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมและรายด้านโดยใช้เทคนิคบอลพิศวงจำแนกตามกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

สัมพันธภาพเชิงบวก	กลุ่ม	M	S.D.	ระดับ	MD	t	p
ด้านความใส่ใจ	กลุ่มทดลอง	4.58	0.34	มากที่สุด	0.83	5.42**	.00
	กลุ่มควบคุม	3.75	0.16	มาก			
	Levene's Test = 2.86 df = 10 p = 0.12						
ด้านความร่วมมือ	กลุ่มทดลอง	4.07	0.50	มาก	0.70	2.71*	.04
	กลุ่มควบคุม	3.37	0.39	ปานกลาง			
	Levene's Test = 0.51 df = 10 p = 0.49						
ด้านการเปิดเผยตนเอง	กลุ่มทดลอง	4.79	0.40	มากที่สุด	2.25	6.49**	.00
	กลุ่มควบคุม	2.54	0.75	ปานกลาง			
	Levene's Test = 1.80 df = 10 p = .0.21						
ด้านการสนับสนุนในกลุ่ม	กลุ่มทดลอง	4.29	0.68	มาก	0.79	2.71*	.05
	กลุ่มควบคุม	3.50	0.22	ปานกลาง			
	Levene's Test = 0.40 df = 10 p = 0.53						
ด้านความรู้สึกสบายใจและไว้วางใจ	กลุ่มทดลอง	3.96	0.33	มาก	0.73	2.45*	.02
	กลุ่มควบคุม	3.20	0.66	ปานกลาง			
	Levene's Test = 0.41 df = 10 p = .0.54						
ด้านการแสดงความคิดและความรู้สึก	กลุ่มทดลอง	4.33	0.44	มาก	1.13	4.35**	.00
	กลุ่มควบคุม	3.21	0.46	ปานกลาง			
	Levene's Test = 0.02 df = 10 p = 0.91						
ด้านการยอมรับสมาชิก	กลุ่มทดลอง	4.13	0.72	มาก	0.63	1.67	.18
	กลุ่มควบคุม	3.50	0.57	ปานกลาง			
	Levene's Test = 0.33 df = 10 p = 0.58						
สัมพันธภาพเชิงบวกโดยรวม	กลุ่มทดลอง	4.29	0.37	มาก	0.99	5.74**	.00
	กลุ่มควบคุม	3.29	0.21	ปานกลาง			
	Levene's Test = 2.55 df = 10 p = 0.14						

**p<.01 *p<.05

จากตาราง 26 พบว่า สัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมโดยใช้เทคนิคบอลพิศวงในกลุ่มทดลอง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.29 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.37 อยู่ในระดับมาก ส่วนกลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.29 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.21 อยู่ในระดับปานกลาง

การเปรียบเทียบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยใช้เทคนิคบอลพิศวง จำแนกตามกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม พบว่า กลุ่มทดลองมีสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความใส่ใจ ด้านการเปิดเผยตนเอง ด้านการแสดงความคิดและความรู้สึกของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านความร่วมมือ ด้านการสนับสนุนในกลุ่มและด้านความรู้สึกสบายใจและไว้วางใจกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ด้านการยอมรับสมาชิกกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

แผนภูมิภาพประกอบ 10 การเปรียบเทียบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมและรายด้าน โดยใช้เทคนิคบอลพิศวงจำแนกตามกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

จากแผนภูมิภาพประกอบ 10 การเปรียบเทียบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยใช้เทคนิคบอลพิศวง จำแนกตามกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม พบว่า สัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมและรายด้านของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม เมื่อพิจารณาผลต่างของค่าเฉลี่ย (Mean difference = MD) พบว่า สัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นด้านการเปิดเผยตนเองมีผลต่างของค่าเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับ 2.25

3.2.2 การเปรียบเทียบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมและรายด้านระหว่างกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดกระทำโดยเทคนิคศิลปะของฉัน และกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้รับการจัดกระทำใดๆ

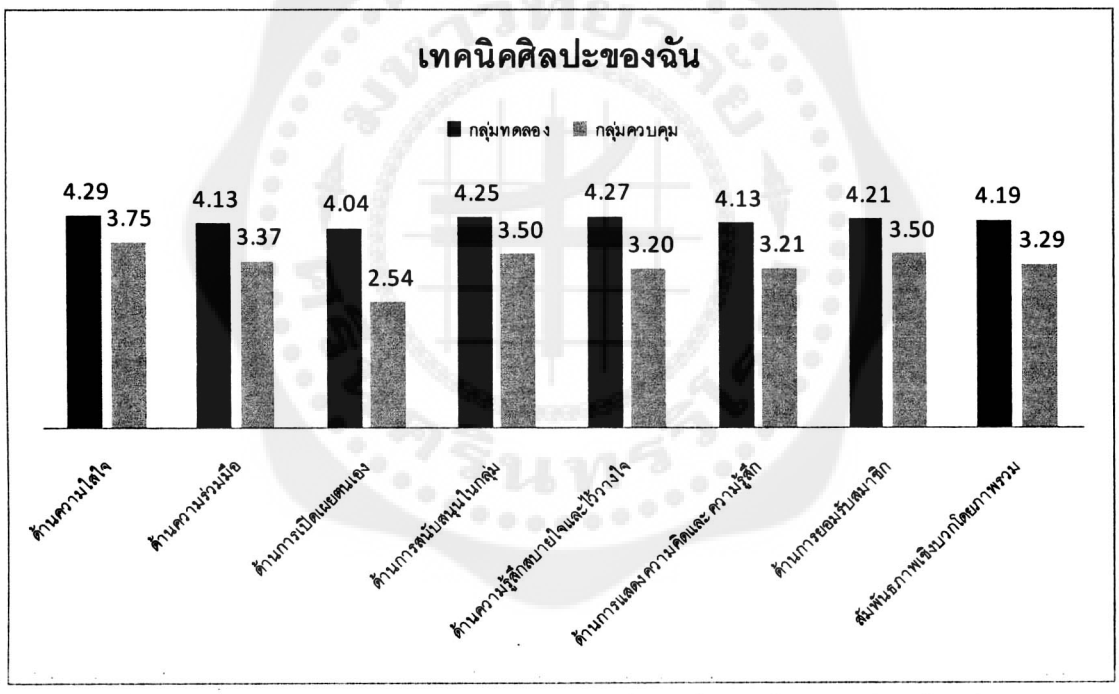
ตาราง 27 การเปรียบเทียบคะแนนสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมและรายด้านโดยใช้เทคนิคศิลปะของฉันจำแนกตามกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

สัมพันธภาพเชิงบวก	กลุ่ม	M	S.D.	ระดับ	MD	t	p
ด้านความใส่ใจ	กลุ่มทดลอง	4.29	0.33	มาก	0.54	3.61**	.00
	กลุ่มควบคุม	3.75	0.16	มาก			
	Levene's Test = 1.71 df = 10 p = 0.22						
ด้านความร่วมมือ	กลุ่มทดลอง	4.13	0.77	มาก	0.77	2.19*	.05
	กลุ่มควบคุม	3.37	0.39	ปานกลาง			
	Levene's Test =1.63 df = 10 p = 0.11						
ด้านการเปิดเผยตนเอง	กลุ่มทดลอง	4.04	0.94	มาก	1.50	3.06**	.01
	กลุ่มควบคุม	2.54	0.75	ปานกลาง			
	Levene's Test = 0.05 df = 10 p = .0.83						
ด้านการสนับสนุนในกลุ่ม	กลุ่มทดลอง	4.25	0.57	มาก	0.75	3.00**	.01
	กลุ่มควบคุม	3.50	0.22	ปานกลาง			
	Levene's Test = 0.80 df = 10 p = 0.39						
ด้านความรู้สึกสบายใจและไว้วางใจ	กลุ่มทดลอง	4.27	0.78	มาก	1.07	2.57*	.03
	กลุ่มควบคุม	3.20	0.66	ปานกลาง			
	Levene's Test = 0..58 df = 10 p = .0.46						
ด้านการแสดงความคิดและความรู้สึก	กลุ่มทดลอง	4.13	0.80	มาก	0.92	2.36*	.04
	กลุ่มควบคุม	3.21	0.46	ปานกลาง			
	Levene's Test = 4.66 df = 10 p = 0.06						
ด้านการยอมรับสมาชิก	กลุ่มทดลอง	4.21	0.80	มาก	0.71	1.77*	.02
	กลุ่มควบคุม	3.50	0.57	ปานกลาง			
	Levene's Test = 1.13 df = 10 p = 0.31						
สัมพันธภาพเชิงบวกโดยรวม	กลุ่มทดลอง	4.19	0.66	มาก	0.90	3.18**	.00
	กลุ่มควบคุม	3.29	0.21	ปานกลาง			
	Levene's Test = 4.66 df = 10 p = 0.06						

**p<.01 *p<.05

จากตาราง 27 พบว่า สัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมโดยใช้เทคนิคศิลปะของฉันในกลุ่มทดลอง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.19 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.66 อยู่ในระดับมาก ส่วนกลุ่มควบคุม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.29 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.21 อยู่ในระดับปานกลาง

การเปรียบเทียบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยใช้เทคนิคศิลปะของฉันจำแนกตามกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม พบว่า กลุ่มทดลองมีสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความใส่ใจ ด้านการเปิดเผยตนเอง และด้านการสนับสนุนในกลุ่มของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านความร่วมมือ ด้านความรู้สึกสบายใจและไว้วางใจ และด้านการแสดงความคิดและความรู้สึกของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ด้านการยอมรับสมาชิกของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

แผนภูมิภาพประกอบ 11 การเปรียบเทียบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมและรายด้านโดยใช้เทคนิคศิลปะของฉันจำแนกตามกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

จากแผนภูมิภาพประกอบ 11 การเปรียบเทียบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยใช้เทคนิคศิลปะของฉันจำแนกตามกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม พบว่า สัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมและรายด้านของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม เมื่อพิจารณาผลต่างของค่าเฉลี่ย (Mean difference = MD) พบว่า สัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นด้านการเปิดเผยตนเองมีผลต่างของค่าเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับ 1.50

3.2.3 การเปรียบเทียบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มของวัยรุ่นโดยรวมและรายด้านระหว่างกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดกระทำโดยเทคนิคนิตยสารของฉัน และกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้รับการจัดกระทำใดๆ

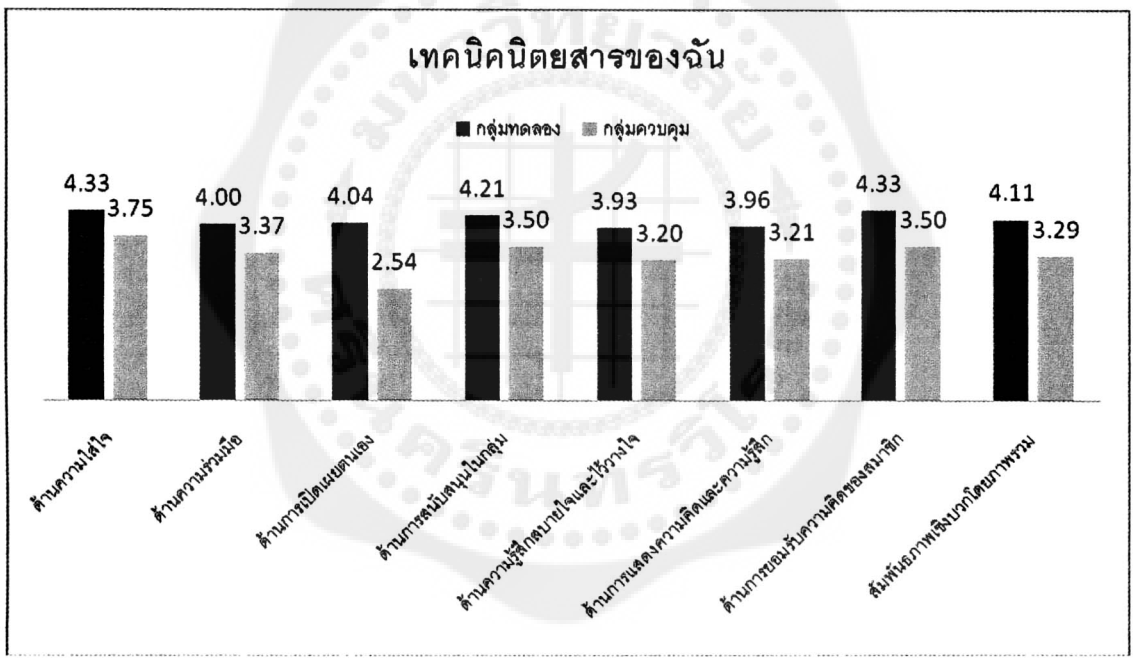
ตาราง 28 การเปรียบเทียบคะแนนสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมและรายด้านโดยใช้เทคนิคนิตยสารของฉันจำแนกตามกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

สัมพันธภาพเชิงบวก	กลุ่ม	M	S.D.	ระดับ	MD	t	p
ด้านความใส่ใจ	กลุ่มทดลอง	4.33	0.26	มาก	0.58	4.72**	.00
	กลุ่มควบคุม	3.75	0.16	มาก			
	Levene's Test = 1.95 df = 10 p = 0.19						
ด้านความร่วมมือ	กลุ่มทดลอง	4.00	0.38	มาก	0.63	2.86*	.02
	กลุ่มควบคุม	3.37	0.39	ปานกลาง			
	Levene's Test = 0.13 df = 10 p = 0.73						
ด้านการเปิดเผยตนเอง	กลุ่มทดลอง	4.04	0.43	มาก	1.50	4.25**	.00
	กลุ่มควบคุม	2.54	0.75	ปานกลาง			
	Levene's Test = 1.42 df = 10 p = 0.26						
ด้านการสนับสนุนในกลุ่ม	กลุ่มทดลอง	4.21	0.56	มาก	0.71	2.89*	.02
	กลุ่มควบคุม	3.50	0.22	ปานกลาง			
	Levene's Test = 0.08 df = 10 p = 0.79						
ด้านความรู้สึกสบายใจและไว้วางใจ	กลุ่มทดลอง	3.93	0.60	มาก	0.73	2.02*	.05
	กลุ่มควบคุม	3.20	0.66	ปานกลาง			
	Levene's Test = 0.08 df = 10 p = .0.79						
ด้านการแสดงความคิดและความรู้สึก	กลุ่มทดลอง	3.96	0.37	มาก	0.75	3.12**	.01
	กลุ่มควบคุม	3.21	0.46	ปานกลาง			
	Levene's Test = 0.56 df = 10 p = 0.47						
ด้านการยอมรับสมาชิก	กลุ่มทดลอง	4.33	0.49	มาก	0.83	2.71	.11
	กลุ่มควบคุม	3.50	0.57	ปานกลาง			
	Levene's Test = 0.19 df = 10 p = 0.68						
สัมพันธภาพเชิงบวกโดยรวม	กลุ่มทดลอง	4.11	0.32	มาก	0.81	5.21**	.01
	กลุ่มควบคุม	3.29	0.21	ปานกลาง			
	Levene's Test = 0.83 df = 10 p = 0.38						

**p<.01 *p<.05

จากตาราง 28 พบว่า สัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมจากการใช้เทคนิคนิตยสารของฉันในกลุ่มทดลอง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.11 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.32 อยู่ในระดับมาก ส่วนกลุ่มควบคุม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.29 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.21 อยู่ในระดับปานกลาง

การเปรียบเทียบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยใช้เทคนิคนิตยสารของฉันจำแนกตามกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม พบว่า กลุ่มทดลองมีสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความใส่ใจ ด้านการเปิดเผยตนเอง และด้านการแสดงความคิดและความรู้สึกสูงของกลุ่มทดลองกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านความร่วมมือ ด้านการสนับสนุนในกลุ่ม ด้านความรู้สึกสบายใจและไว้วางใจในกลุ่ม และด้านยอมรับสมาชิกของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

แผนภูมิภาพประกอบ 12 การเปรียบเทียบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมและรายด้าน โดยใช้เทคนิคนิตยสารของฉันจำแนกตามกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

จากแผนภูมิภาพประกอบ 12 การเปรียบเทียบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยใช้เทคนิคนิตยสารของฉัน จำแนกตามกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม พบว่า สัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมและรายด้านของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม เมื่อพิจารณาผลต่างของค่าเฉลี่ย (Mean difference = MD) พบว่า สัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นด้านการเปิดเผยตนเองมีผลต่างของค่าเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับ 1.50

3.2.4 การเปรียบเทียบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมและรายด้านระหว่างกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดกระทำโดยเทคนิคอัลบั้มเพลงชีวิต และกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้รับการจัดกระทำใดๆ

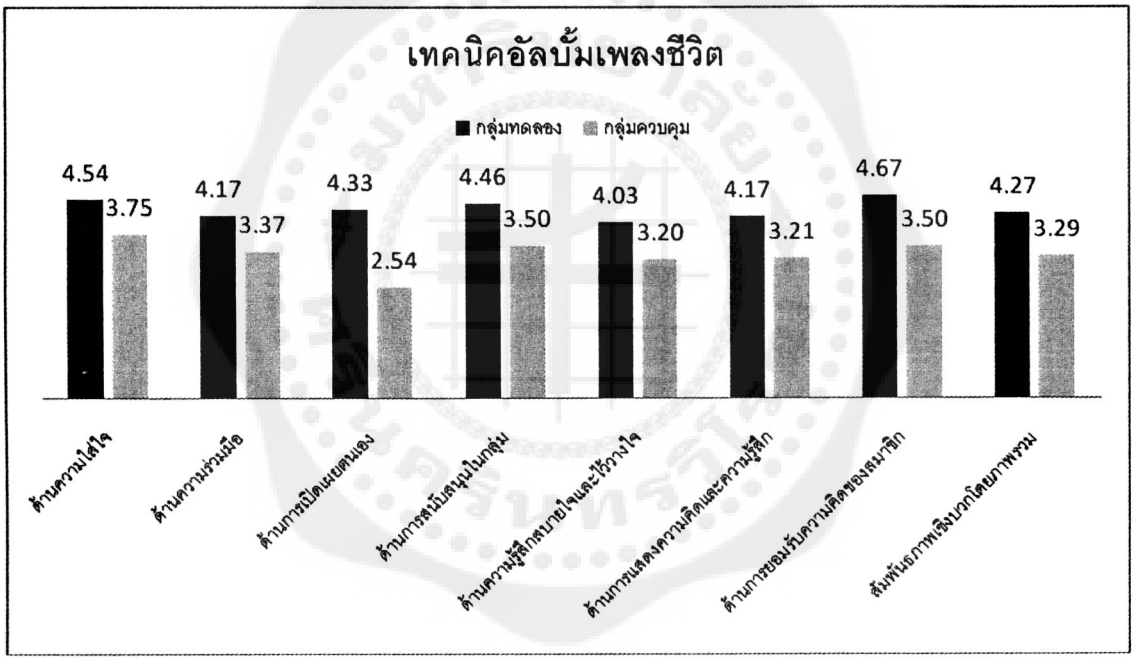
ตาราง 29 การเปรียบเทียบคะแนนสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมและรายด้านโดยใช้เทคนิคอัลบั้มเพลงชีวิตจำแนกตามกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

สัมพันธภาพเชิงบวก	กลุ่ม	M	S.D.	ระดับ	MD	t	p
ด้านความใส่ใจ	กลุ่มทดลอง	4.54	0.29	มากที่สุด	0.79	5.84**	.00
	กลุ่มควบคุม	3.75	0.16	มาก			
	Levene's Test = 2.70 df = 10 p = 0.13						
ด้านความร่วมมือ	กลุ่มทดลอง	4.17	0.29	มาก	0.80	4.02**	.00
	กลุ่มควบคุม	3.37	0.39	ปานกลาง			
	Levene's Test = 1.14 df = 10 p = 0.31						
ด้านการเปิดเผยตนเอง	กลุ่มทดลอง	4.33	0.47	มาก	1.79	4.98**	.00
	กลุ่มควบคุม	2.54	0.75	ปานกลาง			
	Levene's Test = 0.91 df = 10 p = .0.36						
ด้านการสนับสนุนในกลุ่ม	กลุ่มทดลอง	4.46	0.33	มาก	0.96	5.86**	.00
	กลุ่มควบคุม	3.50	0.22	ปานกลาง			
	Levene's Test = 2.15 df = 10 p = 0.17						
ด้านความรู้สึกสบายใจและไว้วางใจ	กลุ่มทดลอง	4.03	0.46	มาก	0.83	2.54*	.03
	กลุ่มควบคุม	3.20	0.66	ปานกลาง			
	Levene's Test = 0.02 df = 10 p = .0.88						
ด้านการแสดงความคิดและความรู้สึก	กลุ่มทดลอง	4.17	0.54	มาก	0.96	3.31**	.01
	กลุ่มควบคุม	3.21	0.46	ปานกลาง			
	Levene's Test = 0.08 df = 10 p = 0.78						
ด้านการยอมรับสมาชิก	กลุ่มทดลอง	4.67	0.26	มาก	1.17	4.57**	.00
	กลุ่มควบคุม	3.50	0.57	ปานกลาง			
	Levene's Test = 2.15 df = 10 p = 0.17						
สัมพันธภาพเชิงบวกโดยรวม	กลุ่มทดลอง	4.27	0.33	มาก	0.98	6.10**	.00
	กลุ่มควบคุม	3.29	0.21	ปานกลาง			
	Levene's Test = 0.56 df = 10 p = 0.47						

**p<.01 *p<.05

จากตาราง 29 พบว่า สัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมโดยใช้เทคนิคอัลบั้มเพลงชีวิตในกลุ่มทดลอง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.27 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.33 อยู่ในระดับมาก ส่วนกลุ่มควบคุม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.29 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.21 อยู่ในระดับปานกลาง

การเปรียบเทียบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยใช้เทคนิคอัลบั้มเพลงชีวิต จำแนกตามกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม พบว่า กลุ่มทดลองมีสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความใส่ใจ ด้านความร่วมมือ ด้านการเปิดเผยตนเอง ด้านการสนับสนุนในกลุ่ม ด้านการแสดงความคิดและความรู้สึก และด้านการยอมรับสมาชิกของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านความรู้สึกสบายใจและไว้วางใจของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

แผนภูมิภาพประกอบ 13 การเปรียบเทียบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมและรายด้านโดยใช้เทคนิคอัลบั้มเพลงชีวิตจำแนกตามกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

จากแผนภูมิภาพประกอบ 13 การเปรียบเทียบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยใช้เทคนิคอัลบั้มเพลงชีวิต จำแนกตามกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม พบว่า สัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมและรายด้านของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมเมื่อพิจารณาผลต่างของค่าเฉลี่ย (Mean difference = MD) พบว่า สัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นด้านการเปิดเผยตนเองมีผลต่างของค่าเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับ 1.79

3.2.5 การเปรียบเทียบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมและรายด้านระหว่างกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดกระทำโดยเทคนิคกวีชีวิตข้อคิดคำคม และกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้รับการจัดกระทำใดๆ

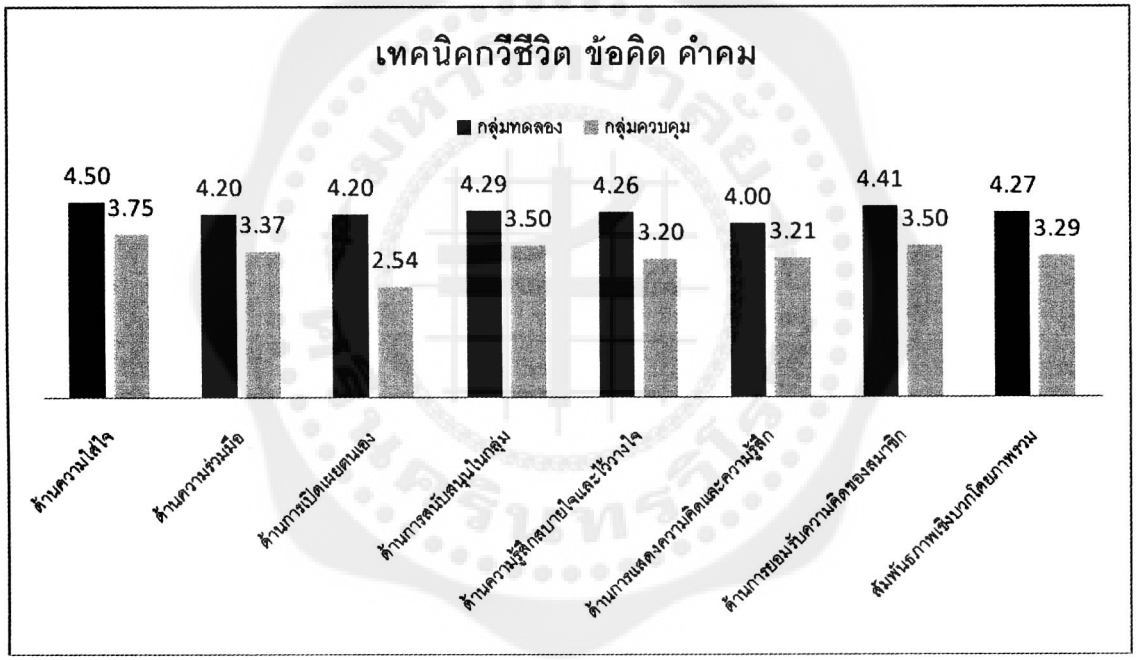
ตาราง 30 การเปรียบเทียบคะแนนสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมและรายด้านโดยใช้เทคนิคกวีชีวิตข้อคิดคำคมจำแนกตามกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

สัมพันธภาพเชิงบวก	กลุ่ม	M	S.D.	ระดับ	MD	t	p
ด้านความใส่ใจ	กลุ่มทดลอง	4.50	0.15	มาก	0.75	8.22**	.00
	กลุ่มควบคุม	3.75	0.16	มาก			
	Levene's Test = 0.01 df = 10 p = 0.99						
ด้านความร่วมมือ	กลุ่มทดลอง	4.20	0.50	มาก	0.83	3.20**	.01
	กลุ่มควบคุม	3.37	0.39	ปานกลาง			
	Levene's Test = 0.48 df = 10 p = 0.50						
ด้านการเปิดเผยตนเอง	กลุ่มทดลอง	4.20	0.48	มาก	1.66	4.58**	.00
	กลุ่มควบคุม	2.54	0.75	ปานกลาง			
	Levene's Test = 0.76 df = 10 p = .0.40						
ด้านการสนับสนุนในกลุ่ม	กลุ่มทดลอง	4.29	0.51	มาก	0.79	3.48**	.01
	กลุ่มควบคุม	3.50	0.22	ปานกลาง			
	Levene's Test = 3.10 df = 10 p = 0.11						
ด้านความรู้สึกสบายใจและไว้วางใจ	กลุ่มทดลอง	4.27	0.35	มาก	1.07	3.51**	.01
	กลุ่มควบคุม	3.20	0.66	ปานกลาง			
	Levene's Test = 0.39 df = 10 p = .0.55						
ด้านการแสดงความคิดและความรู้สึก	กลุ่มทดลอง	4.00	0.69	มาก	0.79	2.34*	.04*
	กลุ่มควบคุม	3.21	0.46	ปานกลาง			
	Levene's Test = 0.43 df = 10 p = 0.53						
ด้านการยอมรับสมาชิก	กลุ่มทดลอง	4.41	0.62	มาก	0.91	2.65*	.02
	กลุ่มควบคุม	3.50	0.57	ปานกลาง			
	Levene's Test = 0.02 df = 10 p = 0.90						
รวม	กลุ่มทดลอง	4.27	0.36	มาก	0.98	5.63**	.00
	กลุ่มควบคุม	3.29	0.21	ปานกลาง			
	Levene's Test = 2.95 df = 10 p = 0.12						

**p<.01 *p<.05

จากตาราง 30 พบว่า สัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มของวัยรุ่นโดยรวมจากการใช้เทคนิคกวีชีวิตข้อคิดคำคมในกลุ่มทดลอง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.27 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.36 อยู่ในระดับมาก ส่วนกลุ่มควบคุม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.29 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.21 อยู่ในระดับปานกลาง

การเปรียบเทียบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยใช้เทคนิคกวีชีวิตข้อคิดคำคมจำแนกตามกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม พบว่า กลุ่มทดลองมีสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความใส่ใจ ด้านความร่วมมือ ด้านการเปิดเผยตนเอง ด้านการสนับสนุนในกลุ่ม ด้านความรู้สึกสบายใจและไว้วางใจของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการแสดงความคิดและความรู้สึก และด้านการยอมรับสมาชิกของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

แผนภูมิภาพประกอบ 14 การเปรียบเทียบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมและรายด้านโดยใช้เทคนิคกวีชีวิตข้อคิดคำคม จำแนกตามกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

จากแผนภูมิภาพประกอบ 14 การเปรียบเทียบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยใช้เทคนิคกวีชีวิตข้อคิดคำคม จำแนกตามกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม พบว่า สัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมและรายด้านของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม เมื่อพิจารณาผลต่างของค่าเฉลี่ย (Mean difference = MD) พบว่า สัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นด้านการเปิดเผยตนเองมีผลต่างของค่าเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับ 1.66

3.2.6 การเปรียบเทียบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมและรายด้านระหว่างกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดกระทำโดยเทคนิคคำพยากรณ์ และกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้รับการจัดกระทำใดๆ

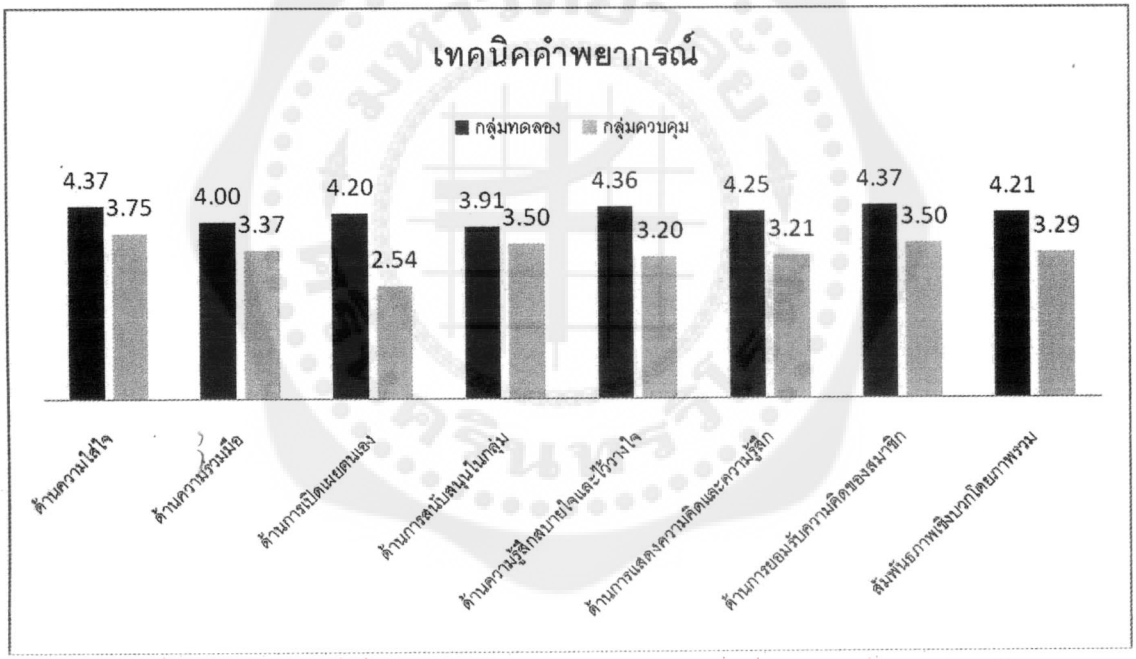
ตาราง 31 การเปรียบเทียบคะแนนสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมและรายด้านโดยใช้เทคนิคคำพยากรณ์จำแนกตามกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

สัมพันธภาพเชิงบวก	กลุ่ม	M	S.D.	ระดับ	MD	t	p
ด้านความใส่ใจ	กลุ่มทดลอง	4.37	0.83	มาก	0.62	4.04**	.00
	กลุ่มควบคุม	3.75	0.16	มาก			
	Levene's Test = 7.81 df = 10 p = 0.02						
ด้านความร่วมมือ	กลุ่มทดลอง	4.00	0.45	มาก	0.63	2.59*	.03
	กลุ่มควบคุม	3.37	0.39	ปานกลาง			
	Levene's Test = 0.03 df = 10 p = 0.87						
ด้านการเปิดเผยตนเอง	กลุ่มทดลอง	4.20	0.40	มาก	1.66	4.81**	.00
	กลุ่มควบคุม	2.54	0.75	ปานกลาง			
	Levene's Test = 1.57 df = 10 p = 0.24						
ด้านการสนับสนุนในกลุ่ม	กลุ่มทดลอง	3.91	0.49	มาก	0.41	1.89	.09
	กลุ่มควบคุม	3.50	0.22	ปานกลาง			
	Levene's Test = 3.86 df = 10 p = 0.08						
ด้านความรู้สึกสบายใจและไว้วางใจ	กลุ่มทดลอง	4.36	0.40	มาก	1.16	3.69**	.00
	กลุ่มควบคุม	3.20	0.66	ปานกลาง			
	Levene's Test = 0.16 df = 10 p = 0.70						
ด้านการแสดงความคิดและความรู้สึก	กลุ่มทดลอง	4.25	0.52	มาก	1.04	3.66**	.00
	กลุ่มควบคุม	3.21	0.46	ปานกลาง			
	Levene's Test = 0.10 df = 10 p = 0.76						
ด้านการยอมรับสมาชิก	กลุ่มทดลอง	4.37	0.75	มาก	0.87	2.27*	.05
	กลุ่มควบคุม	3.50	0.57	ปานกลาง			
	Levene's Test = 0.60 df = 10 p = 0.46						
สัมพันธภาพเชิงบวกโดยรวม	กลุ่มทดลอง	4.21	0.40	มาก	0.92	4.91**	.00
	กลุ่มควบคุม	3.29	0.21	ปานกลาง			
	Levene's Test = 2.25 df = 10 p = 0.17						

**p<.01 *p<.05

จากตาราง 31 พบว่า สัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมจากการใช้เทคนิคคำพยากรณ์ในกลุ่มทดลอง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.21 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.41 อยู่ในระดับมาก ส่วนกลุ่มควบคุม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.29 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.21 อยู่ในระดับปานกลาง

การเปรียบเทียบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยใช้เทคนิคคำพยากรณ์ จำแนกตามกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม พบว่า กลุ่มทดลองมีสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความใส่ใจ ด้านการเปิดเผยตนเอง ด้านความรู้สึกสบายใจและไว้วางใจ และด้านการแสดงความคิดและความรู้สึกของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านความร่วมมือ และด้านการยอมรับสมาชิกของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ด้านการสนับสนุนในกลุ่มของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

แผนภูมิภาพประกอบ 15 การเปรียบเทียบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมและรายด้าน โดยใช้เทคนิคคำพยากรณ์จำแนกตามกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

จากแผนภูมิภาพประกอบ 15 การเปรียบเทียบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มของวัยรุ่นโดยใช้เทคนิคคำพยากรณ์ จำแนกตามกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม พบว่า สัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมและรายด้านของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม เมื่อพิจารณาผลต่างของค่าเฉลี่ย (Mean difference = MD) พบว่า สัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นด้านการเปิดเผยตนเองมีผลต่างของค่าเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับ 1.66

3.2.7 การเปรียบเทียบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มของวัยรุ่นโดยรวมและรายด้านระหว่างกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดกระทำโดยเทคนิคเกมกระดานบอกเล่าเก้าสิบ และกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้รับการจัดกระทำใดๆ

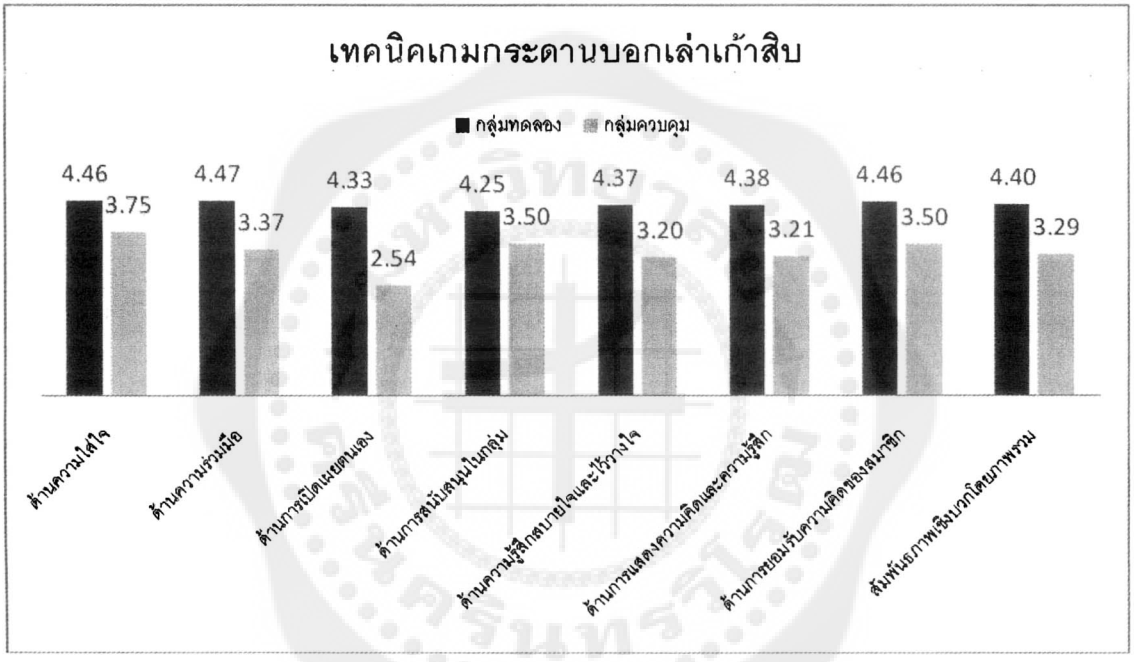
ตาราง 32 การเปรียบเทียบคะแนนสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมและรายด้านโดยใช้เทคนิคเกมกระดานบอกเล่าเก้าสิบจำแนกตามกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

สัมพันธภาพเชิงบวก	กลุ่ม	M	S.D.	ระดับ	MD	t	p
ด้านความใส่ใจ	กลุ่มทดลอง	4.46	0.33	มาก	0.71	4.71**	.00
	กลุ่มควบคุม	3.75	0.16	มาก			
	Levene's Test = 1.71 df = 10 p = 0.22						
ด้านความร่วมมือ	กลุ่มทดลอง	4.47	0.35	มาก	1.10	5.15**	.00
	กลุ่มควบคุม	3.37	0.39	ปานกลาง			
	Levene's Test = 0.31 df = 10 p = 0.59						
ด้านการเปิดเผยตนเอง	กลุ่มทดลอง	4.33	0.38	มาก	1.79	5.42**	.00
	กลุ่มควบคุม	2.54	0.75	ปานกลาง			
	Levene's Test = 1.94 df = 10 p = 0.19						
ด้านการสนับสนุนในกลุ่ม	กลุ่มทดลอง	4.25	0.55	มาก	0.75	3.11**	.01
	กลุ่มควบคุม	3.50	0.22	ปานกลาง			
	Levene's Test = 3.46 df = 10 p = 0.09						
ด้านความรู้สึกสบายใจและไว้วางใจ	กลุ่มทดลอง	4.37	0.39	มาก	1.17	3.74**	.00
	กลุ่มควบคุม	3.20	0.66	ปานกลาง			
	Levene's Test = 0.21 df = 10 p = .0.66						
ด้านการแสดงความคิดและความรู้สึก	กลุ่มทดลอง	4.38	0.54	มาก	1.17	4.02**	.00
	กลุ่มควบคุม	3.21	0.46	ปานกลาง			
	Levene's Test = 0.50 df = 10 p = 0.50						
ด้านการยอมรับสมาชิก	กลุ่มทดลอง	4.46	0.53	มาก	0.96	3.00**	.01
	กลุ่มควบคุม	3.50	0.57	ปานกลาง			
	Levene's Test = 0.07 df = 10 p = 0.80						
สัมพันธภาพเชิงบวกโดยรวม	กลุ่มทดลอง	4.40	0.31	มาก	1.10	7.11**	.00
	กลุ่มควบคุม	3.29	0.21	ปานกลาง			
	Levene's Test = 0.35 df = 10 p = 0.57						

**p<.01

จากตาราง 32 พบว่า สัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมจากการใช้เทคนิคเกมกระดานบอกเล่าเก้าสิบในกลุ่มทดลอง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.40 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.31 อยู่ในระดับมาก ส่วนกลุ่มควบคุม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.29 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.21 อยู่ในระดับปานกลาง

การเปรียบเทียบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยใช้เทคนิคเกมกระดานบอกเล่าเก้าสิบ จำแนกตามกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม พบว่า กลุ่มทดลองมีสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีคะแนนสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

แผนภูมิภาพประกอบ 16 การเปรียบเทียบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมและรายด้านโดยใช้เทคนิคเกมกระดานบอกเล่าเก้าสิบจำแนกตามกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

จากแผนภูมิภาพประกอบ 16 การเปรียบเทียบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยใช้เทคนิคเกมกระดานบอกเล่าเก้าสิบ จำแนกตามกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม พบว่า สัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมและรายด้านของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม เมื่อพิจารณาผลต่างของค่าเฉลี่ย (Mean difference = MD) พบว่า สัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นด้านการเปิดเผยตนเองมีผลต่างของค่าเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับ 1.79

3.2.8 การเปรียบเทียบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมและรายด้านระหว่างกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดกระทำโดยเทคนิคสิ่งแทนฉัน และกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้รับการจัดกระทำใดๆ

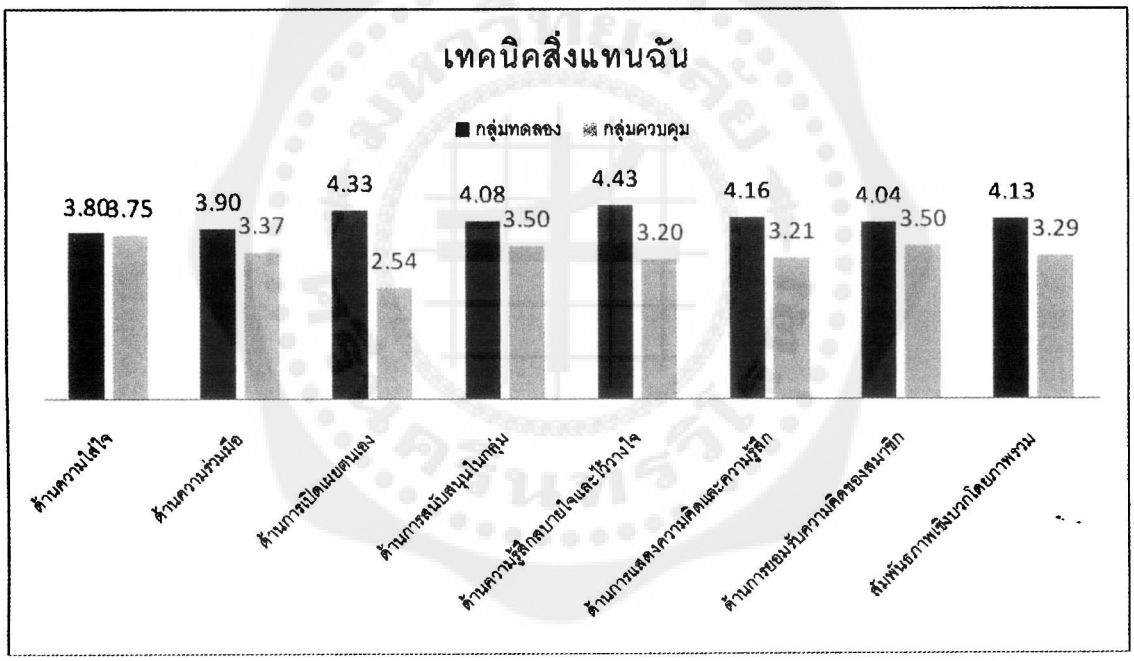
ตาราง 33 การเปรียบเทียบคะแนนสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมและรายด้านโดยใช้เทคนิคสิ่งแทนฉันจำแนกตามกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

สัมพันธภาพเชิงบวก	กลุ่ม	M	S.D.	ระดับ	MD	t	p
ด้านความใส่ใจ	กลุ่มทดลอง	3.80	0.64	มาก	0.05	0.19	.85
	กลุ่มควบคุม	3.75	0.16	มาก			
	Levene's Test = 12.77 df = 10 p = 0.01						
ด้านความร่วมมือ	กลุ่มทดลอง	3.90	0.53	มาก	0.53	1.98*	.05
	กลุ่มควบคุม	3.37	0.39	ปานกลาง			
	Levene's Test = 0.12 df = 10 p = 0.74						
ด้านการเปิดเผยตนเอง	กลุ่มทดลอง	4.33	0.54	มาก	1.79	4.75**	.00
	กลุ่มควบคุม	2.54	0.75	ปานกลาง			
	Levene's Test = 0.30 df = 10 p = 0.59						
ด้านการสนับสนุนในกลุ่ม	กลุ่มทดลอง	4.08	0.62	มาก	0.58	2.15*	.05
	กลุ่มควบคุม	3.50	0.22	ปานกลาง			
	Levene's Test = 1.93 df = 10 p = 0.19						
ด้านความรู้สึกสบายใจและไว้วางใจ	กลุ่มทดลอง	4.43	0.48	มาก	1.23	3.71**	.00
	กลุ่มควบคุม	3.20	0.66	ปานกลาง			
	Levene's Test = 0.13 df = 10 p = .0.72						
ด้านการแสดงความคิดและความรู้สึก	กลุ่มทดลอง	4.16	0.34	มาก	0.95	4.10**	.00
	กลุ่มควบคุม	3.21	0.46	ปานกลาง			
	Levene's Test = 1.13 df = 10 p = 0.31						
ด้านการยอมรับสมาชิก	กลุ่มทดลอง	4.04	0.78	มาก	0.54	1.37	.20
	กลุ่มควบคุม	3.50	0.57	ปานกลาง			
	Levene's Test = 1.01 df = 10 p = 0.34						
สัมพันธภาพเชิงบวกโดยรวม	กลุ่มทดลอง	4.13	0.46	มาก	0.84	4.03**	.00
	กลุ่มควบคุม	3.29	0.21	ปานกลาง			
	Levene's Test = 1.01 df = 10 p = 0.34						

**p<.01 *p<.05

จากตาราง 33 พบว่า สัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มของวัยรุ่นโดยรวมจากการใช้เทคนิคสิ่งแทนฉันในกลุ่มทดลอง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.13 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.46 อยู่ในระดับมาก ส่วนกลุ่มควบคุม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.29 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.21 อยู่ในระดับปานกลาง

การเปรียบเทียบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยใช้เทคนิคสิ่งแทนฉัน จำแนกตามกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม พบว่า กลุ่มทดลองมีสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการเปิดเผยตนเอง ด้านความรู้สึกสบายใจและไว้วางใจ และด้านการแสดงความคิดและความรู้สึกของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านความร่วมมือและด้านการสนับสนุนในกลุ่มของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 นอกจากนี้ด้านความใส่ใจ และด้านการยอมรับสมาชิกของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

แผนภูมิภาพประกอบ 17 การเปรียบเทียบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมและรายด้าน โดยใช้เทคนิคสิ่งแทนฉันจำแนกตามกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

จากแผนภูมิภาพประกอบ 17 การเปรียบเทียบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยใช้เทคนิคสิ่งแทนฉัน จำแนกตามกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม พบว่า สัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมและรายด้านของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม เมื่อพิจารณาผลต่างของค่าเฉลี่ย (Mean difference = MD) พบว่า สัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นด้านการเปิดเผยตนเองมีผลต่างของค่าเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับ 1.79

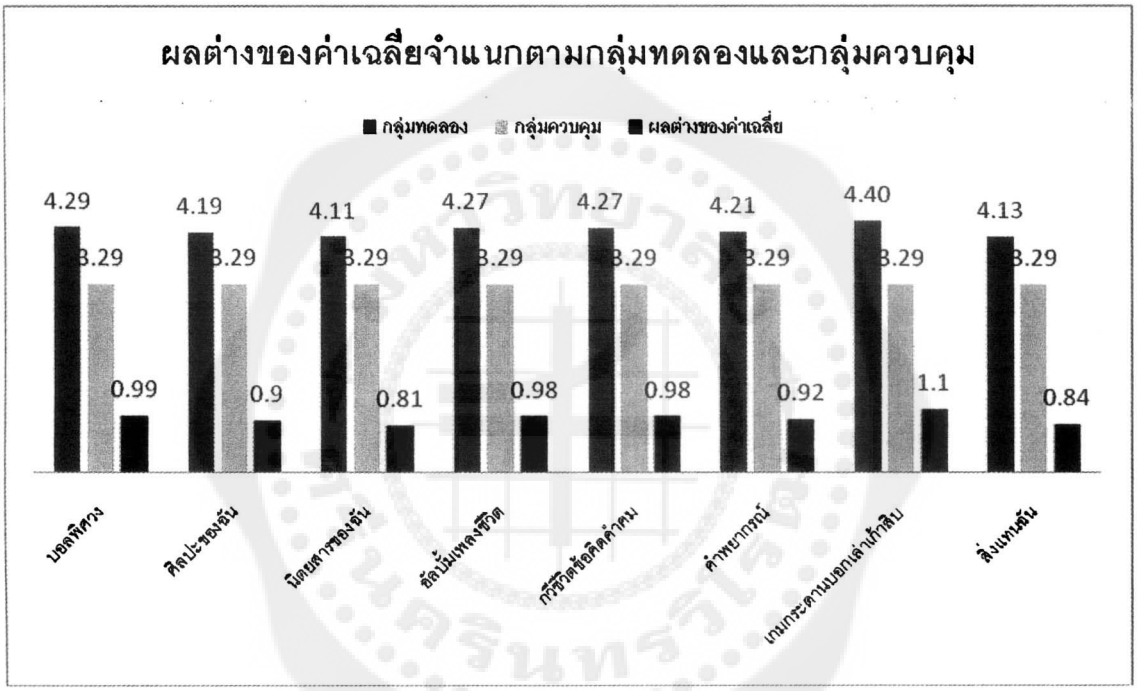
3.2.9 การเปรียบเทียบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมระหว่างกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดกระทำโดยเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ทั้ง 8 เทคนิค และกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้รับการจัดกระทำใดๆ

ตาราง 34 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น โดยใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ทั้ง 8 เทคนิค จำแนกตามกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

เทคนิคเชิงสร้างสรรค์	กลุ่ม	M	S.D.	ระดับ	MD	t	p
บอลพิศวง	กลุ่มทดลอง	4.29	0.37	มาก	0.99	5.74**	.00
	กลุ่มควบคุม	3.29	0.21	ปานกลาง			
	Levene's Test = 2.55 df = 10 p = 0.14						
ศิลปะของฉัน	กลุ่มทดลอง	4.19	0.66	มาก	0.90	3.18**	.00
	กลุ่มควบคุม	3.29	0.21	ปานกลาง			
	Levene's Test =4.66 df = 10 p = 0.06						
นิตยสารของฉัน	กลุ่มทดลอง	4.11	0.32	มาก	0.81	5.21**	.01
	กลุ่มควบคุม	3.29	0.21	ปานกลาง			
	Levene's Test = 0.83 df = 10 p = .0.38						
อัลบั้มเพลงชีวิต	กลุ่มทดลอง	4.27	0.33	มาก	0.98	6.10**	.00
	กลุ่มควบคุม	3.29	0.21	ปานกลาง			
	Levene's Test = 0.56 df = 10 p = 0.47						
กวีชีวิตข้อคิดคำคม	กลุ่มทดลอง	4.27	0.36	มาก	0.98	5.63**	.00
	กลุ่มควบคุม	3.29	0.21	ปานกลาง			
	Levene's Test = 2.95 df = 10 p = .0.12						
คำพยากรณ์	กลุ่มทดลอง	4.21	0.40	มาก	0.92	4.91**	.00
	กลุ่มควบคุม	3.29	0.21	ปานกลาง			
	Levene's Test = 2.25 df = 10 p = 0.17						
เกมกระดานบอกเล่าเก้าสิบ	กลุ่มทดลอง	4.40	0.31	มาก	1.10	7.11**	.00
	กลุ่มควบคุม	3.29	0.21	ปานกลาง			
	Levene's Test = 0.35 df = 10 p = 0.57						
สิ่งแทนฉัน	กลุ่มทดลอง	4.13	0.46	มาก	0.84	403.**	.00
	กลุ่มควบคุม	3.29	0.21	ปานกลาง			
	Levene's Test = 1.01 df = 10 p = 0.34						

**p<.01

จากตาราง 34 พบว่า กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยในระดับมากทุกเทคนิค และกลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลางทุกเทคนิค ส่วนการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ 8 เทคนิค ที่จำแนกตามกลุ่มทดลอง 8 กลุ่มและกลุ่มควบคุม พบว่า กลุ่มทดลองทั้ง 8 กลุ่มมีสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยความแตกต่างของค่าเฉลี่ยหลังการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ พบว่า เทคนิคเกมกระดานบอกเล่าเก้าสิบมีผลต่างของค่าเฉลี่ยมากที่สุด และเทคนิคนิตยสารของฉันมีผลต่างของค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

แผนภูมิภาพประกอบ 18 การเปรียบเทียบผลต่างของค่าเฉลี่ยสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมจำแนกตามการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ทั้ง 8 เทคนิค ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

จากแผนภูมิภาพประกอบ 18 การเปรียบเทียบผลต่างของค่าเฉลี่ยสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมจำแนกตามการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ทั้ง 8 เทคนิคระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม พบว่า ผลต่างของค่าเฉลี่ย (Mean difference = MD) สัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นของเทคนิคเกมกระดานบอกเล่าเก้าสิบมีผลต่างของค่าเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับ 1.10 รองลงมา คือ เทคนิคบอลพิศวง เทคนิคอัลบั้มเพลงชีวิตและกวีชีวิตข้อคิดคำคม เทคนิคคำพยากรณ์ เทคนิคศิลปะของฉัน เทคนิคสิ่งแทนฉัน และเทคนิคนิตยสารของฉัน ตามลำดับ

3.3 สรุปผลการเปรียบเทียบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมและรายด้านระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม จำแนกตามเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ทั้ง 8 เทคนิค

การวิเคราะห์ตอนนี้ ผู้วิจัยสรุปผลการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ต่างๆ ของกลุ่มทดลองทั้ง 8 กลุ่ม เพื่อแสดงให้เห็นว่าเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ที่พัฒนาขึ้นสามารถเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมและรายด้าน ดังตาราง 35

ตาราง 35 สรุปการเปรียบเทียบผลการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมและรายด้านที่จำแนกตามเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ทั้ง 8 เทคนิค ระหว่าง ก่อนและหลังการทดลอง

เทคนิคเชิงสร้างสรรค์	สัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมและรายด้าน							
	ด้านความใส่ใจ	ด้านความร่วมมือ	ด้านการเปิดเผยตนเอง	ด้านการสนับสนุนในกลุ่ม	ด้านความรู้สึกสบายใจและไว้วางใจ	ด้านการแสดงความคิดและความรู้สึก	ด้านการยอมรับสมาชิก	สัมพันธภาพเชิงบวกโดยรวม
บอลพิศวง	☺	☺	☺	☺	☺	☺	x	☺
ศิลปะของฉัน	☺	☺	☺	☺	☺	☺	x	☺
นิตยสารของฉัน	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺
อัลบั้มเพลงชีวิต	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺
กวีชีวิต ข้อคิดคำคม	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺
คำพยากรณ์	☺	☺	☺	x	☺	☺	☺	☺
เกมกระดานบอกเล่าเก้าสิบ	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺
สิ่งแทนฉัน	x	☺	☺	☺	☺	☺	x	☺

หมายเหตุ ☺ หมายถึง สามารถเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวก และ x หมายถึง ไม่สามารถเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวก

จากตาราง 35 สรุปการเปรียบเทียบผลการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น พบว่า เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ทุกเทคนิคสามารถทำให้เกิดสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านความร่วมมือ ด้านการเปิดเผยตนเอง ด้านความรู้สึกสบายใจและไว้วางใจ ตลอดจนด้านการแสดงความคิดและความรู้สึก ส่วนเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ที่สามารถเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นได้ทุกด้าน คือ เทคนิคนิตยสารของฉัน เทคนิคอัลบั้มเพลงชีวิต เทคนิคกวีชีวิตข้อคิดคำคม และเทคนิคเกมกระดานบอกเล่าเก้าสิบ

เมื่อพิจารณาเป็นรายเทคนิค พบว่า **เทคนิคบอลพิศวง** สามารถเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นได้ โดยเฉพาะด้านความใส่ใจ ด้านความร่วมมือ ด้านการเปิดเผยตนเอง ด้านการสนับสนุนในกลุ่ม ด้านความรู้สึกสบายใจและไว้วางใจ ด้านการแสดงความคิดและความรู้สึก ยกเว้นด้านการยอมรับสมาชิก

เทคนิคศิลปะของฉัน สามารถเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นได้ โดยเฉพาะด้านความใส่ใจ ด้านความร่วมมือ ด้านการเปิดเผยตนเอง ด้านการสนับสนุนในกลุ่ม ด้านความรู้สึกสบายใจและไว้วางใจ และด้านการแสดงความคิดและความรู้สึก ยกเว้นด้านการยอมรับสมาชิก

เทคนิคนิตยสารของฉัน สามารถเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นได้ทุกด้าน ประกอบด้วย ด้านความใส่ใจ ด้านความร่วมมือ ด้านการเปิดเผยตนเอง ด้านการสนับสนุนในกลุ่ม ด้านความรู้สึกสบายใจและไว้วางใจ ด้านการแสดงความคิดและความรู้สึก และด้านการยอมรับสมาชิก

เทคนิคอัลบั้มเพลงชีวิต สามารถเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นได้ทุกด้าน ประกอบด้วย ด้านความใส่ใจ ด้านความร่วมมือ ด้านการเปิดเผยตนเอง ด้านการสนับสนุนในกลุ่ม ด้านความรู้สึกสบายใจและไว้วางใจ ด้านการแสดงความคิดและความรู้สึก และด้านการยอมรับสมาชิก

เทคนิคกวีชีวิตข้อคิดคำคม สามารถเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นได้ทุกด้าน ประกอบด้วย ด้านความใส่ใจ ด้านความร่วมมือ ด้านการเปิดเผยตนเอง ด้านการสนับสนุนในกลุ่ม ด้านความรู้สึกสบายใจและไว้วางใจ ด้านการแสดงความคิดและความรู้สึก และด้านการยอมรับสมาชิก

เทคนิคคำพยากรณ์ สามารถเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นได้ โดยเฉพาะด้านความใส่ใจ ด้านความร่วมมือ ด้านการเปิดเผยตนเอง ด้านความรู้สึกสบายใจและไว้วางใจ ด้านการแสดงความคิดและความรู้สึก และด้านการยอมรับสมาชิก ยกเว้นด้านการสนับสนุนในกลุ่ม

เทคนิคเกมกระดานบอกเล่าเก้าสิบ สามารถเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นได้ทุกด้าน ประกอบด้วย ด้านความใส่ใจ ด้านความร่วมมือ ด้านการเปิดเผยตนเอง ด้านการสนับสนุนในกลุ่ม ด้านความรู้สึกสบายใจและไว้วางใจ ด้านการแสดงความคิดและความรู้สึก และด้านการยอมรับสมาชิก

เทคนิคสิ่งแทนฉัน สามารถเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นได้ โดยเฉพาะด้านความร่วมมือ ด้านการเปิดเผยตนเอง ด้านการสนับสนุนในกลุ่ม ด้านความรู้สึกสบายใจและไว้วางใจ และด้านการแสดงความคิดและความรู้สึก ยกเว้นด้านความใส่ใจและด้านการยอมรับสมาชิก

3.4 การเปรียบเทียบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นจำแนกตามเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ทั้ง 8 เทคนิค

การวิเคราะห์ตอนนี้ผู้วิจัยได้เปรียบเทียบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นเป็นรายด้านจำแนกตามเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ทั้ง 8 เทคนิค โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance: One-way ANOVA) ดังแสดงในตาราง 36

ตาราง 36 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นหลังได้รับการทดลองโดยเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ต่างๆ ซึ่งพิจารณาสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมและรายด้าน จำแนกตามเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ทั้ง 8 เทคนิค

สัมพันธภาพเชิงบวก	เทคนิค	M	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p	ผลการเปรียบเทียบ
ด้านความใส่ใจ	1.บอลพิศวง	4.58	ระหว่างกลุ่ม	2.58	7	0.37	2.80*	**0.02**	เทคนิค1>8
	2.ศิลปะของฉัน	4.29	ภายในกลุ่ม	5.25	40	0.13			เทคนิค2>8
	3.นิทยสารของฉัน	4.33	รวม	7.83	47				เทคนิค3>8
	4.อัลบั้มเพลงชีวิต	4.54							เทคนิค4>8
	5.กวีชีวิต ข้อคิด คำคม	4.50				Levene's test = 1.88			เทคนิค5>8
	6.คำพยากรณ์	4.37				Df1 = 7 df2 = 40 p = 0.06			เทคนิค6>8
	7.เกมกระดานบอกเล่าเก้าสิบ	4.46							เทคนิค7>8
	8.สิ่งแทนฉัน	3.80							
ด้านความร่วมมือ	1.บอลพิศวง	4.07	ระหว่างกลุ่ม	1.25	7	0.18	0.74	0.64	
	2.ศิลปะของฉัน	4.13	ภายในกลุ่ม	9.69	40	0.24			
	3.นิทยสารของฉัน	4.00	รวม	10.95	47				
	4.อัลบั้มเพลงชีวิต	4.17							
	5.กวีชีวิต ข้อคิด คำคม	4.20				Levene's test = 1.94			
	6.คำพยากรณ์	4.00				Df1 = 7 df2 = 40 p = 0.08			
	7.เกมกระดานบอกเล่าเก้าสิบ	4.47							
	8.สิ่งแทนฉัน	3.90							
ด้านการเปิดเผยตนเอง	1.บอลพิศวง	4.79	ระหว่างกลุ่ม	2.36	7	0.34	1.19	0.33	
	2.ศิลปะของฉัน	4.04	ภายในกลุ่ม	11.39	40	0.28			
	3.นิทยสารของฉัน	4.04	รวม	13.75	47				
	4.อัลบั้มเพลงชีวิต	4.33							
	5.กวีชีวิต ข้อคิด คำคม	4.20				Levene's test = 0.78			
	6.คำพยากรณ์	4.20				Df1 = 7 df2 = 40 p = 0.60			
	7.เกมกระดานบอกเล่าเก้าสิบ	4.33							
	8.สิ่งแทนฉัน	4.33							
ด้านการสนับสนุนในกลุ่ม	1.บอลพิศวง	4.29	ระหว่างกลุ่ม	1.08	7	0.15	0.51	0.82	
	2.ศิลปะของฉัน	4.25	ภายในกลุ่ม	12.00	40	0.30			
	3.นิทยสารของฉัน	4.21	รวม	13.08	47				
	4.อัลบั้มเพลงชีวิต	4.46							
	5.กวีชีวิต ข้อคิด คำคม	4.29				Levene's test = 0.51			
	6.คำพยากรณ์	3.91				Df1 = 7 df2 = 40 p = 0.82			
	7.เกมกระดานบอกเล่าเก้าสิบ	4.25							
	8.สิ่งแทนฉัน	4.08							

ตาราง 36 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น หลังได้รับการทดลองโดยเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ต่างๆ ซึ่งพิจารณาสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมและรายด้านจำแนกตามเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ทั้ง 8 เทคนิค(ต่อ)

สัมพันธภาพเชิงบวก	เทคนิค	M	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p	ผลการเปรียบเทียบ
ด้านความรู้สึกสบายใจและไว้วางใจ	1.บอลพิศวง	3.96	ระหว่างกลุ่ม	1.73	7	0.25	1.01	0.44	
	2.ศิลปะของฉัน	4.27	ภายในกลุ่ม	9.79	40	0.24			
	3.นิตยสารของฉัน	3.93	รวม	11.52	47				
	4.อัลบั้มเพลงชีวิต	4.03							
	5.กวีชีวิต ข้อคิด คำคม	4.26				Levene's test = 1.09			
	6.คำพยากรณ์	4.36				Df1 = 7 df2 = 40 p = 0.38			
	7.เกมกระดานบอกเล่าเก้าสิบ	4.37							
	8.สิ่งแทนฉัน	4.43							
ด้านการแสดงความคิดและความรู้สึก	1.บอลพิศวง	4.33	ระหว่างกลุ่ม	0.90	7	0.13	0.42	0.89	
	2.ศิลปะของฉัน	4.13	ภายในกลุ่ม	12.36	40	0.31			
	3.นิตยสารของฉัน	3.96	รวม	13.27	47				
	4.อัลบั้มเพลงชีวิต	4.17							
	5.กวีชีวิต ข้อคิด คำคม	4.00				Levene's test = 1.68			
	6.คำพยากรณ์	4.25				Df1 = 7 df2 = 40 p = 0.14			
	7.เกมกระดานบอกเล่าเก้าสิบ	4.38							
	8.สิ่งแทนฉัน	4.16							
ด้านการยอมรับสมาชิก	1.บอลพิศวง	4.13	ระหว่างกลุ่ม	1.68	7	0.24	0.58	0.77	
	2.ศิลปะของฉัน	4.21	ภายในกลุ่ม	16.59	40	0.41			
	3.นิตยสารของฉัน	4.33	รวม	18.27	47				
	4.อัลบั้มเพลงชีวิต	4.67							
	5.กวีชีวิต ข้อคิด คำคม	4.41				Levene's test = 1.21			
	6.คำพยากรณ์	4.37				Df1 = 7 df2 = 40 p = 0.31			
	7.เกมกระดานบอกเล่าเก้าสิบ	4.46							
	8.สิ่งแทนฉัน	4.04							
สัมพันธภาพเชิงบวกโดยรวม	1.บอลพิศวง	4.29	ระหว่างกลุ่ม	0.36	7	0.05	0.30	0.95	
	2.ศิลปะของฉัน	4.19	ภายในกลุ่ม	6.98	40	0.17			
	3.นิตยสารของฉัน	4.11	รวม	7.34	47				
	4.อัลบั้มเพลงชีวิต	4.27							
	5.กวีชีวิต ข้อคิด คำคม	4.27				Levene's test = 0.84			
	6.คำพยากรณ์	4.21				Df1 = 7 df2 = 40 p = 0.56			
	7.เกมกระดานบอกเล่าเก้าสิบ	4.40							
	8.สิ่งแทนฉัน	4.13							

*p<.05

จากตาราง 36 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมและรายด้านจำแนกตามเทคนิคทั้ง 8 เทคนิค พบว่า สัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมและรายด้านมีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ทั้ง 8 เทคนิคสามารถเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมและรายด้านได้ ยกเว้นด้านความใส่ใจที่พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้นเมื่อพบความแตกต่างดังกล่าวของด้านความใส่ใจ ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ทั้ง 8 เทคนิค ดังแสดงตาราง 37

ตาราง 37 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น ด้านความใส่ใจจำแนกตามเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ทั้ง 8 เทคนิค

เทคนิคเชิงสร้างสรรค์	บอลพิศวง (M=4.58)	ศิลปะของฉัน (M=4.29)	นิตยสารของฉัน (M=4.33)	อัลบั้มเพลงชีวิต (M=4.54)	กวีชีวิตข้อคิดคำคม (M=4.50)	คำพยากรณ์ (M=4.37)	เกมกระดานบอกเล่าเก้าสิบ (M=4.46)	สิ่งแทนฉัน (M=3.80)
บอลพิศวง (M=4.58)	-	-	-	-	-	-	-	-
ศิลปะของฉัน (M=4.29)	0.29	-	-	-	-	-	-	-
นิตยสารของฉัน (M=4.33)	0.25	-0.04	-	-	-	-	-	-
อัลบั้มเพลงชีวิต (M=4.54)	0.04	-0.25	-0.21	-	-	-	-	-
กวีชีวิตข้อคิดคำคม (M=4.50)	0.08	-0.21	-0.17	0.04	-	-	-	-
คำพยากรณ์ (M=4.37)	0.21	-0.08	-0.04	0.17	0.13	-	-	-
เกมกระดานบอกเล่าเก้าสิบ (M=4.46)	0.13	-0.17	-0.13	0.08	0.04	-0.08	-	-
สิ่งแทนฉัน (M=3.80)	0.78**	0.49*	0.53*	0.74*	0.69**	0.57**	0.65**	-

**p<.01 *p<.05

จากตาราง 37 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นด้านความใส่ใจ จำแนกตามเทคนิคทั้ง 8 เทคนิค พบว่า เทคนิคบอลพิศวงกับเทคนิคสิ่งแทนฉัน เทคนิคกวีชีวิตข้อคิดคำคมกับเทคนิคสิ่งแทนฉัน เทคนิคคำพยากรณ์กับเทคนิคสิ่งแทนฉัน เทคนิคเกมกระดานบอกเล่าเก้าสิบกับเทคนิคสิ่งแทนฉัน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จากผลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า เทคนิคบอลพิศวง เทคนิคกวีชีวิตข้อคิดคำคม เทคนิคคำพยากรณ์ และเทคนิคเกมกระดานบอกเล่าเก้าสิบ หากใช้ร่วมกับเทคนิคสิ่งแทนฉันจะสามารถเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นด้านความใส่ใจได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ส่วนเทคนิคศิลปะของฉันกับเทคนิคสิ่งแทนฉัน เทคนิคนิตยสารของฉันกับเทคนิคสิ่งแทนฉัน เทคนิคอัลบั้มเพลงชีวิตกับเทคนิคสิ่งแทนฉัน กันมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่า เทคนิคศิลปะของฉัน เทคนิคนิตยสารของฉัน เทคนิคอัลบั้มเพลงชีวิตหากใช้ควบคู่กับเทคนิคสิ่งแทนฉัน จะสามารถเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นด้านการให้ความใส่ใจได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นเช่นเดียวกัน แต่จะเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นด้านความใส่ใจได้น้อยกว่าการใช้เทคนิคสิ่งแทนฉันควบคู่กับเทคนิคบอลพิศวง เทคนิคกวีชีวิตข้อคิดคำคม เทคนิคคำพยากรณ์ และเทคนิคเกมกระดานบอกเล่าเก้าสิบ

บทที่ 5
สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลัก คือ พัฒนาเทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะของการวิจัยดังนี้

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น

2. เพื่อพัฒนาเทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น

3. เพื่อศึกษาผลการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดย

3.1 เปรียบเทียบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นกลุ่มทดลองก่อนและหลังได้รับเทคนิคเชิงสร้างสรรค์

3.2 เปรียบเทียบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นหลังการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองที่ได้รับเทคนิคเชิงสร้างสรรค์และกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้รับการจัดกระทำใดๆ

ขอบเขตของการวิจัย

การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตของการศึกษาแบ่งออกเป็น 2 ระยะโดยสรุปรายละเอียดของการศึกษาในแต่ละระยะดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น การดำเนินงานในระยะนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเทคนิคเชิงคุณภาพและปริมาณ โดยมีกลุ่มผู้ให้ข้อมูลและกลุ่มเป้าหมายในการศึกษาองค์ประกอบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น คือ

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ที่ใช้ในการศึกษาองค์ประกอบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นเบื้องต้นด้วยเทคนิควิธีเชิงคุณภาพ คือ ผู้เชี่ยวชาญด้านการให้คำปรึกษา จำนวน 13 คน

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาองค์ประกอบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น คือ นิสิตระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 2 หลักสูตรการศึกษาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 ประกอบด้วยนิสิตจาก 6 คณะ ได้แก่ คณะศึกษาศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ คณะพลศึกษา และคณะวิทยาศาสตร์ จำนวนทั้งสิ้น 412 คน

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น ตัวแปรที่ศึกษาที่ใช้ในการศึกษาองค์ประกอบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นประกอบด้วยตัวแปรแฝง ได้แก่ ด้านความใส่ใจ ด้านความร่วมมือ ด้านการเปิดเผยตนเอง ด้านการสนับสนุนในกลุ่ม ด้านความรู้สึกสบายใจและไว้วางใจ ด้านการแสดงความคิดและความรู้สึก และด้านการยอมรับสมาชิก ตัวแปรสังเกตได้ ประกอบด้วย ตัวบ่งชี้ทั้งหมด 30 ตัวบ่งชี้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในระยะที่ 1 ประกอบด้วย

1. แบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้าง

แบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นได้จากการที่ผู้วิจัยได้กำหนดประเด็นและแนวทางคำถามเบื้องต้น ซึ่งคำถามในการสัมภาษณ์นั้นมีข้อคำถามปลายเปิดและคำถามปลายปิด โดยส่วนหนึ่งเป็นผลจากการวิเคราะห์ สังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยนำข้อมูลที่ได้กำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาองค์ประกอบของสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น 7 ด้าน ได้แก่ ด้านความใส่ใจ ด้านความร่วมมือ ด้านการเปิดเผยตนเอง ด้านการสนับสนุนในกลุ่ม ด้านความรู้สึกสบายใจและไว้วางใจ ด้านการแสดงความคิดและความรู้สึก และด้านยอมรับสมาชิกตามกรอบแนวคิดของคอเรย์และคอเรย์ (Corey & Corey, 2006) และไคลน์ (Kline, 2003)

2. แบบสอบถามสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น

มีลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตรส่วนประเมินค่า 5 ระดับ จำนวนทั้งสิ้น 30 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.27 - 0.87 มีคุณภาพด้านความเชื่อมั่นด้วยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟ่าของครอนบัค ทั้งฉบับเท่ากับ 0.95

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในระยะที่ 1 ของการศึกษาองค์ประกอบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการเชิงคุณภาพและปริมาณ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ

1. จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องวิเคราะห์ สังเคราะห์เนื้อหา เพื่อนำมากำหนดเป็นกรอบตัวบ่งชี้สัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น และสร้างเป็นประเด็นคำถามเบื้องต้นสำหรับการดำเนินการสัมภาษณ์ต่อไป

2. ติดต่อประสานงานกับผู้เชี่ยวชาญเพื่อทำการนัดวันและเวลาในการขอสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล

3. ดำเนินการสัมภาษณ์กับผู้เชี่ยวชาญแบบตัวต่อตัว ตามวันและเวลาที่นัดหมาย โดยใช้เวลาในการสัมภาษณ์ 30 – 45 นาทีกับผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 13 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ

1. ติดต่อประสานงานกับอาจารย์ประจำวิชาของกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาเพื่อขออนุญาตและขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลสำหรับการวิจัย

2. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเองกับนิสิตทั้ง 6 คณะ ได้แก่ คณะพลศึกษา คณะมนุษยศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ และคณะสังคมศาสตร์ ทั้งนี้สำหรับคณะพลศึกษาผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์จากอาจารย์ผู้สอนช่วยดำเนินการเก็บข้อมูล ซึ่งมีจำนวนนิสิตทั้งสิ้น 475 คน

3. ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบและคัดเลือกแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์ออก คงเหลือแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ที่สามารถใช้ในการวิเคราะห์องค์ประกอบจำนวนทั้งสิ้น 442 ชุด

4. ผู้วิจัยตรวจสอบแบบสอบถามสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นอีกครั้งเพื่อดูความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม แล้วนำแบบสอบถามที่ได้จากการเก็บข้อมูลออกมา 30 ชุด เพื่อวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือโดยการหาความเชื่อมั่น ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบสอบถามสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น และนำแบบสอบถามจำนวน 412 ชุด มาวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการจัดกระทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการเชิงคุณภาพและปริมาณ โดยมีรายละเอียดดังนี้

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยนำข้อมูลเชิงคุณภาพที่เก็บรวมรวมได้จากการศึกษาเอกสาร แนวคิด และการวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมถึงข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างองค์ประกอบและนำไปพัฒนาตัวบ่งชี้สัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นต่อไป

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

ผู้วิจัยนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับลักษณะของกลุ่มเป้าหมาย โดยใช้สถิติวิเคราะห์พื้นฐาน ได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ส่วนที่ 2 สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่ การหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องการหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยการหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับภาพรวม โดยใช้สูตรสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการหาค่าความเชื่อมั่นโดยการใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟ่าของครอนบัคของแบบสอบถามสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น

ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลการวัดสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory factory analysis) ด้วยโปรแกรมการวิเคราะห์ข้อมูลสำเร็จรูป

ระยะที่ 2 การพัฒนาและศึกษาผลการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น การดำเนินงานในระยะนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเทคนิคเชิงคุณภาพและปริมาณ โดยมีกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลครั้งที่ 1

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการคัดเลือกเทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นเบื้องต้น โดยการสนทนากลุ่ม ครั้งที่ 1 เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านจิตบำบัด ด้านจิตวิทยาคลินิก และด้านการให้คำปรึกษา จำนวน 5 คน

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ครั้งที่ 2

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการพัฒนาเทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น โดยการสนทนากลุ่ม ครั้งที่ 2 เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการให้คำปรึกษา จำนวน 5 คน

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาผลการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น คือ นิสิตระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 2 หลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 ประกอบด้วยนิสิต 6 คณะ ได้แก่ คณะศึกษาศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ คณะพลศึกษา และคณะวิทยาศาสตร์ จำนวนทั้งสิ้น 412 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาผลการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น ซึ่งได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive seclection method) ซึ่งพิจารณาจากกลุ่มประชากรในระยะที่ 1 ที่มีคะแนนสัมพันธภาพเชิงบวกโดยรวมตั้งแต่เปอร์เซ็นไทล์ที่ 33 ลงมา และมีความสมัครใจเข้าร่วมการทดลอง จำนวน 54 คน โดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 8 กลุ่ม และกลุ่มควบคุม 1 กลุ่ม แต่ละกลุ่มมีจำนวนสมาชิกกลุ่มละ 6 คน

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ระยะที่ 2 การพัฒนาและศึกษาผลการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น

ตัวแปรจัดกระทำ คือ เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ ประกอบด้วย เทคนิคบอลพิศวง เทคนิคศิลปะของฉัน เทคนิคนิตยสารของฉัน เทคนิคอัลบั้มเพลงชีวิต เทคนิคกวีชีวิตข้อคิดคำคม เทคนิคคำพยากรณ์ เทคนิคเกมกระดานบอกเล่าเก้าสิบ และเทคนิคสิ่งแทนฉัน

ตัวแปรตาม คือ สัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น ประกอบด้วย ด้านความใส่ใจ ด้านความร่วมมือ ด้านการเปิดเผยตนเอง ด้านการสนับสนุนในกลุ่ม ด้านความรู้สึกสบายใจและไว้วางใจ ด้านการแสดงความคิดและความรู้สึก และด้านการยอมรับสมาชิก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในระยะที่ 2 ประกอบด้วย

1. แบบสังเกตพฤติกรรมสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น

แบบสังเกตพฤติกรรมสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นมีลักษณะเป็นการตรวจสอบรายการ (Check list) เพื่อใช้ในการประเมินพฤติกรรมที่บ่งชี้ถึงการมีสัมพันธภาพเชิงบวกในระหว่างการดำเนินการให้คำปรึกษากลุ่มของกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมการทดลอง โดยแบ่งระดับการประเมินออกเป็น 2 ระดับ คือ มีและไม่มี จำนวน 28 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00

2. เทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น

ประกอบด้วยเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ 8 เทคนิค ได้แก่ เทคนิคที่ 1 บอลพิศวง (Amazing ball technique) เทคนิคที่ 2 ศิลปะของฉัน (My art technique) เทคนิคที่ 3 นิตยสารของฉัน (My magazine technique) เทคนิคที่ 4 อัลบั้มเพลงชีวิต (My life music album technique) เทคนิคที่ 5 บทกวีชีวิตข้อคิดคำคม (Poetic life quotes technique) เทคนิคที่ 6 คำพยากรณ์ (Horoscopes technique) เทคนิคที่ 7 เกมกระดานบอกเล่าเก้าสิบ (90 Stroytelling board game technique) เทคนิคที่ 8 สิ่งแทนฉัน (Self – representation technique) มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.91 - 1.00

3. แบบรายงานตนเอง

มีลักษณะแบบมาตรส่วนประเมินค่า 5 ระดับ และข้อคำถามปลายเปิดใช้ในการประเมินประโยชน์ (Usefulness) และคุณภาพด้านความพึงพอใจ (Quality of satisfaction) ที่มีต่อการเข้าร่วมการทดลองและการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ของสมาชิกกลุ่ม โดยแบบรายงานตนเองผู้วิจัยพัฒนาขึ้นจากโปรแกรมการประเมินการฝึกอบรมการดำเนินกลุ่มเชิงสร้างสรรค์ (The creative group work training program evaluation) (O'Sullivan, Blatch, & Toh, 2014: 133)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

สำหรับระยะที่ 2 ของการวิจัยเป็นการพัฒนาและศึกษาผลการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ ดังต่อไปนี้

การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ วิเคราะห์และสังเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ต่างๆ เพื่อกำหนดเป็นแนวทางการพัฒนาเทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น และสร้างเป็นแนวทางเบื้องต้นสำหรับการดำเนินการสนทนากลุ่ม

2. ติดต่อประสานงานกับผู้เชี่ยวชาญเพื่อทำการนัดวันและเวลาในการดำเนินการสนทนากลุ่ม ครั้งที่ 1

3. ดำเนินการสนทนากลุ่ม ครั้งที่ 1 กับผู้เชี่ยวชาญด้านต่างๆ ประกอบ จิตแพทย์เด็กและวัยรุ่น 1 คน นักจิตวิทยาคลินิก 1 คน และนักให้คำปรึกษา 3 คน โดยใช้เวลาในการสนทนากลุ่ม 3 ชั่วโมง เพื่อคัดเลือกและตรวจสอบเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ต่างๆ ที่ได้จากการวิเคราะห์ สังเคราะห์จากเอกสารและงานวิจัย

4. หลังจากได้ผ่านการคัดเลือกและตรวจสอบเทคนิคเชิงสร้างสรรค์จากข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญในการสนทนากลุ่มในครั้งที่ 1 ผู้วิจัยดำเนินการติดต่อประสานงานกับผู้เชี่ยวชาญเพื่อทำการนัดวันและเวลาการดำเนินการสนทนากลุ่ม ครั้งที่ 2

5. ดำเนินการสนทนากลุ่ม ครั้งที่ 2 กับผู้เชี่ยวชาญด้านการให้คำปรึกษา จำนวน 5 คน โดยใช้เวลาในการสนทนากลุ่ม 3 ชั่วโมง เพื่อพัฒนาเทคนิคเชิงสร้างสรรค์โดยตรวจสอบความเหมาะสมของขั้นตอนของการดำเนินการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ต่างๆ ทั้ง 8 เทคนิค

การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ

1. กำหนดแบบแผนการทดลอง สำหรับการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบแผนการทดลองแบบสองกลุ่มวัดก่อนและวัดหลัง (Pretest posttest control group design) ซึ่งผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม โดยมีกลุ่มทดลองจำนวน 8 กลุ่ม และกลุ่มควบคุม 1 กลุ่ม ทำการวัดก่อนและวัดหลังการทดลอง

2. การดำเนินการทดลองผู้วิจัยดำเนินการทดลองโดยใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น ณ ห้องปฏิบัติการให้คำปรึกษา ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ดังรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 ก่อนการทดลอง

ผู้วิจัยนำผลบันทึกคะแนนการทดสอบก่อนการทดลอง (Pre-test) โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจงจากประชากรในระยะที่ 1 ที่มีคะแนนสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นต่ำกว่าเปอร์เซ็นไทล์ที่ 33 ลงมา จำนวน 130 คน ติดต่อประสานงานกับอาจารย์ผู้สอนประจำวิชาของนิสิตแต่ละสาขาวิชาเพื่อทำการเข้าไปพบพูดคุยและอธิบายเกี่ยวกับเหตุผลที่นิสิตได้รับการคัดเลือกเข้ากลุ่ม วัตถุประสงค์ของการเข้าร่วมการทดลอง และให้นิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเลือกลงตารางเวลาการทดลองตามวันเวลาที่ผู้วิจัยกำหนดและตามที่นิสิตสะดวก ซึ่งผู้วิจัยมีเงื่อนไขสำคัญของการเข้าร่วมการทดลองคือ ความสมัครใจในการเข้าร่วมการทดลองและแต่ละกลุ่มต้องไม่ซ้ำสาขาวิชา

2.2 ระยะการทดลอง

ผู้วิจัยนำเทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น ที่ผ่านการทดลองใช้แล้วไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มทดลอง สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยแบ่งกลุ่มทดลองออกเป็น 8 กลุ่ม แต่ละกลุ่มประกอบด้วยสมาชิกจำนวน 6 คน โดยแต่ละกลุ่มได้รับเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ต่างๆ แตกต่างกันไปในแต่ละกลุ่ม ส่วนกลุ่มควบคุมจะไม่ได้รับการจัดกระทำใดๆ

การดำเนินการทดลองโดยใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นกับกลุ่มตัวอย่างทั้ง 8 กลุ่ม โดยทั้ง 8 กลุ่มจะเข้ารับการให้คำปรึกษากลุ่มจำนวนกลุ่มละ 1 ครั้ง ซึ่งเป็นรูปแบบการให้คำปรึกษาแบบพบกันครั้งเดียว (Single session counseling) ครั้งละ 1 ชั่วโมง 30 นาที (เป็นการดำเนินการในขั้นเริ่มต้นของการให้คำปรึกษากลุ่ม และการที่สมาชิกในกลุ่มไม่รู้จักกันหรือไม่คุ้นเคยกันมาก่อน)

ในระหว่างการทดลองทั้ง 8 ครั้ง ผู้วิจัยมีผู้ช่วยวิจัย 1 คน เพื่อทำหน้าที่ในการประเมิน (Check list) พฤติกรรมสัมพันธภาพเชิงบวกในระหว่างการดำเนินการให้คำปรึกษากลุ่มด้วยทุกครั้ง (แบบประเมินการสังเกตพฤติกรรมสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น)

2.3 หลังการทดลอง

ผู้วิจัยดำเนินการวัดสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 8 กลุ่ม อีกครั้ง ภายหลังเสร็จสิ้นการทดลองแล้วใช้คะแนนจากการวัดดังกล่าวเป็นคะแนนหลังการทดลอง (Post-test) พร้อมกับมีการใช้แบบรายงานตนเอง (Self - report) เพื่อประเมินประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมการทดลองและความพึงพอใจต่อการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพทางบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น และดำเนินการวัดสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นกับกลุ่มควบคุม

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการจัดกระทำข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการเชิงคุณภาพและปริมาณ โดยมีรายละเอียดดังนี้

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

1. ผู้วิจัยนำข้อมูลเชิงคุณภาพที่เก็บรวมรวมได้จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในต่างประเทศ รวมถึงข้อมูลที่ได้จากจากการสนทนากลุ่มครั้งที่ 1 มาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยเทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) โดยทำการถอดข้อมูลที่เป็นประเด็นสำคัญและสรุปข้อมูล โดยผลจากการวิเคราะห์จะทำให้ได้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาเทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นต่อไป

2. ผู้วิจัยนำข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการสนทนากลุ่มครั้งที่ 2 โดยทำการถอดข้อมูลที่เป็นประเด็นสำคัญและสรุปข้อมูล ผลจากการวิเคราะห์ทำให้ได้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

ผู้วิจัยนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น โดยใช้สถิติวิเคราะห์พื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และผลต่างค่าเฉลี่ย

ส่วนที่ 2 สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่ การหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของเทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น และแบบสังเกตพฤติกรรมสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น

ส่วนที่ 3 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ การเปรียบเทียบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นของกลุ่มทดลองก่อนและหลังการทดลอง โดยการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยด้วยการวิเคราะห์ t-test Dependent การเปรียบเทียบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยด้วยการวิเคราะห์ t-test Independent และการเปรียบเทียบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น จำแนกตามเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ทั้ง 8 เทคนิค โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance: One-way ANOVA)

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยโดยจัดลำดับการนำเสนอแบ่งออกเป็น 2 ระยะ ดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น สำหรับระยะที่ 1 นี้ผู้วิจัยได้นำเสนอการสรุปผลการวิจัยออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น

1.1 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเพื่อศึกษาองค์ประกอบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น

ผลจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 13 คน เมื่อนำประเด็นที่ได้จากการวิเคราะห์เนื้อหาจากการสัมภาษณ์และข้อมูลจากการสังเคราะห์แนวคิด หลักการสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มของไคลน์ และคอเรย์ และคอเรย์ มาเปรียบเทียบกัน โดยจำแนกออกเป็น 7 ด้าน คือ ด้านความใส่ใจ ด้านความร่วมมือ ด้านการเปิดเผยตนเอง ด้านการสนับสนุนในกลุ่ม ด้านความรู้สึกสบายใจและไว้วางใจ ด้านการแสดงความคิดและความรู้สึก ด้านการยอมรับสมาชิก พบว่าทุกด้านมีประเด็นคุณลักษณะที่มีความสอดคล้องกัน โดยผู้เชี่ยวชาญทั้ง 13 คน เห็นด้วยกับองค์ประกอบของสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มทั้ง 7 ด้าน

1.2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มเป้าหมายที่ตอบแบบสอบถามสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

นิสิตที่เป็นกลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 59.50 เพศชาย คิดเป็นร้อยละ 40.50 และนิสิตที่เป็นกลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่ศึกษาสาขาวิชาพลศึกษา คิดเป็นร้อยละ 14.30 รองลงมา คือ สาขาวิชาสังคมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 10.20 สาขาวิชาคณิตศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 9.50 สาขาวิชาดนตรีศึกษา คิดเป็นร้อยละ 9.20 สาขาวิชาการประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 6.80 สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 6.10 สาขาวิชาภาษาไทย คิดเป็นร้อยละ 5.80 สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คิดเป็นร้อยละ 5.10 สาขาวิชาฟิสิกส์ สาขาวิชาทัศนศิลป์ สาขาวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา คิดเป็นร้อยละ

4.80 สาขาวิชาชีววิทยา คิดเป็นร้อยละ 4.40 สาขาวิชานาฏศิลป์ และสาขาวิชาสุขศึกษา คิดเป็นร้อยละ 3.90 สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย และสาขาวิชาเคมี คิดเป็นร้อยละ 3.20 ตามลำดับ

นิสิตที่เป็นกลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่ศึกษาอยู่ในคณะวิทยาศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 27.90 รองลงมาคือ คณะพลศึกษา คิดเป็นร้อยละ 23.10 คณะศิลปกรรมศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 18.00 คณะมนุษยศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 10.90 คณะสังคมศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 10.10 และคณะศึกษาศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 10.00 ตามลำดับ

1.3 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น

1.3.1 การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น พบว่า ค่าเฉลี่ยของสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.14 - 4.36 ส่วนสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง 0.12 - 0.73 ที่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่มีค่าอยู่ระหว่าง 0.08 – 0.11 มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นอกจากนี้จากการตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้น พบว่า เมทริกซ์สหสัมพันธ์ของตัวบ่งชี้สัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นไม่เป็นเมทริกซ์เอกลักษณ์ ซึ่งมีความสัมพันธ์กันเพียงพอที่จะสามารถนำมาวิเคราะห์องค์ประกอบ เมื่อพิจารณารายตัวแปรชี้วัด พบว่า ค่าความพอเพียงของการเลือกกลุ่มตัวอย่าง (Measure of Sampling Adequacy) เท่ากับ 0.91 และค่าพิสัยความพอเพียงของการเลือกกลุ่มตัวอย่างมีค่าระหว่าง 0.73 – 0.95 แสดงว่าตัวแปรชี้วัดสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นที่นำมาศึกษามีความสัมพันธ์กันเพียงพอที่จะนำมาใช้ในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน

1.3.2 การวิเคราะห์ค่าดัชนีความความสอดคล้องและดัชนีเปรียบเทียบของโมเดลการวัดสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มของวัยรุ่น พบว่า โมเดลการวัดสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่า χ^2 = 330.29, df= 292, p=.06, ค่า GFI=0.95, ค่า AGFI=0.92, ค่า RMSEA=0.01, ค่า SRMR=0.04 ส่วนในดัชนีกลุ่มเปรียบเทียบค่า CFI=1.00 แสดงว่าโมเดลที่สร้างขึ้นสามารถนำมาอธิบายสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นได้

1.3.3 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น ในรายด้านมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน (β) ระหว่าง 0.56 - 0.94 และรายข้อคำถามมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน 0.13 - 0.86 โดยทุกด้านและทุกข้อคำถามมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ยกเว้นข้อคำถามที่ 17 และ 29 ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อจำแนกการวิเคราะห์เป็นรายด้าน พบว่า ด้านความร่วมมือมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานสูงสุดเท่ากับ 0.94 มีความแปรผันร่วมกับสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น อยู่ในระดับสูง (ร้อยละ 89) รองลงมาคือ ด้านการแสดงความคิดและความรู้สึก ด้านความรู้สึกสบายใจและไว้วางใจ ด้านการสนับสนุนในกลุ่ม มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ

มาตรฐานเท่ากับ 0.92, 0.90, และ 0.83 ตามลำดับ มีความแปรผันร่วมกับสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นอยู่ในระดับสูง (ร้อยละ 84, 80 และ 69 ตามลำดับ) ด้านการเปิดเผยตนเองและด้านการยอมรับสมาชิก มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.78 และ 0.77 มีความแปรผันร่วมกับสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น อยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 60) ส่วนด้านความใส่ใจ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานต่ำสุดเท่ากับ 0.56 มีความแปรผันร่วมกับสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น อยู่ในระดับต่ำ (ร้อยละ 31) ตามลำดับ

จากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า โมเดลการวัดสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มของวัยรุ่น มีทั้งหมด 7 องค์ประกอบ ประกอบด้วย ด้านความใส่ใจ ด้านความร่วมมือ ด้านการเปิดเผยตนเอง ด้านการสนับสนุนในกลุ่ม ด้านความรู้สึกสบายใจและไว้วางใจ ด้านการแสดงความคิดและความรู้สึก และด้านการยอมรับสมาชิก โดยทั้ง 7 ด้าน มีค่าความเชื่อถือได้ของข้อมูลที่วัดในแต่ละองค์ประกอบอยู่ในระดับปานกลางถึงระดับสูง ยกเว้นองค์ประกอบด้านความใส่ใจที่อยู่ในระดับต่ำ

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น

สัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมของนิสิตที่เป็นกลุ่มเป้าหมายอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.87 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความใส่ใจเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด เท่ากับ 4.12 รองลงมา คือ ด้านการสนับสนุนในกลุ่ม ด้านความร่วมมือ ด้านความรู้สึกสบายใจและไว้วางใจ ด้านการแสดงความคิดและความรู้สึก และด้านการยอมรับสมาชิกตามลำดับ ซึ่งทุกด้านอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการเปิดเผยตนเองเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด อยู่ในระดับปานกลาง

นอกจากนี้เมื่อพิจารณาโดยจำแนกตามสาขาวิชาและคณะของของนิสิตที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย พบว่า สัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมของนิสิตทุกสาขาวิชามีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.39 ถึง 4.08 โดยสาขาวิชาดนตรีศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.08 รองลงมา คือ นิสิตสาขาวิชาสุขศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.06 มีสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นอยู่ในระดับมาก ส่วนนิสิตสาขาวิชาเคมี มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดเท่ากับ 3.39 มีสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นอยู่ในระดับปานกลาง อีกทั้งจากการพิจารณาค่าเฉลี่ยสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นจำแนกตามคณะ พบว่า นิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3.99 รองลงมา คือ นิสิตคณะพลศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.97 และนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ นิสิตคณะวิทยาศาสตร์ นิสิตคณะมนุษยศาสตร์ และนิสิตคณะสังคมศาสตร์ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.88, 3.80, 3.79, และ 3.78 ตามลำดับ

ระยะที่ 2 การพัฒนาและศึกษาผลการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น สำหรับระยะที่ 2 ผู้วิจัยนำเสนอผลการสรุปออกเป็น 2 ตอน ได้ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 การพัฒนาเทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น

จากขั้นตอนการพัฒนาเทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น ทำให้ได้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น ดังต่อไปนี้

เทคนิคที่ 1 บอลพิศวง เป็นเทคนิคที่พัฒนาจากแนวคิดวิธีการเล่น โดยใช้เทคนิคการขว้างลูกบอลเป็นเทคนิคในการดำเนินกิจกรรม และใช้แนวคิดของความต้องการทางจิตใจพื้นฐานของการเป็นมนุษย์ของทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบเผชิญความจริงเป็นแนวทางของการสร้างข้อคำถามในลูกบอล

เทคนิคที่ 2 ศิลปะของฉัน เป็นเทคนิคที่พัฒนาจากแนวคิดวิธีการใช้ศิลปะ ประกอบด้วยเทคนิคการวาดรูปแบบอิสระ และเทคนิคการใช้งานศิลปะตกแต่ง

เทคนิคที่ 3 นิตยสารของฉัน เป็นเทคนิคที่พัฒนาจากแนวคิดวิธีการใช้ศิลปะ ประกอบด้วยเทคนิคการใช้นิตยสาร เทคนิคการวาดรูปแบบอิสระ และเทคนิคการใช้งานศิลปะตกแต่ง

เทคนิคที่ 4 อัลบั้มเพลงชีวิต เป็นเทคนิคที่พัฒนาจากแนวคิดวิธีการใช้ศิลปะและวิธีการใช้ดนตรี บูรณาการเทคนิคเข้าด้วยกัน ประกอบด้วย เทคนิคปกซีดี เทคนิคซีดีชีวิตของฉัน เทคนิคการเลือกเพลงที่ชื่นชอบและมีความหมาย และเทคนิคการฟังเพลง

เทคนิคที่ 5 บทกวีชีวิตข้อคิดคำคม เป็นเทคนิคที่พัฒนาจากแนวคิดจากวิธีการใช้วรรณกรรมและบทกลอน โดยการใช้เทคนิคบทกวี

เทคนิคที่ 6 คำพยากรณ์ เป็นเทคนิคที่พัฒนาจากแนวคิดวิธีการใช้กิจกรรม โดยการใช้เทคนิคโหราศาสตร์เชิงสร้างสรรค์

เทคนิคที่ 7 เกมกระดานบอกเล่าเก้าสิบ เป็นเทคนิคที่พัฒนาจากแนวคิดจากวิธีการใช้การเล่นและเกมและวิธีการใช้การเคลื่อนไหว ประกอบด้วย เทคนิคเกมกระดานและเทคนิคการแสดงละคร

เทคนิคที่ 8 สิ่งแทนฉัน เป็นเทคนิคที่พัฒนาจากแนวคิดวิธีการใช้กิจกรรม โดยการใช้เทคนิคกิจกรรมการเลือกสิ่งของ

สำหรับทั้ง 8 เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นนั้นจะมีลักษณะสำคัญต่างๆ ดังต่อไปนี้

ลักษณะที่ 1 แนวคิดสำคัญของเทคนิคเชิงสร้างสรรค์อยู่บนพื้นฐานของวิธีการให้คำปรึกษาแบบสร้างสรรค์ (Creative counseling approaches)

ลักษณะที่ 2 ขั้นตอนการดำเนินการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์จะประกอบด้วยขั้นตอนหลักๆ 3 ขั้นตอน คือ ขั้นนำ (Beginning phase) ขั้นดำเนินการ (Working phase) และขั้นสรุป (Ending phase) ซึ่งขั้นตอนดังกล่าวเป็นขั้นของการดำเนินการกลุ่มกับวัยรุ่น (Group work with adolescents)

ลักษณะที่ 3 แนวคิดสำคัญของการดำเนินการกลุ่มเน้นการเรียนรู้ผ่านการได้รับประสบการณ์ (Experiential learning) และการเรียนรู้ผ่านการสอน (Didactic learning) เพราะเนื่องจากเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ทั้ง 8 เทคนิค ผู้รับคำปรึกษากลุ่มจะต้องลงมือปฏิบัติและร่วมทำกิจกรรมต่างๆ ด้วยตนเอง ประกอบกับผู้ให้คำปรึกษาหรือผู้นำกลุ่มต้องคอยให้ความรู้และสอดแทรกประเด็นสำคัญเกี่ยวกับสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่ม

ลักษณะที่ 5 ระยะเวลาของการดำเนินการในแต่ละครั้งของการใช้แต่ละเทคนิค คือ 1 ชั่วโมง 30 นาที

ลักษณะที่ 6 การใช้ทักษะการให้คำปรึกษากลุ่มสำหรับการดำเนินการกลุ่มควบคู่กับการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์

ดังนั้นจากพัฒนาเทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น ประกอบด้วย 8 เทคนิค ได้แก่ เทคนิคบอลพิศวง เทคนิคศิลปะของฉัน เทคนิคนิตยสารของฉัน เทคนิคอัลบั้มเพลง เทคนิคกวีชีวิตข้อคิดคำคม เทคนิคคำพยากรณ์ เทคนิคเกมกระดานบอกเล่าเก้าสิบ และเทคนิคสิ่งแทนฉัน

ตอนที่ 2 ผลการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น

2.1 ผลการเปรียบเทียบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นของกลุ่มทดลองก่อนและหลังการได้รับเทคนิคเชิงสร้างสรรค์

การวิเคราะห์ในส่วนนี้ ผู้วิจัยนำคะแนนเฉลี่ยของแบบสอบถามสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มของวัยรุ่นโดยรวมและรายด้านก่อนการทดลอง และหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง 8 กลุ่มโดยการวิเคราะห์ t-test Dependent ซึ่งสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

กลุ่มทดลองที่ 1 เทคนิคบอลพิศวง พบว่า การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นก่อนและหลังใช้เทคนิคบอลพิศวงมีความแตกต่างกัน โดยหลังการใช้เทคนิคบอลพิศวงกลุ่มทดลองมีสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความใส่ใจ ด้านการเปิดเผยตนเอง และด้านการแสดงความคิดและความรู้สึกเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านความร่วมมือ ด้านการสนับสนุนในกลุ่ม ด้านความรู้สึกสบายใจและไว้วางใจเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อีกทั้งด้านการยอมรับสมาชิกเพิ่มขึ้นอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

นอกจากนี้ผลจากการใช้แบบสังเกตพฤติกรรมสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นของสมาชิกกลุ่ม พบว่า ส่วนใหญ่สมาชิกกลุ่มมีการแสดงพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพเชิงบวกในกลุ่ม โดยเฉพาะการสนใจ สบสายตา มองหน้าเวลาเพื่อนสมาชิกคนอื่นพูด มีการตอบสนองด้วยคำพูดและการพยักหน้า รับฟังเรื่องราวของสมาชิกกลุ่ม บอกเล่า แลกเปลี่ยนเรื่องราวของตนเองทั้งด้านบวกและด้านลบบอกประสบการณ์ที่มีความหมายของตนเองต่อกลุ่ม แสดงความคิดเห็น และให้ข้อมูลย้อนกลับต่อเพื่อนสมาชิกในกลุ่ม ส่วนพฤติกรรมการแสดงความคิดเห็น หรือการแสดงท่าทางคำพูดที่สอดคล้องกับความคิดเห็นของเพื่อนสมาชิกมีเพียงเล็กน้อย

กลุ่มทดลองที่ 2 เทคนิคศิลปะของฉัน พบว่า การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมและรายด้านก่อนและหลังใช้เทคนิคศิลปะของฉัน มีความแตกต่างกัน โดยหลังการใช้เทคนิคศิลปะของฉัน กลุ่มทดลองมีสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการสนับสนุนในกลุ่ม และด้านความรู้สึกสบายใจและไว้วางใจเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ส่วนด้านความใส่ใจ ด้านความร่วมมือ ด้านการเปิดเผยตนเอง และด้านการแสดงความคิดและความรู้สึก เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อีกทั้งด้านการยอมรับสมาชิกเพิ่มขึ้นอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

นอกจากนี้ผลจากการใช้แบบสังเกตพฤติกรรมสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นของสมาชิกกลุ่ม พบว่า ส่วนใหญ่สมาชิกกลุ่มมีการแสดงพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพเชิงบวกในกลุ่ม โดยเฉพาะการให้ความช่วยเหลือเพื่อนในกลุ่ม (มีการหยิบวัสดุอุปกรณ์ให้กัน) พูดให้กำลังใจกับเพื่อน เสนอแนะมุมมอง ความคิดของตนเองที่เป็นประโยชน์กับกลุ่ม ไม่พูดทำร้ายความรู้สึกหรือใช้คำไม่สุภาพ นั่งในท่าทางที่ผ่อนคลาย (บางคนนอนทำกิจกรรม) มีการยิ้มและหัวเราะการพูดจาหยอกล้อกันในกลุ่ม ส่วนพฤติกรรมการแสดงความคิดเห็น หรือการแสดงท่าทางคำพูดที่สอดคล้องกับความคิดเห็นของเพื่อนสมาชิกมีเพียงเล็กน้อย

กลุ่มทดลองที่ 3 เทคนิคนิตยสารของฉัน พบว่า การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมและรายด้านก่อนและหลังใช้เทคนิคนิตยสารของฉันมีความแตกต่างกัน โดยหลังการใช้เทคนิคนิตยสารของฉัน กลุ่มทดลองมีสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความใส่ใจ ด้านความร่วมมือ ด้านการแสดงความคิดและความรู้สึก และด้านการยอมรับสมาชิกเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการเปิดเผยตนเอง ด้านความรู้สึกสบายใจและไว้วางใจ และด้านการสนับสนุนในกลุ่มเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นอกจากนี้ผลจากการใช้แบบสังเกตพฤติกรรมสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นของสมาชิกกลุ่ม พบว่า ส่วนใหญ่สมาชิกกลุ่มมีการแสดงพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพเชิงบวกในกลุ่ม โดยเฉพาะการให้ความสนใจ รับฟังสมาชิกกลุ่มพูด มีการถามคำถามกับเพื่อนสมาชิกกลุ่ม (ผู้นำกลุ่มไม่ต้องกระตุ้นสมาชิกให้ถามคำถาม) กระตือรือร้นในการทำกิจกรรม เสนอมุมมองความคิดของตนเองในกลุ่ม บอกความรู้สึกนึกคิดของตนเองให้สมาชิกกลุ่มได้รู้ แสดงความคิดเห็น ท่าทาง คำพูดที่สอดคล้องและสนับสนุนกับความคิดเห็นของเพื่อนในกลุ่ม ไม่โต้แย้งและขัดจังหวะเพื่อนสมาชิกที่กำลังพูด

กลุ่มทดลองที่ 4 เทคนิคอัลบั้มเพลงชีวิต พบว่า การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมและรายด้านก่อนและหลังใช้เทคนิคอัลบั้มเพลงชีวิตมีความแตกต่างกัน โดยหลังการใช้เทคนิคอัลบั้มเพลงชีวิต กลุ่มทดลองมีสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านความร่วมมือ ด้านการเปิดเผยตนเอง ด้านการสนับสนุนในกลุ่ม ด้านการแสดงความคิดและความรู้สึก และด้านการยอมรับสมาชิกเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านความใส่ใจ ด้านความรู้สึกสบายใจและไว้วางใจเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นอกจากนี้ผลจากการใช้แบบสังเกตพฤติกรรมสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นของสมาชิกกลุ่ม พบว่า ส่วนใหญ่สมาชิกกลุ่มมีการแสดงพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพเชิงบวกในกลุ่ม โดยเฉพาะการถามคำถามกับเพื่อนสมาชิก การร่วมทำกิจกรรมด้วยความกระตือรือร้น

บอกบอกเล่าเรื่องราวของตนเอง (ซึ่งมีทั้งเรื่องที่เป็นความไม่สบายใจหรือเรื่องราวที่เป็นด้านลบ เช่น การสูญเสียน้อง ความผิดหวังในความรัก นอกนั้นสมาชิกส่วนใหญ่บอกเล่าเรื่องราวของตนเองเกี่ยวกับมุมมองของการดำเนินชีวิตหรืออธิบายเกี่ยวกับเรื่องราวที่เป็นตัวเองต่อการดำเนินชีวิตในสังคม) การให้ความช่วยเหลือเพื่อนหยิบอุปกรณ์ หรือช่วยทิ้งขยะ การพูดให้กำลังใจกับสมาชิก นำเสนอมุมมองที่เป็นประโยชน์ต่อกลุ่ม การทำกิจกรรมด้วยท่าทางที่ผ่อนคลาย มีรอยยิ้มและเสียงหัวเราะรวมถึงการพูดจาหยอกล้อกันในกลุ่ม ให้ข้อมูลย้อนกลับกับเพื่อนสมาชิก แสดงความคิดเห็น ท่าทาง คำพูดที่สอดคล้องและสนับสนุนกับเพื่อนสมาชิกในกลุ่ม ตลอดจนไม่โต้แย้งหรือขัดจังหวะการเล่าเรื่องราวของเพื่อนสมาชิก

กลุ่มทดลองที่ 5 เทคนิคกวีชีวิตข้อคิดคำคม พบว่า การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมและรายด้านก่อนและหลังการใช้เทคนิคกวีชีวิตข้อคิดคำคมมีความแตกต่างกัน โดยหลังการใช้เทคนิคกวีชีวิตข้อคิดคำคม กลุ่มทดลองมีสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านความใส่ใจ ด้านการเปิดเผยตนเอง และด้านการแสดงความคิดและความรู้สึกเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านความร่วมมือ ด้านการสนับสนุนในกลุ่ม ด้านความรู้สึกสบายใจและไว้วางใจ และด้านการยอมรับสมาชิกเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นอกจากนี้ผลจากการใช้แบบสังเกตพฤติกรรมสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นของสมาชิกกลุ่ม พบว่า ส่วนใหญ่สมาชิกกลุ่มมีการแสดงพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพเชิงบวกในกลุ่ม โดยเฉพาะการให้ความสนใจ รับฟัง ตอบสนองด้วยคำพูดหรือท่าทางที่ใส่ใจกับเพื่อนในขณะกำลังเล่าเรื่องราว (สมาชิกนั่งโน้มตัวมาข้างหน้า) การบอกเล่าเรื่องราวของตนเอง หรือเรื่องราวที่เกี่ยวกับประสบการณ์ที่มีความหมาย การเสนอมุมมองความคิดของตนเองให้กับเพื่อนสมาชิกในกลุ่ม การบอกความรู้สึก ความคิดเห็น ค่านิยมที่มีต่อสังคมและเพื่อนในกลุ่ม

กลุ่มทดลองที่ 6 เทคนิคคำพยากรณ์ พบว่า การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมและรายด้านก่อนและหลังใช้เทคนิคคำพยากรณ์มีความแตกต่างกัน โดยหลังการใช้เทคนิคคำพยากรณ์กลุ่มทดลองมีสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านความใส่ใจ ด้านการเปิดเผยตนเอง ด้านความรู้สึกสบายใจและไว้วางใจ ด้านการแสดงความคิดและความรู้สึก และด้านการยอมรับสมาชิกเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านความร่วมมือเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และด้านการสนับสนุนในกลุ่มเพิ่มสูงขึ้นอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

นอกจากนี้ผลจากการใช้แบบสังเกตพฤติกรรมสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นของสมาชิกกลุ่ม พบว่า ส่วนใหญ่สมาชิกกลุ่มมีการแสดงพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพเชิงบวกในกลุ่ม โดยเฉพาะการให้ความสนใจ รับฟัง ตอบสนองด้วยคำพูดหรือท่าทางที่ใส่ใจกับเพื่อนสมาชิก บอกเรื่องราวต่างๆ ของตนเอง (โดยเฉพาะเรื่องที่เป็นข้อเสีย หรือข้อบกพร่องของตนเอง) มีการนั่งในท่าทางที่ผ่อนคลาย มีรอยยิ้มเสียงหัวเราะและไม่พูดทำร้ายความรู้สึกเพื่อน แสดงท่าทาง

ความคิดเห็น คำพูดที่สอดคล้องและสนับสนุนกับเพื่อนสมาชิกในกลุ่ม ไม่โต้แย้งหรือขัดจังหวะเพื่อนสมาชิกที่กำลังพูด ส่วนพฤติกรรมการให้ความช่วยเหลือ การพูดให้กำลังใจ การให้ข้อมูลย้อนกลับกับเพื่อนมีเล็กน้อย

กลุ่มทดลองที่ 7 เทคนิคเกมกระดานบอกเล่าเก้าสิบ พบว่า การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมและรายด้านก่อนและหลังใช้เทคนิคเกมกระดานบอกเล่าเก้าสิบมีความแตกต่างกัน โดยหลังการใช้เทคนิคเกมกระดานบอกเล่าเก้าสิบกลุ่มทดลองมีสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความใส่ใจ ด้านความร่วมมือ ด้านการเปิดเผยตนเอง ด้านความรู้สึกสบายใจและไว้วางใจ ด้านการแสดงความคิดและความรู้สึก และด้านการยอมรับสมาชิกเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการสนับสนุนในกลุ่มเพิ่มขึ้นอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

นอกจากนี้ผลจากการใช้แบบสังเกตพฤติกรรมสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นของสมาชิกกลุ่ม พบว่า ส่วนใหญ่สมาชิกกลุ่มมีการแสดงพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพเชิงบวกในกลุ่ม โดยเฉพาะการตั้งใจรับฟังเรื่องราวที่เพื่อนพูด สนใจเพื่อนสมาชิกกลุ่ม มีการถามคำถามกับเพื่อนสมาชิกกลุ่ม กระตือรือร้นร่วมทำกิจกรรมในกลุ่มเป็นอย่างดี บอกเล่าเรื่องราวต่างๆ ของตนเองทั้งที่เป็นด้านบวก และด้านลบ บอกประสบการณ์ที่ดีมีความหมาย ท่าทางการนั่งในกลุ่มที่ผ่อนคลาย มีรอยยิ้มเสียงหัวเราะ การพูดจาหยอกล้อในกลุ่ม กล้าแสดงออกหรือทำท่าทางต่างๆ ในกลุ่ม (ร้องเพลง แสดงคำพูด การกอดกับเพื่อน จับมือให้กำลังใจเพื่อนในกลุ่ม) ไม่โต้แย้งหรือขัดจังหวะเพื่อนสมาชิกที่กำลังพูด มีการช่วยเหลือเพื่อนสมาชิกในกลุ่ม (ช่วยหยิบการ์ดให้เพื่อน ช่วยจับตัวเดินๆ ตามช่องในเกมกระดานที่เล่น) ส่วนพฤติกรรมการเสนอข้อมูลย้อนกลับที่เป็นประโยชน์ในกลุ่มมีเล็กน้อย

กลุ่มทดลองที่ 8 เทคนิคสิ่งแทนฉัน พบว่า การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมและรายด้านก่อนและหลังใช้เทคนิคสิ่งแทนฉันมีความแตกต่างกัน โดยหลังการใช้เทคนิคสิ่งแทนฉันกลุ่มทดลองมีสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความร่วมมือ ด้านการเปิดเผยตนเอง และด้านการสนับสนุนในกลุ่มเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านความรู้สึกสบายใจและไว้วางใจ ด้านการแสดงความคิดและความรู้สึกเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อีกทั้งด้านความใส่ใจและด้านการยอมรับสมาชิกเพิ่มขึ้นอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

นอกจากนี้ผลจากการใช้แบบสังเกตพฤติกรรมสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นของสมาชิกกลุ่ม พบว่า ส่วนใหญ่สมาชิกกลุ่มมีการแสดงพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพเชิงบวกในกลุ่ม โดยเฉพาะการให้ความร่วมมือในการถามคำถาม การร่วมทำกิจกรรมในกลุ่ม กระตือรือร้นในการร่วมทำกิจกรรม บอกเล่าเรื่องราวของตนเอง (ทั้งเรื่องที่เป็นด้านบวกและด้านลบ) บอกประสบการณ์ที่ดีและมีความหมาย เสนอความคิด มุมมองของตนเองในกลุ่ม การบอกความรู้สึกนึกคิดของตนเองให้เพื่อนในกลุ่มได้รับรู้ การให้ข้อมูลย้อนกลับที่เป็นประโยชน์กับกลุ่ม ส่วนพฤติกรรมการ

ให้ความใส่ใจในกลุ่มมีเล็กน้อย ทั้งนี้เนื่องจากสมาชิกกลุ่มคนอื่นๆ ให้ความสนใจกับสิ่งของ (ของต่างๆ ที่ใช้ในเทคนิคเชิงสร้างสรรค์)ที่อยู่ตรงหน้ามากกว่าสิ่งที่เพื่อนกำลังนำเสนอ สมาชิกกลุ่มบางคนพูดคุยกันและเล่นกันระหว่างที่เพื่อนสมาชิกกลุ่มคนอื่นๆ กำลังนำเสนอเรื่องราวของตนเอง อีกทั้งมีพฤติกรรมการไม่ยอมรับความคิดของสมาชิกกลุ่มบ้าง (สมาชิกกลุ่มผู้หญิงพูดเรื่องความรัก และมีสมาชิกกลุ่มชายได้เสนอมุมมองที่แตกต่างไป ซึ่งผู้นำกลุ่มสังเกตว่าเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดการไม่ยอมรับความคิดเห็นกันและส่งผลต่อสัมพันธภาพในกลุ่มด้านการยอมรับสมาชิก)

2.2 ผลการเปรียบเทียบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นหลังการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองที่ได้รับเทคนิคเชิงสร้างสรรค์กับกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้รับการจัดกระทำใดๆ

การวิเคราะห์ในส่วนนี้ ผู้วิจัยนำคะแนนเฉลี่ยของแบบสอบถามสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มของวัยรุ่นโดยรวมและรายด้านหลังการทดลองระหว่างกลุ่มทดลอง 8 กลุ่มกับกลุ่มควบคุม โดยการวิเคราะห์ t-test Independent ซึ่งสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

กลุ่มทดลองที่ 1 เทคนิคบอลพิศวง พบว่า การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยใช้เทคนิคบอลพิศวง จำแนกตามกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม พบว่า กลุ่มทดลองมีสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความใส่ใจ ด้านการเปิดเผยตนเอง ด้านการแสดงความคิดและความรู้สึกสูงกว่ากลุ่มทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านความร่วมมือ ด้านการสนับสนุนในกลุ่ม และด้านความรู้สึกสบายใจและไว้วางใจของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ด้านการยอมรับสมาชิกของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

กลุ่มทดลองที่ 2 เทคนิคศิลปะของฉัน พบว่า การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยใช้เทคนิคศิลปะของฉันจำแนกตามกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม พบว่า กลุ่มทดลองมีสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความใส่ใจ ด้านการเปิดเผยตนเอง และด้านการสนับสนุนในกลุ่มของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านความร่วมมือ ด้านความรู้สึกสบายใจและไว้วางใจ และด้านการแสดงความคิดและความรู้สึกของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ด้านการยอมรับสมาชิกของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

กลุ่มทดลองที่ 3 เทคนิคนิตยสารของฉัน พบว่า การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยใช้เทคนิคนิตยสารของฉันจำแนกตามกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม พบว่า กลุ่มทดลองมีสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความใส่ใจ ด้านการเปิดเผยตนเอง และด้านการแสดงความคิดและความรู้สึกของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านความร่วมมือ ด้านการสนับสนุนในกลุ่ม ด้านความรู้สึก

สบายใจและไว้วางใจในกลุ่ม และด้านยอมรับสมาชิกของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กลุ่มทดลองที่ 4 เทคนิคอัลบั้มเพลงชีวิต พบว่า การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยใช้เทคนิคอัลบั้มเพลงชีวิต จำแนกตามกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม พบว่า กลุ่มทดลองมีสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความใส่ใจ ด้านความร่วมมือ ด้านการเปิดเผยตนเอง ด้านการสนับสนุนในกลุ่ม ด้านการแสดงความคิดและความรู้สึก และด้านการยอมรับสมาชิกของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านความรู้สึกสบายใจและไว้วางใจของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กลุ่มทดลองที่ 5 เทคนิคกวีชีวิตข้อคิดคำคม พบว่า การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยใช้เทคนิคกวีชีวิตข้อคิดคำคมจำแนกตามกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม พบว่า กลุ่มทดลองมีสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความใส่ใจ ด้านความร่วมมือ ด้านการเปิดเผยตนเอง ด้านการสนับสนุนในกลุ่ม ด้านความรู้สึกสบายใจและไว้วางใจของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการแสดงความคิดและความรู้สึก และด้านการยอมรับสมาชิกของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กลุ่มทดลองที่ 6 เทคนิคคำพยากรณ์ พบว่า การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยใช้เทคนิคคำพยากรณ์ จำแนกตามกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม พบว่า กลุ่มทดลองมีสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความใส่ใจ ด้านการเปิดเผยตนเอง ด้านความรู้สึกสบายใจและไว้วางใจ และด้านการแสดงความคิดและความรู้สึกของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านความร่วมมือและด้านการยอมรับสมาชิกของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ด้านการสนับสนุนในกลุ่มของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

กลุ่มทดลองที่ 7 เทคนิคเกมกระดานบอกเล่าเก้าสิบ พบว่า การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยใช้เทคนิคเกมกระดานบอกเล่าเก้าสิบ จำแนกตามกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม พบว่า กลุ่มทดลองมีสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านของสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นสูงของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

กลุ่มทดลองที่ 8 เทคนิคสิ่งแทนฉัน พบว่า การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยใช้เทคนิคสิ่งแทนฉันจำแนกตามกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม พบว่า กลุ่มทดลองมีสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการเปิดเผยตนเอง ด้านความรู้สึกสบายใจและไว้วางใจ และด้านการแสดงความคิดและความรู้สึกสูงของกลุ่มทดลองกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านความร่วมมือ และด้านการสนับสนุนในกลุ่มของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 นอกจากนี้ด้านความใส่ใจและด้านการยอมรับสมาชิกของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สรุปการเปรียบเทียบผลการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น พบว่า เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ทุกเทคนิคสามารถเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มของวัยรุ่นได้อย่างมีประสิทธิผล โดยเฉพาะด้านความร่วมมือ ด้านการเปิดเผยตนเอง ด้านความรู้สึกสบายใจและไว้วางใจ และด้านการแสดงความคิดและความรู้สึก ส่วนเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ที่สามารถเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นได้ทุกด้าน คือ เทคนิคนิตยสารของฉัน เทคนิคอัลบั้มเพลงชีวิต เทคนิคกวีชีวิตข้อคิดคำคม และเทคนิคเกมกระดานบอกเล่าเก้าสิบ

เมื่อพิจารณาเป็นรายเทคนิค พบว่า **เทคนิคบอลพิศวง** สามารถเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นได้ โดยเฉพาะด้านความใส่ใจ ด้านความร่วมมือ ด้านการเปิดเผยตนเอง ด้านการสนับสนุนในกลุ่ม ด้านความรู้สึกสบายใจและไว้วางใจ ด้านการแสดงความคิดและความรู้สึก ยกเว้นด้านการยอมรับสมาชิก

เทคนิคศิลปะของฉัน สามารถเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นได้ โดยเฉพาะด้านความใส่ใจ ด้านความร่วมมือ ด้านการเปิดเผยตนเอง ด้านการสนับสนุนในกลุ่ม ด้านความรู้สึกสบายใจและไว้วางใจ และด้านการแสดงความคิดและความรู้สึก ยกเว้นด้านการยอมรับสมาชิก

เทคนิคนิตยสารของฉัน สามารถเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นได้ทุกด้าน

เทคนิคอัลบั้มเพลงชีวิต สามารถเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นได้ทุกด้าน

เทคนิคกวีชีวิตข้อคิดคำคม สามารถเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นได้ทุกด้าน

เทคนิคคำพยากรณ์ สามารถเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นได้ โดยเฉพาะด้านความใส่ใจ ด้านความร่วมมือ ด้านการเปิดเผยตนเอง ด้านความรู้สึกสบายใจและไว้วางใจ ด้านการแสดงความคิดและความรู้สึก และด้านการยอมรับสมาชิก ยกเว้นด้านการสนับสนุนในกลุ่ม

เทคนิคเกมกระดานบอกเล่าเก้าสิบ สามารถเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นได้ทุกด้าน

เทคนิคสิ่งแทนฉัน สามารถเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นได้โดยเฉพาะด้านความร่วมมือ ด้านการเปิดเผยตนเอง ด้านการสนับสนุนในกลุ่ม ด้านความรู้สึกสบายใจและไว้วางใจ และด้านการแสดงความคิดและความรู้สึก ยกเว้นด้านความใส่ใจและด้านการยอมรับสมาชิก

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้เปรียบเทียบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นเป็นรายด้านที่จำแนกตามเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ทั้ง 8 เทคนิค โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance: One-way ANOVA) พบว่า สัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยภาพรวมและรายด้านมีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงให้เห็นว่าเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ทั้ง 8 เทคนิคสามารถเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมและรายด้านได้ ยกเว้นด้านความใส่ใจที่พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้นเมื่อพบความแตกต่างดังกล่าว ผู้วิจัยจึงใช้วิธีการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีของแอลเอสดี (Least Significant Difference Test: LSD)

ผลจากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นด้านความใส่ใจ จำแนกตามเทคนิคทั้ง 8 เทคนิค พบว่า เทคนิคบอลพิศวงกับเทคนิคสิ่งแทนฉัน เทคนิคกวีชีวิตข้อคิดคำคมกับเทคนิคสิ่งแทนฉัน เทคนิคคำพยากรณ์กับเทคนิคสิ่งแทนฉัน เทคนิคเกมกระดานบอกเล่าเก้าสิบกับเทคนิคสิ่งแทนฉัน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จากผลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า เทคนิคบอลพิศวง เทคนิคกวีชีวิตข้อคิดคำคม เทคนิคคำพยากรณ์ และเทคนิคเกมกระดานบอกเล่าเก้าสิบหากใช้ร่วมกับเทคนิคสิ่งแทนฉันจะสามารถเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นด้านความใส่ใจได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ส่วนเทคนิคศิลปะของฉันกับเทคนิคสิ่งแทนฉัน เทคนิคนิตยสารของฉันกับเทคนิคสิ่งแทนฉัน เทคนิคอัลบั้มเพลงชีวิตกับเทคนิคสิ่งแทนฉัน กันมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่า เทคนิคศิลปะของฉัน เทคนิคนิตยสารของฉัน เทคนิคอัลบั้มเพลงชีวิตหากใช้ควบคู่กับเทคนิคสิ่งแทนฉัน จะสามารถเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นด้านการให้ความใส่ใจได้อย่างมีประสิทธิภาพเช่นเดียวกัน

กล่าวโดยสรุป กลุ่มทดลองที่ได้รับเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ทั้ง 8 เทคนิคมีสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่ไม่ได้รับการจัดกระทำใดๆ แสดงให้เห็นว่าเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ทั้ง 8 เทคนิคที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นสามารถเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นได้

การอภิปรายผล

การวิจัยเรื่องการพัฒนาเทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น **มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 1** คือ เพื่อศึกษาองค์ประกอบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น ผลจากการศึกษา พบว่า องค์ประกอบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ คือ ด้านความใส่ใจ ด้านความร่วมมือ ด้านการเปิดเผยตนเอง ด้านการสนับสนุนในกลุ่ม ด้านความรู้สึกสบายใจและไว้วางใจ

ด้านการแสดงความคิดและความรู้สึก และด้านการยอมรับสมาชิก ซึ่งทั้ง 7 องค์ประกอบสามารถยืนยันในการวัดสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นได้ ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย กล่าวคือ โมเดลองค์ประกอบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ทั้งนี้ผลการวิจัยโดยการยืนยันองค์ประกอบสัมพันธภาพทั้ง 7 องค์ประกอบมีความสอดคล้องกับแนวคิดของไคลน์ (Kline, 2003: 98 - 101) กับคอเรย์และคอเรย์ (Corey & Corey, 2006: 172) ซึ่งมีแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มของวัยรุ่นที่คล้ายคลึงกัน อีกทั้งผลจากการศึกษายังมีความสอดคล้องกับแนวคิดของสมาคมการให้คำปรึกษาประเทศสหรัฐอเมริกา (Joseph, 2012: 48; cited American Counseling Association: 2005) ที่ได้อธิบายลักษณะสำคัญของสัมพันธภาพเชิงบวกในการดำเนินการกลุ่มให้ประสบความสำเร็จควรประกอบด้วย กลุ่มควรมีบรรยากาศที่ไว้วางใจ มีการให้ความใส่ใจกลุ่ม การเข้าใจและยอมรับผู้อื่น กระตุ้นและส่งเสริมการพูด รวมทั้งแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การแสดงความคิด ความรู้สึก ตลอดจนการเปิดเผยตนเองของผู้รับคำปรึกษา

นอกจากนี้ผลจากการศึกษายังพบว่า องค์ประกอบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นที่มีค่าน้ำหนักมากที่สุด (Highly loading factor) คือ ด้านความร่วมมือ ซึ่งหากจะอภิปรายประเด็นดังกล่าวในการให้คำปรึกษาอาจกล่าวได้ว่าการให้ความร่วมมือถือเป็นองค์ประกอบสำคัญของการเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวก ประกอบด้วย การมีส่วนร่วมในกลุ่มของสมาชิกไม่ว่าจะเป็นการถามคำถาม การร่วมทำกิจกรรม การแสดงความกระตือรือร้น ความเต็มใจในการมีส่วนร่วมและการเข้ากลุ่ม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของคอเรย์ คอเรย์และคอเรย์ (Corey, Corey, & Corey, 2014: 235) ที่กล่าวว่า การให้ความร่วมมือหรือการมีส่วนร่วมในกลุ่มเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมสัมพันธภาพในการให้คำปรึกษากลุ่ม นอกจากนี้คอเรย์และคอเรย์ (Corey & Corey, 2006: 172) ได้อธิบายเพิ่มเติมไว้ว่า การมีส่วนร่วมของสมาชิกในกลุ่มเป็นลักษณะที่ดีของกลุ่มในระยะเริ่มต้นของการดำเนินการให้คำปรึกษากลุ่มที่ทำให้เกิดสัมพันธภาพเชิงบวกหรือสัมพันธภาพเชิงสร้างสรรค์ได้เป็นอย่างดี อีกทั้งยังเป็นไปในทิศทางเดียวกับแนวคิดของนิจสเตด (Nijstad, 2009: 27) ที่อธิบายว่าปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่มช่วยส่งเสริมทำให้เกิดสัมพันธภาพเชิงบวก คือ การมีพฤติกรรม อารมณ์ สังคมของกลุ่มเชิงบวก (Socio-emotional behavior,positive) ได้แก่ ความสามัคคีในกลุ่ม การชื่นชมซึ่งกันและกัน การให้ความช่วยเหลือและการทำกิจกรรมร่วมกัน เป็นต้น นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ ชมิดท์ และคณะ (Schmidt & Others, 2014: 1337) ที่กล่าวว่า องค์ประกอบด้านความร่วมมือ (Collaborative components) เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญอย่างมากในกระบวนการสร้างสัมพันธภาพในการให้คำปรึกษาทั้งรายบุคคลและการให้คำปรึกษากลุ่ม

เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบ สามารถจัดลำดับค่าน้ำหนักของ 7 องค์ประกอบ ได้ดังนี้ องค์ประกอบ ด้านความร่วมมือ มีค่าเท่ากับ 0.94 ด้านการแสดงความคิดและความรู้สึก มีค่าเท่ากับ 0.92 ด้านความรู้สึกสบายใจและไว้วางใจ มีค่าเท่ากับ 0.90 ด้านการสนันสนุนในกลุ่ม มีค่าเท่ากับ 0.83 ด้านการเปิดเผยตนเอง มีค่าเท่ากับ 0.78 ด้านการยอมรับสมาชิกกลุ่ม มีค่าเท่ากับ 0.77 และด้านความใส่ใจมีค่าเท่ากับ 0.56 เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักขององค์ประกอบแต่ละองค์ประกอบ พบว่า แต่ละ

องค์ประกอบมีค่าน้ำหนักอยู่ในเกณฑ์ที่ดี โดยเกณฑ์ที่บ่งชี้ถึงค่าน้ำหนักองค์ประกอบที่ดีต้องมีค่ามากกว่า 0.30 ขึ้นไป (Child, 2006: 112)

จากการนำคะแนนแบบสอบถามสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นมาวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน พบว่า โมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นทั้ง 7 องค์ประกอบมีความเหมาะสมพอดีกับข้อมูลเชิงประจักษ์ เนื่องจากมีค่าดัชนีทดสอบประสิทธิภาพของโมเดล ได้แก่ ค่าไค-สแควร์ ที่มีค่าเท่ากับ 1.13 ค่านัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ 0.06 ซึ่งไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จึงแสดงให้เห็นว่า โมเดลโครงสร้างของสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2537; อ้างอิงจาก Joreskog & Sorbm, 1989: 23 – 28) นอกจากนี้เมื่อพิจารณาค่าไค-สแควร์สัมพันธ์ (Relation chi-square) มีค่าเท่ากับ 1.13 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 2.00 แสดงว่าโมเดลโครงสร้างมีลักษณะสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในระดับที่น่าพอใจ รวมทั้งค่าดัชนีวัดระดับความเหมาะสมพอดีที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) มีค่าเท่ากับ 0.92 ซึ่งมีค่าใกล้กับ 1.00 แสดงว่าโมเดลมีความเหมาะสมพอดีกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2537; อ้างอิงจาก Joreskog & Sorbm, 1989: 23 – 28) และดัชนีรากที่สองของความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่า (RMSEA) เท่ากับ 0.01 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 ชี้ให้เห็นว่า โมเดลมีความเหมาะสมพอดีในระดับสูง จากผลการวิจัยดังกล่าวสามารถกล่าวโดยสรุปได้ว่าโมเดลองค์ประกอบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งสามารถวัดองค์ประกอบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นได้

นอกจากนี้ผลการศึกษาสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น พบว่า สัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นของนิสิตวัยรุ่นที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย มีคะแนนสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.87 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก คือ ด้านความใส่ใจ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.12 ส่วนด้านการเปิดเผยตนเอง มีค่าเฉลี่ย 3.48 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง และเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดจากทั้ง 7 องค์ประกอบ ทั้งนี้อาจด้วยเหตุผลที่ว่าการเปิดเผยตนเองเป็นด้านที่มีความสำคัญและมีความละเอียดอ่อนอย่างมากต่อบุคคล ซึ่งการเปิดเผยตนเองจะเป็นลักษณะที่เกี่ยวข้องกับการบอกข้อมูลส่วนบุคคลหรือเรื่องราวที่มีทั้งด้านดีและด้านไม่ดีของตนเองให้กับผู้อื่นรู้ ดังนั้นการเปิดเผยตนเองจึงอาจเป็นเรื่องที่กระทำได้ยากในบุคคลทั่วไป โดยเฉพาะวัยรุ่น ดังที่ลุฟ (Luft, 1970: 12) ได้อธิบายเกี่ยวกับการเปิดเผยตนเองว่า การเปิดเผยตนเองจะเป็นลักษณะของพื้นที่ความลับหรือซ่อนเร้นของบุคคล (Hidden area) ซึ่งโดยปกติทั่วไปบุคคลส่วนใหญ่จะไม่บอกข้อมูลหรือหลีกเลี่ยงการเล่าเรื่องราวของตนเองให้ผู้อื่นได้รับรู้ อาจกล่าวได้ว่าเป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกที่มีความอ่อนไหว (Sensitive feeling) สอดคล้องกับอัลทแมน และเทย์เลอร์ (Altman & Taylor, 2012: Online) ที่ได้อธิบายเกี่ยวกับกระบวนการเปิดเผยตนเองว่าเป็นเรื่องปกติที่บุคคลจะปกปิดข้อมูลหรือเรื่องราวของตนเอง ทั้งนี้ส่วนใหญ่บุคคลจะสามารถบอกหรือเล่าเรื่องราวของตนเองกับบุคคลทั่วไปในระดับผิวเผิน (Superficial level) หรืออย่างดีก็แค่ในระดับที่สร้างความใกล้ชิด (Intimate level) เพียงเท่านั้น แต่จะไม่บอกข้อมูลในระดับที่เป็นเรื่องส่วนบุคคล (Personal level) หรือเรื่องราวที่มีความเป็นส่วนตัว ระดับข้อมูลที่เป็นเรื่องส่วน

บุคคลส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับข้อมูลที่เป็นความลับ ประสบการณ์ที่ได้รับความเสียใจหรือเหตุการณ์ที่สร้างความเจ็บปวดหรือเรื่องน่าอาย เป็นต้น ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกับที่โรส (Rose, 1998: 49) ได้อธิบายว่า วัยรุ่นจะไม่ชอบการเปิดเผยตนเองและจะมีการป้องกันตนเอง (Self - protection) ตลอดจนไม่แสดงความรู้สึกที่แท้จริงของตนเองออกมาให้ผู้อื่นได้รับรู้ อีกทั้งคอเรย์ คอเรย์ และคอเรย์ (Corey, Corey, & Corey, 2014: 68) กล่าวว่า การที่วัยรุ่นไม่เปิดเผยตนเอง เป็นเพราะว่าการเปิดเผยตนเองอาจทำให้บุคคลรู้สึกว่าตนเองอาจถูกคุกคามหรือถูกนำเรื่องราวต่างๆ ที่ตนเองเปิดเผยออกไปบอกต่อกับผู้อื่นซึ่งทำให้รู้สึกถึงความไม่ปลอดภัย ดังนั้นจึงเป็นเรื่องปกติที่บุคคลทั่วไปโดยเฉพาะวัยรุ่นที่จะไม่เปิดเผยตนเองให้ผู้อื่นได้รับรู้ข้อมูล

จากวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 เพื่อพัฒนาเทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น จากผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบเทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพในการให้คำปรึกษากลุ่มโดยใช้การวิเคราะห์หลักฐานเชิงคุณลักษณะ พบว่า ค่าดัชนีความสอดคล้อง มีค่าระหว่าง 0.91 – 1.00 แสดงว่า เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ทั้ง 8 เทคนิคที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ผ่านเกณฑ์การตรวจสอบเชิงคุณลักษณะสามารถนำไปใช้ในการเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นได้

ทั้งนี้กระบวนการพัฒนาเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ทั้ง 8 เทคนิค ผู้วิจัยได้ดำเนินการผ่านกระบวนการพัฒนาเทคนิคเชิงสร้างสรรค์อย่างเป็นระบบและเป็นขั้นตอน โดยมีจุดเด่นสำคัญของเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ทั้ง 8 เทคนิค คือ การพัฒนาเทคนิคเชิงสร้างสรรค์บนพื้นฐานของหลักการ แนวคิด และทฤษฎีต่างๆ มาประยุกต์ใช้ในเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ ประกอบด้วย

ประการที่ 1 ประยุกต์หลักการดำเนินการด้านกลุ่มสำหรับวัยรุ่น โดยนำแนวคิดของโรส (Rose, 1998: 50 - 52) ซึ่งหลักการดังกล่าวจะมีขั้นของการดำเนินการอย่างเป็นลำดับขั้นตอนและในแต่ละขั้นของการดำเนินการจะมีความสัมพันธ์และเชื่อมโยงกัน โดยเฉพาะกับการใช้กิจกรรมต่างๆ ในกลุ่ม โดยขั้นตอนการดำเนินการกลุ่มกับวัยรุ่นแบ่งออกเป็น 3 ขั้น ได้แก่ ขั้นเริ่มต้น ขั้นดำเนินการและขั้นสรุป

ประการที่ 2 ประยุกต์แนวคิดของการเรียนรู้ผ่านการได้รับประสบการณ์ (Experiential learning) และการเรียนรู้ผ่านการสอน (Didactic learning) มาใช้ในการดำเนินการกลุ่มเพื่อเชื่อมโยงประเด็นสำคัญต่างๆ กับสัมพันธภาพเชิงบวก โดยแนวคิดดังกล่าวเป็นกระบวนการและขั้นตอนที่สามารถส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และประสิทธิผลที่กำหนดไว้ได้ ดังที่โอซูลิแวน บรัทช และทอห์ (O'Sullivan, Blatch, & Toh, 2014: 125) ได้ทบทวนวรรณกรรมของการดำเนินการกลุ่มเชิงสร้างสรรค์ของการใช้โปรแกรมการฝึกอบรมสำหรับการเอื้ออำนวยต่อการดำเนินการกลุ่ม พบว่า วิธีการการเรียนรู้ผ่านการได้รับประสบการณ์และวิธีการเรียนรู้ผ่านการสอนสามารถใช้เป็นฐานการสร้างโปรแกรมที่เอื้ออำนวยสำหรับการให้สมาชิกกลุ่มได้มีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันในกลุ่ม และทำให้สมาชิกกลุ่มมีส่วนร่วมและมีความเกี่ยวข้องกับกลุ่มมากขึ้น ซึ่งแนวคิดดังกล่าวส่งผลให้เกิดประโยชน์ต่อการดำเนินการกลุ่ม สอดคล้องกับการวิจัยของเบล และคณะ (Bell & Others, 2014: 399) ที่ศึกษาการเสริมสร้างการตระหนักรู้ในตนเองโดยผ่านกิจกรรมการเรียนรู้แบบได้รับประสบการณ์เชิงสร้างสรรค์เป็นฐาน (Experiential-learning approach) โดยใช้วิธีการเล่น (Play-based activities) พบว่า วิธีการเรียนรู้ผ่าน

การได้รับประสบการณ์ และการใช้กิจกรรมการเล่นเป็นฐานสามารถเสริมสร้างการตระหนักรู้ของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ประการที่ 3 ใช้รูปแบบการให้คำปรึกษากลุ่มแบบครั้งเดียว (Single - session group counseling) เป็นแนวทางในการดำเนินการทดลอง โดยจุดมุ่งหมายสำคัญของการให้คำปรึกษากลุ่มสำหรับการวิจัยครั้งนี้ไม่ได้มุ่งเน้นการแก้ปัญหาที่มีความลึกซึ้ง แต่มีจุดมุ่งหมาย คือ ศึกษาผลของการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ดังนั้นการดำเนินการให้คำปรึกษากลุ่มของการวิจัยครั้งนี้จึงไม่ได้ดำเนินการให้คำปรึกษากลุ่มแบบต่อเนื่อง อย่างไรก็ตามผู้วิจัยได้ดำเนินการให้คำปรึกษาโดยยึดหลักการสำคัญของการให้คำปรึกษากลุ่มแบบพบกันครั้งเดียว คือ การกำหนดเป้าหมายของการดำเนินการกลุ่มที่ชัดเจน การมีแผนการและขั้นตอนการดำเนินการกลุ่ม ลักษณะปัญหาของสมาชิกกลุ่มที่มีระดับไม่ลึกซึ้ง มีจำนวนสมาชิกในกลุ่ม 6 คนที่มีความสมัครใจในการเข้าร่วมการทดลองและใช้ระยะเวลาการดำเนินการ 1 ชั่วโมง 30 นาทีในการดำเนินการกลุ่ม (Jacops, Masson, & Harvill, 2006: 62, 400) จากหลักการดังกล่าวของการดำเนินการให้คำปรึกษากลุ่มแบบพบกันเพียงครั้งเดียวเป็นรูปแบบการให้คำปรึกษาที่มีประสิทธิภาพวิธีการหนึ่ง ดังที่โกลแมน (Goleman, 1991: Online) ได้กล่าวว่า การให้คำปรึกษาแบบพบกันครั้งเดียวที่ใช้เวลาในการพบกัน 2 ชั่วโมงเพียงพอกับการให้การช่วยเหลือผู้รับคำปรึกษา ซึ่งแม้ว่าจะไม่ได้แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นทั้งหมด แต่วิธีการให้คำปรึกษาแบบครั้งเดียวสามารถช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นได้ สอดคล้องกับคาร์รูเธอรส์ (Carruthers, 2014: 43) ได้ศึกษาพื้นฐานสำคัญ การเชื่อมต่อ ความรู้สึกปลอดภัยกับการใช้ดนตรีบำบัดแบบรายบุคคลโดยการบำบัดเพียงครั้งเดียวกับกลุ่มวัยรุ่น ผลจากการศึกษาพบว่า การใช้ดนตรีบำบัดสามารถสร้างบรรยากาศที่ทำให้ผู้รับการบำบัดรู้สึกปลอดภัยและสามารถเชื่อมต่อกับผู้รับการบำบัดได้เป็นอย่างดี ตลอดจนเป็นพื้นฐานสำคัญสำหรับการลดความรู้สึกวิตกกังวลทางอารมณ์ของวัยรุ่นได้

นอกจากนี้จุดเด่นสำคัญอีกประการหนึ่งของการพัฒนาเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ คือ เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ที่ใช้ในการวิจัยได้พัฒนาขึ้นบนพื้นฐานของหลักการ แนวคิด และทฤษฎีรองรับ ได้แก่ แนวคิดการพัฒนาจากวิธีการใช้เกมและการเล่น (Play and game methods) การใช้การเคลื่อนไหว (Movement) การใช้ศิลปะ (Art) การใช้ดนตรี (Music) การใช้งานวรรณกรรมและบทกลอน (Literature & poetry) ตลอดจนวิธีการใช้กิจกรรม (Activity) และการใช้ทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบเผชิญความจริง (Reality counseling theory) ซึ่งจากแนวคิด วิธีการต่างๆ ดังกล่าวล้วนแล้วแต่ได้รับการยอมรับในวิชาชีพการให้คำปรึกษาทั้งสิ้น ดังที่โรเวนสไตน์ (Lowenstein, 2007: Online) ได้กล่าวว่า เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ที่ใช้ในการให้คำปรึกษามีพื้นฐานที่เข้มแข็งจากทฤษฎีต่างๆ และเกลดดิ้ง (Gladding, 2008: 97 - 100) ที่ได้อธิบายว่า เทคนิคการให้คำปรึกษาที่สร้างสรรค์เป็นเครื่องมือที่มีความสำคัญอย่างมากในการให้คำปรึกษา เพราะแต่ละเทคนิคถูกพัฒนามาจากแนวคิด ทฤษฎีต่างๆ ของการให้คำปรึกษาทั้งสิ้น อีกทั้งชิมเมล และจาคอบส์ (Schimmel & Jacobs, 2011: 2) กล่าวว่า เทคนิคการให้คำปรึกษาเชิงสร้างสรรค์ มีฐานแนวคิดสำคัญที่พัฒนาจากเทคนิคการให้คำปรึกษาต่างๆ และเป็นวิธีการที่ช่วยเพิ่มความสามารถให้กับผู้ให้คำปรึกษาได้มีเทคนิควิธีการที่หลากหลายสำหรับการช่วยเหลือผู้รับคำปรึกษาตลอดจนทำให้การให้คำปรึกษานั้นมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

นอกจากนี้การใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์นั้นนับได้ว่าเป็นวิธีการให้คำปรึกษารูปแบบใหม่ที่มีความเหมาะสมกับกลุ่มวัยรุ่นเป็นอย่างมาก โดยผลจากการรายงานตนเองด้านการประเมินความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมการทดลองที่ได้รับเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ทั้ง 8 เทคนิค พบว่า โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมการทดลองมีความพึงพอใจกับเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ที่ใช้ในการดำเนินการให้คำปรึกษากลุ่ม โดยมีค่าเฉลี่ยรวมทุกเทคนิค เท่ากับ 4.52 อยู่ในระดับความพึงพอใจมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายเทคนิค พบว่า ความพึงพอใจของกลุ่มทดลองกับเทคนิคเกมกระดานบอกเล่าเก้าสิบมีค่าเฉลี่ยสูงสุด (M = 4.83) รองลงมาคือ เทคนิคกวีชีวิตข้อคิดคำคม (M =4.67) เทคนิคบอลพิศวง (M =4.50) เทคนิคศิลปะของฉัน (M =4.50) เทคนิคอัลบั้มเพลงชีวิต (M =4.50) และเทคนิคคำพยากรณ์ (M =4.50) เทคนิคนิตยสารของฉัน (M =4.33) ซึ่งเท่ากันกับเทคนิคสิ่งแทนฉัน (M =4.33) ตามลำดับ (รายละเอียดภาคผนวก ช) ดังนั้นจากผลการประเมินความพึงพอใจของสมาชิกกลุ่มต่อเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ต่างๆ มีความสอดคล้องกับครูว์ (Crew, 2013: Online) ที่กล่าวไว้ว่า การใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ในการให้คำปรึกษานั้นมีความเหมาะสมสำหรับกลุ่มวัยรุ่นเป็นอย่างมาก นอกจากช่วยเสริมสร้างสัมพันธภาพในการให้คำปรึกษากลุ่มได้เป็นอย่างดีแล้ว ยังช่วยทำให้สมาชิกกลุ่มเกิดความรู้สึกผ่อนคลายในขณะดำเนินการให้คำปรึกษาและสร้างความสนใจ ตลอดจนความรู้สึกเพลิดเพลิน สนุกสนานในการดำเนินการให้คำปรึกษากลุ่มได้ด้วยเช่นเดียวกัน

อีกทั้งเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ทั้ง 8 เทคนิคที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ยังเป็นเทคนิคที่สามารถใช้ในการเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มได้อย่างมีประสิทธิผล ดังผลจากการวิจัยพบว่า กลุ่มทดลองทั้ง 8 กลุ่มมีคะแนนสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังนั้นจากผลการศึกษาสามารถกล่าวได้ว่าเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ทั้ง 8 เทคนิค สามารถเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นได้ ซึ่งสอดคล้องกับที่ มิทเชล วานาโด-จอห์นสัน และลันไดร์ (Mitchell, Varnado-Johnson, & Landry, 2014: Online) ได้กล่าวถึงผลการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ในการให้คำปรึกษากลุ่มสามารถช่วยกระตุ้นการสื่อสาร การบอกเรื่องราวทั้งด้านดีและด้านไม่ดีของตนเองในกลุ่ม การส่งเสริมความร่วมมือ การเสริมสร้างสัมพันธภาพทางบวกในการให้คำปรึกษา เพิ่มความสนใจและใส่ใจของสมาชิกกลุ่ม กระตุ้นการแสดงออกเกี่ยวกับความรู้สึก ความคิด การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในกลุ่ม และการเปิดใจในการให้คำปรึกษา ตลอดจนส่งเสริมบรรยากาศที่สบายใจ และสร้างความไว้วางใจในกลุ่มได้

นอกจากการเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นแล้ว การใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ยังก่อให้เกิดประโยชน์และประสบการณ์ที่ดีที่ได้รับจากการเข้าร่วมกลุ่มด้วยเช่นกัน ดังผลการวิจัยที่สมาชิกกลุ่มได้ตอบแบบรายงานตนเองเกี่ยวกับประโยชน์และประสบการณ์ที่ดีในการเข้ากลุ่ม พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมการทดลองได้รับประโยชน์และประสบการณ์ที่ดีจากเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ในการดำเนินการให้คำปรึกษากลุ่มภาพรวมอยู่ในระดับสูง โดยมีค่าเฉลี่ยรวมทุกเทคนิค เท่ากับ 4.31 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.54 อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายเทคนิค พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมการทดลองได้รับประโยชน์และประสบการณ์โดยภาพรวมในเทคนิคเกม

กระดานบอกเล่าเก้าสิบ เทคนิคอัลบั้มเพลงชีวิต เทคนิคกวีชีวิตข้อคิดคำคม และเทคนิคคำพยากรณ์ โดยมีค่าเฉลี่ยทั้ง 4 เทคนิคเท่ากับ 4.50 และรองลงมา คือ เทคนิคศิลปะของฉัน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.25 ส่วนเทคนิคบอลพิศวงกับเทคนิคนิตยสารของฉัน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.17 และเทคนิคสิ่งแทนฉัน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.00 ตามลำดับ สอดคล้องกับวีเอชและเกลดดิ้ง (Veach & Gladding, 2007: 72) ได้กล่าวว่า เทคนิคเชิงสร้างสรรค์สามารถกระตุ้นให้ผู้รับคำปรึกษาคิดและแสดงออก ตลอดจนทำให้ผู้รับคำปรึกษาเกิดการเรียนรู้ในสิ่งต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ได้ และเป็นไปในทิศทางเดียวกับแนวคิดของครอคเกอร์และวโรเบิลสกี (Crocker & Wroblewski, 1975: 453 - 458) ที่กล่าวว่า การใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ทำให้ผู้รับคำปรึกษาเกิดการเรียนรู้ในการรับมือกับพฤติกรรมต่างๆ ที่จะเป็นปัญหาในอนาคต อันทำให้เกิดการเชื่อมโยงทักษะที่ได้เรียนรู้ในกลุ่มไปประยุกต์ใช้ในโลกแห่งความเป็นจริง ซึ่งแนวทางต่างๆ ที่ได้รับเกิดจากการแลกเปลี่ยนมุมมองต่างๆ ของสมาชิกในกลุ่ม นอกจากนี้จากผลการวิจัยของ เกลดดิ้ง (Gladding, 2011 : 7) ที่ศึกษาผลการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์และศิลปะเชิงสร้างสรรค์ในการให้คำปรึกษา พบว่า เทคนิคเชิงสร้างสรรค์สามารถใช้เป็นเทคนิคที่สนับสนุนความใหม่ (Novel) และประโยชน์ (Useful) ในการบูรณาการสำหรับการใช้เป็นส่วนหนึ่งของการให้คำปรึกษาได้เป็นอย่างดี

ดังนั้นกล่าวโดยสรุปได้ว่า เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ทั้ง 8 เทคนิคที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นมีหลักการแนวคิด ทฤษฎีเป็นฐานในการพัฒนา รวมถึงการผสมผสานเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ที่ได้จากผลการวิจัยในต่างประเทศมาประยุกต์และพัฒนาให้สอดคล้องกับบริบทของวัยรุ่นไทย อีกทั้งใช้หลักการ แนวคิดด้านกลุ่มสำหรับวัยรุ่นเป็นกรอบแนวทางการดำเนินการในการให้คำปรึกษากลุ่ม ตลอดจนมีขั้นตอนการพัฒนาเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ต่างๆ อย่างเป็นระบบ ไม่ว่าจะเป็นการใช้การสนทนากลุ่ม (Focus group) เพื่อพิจารณาความเหมาะสมเบื้องต้นจากมุมมองผู้เชี่ยวชาญ (Expert perspective) ด้านจิตบำบัดเด็กและวัยรุ่น ด้านจิตวิทยาคลินิก และด้านการให้คำปรึกษา อีกทั้งการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยการหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ มีการทดลองใช้ (Try-out) เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ ดังนั้นจากขั้นตอนการดำเนินการดังกล่าวทำให้ได้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ทั้ง 8 เทคนิคที่สามารถเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นได้ อีกทั้งยังก่อให้เกิดประโยชน์ ประสบการณ์ที่ดี และความพึงพอใจให้กับสมาชิกกลุ่มในระหว่างการดำเนินการให้คำปรึกษากลุ่มได้อีกด้วย

จากวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 3 เพื่อศึกษาผลการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น โดยมีวัตถุประสงค์ย่อย คือ

วัตถุประสงค์ย่อยข้อที่ 1 เพื่อเปรียบเทียบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นกลุ่มทดลองก่อนและหลังได้รับเทคนิคเชิงสร้างสรรค์

ผลจากการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น พบว่า กลุ่มทดลองทั้ง 8 กลุ่ม ที่ได้รับเทคนิคเชิงสร้างสรรค์มีคะแนนสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย ทั้งนี้เป็นเพราะว่าเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ทั้ง 8 เทคนิคที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นผ่าน

กระบวนการศึกษา ค้นคว้า และมีขั้นตอนการพัฒนาเทคนิคอย่างเป็นระบบ อีกทั้งเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ที่พัฒนาขึ้นมีหลักการ แนวคิด และทฤษฎีต่างๆ ที่ผ่านการทดสอบ การทดลองจากการวิจัยในต่างประเทศ ดังที่จาคอบส์ แมซสัน และฮาร์วิล (Jarcobs, Masson, & Harvill, 2006: 20) ได้อธิบายประสิทธิผลการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ว่าเป็นวิธีการที่อยู่บนหลักการที่ส่งผลกระทบทางบวกต่อการให้คำปรึกษา สามารถทำให้ผู้รับคำปรึกษากลุ่มได้เรียนรู้ เกิดการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนา ทำให้การดำเนินการให้คำปรึกษามีความชัดเจนและมีความเป็นรูปธรรม มีการกระตุ้นการคิด การแสดงออกทางอารมณ์ ความรู้สึกและทำให้สมาชิกกลุ่มได้รับประโยชน์ตลอดจนความเพลิดเพลินในระหว่างการให้คำปรึกษา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของเกลดดิ้ง (Gladding, 2008: 97 - 102) ที่กล่าวว่า เทคนิคเชิงสร้างสรรค์เป็นเทคนิคที่มีประสิทธิภาพในการให้คำปรึกษา เพราะแต่ละเทคนิคถูกพัฒนาขึ้นจากแนวคิด ทฤษฎีต่างๆ ทางการให้คำปรึกษา โดยในอนาคตเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ต่างๆ เหล่านี้จะเป็นนวัตกรรมในการให้คำปรึกษาที่ได้รับความนิยมและมีการใช้อย่างแพร่หลาย ดังที่วาลิสกี (Waliski, 2009: 375) ได้สนับสนุนประเด็นดังกล่าวว่า เทคนิคเชิงสร้างสรรค์เป็นเครื่องมือที่ช่วยสร้างสัมพันธภาพระหว่างผู้ให้คำปรึกษากับผู้รับคำปรึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับผลการวิจัยของโรว์เทน (Roaten, 2011: 298) ที่ศึกษากลยุทธ์ทางสมองและนวัตกรรมสำหรับการสร้างสัมพันธภาพในกระบวนการบำบัดกับวัยรุ่น พบว่า เทคนิคเชิงสร้างสรรค์สามารถใช้ในการสร้างสัมพันธภาพในกระบวนการบำบัดได้ ไม่ว่าจะเป็นการกระตุ้นการสื่อสาร และเป็นเทคนิควิธีที่เป็นธรรมชาติที่สามารถกระตุ้นการแลกเปลี่ยนข้อมูล การพูดคุยเกี่ยวกับประเด็นปัญหาต่างๆ ตลอดจนการเป็นสื่อที่สามารถทำให้เข้าถึงอารมณ์ความรู้สึกทางลบของผู้รับคำปรึกษาได้เป็นอย่างดี

นอกจากประสิทธิผลของการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ต่อการเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มแล้ว เทคนิคแต่ละเทคนิคที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมานั้นมีความเหมาะสมกับกลุ่มวัยรุ่นอย่างมาก ซึ่งจากผลการดำเนินการทดลองใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์โดยการสังเกตและการสัมภาษณ์สมาชิกกลุ่มในการทดลอง พบว่า สมาชิกกลุ่มส่วนใหญ่รู้สึกดีกับการอยู่ในกลุ่มและไม่อยากให้มีการยุติกลุ่ม อยากทำกิจกรรมในกลุ่มต่อ (มีความต้องการจะเข้ากลุ่มอีก) ทั้งนี้เป็นเพราะว่าเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นทำให้สมาชิกกลุ่มรู้สึกกระตือรือร้นในการมีส่วนร่วมและสร้างความรู้สึกสนุกสนานในระหว่างการดำเนินการกลุ่ม ดังแนวคิดของวีเอคซ และเกลดดิ้ง (Veach & Gladding, 2007: 71 - 81) ได้กล่าวว่า เทคนิคเชิงสร้างสรรค์มีความเหมาะสมอย่างยิ่งกับกลุ่มวัยรุ่นด้วยเหตุผล 2 ประการ คือ สร้างความรู้สึกสนุก เพลิดเพลินในกลุ่ม และสร้างความสนใจในขณะดำเนินการให้คำปรึกษา นอกจากนั้นเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ยังกระตุ้นให้เกิดการเข้าใจตนเอง การแสดงอารมณ์ความรู้สึก และการสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกของกลุ่มวัยรุ่นได้

จากผลการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ต่างๆ ทั้ง 8 เทคนิค และทำการเปรียบเทียบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มก่อนและหลังการทดลอง ผู้วิจัยขอนำเสนอผลการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นแต่ละเทคนิคเป็นลำดับดังนี้

ผลการใช้เทคนิคบอลพิศวง พบว่า คะแนนสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นหลังการทดลองของกลุ่มทดลองเพิ่มสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความใส่ใจ ด้านการเปิดเผยตนเอง ด้านการแสดงความคิดและความรู้สึกเพิ่มสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านความร่วมมือ ด้านการสนับสนุนในกลุ่ม ด้านความรู้สึกสบายใจและไว้วางใจเพิ่มสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเทคนิคบอลพิศวงสามารถเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นได้โดยเฉพาะในด้านความใส่ใจ ด้านการเปิดเผยตนเอง และด้านการแสดงความคิดและความรู้สึก นอกจากนี้ผลการวิจัยยังพบว่า คะแนนเฉลี่ยสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นด้านความใส่ใจ และด้านการเปิดเผยตนเองของการใช้เทคนิคบอลพิศวงนั้นมีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ทั้ง 8 เทคนิค อีกทั้งจากผลการรายงานตนเองของสมาชิกกลุ่มเกี่ยวกับความพึงพอใจและความชอบที่มีต่อการใช้เทคนิคบอลพิศวงพบว่า

สมาชิกกลุ่ม *"เทคนิคบอลพิศวงทำให้ได้แสดงความคิดเห็น และระบายความรู้สึกของตนเองให้เพื่อนในกลุ่มทราบ"*

สมาชิกกลุ่ม *"ได้ระบายความรู้สึกให้คนอื่นได้ฟัง รู้สึกสบายใจเมื่อมีคนตั้งใจฟังเรื่องราวของตนเอง และได้ตั้งใจฟังเรื่องราวของเพื่อนในกลุ่ม"*

ข้อสังเกตประการหนึ่งของการใช้เทคนิคบอลพิศวง แม้ว่าในด้านการยอมรับสมาชิกพบว่าไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่หากเมื่อพิจารณาจากคะแนนพบว่า หลังการทดลองกลุ่มทดลองมีคะแนนสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นด้านการยอมรับสมาชิกสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลอง (คะแนนก่อนการทดลอง 3.33 และคะแนนหลังการทดลอง 4.13) ซึ่งนั่นหมายความว่าการใช้เทคนิคบอลพิศวงช่วยทำให้การยอมรับสมาชิกเพิ่มขึ้นแม้ว่าจะไม่มีนัยสำคัญทางสถิติก็ตาม เหตุผลสำคัญประการหนึ่งของเทคนิคบอลพิศวงที่สามารถเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มได้ คือ เทคนิคดังกล่าวได้พัฒนาขึ้นจากแนวคิดของการใช้วิธีการเล่น (Play methods) เป็นฐานคิดหลักในการออกแบบกิจกรรม ตลอดจนใช้แนวคิดของความต้องการทางจิตใจพื้นฐานของการเป็นมนุษย์ของทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบเผชิญความจริง (Human being basic psychological needs: Reality Counseling Theory) เป็นฐานคิดในการสร้างเป็นข้อคำถามที่ใช้ถามกับสมาชิกในกลุ่ม อีกทั้งการใช้เทคนิคการขว้างลูกบอล (Throwing balls technique) ในการดำเนินการจึงทำให้สมาชิกกลุ่มรู้สึกผ่อนคลาย และได้เล่นการโยนบอลควบคู่กับการได้แสดงความคิด ความรู้สึกออกมาในระหว่างการให้คำปรึกษากลุ่ม ดังที่โรเวนสไตน์ (Lowenstein, 2007: Online) ได้กล่าวว่า เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ที่ออกแบบโดยใช้กิจกรรมและการเล่นเป็นฐาน (Activities and play-based) สามารถส่งเสริมให้สมาชิกกลุ่มกล้าแสดงความคิด รู้สึกปลอดภัยที่จะแสดงความรู้สึกในกลุ่ม สอดคล้องกับการวิจัยของเมลลิสซ่า (Melissa, 2008: Online) ที่ศึกษาเรื่องการใช้เกมเป็นเครื่องมือสำหรับกระบวนการบำบัดกับเด็กและครอบครัว ผลจากการศึกษาพบว่า การใช้เทคนิคการเล่นและเกมในกระบวนการบำบัดสามารถทำให้เกิดประสิทธิผลสำหรับกลุ่มเด็กและครอบครัว โดยเฉพาะในด้านการสร้างสัมพันธภาพในระหว่างการให้คำปรึกษา

ผลการใช้เทคนิคศิลปะของฉัน พบว่า คะแนนสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นหลังการทดลองของกลุ่มทดลองเพิ่มสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการสนับสนุนในกลุ่ม และด้านความรู้สึกสบายใจและไว้วางใจเพิ่มสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านความร่วมมือ ด้านการเปิดเผยตนเอง และด้านการแสดงความคิดและความรู้สึกมีคะแนนหลังการทดลองเพิ่มสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งจากผลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าเทคนิคศิลปะของฉันสามารถเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นได้ ทั้งนี้เนื่องจากเทคนิคศิลปะของฉันที่ผู้วิจัยพัฒนานั้นมีพื้นฐานแนวคิดจากวิธีการใช้ศิลปะ (Art methods) ประกอบด้วย เทคนิคการวาดรูปแบบอิสระ (Use of free drawing technique) และเทคนิคการใช้งานศิลปะตกแต่ง (Collage technique) ซึ่งเทคนิควิธีการใช้ศิลปะนั้นมีรากฐานสำคัญมาจากการใช้เทคนิคการระบายอย่างอิสระ (Free association techniqies) ตามทฤษฎีจิตวิเคราะห์ (Psychoanalysis theory) โดยมุ่งเน้นกระตุ้นการสื่อสารและการแสดงออกเป็นหลักสำคัญ (Coleman & Farris-Dufrene, 1996; Saunders & Saunders, 2000; citing Roaten, 2011: 308) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของเกลดาร์ดและเกลดาร์ด (Geldard & Geldard, 1999: 130 - 137) ได้อธิบายถึงการใช้เทคนิคศิลปะในการให้คำปรึกษาสำหรับกลุ่มวัยรุ่นว่า เป็นวิธีการที่ช่วยทำให้ผู้รับคำปรึกษาวัยรุ่นได้แสดงความคิด ความรู้สึก และมุมมองต่างๆ ผ่านการวาดรูป การระบายสี เพราะวิธีการทางศิลปะนี้เป็นสื่อหรือเครื่องมือทางการให้คำปรึกษาที่ไม่ก่อให้เกิดความรู้สึกคุกคาม (Less threatening) ต่อผู้รับคำปรึกษา ดังนั้นจึงทำให้ผู้รับคำปรึกษาที่เป็นวัยรุ่นสามารถแสดงความคิดความรู้สึกผ่านออกมาเป็นภาพหรืองานศิลปะได้ และช่วยให้ผู้ให้คำปรึกษาสามารถเข้าใจประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน (Underst and current issues & problems) การได้สำรวจความรู้สึก (Explore feeling) ตลอดจนการพัฒนาความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง (Develop insight) เกี่ยวกับตนเองได้ อีกทั้งจากแนวคิดของโรว์เทน (Roaten, 2011: 308) ได้กล่าวสนับสนุนว่าเทคนิคการใช้ศิลปะเป็นเครื่องมือสำหรับประเมินอารมณ์ความรู้สึกที่หลากหลายทั้งอารมณ์ด้านลบหรืออารมณ์ด้านบวกของผู้รับคำปรึกษา ซึ่งผู้รับคำปรึกษาสามารถแสดงออกทางอารมณ์ผ่านผลงานศิลปะที่ตนเองสร้างขึ้น ดังผลการวิจัยโดยการรายงานตนเองของสมาชิกกลุ่มที่มีต่อประโยชน์และประสบการณ์ที่ดีที่ได้รับจากการเข้าร่วมการทดลอง พบว่า

สมาชิกกลุ่ม *"ได้เรียนรู้มุมมอง ความคิดที่แตกต่างจากเพื่อนในกลุ่มและสามารถทำให้เกิดความเข้าใจตนเองมากขึ้น"*

สมาชิกกลุ่ม *"รู้สึกเหมือนได้ระบายสิ่งที่ไม่สามารถแสดงออกมาเป็นคำพูดได้ ทำให้สะท้อนออกมาเป็นภาพวาด รู้สึกดีที่ได้วาดรูปเหมือนได้ระบายความรู้สึกออกมาโดยไม่ต้องพูด"*

สมาชิกกลุ่ม *"รู้สึกประทับใจกิจกรรม ชอบบรรยากาศผ่อนคลาย เป็นกันเอง ไม่รู้สึกอึดอัดที่ได้แสดงความคิด ความรู้สึกผ่านการวาดภาพ"* จากผลการรายงานตนเองของสมาชิกกลุ่มในการใช้เทคนิคศิลปะของฉันสอดคล้องกับผลการวิจัยของชาง และอีเวิทร์ (Zhang & Everts, 2012: 909) ที่ศึกษาผลการใช้การบำบัดโดยการวาดรูปภาพกับปัญหาการเล่นการพนันของผู้อพยพชาวจีนในประเทศ

นิวซีแลนด์ ผลการจากการวิจัยพบว่า เทคนิคการวาดรูปภาพสามารถเสริมสร้างให้ผู้รับคำปรึกษาได้เปิดใจและมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องกับกระบวนการบำบัด ตลอดจนทำให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีในการบำบัดได้

ผลการใช้เทคนิคกวีชีวิตข้อคิดคำคม พบว่า คะแนนสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นหลังการทดลองของกลุ่มทดลองเพิ่มสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความใส่ใจ ด้านการเปิดเผยตนเอง ด้านการแสดงความคิดและความรู้สึกเพิ่มสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านความร่วมมือ ด้านการสนับสนุนในกลุ่ม ด้านความรู้สึกสบายใจและไว้วางใจ และด้านการยอมรับสมาชิกมีคะแนนหลังการทดลองเพิ่มสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเทคนิคกวีชีวิตข้อคิดคำคมสามารถเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นได้ ดังผลการวิจัยจากการรายงานตนเองของสมาชิกกลุ่ม พบว่า

สมาชิกกลุ่ม *"ได้เข้าใจตนเองและเข้าใจผู้อื่น รับฟังปัญหาและแนวทางต่างๆ จากเพื่อน สามารถนำบางส่วนไปปรับใช้กับชีวิตได้ ได้รับข้อมูลย้อนกลับที่เป็นประโยชน์จากเพื่อน"*

สมาชิกกลุ่ม *"ได้ระบายความอึดอัดในใจ อยากให้เพื่อนๆ ในชีวิตจริงเข้าใจเรา รับฟังเราแบบนี้บ้าง รู้สึกดีมากในการเข้าร่วมกิจกรรมนี้"*

สมาชิกกลุ่ม *"ชอบเทคนิคนี้ที่ทำให้ตนเองกล้าบอกเรื่องราวของตนเอง โดยไม่รู้สึกอาย กล้าบอกความจริงกับคนอื่นทั้งที่เพิ่งเจอกัน และทำให้คนแปลกหน้ากลายเป็นคนรู้จักกัน (เข้าใจปัญหาเรา)"*

สมาชิกกลุ่ม *"คำคมต่างๆ เป็นตัวกลางในการเล่าประสบการณ์ และเป็นสื่อในการให้กำลังใจเพื่อน"* จากผลการรายงานตนเองเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับจากเทคนิคกวีชีวิตข้อคิดคำคมสอดคล้องกับแนวคิดของเกลดดิ้ง (Gladding, 1979: 285) ได้กล่าวว่า การใช้เทคนิคบทกลอน บทกวี หรือคำสอนต่างๆ ในการให้คำปรึกษาสามารถเป็นเครื่องมือสำหรับการเอื้ออำนวยให้เกิดการสื่อสาร การระบายอารมณ์ การแสดงความคิด ความรู้สึก การเปิดใจ และทำให้ผู้รับคำปรึกษาสามารถเข้าใจถึงความคิดความรู้สึกของตนเองได้ ตลอดจนผู้รับคำปรึกษาจะได้แนวทางหรือแนวคิดที่เป็นประโยชน์บางประการอันนำไปสู่การปรับใช้ในชีวิตตนเอง เนื่องจากเทคนิคนี้มีการใช้ภาษาคำคมและการอุปมาอุปไมย (Poetic language and metaphors) อีกทั้งสอดคล้องกับผลการวิจัยของเบรดเลย์ และคณะ (Bradley & Others, 2013: 459) ที่ศึกษาการใช้วิธีการเชิงสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมการดูแลตนเองของผู้รับคำปรึกษา ผลจากการศึกษาพบว่า การใช้เทคนิคบทกลอน คำคม สามารถกระตุ้นให้ผู้รับคำปรึกษาแสดงความรู้สึก การเปิดเผยตนเองและการเอื้ออำนวยต่อการเชื่อมต่อระหว่างตนเองกับสมาชิกคนอื่นๆ ในกลุ่ม ดังนั้นจึงแสดงให้เห็นว่าเทคนิคกวีชีวิตข้อคิดคำคมสามารถเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นได้

ผลการใช้เทคนิคนิตยสารของฉัน พบว่า คะแนนสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นหลังการทดลองของกลุ่มทดลองเพิ่มสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความใส่ใจ ด้านความร่วมมือ ด้านการแสดงความคิดและความรู้สึก และด้านการยอมรับสมาชิกเพิ่มสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่

ระดับ .01 ส่วนด้านการเปิดเผยตนเอง ด้านการสนับสนุนในกลุ่ม และด้านความรู้สึกสบายใจและไว้วางใจมีคะแนนหลังการทดลองเพิ่มสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากผลการวิจัยกล่าวได้ว่าเทคนิคนิตยสารของฉันสามารถเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นได้ ดังผลการวิจัยจากการรายงานตนเองของสมาชิกกลุ่ม พบว่า

สมาชิกกลุ่ม *"ได้เรียนรู้ในการยอมรับความคิดของผู้อื่น (เรื่องเดียวกันแต่กลับมองต่างกัน) การได้แสดงความคิด ความรู้สึก การให้ข้อมูลย้อนกลับที่เป็นประโยชน์กับเพื่อนๆ ในกลุ่ม"*

สมาชิกกลุ่ม *"ได้เล่าในสิ่งที่ตนเองไม่มีโอกาสได้พูดมากนัก ได้รับฟังเรื่องราวของคนอื่น และได้รับข้อเสนอแนะจากเพื่อนในกลุ่ม"*

สมาชิกกลุ่ม *"ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อน เรียนรู้มุมมองที่แตกต่างกัน (รู้สึกว่าไม่ใช่เราคนเดียวที่มีปัญหาหรือความทุกข์ ซึ่งยังมีบางคนที่มีปัญหามากกว่าเราอีก) จากประเด็นนี้ทำให้ตนเองรู้สึกฮึดสู้ ไม่ท้อแท้กับปัญหาหรืออุปสรรคในชีวิตที่ต้องแก้ไขให้ได้"*

สมาชิกกลุ่ม *"ทำให้เปิดเผยตนเองในแง่ความรู้สึกมากขึ้น รู้สึกถึงความจริงใจ ทำให้เราอยากแสดงความรู้สึกและความจริงใจออกมาบ้างในกลุ่ม อีกทั้งได้รับรู้ความรู้สึกของตนเองด้วย"* ดังนั้นจากผลการวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าเทคนิคนิตยสารของฉันสามารถเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นได้ ทั้งนี้เป็นเพราะเทคนิคนิตยสารของฉันดังกล่าวที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีฐานแนวคิดจากวิธีการใช้ศิลปะ ประกอบด้วย เทคนิคการใช้นิตยสาร เทคนิคการวาดรูปแบบอิสระ และเทคนิคการใช้งานศิลปะตกแต่ง จึงทำให้สมาชิกกลุ่มได้เกิดความรู้สึกเป็นอิสระ สบายใจและไว้วางใจในการดำเนินการกลุ่ม อีกทั้งเทคนิคนี้ยังกระตุ้นการแสดงความคิด ความรู้สึก การระบายอารมณ์ของสมาชิกกลุ่มได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับผลการวิจัยของวิลสัน และซิโอเมก-ไดเจิล (Wilson & Ziomek-Daigle, 2013: 3) ได้ศึกษาผลการใช้เทคนิคศิลปะในการแสดงออกกับผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนมัธยม ผลจากการศึกษาพบว่า เทคนิคการใช้ศิลปะสามารถเป็นเทคนิคที่ใช้ในการให้คำปรึกษากับกลุ่มวัยรุ่นได้อย่างเหมาะสม อีกทั้งยังกระตุ้นการแสดงออกทางอารมณ์ การเชื่อมต่อระหว่างสมาชิกในกลุ่ม การทำให้กลุ่มเกิดความกลมเกลียวกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของเดวิส (Davis, 2008: 220 - 232) ได้ศึกษาเรื่องการสอนรายวิชาวิธีการที่สร้างสรรค์ในการให้คำปรึกษากับเด็กและวัยรุ่น โดยจุดมุ่งหมายของการศึกษาเพื่อให้เพิ่มทักษะและความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้เทคนิค กลยุทธ์ที่สร้างสรรค์ในการให้คำปรึกษากับเด็กและวัยรุ่น โดยใช้เทคนิคการสร้างนิตยสารซึ่งเป็นเทคนิคที่พัฒนาจากแนวคิดของการใช้กิจกรรมศิลปะกลุ่มและการสะท้อนผ่านศิลปะ หรือเรียกว่าเทคนิคการปะติดปะต่อเศษชิ้นวัสดุต่างๆ ผลจากการวิจัยพบว่า การใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ในการให้คำปรึกษาเป็นเทคนิควิธีการที่เหมาะสมกับการให้คำปรึกษาเด็กและวัยรุ่น เพื่อนำไปสู่การแสดงออกเกี่ยวกับตนเอง ตลอดจนใช้ในการดำเนินการให้คำปรึกษาที่มีเงื่อนไขและอุปสรรคในการสื่อสารระหว่างผู้ให้คำปรึกษากับผู้รับคำปรึกษา อีกทั้งผลการวิจัยของวีเอช และเกลดดิ้ง (Veach & Gladding, 2007: 74) ได้ศึกษาผลการใช้เทคนิคกลุ่มเชิงสร้างสรรค์ในโรงเรียนมัธยมกับกลุ่มนักเรียนวัยรุ่น โดยใช้เทคนิคด้านศิลปะ ผลจากการศึกษา พบว่า เทคนิคด้านศิลปะสามารถทำให้ผู้รับคำปรึกษาได้แสดงออกเกี่ยวกับตนเองและการสำรวจตนเอง ตลอดจนสร้างการเชื่อมต่อระหว่างตนเองกับสมาชิกในกลุ่มได้

ผลการใช้เทคนิคคำพยากรณ์ พบว่า คะแนนสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นหลังการทดลองของกลุ่มทดลองเพิ่มสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความใส่ใจ ด้านการเปิดเผยตนเอง ด้านความรู้สึกสบายใจและไว้วางใจ ด้านการแสดงความคิดและความรู้สึก และด้านการยอมรับสมาชิกเพิ่มสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านความร่วมมือมีคะแนนหลังการทดลองเพิ่มสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้จากผลการวิจัยโดยการรายงานตนเองของสมาชิกกลุ่มที่ได้รับเทคนิคคำพยากรณ์ พบว่า

สมาชิกกลุ่ม *"กิจกรรมทำให้สามารถแสดงความคิดเห็น และทำให้รู้สึกผ่อนคลาย และบรรยากาศเป็นกันเอง"*

สมาชิกกลุ่ม *"ได้เปิดใจพูดสิ่งที่เป็นความรู้สึกของตนเอง ได้รับคำแนะนำที่เป็นประโยชน์จากเพื่อนๆ ในกลุ่ม"*

สมาชิกกลุ่ม *"ชอบที่สมาชิกกลุ่มไม่โต้แย้งสิ่งที่เราคิด ทำให้เรารู้สึกว่าเพื่อนยอมรับในความคิดของเรา"*

สมาชิกกลุ่ม *"ได้รู้จักตนเองมากขึ้น ทั้งข้อดีและข้อเสีย และวิธีการปรับปรุงตนเองที่ได้จากข้อเสนอแนะของเพื่อนในกลุ่ม"* จากผลการรายงานตนเองแสดงให้เห็นว่าเทคนิคคำพยากรณ์สามารถเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นได้ ทั้งนี้เนื่องจากการพัฒนาเทคนิคดังกล่าวผู้วิจัยใช้ฐานแนวคิดการพัฒนาเทคนิคจากวิธีการใช้กิจกรรมโดยการใช้เทคนิคโหราศาสตร์เชิงสร้างสรรค์ จึงทำให้สมาชิกกลุ่มได้รับความผ่อนคลายและรู้สึกสบายใจในการให้คำปรึกษากลุ่ม อีกทั้งเทคนิคดังกล่าวยังกระตุ้นให้เกิดความใส่ใจและการแสดงความคิด ความรู้สึกออกมา ตลอดจนการเรียนรู้ที่จะยอมรับความคิดของสมาชิกคนอื่นๆ ในกลุ่ม และมีแนวทางในการพัฒนาตนเองจากการได้รับข้อมูลย้อนกลับของเพื่อนสมาชิกในกลุ่ม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ทอมสัน รูดอลฟ และเฮนเดอร์สัน (Thompson, Rudolph, & Henderson, 2004: 98 - 99) ได้กล่าวว่า เทคนิคโหราศาสตร์ทำให้สมาชิกที่ได้รับคำปรึกษาได้ตรวจสอบและอธิบายเกี่ยวกับตนเอง ได้รับข้อมูลต่างๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับตนเอง พร้อมกับแสดงความคิด ความรู้สึกต่อตนเองเชื่อมโยงกับข้อมูลที่ได้รับ ตลอดจนสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสมาชิกกับผู้นำกลุ่ม และทำให้สมาชิกกลุ่มกล้าเปิดเผยตนเองในกลุ่มมากขึ้น นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับไทล์ (Tyl, 2000: 62 - 69) ได้กล่าวถึงการใช้เทคนิคทางโหราศาสตร์ในการให้คำปรึกษาเป็นเทคนิคช่วยให้ผู้รับคำปรึกษาได้ช่วยเหลือตนเอง เพราะจะทำให้ผู้รับคำปรึกษาได้เข้าใจและเรียนรู้เรื่องราวบางอย่างที่เป็นประโยชน์ผ่านข้อมูลทางโหราศาสตร์ อีกทั้งยังเป็นตัวเสริมแรงให้กับการสร้างพลังแห่งตน สำหรับเทคนิคคำพยากรณ์ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นนั้นมีแนวคิดทฤษฎีทางจิตวิทยาของจุง (Jungian psychology) เป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนา โดยแนวคิดดังกล่าวเป็นความพยายามสร้างความเชื่อมโยงของดวงชะตาราศีกับความเป็นอยู่ของมนุษย์ (Relate the horoscope to the human being) การดูลักษณะตามวัน เดือนหรือปีเกิดเพื่อใช้ในการทำนายทายลักษณะนิสัย หรืออธิบายความเป็นตัวตน หรือใช้ในการนำทางชีวิต (Life direction) ซึ่งเทคนิคนี้สามารถนำไปใช้ในการเปิดกลุ่ม

ให้คำปรึกษาหรือเพื่อสร้างความคุ้นเคยในการเริ่มต้นให้คำปรึกษา ตลอดจนสามารถใช้ในการตรวจสอบและเปิดเผยตนเองของผู้รับคำปรึกษาได้เช่นเดียวกัน

ผลการใช้เทคนิคสิ่งแทนฉัน พบว่า คะแนนสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นหลังการทดลองของกลุ่มทดลองเพิ่มสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความร่วมมือ ด้านการเปิดเผยตนเอง ด้านการสนับสนุนในกลุ่มเพิ่มสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านความรู้สึกสบายใจและไว้วางใจ ด้านการแสดงความคิดและความรู้สึกมีคะแนนหลังการทดลองเพิ่มสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งกล่าวได้ว่าเทคนิคสิ่งแทนฉันสามารถเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นได้ ดังผลการวิจัยจากการรายงานตนเองของสมาชิกกลุ่ม พบว่า

สมาชิกกลุ่ม *"รู้สึกเป็นกันเอง ไม่อึดอัด กล้าพูด กล้าถาม ได้แสดงตัวตนออกมา"*

สมาชิกกลุ่ม *"รู้สึกสบายใจและสนุกในการทำกิจกรรม"*

สมาชิกกลุ่ม *"ได้รับและให้กำลังใจกับเพื่อนในกลุ่ม ได้รู้จักเพื่อนใหม่"*

สมาชิกกลุ่ม *"สามารถสื่อถึงเรื่องราวของตนเองได้เป็นอย่างดี ทำให้สามารถเล่าเรื่องราวของตนเองผ่านสิ่งของนั้นได้ง่ายขึ้น"* ดังนั้นจากผลการวิจัยโดยการรายงานตนเองแสดงให้เห็นว่า เทคนิคสิ่งแทนฉันสามารถเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นได้ ทั้งนี้เนื่องจากเทคนิคสิ่งแทนฉันผู้วิจัยได้พัฒนาบนพื้นฐานแนวคิดจากวิธีการใช้กิจกรรมเป็นฐานการคิดโดยใช้เทคนิคกิจกรรมการเลือกสิ่งของต่างๆ ทำให้สมาชิกกลุ่มได้มีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันผ่านสิ่งของที่ตนเองเลือก และนำไปสู่การสื่อสาร และการแสดงออกในกลุ่ม อีกทั้งยังเสริมสร้างบรรยากาศที่ผ่อนคลายจากการที่ผู้รับคำปรึกษามีอิสระในการเลือกสิ่งของต่างๆ ผลจากการวิจัยสอดคล้องกับแนวคิดของเพียร์สัน (Pearson. 1997: 14) ได้อธิบายถึงผลการใช้เทคนิคการเลือกสิ่งของเพื่อใช้เป็นสัญลักษณ์ในการดำเนินการให้คำปรึกษา ว่าเทคนิคนี้ช่วยกระตุ้นการแสดงความคิด ความรู้สึก จินตนาการ รวมถึงทำให้เข้าใจระดับปัญหาต่างๆ ของผู้รับคำปรึกษาที่ยังไม่ได้รับการแก้ไขออกมาได้ อีกทั้งก่อให้เกิดบรรยากาศที่ทำให้สมาชิกกลุ่มหรือผู้รับคำปรึกษากลุ่มรู้สึกถึงสภาพแวดล้อมที่มีความปลอดภัย (Safe environment) เมื่ออยู่ในกลุ่ม นอกจากนี้เทคนิคดังกล่าวยังสามารถใช้เป็นกิจกรรมการอุ่นเครื่อง (Warming up) ที่ใช้ในการเริ่มต้น (Starter) ของการให้คำปรึกษากลุ่ม ที่ช่วยลดความรู้สึกกังวลหรือสภาวะที่สมาชิกกลุ่มรู้สึกไม่ผ่อนคลาย (Freezing) ในการเข้าร่วมกลุ่ม อีกทั้งสอดคล้องกับแนวคิดของ ทอมสัน (Thompson, 2003: 53) ได้อธิบายว่า เทคนิคการเลือกสิ่งของเป็นเทคนิคที่กระตุ้นให้สมาชิกแต่ละคนอธิบายหรือบอกเรื่องราวของตนเองในกลุ่มได้เป็นอย่างดี โดยจะเลือกผ่านสิ่งของที่มีความสัมพันธ์กับตนเองทั้งในด้านบวกและด้านลบ

ข้อสังเกตประการหนึ่งจากการวิจัยโดยการใช้เทคนิคสิ่งแทนฉัน พบว่า ด้านความใส่ใจและด้านการยอมรับสมาชิกมีคะแนนสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นหลังการทดลองสูงขึ้นอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเป็นด้วยเหตุผลที่ว่าสมาชิกกลุ่มแต่ละกลุ่มมีความหลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นเพศ สาขาวิชาหรือคณะ ซึ่งอาจเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดความขัดแย้งและการไม่เห็นด้วยในบางมุมมองที่ได้แสดงความคิด ความรู้สึกในกลุ่ม โดยเฉพาะอย่างยิ่งความขัดแย้ง

หรือการไม่เห็นด้วยกับผู้อื่นในกลุ่มจะมีแนวโน้มสูงมากในขั้นเริ่มต้นของการดำเนินการให้คำปรึกษากลุ่ม ดังแนวคิดของคอเรย์ คอเรย์ และคอเรย์ (Corey, Corey, & Corey, 2014: 173) ได้กล่าวว่า ความขัดแย้งหรือความคิดเห็นที่ไม่ลงรอยกันเป็นเรื่องปกติที่จะต้องเกิดขึ้นในการดำเนินการให้คำปรึกษากลุ่ม โดยเฉพาะในการพบกันครั้งแรกของการให้คำปรึกษากลุ่ม จึงทำให้สมาชิกกลุ่มบางคนอาจเกิดความรู้สึกไม่ยอมรับในตัวสมาชิกกลุ่มคนอื่นๆ ได้ และสำหรับด้านความใส่ใจนั้น จากผลการทดลองที่มีคะแนนหลังการทดลองสูงขึ้นอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ อาจเกิดจากสมาชิกในกลุ่ม 2-3 คน รู้จักและมีความคุ้นเคยกันมาก่อนหน้าการเข้าร่วมในกลุ่ม ถึงแม้ว่าจะมาจากต่างสาขาวิชาแต่สมาชิกกลุ่มก็มีการพูดคุยและเล่นกันในระหว่างการดำเนินกลุ่ม ประกอบกับสิ่งของที่ใช้เป็นอุปกรณ์ในการดำเนินกลุ่มของเทคนิคสิ่งแทนฉัน ผู้นำกลุ่มไม่ได้เก็บออกจากกลุ่มในขณะที่สมาชิกคนอื่นกำลังเล่าเรื่องราวต่างๆ ของตนเอง จึงทำให้สมาชิกบางคนให้ความสนใจและเล่นกับสิ่งของที่ใช้ในการดำเนินกลุ่ม ส่งผลให้เพื่อนสมาชิกที่กำลังเล่าเรื่องราวไม่ได้รับความใส่ใจจากการเล่าเรื่องราว และสมาชิกกลุ่มไม่ได้รับฟังกับเรื่องราวที่เพื่อนสมาชิกคนอื่นพูด ซึ่งจากประเด็นดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของจาคอบส์ (Jacobs, 2012: Online) ได้กล่าวเกี่ยวกับประเด็นปัญหาของการดำเนินการให้คำปรึกษากลุ่มว่า ข้อผิดพลาดที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการให้คำปรึกษา คือ การที่ผู้ให้คำปรึกษาและสมาชิกกลุ่มขาดความสนใจหรือใส่ใจรับฟังเรื่องราวของสมาชิกกลุ่มที่กำลังพูด ทำให้ประสิทธิผลของการให้คำปรึกษาลดลง และอาจเกิดสัมพันธภาพที่ไม่ดีในการให้คำปรึกษากลุ่ม

ผลการใช้เทคนิคอัลบั้มเพลงชีวิต พบว่า คะแนนสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นหลังการทดลองของกลุ่มทดลองเพิ่มสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความร่วมมือ ด้านการเปิดเผยตนเอง ด้านการสนับสนุนในกลุ่ม ด้านการแสดงความคิดและความรู้สึก และด้านการยอมรับสมาชิกเพิ่มสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านความใส่ใจ และด้านความรู้สึกสบายใจและไว้วางใจมีคะแนนหลังการทดลองเพิ่มสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งจากผลการวิจัยอาจกล่าวได้ว่าเทคนิคอัลบั้มเพลงชีวิตสามารถเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นได้ โดยเฉพาะในด้านการสนับสนุนในกลุ่ม และด้านการยอมรับสมาชิกที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับเทคนิคเชิงสร้างสรรค์อื่นๆ นอกจากนี้จากผลการวิจัยโดยการรายงานตนเองของสมาชิกกลุ่ม พบว่า

สมาชิกกลุ่ม *"ได้รับรู้ความใส่ใจจากเพื่อนในกลุ่ม"*

สมาชิกกลุ่ม *"ได้เปิดเผยตนเอง ซึ่งโดยปกติเป็นคนที่ไม่ชอบบอกความรู้สึกหรือเรื่องราวของตนเองให้คนอื่นฟัง รู้สึกสบายใจในการพูดคุย ได้ระบายเรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง อีกทั้งได้รับมุมมองความคิดที่เป็นประโยชน์จากเพื่อนๆ ในกลุ่ม"*

สมาชิกกลุ่ม *"กิจกรรมนี้ทำให้รู้สึกสบายใจ สะดวกใจ และกล้าที่จะเล่าเรื่องราวของตนเองให้เพื่อนและผู้นำกลุ่มฟัง"*

สมาชิกกลุ่ม *"ได้รู้จักเพื่อนในกลุ่มมากขึ้น รับรู้แง่มุม ความคิดต่างๆ ทั้งที่เราไม่รู้จักกัน แต่ก็สามารถเล่าเรื่องราวให้ฟังได้"* ดังนั้นจากผลการวิจัยโดยการรายงานตนเองของสมาชิกกลุ่มแสดงให้เห็น

ว่าเทคนิคอัลบั้มเพลงชีวิตสามารถเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นได้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้วิจัยพัฒนาเทคนิคอัลบั้มเพลงชีวิตโดยมีฐานแนวคิดจากการใช้วิธีการศิลปะและวิธีการด้านดนตรีบูรณาการเข้าด้วยกันจึงทำให้เกิดประสิทธิผล และทำให้สมาชิกกลุ่มได้แสดงออกความคิด ความรู้สึกโดยผ่านการออกแบบปกซีดีของตนเองได้อย่างอิสระ สามารถเลือกบทเพลงที่สะท้อนถึงความคิด ความรู้สึก หรือความเป็นตัวเองออกมาได้ ประกอบกับสมาชิกกลุ่มเป็นช่วงวัยรุ่นที่มีความเหมาะสมอย่างมากกับการใช้เทคนิคทางด้านดนตรี จึงทำให้สามารถเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มได้ ดังแนวคิดของครูว์ (Crew, 2013: Online) กล่าวว่า เทคนิคการใช้ดนตรีในการให้คำปรึกษาสามารถใช้ได้กับทุกเพศ ทุกวัย นอกจากช่วยพัฒนาการเรียนรู้ การสร้างความภาคภูมิใจในตนเอง ความรู้สึกผ่อนคลาย ยังทำให้เกิดสัมพันธภาพที่เอื้ออำนวยต่อการให้คำปรึกษาได้อีกด้วย อีกทั้งยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของเบรดเลย์ และคณะ (Bradley & Others, 2008: 44) ที่ศึกษาผลการใช้เทคนิคการแสดงออกในการให้คำปรึกษา โดยใช้เทคนิคศิลปะและดนตรี ผลจากการศึกษาพบว่า เทคนิคศิลปะและดนตรีสามารถช่วยให้ผู้รับคำปรึกษาปรับกรอบแนวคิดของตนเอง และกระตุ้นการแสดงอารมณ์ มุมมองความคิดของตนเองออกมา ตลอดจนเกิดความเข้าใจตนเองเกี่ยวกับประเด็นปัญหา ประสบการณ์ในชีวิตของตนเองได้อย่างลึกซึ้ง นอกจากนี้จากงานวิจัยของสไลเตอร์ (Slyter, 2012: 22) ได้ศึกษาเรื่องการให้คำปรึกษาแบบสร้างสรรค์สำหรับวัยรุ่นภาวะโศกเศร้า กลุ่มตัวอย่างเป็นวัยรุ่นที่อยู่ในสภาวะเสียใจหรือมีความโศกเศร้าจากการสูญเสียบุคคลที่รัก (Grieving a death loss) โดยใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ในการให้คำปรึกษา ประกอบด้วย การใช้ศิลปะ (Art) การใช้ดนตรี (Music) การใช้ภาพทางศิลปะที่สามารถให้ผู้รับคำปรึกษาสามารถมองเห็นได้ (Visual art) ผลจากการศึกษาพบว่า การใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์สามารถช่วยให้ผู้เข้ารับคำปรึกษารักษาสภาพการเชื่อมโยงกับบุคคลที่สูญเสียได้อย่างชัดเจน และส่งเสริมความเกี่ยวข้องของการทำพิธีทางศาสนาได้อย่างมีความหมาย ทำให้ลดสภาวะความเสียใจและโศกเศร้าจากการสูญเสีย อีกทั้งมิทเชล จอห์นสัน และลันไดร์ (Mitchell, Johnson, & Landry, 2014: Online) ที่กล่าวว่าเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้องกับการใช้ดนตรีว่าสามารถเอื้อให้ผู้รับคำปรึกษาได้สื่อสาร บอกเล่าเรื่องราวของตนเองไม่ว่าจะเป็นสิ่งที่เป็นความรู้สึกผิด (Guilt) หรือเรื่องน่าอับอาย (Shame) การปลดปล่อยอารมณ์ ความรู้สึก (Unlocks emotion and feeling) สร้างความร่วมมือ (Collaborative) และสัมพันธภาพเชิงบวก (Positive relationships) ในการให้คำปรึกษาได้

ผลการใช้เทคนิคเกมกระดานบอกเล่าเก้าสิบ พบว่า คะแนนสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นทุกด้านหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง โดยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ยกเว้นด้านการสนับสนุนในกลุ่มที่พบว่า คะแนนสูงขึ้นอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้เนื่องจากคะเฉลี่ยก่อนการทดลองในด้านนี้ของกลุ่มทดลองอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยสูงถึง 3.92 จึงทำให้คะแนนด้านนี้ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาจากผลคะแนนหลังการทดลอง พบว่า กลุ่มทดลองมีคะแนนเพิ่มขึ้นโดยมีค่าเฉลี่ย 4.25 อีกทั้งเมื่อนำไปเปรียบเทียบรายด้านกับกลุ่มควบคุม พบว่า ในด้านการสนับสนุนในกลุ่มของกลุ่มทดลองมีคะแนนหลังการทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งจากผลการวิจัยอาจกล่าวได้ว่า

เทคนิคเกมกระดานบอกเล่าเก้าสิบนี้เป็นเทคนิคที่สามารถเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นได้ อีกทั้งจากการตอบแบบรายงานตนเองของสมาชิกกลุ่มทั้ง 8 กลุ่ม พบว่า เทคนิคเกมกระดานบอกเล่าเก้าสิบมีผลประเมินของเทคนิคที่สร้างความพึงพอใจมากที่สุดจากทั้ง 8 เทคนิค โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.83 ซึ่งสมาชิกกลุ่มได้รายงานตนเองในด้านความพึงพอใจของการเข้าร่วมเทคนิคเกมกระดานบอกเล่าเก้าสิบ พบว่า

สมาชิกกลุ่ม : *"ชอบเทคนิคนี้มากเพราะเป็นเกมที่สามารถสร้างความสัมพันธ์ให้กับสมาชิกในกลุ่มได้เป็นอย่างดี"*

สมาชิกกลุ่ม : *"ได้แสดงความคิดเห็น และมีการให้กำลังใจซึ่งกันและกันในกลุ่ม"*

สมาชิกกลุ่ม : *"เกมกระดานบอกเล่าเก้าสิบช่วยทำให้รู้สึกอยากพูด อยากแสดงความคิดเห็น ชอบคำถามต่างๆ ในการ์ดเกมที่ใช้ในการเปิดประเด็นถามคำถามทำให้รู้สึกกล้าที่จะพูดหรือแสดงความคิดเห็นได้มากขึ้น"*

สมาชิกกลุ่ม : *"รู้สึกสนุก มีอะไรหลายๆ อย่างที่มากกว่าแค่การเล่นเกม ทำให้ตัวเองตั้งใจและสนใจกลุ่มตลอดเวลา ไม่น่าเบื่อ รู้สึกอยากร่วมกิจกรรมให้นานกว่านี้"*

สมาชิกกลุ่ม : *"ชอบกิจกรรมนี้มาก ทำให้ตนเองได้รู้จักเพื่อนใหม่ ได้รับรู้สิ่งที่เพื่อนในกลุ่มคิดและได้รับมุมมองชีวิตจากเพื่อนที่ได้เสนอแนะในกลุ่ม"*

สมาชิกกลุ่ม : *"เทคนิคนี้ทำให้สามารถบอกเรื่องราวของตนเองได้ (ซึ่งทั้งที่จริงไม่อยากบอก แต่บอกไปเอง ตอบตามคำถามที่อยู่ในการ์ด)"*

นอกจากนี้จากผลการรายงานตนเองเกี่ยวกับประโยชน์หรือประสบการณ์ที่ดีที่ได้รับจากเทคนิคบอกเล่าเก้าสิบ

สมาชิกกลุ่ม : *"ได้รับรู้มุมมองจากเพื่อนในกลุ่ม มีความเข้าใจตนเองมากขึ้น"*

สมาชิกกลุ่ม : *"ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและมุมมองใหม่ๆ จากเพื่อนในกลุ่ม ทำให้เข้าใจความรู้สึกเพื่อนมากขึ้น"*

สมาชิกกลุ่ม : *"ได้รับรู้ว่าแต่ละคนมีปัญหาไม่เหมือนกัน ประทับใจจากความคิด ความรู้สึกและมุมมองของเพื่อนในกลุ่ม ทำให้ตนเองกล้าพูด กล้าแสดงความคิดเห็น กล้าบอกความรู้สึกของตนเองที่ไม่เคยบอกใคร"*

สมาชิกกลุ่ม : *"ได้รู้มุมมองความคิดของตนเอง คำถามบางคำถามทำให้เราได้ฉุกคิดว่าเราคิดหรือรู้สึกอย่างไรกันแน่ และรู้สึกประทับใจกับการเข้ากลุ่ม ซึ่งสังเกตได้จากการนั่งรอเพื่อนก่อนเข้าร่วมกลุ่ม โดยที่เราเป็นคนไม่กล้าพูดคุยกับเพื่อน เพราะเราไม่รู้จักกันมาก่อน แต่เมื่อได้ทำกิจกรรมทำให้เราได้พูดคุยกัน ได้แสดงความคิดเห็นร่วมกันในกลุ่ม"*

ดังนั้นจากผลการวิจัยอาจกล่าวได้ว่าเทคนิคเกมกระดานบอกเล่าเก้าสิบ เป็นเทคนิคที่มีประสิทธิภาพที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดมูโร และคอทแมน (Muro & Kottman, 1995: 161) ที่กล่าวว่า การใช้เทคนิคการเล่นเกมในการให้คำปรึกษาเป็นวิธีการที่ช่วยในการสื่อสารและทำให้เกิดความร่วมมือของผู้รับคำปรึกษาได้อย่างเป็นธรรมชาติ อีกทั้งก่อให้เกิดบรรยากาศที่ดีในการให้คำปรึกษา และยังสอดคล้องกับการวิจัยของ

สวิเดอร์กา และคณะ (Sviderska & Others, 2013: 413 - 415) ที่ศึกษาการใช้เกมกระดานต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของนักศึกษาแพทย์ พบว่า เทคนิคเกมกระดานช่วยทำให้กลุ่มตัวอย่างเกิดการเรียนรู้ การสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ เกิดประโยชน์ ความสนุกและสร้างความสนใจในการเรียนรู้ของสมาชิกกลุ่มได้เป็นอย่างดี อีกทั้งสอดคล้องกับการวิจัยของสตาร์ ฮิลเบอร์ลิงค์ และวิซเซอร์ (Staa, Hilberink, & Visser, 2010: 324 - 331) ได้ศึกษาการใช้เกมกระดานเป็นสิ่งเร้าเรื่องสุขภาพทางเพศของวัยรุ่น ผลจากการศึกษาพบว่า เทคนิคเกมกระดานสามารถกระตุ้นการสื่อสารด้านเพศกับกลุ่มวัยรุ่นและเป็นเครื่องมือสำหรับการให้คำปรึกษาที่พัฒนาการสื่อสารเรื่องเพศ ตลอดจนความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดของวัยรุ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังเป็นไปในทิศทางเดียวกับแนวคิดของครอคเกอร์ และวโรเบิลสกี (Crocker & Wrobleski, 1975: 453 - 455) ที่สนับสนุนผลการวิจัย โดยได้กล่าวถึงการใช้เทคนิคเกมในการให้คำปรึกษาว่า เทคนิคเกมถูกออกแบบขึ้นเพื่อใช้ประโยชน์ในการให้คำปรึกษา และการใช้เทคนิคเกมเปรียบเสมือนแบบทดสอบที่ทำให้ได้ฉายภาพตนเอง (Projective test) ออกมา ทำให้ผู้รับคำปรึกษาบอกเรื่องราวของตนเอง และรู้สึกสนุกสนาน (Playfulness) สร้างบรรยากาศที่รู้สึกปลอดภัยและไว้วางใจ (Create safe and permissive climate) ตลอดจนก่อให้เกิดสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษาได้เป็นอย่างดี

วัตถุประสงค์ย่อยข้อที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นหลังการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองที่ได้รับเทคนิคเชิงสร้างสรรค์และกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้รับการจัดกระทำใดๆ

ผลจากการเปรียบเทียบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นหลังการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองที่ได้รับเทคนิคเชิงสร้างสรรค์และกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้รับการจัดกระทำใดๆ พบว่า กลุ่มทดลองที่ได้รับเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ทั้ง 8 กลุ่ม มีคะแนนสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย ทั้งนี้เป็นเพราะว่าเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ทั้ง 8 เทคนิคที่ใช้กับกลุ่มทดลองทั้ง 8 กลุ่มนั้นเป็นเทคนิคที่ผู้วิจัยได้พัฒนาจากเทคนิคทางการให้คำปรึกษาที่ใช้ในการสร้างสัมพันธภาพในการให้คำปรึกษากลุ่ม ไม่ว่าจะเป็นด้านความใส่ใจ ด้านความร่วมมือ ด้านการเปิดเผยตนเอง ด้านการสนับสนุนในกลุ่ม ด้านการสร้างความรู้สึกสบายใจและไว้วางใจ ด้านการแสดงความคิดและความรู้สึก และการยอมรับสมาชิก ประกอบกับการประยุกต์แนวคิดพื้นฐานของการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์จากแนวคิดเชิงจิตวิทยาทั้งสิ้น ดังที่มูโรและคอทแมน (Muro & Kottman, 1995: 180 – 187) ได้อธิบายว่า เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ได้รับการพัฒนามาจากแนวคิดเชิงจิตวิทยาที่หลากหลายที่สามารถใช้ในการให้คำปรึกษา เช่น วิธีการทางด้านพลวัตทางจิต (Psychodynamic Approach) ซึ่งได้นำเทคนิคเกมกระดานในการใช้จิตบำบัดในกลุ่มเด็ก และการบำบัดแบบปล่อยเป็นอิสระ (Release Therapy) ได้ประยุกต์ใช้อุปกรณ์ในการให้คำปรึกษา ไม่ว่าจะเป็น สื่อ (Media) ตุ๊กตา (Doll) ของเล่น (Toys) และเกม (Game) เป็นต้น นอกนี้ยังมีแนวคิดการบำบัดโดยการเล่นแบบจุง (Jungian Play Therapy) มีเทคนิคที่สำคัญ คือ การวาดภาพ การจินตนาการ การสร้างจินตนาการเกี่ยวกับตัวละครหรือสัญลักษณ์บางอย่างเพื่อใช้ในการอธิบายถึงตัวตนของผู้รับคำปรึกษา ในทำนองเดียวกันกับแนวคิดของ

การบำบัดโดยการใช้กิจกรรม (Activity Therapy) ไม่ว่าจะเป็นการใช้เกม (Game) การเล่นอย่างอิสระ (Free play) การเคลื่อนไหว (Movement) การแสดงละคร (Drama) ดนตรี (Music) ศิลปะ (Art) หรือกิจกรรมอื่นๆ (Other activities) ซึ่งแนวคิดเชิงจิตวิทยาที่กล่าวมานั้นล้วนแล้วแต่เป็นฐานคิดสำคัญในการสร้างเครื่องมือหรืออุปกรณ์สำหรับการให้คำปรึกษาเชิงสร้างสรรค์ทั้งสิ้น ดังนั้นจากแนวคิดต่างๆ ที่อ้างอิงมาในข้างต้นแสดงให้เห็นว่า เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ต่างๆ จะมีอุปกรณ์หรือสื่อต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการให้คำปรึกษา โดยเทคนิคเหล่านี้จะส่งเสริมให้ผู้รับคำปรึกษามีปฏิสัมพันธ์กับการทำกิจกรรม และก่อให้เกิดความสนใจในการร่วมมือในการรับคำปรึกษาในกลุ่มได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับชิมเมล และจาคอบส์ (Schimmel & Jacobs, 2011: 2) ที่กล่าวว่า เทคนิคเชิงสร้างสรรค์เป็นเทคนิคที่เสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ ดึงดูดความสนใจ และช่วยให้เกิดสัมพันธภาพได้อย่างรวดเร็ว เนื่องจากเทคนิคสร้างสรรค์จะมีความเป็นรูปธรรมและสามารถทำให้ผู้รับคำปรึกษาได้มองเห็น ได้ยิน และเรียนรู้ผ่านการกระทำหรือการได้รับประสบการณ์ (Experiential learning) จึงทำให้เทคนิคเหล่านี้ เป็นวิธีการหนึ่งที่มีความสำคัญที่สามารถนำไปใช้ในการให้คำปรึกษาทั้งแบบกลุ่มและรายบุคคลได้ อีกทั้งยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของเบล และคณะ (Bell & Others, 2014: 399) ที่ศึกษาเรื่องการเสริมสร้างการตระหนักรู้ในตนเองโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์เชิงสร้างสรรค์ โดยใช้การเล่นเป็นพื้นฐาน ผลจากการศึกษาพบว่า เทคนิคเชิงสร้างสรรค์สามารถใช้เป็นนวัตกรรมสำหรับผู้ให้คำปรึกษาเพื่อส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ การสนับสนุน การเชื่อมความสัมพันธ์ และความร่วมมือในการให้คำปรึกษาได้เป็นอย่างดี อีกทั้งจากแนวคิดของเกลดดิ้ง (Gladding, 2008: 97) ยังได้กล่าวว่า เทคนิคเชิงสร้างสรรค์เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญในการให้คำปรึกษาที่มีประโยชน์อย่างมาก รวมถึงก่อให้เกิดประสิทธิผลในการให้คำปรึกษาได้อีกด้วย ทั้งนี้เทคนิคต่างๆ ที่ใช้ในการให้คำปรึกษาล้วนแล้วแต่ได้รับการพัฒนาจากทฤษฎีการให้คำปรึกษา และทักษะสำหรับการให้คำปรึกษาทั้งสิ้น

จากผลการวิจัยของการพัฒนาเทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น พบว่า เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ที่มีประสิทธิภาพสูงในการสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นมากที่สุด คือ เทคนิคเกมกระดานบอกเล่าเก้าสิบ เนื่องจากผลของการวิจัยพบว่า สัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นโดยรวมและรายด้านทุกด้านมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ประกอบกับการพิจารณาจากผลจากการประเมินโดยการรายงานตนเองด้านความพึงพอใจต่อเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ คะแนนเฉลี่ยของความพึงพอใจในการได้รับเทคนิคเกมกระดานบอกเล่าเก้าสิบ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเมื่อเทียบกับทั้ง 8 เทคนิค ทั้งนี้ด้วยเหตุผลที่ว่าเทคนิคเกมกระดานบอกเล่าเก้าสิบเป็นเทคนิคที่ถูกออกแบบบนพื้นฐานของแนวคิดวิธีการเล่นและเกม (Play and Game method) โดยใช้เทคนิคเกมกระดาน (Board game) และวิธีการเคลื่อนไหว (Movement method) การใช้เทคนิคการแสดงละคร (Drama technique) เป็นฐานคิดสำคัญในการออกแบบและพัฒนาเทคนิคขึ้น จึงทำให้สมาชิกกลุ่มได้รับความสนุกสนาน เพลินเพลิน พร้อมกับการได้แสดงความคิด ความรู้สึก และเปิดเผยตนเองในเรื่องราวที่เป็นความไม่สบายใจออกมาในกลุ่ม อีกทั้งยังได้รับการให้ข้อมูลย้อนกลับและกำลังใจจากเพื่อนสมาชิกในกลุ่มด้วย ดังนั้นเทคนิคเกมกระดาน

บอกเล่าเก้าสิบจึงเป็นเทคนิคที่มีความโดดเด่นเป็นอย่างมากสำหรับเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ทั้ง 8 เทคนิค และสามารถเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นได้อย่างมีประสิทธิผล สอดคล้องกับแนวคิดของวอลริง (Walling, 1979: 250) ได้อธิบายเกี่ยวกับการใช้เทคนิคเกมกระดานในการให้คำปรึกษาว่า เป็นเทคนิคที่สร้างประสบการณ์การมีส่วนร่วม (Participation experiences) และยังส่งเสริมให้เกิดการได้เรียนรู้เกี่ยวกับตนเอง (Knowing oneself) การเปิดเผยตนเอง (Self-disclosure) และการสร้างความไว้วางใจ (Trust) ตลอดจนกระตุ้นการสื่อสาร การแสดงความคิด ความรู้สึกอันนำไปสู่การเข้าใจผู้อื่นด้วย อีกทั้งยังสร้างความสนุกสนานในระหว่างการให้คำปรึกษากลุ่ม นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของโกเตย์ (Gotay, 2013: 151) ได้ศึกษาการเสริมสร้างการตระหนักรู้ทางอารมณ์ของวัยรุ่นกลุ่มเสี่ยงโดยผ่านการเล่น ซึ่งเทคนิคสร้างสรรค์ที่ใช้เป็นเครื่องมือในการให้คำปรึกษา คือ การ์ดเกม UNO ผลจากการศึกษาพบว่า วัยรุ่นสามารถระบุอารมณ์ของตนเองได้และตอบสนองกับอารมณ์ที่มีความซับซ้อนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นไปในทิศทางเดียวกับผลการวิจัยของซัลมินา ธิฮาโนวา และเชอร์นายา (Salmina, Tihanova, & Chernaya, 2011: 56) ที่ศึกษาเรื่องการสร้างการพัฒนาหลักสูตรโดยใช้กระดานเกม ผลจากการวิจัยพบว่า เทคนิคกระดานเกมสามารถทำให้เกิดทักษะในการสื่อสาร การทำงานร่วมกันในกลุ่ม และสัมพันธภาพที่ดีในกลุ่มได้

อย่างไรก็ตามการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ทั้ง 8 เทคนิค อาจมีข้อจำกัดสำหรับบางเทคนิคในการพัฒนาสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นในบางด้าน โดยเฉพาะในด้านการยอมรับสมาชิกที่พบว่า เทคนิคบอลพิศวง เทคนิคศิลปะของฉัน และเทคนิคสิ่งแทนฉันที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้เนื่องจากการทำให้เกิดการยอมรับสมาชิกกลุ่มที่มีความหลากหลายไม่ว่าจะเป็นเพศ การศึกษา ภูมิหลังที่แตกต่างกันนั้นต้องใช้ระยะเวลาในการพัฒนาพอสมควร ซึ่งอาจจำเป็นต้องมีการใช้เวลามากกว่าการพบกันเพียงแค่ครั้งเดียว หรือสำหรับการให้คำปรึกษากลุ่ม การยอมรับสมาชิกกลุ่มอาจเกิดขึ้นหลังจากการเข้ากลุ่มไปแล้วที่มีการพบกันมากกว่า 3 หรือ 4 ครั้ง ดังนั้นจึงเป็นเรื่องปกติสำหรับการพบกันในครั้งแรกของการให้คำปรึกษาที่สัมพันธภาพเชิงบวกด้านการยอมรับสมาชิกจะไม่เกิดขึ้นหรือเกิดขึ้นในระดับต่ำ ซึ่งสอดคล้องทัศนะของไคลน์ (Kline, 2003: 51) ได้กล่าวว่า การไม่ยอมรับสมาชิกกลุ่มหรือความขัดแย้งในกลุ่ม เป็นสิ่งที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ในการให้คำปรึกษากลุ่ม อีกทั้งทรอทเซอร์ (Trotzer, 1999: 124 -126) ได้สนับสนุนประเด็นดังกล่าว โดยอธิบายว่าการทำให้สมาชิกเกิดการยอมรับคนอื่นๆ ในกลุ่มได้นั้นต้องเกิดจากการที่สมาชิกกลุ่มมีความรู้สึกปลอดภัยและไว้วางใจกลุ่ม ซึ่งอาจเป็นไปได้ว่าไม่สามารถเกิดขึ้นในการพบกันครั้งแรกของการเข้าร่วมการให้คำปรึกษากลุ่ม โดยสิ่งสำคัญที่จะทำให้เกิดการยอมรับผู้อื่นในกลุ่มได้นั้น สมาชิกกลุ่มจะต้องมีการเปิดเผยตนเอง การให้ข้อมูลย้อนกลับ การสร้างความใกล้ชิด ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม การเรียนรู้ที่จะยอมรับตนเองและการเรียนรู้ที่จะยอมรับผู้อื่น

ข้อสังเกตอีกประการหนึ่งจากผลการวิจัย พบว่า การดำเนินการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ที่ส่งผลสำหรับการเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า ผู้ให้คำปรึกษาที่ทำหน้าที่เป็นผู้นำกลุ่มต้องมีทักษะการให้คำปรึกษากลุ่มควบคู่กับการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ด้วย ซึ่งเทคนิคส่วนใหญ่ที่ใช้ในการดำเนินการให้คำปรึกษากลุ่มของ

การวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ เทคนิคการถามคำถาม เทคนิคการสะท้อนความรู้สึก เทคนิคการทวนความ เทคนิคการสรุปความ เทคนิคการฟัง เทคนิคการเอื้ออำนวย เทคนิคการให้กำลังใจ เทคนิคการแสดงความเห็นอกเห็นใจ เทคนิคการเสนอแนะ และเทคนิคการให้ข้อมูลย้อนกลับ ซึ่งแต่ละเทคนิคที่กล่าวมานั้นเป็นพื้นฐานสำคัญและมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะช่วยให้การดำเนินการให้คำปรึกษากลุ่มเกิดประสิทธิผลและประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดได้ ดังที่ทรอทเซอร์ และคอเรย์ (Trotzer, 1999: 161 – 171; Corey, 2004: 47 - 50) ได้กล่าวว่า การดำเนินการให้คำปรึกษากลุ่มที่ประสบความสำเร็จนั้น ผู้นำกลุ่มต้องมีทักษะพื้นฐานที่ใช้ในการดำเนินการกลุ่ม ได้แก่ ทักษะการฟังอย่างตั้งใจ (Active listening skill) ทักษะการทวนความ (Restating skill) ทักษะการถามคำถาม (Questioning skill) ทักษะการสรุปความ (Summarizing skill) ทักษะการตีความ (Interpretation skill) ทักษะการสะท้อนความรู้สึก (Reflection of feeling skill) ทักษะการสนับสนุน (Suportive skill) ทักษะการเห็นอกเห็นใจ (Empathy skill) ทักษะการเอื้ออำนวย (Facilitating skill) ทักษะการเสนอแนะ (Suggestion skill) และทักษะการเปิดเผยตนเอง (Self – disclosure skill) ดังนั้นจากประเด็นดังกล่าวจะเห็นได้ว่า แม้ว่าเทคนิคเชิงสร้างสรรค์จะมีประสิทธิภาพที่ทำให้เกิดสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นได้ แต่ก็ยังต้องอาศัยเทคนิคการให้คำปรึกษากลุ่มในการดำเนินการควบคู่กัน เพราะเทคนิคเชิงสร้างสรรค์นั้นเป็นเพียงแค่กิจกรรมที่เป็นสื่อในการเอื้ออำนวยกับการเชื่อมสัมพันธ์กับตัวผู้รับคำปรึกษา สอดคล้องกับแนวคิดของเพลเฮมและสเตซี่ (Pelham & Stacey, 2007: 17 - 41) ได้กล่าวว่า เทคนิคเชิงสร้างสรรค์เปรียบเสมือนสะพาน (Acting as a bridge) ที่ใช้ในการเชื่อมต่อไปสู่ผู้รับคำปรึกษาที่ผู้นำกลุ่มต้องอาศัยทักษะพื้นฐานในการให้คำปรึกษากลุ่มประกอบด้วย ไม่ว่าจะเป็นทักษะการติดตาม (Tracking skill) ทักษะการสะท้อน (Reflecting skill) ทักษะการทวนความ (Paraphrasing skill) ทักษะการมุ่งประเด็นสำคัญ (Focusing skill) ทักษะการตอบสนองด้วยความเห็นอกเห็นใจ (Empathic responding skill) และทักษะการตอบสนองต่อเรื่องราวที่ผู้รับคำปรึกษาบอกผ่านเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ได้อย่างทันทีทันใด (Immediacy skill) เป็นไปในทิศทางเดียวกับแนวคิดของโรเวนสไตน์ (Lowenstein, 2007: Online) ที่กล่าวว่าการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ผู้ให้คำปรึกษาต้องตระหนักเสมอว่า เทคนิคเชิงสร้างสรรค์เป็นกิจกรรมที่ไม่ใช่เป็นการให้คำปรึกษาหลัก แต่เป็นเพียงเทคนิควิธีการหรือเครื่องมือที่เอื้ออำนวยต่อกระบวนการดำเนินการให้คำปรึกษา หรือช่วยทำให้ทำลายอุปสรรคที่ขัดขวางกระบวนการให้คำปรึกษา (Break through the resistive barrier) ดังนั้นผู้ให้คำปรึกษาจึงไม่ควรให้ความสำคัญกับตัวกิจกรรมมากเกินไปและควรมุ่งให้ความสำคัญกับประเด็นที่ว่าทำอย่างไรเทคนิคเชิงสร้างสรรค์นั้นจะสามารถใช้ในการเชื่อมต่อกับผู้รับคำปรึกษาและนำประเด็นปัญหาต่างๆ ของผู้รับคำปรึกษามาสู่การดำเนินการให้คำปรึกษาได้ นอกจากนี้แนวคิดของครอคเกอร์ และวโรเบิลสกี (Crocker & Wrobleski, 1975: 457) ที่อธิบายเกี่ยวกับการสนับสนุนประเด็นดังกล่าวว่า เทคนิคเชิงสร้างสรรค์เป็นเพียงสื่อหรือสิ่งที่ช่วยสนับสนุนการให้คำปรึกษา ซึ่งไม่ใช่ยาครอบจักรวาล (Creative technique: An aid not a panacea) ที่จะช่วยให้ผู้รับคำปรึกษาแก้ปัญหาหรือมีการเปลี่ยนแปลงตนเองได้ เพียงแต่เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ทำหน้าที่ในการที่จะเข้าถึงข้อมูลและมุ่งประเด็นที่เกี่ยวข้องกับจิตใจของผู้รับคำปรึกษา ดังนั้นสรุปได้ว่าเทคนิคพื้นฐานของการให้คำปรึกษายังคงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญในการดำเนินการช่วยเหลือผู้รับ

คำปรึกษาในการให้คำปรึกษา เพียงแต่หากผู้ให้คำปรึกษากลุ่มสามารถใช้ควบคู่กับเทคนิคเชิงสร้างสรรค์จะช่วยทำให้สัมพันธภาพเชิงบวกของการให้คำปรึกษากลุ่มเกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

กล่าวโดยสรุปเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ทั้ง 8 เทคนิคที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นในครั้งนี้สามารถเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นได้ โดยเฉพาะในด้านความร่วมมือ ด้านการเปิดเผยตนเอง ด้านความรู้สึกสบายใจและไว้วางใจ และด้านแสดงความคิดและความรู้สึกได้เป็นอย่างดี นอกจากนั้นยังช่วยเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในด้านความใส่ใจ ด้านการสนับสนุนในกลุ่ม และด้านการยอมรับสมาชิกได้อีกด้วย แต่อย่างไรก็ตามเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมาทั้ง 8 เทคนิคนี้ มีวัตถุประสงค์พัฒนาขึ้นเพื่อใช้เป็นกิจกรรมหรือเครื่องมือเพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกที่เอื้อต่อการทำให้การดำเนินการให้คำปรึกษากลุ่มนั้นได้รับผลทางบวก (Positive group counseling experience results) เป็นสำคัญ ดังนั้นการใช้ทักษะหรือเทคนิคการให้คำปรึกษาต่างๆ จึงเป็นสิ่งที่สำคัญและมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องใช้ควบคู่กันกับเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ทั้ง 8 เทคนิค

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลการวิจัยในครั้งนี้ สามารถนำไปปรับใช้ได้ ดังประเด็นต่อไปนี้

1.1 แบบสอบถามสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นเป็นเครื่องมือที่สามารถนำไปใช้เพื่อวัดสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นได้ เนื่องจากมีความเที่ยงตรงในระดับสูง และกลุ่มเป้าหมายของการวิจัยเป็นกลุ่มวัยรุ่น จึงสามารถนำไปใช้วัดสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษาวัยรุ่นได้

1.2 เทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น สามารถนำไปใช้ในการสร้างสัมพันธภาพในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นได้ทั้งในระยะเริ่มต้น หรือระยะดำเนินการหรือระยะยุติการให้คำปรึกษากลุ่มได้ แต่อย่างไรก็ตามผู้ที่จะนำเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ทั้ง 8 เทคนิคไปใช้ในการให้คำปรึกษากลุ่มควรมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการให้คำปรึกษากลุ่มเป็นอย่างดี โดยเฉพาะจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีทักษะพื้นฐานของการให้คำปรึกษากลุ่มในการใช้ควบคู่กับเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ ประกอบด้วย ทักษะการตั้งคำถาม ทักษะการสะท้อนความรู้สึก ทักษะการตีความ ทักษะการสอบซัก ทักษะการสรุปความ ทักษะการให้กำลังใจ ทักษะการเอื้ออำนวย ทักษะการให้ข้อเสนอหรือข้อมูลย้อนกลับ เป็นต้น

1.3 เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ทั้ง 8 เทคนิคสามารถนำไปใช้ในการให้คำปรึกษากลุ่มกับวัยรุ่นที่มีปัญหาต่างๆ ได้ ไม่ว่าจะเป็นประเด็นปัญหาที่เกี่ยวกับความภาคภูมิใจในตนเอง การตั้งเป้าหมายในชีวิต และการระบายความรู้สึกค้างคาใจกับวัยรุ่น เพราะเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ที่พัฒนาขึ้นนี้สามารถใช้เป็นเทคนิคที่เอื้อต่อการการเปิดเผยตนเองทั้งเรื่องราวด้านบวกและด้านลบ การสร้างความร่วมมือของสมาชิกในการดำเนินการกลุ่ม ตลอดจนกระตุ้นการแสดงความคิดและความรู้สึกในการให้คำปรึกษากลุ่มได้เป็นอย่างดี

1.4 การใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น ควรใช้เทคนิคสิ่งแทนฉันร่วมกับเทคนิคเชิงสร้างสรรค์อื่นๆ ได้แก่ เทคนิคบอลพิศวง เทคนิคกวีชีวิต ข้อคิด คำคม เทคนิคคำพยากรณ์ และเทคนิคเกมกระดานบอกเล่าเก้าสิบ ซึ่งหากสามารถใช้เทคนิคดังกล่าวร่วมกันจะช่วยเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในด้านความใส่ใจได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

1.5 เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ทั้ง 8 เทคนิคสามารถใช้เป็นเทคนิคในการให้คำปรึกษาสำหรับระยะเริ่มต้นการดำเนินการให้คำปรึกษากลุ่มได้ (สำหรับการพบกันในครั้งแรก) เพราะเนื่องจากเป็นเทคนิคที่เสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่ม ยังมุ่งเสริมสร้างความรู้สึกสบายใจและไว้วางใจในการให้คำปรึกษากลุ่มได้

1.6 ในการดำเนินการให้คำปรึกษากลุ่ม การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพเป็นสิ่งสำคัญ โดยการดำเนินการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ ควรมีพื้นที่ของห้องให้คำปรึกษาที่มีขนาดเหมาะสมกับการทำกิจกรรมต่างๆ การจัดให้มีการนั่งกับพื้น (มีเบาะรองนั่ง) จะช่วยให้การทำกิจกรรมเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ต่างๆ สามารถทำได้อย่างสะดวก และนอกจากนั้นการนั่งกับพื้นโดยมีเบาะรองจะช่วยทำให้สมาชิกกลุ่มรู้สึกผ่อนคลายและลดความรู้สึกอึดอัดในการเริ่มดำเนินการให้คำปรึกษากลุ่มได้

1.7 การใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์สำหรับเทคนิคศิลปะของฉัน เทคนิคนิตยสารของฉัน และเทคนิคอัลบั้มเพลงชีวิต ควรมีการขยายเวลาดำเนินการให้คำปรึกษากลุ่มจากเดิมใช้เวลา 1 ชั่วโมง 30 นาที เพิ่มระยะเวลาเป็น 2 ชั่วโมง ทั้งนี้เพราะสมาชิกกลุ่มจะสามารถใช้เวลาในการสร้างสรรค์งานศิลปะได้อย่างเต็มที่อย่างน้อย 30 นาที เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นของการใช้เทคนิคดังกล่าว

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ในการศึกษาครั้งต่อไป ควรมีการเปรียบเทียบการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ในการให้คำปรึกษากลุ่มกับเทคนิคการให้คำปรึกษากลุ่มแบบปกติ เพื่อศึกษาประสิทธิผลของเทคนิคเชิงสร้างสรรค์กับเทคนิคการให้คำปรึกษากลุ่มแบบปกติว่าเทคนิคหรือวิธีการใดสามารถเสริมสร้างสัมพันธภาพในการให้คำปรึกษากลุ่มได้มีประสิทธิผลกว่ากัน

2.2 ควรมีการศึกษากับกลุ่มประชากรที่เป็นวัยรุ่นระดับมัธยมศึกษาตอนต้น วัยรุ่นระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อศึกษาว่าเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ทั้ง 8 เทคนิคสามารถเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นได้หรือไม่

2.3 ควรมีการนำเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ไปใช้ในการให้คำปรึกษาแบบรายบุคคล เพื่อดูประสิทธิผลการใช้ว่าสามารถเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกได้หรือไม่

2.4 ควรมีการนำเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ทั้ง 8 เทคนิคมาบูรณาการเพื่อสร้างเป็นโปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่มที่ใช้ในการเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวก และมีการวัดสัมพันธภาพเชิงบวกก่อนและหลังการทดลอง ตลอดจนระยะหลังการติดตามผล เพื่อศึกษาผลของความแตกต่างและความคงทนของสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น

บรรณานุกรม

บัณฑิต อึ้งรังสี. (2555). **คำคมสำเร็จ Success Quotes to Inspire**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์เดอะพอยท์.

นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2537). **ความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้น (LISREL) สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ และพฤติกรรมศาสตร์**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นิรันดร์ จุลทรัพย์. (2551). **การแนะแนวเบื้องต้น.** พิมพ์ครั้งที่ 3. สงขลา: บริษัทนำศิลป์โฆษณาจำกัด.

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. (2553). "รูปแบบการให้คำปรึกษา," **สารานุกรมศึกษาศาสตร์ ฉบับพิเศษ 60 ปี 60 คำ ศรีนครินทรวิโรฒ.** กรุงเทพฯ: บริษัท สหมิตรพริ้นติ้ง แอนด์ พับลิชชิ่ง จำกัด.

ผ่องพรรณ ตรัยมงคลกูล, และสุภาพ ฉัตราภรณ์. (2553). **การออกแบบการวิจัย.** พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ยุทธ ไกยวรรณ์. (2554). **การวางแผนการทดลองสำหรับงานวิจัย.** กรุงเทพฯ: บริษัทพิมพ์ดีจำกัด

ศิริชัย กาญจนวาสี. (2548). **ทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิม.** พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศิริชัย กาญจนวาสี, ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์, และดิเรก ศรีสุโข. (2551). **การเลือกใช้สถิติที่เหมาะสมสำหรับการวิจัย.** พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศูนย์วิจัยสุขภาพกรุงเทพ เครือโรงพยาบาลกรุงเทพ. (2555). **วันสุขภาพจิตโลก และสถานการณ์สุขภาพจิตในปัจจุบัน.** ค้นคว้าจาก www.bangkokhealth.com วันที่ค้นข้อมูล 12 กันยายน 2559.

องอาจ นัยพัฒน์. (2554). **การออกแบบการวิจัย: วิธีการเชิงปริมาณ เชิงคุณภาพ และผสมผสานวิธีการ.** พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Abigail, I. M. (1996). Using board games in therapy with children. **International Journal of Play Therapy,** 5(2), 3-16.

Allen, R. (2006). **Assess Your Personality.** Wolverhampton: British Mensa Ltd.

Altman & Taylor. (2012). **Self-Disclosure in Interpersonal Communication.** Retrieved from http://interpersonal-compatibility.blogspot.com/2012/07/self-disclosure-in-interpersonal.html?m=1. Date 25 January 2016.

Archer, J. and Cross D. (2015). **The Power of Games in Therapy.** Retrieved www.annualschool.com. Date, 24 December 2015.

Bell, H. & Others. (2014). Enhancing self-awareness through creative experiential-learning play-based activities. **Journal of Creativity in Mental Health,** 9, 399 – 414.

Bochennek, K. & Others. (2007). More than mere games: A review of card and board games for medical education. **Medical Teacher**, 29, 941 – 948.

Bor, R. & Others. (2002). **Counseling in Schools**. London: SAGE Publications.

Bradley, J. L. & Others. (2008). The use of expressive techniques in counseling. **Journal of Creativity in Mental Health**, 3(1), 44 – 59.

Bradley, N. & Others. (2013). Creative approaches for promoting counselor self – care. **Journal of Creativity in Mental Health,** 8, 456 – 469.

Brazier, C. (2009). **Listen to the Other: A New Approach to Counseling and Listening Skills.** Washington: O Books.

Cankaya, C. Z. (2012). Reconsideration of the listening skills scale: Comparison of the listening skills of the students of psychological counseling and guidance in accordance with various variables. **Educational Sciences: Theory and Practice**, 12(4), 2370 – 2376.

Carruthers, E. (2014). Safety, connection, foundation: Single-session individual music therapy with adolescents. **Canadian Journal of Music Therapy,** 20 (2), 43 – 63.

Child, D. (2006). **The Essentials of Factor Analysis**. (3rd ed.) NewYork: Continuum.

Cheung, M. (2006). **Therapeutic Games and Guided Imagery : Tools for Mental Health and School Professionals Working with Children, Adolescents, and Their Families**. Chicago: Lyceum books, INC.

Coco, L. & Others. (2016). Group relationships in early and late sessions and improvement in interpersonal problems. **Journal of Counseling Psychology,** 63,(4). 419 – 428. Retrieved from www.http://dx.doi.org/10.1037/cou0000153. Date 18 October 2016.

Combs, W. A. & Gonzalez, M. D. (1994). **Helping Relationships: Basic Concepts for the Helping Professions.** (4th ed.) Boston: Allyn and Bacon.

Corey, G. (2004). **Theory and Practice of Group Counseling.** (6th ed.) Singapore: Thomson Brooks/Cole.

Corey, G. (2000). **Theory and Practice of Group Counseling.** (5th ed.) Singapore: Thomson Brooks/Cole.

Corey, S. M. & Corey, G. (2006). **Groups Process and Practice**. International Student Edition. (7th ed.). Singapore: Thomson Brooks/Cole.

Coery, S. M., Coery, G. & Corey, C. (2014). **Groups Process and Practice**. International Student Edition. (9th ed.) Singapore: Brooks/Cole CENGAGE learning.

Crew, K. (2013). **Creative Therapy Techniques.** Retrieved from www.kellyscounseling.co.uk/creative.thml#. 25 January 2016.

Crocker, W. J. & Wroblewski, M. (1975). Using recreational games in Counseling. **Personnel and Guidance Journal,** 53 (6), 453 – 458.

Davis, M. K. (2008). Teaching a course in creative approaches in counseling with children and adolescents. **Journal of Creative in Mental Health**, 3 (3), 220 – 232.

Doherty, M. & Thompson, H. (2014). Enhancing person-centred care through the development of a therapeutic relationship. **British Journal of Community Nursing,** 19 (10), 502 – 507.

Doyle, E. R. (1998). **Essential Skills and Strategies in the Helping Process.** (2nd ed.) New York: Brook/Cole publishing company.

Dobson, J. (2002). **The Ungame: Teen Version.** Las Vegas: Talicor Inc.

Drew, F. & Others. (2007). Using a creative intervention to increase self-disclosure among mandate juveniles with co-occurring disoders. **Journal of Creativity in Mental Health,** 2(2), 47 – 58.

Egan, G. (1994). **The Skilled Helper: A Problem-Management Approach to Helping.** (5th ed.) California: Brooks/Cole publishing company.

Eisenack, K. (2012). A climate change board game for interdisciplinary communication and education. **Simulation and Gaming,** 44 (2-3), 328 – 348.

Geldard, K. & Geldard, D. (1999). **Counseling Adolescents.** London: SAGE publications.

Gladding, T. S. (2011). Using creative and creative arts in counseling: An international approach. **Turkish Psychological Counseling and Guidance Journal**, 4 (35), 1 – 7.

Gladding, T. S. (2008). The impact of creativity in counseling. **Journal of Creativity in Mental Health,** 3 (2), 97 – 104.

Gladding, T. S. (1994). **Effective Group Counseling**. EDO-CG-94-02. Retrieved form www.counseling.org/resources/library/ERIC%20Digests/94-02.pdf. Date 25 March 2016.

Gladding, T. S. (1979). The creative use of poetry in the counseling process. **Personnel and Guidance Journal,** 285 – 287.

Goleman, D. (1991). **Therapists Say a Single Session May Be Enough**. Retrieved form www.nytimes.com/1991/05/02/health/therapist-say-a-single-session-may-be-enough.html. Date 16 August, 2016.

Gotay, S. (2013). Creating space for connection: A column for creative practice: Enhancing emotional awareness of at-risk youth through game play. **Journal of Creativity in Mental Health,** 8, 151-161.

Graham, A. & Others. (2014). Three creative approaches to counseling supervision," **Journal of Creativity in Mental Health,** 9, 415 – 426.

Hall, M. T., Schaefer, E. C. & Kaduson, G. H. (2002). Fifteen effective play therapy techniques. **Professional Psychology: Research and Practice**, 33 (6), 515 – 522.

Hare,I Y., Shechtman, Z. & Cutrona, C. (2012). Exploration of support behavior in counseling group with counseling trainees. **The Journal for Specialists in Group Work,** 37(3), 202 – 217.

Heppner, P. P., Wampold, E. B. & Kivighan, M. D. (2008). **Research Design in Counseling.** New York: Thomson Brook/Cole.

Houser, A. R. (2015). **Counseling and Educational Research: Evaluation and Application.** (3rd ed.) Los Angeles: SAGE.

Jacobs, E. E. (2012). **Impact Therapy Creative Counseling Techniques.** retrieved www.impacttherapy.com Date 25 January 2016.

Jacobs, E. E., Masson, L. R. & Harvil,I L. R. (1998). **Group Counseling Strategies and Skills.** (3rd ed.) New York: Brooks/Cole publishing company.

Jacobs, E. E., Masson, L. R. & Harvil,I L. R. (2006). **Group Counseling Strategies and Skills.** (5th ed.) New York: Brooks/Cole publishing company.

Jones, J. A., Stefflre, B. & Stewart, R. N. (1979). **Principles of Guidance**. (6th ed.). New Delhi: McGraw Hill publishing company Ltd.

Joseph, C. (2012). Employee counseling: An innovative strategy. **The IUP Journal of Soft Skills,** 6(2), 47–54.

Karp, C., Butler, L. T., & Bergstrom, C. S. (1998). **Activity Manual for Adolescents.** New Delhi: SAGE publications.

Khazaal, Y. & Others. (2013). Impact of a board game approach on current smokers: A randomized controlled trail. **Substance Abuse Treatment Prevention and Policy,** 8(3),1-14.

King, G. (1999). **Counseling Skills for Teachers: Talking Matters**. Buckingham: Open university press.

Kline, B. W. (2003). **Interactive Group Counseling and Therapy**. New Jersey: Merrill prentice hall.

Kottler, A. J. & Brown, W. R. (1996). **Introduction to Therapeutic Counseling**. (3rd ed.) New York: Brooks/Cole publishing company.

Lee, B. O. (2015). Integration of asian traditional healing into psychotherapy: Rationales, opportunities and challenges. **SAC Counselling Symposium: Evidence Informed Practice-Towards A Better State of Well-being,** 1-2 October 2015 in Sigapore.

Littrell, M. J., Malia, J. & Vanderwood, M. (1995). Single-session brief counseling in a high school. **Journal of Counseling and Development**, 73, 451-458.

LoFrisco, B. (2012). **How to Build Rapport with Client.** Retrieved from www.masterincounseling.org/how-to-build-rapport-with-clients.html. Date, 22 December 2015.

Lowenstein, L. (2007). **Creative Interventions for Children, Youth, and Families.** Retrieved form www.childtherapytechniques.com, Date, 25 January 2015.

Luft, J. (1970). **Group Processes: An Introduction to Group Dynamics**. (2nd ed.) California: Mayfield publishing company.

Luk-Fong, Y.Y. P. & Lee-Man, Y. C. (2013). **School Guidance and Counseling: Trends and Practices**. Hong Kong: Hong Kong University Press.

Meany-Walen, K. K., Kottman, T. & Bullis, Q. (2015). Effects of adlerian play therapy on children's externalizing behavior. **Journal of Counseling and Development,** 93, 418–428.

Meire, A. & Boivin, M. (2011). **Counseling and Therapy Techniques: Theory and Practice.** London: SAGE.

Melissa, J. S. (2008). The use of games: A therapeutic tool with children and Families. **International Journal of Play Therapy**, 17 (2), 154–167.

Mitchell, A., Varnado-Johnson, C. & Landry, B. (2014). **Creative Counseling: An Experiential Session**. Retrieved from www.lacounseling.org. Date,25 January 2016.

Morganett, S. R. (1990). **Skills for Living: Group Counseling Activities for Young Adolescents**. Illinois: Research press.

Mummalaneni, V. & Sivakumar, S. (2008). Effectiveness of a board game in fostering a customer relationship orientation among business student. **Journal of Relationship Marketing,** 7(3), 257– 273.

Muro, J. J. & Kottman, T. (1995). **Guidance and Counseling in the Elementary and Middle Schools : A Practice Approach**. Iowa: Brown & benchmark publishers.

Nijstad, A. B. (2009). **Group Performance.** New York: Psychology Press.

Nosaka, M. & Okamura, H. (2015). A single session of an integrated yoga program as a stress management tool for school employee: Comparison of daily practice and nondaily practice of a yoga therapy program. **The Journal of Alternative and Complementary Medicine,** 21 (7), 444–449.

O'Farrell, U. (1995). **First Steps in Counseling**. Dublin: Veritas publications.

Okun, F. B. (1997). **Effective Helping: Interview and Counseling Techniques.** (5th ed.) New York: Brooks/cole publishing company.

Oren, A. (2008). The use of board games in child psychotherapy. **Journal of Child Psychotherapy,** 34 (14), 364–383.

O'Sullivan, K., Blatch, C. & Toh, M. (2014). A review of the creative group work training program for facilitatiors. **The Journal For Specialists in Group Work**, 39 (2), 124-144.

Paone, T. R., Packman, J., Maddux, C., & Rothman, T. (2008). A school-based group activity therapy intervention with at-risk high school students as it relates to their moral reasoning. **International Journal of Play Therapy,** 17, 122–137.

Paul, E. K. & Ommeren, V. M. (2013). **A Primer on Single Session Therapy and Its Potential Application in Humanitarian Situations.** 11(1), 8–23.

Pearson, A. (1997). **Creative Methods in Counseling: Facilitating the Healing Process.** London: Marshall pickering an imprint of harper collins publishers.

Pelham, G. & Stacey, J. (2007). **Counseling Skills for Creative Arts Therapists.** Great Britain: Worth publishing ltd.

Perkins, R. (2006). **The Effectiveness of One Session of Therapy Using A Single Session Therapy Approach for Children and Adoloescents with Mental Health Problems**. DOI: 10.1348/147608305X60523. Retrieved from http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/16774719. Date, 15 August 2016.

Roaten, K. G. (2011). Innovative and brain-friendly strategies for building a therapeutic alliance with adolescents. **Journal of Creativity in Mental Health,** 6, 298–314.

Robak, W. R. & Others. (2013). The working alliance in group counseling: An exploratory study. **Psychological Reports: Relationships and Communications,** 113 (2), 591–604, DOI: 10.2446/21.02.PRO.113x19z7.

Rose, R. S. (1998). **Group Work With Children and Adolescents: Prevention and Intervention in School and Community Systems**. London: SAGE publications.

Rosen, M. C. & Atkins, S. S. (2014). Perspectives: Am I doing expressive arts therapy or creativity in counseling?. **Journal of Creativity in Mental Health,** 9, 292–303.

Salmina, G. N., Tihanova, G. I., & Chernaya, V. O. (2011). Creation of developing curricula using the board games. **Psychological Science and Education,** 2, 55 – 61.

Slive, A. (2008). Special section: Walk-in single session therapy. **Journal of Systemic Therapies,** 27 (4), 1-4.

Schmidt, F. & Others. (2014). The association between therapeutic alliance and treatment outcome in a group triple P intervention. **Journal of Children and Family Study**, 23, 1337–1350. DOI: 10.1007/s10826-013-9792-4.

Schimmel, J. C., & Jacobs, Ed. (2011). **Ten Creative Counseling Techniques for Helping Clients Deal With Anger**. Retrieved from http://counselingoutfitters.com Date 28 January 2016.

Schweigert, A. W. (1998). **A Handbook: Research Methods in Psychology.** New York: Brooks/coles publishing company.

Shapiro, L. (2012). **10 Essential Tools for Therapist and Special Educators.** Retrieved www.childswork.com, Date 23 December 2015.

Sirin, A. (2005). Self-disclosure through sharing with the public. **Journal of Instructional Psychology**, 35(3), 287–293.

Slyter, M. (2012). Creative counseling interventions for grieving adolescents. **Journal of Creativity in Mental Health**, 7, 17– 34.

Staa, V. A., Hiberrink, R. S. & Visser, P. A. (2010). Using the new board game SeCZ talk to stimulate the communication on sexual health for adolescents with chronic conditions. **Patient Education and Counseling Journal,** 81(3), 324–331.

Stalker, A. C., Horton, S., & Cait, C. A. (2012). Single-session therapy in a walk-in counseling clinic: A pilot study. **Journal of Systemic Therapies.** 31(1), 38–52.

Stanley, M. (2012). **Board Games and Family Therapy.** Retrieved from http://utahplaytherapy.org/play-therapy/. Date 23 December 2015.

Sutton, J. & Stewart, W. (2002). **Learning to Counsel: Develop the Skills You Need to Counsel Others.** (2nd ed.) Oxford: Howtobooks.

Swiderska, N. & Others. (2013). Randomised controlled trail of the use of an educational borad game in neonatology. **Medical Teacher**, 35, 413–415.

Thomas, A. (2014). **Working Toward Wonderful: A Toolbox for Self-Discovery and Growth.** New York: An imprint of turner publishing company.

Thompson, A. R. (2003). **Counseling Techniques: Improving Relationship With Others, Ourselves, Our Families, and Our Environment.** (2nd ed.) New York: Taylor & francis group.

Thompson L., Charles, Rudolph B., Linda and Henderson Donna. (2004). **Counseling Children.** 6th edition. London: Thomson Brooks/cole.

Tin, C. T. & Others. (2015). **Essentials of Counseling Competencies: A Practical Guide.** Singapore: Write editions.

Trotzer, P. J. (1999). **The Counselor and the Group: Integrating Theory, Training, and Practice.** (3rd ed.) London: Taylor & francis group

Tyl, N. (2000). **The Creative Astrologer : Effective Single Session Counseling.** Minnesota: Llewellyn publications.

Utley, A. & Garza, Y. (2011). The therapeutic use of journaling with adolescents. **Journal of Creativity in Mental Health**, 6, 29–41.

Veach, J. L. & Gladding, T. S. (2007). Using creative group techniques in high schools. **The Journal for Specialists in Group Work,** 32 (1), 71–81.

Wade, G. N. & Others. (2011). Predictors of the change in self-stigma following a single-session of group counseling. **Journal of Counseling Psychology,** 58 (2), 170–182.

Walling, J. (1979). Reviews of teaching/learning resource: Four commercial games for interpersonal communication. **Communication Eucation,** 28, 250–251.

Waliski, A. (2009). Creative space for connection: Creativity in the classroom: An introduction to expressive and creative techniques for counselors in training. **Journal of Creativity in Mental Health,** 4, 375–385.

Warburton, J. & Clare, M. (1994). The snakes and ladders of research: Using a board game to teach th pitffalls of undergraduate students. **Journal of Geography in Higher Education**, 18(2), 237–244.

Watson, C. J. (2012). Integrating assessment into the counseling process: Effective strategies for college counselor. **Journal of College Counseling**, 15, 195–197.

Weger, Jr. H. & Others. (2014). The relative effectiveness of active listening in initial interactions. **Journal of Listening,** 28, 13–31.

Welch, D. I. (2003). **The Therapeutic Relationship: Listening and Responding in a Multicultural World.** London: Praeger

Wilson, L. G. (1999). **Group in Context: Leadership and Participation in Small Group.** (5th ed.) New York: McGraw-hill college.

Wilson, B. & Ziomek-Daigle, J. (2013). The use of expressive arts as experienced by high school counselor trainees. **Journal of Creativity in Mental Health,** 8, 2–20.

Yamazaki, T., Sadanaga, T., & Hirota, S. (2015). Effects of single-session dietary counseling by dieticians on salt reduction in cardiology outpatients who consumed large amounts of salt. **Experimental and Therapeutic Medicine,** 10, 113–116. DOI: 10.3892/etm.2015.2452.

Zhang, W. & Everts, H. (2012). Interactive drawing therapy and chinese migrants with gambling problems. **Int J Ment Health Addiction,** 10, 902–910.

Zhao, N. (2008). **The Minimum Sample Size in Factor Analysis.** Retrieved from https://www.encorewiki.org. Date 15 July, 2016.

ภาคผนวก ก

1. รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการสัมภาษณ์เพื่อศึกษาองค์ประกอบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น
2. แบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้างเพื่อศึกษาองค์ประกอบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น
3. สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเพื่อศึกษาองค์ประกอบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น

1. รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการสัมภาษณ์เพื่อศึกษาองค์ประกอบของสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น

1.) ศาสตราจารย์ ดร.ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ หัวหน้าสาขาวิชาจิตวิทยา มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต สำเร็จการศึกษา Ph.D. Counseling and Guidance

2.) รองศาสตราจารย์ ดร.คมเพชร ฉัตนศุภกุล รองอธิการบดีฝ่ายกิจการพิเศษ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต สำเร็จการศึกษา Ph.D. Higher Education and Counseling

3.) รองศาสตราจารย์ ดร.ลัดดาวรรณ ณ ระนอง สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สำเร็จการศึกษา กศ.ด. จิตวิทยาการให้คำปรึกษา

4.) รองศาสตราจารย์ ดร.นิธิพัฒน์ เมฆจร สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สำเร็จการศึกษา กศ.ด. จิตวิทยาการให้คำปรึกษา

5.) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พ.ต.ท.หญิง ดร.สุขอรุณ วงษ์ทิม สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สำเร็จการศึกษา กศ.ด. จิตวิทยาการให้คำปรึกษา

6.) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มณฑิรา จารุเพ็ง คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สำเร็จการศึกษา ปร.ด. จิตวิทยาให้คำปรึกษา

7.) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชูศรี เลิศรัตน์เดชากุล รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยพระจอมเกล้าพระนครเหนือ สำเร็จการศึกษา กศ.ด. จิตวิทยาการให้คำปรึกษา

8.) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทนา วงษ์อินทร์ ข้าราชการบำนาญ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สำเร็จการศึกษา Ed.D. Counseling

9.) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญนาภา กุลนภาดล รองคณบดีฝ่ายบริการวิชาการและกิจการพิเศษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา สำเร็จการศึกษา กศ.ด. จิตวิทยาการให้คำปรึกษา

10.) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประภาส ณ พิกุล คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย สำเร็จการศึกษา กศ.ด. จิตวิทยาการให้คำปรึกษา

11.) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เบญจวรรณ ธรรมธนารักษ์ คณะศิลปะศาสตร์ประยุกต์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ สำเร็จการศึกษา กศ.ด.จิตวิทยาการให้คำปรึกษา

12.) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัชราภรณ์ ศรีสวัสดิ์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สำเร็จการศึกษา กศ.ด. จิตวิทยาการให้คำปรึกษา

13.) อาจารย์ ดร.ครรชิต แสนอุบล คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สำเร็จการศึกษา ค.ด. จิตวิทยาการปรึกษา

2. แบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้างเพื่อศึกษาองค์ประกอบสัมพันธภาพเชิงบวก ในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น

แบบฟอร์มการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการให้คำปรึกษา
ทัศนะของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อองค์ประกอบสัมพันธภาพเชิงบวก
ในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น

ชื่อผู้เชี่ยวชาญ.....
ตำแหน่ง..... วุฒิการศึกษา.....
วันที่สัมภาษณ์..... เวลา .....น.

วัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์

เพื่อศึกษาองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับลักษณะสำคัญเชิงพฤติกรรมของสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น

คำชี้แจง

กรอบแนวคิดของการวิจัย ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดสัมพันธภาพเชิงบวก (Positive relationships) โดยพัฒนาจาก Corey and Corey (2006) ; และ Kline (2003)

ข้อมูลที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญนำไปสู่การสร้างนิยามศัพท์เฉพาะและการสร้างแบบสอบถามสัมพันธภาพเชิงบวก ตลอดจนแบบสังเกตพฤติกรรมสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มของวัยรุ่น

ประเด็นที่ 1 ในฐานะที่ท่านเป็นนักให้คำปรึกษาในเมืองไทย ท่านคิดว่า สัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่ม (สำหรับระยะเริ่มต้นการให้คำปรึกษากลุ่ม) ควรมีองค์ประกอบสำคัญต่างๆ 7 องค์ประกอบดังต่อไปนี้หรือไม่

☐ องค์ประกอบที่ 1 ความใส่ใจ

ความคิดเห็น.....
.....

☐ องค์ประกอบที่ 2 ความร่วมมือ

ความคิดเห็น.....

.....

☐ องค์ประกอบที่ 3 การเปิดเผยตนเอง

ความคิดเห็น.....

.....

☐ องค์ประกอบที่ 4 การสนับสนุนในกลุ่ม

ความคิดเห็น.....

.....

☐ องค์ประกอบที่ 5 ความรู้สึกสบายใจและไว้วางใจในกลุ่ม

ความคิดเห็น.....

.....

☐ องค์ประกอบที่ 6 การแสดงความคิดและความรู้สึก

ความคิดเห็น.....

.....

☐ องค์ประกอบที่ 7 การยอมรับสมาชิก

ความคิดเห็น.....

.....

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ .....

.....

ประเด็นที่ 2 ท่านคิดว่าลักษณะของสัมพันธภาพเชิงบวกทั้ง 7 ลักษณะดังกล่าวแล้ว ควรมีลักษณะอะไรเพิ่มเติมที่เกี่ยวกับสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นหรือไม่

ความคิดเห็น.....

.....

.....

.....

ประเด็นที่ 3 ท่านคิดว่าแต่ละลักษณะของสัมพันธภาพเชิงบวกควรมีรายละเอียดอะไรบ้าง (ให้ระบุลักษณะเชิงพฤติกรรมที่ผู้ให้คำปรึกษาสามารถสังเกตเห็นได้ในการดำเนินการให้คำปรึกษากลุ่ม)

ลักษณะที่ 1 ความใส่ใจ

การให้ความใส่ใจ ควรประกอบด้วยพฤติกรรมต่างๆ อะไรบ้าง

.....

.....

.....

ลักษณะที่ 2 ความร่วมมือ

การให้ความร่วมมือควรประกอบด้วยพฤติกรรมต่างๆ อะไรบ้าง

.....

.....

.....

ลักษณะที่ 3 การเปิดเผยตนเอง

การเปิดเผยตนเอง ควรประกอบด้วยพฤติกรรมต่างๆ อะไรบ้าง

.....

.....

.....

ลักษณะที่ 4 การสนับสนุนในกลุ่ม

การสนับสนุนในกลุ่ม ควรประกอบด้วยพฤติกรรมต่างๆ อะไรบ้าง

.....

.....

.....

ลักษณะที่ 5 ความรู้สึกสบายใจและไว้วางใจในกลุ่ม

ความรู้สึกสบายใจและไว้วางใจในกลุ่ม ควรประกอบด้วยพฤติกรรมต่างๆ อะไรบ้าง

.....

.....

.....

ลักษณะที่ 6 การแสดงความคิดและความรู้สึก

การแสดงความคิดและความรู้สึก ควรประกอบด้วยพฤติกรรมต่างๆ อะไรบ้าง

.....

.....

.....

ลักษณะที่ 7 การยอมรับสมาชิก

การยอมรับสมาชิก ควรประกอบด้วยพฤติกรรมต่างๆ อะไรบ้าง

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

.....

ผู้สัมภาษณ์.....

3. สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเพื่อศึกษาองค์ประกอบสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น

ผลจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 13 คน เมื่อนำประเด็นที่ได้จากการวิเคราะห์เนื้อหาจากการสัมภาษณ์และข้อมูลจากการสังเคราะห์แนวคิด หลักการสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มของไคลน์ (Kline. 2003) คอเรย์ และคอเรย์ (Corey and Corey. 2006) มาเปรียบเทียบกัน โดยจำแนกออกเป็น 7 ด้าน คือ ด้านความใส่ใจ ด้านความร่วมมือ ด้านการเปิดเผยตนเอง ด้านการสนับสนุนในกลุ่ม ด้านความรู้สึกสบายใจและไว้วางใจ ด้านการแสดงความคิดและความรู้สึก ด้านการยอมรับสมาชิก พบว่าทุกด้านมีประเด็นคุณลักษณะที่มีความสอดคล้องกัน โดยผู้เชี่ยวชาญทั้ง 13 คน เห็นด้วยกับองค์ประกอบของสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มทั้ง 7 ด้าน โดยแสดงการเปรียบเทียบการวิเคราะห์สัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นที่สอดคล้องกับแนวคิดของไคลน์ และคอเรย์และคอเรย์ ดังแสดงตาราง 38

ตาราง 38 เปรียบเทียบผลการวิเคราะห์สัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญตามแนวคิดของไคลน์ คอเรย์และคอเรย์

สัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น	
ประเด็นจากแนวคิดของไคลน์และคอเรย์และคอเรย์	**ประเด็นจากการสัมภาษณ์และการถอดเทปสัมภาษณ์**
ด้านความใส่ใจ ▪ การให้ความสนใจกับสมาชิกในกลุ่ม	▪ สมาชิกกลุ่มควรมีการให้ความสนใจกับสมาชิกกลุ่มที่กำลังพูดหรือเล่าเรื่องราวในกลุ่ม ▪ สมาชิกกลุ่มไม่ควรพูด หรือควรเงียบและรับฟังเรื่องราวที่เพื่อนสมาชิกในกลุ่มกำลังพูด ▪ สมาชิกกลุ่มควรมีการสบสายตากับสมาชิกที่กำลังพูดหรือเล่าเรื่องราวในกลุ่ม ▪ สมาชิกกลุ่มควรมีการตอบสนองโดยใช้คำพูดและท่าทางต่างๆ ในกลุ่มเพื่อเป็นการแสดงถึงความใส่ใจกับสมาชิกที่กำลังพูดหรือเล่าเรื่อง
ด้านความร่วมมือ ▪ มีส่วนร่วมและได้รับความร่วมมือในกลุ่ม	▪ สมาชิกกลุ่มควรร่วมทำกิจกรรมต่างๆ ในกลุ่ม ▪ หากสมาชิกกลุ่มคนในมีข้อสงสัย สามารถถามคำถามต่างๆ ได้ ▪ สมาชิกกลุ่มควรมีการแสดงความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรมต่างๆ ที่ผู้นำกลุ่มมอบหมาย ▪ สมาชิกกลุ่มมีความรู้สึกที่ต้องการเข้าร่วมกลุ่มในครั้งต่อไป ▪ สมาชิกกลุ่มแสดงความปรารถนาและมีการเข้ากลุ่มตรงเวลาที่กำหนดทุกครั้ง

ด้านการเปิดเผยตนเอง ■ บอกข้อมูลหรือเรื่องราวของตนเองในกลุ่ม ■ แลกเปลี่ยนเรื่องราวต่างๆ ทั้งเรื่องดีหรือไม่ดีในกลุ่ม	■ สมาชิกสามารถเล่าเรื่องราวต่างๆ ของตนเองทั้งอดีตและปัจจุบันให้สมาชิกคนอื่นๆ ในกลุ่มได้ ■ สมาชิกกลุ่มมีการแลกเปลี่ยนเรื่องราวทั้งด้านบวกและด้านลบของตนเองในกลุ่ม ■ สมาชิกกลุ่มสามารถบอกประสบการณ์ที่ดีที่มีความหมายของตนเองให้สมาชิกกลุ่มทราบ
ด้านการสนับสนุนในกลุ่ม ■ ได้รับการสนับสนุนทางอารมณ์	■ สมาชิกควรมีการให้ความช่วยเหลือเพื่อนสมาชิกในกลุ่ม ■ สมาชิกในกลุ่มควรมีการพูดหรือการสื่อสารในลักษณะของการให้กำลังใจซึ่งกันและกันในกลุ่ม ■ สมาชิกสามารถเสนอแนะความคิดหรือการให้ข้อมูลย้อนกลับที่เป็นประโยชน์ต่อกลุ่ม ■ สมาชิกในกลุ่มควรหลีกเลี่ยงคำพูดที่ไม่สุภาพ หรือคำพูดที่ทำร้ายความรู้สึกเพื่อนสมาชิกในกลุ่ม
ด้านความรู้สึกสบายใจและไว้วางใจ ■ รู้สึกถึงความปลอดภัย อบอุ่นใจเมื่ออยู่ในกลุ่ม ■ สมาชิกมีความคุ้นเคยกัน	■ สมาชิกกลุ่มมีท่าทางการนั่งที่ผ่อนคลาย ไม่เกร็งหรือรู้สึกวิตกกังวล ■ บรรยากาศในกลุ่มควรมีรอยยิ้มหรือเสียงหัวเราะของสมาชิกในกลุ่มขณะทำกิจกรรม ■ สมาชิกกลุ่มไม่แสดงสีหน้าเคร่งเครียด หรือรู้สึกอึดอัดกับการอยู่ในกลุ่ม ■ สมาชิกกลุ่มไม่หลบสายตาเพื่อนในกลุ่ม ■ สมาชิกกลุ่มรู้สึกสบายใจที่จะเล่าหรือพูดคุยเรื่องต่างๆ ของตนเอง ■ สมาชิกกลุ่มกล้าที่จะพูดจาหยอกล้อกับเพื่อนในกลุ่ม ■ สมาชิกกลุ่มกล้าแสดงออกหรือทำท่าทางต่างๆ ในกลุ่มได้
ด้านการแสดงความคิดและความรู้สึก ■ เต็มใจที่จะแสดงความคิด หรือแสดงความรู้สึกของตนเองในกลุ่ม	■ สมาชิกกลุ่มมีการเสนอแนะมุมมองต่างๆ ของตนเองในกลุ่ม ■ สมาชิกกลุ่มสามารถบอกความคิด ค่านิยม ความรู้สึกของตนเองและสังคมในกลุ่มได้ ■ สมาชิกกลุ่มมีการให้ข้อมูลย้อนกลับต่างๆ กับสมาชิกกลุ่ม
ด้านการยอมรับสมาชิก ■ ได้รับการยอมรับจากสมาชิกกลุ่มที่สอดคล้องกับความคิดเห็นของตนเอง ■ ไม่ขัดแย้งในกลุ่ม	■ สมาชิกกลุ่มมีการแสดงความคิดเห็นที่สอดคล้องกับเพื่อนสมาชิกหรือในสิ่งที่เพื่อนสมาชิกกำลังเล่าเรื่องราวต่างๆ ■ สมาชิกกลุ่มมีการแสดงท่าทางหรือคำพูดที่ให้การสนับสนุนสมาชิกในกลุ่ม ■ สมาชิกในกลุ่มไม่โต้แย้งหรือขัดจังหวะในขณะที่สมาชิกกำลังพูดหรือเล่าเรื่องราว ■ สมาชิกในกลุ่มไม่วิพากษ์ วิจารณ์หรือแสดงท่าทีไม่เห็นด้วยกับสิ่งที่สมาชิกกลุ่มพูด

จากตาราง 38 ผู้วิจัยสามารถสังเคราะห์และสรุปประเด็นสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นที่มีลักษณะสอดคล้องกันได้ทั้งหมด 7 ด้าน ครอบคลุมตามแนวคิดของไคลน์และคอเรย์และคอเรย์ ซึ่งผู้วิจัยนำไปเขียนเป็นนิยามความหมายได้ดังต่อไปนี้

ด้านที่ 1 ความใส่ใจ ประกอบด้วย การให้ความสนใจในขณะที่สมาชิกกลุ่มพูด การเงียบและการฟังสมาชิก การสบสายตากับผู้พูด การตอบสนองโดยใช้คำพูดและท่าทาง

ด้านที่ 2 ความร่วมมือ ประกอบด้วย การร่วมทำกิจกรรมต่างๆ ในกลุ่ม การถามคำถามเมื่อมีข้อสงสัย การแสดงท่าทางกระตือรือร้นทำกิจกรรม มีความต้องการที่จะเข้าร่วมกลุ่มและมาร่วมกลุ่มตรงเวลาที่กำหนด

ด้านที่ 3 ด้านการเปิดเผยตนเอง ประกอบด้วย การเล่าเรื่องต่างๆ ของตนเองทั้งในอดีตและปัจจุบัน การแลกเปลี่ยนเรื่องราวทั้งด้านบวกและด้านลบที่เกี่ยวข้องกับชีวิต และการบอกเล่าประสบการณ์ที่ดีและมีความหมาย

ด้านที่ 4 ด้านการสนับสนุนในกลุ่ม ประกอบด้วย การให้ความช่วยเหลือเพื่อนสมาชิก การพูดให้กำลังใจ การเสนอแนะความคิดเห็นหรือการให้ข้อมูลย้อนกลับที่เป็นประโยชน์ต่อกลุ่ม และการหลีกเลี่ยงการพูดจาทำร้ายความรู้สึกและคำไม่สุภาพ

ด้านที่ 5 ด้านความรู้สึกสบายใจและไว้วางใจ ประกอบด้วย การนั่งที่สบายและผ่อนคลาย ยิ้มหรือหัวเราะในขณะร่วมทำกิจกรรม ไม่แสดงสีหน้าเคร่งเครียด ขมวดคิ้ว หรือหลบสายตาในระหว่างพูดคุย รู้สึกสบายใจที่จะพูดจาหยอกล้อกับเพื่อนสมาชิกในกลุ่ม การแสดงออกหรือทำท่าทางต่างๆ ในกลุ่ม

ด้านที่ 6 ด้านการแสดงความคิดและความรู้สึก ประกอบด้วย การเสนอความคิดหรือมุมมองต่างๆ ของตนเอง การบอกความรู้สึกนึกคิด ค่านิยม เรื่องราวของตนเองและสังคม ตลอดจนการให้ข้อมูลย้อนกลับกับสมาชิกกลุ่ม

ด้านที่ 7 ด้านการยอมรับสมาชิก ประกอบด้วย การแสดงความเห็นที่สอดคล้องกับเพื่อนสมาชิก การแสดงท่าทางหรือคำพูดที่ให้การสนับสนุนสมาชิก ไม่โต้แย้งและขัดจังหวะในขณะที่สมาชิกกำลังพูด และไม่วิพากษ์วิจารณ์หรือแสดงท่าทีไม่เห็นด้วยกับสิ่งที่สมาชิกคนอื่นพูด

ภาคผนวก ข

1. รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น
2. ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น
3. ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสังเกตพฤติกรรมของสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น
4. ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น

1. รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1	ศาสตราจารย์ ดร.ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ หัวหน้าสาขาวิชาจิตวิทยา มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต
ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2	รองศาสตราจารย์ ดร.คมเพชร ฉัตรศุภกุล รองอธิการบดีฝ่ายกิจการพิเศษ และคณบดีคณะจิตวิทยา มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต
ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3	รองศาสตราจารย์ ดร.ลัดดาวรรณ ณ ระนอง สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 4	รองศาสตราจารย์ ดร.นิธิพัฒน์ เมฆขจร สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 5	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทนา วงษ์อินทร์ ข้าราชการบำนาญ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 6	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชูศรี เลิศรัตน์เดชากุล รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 7	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พ.ต.ท.หญิง ดร.สุขอรุณ วงษ์ทิม สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 8	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญนภา กุลนภาดล รองคณบดีฝ่ายบริการวิชาการและกิจการพิเศษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 9	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประภาส ณ พิกุล คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 10	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มณฑิรา จารุเพ็ง คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 11	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัชราภรณ์ ศรีสวัสดิ์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2. ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น

ตาราง 39 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น

ข้อคำถาม	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	คนที่ 6	คนที่ 7	คนที่ 8	คนที่ 9	คนที่ 10	คนที่ 11	ค่าดัชนี IOC
(1)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1.00
(2)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1.00
(3)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1.00
(4)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1.00
(5)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1.00
(6)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1.00
(7)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1.00
(8)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	0.91
(9)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1.00
(10)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1.00
(11)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1.00
(12)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1.00
(13)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1.00
(14)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1.00
(15)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1.00
(16)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1.00
(17)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1.00
(18)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1.00
(19)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1.00
(20)	1	1	0	1	0	1	1	1	1	1	1	0.82
(21)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	**1.00**
(22)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1.00
(23)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1.00
(24)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1.00
(25)	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	0.91

ตาราง 39 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น (ต่อ)

ข้อคำถาม	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	คนที่ 6	คนที่ 7	คนที่ 8	คนที่ 9	คนที่ 10	คนที่ 11	ค่าดัชนี IOC
(26)	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	0.91
(27)	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	0.90
(28)	1	1	1	1	0	1	0	1	1	1	1	0.91
(29)	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	0.91
(30)	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	0.91

* หมายเหตุ ตัดข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นออกไปจำนวน 8 ข้อ จากทั้งหมด 38 ข้อ คงเหลือข้อคำถามทั้งสิ้น 30 ข้อ

3. ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสังเกตพฤติกรรมสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น

ตาราง 40 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสังเกตพฤติกรรมสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น

ข้อคำถาม	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	คนที่ 6	คนที่ 7	คนที่ 8	คนที่ 9	คนที่ 10	คนที่ 11	ค่าดัชนี IOC
(1)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1.00
(2)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1.00
(3)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1.00
(4)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1.00
(5)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1.00
(6)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1.00
(7)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1.00
(8)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1.00
(9)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1.00
(10)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1.00
(11)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1.00
(12)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1.00
(13)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1.00
(14)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1.00
(15)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1.00
(16)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1.00
(17)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1.00
(18)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1.00
(19)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1.00
(20)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1.00
(21)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1.00
(22)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1.00
(23)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1.00
(24)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1.00
(25)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1.00
(26)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1.00
(27)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1.00
(28)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1.00

4. ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น

ตาราง 41 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น

ข้อ	ข้อคำถาม	ค่าอำนาจจำแนก
1	เมื่ออยู่ในกลุ่ม ฉันสนใจสิ่งที่เพื่อนคนอื่นพูด	0.44
2	เมื่ออยู่ในกลุ่ม ฉันสบสายตาและมองหน้าเวลาเพื่อนพูด	0.61
3	เมื่ออยู่ในกลุ่ม ฉันตอบสนองด้วยคำพูดหรือมีการพยักหน้าขณะรับฟังเพื่อนที่กำลังพูดอยู่	0.60
4	เมื่ออยู่ในกลุ่ม ฉันจะเงียบและรับฟังสมาชิกที่กำลังพูดหรือทำกิจกรรม	0.73
5	เมื่ออยู่ในกลุ่ม ฉันถามคำถามกับเพื่อนเมื่อมีข้อสงสัย	0.62
6	เมื่ออยู่ในกลุ่ม ฉันร่วมทำกิจกรรมต่างๆ	0.67
7	เมื่ออยู่ในกลุ่ม ฉันแสดงความกระตือรือร้นทำกิจกรรมต่างๆกับเพื่อน	0.66
8	เมื่อมีการนัดหมายเพื่อพบกันในครั้งต่อไปฉันจะเข้าร่วมกลุ่ม	0.47
9	เมื่ออยู่ในกลุ่ม ฉันสามารถมาเข้ากลุ่มตรงตามเวลานัดหมาย	0.33
10	เมื่ออยู่ในกลุ่ม ฉันสามารถบอกและเล่าเรื่องราวของตนเองทั้งในอดีตและปัจจุบัน	0.47
11	เมื่ออยู่ในกลุ่ม ฉันสามารถแลกเปลี่ยนและบอกเรื่องที่เป็นด้านลบของตนเอง (เช่น ความไม่สบายใจ ความกังวลใจ ความกลัว ความลับ เรื่องน่าอาย จุดด้อย และปัญหาต่างๆ)	0.71
12	เมื่ออยู่ในกลุ่ม ฉันสามารถบอกเรื่องที่เป็นด้านบวกของตนเอง (เป้าหมาย แรงบันดาลใจในชีวิต เรื่องที่สนุก สิ่งที่เป็นจุดเด่น) ให้กับเพื่อนในกลุ่มรู้ได้	0.66
13	เมื่ออยู่ในกลุ่ม ฉันสามารถบอกประสบการณ์ที่ดีที่มีความหมายของตนเองให้กับเพื่อนสมาชิก	0.79
14	เมื่ออยู่ในกลุ่ม หากเพื่อนขอความช่วยเหลือฉันจะให้ความช่วยเหลือเพื่อนในกลุ่ม	0.56
15	เมื่ออยู่ในกลุ่ม มีเพื่อนสมาชิกรู้สึกท้อแท้ ฉันพูดให้กำลังใจกับเพื่อน	0.57
16	เมื่ออยู่ในกลุ่ม ฉันเสนอแนะความคิดเห็นหรือให้ข้อมูลย้อนกลับที่คิดว่าเป็นประโยชน์กับสมาชิกกลุ่มคนอื่นๆ	0.71
17	เมื่ออยู่ในกลุ่ม ฉันหลีกเลี่ยงการพูดทำร้ายความรู้สึกและใช้คำพูดไม่สุภาพ	0.58
18	เมื่ออยู่ในกลุ่ม ฉันนั่งในท่าทางที่สบายและผ่อนคลาย	0.56
19	เมื่ออยู่ในกลุ่ม ฉันสามารถยิ้มหรือหัวเราะกับเพื่อนสมาชิกในกลุ่ม	0.78
20	เมื่ออยู่ในกลุ่ม ฉันไม่แสดงสีหน้าเครียด ขมวดคิ้ว หรือไม่หลบสายตาในระหว่างพูดคุย	0.27

ตาราง 41 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น (ต่อ)

ข้อ	ข้อคำถาม	ค่าอำนาจจำแนก
21	เมื่ออยู่ในกลุ่ม ฉันสบายใจที่จะแสดงความคิดเห็นหรือพูดจาหยอกล้อกับเพื่อนสมาชิกในกลุ่ม	0.82
22	เมื่ออยู่ในกลุ่ม ฉันกล้าแสดงออกหรือทำท่าทางต่างๆในกลุ่มต่อหน้าเพื่อนสมาชิกคนอื่นได้	0.81
23	เมื่ออยู่ในกลุ่ม ฉันสามารถความคิดและมุมมองของตนเอง	0.77
24	เมื่ออยู่ในกลุ่ม ฉันสามารถบอกความรู้สึกนึกคิดของฉันกับเพื่อนสมาชิกกลุ่มให้รับรู้ได้	0.87
25	เมื่ออยู่ในกลุ่ม ฉันสามารถบอกความรู้สึก ความคิดเห็น ค่านิยมบางอย่างต่อสังคมได้	0.77
26	เมื่ออยู่ในกลุ่ม ฉันสามารถให้ข้อมูลย้อนกลับกับสมาชิกกลุ่มได้	0.73
27	เมื่ออยู่ในกลุ่ม ฉันสามารถแสดงความคิดเห็นที่สอดคล้องกับความคิดเห็นของเพื่อนสมาชิกกลุ่มได้	0.50
28	เมื่ออยู่ในกลุ่ม ฉันเห็นด้วยกับสิ่งที่เพื่อนในกลุ่มพูดหรือแสดงความคิดเห็น ฉันสามารถแสดงท่าทางหรือคำพูดที่สนับสนุนกับความคิดของเพื่อนในกลุ่มได้	0.54
29	เมื่ออยู่ในกลุ่ม และมีสิ่งที่ฉันไม่เห็นด้วยกับเพื่อน ฉันจะไม่โต้แย้ง และขัดจังหวัดในขณะที่สมาชิกกำลังพูด ถึงแม้ว่าจะเป็นสิ่งที่ฉันไม่เห็นด้วยก็ตาม	0.81
30	เมื่ออยู่ในกลุ่ม ฉันไม่วิพากษ์ วิจารณ์ หรือแสดงท่าทีไม่เห็นด้วยกับสิ่งที่สมาชิกพูด	0.77

ภาคผนวก ค

1. รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการสนทนากลุ่มครั้งที่ 1 (Focus group) พิจารณาความเหมาะสมเบื้องต้นจากมุมมองของผู้เชี่ยวชาญ (Expert Perspective) ของการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น

2. แบบประเมินความเหมาะสมเบื้องต้นของการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น

3. ผลคะแนนการพิจารณาความเหมาะสมเบื้องต้นของเทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น

4. สรุปประเด็นข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญในการสนทนากลุ่ม (Focus group) ครั้งที่ 1 พิจารณาความเหมาะสมเบื้องต้นของการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น

5. ภาพประกอบการสนทนากลุ่มครั้งที่ 1 (Focus group) พิจารณาความเหมาะสมเบื้องต้นของการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ต่างๆ

6. รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการสนทนากลุ่มครั้งที่ 2 (Focus group) พัฒนาโปรแกรมการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น (การพิจารณาความเหมาะสมวัตถุประสงค์ ระยะเวลา กระบวนการ ขั้นตอนการดำเนินการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ทั้ง 8 เทคนิค)

7. สรุปประเด็นข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญในการสนทนากลุ่ม (Focus group) ครั้งที่ 2

8. ภาพประกอบการสนทนากลุ่มครั้งที่ 2

1. รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการสนทนากลุ่มครั้งที่ 1 (Focus group) พิจารณาความเหมาะสมเบื้องต้นจากมุมมองของผู้เชี่ยวชาญ (Expert perspective) ของการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1 แพทย์หญิงสลักจิต แสงสิน จิตแพทย์เด็กและวัยรุ่น
สถาบันกัลยาณ์ราชนครินทร์
ความเชี่ยวชาญด้านจิตบำบัดเด็กและวัยรุ่น

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2 นางสาวพัชรินทร์ อรุณเรือง นักจิตวิทยาคลินิกชำนาญการ
สถาบันกัลยาณ์ราชนครินทร์
ความเชี่ยวชาญด้านจิตบำบัดเด็กและวัยรุ่น

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โพธิพันธ์ พานิช
รองอธิการบดี สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์
ความเชี่ยวชาญด้านการให้คำปรึกษา

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 4 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชูศรี เลิศรัตน์เดชากุล
รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ฝ่ายวางแผนและพัฒนากิจการพิเศษ
ความเชี่ยวชาญด้านการให้คำปรึกษา

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 5 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญนภา กุลนภาดล
รองคณบดี ฝ่ายวิชาการและกิจการพิเศษ คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา
ความเชี่ยวชาญด้านการให้คำปรึกษา และการให้คำปรึกษาครอบครัว

2. แบบประเมินความเหมาะสมเบื้องต้นของการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ในการเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น

ชื่อผู้เชี่ยวชาญ.....

ตำแหน่ง..... สถานที่ทำงาน.....

คำชี้แจง ให้ท่านทำเครื่องหมาย / ในช่องที่ท่านคิดว่าเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ที่กำหนดให้แต่ละเทคนิคสามารถทำให้เกิดสัมพันธภาพเชิงบวกในด้านต่างๆ ในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น

เทคนิคเชิงสร้างสรรค์	สัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น						
	ความใส่ใจในกลุ่ม	ความร่วมมือในกลุ่ม	การเปิดเผยตนเอง	การสนับสนุนในกลุ่ม	บรรยากาศสบายใจและไว้วางใจ	การแสดงความคิดความรู้สึก	การยอมรับสมาชิก
เทคนิคที่ 1 เกมกระดานบอกเล่าเก้าสิบ							
เทคนิคที่ 2 ศิลปะของฉัน							
เทคนิคที่ 3 คำพยากรณ์							
เทคนิคที่ 4 บอลพิศวง							
เทคนิคที่ 5 หนังสือชีวิต							
เทคนิคที่ 6 อัลบั้มเพลงชีวิต							
เทคนิคที่ 7 นิตยสารของฉัน							
เทคนิคที่ 8 สิ่งแทนฉัน							
เทคนิคที่ 9 กวีชีวิต ข้อคิด คำคม							

ข้อเสนอแนะหรือความคิดเห็นเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

(.....)

ลงชื่อผู้เชี่ยวชาญ

3. ผลคะแนนการพิจารณาความเหมาะสมเบื้องต้นของเทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น

เทคนิคเชิงสร้างสรรค์	ความใส่ใจในกลุ่ม	ความร่วมมือ	การเปิดเผยตนเอง	การสนับสนุนกลุ่ม	บรรยากาศสบายใจและไว้วางใจ	การแสดงความคิดความรู้สึก	การยอมรับสมาชิก
เทคนิคที่ 1 บอกเล่าเก้าสิบ	1.00	1.00	0.80	1.00	0.80	1.00	0.80
เทคนิคที่ 2 ศิลปะของฉัน	1.00	1.00	1.00	1.00	0.80	1.00	1.00
เทคนิคที่ 3 คำพยากรณ์	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00
เทคนิคที่ 4 บอลพิศวง	1.00	1.00	1.00	1.00	0.80	1.00	0.80
*เทคนิคที่ 5 หนังสือชีวิต	1.00	1.00	0.80	1.00	1.00	0.80	1.00
เทคนิคที่ 6 อัลบั้มเพลงชีวิต	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	0.80
เทคนิคที่ 7 นิตยสารของฉัน	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00
เทคนิคที่ 8 สิ่งแทนฉัน	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00
เทคนิคที่ 9 กวีชีวิต ข้อคิด คำคม	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	0.80

* **หมายเหตุ** สำหรับเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ที่ 5 เทคนิคหนังสือชีวิต ผู้วิจัยได้ตัดออกตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญของการสนทนากลุ่มครั้งที่ 1 เนื่องจากเทคนิคดังกล่าวไม่เหมาะสมกับบริบทของวัยรุ่นไทยที่ไม่ชอบการเขียน ดังนั้นจึงไม่ได้นำมาใช้ในการสร้างโปรแกรมการพัฒนาเทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มของวัยรุ่น

4. สรุปประเด็นข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญในการสนทนากลุ่มครั้งที่ 1 (Focus group) พิจารณาความเหมาะสมเบื้องต้นของการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น

ผลจากการสรุปความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความเหมาะสมเบื้องต้นของตามทัศนะของผู้เชี่ยวชาญต่อการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น สามารถสรุปได้โดยมีประเด็นต่างๆ ดังต่อไปนี้

เทคนิคที่ 1 เทคนิคบอกเล่าเก้าสิบ

ข้อเสนอแนะ ข้อคำถามที่ใช้ในการทำการ์ด ผู้วิจัยควรสร้างเป็นข้อคำถามโดยทั่วไปและให้ระมัดระวังเรื่องการใช้ข้อคำถามที่ทำให้เกิดการเข้าถึงอารมณ์ในระดับที่ลึกซึ้งเกินไปหรือข้อคำถามเชิงลบที่อาจมีผลกระทบต่อความรู้สึกในระดับของการเกินขอบข่ายในการสร้างสัมพันธภาพ

เทคนิคที่ 2 เทคนิคศิลปะของฉัน

ข้อเสนอแนะ

ประเด็นที่ 1 ผู้วิจัยควรให้ความสำคัญอย่างมากกับการใช้คำสั่งและควรมีการเน้นย้ำถึงการที่ให้ผู้รับคำปรึกษาหรือสมาชิกกลุ่มได้สามารถสร้างสรรค์ผลงานศิลปะได้อย่างอิสระ โดยไม่มีเงื่อนไขหรือข้อจำกัดในการสร้างผลงาน (แสดงออกได้ตามความต้องการของผู้รับคำปรึกษา)

ประเด็นที่ 2 การใช้คำสั่งควรมีความกระชับ ชัดเจน

ประเด็นที่ 3 ภายหลังการเสร็จสิ้นการวาดรูปหรือผลงานทางด้านศิลปะ ผู้วิจัยอาจให้สมาชิกกลุ่มสามารถตั้งคำถามที่สร้างสรรค์เพื่อให้สามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างผู้สร้างสรรค์งานศิลปะกับสมาชิกกลุ่มคนอื่นๆในกลุ่ม โดยให้ถามได้คนละ 1 คำถาม (ไม่ควรถามเกิน 1 ข้อ เพราะถ้าหากมีการถามคำถามเยอะมากเกินไป อาจมีโอกาสที่ข้อคำถามนั้นๆ จะส่งผลกระทบต่อความรู้สึกของสมาชิกกลุ่มที่นำเสนอผลงานได้

เทคนิคที่ 3 เทคนิคคำพยากรณ์

ข้อเสนอแนะ การเลือกใช้ภาพประกอบคำอธิบายในคำพยากรณ์ อาจต้องพิจารณาจากกลุ่มตัวอย่างเป็นหลักสำคัญว่า กลุ่มที่เข้าร่วมการทดลองนั้น มีความชอบ ความสนใจหรือความเกี่ยวข้องกับตัวละครหรือภาพที่ผู้วิจัยใช้หรือไม่

เทคนิคที่ 4 เทคนิคบอลพิศวง

ข้อเสนอแนะ น่าจะเป็นเทคนิคที่มีความเหมาะสมกับกลุ่มวัยรุ่น เพราะในเทคนิคจะมีการเคลื่อนไหวประกอบการดำเนินการกลุ่ม และก่อให้เกิดความรู้สึกสนุกสนาน

เทคนิคที่ 5 เทคนิคหนังสือชีวิต

ข้อเสนอแนะ เทคนิคนี้เป็นเทคนิคที่ดีมากและมีการใช้อย่างแพร่หลายในต่างประเทศ แต่อย่างไรก็ตามเทคนิคดังกล่าวอาจไม่เหมาะสมกับพื้นฐานของกลุ่มเป้าหมายที่เป็นคนไทย โดยเฉพาะกับกลุ่มวัยรุ่น เนื่องจากโดยธรรมชาติแล้ววัยรุ่นไทยไม่ชอบการเขียน ดังนั้นหากเป็นไปได้อาจปรับวิธีการโดยการให้เขียนเป็นรูปภาพหรือทำให้เทคนิคนี้มีการเขียนให้น้อยที่สุด แต่อย่างไรก็ตามอาจตัดออกหรือปรับใช้ขึ้นอยู่กับผู้วิจัย (เสนอแนะว่าควรเลี่ยงการใช้เทคนิคนี้)

เทคนิคที่ 6 เทคนิคอัลบั้มเพลงชีวิต

ข้อเสนอแนะ

ประเด็นที่ 1 กระบวนการดำเนินการอาจใช้เวลามากเกินไป ควรนำประโยชน์จากเทคโนโลยีมาใช้ประกอบการดำเนินการกลุ่ม เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างได้สามารถเลือกเพลงที่ตนเองสนใจ และมีความชื่นชอบ และสามารถสะท้อนถึงตัวตนของผู้รับคำปรึกษาในขณะนั้นได้เลย โดยการค้นหาเพลงจากอินเตอร์เน็ต หรือโปรแกรมประยุกต์ที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

ประเด็นที่ 2 ควรนำบทเพลงที่มีจังหวะสนุกมาใช้ในการดำเนินการกลุ่ม และอาจใช้เทคนิคการเคลื่อนไหว (Movement technique) ในกลุ่มด้วย โดยการให้เต้นประกอบจังหวะเพลง เช่น เปิดเพลงและให้มีการออกมากแนะนำตัว และเต้นประกอบ เป็นต้น

เทคนิคที่ 7 เทคนิคนิตยสารของฉัน

ข้อเสนอแนะ ผู้วิจัยต้องระมัดระวังในการเลือกหนังสือหรือนิตยสารที่นำมาใช้ในกลุ่ม ทั้งนี้เพราะบางนิตยสารอาจมีเนื้อหาหรือข้อความ หรือภาพทางลบที่อาจส่งผลกระทบต่อความรู้สึกของสมาชิกในกลุ่ม เช่น ภาพที่น่ากลัว ภาพข่าวอาชญากรรมหรือภาพที่มีความล่อแหลมที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับเรื่องเพศ เป็นต้น

เทคนิคที่ 8 เทคนิคสิ่งแทนฉัน

ข้อเสนอแนะ ควรมีการใช้สิ่งของหรืออุปกรณ์ที่หลากหลาย และมีความเหมาะสมกับกลุ่มที่ใช้ในการดำเนินการให้คำปรึกษา (เลือกสิ่งของที่เหมาะสมกับวัยรุ่น) และให้มีจำนวนที่มากพอสำหรับการเลือกได้อย่างอิสระที่ตรงกับความสนใจ ความชอบได้

เทคนิคที่ 9 เทคนิคกวีชีวิต ข้อคิด คำคม

ข้อเสนอแนะ นอกจากผู้วิจัยจะใช้บทกลอน คำสอน อาจมีการนำเอาข้อคิดที่กำลังเป็นที่นิยมในปัจจุบันของโลกออนไลน์มาประกอบการใช้เทคนิคนี้ด้วย โดยอาจใช้เทคนิคคำคมที่ได้จากบทละคร หนัง หรือภาพยนตร์ หรือคำคมจากกลุ่มบุคคลที่มีชื่อเสียงในสังคม มาประยุกต์ใช้ในเทคนิคดังกล่าว

5. ภาพประกอบการสนทนากลุ่มครั้งที่ 1 (Focus group) พิจารณาความเหมาะสมเบื้องต้นของการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ต่าง ๆ

ภาพประกอบ 10 การสนทนากลุ่มครั้งที่ 1

6. รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการสนทนากลุ่มครั้งที่ 2 (Focus group) พัฒนาขั้นตอนการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น

การสนทนากลุ่มในครั้งที่ 2 เป็นการพิจารณาความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ ระยะเวลา กระบวนการ ขั้นตอนการดำเนินการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ทั้ง 8 เทคนิค โดยมีรายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการสนทนากลุ่มครั้งที่ 2 คือ

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1	ศาสตราจารย์ ดร.ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ หัวหน้าสาขาวิชาจิตวิทยา มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต
ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2	รองศาสตราจารย์ ดร.คมเพชร ฉัตรศุภกุล รองอธิการบดีฝ่ายกิจการพิเศษ และคณบดีคณะจิตวิทยา มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต
ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3	รองศาสตราจารย์ ดร.นิธิพัฒน์ เมฆขจร สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 4	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชูศรี เลิศรัตน์เดชากุล รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 5	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มณฑิรา จารุเพ็ง คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

รายชื่อผู้ทำการบันทึกการสนทนากลุ่ม

1.) นายสาธร ใจตรง
นิสิตปริญญาเอกสาขาการวิจัยและการพัฒนาศักยภาพมนุษย์

2.) นายภูริเดช
นิสิตปริญญาเอกสาขาการวิจัยและการพัฒนาศักยภาพมนุษย์

7. สรุปประเด็นข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญในการสนทนากลุ่มครั้งที่ 2

1.) ประเด็นที่ 1 ชื่อเรื่องเพื่อให้สอดคล้องกับการวิจัย ควรปรับเป็นการพัฒนาเทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น "The Development of Creative Techniques for Enhancing Positive Relationships in Adolescents' Group Counseling "

2.) ประเด็นที่ 2 การใช้การประเมินสัมพันธภาพ นอกจากการใช้แบบสอบถามสัมพันธภาพเชิงบวกแล้วให้ผู้วิจัยใช้การรายงานตนเอง (Self - report) ของสมาชิกกลุ่ม และควรมีการใช้แบบสังเกตพฤติกรรมกลุ่มประกอบ โดยทำการประเมินพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพเชิงบวกตามตัวแปร เป็นแบบประเมินเป็นรายการ (Check list) (มีพฤติกรรม หรือไม่มีพฤติกรรม 2 ระดับ) โดยมีผู้ประเมินเป็นผู้สังเกตการณ์ร่วม (Obsever) คอยประเมินให้

3.) ประเด็นที่ 3 ปรับชื่อเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ทั้ง 8 เทคนิค ให้เป็นภาษาไทยให้หมด

4.) ประเด็นที่ 4 ผู้วิจัยควรมีการเขียนแนวคิดที่นำมาใช้ในการพัฒนาเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ว่าผู้วิจัยนำแนวคิดใครมา และแนวคิดดังกล่าวที่นำมาใช้นั้น เน้นเรื่องของการทำให้เกิดอะไรหรือสร้างสัมพันธภาพในด้านใดที่สอดคล้องกับตัวแปรที่ผู้วิจัยศึกษา

เทคนิคที่ 1 บอกเล่าเก้าสิบ

1.) ในขั้นนำหรือเริ่มต้นกลุ่ม (Beginning stage) ของแต่ละเทคนิคให้ผู้วิจัยควรตัดขั้นของการตรวจสอบระดับความสะดวกใจ (Checking out the comfort level) ออกโดยไม่ให้ผู้วิจัยให้ความสำคัญเพราะส่วนนี้ไม่ใช่ประเด็นหลักของการศึกษาวิจัยในครั้งนี้

2.) ให้ผู้วิจัยประเมินว่า เกมนี้ จะมีจำนวนผู้เล่น (กี่คน คนหนึ่งจะใช้เวลาเท่าไหร่) จะตกในแต่ละช่องของตารางเดินกี่ครั้ง และใช้เวลาในแต่ละกิจกรรม (การบอกเล่าเรื่องราว การแสดงท่าทาง การถามคำถาม และการให้ข้อเสนอแนะ) คนละกี่นาที กำหนดเวลาของการเล่นกิจกรรมในภาพรวมให้ชัดเจนและให้เหมาะกับจำนวนสมาชิกในกลุ่ม

3.) ให้ผู้วิจัยเพิ่มข้อควรระมัดระวัง โดยตระหนักถึงข้อจำกัดของเด็กไทยในเรื่องการแสดงออก (Doing cards) ดังนั้นสิ่งที่ต้องแสดงหรือกระทำต้องพิจารณาตามความเหมาะสมกับธรรมชาติวัยรุ่นไทย ให้การกระทำเป็นสิ่งที่มีความหมาย ได้ข้อคิดบางประการ และเป็นสิ่งที่เขาสามารถทำได้หรือไม่ปฏิเสธที่จะทำ ทำได้ง่ายและให้ระวังเรื่องการทำในสิ่งที่ยากหรือความรู้สึกไม่เต็มใจที่จะทำ หรือทำแล้วเหมือนกับว่าตนเองโดนลงโทษ ตัวอย่าง การทำท่าแสดงความรักกับเพื่อนในกลุ่ม (การกอด – ซึ่งการแสดงออกดังกล่าวเป็นวัฒนธรรมอย่างหนึ่ง แต่สำหรับวัฒนธรรมไทยอาจเป็นเรื่องที่ยังไม่ค่อยได้รับการยอมรับ ดังนั้นการแสดงออกบางเรื่องอาจต้องระมัดระวังเป็นอย่างมาก)

4.) สำหรับในส่วนของช่องรางวัล (Jackpot) ให้พิจารณาความเหมาะสมกับความต้องการของสมาชิกกลุ่มด้วยว่าของรางวัลที่นำมาใช้จะเป็นอะไร ให้มีความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย

5.) ปรับชื่อ การ์ดคำถาม เป็น การ์ดบอกเล่า /การ์ดเล่าเรื่อง และสามารถจัดหมวดหมู่ให้เป็นประเภทๆ (เพื่อสามารถใช้ในการอ้างอิงเป็นกรอบแนวทางของการสร้างชุดคำถาม) เช่น หมวดส่วนตัว / ครอบครัว / การเรียน / เพื่อน / อนาคต / เพื่อนต่างเพศ / อาชีพ / เอาสิ่งที่สัมพันธ์กับชีวิตของเด็กวัยรุ่นเป็นหลักในการสร้างหมวดหมู่ ให้ผู้วิจัยอ้างอิงด้วยว่าสิ่งเหล่านี้สัมพันธ์กับชีวิตของวัยรุ่นโดยมีหลักการและหนังสืออ้างอิงประกอบด้วย อีกทั้งให้ทำการ์ดคำถามเป็นสีต่างๆ หรือจำแนกตามหมวดหมู่ เพื่อจะทำให้ผู้ให้คำปรึกษาทราบว่าผู้รับคำปรึกษากำลังเล่าเรื่องอะไร (หาหลักการ แนวคิดรองรับการได้มาซึ่งหมวดหมู่หรือแบ่งเป็นด้านข้อมูล (Fact) ด้านเจตคติ (Attitdue) ตัวอย่าง จำแนกตามประเด็นปัญหาเด็กวัยรุ่น จำแนกตามความเชื่อด้านศาสนา จำแนกตามกิจกรรมเวลาว่างที่มีประโยชน์ เป็นต้น

เทคนิคที่ 2 เทคนิคศิลปะของฉัน

1.) ผู้วิจัยควรระบุเลยว่าวัสดุหรืออุปกรณ์อะไรที่จะนำมาใช้ในเทคนิคนี้มีอะไรบ้าง ตัวอย่าง กระดาษโปสเตอร์สีขาว ขนาดเท่าไหร่ / กระดาษโปสเตอร์สี เป็นต้น

2.) ผู้วิจัยควรมีการปรับคำสั่งในกิจกรรมให้เป็นธรรมชาติมากขึ้น และมีความชัดเจน (Instruction) อาจเลือกกระทำได้ 2 แบบ คือ

แบบที่ 1 แนวทางการเขียนคำสั่ง

2.1) คำสั่ง 1. ให้สมาชิกกลุ่มทุกคนวาดภาพตนเอง การวาดครั้งนี้ไม่จำเป็นต้องสวยงาม เป็นเพียงแค่สัญลักษณ์ กระดาษสีสัน และอุปกรณ์ต่างๆ ที่เตรียมมาให้ สมาชิกกลุ่มสามารถนำไปใช้ตกแต่งให้สวยงามได้ตามใจชอบ

2.2) การวาดภาพครั้ง อยากให้ทุกคนวาดภาพตามความรู้สึกของตนเองที่อยากจะแสดงให้ทุกคนได้เห็นว่าเราเป็นคนอย่างไร และรู้สึกอย่างไรกับการดำเนินชีวิตในทุกวันนี้ หรือมีสิ่งแวดล้อมอะไร (ดังที่พูดคุย) มีอิทธิพลต่อตัวเรา

แบบที่ 2 แนวทางการเขียนคำสั่ง

2.1) เรามีกระดาษ และอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้ดังต่อไปนี้

2.2) ให้สมาชิกกลุ่มทุกคนสร้างสรรค์งานศิลปะด้วยตนเอง <u>โดยไม่ต้องคำนึงถึงความสวยงาม</u> ภายในเวลานาทีที่กำหนด (ระบุเวลากี่นาที)

2.3) งานศิลปะชิ้นนี้ให้แต่ละคนออกแบบเอาเองว่าอยากจะให้ผลงานศิลปะออกมาแบบไหน ซึ่งอาจจะเป็นรูปอะไรได้ ไม่ว่าจะเป็นรูปเกี่ยวกับตนเอง รูปเกี่ยวกับสถานการณ์ต่างๆ ในชีวิต รูปเกี่ยวกับครอบครัว รูปเกี่ยวกับวิถีการดำเนินชีวิต รูปเกี่ยวกับอนาคตหรือ รูปเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ซึ่งผลงานของศิลปอาจจะสะท้อนถึงความชอบ ความรู้สึก ความคิดของตัวเรา

2.4) ให้ตั้งชื่อ ผลงานศิลปะของเราด้วยว่ามีชื่อผลงานอะไร

2.5) หลังจากสร้างสรรค์งานศิลปะแล้ว นำเสนอเป็นรายบุคคล โดยมีข้อแม้ว่า สมาชิกต้องนั่งรับฟังสิ่งที่เพื่อนนำเสนอเท่านั้น แต่สามารถถามคำถามได้คนละ 1 คำถาม

3.) เขียนข้อสรุปกิจกรรมเป็นประเด็น (ทำให้คนมีสัมพันธภาพ)

3.1) เน้นความการนำไปสู่ข้อสรุปหรืออธิบายเกี่ยวกับสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มที่สอดคล้องกับตัวแปรของงานวิจัย

3.2) ทั้งนี้ต้องสรุปสิ่งที่ได้จากกิจกรรมให้สอดคล้องกับตัวแปรสัมพันธภาพเชิงบวกทุกองค์ประกอบให้ได้

4.) เพื่อให้เกิดบรรยากาศของการดำเนินกิจกรรม ให้ผู้วิจัยเพิ่มการตั้งชื่อภาพหรือผลงานศิลปะของผู้รับคำปรึกษาด้วย

เทคนิคที่ 3 เทคนิคคำพยากรณ์

1) ปรับชื่อเทคนิคให้เป็นภาษาไทย
2) ผู้วิจัยควรหลีกเลี่ยงคุณลักษณะหรือคำทำนายที่มีผลทางลบออก ควรเลือกใช้คำทำนายที่มีลักษณะเป็นกลาง เช่น ปากไม่ตรงกับใจ ใจอ่อน และตัดภาพตัวการ์ตูนหรือภาพที่อยู่ในบัตรคำทำนายออก (เพราะอาจมีปัญหาเรื่องลิขสิทธิ์) ควรใช้คำอธิบายอย่างเดียวโดยไม่ต้องนำภาพตัวการ์ตูนมาใส่ เพราะการมีภาพการ์ตูนต่าง ๆ จะทำให้ผู้รับคำปรึกษาให้ความสนใจที่ภาพมากกว่าเนื้อหาหรือข้อมูลที่ใช้ในเทคนิคคำพยากรณ์
3) คำอธิบาย คำนายที่ใช้ผู้วิจัยควรต้องมีการอ้างอิงมีที่มาที่ไปด้วย โดยอ้างอิงสิ่งที่นำมาใช้ในการดำเนินกิจกรรมว่านำมาจากไหน
4) ผู้วิจัยควรนำเนื้อหาคำทำนาย หรือข้อมูลทางโหราศาสตร์อื่น ๆ มาใช้ประกอบด้วย เช่น คำทำนายเกี่ยวกับราศี เดือนเกิด ตัวเลข วันเกิด มาใช้ในการให้คำปรึกษาเพิ่มเติม แต่ต้องมีการอ้างอิงด้วยว่าเทคนิคนี้มีที่มาที่ไปอย่างไร (มีแนวคิดหรือหลักการอะไรรองรับการพัฒนาเทคนิคดังกล่าว) และข้อมูลคำทำนายได้มาจากใคร จึงจะทำให้เทคนิคคำพยากรณ์ สอดคล้องกับชื่อเทคนิคตามที่ผู้วิจัยกำหนด

เทคนิคที่ 4 เทคนิคลูกบอลพิศวง

1) ตั้งชื่อเทคนิคเป็นภาษาไทย
2) ผู้วิจัยควรปรับภาษาข้อคำถามให้เข้าใจง่ายขึ้น เช่น ใครคือบุคคลที่มีความสำคัญที่สุดในชีวิตของคุณ ใครคือคนสำคัญที่สุดในชีวิต อยากไปท่องเที่ยวกับใคร เพื่อนคืออะไร ความรักคืออะไร ความสำคัญของเพื่อน (ปรับคำถามที่ใช้ถามผู้รับคำปรึกษาให้สั้น กระชับ และได้ใจความ ไม่ควรใช้ข้อคำถามที่ยาวหรือขาดความกระชับ)

เทคนิคที่ 5 เทคนิคอัลบั้มเพลงชีวิต

1) ผู้วิจัยควรเลือกใช้เพลงบรรเลงที่ไม่มีเนื้อร้อง และเป็นเพลงที่มีจังหวะที่หลากหลาย (เน้นจังหวะที่เหมาะสมใกล้เคียงกับวัยรุ่น) ถ้าเป็นไปได้ควรเลือกลักษณะของทำนองเพลงที่มาจากหลากหลายประเทศ เช่น ทำนองเพลงไทย ทำนองเพลงฝรั่ง ทำนองเพลงจีน ทำนองเพลงอินเดีย (ให้เน้นการนำทำนองที่ไม่มีเนื้อร้องมาใช้ในการพัฒนาเทคนิค เพราะภาษาหรือเนื้อร้องอาจมีข้อจำกัดและส่งผลต่อสมาชิกกลุ่มได้)
2) ผู้วิจัยควรมีขั้นตอนการสรุปกิจกรรมหรือการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ให้มีความสัมพันธ์กับการสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกด้วย เช่น คนชอบฟังเพลงหลากหลายต่างๆ กัน การเรียนรู้และยอมรับเพื่อนในกลุ่ม การเปิดเผยตนเองในสิ่งที่ตนเองคิด การแสดงความคิด ความรู้สึก เป็นต้น
3) ปรับคำสั่งตามข้อเสนอแนะ คือ "ลองนึกถึงตัวเองซิว่า เพลงที่เราชื่นชอบ มีความสุข หรือนึกถึงคือเพลงอะไร จากเพลงที่เลือกนี้ ลองทำปก ให้สอดคล้องกับเพลงเพื่อเป็นการบ่งบอกว่าเป็นเพลงของชีวิต"

เทคนิคที่ 6 เทคนิคนิตยสารของฉัน

1) ควรมีการเพิ่มกิจกรรมก่อนเข้าสู่การดำเนินกิจกรรมหลัก โดยอาจใช้การตั้งคำถามเพื่อนำเข้าสู่กิจกรรม โดยตั้งคำถามว่า "นิสิตรู้จักนิตยสารอะไรบ้าง ให้สมาชิกแต่ละคนบอกคนละ 1 ชื่อ"
2) ให้ปรับคำสั่ง โดยมีข้อเสนอแนะคือ คำสั่ง "การออกแบบปกนิตยสาร นิสิตจะต้องพิจารณาความสนใจของตนเองให้ดีว่าอยากจะทำนิตยสารอะไร ซึ่งนิตยสารที่ทำขึ้นจะแสดงถึงความชอบ ความคิด ความรู้สึก หรือความปรารถนาของตนเองที่จะแสดงออกมา หรืออยากถ่ายทอดเรื่องราวอะไรต่าง ๆ ผ่านนิตยสารที่เราอยากนำเสนอให้ผู้อื่นได้อ่าน"
3) ให้ผู้วิจัยหากระดาษที่ใช้เป็นอุปกรณ์ในการทำนิตยสารให้สอดคล้องกับขนาดนิตยสารจริง
4) หลังการใช้เทคนิค ในขั้นการยุติหรือขั้นสรุป ให้ผู้วิจัยเน้นการสรุปที่สอดคล้องกับตัวแปรตาม (สัมพันธภาพเชิงบวก) เช่น การยอมรับความคิดเห็นหรือความเป็นตัวตนเองของเพื่อนๆ การให้ความช่วยเหลือกันในกลุ่มขณะดำเนินกิจกรรม เป็นต้น (ทั้งนี้ผู้วิจัยควรมีการสรุปการดำเนินการในแต่ละเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ให้เป็นทิศทางเดียวกันทั้ง 8 เทคนิค)
5) ปรับชื่อเรื่องเทคนิคเป็น "เทคนิคนิตยสารของฉัน"
6) กำหนดเวลาการออกแบบนิตยสารให้ชัดเจน ว่าในแต่ละขั้นจะต้องใช้เวลาในการดำเนินการเท่าไหร่เพื่อให้เป็นไปตามเวลาที่กำหนด และปรับเวลาของแต่ละเทคนิคให้เท่ากัน คือ ใช้เวลาการดำเนินกลุ่ม 1 ชั่วโมง 30 นาที

เทคนิคที่ 7 เทคนิคสิ่งแทนฉัน

1) ปรับเทคนิคให้มีการใช้ วัตถุหรือสิ่งของที่เป็นของจริง โดยผู้วิจัยต้องเตรียมสิ่งของต่างๆ ให้หลากหลาย โดยใช้จำนวนสิ่งของ 40 – 50 ชิ้น โดยพยายามกระจายสิ่งของให้ครอบคลุมชีวิตของวัยรุ่น (ผู้เข้ารับคำปรึกษา)
2) สำหรับขั้นดำเนินการ ให้ผู้วิจัยเพิ่มเทคนิคในการดำเนินกิจกรรมเพื่อให้เกิดบรรยากาศที่ดี เช่น มีการเล่นกิจกรรมรอบ 2 โดยในรอบ 2 จะให้สมาชิกเลือกของให้เพื่อนในกลุ่ม / เลือกของ 2 ชิ้น / เลือกของที่ไม่ชอบ เป็นต้น (ปรับเปลี่ยนให้เกิดความหลากหลาย และเหมาะสม)
3) เพิ่มคำสั่ง โดยให้แต่ละคนบอก ขณะนี้ทุกคนได้เลือกสิ่งของเรียบร้อยแล้ว ลองแลกเปลี่ยนความคิดกัน โดยให้เพื่อนๆ ฟัง อาจมีการถามคำถามได้ แต่ต้องเป็นคำถามสร้างสรรค์ในขณะเล่าเรื่อง คนละ 1 คำถาม ให้มีการโต้ตอบ (ใช้ถามเพื่อให้สมาชิกมีส่วนร่วมในกระบวนการมากขึ้น)
4) เพิ่มการอธิบายในคำสั่ง กล่าวคือ ประการที่ 1 ให้สมาชิกนำเสนอเรื่องราวผ่านวัตถุหรือสิ่งของที่ตนเองเลือก ประการที่ 2 ถ้าสมาชิกที่นั่งรับฟังอาจมีความสนใจในเรื่องราวของเพื่อนสมาชิกที่นำเสนอ ซึ่งสมาชิกที่มีข้อคำถามสามารถยกมือแล้วถามคำถามได้ แต่การถามคำถามต้องเป็นคำถามที่สร้างสรรค์ และประการที่ 3 การอธิบายหรือการบอกเรื่องราวต่างๆ นั้นไม่มีผิดและไม่มีถูก สามารถพูดได้ทุกเรื่องตามความต้องการ ความรู้สึก นึกคิดของตนเอง ซึ่งให้สมาชิกทุกคนสามารถพูดสิ่งต่างๆ ได้อย่างอิสระ

เทคนิคที่ 8 เทคนิคบทกวีชีวิต ข้อคิด คำคม

1.) ให้ปรับเทคนิคเป็นชื่อภาษาไทย
2.) ผู้วิจัยควรมีการจัดหมวดหมู่ให้ชัดเจนว่า กวี ข้อคิด คำคม บทกลอน นำมาจากกลุ่มใดบ้าง เช่น กลุ่มสุภาษิต กลุ่มปรัชญา กลุ่มคำคมจากภาพยนตร์ กลุ่มข้อคิดจากบุคคลสำคัญ เป็นต้น
3.) พยายามทำให้แต่ละหมวดมีความสมดุล คละกัน อย่างละซัก 10 – 15 คำ ใช้สีสันเป็นสื่อที่ทำให้ผู้ให้คำปรึกษาเข้าใจว่า สีนั้นคืออยู่ในหมวดอะไร

8. ภาพการสนทนากลุ่มครั้งที่ 2

ภาพประกอบ 11 การสนทนากลุ่มครั้งที่ 2

ภาคผนวก ง

1. รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของเทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น
2. ค่าดัชนีความสอดคล้องของเทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น

1. รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของเทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1	ศาสตราจารย์ ดร.ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ หัวหน้าสาขาวิชาจิตวิทยา มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต
ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2	รองศาสตราจารย์ ดร.คมเพชร ฉัตรศุภกุล รองอธิการบดีฝ่ายกิจการพิเศษ และคณบดีคณะจิตวิทยา มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต
ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3	รองศาสตราจารย์ ดร.ลัดดาวรรณ ณ ระนอง สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 4	รองศาสตราจารย์ ดร.นิธิพัฒน์ เมฆขจร สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 5	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทนา วงษ์อินทร์ ข้าราชการบำนาญ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 6	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชูศรี เลิศรัตน์เดชากุล รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 7	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พ.ต.ท.หญิง ดร.สุขอรุณ วงษ์ทิม สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 8	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญนภา กุลนภาดล รองคณบดีฝ่ายบริการวิชาการและกิจการพิเศษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 9	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประภาส ณ พิกุล คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 10	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มณฑิรา จารุเพ็ง คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 11	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัชราภรณ์ ศรีสวัสดิ์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2. ค่าดัชนีความสอดคล้องของเทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น

ตาราง 42 ค่าดัชนีความสอดคล้องของเทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น

ผู้เชี่ยวชาญ ---------- เทคนิค	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	คนที่ 6	คนที่ 7	คนที่ 8	คนที่ 9	คนที่ 10	คนที่ 11	ค่าดัชนี IOC
(1)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1.00
(2)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1.00
(3)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1.00
(4)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1.00
(5)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1.00
(6)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1.00
(7)	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	0.91
(8)	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	0.91

ภาคผนวก จ

1. แบบสอบถามสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น
2. แบบสังเกตพฤติกรรมสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น
3. แบบรายงานตนเองของสมาชิกกลุ่มในการเข้าร่วมกลุ่ม
4. ขั้นตอนการดำเนินการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นทั้ง 8 เทคนิค

1. แบบสอบถามสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น

แบบสอบถามสัมพันธภาพเชิงบวก

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถามสัมพันธภาพเชิงบวก

1.) แบบสอบถามสัมพันธภาพเชิงบวกนี้มีจุดมุ่งหมาย**เพื่อการศึกษาเท่า**นั้น ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการวิจัย ไม่ได้เป็นการทดสอบเพื่อเก็บคะแนนที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน

2.) คำตอบของนิสิตจะเป็นประโยชน์ และมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการศึกษา และการวิจัยต่อไป

3.) คำตอบของนิสิต**ไม่มีถูกหรือผิด** ผู้วิจัยจึงขอความร่วมมือจากนิสิตในการตอบแบบสอบถามสัมพันธภาพเชิงบวกตามความเป็นจริง และตรงกับความคิด ความรู้สึกของนิสิตมากที่สุด

4.) ข้อมูลต่างๆ ที่นิสิตตอบ จะถือว่า**เป็นความลับและไม่เป็นผลเสียต่อตัวนิสิต**หรือบุคคลใดๆ และไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับผลการเรียน

5.) แบบสอบถามสัมพันธภาพเชิงบวกมีทั้งหมด 3 หน้า แบ่งออกเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล และตอนที่ 2 สัมพันธภาพเชิงบวก จำนวน **30 ข้อ** **โปรดตอบให้ครบทุกข้อ** เพราะถ้าตอบไม่ครบทุกข้อแบบสอบถามฉบับนี้จะไม่สามารถนำไปวิเคราะห์ผลการวิจัยได้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

ชื่อ-นามสกุล .....**รหัส**.....

O เพศหญิง O เพศชาย

สาขาวิชาเอก.....

คณะ.....

ตอนที่ 2 สัมพันธภาพเชิงบวก

คำชี้แจง ให้นิสิตตอบข้อคำถามต่อไปนี้โดยให้ตอบโดยการทำเครื่องหมาย / ในช่องที่ตรงกับความคิด และความรู้สึกของตนเองมากที่สุด ซึ่งกำหนดให้คะแนนในช่องต่างๆ ดังต่อไปนี้

5 หมายถึง จริงมากที่สุด
4 หมายถึง จริงมาก
3 หมายถึง จริงบ้างไม่จริงบ้าง
2 หมายถึง จริงน้อย
1 หมายถึง จริงน้อยที่สุด

* หมายเหตุในการเก็บข้อมูลผู้วิจัยได้มีการอธิบาย คำว่ากลุ่มนั้นมีความหมายเฉพาะว่าอย่างไร และมีอธิบายว่านิสิตที่ตอบแบบสอบถามจะต้องได้รับการเข้าร่วมกลุ่มสำหรับการลงเรียนในรายวิชา ศษ 241

กลุ่ม หมายถึง การที่มีเพื่อนต่างสาขาวิชาเอกมาอยู่ร่วมกัน (5-6 คน) ซึ่งในกลุ่มจะมีการพูดคุย และทำกิจกรรมด้วยกัน

ข้อคำถาม	จริงมากที่สุด ◄——► จริงน้อยที่สุด				
	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)
1. เมื่ออยู่ในกลุ่ม ฉันสนใจสิ่งที่เพื่อนคนอื่นพูด					
2. เมื่ออยู่ในกลุ่ม ฉันสบสายตา และมองหน้าเวลาเพื่อนพูด					
3. เมื่ออยู่ในกลุ่ม ฉันตอบสนองด้วยคำพูด หรือมีการพยักหน้าขณะรับฟังเพื่อนที่กำลังพูดอยู่					
4. เมื่ออยู่ในกลุ่ม ฉันจะเงียบและรับฟังสมาชิกที่กำลังพูดหรือทำกิจกรรม					
5. เมื่ออยู่ในกลุ่ม ฉันถามคำถามกับเพื่อนเมื่อมีข้อสงสัย					
6. เมื่ออยู่ในกลุ่ม ฉันร่วมทำกิจกรรมต่างๆ					
7. เมื่ออยู่ในกลุ่ม ฉันแสดงความกระตือรือร้นทำกิจกรรมต่างๆ กับเพื่อน					
8. เมื่อมีการนัดหมายเพื่อพบกันในครั้งต่อไปฉันจะเข้าร่วมกลุ่ม					
9. เมื่อเข้ากลุ่มในครั้งต่อไป ฉันสามารถมาเข้ากลุ่มตรงตามเวลานัดหมาย					
10. เมื่ออยู่ในกลุ่ม ฉันสามารถบอกและเล่าเรื่องราวของตนเองทั้งในอดีต และปัจจุบัน					
11. เมื่ออยู่ในกลุ่ม ฉันสามารถแลกเปลี่ยน และบอกเรื่องที่เป็นด้านลบของตนเอง (เช่น ความไม่สบายใจ ความกังวล ความกลัว ความลับ เรื่องน่าอาย จุดด้อย ปัญหาต่างๆ)					
12. เมื่ออยู่ในกลุ่ม ฉันสามารถแลกเปลี่ยน และบอกเรื่องที่เป็นด้านบวกของตนเอง (เช่น เป้าหมาย แรงบันดาลใจในชีวิต เรื่องที่สนุก สิ่งที่เป็นจุดเด่น)					
13. เมื่ออยู่ในกลุ่ม ฉันสามารถบอกประสบการณ์ที่ดีที่มีความหมายของตนเองให้กับเพื่อนสมาชิก					
14. เมื่ออยู่ในกลุ่ม หากเพื่อนขอความช่วยเหลือฉันจะให้ความช่วยเหลือเพื่อนในกลุ่ม					
15. เมื่ออยู่ในกลุ่ม มีเพื่อนสมาชิกรู้สึกท้อแท้ ฉันพูดให้กำลังใจกับเพื่อน					

ข้อคำถาม	จริงมากที่สุด ◄——► จริงน้อยที่สุด				
	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)
16. เมื่ออยู่ในกลุ่ม ฉันเสนอแนะความคิดเห็น หรือให้ข้อมูลย้อนกลับที่คิดว่าเป็นประโยชน์กับสมาชิกกลุ่มคนอื่นๆ					
17. เมื่ออยู่ในกลุ่ม ฉันหลีกเลี่ยงการพูดทำร้ายความรู้สึก และใช้คำพูดที่ไม่สุภาพ					
18. เมื่ออยู่ในกลุ่ม ฉันนั่งในท่าทางที่สบาย และผ่อนคลาย					
19. เมื่ออยู่ในกลุ่ม ฉันสามารถยิ้ม หรือหัวเราะกับเพื่อนสมาชิกในกลุ่ม					
20. เมื่ออยู่ในกลุ่ม ฉันไม่แสดงสีหน้าเครียด ขมวดคิ้ว หรือไม่หลบสายตาในระหว่างพูดคุย					
21. เมื่ออยู่ในกลุ่ม ฉันสบายใจที่จะแสดงความคิดเห็น หรือพูดจาหยอกล้อกับเพื่อนสมาชิกในกลุ่ม					
22. เมื่ออยู่ในกลุ่ม ฉันกล้าแสดงออก หรือทำท่าทางต่างๆ ในกลุ่มต่อหน้าเพื่อนสมาชิกคนอื่นได้					
23. เมื่ออยู่ในกลุ่ม ฉันสามารถเสนอความคิด และมุมมองของตนเอง					
24. เมื่ออยู่ในกลุ่ม ฉันสามารถบอกความรู้สึกนึกคิดของฉันกับเพื่อนสมาชิกกลุ่มให้รับรู้ได้					
25. เมื่ออยู่ในกลุ่ม ฉันสามารถบอกความรู้สึก ความคิดเห็น ค่านิยมบางอย่างต่อสังคมได้					
26.เมื่ออยู่ในกลุ่ม ฉันสามารถให้ข้อมูลย้อนกลับกับสมาชิกกลุ่มได้					
27. เมื่ออยู่ในกลุ่ม ฉันสามารถแสดงความคิดเห็นที่สอดคล้องกับความคิดเห็นของเพื่อนสมาชิกกลุ่มได้					
28. เมื่ออยู่ในกลุ่ม หากฉันเห็นด้วยกับสิ่งที่เพื่อนในกลุ่มพูด หรือแสดงความคิดเห็น ฉันสามารถแสดงท่าทางหรือคำพูดที่สนับสนุนกับความคิดของเพื่อนในกลุ่มได้					
29. เมื่ออยู่ในกลุ่ม และมีสิ่งที่ฉันไม่เห็นด้วยกับเพื่อน ฉันจะไม่โต้แย้ง และขัดจังหวะในขณะที่สมาชิกกำลังพูด ถึงแม้ว่าจะเป็นสิ่งที่ฉันไม่เห็นด้วยก็ตาม					
30. เมื่ออยู่ในกลุ่ม ฉันไม่วิพากษ์ วิจารณ์ หรือแสดงท่าทีที่ไม่เห็นด้วยกับสิ่งที่สมาชิกพูด					

2. แบบสังเกตพฤติกรรมสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น

แบบสังเกตพฤติกรรมสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มของสมาชิกกลุ่ม (สำหรับผู้สังเกตการณ์)

กลุ่มที่.....เทคนิคเชิงสร้างสรรค์.....

คำชี้แจง ให้ผู้สังเกตทำเครื่องหมาย / ในช่องของการแสดงพฤติกรรมต่างๆ ที่ตรงกับพฤติกรรมที่สมาชิกกลุ่มแสดงออกในขณะอยู่ในกลุ่ม (สังเกตแบบภาพรวมของสมาชิกในกลุ่ม)

พฤติกรรมสัมพันธภาพเชิงบวกของสมาชิกกลุ่ม	มี	ไม่มี	ข้อเสนอแนะ
1.สนใจสิ่งที่เพื่อนคนอื่นพูดในกลุ่ม			
2.สบสายตา และมองหน้าเวลาเพื่อนคนอื่นในกลุ่มพูด			
3.ตอบสนองด้วยคำพูดหรือมีการพยักหน้าในขณะเพื่อนสมาชิกกำลังพูด			
4.เงียบและรับฟังสมาชิกที่กำลังพูดหรือทำกิจกรรม			
5.ถามคำถามกับเพื่อนสมาชิกในกลุ่ม			
6.ทำกิจกรรมที่ผู้นำกลุ่มมอบหมายในขณะอยู่ในกลุ่ม			
7.กระตือรือร้นในการร่วมทำกิจกรรมกับเพื่อนในกลุ่ม			
8.บอกเล่าเรื่องราวของตนเองในกลุ่ม (เรื่องราวในอดีตและปัจจุบัน)			
9.แลกเปลี่ยน และบอกเล่าเรื่องที่เป็นความไม่สบายใจ ความกังวลใจ ความกลัว ความลับ เรื่องน่าอาย จุดด้อย และปัญหาส่วนตัวให้กับคนอื่นในกลุ่ม (เรื่องด้านลบ)			
10.บอกเล่าเรื่องที่เป็นเป้าหมาย แรงบันดาลใจในชีวิต เรื่องสนุก จุดเด่นของตนเองให้กับเพื่อนในกลุ่ม (เรื่องด้านบวก)			
11.บอกเล่าเรื่องเล่าเกี่ยวกับประสบการณ์ที่มีความหมายในกลุ่ม			
12.ให้ความช่วยเหลือเพื่อนในกลุ่ม			
13.พูดให้กำลังใจกับเพื่อนสมาชิกในกลุ่ม			
14.เสนอแนะความคิดเห็น หรือให้ข้อมูลย้อนกลับที่เป็นประโยชน์ในกลุ่ม			
15.ไม่พูดทำร้ายความรู้สึก และคำพูดที่ไม่สุภาพ			
16.นั่งในท่าทางที่สบาย และผ่อนคลาย			
17.ยิ้มหรือหัวเราะในขณะทำกิจกรรมในกลุ่ม			
18.ไม่แสดงสีหน้าเครียด (ขมวดคิ้ว) หรือไม่หลบสายตาในระหว่างพูดคุย			
19.แสดงความคิดเห็น /พูดจาหยอกล้อกับเพื่อนในกลุ่ม			
20.กล้าแสดงออก หรือทำท่าทางต่างๆ ในกลุ่ม			
21.เสนอความคิด มุมมองของตนเองในกลุ่ม			
22.บอกความรู้สึกนึกคิดของตนเองให้สมาชิกคนอื่นได้รับรู้			
23.บอกความรู้สึก ความคิดเห็น ค่านิยมที่มีต่อสังคม			
24.ให้ข้อมูลย้อนกลับกับสมาชิกในกลุ่ม			
25.แสดงความคิดเห็นที่สอดคล้องกับความคิดเห็นของเพื่อนสมาชิกกลุ่ม			
26.แสดงท่าทางหรือคำพูดที่สนับสนุนกับความคิดของเพื่อนในกลุ่ม			
27.ไม่โต้แย้งหรือขัดจังหวะเพื่อนสมาชิกที่กำลังพูด			
28.ไม่วิพากษ์ วิจารณ์ หรือแสดงท่าทีไม่เห็นด้วยกับเพื่อนสมาชิก			

ข้อเสนอแนะหรือความคิดเห็นเพิ่มเติมจากการสังเกตพฤติกรรม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ชื่อ.....

วัน / เวลาที่สังเกต.....

ผู้บันทึกการสังเกตพฤติกรรม

3. แบบรายงานตนเองของสมาชิกกลุ่มในการเข้าร่วมกลุ่ม (สำหรับสมาชิกกลุ่ม)

แบบรายงานตนเอง (Self - report)

คำชี้แจง ขอให้ท่านทำเครื่องหมาย O ตัวเลขที่ตรงกับความคิด ความรู้สึกของท่านมากที่สุด และตอบคำถามเกี่ยวกับประโยชน์และความพึงพอใจจากการเข้าร่วมกลุ่ม

โดยภาพรวมท่านได้รับประโยชน์จากการเข้ากลุ่ม และทำให้ได้รับประสบการณ์ที่ดีเพิ่มขึ้นอยู่ในระดับใด

1.....2.....3.....4.....5

น้อยที่สุด น้อย ปานกลาง มาก มากที่สุด

โดยภาพรวมท่านรู้สึกพึงพอใจกับการใช้เทคนิค / กิจกรรมในกลุ่มอยู่ในระดับใด

1.....2.....3.....4.....5

น้อยที่สุด น้อย ปานกลาง มาก มากที่สุด

- ขอให้ท่านระบุถึงประโยชน์หรือประสบการณ์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกลุ่มในครั้งนี้ (แสดงความคิด ความรู้สึก ความประทับใจ หรือสิ่งที่รู้สึกอึดอัดใจ)

.....

.....

.....

.....

- ขอให้ท่านระบุถึงความรู้สึกพึงพอใจ หรือความชอบของเทคนิค / กิจกรรมที่ผู้นำกลุ่มใช้ในการเข้าร่วมกลุ่มในครั้งนี้ (แสดงความคิด ความรู้สึก ความประทับใจ หรือสิ่งที่ไม่พึงพอใจ)

.....

.....

.....

.....

4. ขั้นตอนการดำเนินการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่นทั้ง 8 เทคนิค

เทคนิคที่ 1 บอลพิศวง

แนวคิดพื้นฐานการพัฒนาเทคนิค

เทคนิคบอลพิศวง ผู้วิจัยได้นำแนวคิดวิธีการเล่น (Play methods) โดยใช้เทคนิคการขว้างบอล (Throwing balls) (Cheung, 2006: 135) เป็นแนวทางในการพัฒนาเครื่องมือเพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกและการใช้แนวคิดความต้องการพื้นฐานทางจิตใจของการเป็นมนุษย์ทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบเผชิญความจริง (Human being basic psychological needs: Reality counseling theory) (Thompson, 2003: 211 - 213) โดยนำประเด็นหลักสำคัญของแนวคิดทฤษฎีมาใช้ในการสร้างข้อคำถามในเทคนิคบอลพิศวง เพื่อให้สมาชิกกลุ่มตอบคำถามต่างๆ ที่แบ่งออกเป็นด้าน 5 ด้านได้แก่ ด้านความรักและความเป็นเจ้าของ (Love and belonging needs) ด้านความเป็นอิสระ (Freedom needs) ด้านการอยู่รอด (Survival needs) ด้านความสนุกสนาน (Fun needs) และด้านอำนาจและความสำเร็จ (Power and Achievement needs)

ลักษณะสำคัญของเทคนิคบอลพิศวง คือ การใช้ลูกบอลที่มีข้อคำถามต่างๆ ให้สมาชิกกลุ่มได้เลือกข้อคำถาม และตอบข้อคำถามในลูกบอล ซึ่งผู้วิจัยใช้ลูกบอลทั้งหมด 3 ลูกในการเล่น

ลูกที่ 1 จะเป็นประเด็นหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่สมาชิกกลุ่มต้องตอบ เป็นข้อคำถามที่ตอบเพื่อสร้างสัมพันธภาพเบื้องต้นให้รู้สึกถึงความผ่อนคลายในการตอบ มีประเด็นข้อคำถามจำนวน 15 ข้อ

ลูกที่ 2 จะเป็นข้อคำถามที่เกี่ยวข้องกับการเพิ่มระดับของสัมพันธภาพและแสงความคิดเห็น ความรู้สึก และการเพิ่มระดับปฏิสัมพันธ์ของสมาชิกกลุ่มมากขึ้น มีข้อคำถามจำนวน 25 ข้อ

ลูกที่ 3 ลูกสุดท้ายใช้การสร้างข้อคำถามที่แบ่งออกเป็น 5 ด้าน เพื่อให้บุคคลได้สำรวจความต้องการ และการแสดงความคิด ความรู้สึก การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ต่างๆ ของสมาชิกกลุ่ม โดยมีข้อคำถามทั้งหมด 25 ข้อ

ทั้งนี้เทคนิคบอลพิศวงจะเป็นเครื่องมือที่ช่วยกระตุ้นและเป็นสื่อที่ช่วยให้สมาชิกกลุ่มได้แสดงความคิด ความรู้สึก ค่านิยม การเปิดเผยตนเอง การสร้างความสนใจ การให้ความร่วมมือ และการสร้างความรู้สึกสบายใจ ไว้วางใจ ตลอดจนการยอมรับความคิดของสมาชิกกลุ่ม

จุดมุ่งหมาย

เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่ม

ระยะเวลา 1 ชั่วโมง 30 นาที

จำนวนคน จำนวนสมาชิก 6 คน

อุปกรณ์ในการดำเนินการ

1. ลูกบอล (Ball) จำนวน 3 ลูก
2. ชุดข้อคำถาม 3 ชุด สำหรับติดที่ลูกบอล

วิธีดำเนินการ

ในการดำเนินการทดลองการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ (บอลพิศวง) เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวก ผู้วิจัยใช้เวลาในการดำเนินการทดลอง 1 ชั่วโมง 30 นาที โดยแบ่งขั้นตอนการทดลองออกเป็น 3 ขั้นตอน ประกอบด้วย

ขั้นที่ 1 ขั้นนำ เป็นขั้นตอนของการวางโครงสร้าง (Structuring) ของกลุ่มเพื่อให้สมาชิกกลุ่มได้เข้าใจเกี่ยวกับบทบาท กติกา และประเด็นสำคัญของการเข้าร่วมกลุ่ม พร้อมทั้งเป็นการแสดงความรู้สึกยินดีและต้อนรับสมาชิกกลุ่ม (15 นาที) ได้แก่

<u>การวางโครงสร้างกลุ่ม</u>

1.การกล่าวนำ (Introduction)ผู้นำกลุ่มกล่าวถึงประเด็นในการมาพบกันโดยอธิบายจุดมุ่งหมายและการกล่าวต้อนรับ (Greeting) โดยกล่าวประเด็นสำคัญดังต่อไปนี้ ในการพบกันครั้งนี้ ครูรู้สึกยินดีมากที่นิสิตทุกคนมาอยู่กันในกลุ่มครั้งนี้ การพบกันในกลุ่มจะเป็นการแลกเปลี่ยนความคิด ความรู้สึกและประสบการณ์ต่างๆ ครูหวังว่านิสิตทุกคนคงรู้สึกสะดวกใจในการแบ่งปันประสบการณ์ และร่วมแสดงความคิดเห็นในกลุ่ม (5 นาที)

2.การกำหนดกฎ กติกา (Make group rules) ผู้นำกลุ่มได้อธิบายเกี่ยวกับข้อตกลง กฎ กติกาของการอยู่ร่วมกันในกลุ่มโดยให้สมาชิกแต่ละคนพูดในกลุ่มอย่างสร้างสรรค์ โดยให้สมาชิกแต่ละคนเป็นผู้กำหนดกฎกติกาในกลุ่ม(เน้นให้สมาชิกกลุ่มเป็นคนกำหนดกฎ กติกา และผู้นำกลุ่มกำหนดเพิ่มเติมจากสิ่งที่สมาชิกนำเสนอ) จากนั้นผู้นำกลุ่มเสริมประเด็นหลักสำคัญเพิ่มเติม ได้แก่ การรักษาความลับของกลุ่ม การพูดหรือสื่อสารในทางสร้างสรรค์ หลีกเลี่ยงการพูดทำร้ายความรู้สึกเพื่อนสมาชิก (No violence) การให้ความสนใจหรือใส่ใจ (Attendance) กับกลุ่ม กล่าวคือการเรียนรู้ที่จะเป็นผู้ฟังที่ดีเมื่อมีผู้พูด การให้สิทธิทุกคนที่เท่าเทียมในการร่วมแสดงความคิดเห็น การให้สมาชิกกลุ่มรับผิดชอบต่อตนเองทั้งด้านความคิด ความรู้สึก และการกระทำ (Members to take responsibility for themselves) ตลอดจนการเป็นผู้มีส่วนร่วมมากกว่าการเป็นผู้สังเกต (No observers) รวมถึงความรู้สึกที่จริงใจในกลุ่ม (Jacobs, Masson, & Harvill, 1998; Pearson, 1997) (5 นาที)

3.การเปิดกลุ่ม (Opening the first session) ผู้นำกลุ่มกล่าวสรุปเกี่ยวกับข้อตกลงของกลุ่มและกติกาต่างๆ อีกครั้ง จากนั้นให้สมาชิกกลุ่มได้แนะนำตนเองโดยการให้บอกชื่อรอบวง (The name round) (Jacobs, Masson, & Harvill, 1998) (5 นาที)

ขั้นที่ 2 ขั้นการดำเนินการ เป็นขั้นของการทดลองใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ (60 นาที)

สำหรับขั้นตอนนี้เป็นการทดลองใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้เทคนิคบอลพิศวงเพื่อสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในกลุ่ม โดยมีรายละเอียดของขั้นตอนการดำเนินการดังต่อไปนี้

1.ผู้นำกลุ่มเริ่มในขั้นดำเนินการโดยถามสมาชิกว่ากีฬาในโลกนี้มีกี่ประเภท จากนั้นให้แต่ละคนบอกชื่อกีฬามาคนละชื่อ ให้ตอบวนเป็นวงกลมไปเรื่อยๆ (ทั้งนี้ผู้นำกลุ่มต้องมีส่วนร่วมในกิจกรรมด้วย) (5 นาที)

2.ผู้นำกลุ่มนำลูกบอลพิศวงมา (บอลลูกที่ 1) และอธิบายกติกาการเล่น **คำสั่ง** โดยบอกสมาชิกกลุ่มว่า "ในลูกบอลที่ถือจะมีข้อความต่างๆ ที่เป็นคำถาม ให้สมาชิกกลุ่มที่ได้รับลูกบอลเลือก 1 คำถาม และตอบคำถามที่ถูกระบุไว้ในลูกบอล" จากนั้นเมื่อสมาชิกกลุ่มตอบเสร็จแล้วให้โยนลูกบอลพิศวงไปให้กับเพื่อนสมาชิกคนใดก็ได้ในกลุ่มที่ต้องการให้ตอบ (สมาชิกทุกคนต้องตอบคำถามในประเด็นเดียวกันทุกคน จนครบ) เมื่อสมาชิกกลุ่มได้รับลูกบอลที่เพื่อนโดยก็เลือกคำถาม 1 คำถาม และตอบคำถาม ตอบคำถามไปเรื่อยๆ จนครบประเด็น หรือตามเวลาที่กำหนด (10 นาที)

3.รอบที่ 2 ผู้นำกลุ่มหยิบบอลลูกที่ 2 มา และอธิบายกติกาการเล่น **คำสั่ง** รอบที่ 2 นี้ ในลูกบอลจะมีข้อคำถามต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องราวมากขึ้น แต่ครั้งนี้สมาชิกกลุ่มสามารถเลือกข้อคำถามที่ตนเองอยากจะตอบได้ เมื่อเลือกเสร็จตอบคำถามและโยนบอลให้กับสมาชิกในกลุ่มที่ตนเองต้องการให้ตอบในลำดับต่อไป (อาจมีการเพิ่มเงื่อนไข โดยให้สมาชิกกลุ่มสามารถเลือกข้อคำถามที่ต้องการให้สมาชิกกลุ่มตอบ) (20 นาที)

4.รอบที่ 3 ผู้นำกลุ่มหยิบบอลลูกที่ 3 มา และอธิบายกติกาการเล่น **คำสั่ง** รอบที่ 3 นี้จะเหมือนรอบที่ 2 แต่เพิ่มเงื่อนไข คือ เมื่อสมาชิกตอบคำถามต่างๆ แล้ว โยนบอลให้กับเพื่อนสมาชิก ซึ่งหากเพื่อนสมาชิกที่ได้รับบอลอยากรู้เรื่องราวเพิ่มเติมให้สามารถโยนบอลกลับไปที่คนโยนและให้ถามคำถามได้ 1 คำถาม จากนั้นเมื่อสมาชิกตอบเสร็จให้โยนกลับไปที่คนถาม และคนถามก็เลือกข้อคำถามและตอบต่อไป ทั้งนี้การเล่นต้องให้สมาชิกกลุ่มเล่นกิจกรรมนี้ประมาณ 3 – 4 รอบ (ใช้เวลา 20 – 30 นาที) การเล่นกิจกรรมต้องให้สมาชิกทุกคนได้รับการตอบคำถามอย่างทั่วถึง

5.เมื่อโยนลูกบอลครบทั้ง 3 ลูก และสมาชิกทุกคนสามารถตอบจนครบ ผู้นำกลุ่มถามเพิ่มเติมโดยให้สมาชิกทุกคนตอบคำถามดังต่อไปนี้

- รู้สึกอย่างไรที่เพื่อนสมาชิกโยนลูกบอลมาให้
- รู้สึกอย่างไรที่เป็นคนโยนลูกบอลไปให้กับเพื่อนสมาชิก
- สมาชิกรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มหรือไม่อย่างไร
- รู้สึกอย่างไรหากไม่มีใครโยนลูกบอกมาให้

6.หลังจากเสร็จสิ้นกิจกรรม ผู้นำกลุ่มถามคำถามสมาชิกกลุ่มว่า รู้สึกอย่างไรในการเล่นกิจกรรมนี้ หรือบอกสิ่งที่ได้เรียนรู้อะไรจากกิจกรรม

หมายเหตุ คำถามที่ใช้ในการถามไม่จำเป็นต้องตอบทุกคำถามในบอลลูกที่ 2 และลูกที่ 3 ทั้งนี้ผู้นำกลุ่มอาจมีการกำหนดข้อคำถามที่ใช้เป็นหลักในการดำเนินการกลุ่มเพื่อให้สมาชิกกลุ่มได้บอกเรื่องราวต่างๆ เพื่อนำไปสู่การดำเนินการให้คำปรึกษากลุ่ม

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป เป็นการสรุปประเด็นสำคัญ หรือสาระที่ได้จากกิจกรรมที่สะท้อนให้สมาชิกกลุ่มได้รู้และเข้าใจเกี่ยวกับข้อคิด สาระสำคัญจากกิจกรรม และเชื่อมโยงการอธิบายกับสัมพันธภาพเชิงบวกในการอยู่ร่วมกันในกลุ่มของสมาชิก (15 นาที)

ผู้นำกลุ่มสรุปเพิ่มเติมถึงประเด็นสำคัญต่างๆ เกี่ยวกับกิจกรรมที่สมาชิกได้เรียนรู้

ประเด็นที่ 1 ผู้นำกลุ่มสรุปเพิ่มเติมถึงประเด็นสำคัญของเทคนิคนี้ ได้แก่ มนุษย์ทุกคนมีความต้องการ และความต้องการนั้นจะมีความแตกต่างกันไป นอกจากนั้นความต้องการเปรียบเสมือนแรงจูงใจในการดำเนินชีวิต และแต่ละคนก็จะมีความต้องการที่ต่างกันไป ข้อคิดที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ เรื่องความแตกต่างกันของบุคคลซึ่งหลักการนี้เป็นสิ่งสำคัญมาก เพราะเราต้องอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสร้างสรรค์ ดังนั้นในความแตกต่างกันระหว่างบุคคลนี้เมื่อเราอยู่ร่วมกันต้องเรียนรู้ที่จะยอมรับความคิดเห็นของเพื่อนที่มีความแตกต่างกัน ไม่โต้แย้งหรือขัดจังหวะในสิ่งที่เป็นความคิดเห็นที่ไม่ตรงกับที่เราคิด อีกทั้งไม่วิพากษ์ วิจารณ์หรือแสดงท่าทางที่ไม่เห็นด้วย เพราะนั่นเท่ากับว่าเราไม่เรียนรู้ที่จะยอมรับในความแตกต่างระหว่างบุคคล

ประเด็นที่ 2 ตามทฤษฎีของความต้องการของมนุษย์นั้น โดยปกติความต้องการสำคัญคือการได้เป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม และอยู่ร่วมกันในสังคม ดังนั้นการอยู่ด้วยความเข้าใจและความเกี่ยวข้องกันเป็นสิ่งสำคัญสำหรับมนุษย์ (สัตว์สังคม) โดยเฉพาะการเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกัน เมื่ออยู่ในกลุ่มไม่ว่าจะเป็นการในการรู้จักเป็นผู้พูด และผู้ฟังที่ดี การรู้จักการเงียบและรับฟัง ประสานสายตา การตอบสนองด้วยท่าทางที่เหมาะสม (การพยักหน้า) ในขณะรับฟังเรื่องราวของบุคคลอื่(ผู้นำกลุ่มสาธิตการรับฟังด้วยการตอบสนองท่าท่างที่เหมาะสม และให้สมาชิกกลุ่มได้ลองปฏิบัติ ฝึกการพยักหน้า และประสานสายตา) การให้ความร่วมมือ กระตือรือร้น และถามคำถามเมื่อมีข้อสงสัย การสนับสนุนเพื่อนสมาชิกโดยให้การช่วยเหลือ การพูดให้กำลังใจซึ่งกันและกัน การให้ข้อมูลย้อนกลับที่เป็นประโยชน์ และไม่พูดสิ่งที่ทำร้ายความรู้สึกซึ่งกันและกัน ตลอดจนหลีกเลี่ยงการใช้คำพูดที่ไม่สุภาพ

ประเด็นที่ 3 การให้สมาชิกแต่ละคนตอบคำถามและบอกเรื่องราวต่างๆ ของตนเองนั้น วัตถุประสงค์เพื่อการแสดงความคิด ความรู้สึก การเสนอมุมมอง ค่านิยม รวมถึงการได้เปิดเผยตนเองเกี่ยวกับเรื่องราวของตนทั้งเรื่องที่เป็นด้านบวกหรือด้านลบ หรือประสบการณ์ที่มีความหมายก็ได้ เมื่อคนเราได้แสดงความรู้สึกหรือได้บอกเล่าเรื่องราวบางอย่างจะทำให้บุคคลได้ระบายสิ่งที่เป็นความคิดความรู้สึกบางอย่างออกมา ถือว่าเป็นการแบ่งปันประสบการณ์ของตนเองให้กับเพื่อนสมาชิกในกลุ่มได้เรียนรู้แง่มุมของชีวิตที่เราได้รับมาได้

การประเมินผล

1. ผู้วิจัยสังเกตจากการทำกิจกรรมร่วมกันในกลุ่ม
2. ประเมินจากแบบสอบถาม
3. ประเมินจากการใช้แบบสังเกตพฤติกรรม
4. แบบฟอร์มการรายงานตนเอง

ภาพประกอบ 12 เทคนิคบอลพิศวง

ข้อคำถามลูกบอลชุดที่ 1 (ชุดคำถามสำหรับการอุ่นเครื่อง)

1. สัตว์ที่ชอบ
2. เพลงโปรด
3. ความสามารถ
4. กิจกรรมยามว่าง
5. สถานที่ท่องเที่ยว
6. สิ่งที่อยากได้
7. วิชาที่ไม่ชอบ
8. วิชาที่ชอบ
9. อาหารจานโปรด
10. สีที่ชอบ
11. ดารา/บุคคลในดวงใจ
12. ประเทศที่อยากไป
13. เอกลักษณ์ของตนเอง
14. คติในการดำเนินชีวิต
15. ความใฝ่ฝัน

ข้อคำถามลูกบอล ชุดที่ 2 (ชุดคำถามสำหรับการเข้าสู่ประเด็นการให้คำปรึกษา)

1. เป้าหมายหรือแรงบันดาลใจในชีวิตของคุณคืออะไร
2. ประสบการณ์ที่ดี และมีความหมายที่สุดของคุณคือ
3. หากคุณรู้ว่าคุณจะตายเมื่อไหร่ คุณจะทำอะไรก่อนจากโลกนี้ไป
4. หากคุณสามารถเปลี่ยนตัวเองได้ คุณอยากเปลี่ยนอะไรในตัวคุณ

5. ความภาคภูมิใจในชีวิตของคุณ คือ
6. โปรดบอก 3 สิ่งที่ทำให้คุณรู้สึกมีความสุข
7. สิ่งใดที่คุณเคยทำแล้วรู้สึกท้อแท้มากที่สุด
8. โปรดบอก 3 คำ เกี่ยวกับครอบครัวของคุณ
9. เรื่องอะไรที่คุณได้ทำให้ครอบครัวภาคภูมิใจที่สุด
10. ความประทับใจของเพื่อนที่คุณไม่เคยลืม คือ เรื่องอะไร
11. บอกสิ่งที่ดีงาม และสิ่งที่ไม่ดีในสังคมทุกวันนี้ คืออะไร
12. ใครคือบุคคลที่คุณชื่นชอบ และยึดเป็นแบบอย่าง
13. หากออกกฎหมายได้ 1 ข้อ คุณอยากให้มีกฎหมายอะไรในประเทศ
14. โปรดบอกคุณลักษณะของแฟนในอุดมคติของคุณคิดว่าเป็นอย่างไร (บอกมา 3 ข้อ)
15. ถ้าคุณสามารถแปลงกายเป็นสัตว์ได้ คุณอยากเป็นสัตว์อะไร
16. หากแปลงร่างเป็นซุปเปอร์ฮีโร่ / ตัวละครได้คุณอยากเป็นฮีโร่หรือตัวละครใดมากที่สุด
17. หากมีกระเป๋าวิเศษของโดเรม่อน คุณจะหยิบอะไรออกมา
18. ถ้าคุณถูกรางวัลที่ 1 คุณจะเอาเงินไปทำอะไรเป็นอันดับแรก
19. ถ้าคุณสามารถเป็นใครก็ได้ ตื่นขึ้นมาคุณอยากให้ตัวเองกลายเป็นใคร (ต้องเป็น)
20. ถ้าคุณมีเวทย์มนต์ คุณจะเสกอะไร
21. บอกสิ่งที่คุณจดจำและไม่มีวันลืมว่าคืออะไร
22. สิ่งที่คุณตั้งใจทำก่อนที่จะจากโลกนี้ไปคืออะไร
23. สิ่งที่ผิดหวัง หรือเสียใจ
24. กลัวอะไรที่สุด
25. ย้อนเวลาได้จะย้อนไปช่วงไหนของชีวิต (ระบุช่วงเวลาที่ชัดเจน)

ข้อคำถามลูกบอลชุดที่ 3 (ชุดคำถามสำหรับการเข้าสู่ประเด็นการให้คำปรึกษาตามแนวคิดทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบเผชิญความจริง)

ข้อคำถามต่างๆ นี้ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นโดยพัฒนาจากแนวคิดทางด้านการให้คำปรึกษาแบบเผชิญความจริง ที่ประยุกต์ความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ที่แบ่งออกเป็น 5 ด้าน ประกอบด้วย ด้านความรักและความเป็นเจ้าของ ด้านความเป็นอิสระ ด้านความสนุกสนาน ด้านการอยู่รอด ด้านอำนาจและความสำเร็จ โดยมีข้อคำถามต่างๆ ดังต่อไปนี้ (Thompson, 2003: 211; Glasser, 2002)

<u>ด้านที่ 1 ด้านความรักและความเป็นเจ้าของ (Love and belonging needs)</u>

ข้อที่	คำถาม
1	บุคคลที่มีความสำคัญที่สุดในชีวิตของคุณคือใคร
2	คุณอยากไปท่องเที่ยวกับใคร
3	ความรักคืออะไร
4	เพื่อนคืออะไร
5	คำว่า "เพื่อน" มีความสำคัญอย่างไร

ด้านที่ 2 ด้านความเป็นอิสระ (Freedom needs)

ข้อที่	คำถาม
1	หากคุณสามารถไปที่ใดก็ได้บนโลกใบนี้คุณอยากไปที่ไหนบ้าง (บอกสัก 2-3 ที่)
2	หากคุณสามารถทำอะไรก็ได้โดยอิสระ คุณอยากทำอะไร
3	ถ้าได้ออกจากบ้านได้ คุณอยากจะทำอะไร
4	โปรดบอกช่วงเวลาในชีวิตของคุณ ที่คุณรู้สึกว่าอยู่ในจุดสูงสุด

ด้านที่ 3 ด้านความสนุกสนาน (Fun needs)

ข้อที่	คำถาม
1	หากได้ไปในที่ๆ สามารถทำให้คุณสนุกสนาน คุณจะเลือกไปที่ไหน
2	อะไรที่ทำให้คุณรู้สึกสนุกมากที่สุด
3	ถ้าออกแบบความสนุกของชีวิตได้ คุณจะออกแบบอย่างไร
4	ความสนุกของคุณเป็นอย่างไร

ด้านที่ 4 ด้านการอยู่รอด (Survival needs)

ข้อที่	คำถาม
1	หากโลกกำลังสลาย คุณจะทำอะไรเป็นสิ่งสุดท้ายในชีวิต
2	คุณคิดเห็นอย่างไรกับการดำเนินชีวิตในสังคมปัจจุบัน
3	คุณคิดเห็นอย่างไรกับการต้องเป็นผู้ที่เอาตัวรอดให้ได้ในสังคม
4	หากมีโรคร้ายเกิดขึ้นกับคุณ คุณจะใช้ชีวิตต่อไปอย่างไร
5	หากต้องเลือกระหว่างการมีเงิน กับ การมีสุขภาพดีคุณจะเลือกอะไร
6	การที่จะทำให้มีชีวิตรอดในสังคมปัจจุบัน อะไรเป็นสิ่งสำคัญที่สุด
7	ความหมายของชีวิตของคุณคืออะไร และอะไรเป็นสิ่งสำคัญในการทำให้มีชีวิตอยู่

ด้านที่ 5 ด้านอำนาจและความสำเร็จ (Power and achievement needs)

ข้อที่	คำถาม
1	ถ้าคุณมีอำนาจในการกำหนดทุกอย่างบนโลก คุณจะเลือกทำอะไร
2	คุณมีความปรารถนาที่จะประสบความสำเร็จในเรื่องอะไรมากที่สุด
3	ความสำเร็จในความหมายของคุณคืออะไร
4	ถ้าจะเปลี่ยนแปลงสังคม คุณต้องการเปลี่ยนแปลงอะไรบ้างในสังคม
5	ความสำเร็จอะไรที่คุณภาคภูมิใจมากที่สุด

เทคนิคที่ 2 ศิลปะของฉัน

แนวคิดพื้นฐานการพัฒนาเทคนิค

เทคนิคศิลปะของฉัน ผู้วิจัยได้นำแนวคิดวิธีการด้านศิลปะ (Art methods) เป็นแนวทางในการพัฒนาเครื่องมือ (Pearson, 1997; Cheung. 2006; Karp, Butler, & Bergstorm, 1998) เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวก โดยใช้เทคนิคการวาดรูปแบบอิสระ (Use of free drawing technique) และเทคนิคการใช้งานศิลปะตกแต่ง (Collage technique) ลักษณะสำคัญของการใช้เทคนิควิธีการทางด้านศิลปะ คือ การนำวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องให้สมาชิกกลุ่มได้สามารถวาด ระบายสี การตกแต่งภาพด้วยอุปกรณ์ต่างๆ ได้แก่ ปากกา ดินสอสี สีเทียน สีเมจิก สติ๊กเกอร์ กระดาษ ปากกา หรือวัสดุอุปกรณ์อื่นๆ (Crew, 2013 : Online) ซึ่งเทคนิคนี้จะเป็นวิธีการที่ช่วยทำให้สมาชิกกลุ่มได้แสดงความคิด ความรู้สึก และมุมมองต่างๆ ผ่านการวาดรูป การระบายสี การตกแต่งงานด้วยศิลปะและก่อให้เกิดสัมพันธภาพเชิงบวกในกลุ่ม สำหรับขั้นตอนของการใช้วิธีการเทคนิคด้านศิลปะนี้ ได้แบ่งการดำเนินการออกเป็นขั้นตอนหลัก 3 ขั้น ซึ่งทั้ง 3 ขั้นจะมีความเกี่ยวข้องกับการใช้คำถาม ซึ่งคำถามที่ใช้จะต้องมีความเฉพาะเจาะจง และสัมพันธ์กับแต่ละขั้นของการใช้เทคนิค ประกอบด้วย (Kahn, 1999; cited by Slyter, 2012 : 24)

ขั้นการเข้าสู่กระบวนการ (Entry stage) เป็นการใช้คำสั่งที่เปิดกว้างหรือเป็นคำสั่งปลายเปิด และมีการกระตุ้นให้สมาชิกกลุ่มได้สามารถบอกผ่านเรื่องราวของตนเองผ่านการใช้งานด้านศิลปะ

ขั้นการสำรวจ (Exploration stage) เป็นการที่ผู้นำกลุ่มมุ่งเน้นการแสดงออกของสมาชิก โดยพยายามให้ผู้รับคำปรึกษาสำรวจความรู้สึกต่างๆ ของตนเอง (อาจเป็นความรู้สึกที่เป็นปัญหาหรือความรู้สึกที่มีความสำคัญ)

ขั้นการดำเนินการ (Action-taking stage) เป็นขั้นของการที่ผู้นำกลุ่มทำให้สมาชิกได้กำหนดเป้าหมายสำหรับการเปลี่ยนแปลง หรือตัดสินใจว่าพฤติกรรมอะไรของตนเองที่จำเป็นต้องได้รับการเปลี่ยนแปลงอะไรบางอย่างที่เกี่ยวข้องกับผลงานที่สร้างออกมา

จุดมุ่งหมาย

เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่ม

ระยะเวลา 1 ชั่วโมง 30 นาที

จำนวนคน สมาชิกกลุ่ม 6 คน

อุปกรณ์ในการดำเนินการ

1) กระดาษโปสเตอร์สีขาวขนาด 12 x 18 นิ้ว
2) กระดาษโปสเตอร์สี / กาว / กรรไกร / สีเทียน / สีเมจิก และสีไม้

วิธีดำเนินการ

ในการดำเนินการทดลองการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ (ศิลปะของฉัน) เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวก ผู้วิจัยใช้เวลาในการดำเนินการทดลอง ประมาณ 1 ชั่วโมง 30 นาที โดยแบ่งขั้นตอนการทดลองออกเป็น 3 ขั้นตอน ประกอบด้วย

ขั้นที่ 1 ขั้นนำ เป็นขั้นตอนของการวางโครงสร้าง (Structuring) ของกลุ่มเพื่อให้สมาชิกกลุ่มได้เข้าใจเกี่ยวกับบทบาท กติกา และประเด็นสำคัญของการเข้าร่วมกลุ่ม พร้อมทั้งเป็นการแสดงความรู้สึกยินดีและต้อนรับสมาชิกกลุ่ม (15 นาที) ได้แก่

1. การกล่าวนำ (Introduction)ผู้นำกลุ่มกล่าวถึงประเด็นในการมาพบกันโดยอธิบายจุดมุ่งหมาย และการกล่าวต้อนรับ (Greeting) โดยกล่าวประเด็นสำคัญดังต่อไปนี้ ในการพบกันครั้งนี้ ครูรู้สึกยินดีมากที่นิสิตทุกคนมาอยู่กันในกลุ่มครั้งนี้ การพบกันในกลุ่มจะเป็นการแลกเปลี่ยนความคิดความรู้สึก และประสบการณ์ต่างๆ ครูหวังว่านิสิตทุกคนคงรู้สึกสะดวกใจในการแบ่งปันประสบการณ์และร่วมแสดงความคิดเห็นในกลุ่ม (5 นาที)

2. การกำหนดกฎ กติกา (Make group rules) ผู้นำกลุ่มได้อธิบายเกี่ยวกับข้อตกลง กฎ กติกาของการอยู่ร่วมกันในกลุ่มโดยให้สมาชิกแต่ละคนพูดในกลุ่มอย่างสร้างสรรค์ โดยให้สมาชิกแต่ละคนเป็นผู้กำหนดกฎกติกาในกลุ่ม(เน้นให้สมาชิกกลุ่มเป็นคนกำหนดกฎ กติกา และผู้นำกลุ่มกำหนดเพิ่มเติมจากสิ่งที่สมาชิกนำเสนอ) จากนั้นผู้นำกลุ่มเสริมประเด็นหลักสำคัญเพิ่มเติม ได้แก่ การรักษาความลับของกลุ่ม การพูดหรือสื่อสารในทางสร้างสรรค์ หลีกเลี่ยงการพูดทำร้ายความรู้สึกเพื่อนสมาชิก (No violence) การให้ความสนใจหรือใส่ใจ (Attendance) กับกลุ่ม กล่าวคือการเรียนรู้ที่จะเป็นผู้ฟังที่ดีเมื่อมีผู้พูด การให้สิทธิทุกคนที่เท่าเทียมในการร่วมแสดงความคิดเห็น การให้สมาชิกกลุ่มรับผิดชอบต่อตนเองทั้งด้านความคิด ความรู้สึก และการกระทำ (Members to take responsibility for themselves) ตลอดจนการเป็นผู้มีส่วนร่วมมากกว่าการเป็นผู้สังเกต (No observers) รวมถึงความรู้สึกที่จริงใจในกลุ่ม (Jacobs, Masson, & Harvill, 1998; Pearson, 1997) (5 นาที)

3. การเปิดกลุ่ม (Opening the first session) ผู้นำกลุ่มกล่าวสรุปเกี่ยวกับข้อตกลงของกลุ่มและกติกาต่างๆ อีกครั้ง จากนั้นให้สมาชิกกลุ่มได้แนะนำตนเองโดยการให้บอกชื่อรอบวง (The name round) (Jacobs, Masson, & Harvill, 1998) (5 นาที)

ขั้นที่ 2 ขั้นการดำเนินการ เป็นขั้นของการทดลองใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ (60 นาที)

สำหรับขั้นตอนนี้เป็นการทดลองใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้เทคนิคศิลปะของฉันเพื่อสร้างสัมพันธภาพเชิงบวก โดยมีรายละเอียดของขั้นตอนการดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ผู้นำกลุ่มแจกกระดาษโปสเตอร์สีขาวเปล่าคนละ 1 แผ่นขนาด 12 x 18 นิ้ว (ใช้สำหรับการสร้างสรรค์งานศิลปะ) และนำอุปกรณ์อื่นๆ ประกอบด้วย กระดาษโปสเตอร์สีต่างๆ (หลากสี) กาวกรรไกร สีเทียน สีเมจิก สติ๊กเกอร์ และสีไม้

2. ขั้นการเข้าสู่กระบวนการ (Entry stage) ผู้นำกลุ่มกล่าวนำกับสมาชิกกลุ่มว่า การที่คนเราแต่ละคนมีบุคลิกและลักษณะที่เป็นตัวเองได้นั้นต้องผ่านสิ่งต่างๆ มามากมาย ทั้งเป็นสิ่งที่ดี และสิ่งที่ไม่ดี

ซึ่งสิ่งต่างๆ ที่ผ่านเข้ามาล้วนแล้วแต่มีอิทธิพลต่อเราไม่มากก็น้อย ให้สมาชิกกลุ่มลองบอกถึงสิ่งที่มีอิทธิผลที่ทำให้คนเรามีความแตกต่างกัน และสิ่งที่ทำให้เราเป็นตัวเรามาจนถึงทุกวันนี้ ผู้นำกลุ่มยกตัวอย่างก่อนว่า เช่น ครอบครัวมีอิทธิผลกับตัวของผู้นำกลุ่ม และจากนั้นให้แต่ละคนตอบเวียนไปเรื่อยๆ จนได้ประเด็นที่เกี่ยวข้อง

3.ขั้นการสำรวจ (Exploration stage)จากนั้นบอก คำสั่ง ให้สมาชิกกลุ่มทุกคนสร้างงานศิลปะด้วยตัวเอง โดยไม่ต้องคำนึงถึงความสวยงาม ภายในเวลา 30 นาที โดยงานศิลปะชิ้นนี้ให้แต่ละคนออกแบบเอาเองว่าอยากให้ผลงานศิลปะของตนเองออกมาเป็นแบบไหน ซึ่งอาจเป็นรูปอะไรก็ได้ ไม่ว่าจะเป็นรูปตัวเอง รูปเกี่ยวกับสถานการณ์ รูปเกี่ยวกับครอบครัว รูปเกี่ยวกับการดำเนินชีวิต รูปเกี่ยวกับอนาคต หรือรูปเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ผลงานศิลปะนี้จะสะท้อนถึงความชอบ ความรู้สึก และความคิดของตัวเราเอง (ในระหว่างการให้สมาชิกกลุ่มได้สร้างสรรค์ผลงานศิลปะ ผู้นำกลุ่มเปิดเพลงบรรเลงประกอบการทำกิจกรรม เพื่อให้สมาชิกลุ่มรู้สึกผ่อนคลาย และเพลิดเพลินในการทำงานศิลปะ)

4.ให้ตั้งชื่อผลงานศิลปะชิ้นนี้ด้วย ว่ามีผลงานมีชื่อว่าอะไร หลังจากสร้างสรรค์งานศิลปะแล้ว จะให้นำเสนอเป็นรายบุคคล โดยสมาชิกกลุ่มต้องตั้งใจรับฟังสิ่งที่เพื่อนนำเสนอ และสามารถถามคำถามผู้นำเสนอได้คนละ 1 คำถามเท่านั้น

5.ผู้นำกลุ่มเปิดโอกาสให้สมาชิกกลุ่มซักถามถึงคำสั่งที่ให้ลงมือปฏิบัติ เพื่อความเข้าใจในการทำที่ตรงกัน จากนั้นให้สมาชิกกลุ่มลงมือทำงานศิลปะของตนเอง บอกเตือนสมาชิกกลุ่มก่อนหมดเวลา 5 นาที เพื่อให้สมาชิกที่ทำงานศิลปะได้เตรียมตัวและทำงานให้เสร็จตามเวลาที่กำหนด

6.ขั้นการดำเนินการ (Action-taking stage) เมื่อครบตามเวลาที่กำหนดให้สมาชิกกลุ่มแต่ละคนแสดงผลงานภาพที่สร้างขึ้นมาพร้อมกับอธิบายรายละเอียดของภาพนั้นว่าเป็นอย่างไร โดยผู้นำกลุ่มกำหนดกติกาว่าให้สมาชิกสามารถถามคำถามได้ แต่ถามได้เพียงคนละ 1 คำถามเท่านั้น ทั้งนี้ผู้นำกลุ่มมุ่งเน้นให้สมาชิกได้กำหนดเป้าหมายสำหรับการเปลี่ยนแปลง หรือตัดสินใจว่าพฤติกรรมอะไรของตนเองที่จำเป็นต้องได้รับการเปลี่ยนแปลงอะไรบางอย่างที่เกี่ยวข้องกับผลงานที่สร้างออกมา

7.เมื่อสมาชิกทุกคนได้นำเสนอผลงานของตนเองแล้ว ผู้นำกลุ่มถามคำถามว่า สมาชิกกลุ่มรู้สึกอย่างไรเมื่อได้ทำกิจกรรมนี้ โดยให้สมาชิกกลุ่มแต่ละคนตอบ

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป เป็นการอธิบายประเด็นสำคัญ หรือสาระที่ได้จากกิจกรรมที่สะท้อนให้สมาชิกกลุ่มได้รู้และเข้าใจเกี่ยวกับข้อคิด สาระสำคัญจากกิจกรรม และเชื่อมโยงการอธิบายกับสัมพันธภาพเชิงบวกในการอยู่ร่วมกันในกลุ่มของสมาชิก (15 นาที)

ผู้นำกลุ่มสรุปเพิ่มเติมถึงประเด็นสำคัญต่างๆ เกี่ยวกับกิจกรรมที่สมาชิกได้เรียนรู้

ประเด็นที่ 1 การได้เรียนรู้ความเป็นปัจเจกบุคคล (Individuation) ผลงานศิลปะที่ออกมาของแต่ละคนไม่เหมือนกัน แต่ละคนมีความเป็นตัวของตัวเอง นี่คือธรรมชาติของความเป็นมนุษย์ สำหรับความเป็นตัวเองนั้นมีความสำคัญเพราะถ้าใครมีความเข้าใจและมีความชัดเจนในตัวเองมากเท่าไหร่ก็จะทำให้รู้ว่าตัวเราเป็นใครมากที่สุด และข้อคิดที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ เรื่องความแตกต่างกันของบุคคลซึ่งหลักการนี้เป็นสิ่งสำคัญมาก เพราะมนุษย์ต้องอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสร้างสรรค์ ดังนั้นในความ

แตกต่างกันระหว่างบุคคลนี้เมื่อเราอยู่ร่วมกันต้องเรียนรู้ที่จะยอมรับความคิดเห็นของเพื่อนที่มีความแตกต่างกัน ไม่โต้แย้งหรือขัดจังหวะในสิ่งที่เป็นความคิดเห็นที่ไม่ตรงกับที่เราคิด อีกทั้งไม่วิพากษ์วิจารณ์หรือแสดงท่าทางที่ไม่เห็นด้วย เพราะนั่นเท่ากับว่าเราไม่เรียนรู้ที่จะยอมรับในความแตกต่างระหว่างบุคคล

ประเด็นที่ 2 ความเกี่ยวข้องสัมพันธ์ (Involvement) ของสมาชิก การที่สมาชิกแต่ละคนเงียบและให้ฟัง เพราะต้องการอย่างยิ่งให้ได้เรียนรู้คนอื่นให้มากๆ เพราะถ้าเราฟังมาก เรียนรู้มาก เราก็จะเข้าใจเพื่อนเรามากขึ้น ดังนั้นการอยู่ด้วยความเข้าใจและความเกี่ยวข้องกันเป็นสิ่งสำคัญสำหรับมนุษย์ (สัตว์สังคม) โดยเฉพาะการเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกัน เมื่ออยู่ในกลุ่มไม่ว่าจะเป็นการในการรู้จักเป็นผู้พูด และผู้ฟังที่ดี การรู้จักการเงียบและรับฟัง ประสานสายตา การตอบสนองด้วยท่าทางที่เหมาะสม (การพยักหน้า) ในขณะรับฟังเรื่องราวของบุคคลอื่(ผู้นำกลุ่มสาธิตการรับฟังด้วยการตอบสนองท่าท่างที่เหมาะสม และให้สมาชิกกลุ่มได้ลองปฏิบัติ ฝึกการพยักหน้า และประสานสายตา) การให้ความร่วมมือ กระตือรือร้น และถามคำถามเมื่อมีข้อสงสัย การสนับสนุนเพื่อนสมาชิกโดยให้การช่วยเหลือ การพูดให้กำลังใจซึ่งกันและกัน การให้ข้อมูลย้อนกลับที่เป็นประโยชน์ และไม่พูดสิ่งที่ทำร้ายความรู้สึกซึ่งกันและกัน ตลอดจนหลีกเลี่ยงการใช้คำพูดที่ไม่สุภาพ

ประเด็นที่ 3 สำหรับการตั้งชื่อภาพ และการให้สมาชิกแต่ละคนเล่าเรื่องราวต่างๆ นั้น วัตถุประสงค์เพื่อทำให้เกิดสีสัน และการสะท้อนมุมมองบางอย่างออกมาให้เราได้เข้าใจเรื่องราวต่าง ๆ มากขึ้น ซึ่งประเด็นนี้ทำให้เราได้เรียนรู้การแสดงความคิด ความรู้สึก การเสนอมุมมอง ค่านิยม รวมถึงการได้เปิดเผยตนเองเกี่ยวกับเรื่องราวของตนทั้งเรื่องที่เป็นด้านบวกหรือด้านลบ หรือประสบการณ์ที่มีความหมายก็ได้ เมื่อคนเราได้แสดงความรู้สึกหรือได้บอกเล่าเรื่องราวบางอย่างจะทำให้บุคคลได้ระบายสิ่งที่เป็นความคิด ความรู้สึกบางอย่างออกมา ถือว่าเป็นการแบ่งปันประสบการณ์ของตนเองให้กับเพื่อนสมาชิกในกลุ่มได้เรียนรู้แง่มุมของชีวิตที่เราได้รับมาได้

การประเมินผล

1. ผู้วิจัยสังเกตจากการทำกิจกรรมร่วมกันในกลุ่ม
2. ประเมินจากแบบสอบถาม
3. ประเมินจากการใช้แบบสังเกตพฤติกรรม
4. แบบฟอร์มการรายงานตนเอง

ภาพประกอบ 13 อุปกรณ์สำหรับการใช้เทคนิคศิลปะของฉัน

เทคนิคที่ 3 นิตยสารของฉัน

แนวคิดพื้นฐานการพัฒนาเทคนิค

เทคนิคนิตยสารของฉัน ผู้วิจัยได้นำแนวคิดวิธีการใช้งานด้านศิลปะ (Art method) โดยใช้เทคนิคการใช้นิตยสาร (Magazine technique) เทคนิคการวาดรูปแบบอิสระ (Use of free drawing technique) และเทคนิคการใช้งานศิลปะในการตกแต่ง (Collage technique) เป็นแนวทางในการพัฒนาเครื่องมือเพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวก (Davis, 2008: 223) ลักษณะของเทคนิคนิตยสารของฉัน จะเป็นการใช้การสร้างสรรค์ด้วยงานศิลปะเพื่อออกแบบและตกแต่งเป็นนิตยสารที่สมาชิกกลุ่มอยากสร้างขึ้น โดยมีวัสดุอุปกรณ์สำคัญคือ นิตยสารเก่าที่หลากหลายเพื่อให้สมาชิกสามารถเลือกรูปภาพ หรือข้อความ หรือสิ่งต่างๆ จากนิตยสารในการตกแต่งหรือสะท้อนมุมมองของตนเองผ่านงานด้านศิลปะ ซึ่งเทคนิคนี้จะเป็นวิธีการที่ช่วยให้สมาชิกกลุ่มได้แสดงออกความคิด และมุมมองต่าง ๆ ตลอดจนก่อให้เกิดสัมพันธภาพเชิงบวกในกลุ่ม สำหรับขั้นตอนของการใช้เทคนิคด้านศิลปะนี้ ได้แบ่งการดำเนินการออกเป็นขั้นตอนหลัก 3 ขั้น ซึ่งทั้ง 3 ขั้นจะมีความเกี่ยวข้องกับการใช้คำถาม คำถามที่ใช้จะต้องมีความเฉพาะเจาะจง และสัมพันธ์กับแต่ละขั้นของการใช้เทคนิค ประกอบด้วย (Kahn, 1999; cited by Slyter, 2012: 24)

ขั้นการเข้าสู่กระบวนการ (Entry stage) เป็นการใช้คำสั่งที่เปิดกว้างหรือเป็นคำสั่งปลายเปิดและมีการกระตุ้นให้สมาชิกกลุ่มได้สามารถบอกผ่านเรื่องราวของตนเองผ่านการใช้งานด้านศิลปะ

ขั้นการสำรวจ (Exploration stage) เป็นการที่ผู้นำกลุ่มมุ่งเน้นการแสดงออกของสมาชิก โดยพยายามให้ผู้รับคำปรึกษาสำรวจความรู้สึกต่าง ๆ ของตนเอง (อาจเป็นความรู้สึกที่เป็นปัญหา หรือความรู้สึกที่มีความสำคัญ)

ขั้นการดำเนินการ (Action-taking stage) เป็นขั้นของการที่ผู้นำกลุ่มทำให้สมาชิกได้กำหนดเป้าหมายสำหรับการเปลี่ยนแปลง หรือตัดสินใจว่าพฤติกรรมอะไรของตนเองที่จำเป็นต้องได้รับการเปลี่ยนแปลงอะไรบางอย่างที่เกี่ยวข้องกับผลงานที่สร้างออกมา

จุดมุ่งหมาย

เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่ม

ระยะเวลา 1 ชั่วโมง 30 นาที

จำนวนคน จำนวนสมาชิก 6 คน

อุปกรณ์ในการดำเนินการ

1) นิตยสารเก่า จำนวนมาก (เน้นความหลากหลาย)
   * ข้อควรระวัง นิตยสารที่มีเนื้อหาหรือภาพที่เกี่ยวกับอาชญากรรมหรือภาพโป๊เปลือย
2) กระดาษขาวชนิดแข็งขนาด A4
3) กรรไกร / กาว / เทปกาว /สีเมจิก / สีเทียน และสีไม้

วิธีดำเนินการ

ในการดำเนินการทดลองการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ (นิตยสารของฉัน) เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวก ผู้วิจัยใช้เวลาในการดำเนินการทดลอง ประมาณ 1 ชั่วโมง 30 นาที โดยแบ่งขั้นตอนการดำเนินการทดลองออกเป็น 3 ขั้นตอน ประกอบด้วย

ขั้นที่ 1 ขั้นนำ เป็นขั้นตอนของการวางโครงสร้าง (Structuring) ของกลุ่มเพื่อให้สมาชิกกลุ่มได้เข้าใจเกี่ยวกับบทบาท กติกา และประเด็นสำคัญของการเข้าร่วมกลุ่ม พร้อมทั้งเป็นการแสดงความรู้สึกยินดีและต้อนรับสมาชิกกลุ่ม (15 นาที) ได้แก่

1.การกล่าวนำ (Introduction)ผู้นำกลุ่มกล่าวถึงประเด็นในการมาพบกันโดยอธิบายจุดมุ่งหมายและการกล่าวต้อนรับ (Greeting) โดยกล่าวประเด็นสำคัญดังต่อไปนี้ ในการพบกันครั้งนี้ ครูรู้สึกยินดีมากที่นิสิตทุกคนมาอยู่กันในกลุ่มครั้งนี้ การพบกันในกลุ่มจะเป็นการแลกเปลี่ยนความคิด ความรู้สึกและประสบการณ์ต่างๆ ครูหวังว่านิสิตทุกคนคงรู้สึกสะดวกใจในการแบ่งปันประสบการณ์ และร่วมแสดงความคิดเห็นในกลุ่ม (5 นาที)

2.การกำหนดกฎ กติกา (Make group rules) ผู้นำกลุ่มได้อธิบายเกี่ยวกับข้อตกลง กฎ กติกาของการอยู่ร่วมกันในกลุ่มโดยให้สมาชิกแต่ละคนพูดในกลุ่มอย่างสร้างสรรค์ โดยให้สมาชิกแต่ละคนเป็นผู้กำหนดกฎกติกาในกลุ่ม(เน้นให้สมาชิกกลุ่มเป็นคนกำหนดกฎ กติกา และผู้นำกลุ่มกำหนดเพิ่มเติมจากสิ่งที่สมาชิกนำเสนอ) จากนั้นผู้นำกลุ่มเสริมประเด็นหลักสำคัญเพิ่มเติม ได้แก่ การรักษาความลับของกลุ่ม การพูดหรือสื่อสารในทางสร้างสรรค์ หลีกเลี่ยงการพูดทำร้ายความรู้สึกเพื่อนสมาชิก (No violence) การให้ความสนใจหรือใส่ใจ (Attendance) กับกลุ่ม กล่าวคือการเรียนรู้ที่จะเป็นผู้ฟังที่ดีเมื่อมีผู้พูด การให้สิทธิทุกคนที่เท่าเทียมในการร่วมแสดงความคิดเห็น การให้สมาชิกกลุ่มรับผิดชอบต่อตนเองทั้งด้านความคิด ความรู้สึก และการกระทำ (Members to take responsibility for themselves) ตลอดจนการเป็นผู้มีส่วนร่วมมากกว่าการเป็นผู้สังเกต (No observers) รวมถึงความรู้สึกที่จริงใจในกลุ่ม (Jacobs, Masson, & Harvill, 1998; Pearson, 1997) (5 นาที)

3.การเปิดกลุ่ม (Opening the first session) ผู้นำกลุ่มกล่าวสรุปเกี่ยวกับข้อตกลงของกลุ่มและกติกาต่างๆ อีกครั้ง จากนั้นให้สมาชิกกลุ่มได้แนะนำตนเองโดยการให้บอกชื่อรอบวง (The name round) (Jacobs, Masson, & Harvill, 1998) (5 นาที)

ขั้นที่ 2 ขั้นการดำเนินการ เป็นขั้นของการทดลองใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ (60 นาที)

สำหรับขั้นตอนนี้เป็นการทดลองใช้เทคนิคนิตยสารของฉันเพื่อสร้างสัมพันธภาพเชิงบวก โดยมีรายละเอียดของขั้นตอนการดำเนินการดังต่อไปนี้

1.ผู้นำกลุ่มเริ่มต้นโดยการถามคำถามว่า “สมาชิกคนใดชอบอ่านนิตยสารบ้าง” และผู้นำกลุ่มอาจแบ่งปันประสบการณ์โดยการเล่าเรื่องราวของตนเองว่า ในอดีตตอนเป็นวัยรุ่น ผู้นำกลุ่มชอบอ่านนิตยสารเธอกับฉัน ซึ่งเป็นนิตยสารที่ได้รับความนิยมในกลุ่มวัยรุ่นขณะนั้น (ผู้นำกลุ่มให้ดูรูปภาพประกอบจากมือถือ และให้เห็นภาพดาราวัยรุ่นในยุคอดีตที่ถ่ายลงปกนิตยสาร) จากนั้นให้สมาชิกกลุ่ม

ยกตัวอย่างนิตยสารที่รู้จัก หรือนิตยสารที่เคยอ่านคนละ 1 ชื่อ ให้สมาชิกกลุ่มแต่ละคนบอกไปเรื่อยๆ จนครบทุกคน (ถ้าบรรยากาศดีควรบอกชื่อสัก 2-3 รอบ)

2.ผู้นำกลุ่มแจกอุปกรณ์ ได้แก่ กระดาษขาวชนิดแข็งขนาด A4 ให้สมาชิกกลุ่มคนละ 1 แผ่น และนำนิตยสารต่างๆ ไว้ตรงกลางกลุ่ม พร้อมกับผู้นำกลุ่มได้หยิบนิตยสารต่างๆ และอธิบายให้สมาชิกกลุ่มทราบว่ามีนิตยสารอะไรบ้าง ในแต่ละนิตยสารก็จะมีเรื่องราวหรือสิ่งที่อยากนำเสนอแตกต่างกันไปตามความต้องการของผู้ผลิตนิตยสาร

3.ขั้นการเข้าสู่กระบวนการ (Entry stage) ผู้นำกลุ่มอธิบายคำสั่ง โดยใช้คำสั่งว่า "หากนิสิตเป็นเจ้าของนิตยสาร นิสิตจะต้องออกแบบปกนิตยสาร 1 เล่ม โดยต้องพิจารณาจากความสนใจของตนเองให้ดีว่า อยากทำนิตยสารอะไรที่เป็นการแสดงออกถึงความชอบ ความคิด ความรู้สึก หรือเรื่องราวที่อยากแสดงออกหรือถ่ายทอดออกมาผ่านนิตยสารฉบับนี้ ซึ่งอาจเป็นสิ่งที่สมาชิกกลุ่มอยากนำเสนอให้ผู้อื่นได้อ่าน พร้อมทั้งให้ตั้งชื่อนิตยสารด้วย โดยทั้งนี้สมาชิกกลุ่มควรพิจารณานิตยสารต่างๆ ที่แจก (เปิดอ่านและเลือกดูนิตยสารให้ทั่วๆ) และเลือกรูปหรือข้อความ หรือสิ่งที่อยู่ในนิตยสาร และตัดออกมาสร้างเป็นภาพในกระดาษที่แจกให้ สมาชิกอยากจะสร้างเป็นภาพหรือเรื่องราวอะไรก็ได้ตามที่เราต้องการ ให้เวลาในการทำ 30 นาที" (ในระหว่างที่สมาชิกกำลังทำนิตยสาร ผู้นำกลุ่มเปิดเพลงบรรเลงเบาๆ ประกอบการดำเนินการทำกิจกรรม เพื่อให้สมาชิกกลุ่มได้รู้สึกผ่อนคลายในระหว่างการทำกิจกรรม)

4.ขั้นการสำรวจ (Exploration stage) เมื่อสมาชิกกลุ่มดำเนินการสร้างปกนิตยสารเรียบร้อยแล้ว ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกกลุ่มแต่ละคนนำผลงาน (ปกนิตยสาร) มาไว้ตรงกลาง และให้สมาชิกกลุ่มได้สังเกตและดูผลงานต่างๆ ของเพื่อนสมาชิกกลุ่มคนอื่นๆ จากนั้นผู้นำกลุ่มถามสมาชิกกลุ่มแต่ละคนว่าขณะทำปกนิตยสารรู้สึกอย่างไร (เน้นความรู้สึกไม่เน้นความคิด) โดยให้สมาชิกตอบทีละคน จากนั้นผู้นำกลุ่มบอกกับสมาชิกกลุ่มว่า "ต่อไปนี้จะให้สมาชิกแต่ละคนนำเสนอผลงานหรือถ่ายทอดผลงานของตนเองให้กับสมาชิกคนอื่นๆ ฟัง ซึ่งในขณะที่เพื่อนกำลังเล่าเรื่องราว สมาชิกที่มีข้อสงสัยหรือคำถามสามารถถามคำถามได้ (ทั้งนี้ในขั้นตอนนี้ผู้นำกลุ่มต้องสังเกตภาพหรือข้อความจากปกนิตยสาร และไว้ต่อความรู้สึกต่างๆ ว่ามีอะไรที่เด่นหรือเป็นประเด็นในการถามเพื่อนำไปสู่การสำรวจ การเปิดเผยตนเอง การแสดงความรู้สึก หรือเข้าใจในเรื่องราวต่างๆ ที่สมาชิกกลุ่มถ่ายทอดออกมา และให้สมาชิกกลุ่มที่เป็นผู้ฟังมีส่วนร่วมในการถาม การให้ข้อมูลย้อนกลับ การเสนอแนะ และการให้กำลังใจต่างๆ ในขณะดำเนินการด้วย)

5.ขั้นการดำเนินการ (Action-taking stage) ผู้นำกลุ่มถามความรู้สึกสมาชิกกลุ่มว่ารู้สึกอย่างไรกับการทำกิจกรรม และได้เรียนรู้อะไรจากกิจกรรมนี้บ้าง ทั้งนี้ผู้นำกลุ่มมุ่งเน้นให้สมาชิกได้กำหนดเป้าหมายสำหรับการเปลี่ยนแปลง หรือตัดสินใจว่าพฤติกรรมอะไรของตนเองที่จำเป็นต้องได้รับการเปลี่ยนแปลงอะไรบางอย่างที่เกี่ยวข้องกับผลงานที่สร้างออกมา เป็นการเชื่อมโยงเรื่องราวจากปกนิตยสารไปสู่การเปลี่ยนแปลงหรือกำหนดทิศทางบางอย่างของสมาชิกแต่ละคน (ผู้นำกลุ่มใช้การเชื่อมโยงเรื่องราวจากปกนิตยสารกับตัวสมาชิกกลุ่มเน้นการสร้างการเปลี่ยนแปลงหรือแนวทางในการไปสู่การเปลี่ยนแปลงจากปกนิตยสาร)

6.ผู้นำกลุ่มสรุปประเด็นสำคัญเพิ่มเติมเกี่ยวกับความแตกต่างระหว่างบุคคล และการสร้างสรรค์ผลงานผ่านจินตนาการ และเรื่องราวต่างๆ ของบุคคลที่มีความหลากหลาย

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป เป็นการอธิบายประเด็นสำคัญ หรือสาระที่ได้จากกิจกรรมที่สะท้อนให้สมาชิกกลุ่มได้รู้และเข้าใจเกี่ยวกับข้อคิด สาระสำคัญจากกิจกรรม และเชื่อมโยงการอธิบายกับสัมพันธภาพเชิงบวกในการอยู่ร่วมกันในกลุ่มของสมาชิก (15 นาที)

ผู้นำกลุ่มสรุปเพิ่มเติมถึงประเด็นสำคัญต่างๆ เกี่ยวกับกิจกรรมที่สมาชิกได้เรียนรู้

ประเด็นที่ 1 การได้เรียนรู้ความเป็นปัจเจกบุคคล (Individuation) หน้าตาปกนิตยสารของสมาชิกแต่ละที่ออกมาไม่เหมือนกัน มีความแตกต่างกันไปตามความคิด มุมมอง ความต้องการของแต่ละคน นี่คือธรรมชาติของความเป็นมนุษย์ สำหรับความเป็นตัวเองนั้นมีความสำคัญเพราะถ้าใครมีความเข้าใจและมีความชัดเจนในตัวเองมากเท่าไหร่ก็จะทำให้รู้ว่าตัวเราเป็นใครมากที่สุด และข้อคิดที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ เรื่องความแตกต่างกันของบุคคลซึ่งหลักการนี้เป็นสิ่งสำคัญมาก เพราะเราต้องอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสร้างสรรค์ ดังนั้นในความแตกต่างกันระหว่างบุคคลนี้เมื่อเราอยู่ร่วมกันต้องเรียนรู้ที่จะยอมรับความคิดเห็นของเพื่อนที่มีความแตกต่างกัน ไม่โต้แย้งหรือขัดจังหวะในสิ่งที่เป็นความคิดเห็นที่ไม่ตรงกับที่เราคิด อีกทั้งไม่วิพากษ์ วิจารณ์หรือแสดงท่าทางที่ไม่เห็นด้วย เพราะนั่นเท่ากับว่าเราไม่เรียนรู้ที่จะยอมรับในความแตกต่างระหว่างบุคคล

ประเด็นที่ 2 ความเกี่ยวข้องสัมพันธ์ (Involvement) ของสมาชิก การที่สมาชิกแต่ละคนเงียบและให้ฟัง เพราะต้องการอย่างยิ่งให้ได้เรียนรู้คนอื่นให้มากๆ เพราะถ้าเราฟังมาก เรียนรู้มาก เราก็จะเข้าใจเพื่อนเรามากขึ้น ดังนั้นการอยู่ด้วยความเข้าใจและความเกี่ยวข้องกันเป็นสิ่งสำคัญสำหรับมนุษย์ (สัตว์สังคม) โดยเฉพาะการเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกัน เมื่ออยู่ในกลุ่มไม่ว่าจะเป็นการในการรู้จักเป็นผู้พูด และผู้ฟังที่ดี การรู้จักการเงียบและรับฟัง ประสานสายตา การตอบสนองด้วยท่าทางที่เหมาะสม (การพยักหน้า) ในขณะรับฟังเรื่องราวของบุคคลอื่(ผู้นำกลุ่มสาธิตการรับฟังด้วยการตอบสนองท่าท่างที่เหมาะสม และให้สมาชิกกลุ่มได้ลองปฏิบัติ ฝึกการพยักหน้า และประสานสายตา) การให้ความร่วมมือ กระตือรือร้น และถามคำถามเมื่อมีข้อสงสัย การสนับสนุนเพื่อนสมาชิกโดยให้การช่วยเหลือ การพูดให้กำลังใจซึ่งกันและกัน การให้ข้อมูลย้อนกลับที่เป็นประโยชน์ และไม่พูดสิ่งที่ทำร้ายความรู้สึกซึ่งกันและกัน ตลอดจนหลีกเลี่ยงการใช้คำพูดที่ไม่สุภาพ

ประเด็นที่ 3 สำหรับการตั้งชื่อนิตยสาร และการให้สมาชิกแต่ละคนเล่าเรื่องราวต่างๆ นั้นวัตถุประสงค์เพื่อทำให้เกิดสีสัน และการสะท้อนมุมมองบางอย่างออกมาให้เราได้เข้าใจเรื่องราวต่าง ๆ มากขึ้น ซึ่งประเด็นนี้ทำให้เราได้เรียนรู้การแสดงความคิด ความรู้สึก การเสนอมุมมอง ค่านิยม รวมถึงการได้เปิดเผยตนเองเกี่ยวกับเรื่องราวของตนทั้งเรื่องที่เป็นด้านบวกหรือด้านลบ หรือประสบการณ์ที่มีความหมายก็ได้ เมื่อคนเราได้แสดงความรู้สึกหรือได้บอกเล่าเรื่องราวบางอย่างจะทำให้บุคคลได้ระบายสิ่งที่เป็นความคิด ความรู้สึกบางอย่างออกมา ถือว่าเป็นการแบ่งปันประสบการณ์ของตนเองให้กับเพื่อนสมาชิกในกลุ่มได้เรียนรู้แง่มุมของชีวิตที่เราได้รับมาได้

การประเมินผล

1. ผู้วิจัยสังเกตจากการทำกิจกรรมร่วมกันในกลุ่ม
2. ประเมินจากแบบสอบถาม
3. ประเมินจากการใช้แบบสังเกตพฤติกรรม
4. แบบฟอร์มการรายงานตนเอง

ภาพประกอบ 14 อุปกรณ์สำหรับการใช้เทคนิคนิตยสารของฉัน

เทคนิคที่ 4 อัลบั้มเพลงชีวิต

แนวคิดพื้นฐานการพัฒนาเทคนิค

เทคนิคอัลบั้มเพลงชีวิต ผู้วิจัยได้นำแนวคิดวิธีการใช้งานด้านศิลปะ (Art methods) และวิธีการใช้ดนตรี (Music methods) โดยใช้เทคนิคปกซีดี (CD covers technique) เทคนิคการเลือกเพลงที่ชื่นชอบหรือเพลงที่มีความหมาย (Choose favorite or meaningful song technique) เทคนิคซีดีชีวิตของฉัน (It's my life CD technique) เป็นแนวทางในการพัฒนาเครื่องมือเพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวก (Bradley & Others, 2008; Mitchell, Johnson, & Landry, 2014; Davis, 2008; Slyter, 2012: 22) ลักษณะสำคัญการใช้เทคนิค เพื่อให้สมาชิกกลุ่มสามารถแสดงความคิด ความรู้สึกต่างๆ ผ่านสื่อการวาดและการตกแต่งงานศิลปะ โดยมีวัสดุ อุปกรณ์ที่จำเป็น ได้แก่ กล่องซีดีเปล่า ปกเปล่าซีดี นิตยสาร กาว สีที่ใช้ในการวาดหรือตกแต่ง และวัสดุอื่นๆ ที่สามารถใช้ในการสร้างงานศิลปะตกแต่งปกซีดีที่เป็นการแสดงออกถึงอัลบั้มเพลงของชีวิตตนเอง พร้อมกับการตั้งชื่ออัลบั้ม และให้สมาชิกกลุ่มหาเพลงต่างๆ ประกอบอยู่ในอัลบั้มเพลงชีวิตนี้ (จำนวนเพลงขึ้นอยู่กับสมาชิกเลือก) สำหรับขั้นตอนของการใช้เทคนิคด้านศิลปะนี้ ได้แบ่งการดำเนินการออกเป็นขั้นตอนหลัก 3 ขั้น ซึ่งทั้ง 3 ขั้นจะมีความเกี่ยวข้องกับการใช้คำถาม ซึ่งคำถามที่ใช้จะต้องมีความเฉพาะเจาะจง และสัมพันธ์กับแต่ละขั้นของการใช้เทคนิคประกอบด้วย (Kahn, 1999; cited by Slyter, 2012: 24)

ขั้นการเข้าสู่กระบวนการ (Entry stage) เป็นการใช้คำสั่งที่เปิดกว้างหรือเป็นคำสั่งปลายเปิดและมีการกระตุ้นให้สมาชิกกลุ่มได้สามารถบอกผ่านเรื่องราวของตนเองผ่านการใช้งานด้านศิลปะ

ขั้นการสำรวจ (Exploration stage) เป็นการที่ผู้นำกลุ่มมุ่งเน้นการแสดงออกของสมาชิก โดยพยายามให้ผู้รับคำปรึกษาสำรวจความรู้สึกต่างๆ ของตนเอง (อาจเป็นความรู้สึกที่เป็นปัญหา หรือความรู้สึกที่มีความสำคัญ)

ขั้นการดำเนินการ (Action-taking stage) เป็นขั้นของการที่ผู้นำกลุ่มทำให้สมาชิกได้กำหนดเป้าหมายสำหรับการเปลี่ยนแปลง หรือตัดสินใจว่าพฤติกรรมอะไรของตนเองที่จำเป็นต้องได้รับการเปลี่ยนแปลงอะไรบางอย่างที่เกี่ยวข้องกับผลงานที่สร้างออกมา

ทั้งนี้การใช้เทคนิคอัลบั้มเพลงชีวิตเป็นเครื่องมือที่ช่วยกระตุ้นให้สมาชิกกลุ่มได้แสดงความคิดความรู้สึก และมุมมองต่างๆ ผ่านการวาดรูป การระบายสี การตกแต่งงานด้วยศิลปะ ผ่านบทเพลงและก่อให้เกิดสัมพันธภาพเชิงบวกในกลุ่ม

จุดมุ่งหมาย

เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่ม

ระยะเวลา 1 ชั่วโมง 30 นาที

จำนวนคน สมาชิกกลุ่ม 6 คน

อุปกรณ์ในการดำเนินการ

1) กล่องซีดีเปล่า
2) กระดาษพื้นขาวขนาดตามกล่องซีดี (ทำปก)
3) นิตยสาร / กระดาษสีต่างๆ / สีไม้ / สีเมจิก / กรรไกร / ดินสอ / ยางลบ / เทปกาว / กาวหรืออุปกรณ์อื่นๆ ที่สามารถใช้ตกแต่งได้หรือประดับให้เกิดความสวยงาม
4) โทรศัพท์มือถือเพื่อค้นหา และเปิดเพลงต่างๆ จากอินเตอร์เน็ตได้ (อาจมีลำโพงหรือเครื่องขยายเสียง)
5) เพลงทำนองต่างๆ ได้แก่ จังหวะช้า จังหวะเศร้า จังหวะเร็ว จังหวะมัน (เลือกทำนองเพลงที่ไม่มีเนื้อร้อง)
6) กระดาษสำหรับเขียนเพลงที่ชื่นชอบ ตามจำนวนสมาชิก

วิธีดำเนินการ

ในการดำเนินการทดลองการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ (อัลบั้มเพลงชีวิต) เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวก ผู้วิจัยใช้เวลาในการดำเนินการทดลอง ประมาณ 1 ชั่วโมง 30 นาที โดยแบ่งขั้นตอนการดำเนินการทดลองออกเป็น 3 ขั้นตอน ประกอบด้วย

ขั้นที่ 1 ขั้นนำ เป็นขั้นตอนของการวางโครงสร้าง (Structuring) ของกลุ่มเพื่อให้สมาชิกกลุ่มได้เข้าใจเกี่ยวกับบทบาท กติกา และประเด็นสำคัญของการเข้าร่วมกลุ่ม พร้อมทั้งเป็นการแสดงความรู้สึกยินดีและต้อนรับสมาชิกกลุ่ม (15 นาที) ได้แก่

1.การกล่าวนำ (Introduction)ผู้นำกลุ่มกล่าวถึงประเด็นในการมาพบกันโดยอธิบายจุดมุ่งหมายและการกล่าวต้อนรับ (Greeting) โดยกล่าวประเด็นสำคัญดังต่อไปนี้ ในการพบกันครั้งนี้ ครูรู้สึกยินดีมากที่นิสิตทุกคนมาอยู่กันในกลุ่มครั้งนี้ การพบกันในกลุ่มจะเป็นการแลกเปลี่ยนความคิด ความรู้สึกและประสบการณ์ต่างๆ ครูหวังว่านิสิตทุกคนคงรู้สึกสะดวกใจในการแบ่งปันประสบการณ์ และร่วมแสดงความคิดเห็นในกลุ่ม (5 นาที)

2.การกำหนดกฎ กติกา (Make group rules) ผู้นำกลุ่มได้อธิบายเกี่ยวกับข้อตกลง กฎ กติกาของการอยู่ร่วมกันในกลุ่มโดยให้สมาชิกแต่ละคนพูดในกลุ่มอย่างสร้างสรรค์ โดยให้สมาชิกแต่ละคนเป็นผู้กำหนดกฎกติกาในกลุ่ม(เน้นให้สมาชิกกลุ่มเป็นคนกำหนดกฎ กติกา และผู้นำกลุ่มกำหนดเพิ่มเติมจากสิ่งที่สมาชิกนำเสนอ) จากนั้นผู้นำกลุ่มเสริมประเด็นหลักสำคัญเพิ่มเติม ได้แก่ การรักษาความลับของกลุ่ม การพูดหรือสื่อสารในทางสร้างสรรค์ หลีกเลี่ยงการพูดทำร้ายความรู้สึกเพื่อนสมาชิก (No violence) การให้ความสนใจหรือใส่ใจ (Attendance) กับกลุ่ม กล่าวคือการเรียนรู้ที่จะเป็นผู้ฟังที่ดีเมื่อมีผู้พูด การให้สิทธิทุกคนที่เท่าเทียมในการร่วมแสดงความคิดเห็น การให้สมาชิกกลุ่มรับผิดชอบต่อตนเองทั้งด้านความคิด ความรู้สึก และการกระทำ (Members to take responsibility for themselves) ตลอดจนการเป็นผู้มีส่วนร่วมมากกว่าการเป็นผู้สังเกต (No observers) รวมถึงความรู้สึกที่จริงใจในกลุ่ม (Jacobs, Masson, & Harvill, 1998; Pearson, 1997) (5 นาที)

3.การเปิดกลุ่ม (Opening the first session) ผู้นำกลุ่มกล่าวสรุปเกี่ยวกับข้อตกลงของกลุ่มและกติกาต่างๆ อีกครั้ง จากนั้นให้สมาชิกกลุ่มได้แนะนำตนเองโดยการให้บอกชื่อรอบวง (The name round) (Jacobs, Masson, & Harvill, 1998) (5 นาที)

ขั้นที่ 2 ขั้นการดำเนินการ เป็นขั้นของการทดลองใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ (60 นาที)

สำหรับขั้นตอนนี้เป็นการทดลองใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้เทคนิคอัลบั้มเพลงชีวิตเพื่อสร้างสัมพันธภาพเชิงบวก โดยมีรายละเอียดของขั้นตอนการดำเนินการดังต่อไปนี้

1.ผู้นำกลุ่มกล่าวนำด้วยการถามคำถามกับสมาชิกกลุ่มว่า "สมาชิกคนใดชอบฟังเพลงบ้าง และแนวเพลงที่ฟังหรือชื่นชอบเป็นแนวเพลงอะไร" โดยให้สมาชิกแต่ละคนตอบจนครบทุกคน ผู้นำกลุ่มกล่าวเพิ่มเติมคำเกี่ยวกับบทพระราชนิพนธ์ว่า "อันคนใดไม่มีดนตรีกาล ในสันดานเป็นคนชอบกลนัก" (กล่าวต่อเมื่อสมาชิกกลุ่มทุกคนชอบเพลง หากมีคนใดคนหนึ่งไม่ชอบผู้นำกลุ่มควรเลี่ยงไม่กล่าวคำพระราชนิพนธ์ดังกล่าว)

2.ผู้นำกลุ่มเปิดเพลง (จังหวะต่างๆ ที่เตรียมไว้) แล้วให้สมาชิกบอกถึงความรู้สึกที่ได้ฟังเพลงที่ผู้นำกลุ่มเปิดตามจังหวะเพลงต่าง ๆ เมื่อสมาชิกกลุ่มแต่ละคนบอกครบตามเพลงที่เตรียม ผู้นำกลุ่มอธิบายเพิ่มเติมว่า บทเพลงหรือเพลงสามารถสื่อสารและสะท้อนถึงอารมณ์ความรู้สึก ตลอดจนสามารถทำให้รู้สึกผ่อนคลายได้ (Davis, 2008: 228 – 229) (การเปิดเพลงจังหวะต่างๆ ผู้วิจัยเปิดจากมือถือโดยเชื่อมต่อกับโปรแกรมยูทูปจากอินเตอร์เน็ต และใช้ลำโพงประกอบเพื่อเพิ่มความไพเราะของทำนองดนตรี)

โปรแกรมยูทูปที่เชื่อมต่อกับจังหวะดนตรีประกอบด้วย

- ทำนองเพลงที่ 1 ความรู้สึกเศร้า
  https://www.youtube.com/watch?v=YQGy35nE8Q
- ทำนองเพลงที่ 2 ความรู้สึกผ่อนคลาย
  https://www.youtube.com/watch?v=xlpq33YHX4M
- ทำนองเพลงที่ 3 ความรู้สึกตื่นเต้น
  https://www.youtube.com/watch?v=6z4KK7RWjmk
- ทำนองเพลงที่ 4 ความรู้สึกร่าเริง
  https://www.youtube.com/watch?v=oy6NvWeVruY
- ทำนองเพลงที่ 5 ความรู้สึกสงบนิ่ง สุขุม เยือกเย็น
  https://www.youtube.com/watch?v=sOhO8ApcBgM&list=PLcu1yplo2scVSUh7A7saSLqrs9ugwYzRn
- ทำนองเพลงที่ 6 ความรู้สึกปลุกใจ มีแรงใจ
  https://www.youtube.com/watch?v=yRh-dzrl4Z4&list=PLIHa6QLNDgiW6i24ECbYskHq25rs2XxN9

- ทำนองเพลงที่ 7 ความรู้สึกน่ากลัว https://www.youtube.com/watch?v=YdLnHeGo_XQ
- ทำนองเพลงที่ 8 ความรู้สึกหดหู่ ซึม https://www.youtube.com/watch?v=a-GVXulH1SQ

3.ขั้นการเข้าสู่กระบวนการ (Entry stage) ผู้นำกลุ่มอธิบายเชื่อมโยงเทคนิคการฟังเพลงกับขั้นตอนการดำเนินการว่า ดังนั้นเมื่อดนตรีสามารถสื่อสารกับเราได้ ผู้นำกลุ่มถามคำถามสมาชิกกลุ่มว่า "ให้สมาชิกกลุ่มลองนึกถึงเพลงที่ตัวเองชื่นชอบ และศิลปินนักดนตรีที่อยู่ในใจ" จากนั้นให้แต่ละคนตอบคำถามต่อไปนี้ (Mitchell, Jonhson, & Landry, 2014: Online)

- คำถามที่ 1 เพราะอะไรบทเพลง / ศิลปิน / หรือวงดนตรีที่เลือกจึงมีความสำคัญกับชีวิตของสมาชิกกลุ่ม
- คำถามที่ 2 มีความประทับใจอะไรที่ได้รับจากบทเพลงนี้สำหรับตัวสมาชิกกลุ่ม (ให้สมาชิกทุกคนตอบคำถาม)

4.จากนั้นผู้นำกลุ่มแจกกระดาษและให้สมาชิกกลุ่ม ทำการเลือกและเขียนบทเพลงที่สามารถอธิบาย หรือเป็นเพลงที่มีความสำคัญกับชีวิต ประมาณ 2 – 5 เพลง หรือแล้วแต่สมาชิกกลุ่มจะเลือกแต่ไม่ควรเลือกเกิน 5 เพลง โดยใช้คำสั่งว่า "ลองให้แต่ละคนนึกถึงตัวเองว่า เพลงที่เราชื่นชอบ หรือฟังแล้วมีความสุข หรือฟังแล้วประทับใจ หรือเพลงที่ฟังแล้วสามารถอธิบายเกี่ยวกับเรื่องราวบางอย่างของตนเองได้ คือเพลงอะไร" (อยากสื่อสารออกมาผ่านบทเพลง และสามารถอธิบายเรื่องราวของตัวเองได้)

5.ขั้นการสำรวจ (Exploration stage) ผู้นำกลุ่มแจกอุปกรณ์ ประกอบด้วย กล่องซีดีเปล่า พร้อมปก สีไม้ ดินสอ สีเทียน สีเมจิก เพื่อให้สมาชิกได้ออกแบบ โดยใช้คำสั่ง "ให้สมาชิกลุ่มลองออกแบบปกอัลบั้มเพลงให้สอดคล้องกับเพลงที่เลือกมาในอัลบั้ม เพื่อบ่งบอกว่าเป็นเพลงของชีวิตเรา" (15 – 20 นาที) (Bradley & Others, 2008: 50)

6.เมื่อสมาชิกกลุ่มได้ดำเนินการเสร็จสิ้น ให้แต่ละคนนำเสนอผลงาน และอนุญาตให้สมาชิกกลุ่มคนอื่นๆ ที่รับฟังสามารถซักถามคำถามที่อยากถามได้คนละ 1 คำถาม ให้นำเสนอจนครบทุกคน (แต่ละคนผู้นำกลุ่มอาจเลือกเพลงที่อยู่ในอัลบั้มของสมาชิกเปิดให้ฟังคนละ 1 เพลง และให้สมาชิกแต่ละคนร่วมแสดงความรู้สึก หรือความคิดเห็น ตลอดจนบอกความสำคัญหรือความหมาย (Significant and meaning of song) จากบทเพลงที่เพื่อนเลือก (20 – 30 นาที)

7.ผู้นำกลุ่มถามความรู้สึกสมาชิกกลุ่มต่อการได้ฟังเพลงที่เพื่อนสมาชิกเลือกมา และถามสมาชิกว่าได้รับอะไรหรือรู้สึกอย่างไรจากกิจกรรมนี้ เป็นขั้นการดำเนินการ (Action-taking stage) ทั้งนี้ผู้นำกลุ่มมุ่งเน้นให้สมาชิกได้กำหนดเป้าหมายสำหรับการเปลี่ยนแปลง หรือตัดสินใจว่าพฤติกรรมอะไรของตนเองที่จำเป็นต้องได้รับการเปลี่ยนแปลงอะไรบางอย่างที่เกี่ยวข้องกับผลงานที่สร้างออกมา (กำหนดทิศทางชีวิต เป้าหมาย หรือแนวทางบางอย่างเพื่อนำไปสู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของสมาชิกกลุ่ม)

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป เป็นการอธิบายประเด็นสำคัญ หรือสาระที่ได้จากกิจกรรมที่สะท้อนให้สมาชิกกลุ่มได้รู้และเข้าใจเกี่ยวกับข้อคิด สาระสำคัญจากกิจกรรม และเชื่อมโยงการอธิบายกับสัมพันธภาพเชิงบวกในการอยู่ร่วมกันในกลุ่มของสมาชิก (15 นาที)

ผู้นำกลุ่มสรุปเพิ่มเติมถึงประเด็นสำคัญต่างๆ เกี่ยวกับกิจกรรมที่สมาชิกได้เรียนรู้

ประเด็นที่ 1 ผู้นำกลุ่มสรุปประเด็นสำคัญเพิ่มเติมเกี่ยวกับดนตรีว่าเป็นสิ่งสวยงาม และมีความสำคัญต่อชีวิต เพราะในบางครั้งบทเพลงก็สามารถบอกผ่านเรื่องราว และสะท้อนให้เห็นถึงการดำเนินชีวิตของคนได้ แต่ละคนมีเรื่องราวและชีวิตที่แตกต่างกันออกไป มีทั้งเรื่องที่ดี และเรื่องที่เป็นความทรงจำที่ไม่อาจลืม แต่ก็เป็นเรื่องปกติของชีวิตที่จะต้องเจอเรื่องดีและเรื่องไม่ดี สิ่งที่ดีที่สุด คือ การออกแบบชีวิตตนเองในปัจจุบันให้ดี และรื่นรมย์เหมือนบทเพลงที่เขียนขึ้นมาเพื่อความสุข และสนุกสนาน อีกทั้งเพลงที่แต่ละคนเลือกนั้นจะสามารถสะท้อนถึงความเป็นตัวตน การได้เรียนรู้ความเป็นปัจเจกบุคคล (Individuation) หรือการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะที่ออกมาของแต่ละคนไม่เหมือนกัน แต่ละคนมีความเป็นตัวของตัวเอง นี่คือธรรมชาติของความเป็นมนุษย์ สำหรับความเป็นตัวเองนั้นมีความสำคัญเพราะถ้าใครมีความเข้าใจและมีความชัดเจนในตัวเองมากเท่าไหร่ก็จะทำให้รู้ว่าตัวเราเป็นใครมากที่สุด และข้อคิดที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ เรื่องความแตกต่างกันของบุคคลซึ่งหลักการนี้เป็นสิ่งสำคัญมาก เพราะเราต้องอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสร้างสรรค์ ดังนั้นในความแตกต่างกันระหว่างบุคคลนี้เมื่อเราอยู่ร่วมกันต้องเรียนรู้ที่จะยอมรับความคิดเห็นของเพื่อนที่มีความแตกต่างกัน ไม่โต้แย้งหรือขัดจังหวะในสิ่งที่เป็นความคิดเห็นที่ไม่ตรงกับที่เราคิด อีกทั้งไม่วิพากษ์ วิจารณ์หรือแสดงท่าทางที่ไม่เห็นด้วย เพราะนั่นเท่ากับว่าเราไม่เรียนรู้ที่จะยอมรับในความแตกต่างระหว่างบุคคล

ประเด็นที่ 2 ความเกี่ยวข้องสัมพันธ์ (Involvement) ของสมาชิก การที่สมาชิกแต่ละคนเงียบและให้ฟัง เพราะต้องการอย่างยิ่งให้ได้เรียนรู้คนอื่นให้มากๆ เพราะถ้าเราฟังมาก เรียนรู้มาก เราก็จะเข้าใจเพื่อนเรามากขึ้น ดังนั้นการอยู่ด้วยความเข้าใจและความเกี่ยวข้องกันเป็นสิ่งสำคัญสำหรับมนุษย์ (สัตว์สังคม) โดยเฉพาะการเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกัน เมื่ออยู่ในกลุ่มไม่ว่าจะเป็นการในการรู้จักเป็นผู้พูด และผู้ฟังที่ดี การรู้จักการเงียบและรับฟัง ประสานสายตา การตอบสนองด้วยท่าทางที่เหมาะสม (การพยักหน้า) ในขณะรับฟังเรื่องราวของบุคคลอื่(ผู้นำกลุ่มสาธิตการรับฟังด้วยการตอบสนองท่าท่างที่เหมาะสม และให้สมาชิกกลุ่มได้ลองปฏิบัติ ฝึกการพยักหน้า และประสานสายตา) การให้ความร่วมมือ กระตือรือร้น และถามคำถามเมื่อมีข้อสงสัย การสนับสนุนเพื่อนสมาชิกโดยให้การช่วยเหลือ การพูดให้กำลังใจซึ่งกันและกัน การให้ข้อมูลย้อนกลับที่เป็นประโยชน์ และไม่พูดสิ่งที่ทำร้ายความรู้สึกซึ่งกันและกัน ตลอดจนหลีกเลี่ยงการใช้คำพูดที่ไม่สุภาพ

ประเด็นที่ 3 การให้สมาชิกแต่ละคนเล่าเรื่องราวต่างๆ นั้น วัตถุประสงค์เพื่อได้เรียนรู้การแสดงความคิด ความรู้สึก การเสนอมุมมอง ค่านิยม รวมถึงการได้เปิดเผยตนเองเกี่ยวกับเรื่องราวของตนทั้งเรื่องที่เป็นด้านบวกหรือด้านลบ หรือประสบการณ์ที่มีความหมายก็ได้ เมื่อคนเราได้แสดงความรู้สึกหรือได้บอกเล่าเรื่องราวบางอย่างจะทำให้บุคคลได้ระบายสิ่งที่เป็นความคิด ความรู้สึกบางอย่างออกมา ถือว่าเป็นการแบ่งปันประสบการณ์ของตนเองให้กับเพื่อนสมาชิกในกลุ่มได้เรียนรู้แง่มุมของชีวิตที่เราได้รับมาได้

การประเมินผล

1. ผู้วิจัยสังเกตจากการทำกิจกรรมร่วมกันในกลุ่ม
2. ประเมินจากแบบสอบถาม
3. ประเมินจากการใช้แบบสังเกตพฤติกรรม
4. แบบฟอร์มการรายงานตนเอง

ภาพประกอบ 15 อุปกรณ์สำหรับเทคนิคอัลบั้มเพลงชีวิต

เทคนิคที่ 5 กวีชีวิตข้อคิดคำคม

แนวคิดพื้นฐานการพัฒนาเทคนิค

เทคนิคกวีชีวิต ข้อคิด คำคม ผู้วิจัยได้นำแนวคิดวิธีการใช้งานวรรณกรรมและบทกลอน คำคม (Literature and poetry methods) โดยนำเทคนิคบทกลอน คำคม (Poetry technique) (Davis, 2008; Gladding, 1979; Lee Boon Ooi, 2015) มาเป็นแนวทางในการพัฒนาเครื่องมือเพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวก

ลักษณะสำคัญของเทคนิคกวีชีวิต ข้อคิด คำคม คือการทำให้สมาชิกกลุ่มได้เข้าใจอารมณ์อย่างลึกซึ้ง (Emotional insight) และกระตุ้นการสื่อสาร (Facilitating communication) ซึ่งจะทำให้เกิดการแสดงออก และบอกสิ่งที่เกี่ยวข้องกับชีวิต การเข้าใจ (Realize) ความเป็นไปได้ของชีวิต และความหมายสำหรับการดำเนินชีวิตของตนเอง โดยผ่านบทกลอน ข้อคิด คำคม นอกจากนี้ยังช่วยเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวก และบรรยากาศในกลุ่มที่สร้างสรรค์ สำหรับขั้นตอนของการใช้เทคนิคนี้ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนสำคัญ (Veach & Gladding, 2007: 71 cited by Kelsch & Emry, 2003) ประกอบด้วย

ขั้นที่ 1 การหาเอกลักษณ์ (Identification stage) หรือประเด็นสำคัญของเรื่องราว สำหรับในขั้นที่ 1 เป็นขั้นของการให้สมาชิกกลุ่มได้เลือกบทกวี คำคม ข้อคิด บทกลอนที่ตนเองชอบ

ขั้นที่ 2 การปลดปล่อยอารมณ์ ความคิด ความรู้สึก (Catharsis stage) เป็นขั้นที่ให้สมาชิกได้แสดง แสดงความคิด ความรู้สึกออกมา หรืออาจเป็นแรงจูงใจจากการเลือกกวี ข้อคิด คำคม บทกลอนเหล่านั้น

ขั้นที่ 3 การเข้าใจอย่างลึกซึ้ง (Insight stage) เป็นขั้นของการให้สมาชิกกลุ่มสามารถนำข้อคิด คำคม หรือบทกลอนไปประยุกต์ใช้กับตนเอง โดยพิจารณาว่ากวี ข้อคิด คำคมที่เลือกมาเหมาะสมกับตนเองอย่างไร

ขั้นที่ 4 การนำไปใช้ได้ทั่วไป (Universality stage) นอกจากการได้เข้าใจตนเองแล้ว สมาชิกกลุ่มต้องสามารถนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตของตนเอง และนำไปสู่การเชื่อมต่อกับเพื่อนสมาชิกคนอื่นๆ ในกลุ่มให้ได้ ตลอดจนนำไปเป็นแนวทางในการประยุกต์กับการดำเนินชีวิตในสถานการณ์หรือเหตุการณ์ต่างๆ ได้

ทั้งนี้เทคนิคบทกลอนสอนชีวิต ข้อคิด คำคมจะเป็นวิธีการที่ช่วยให้สมาชิกกลุ่มได้แสดงความคิด ความรู้สึก และมุมมองต่างๆ ของตนเองผ่านบทกลอน ข้อคิด คำคม ตลอดจนสร้างเสริมสัมพันธภาพเชิงบวก

จุดมุ่งหมาย

เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่ม

ระยะเวลา 1 ชั่วโมง 30 นาที

จำนวนคน จำนวนสมาชิก 6 คน

อุปกรณ์ในการดำเนินการ

1. กระดาษเขียนชื่อ สื่อความหมาย
2. การ์ดกวีชีวิต ข้อคิด คำคม
3. การ์ดสำหรับเขียนบทกลอน หรือคำคม

วิธีดำเนินการ

ในการดำเนินการทดลองการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ (เทคนิคกวีชีวิตข้อคิดคำคม) เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวก ผู้วิจัยใช้เวลาในการดำเนินการทดลอง ประมาณ 1 ชั่วโมง 30 นาที โดยแบ่งขั้นตอนการดำเนินการทดลองออกเป็น 3 ขั้นตอน ประกอบด้วย

ขั้นที่ 1 ขั้นนำ เป็นขั้นตอนของการวางโครงสร้าง (Structuring) ของกลุ่มเพื่อให้สมาชิกกลุ่มได้เข้าใจเกี่ยวกับบทบาท กติกา และประเด็นสำคัญของการเข้าร่วมกลุ่ม พร้อมทั้งเป็นการแสดงความรู้สึกยินดีและต้อนรับสมาชิกกลุ่ม (15 นาที) ได้แก่

1.การกล่าวนำ (Introduction)ผู้นำกลุ่มกล่าวถึงประเด็นในการมาพบกันโดยอธิบายจุดมุ่งหมายและการกล่าวต้อนรับ (Greeting) โดยกล่าวประเด็นสำคัญดังต่อไปนี้ ในการพบกันครั้งนี้ ครูรู้สึกยินดีมากที่นิสิตทุกคนมาอยู่กันในกลุ่มครั้งนี้ การพบกันในกลุ่มจะเป็นการแลกเปลี่ยนความคิด ความรู้สึกและประสบการณ์ต่างๆ ครูหวังว่านิสิตทุกคนคงรู้สึกสะดวกใจในการแบ่งปันประสบการณ์ และร่วมแสดงความคิดเห็นในกลุ่ม (5 นาที)

2.การกำหนดกฎ กติกา (Make group rules) ผู้นำกลุ่มได้อธิบายเกี่ยวกับข้อตกลง กฎ กติกาของการอยู่ร่วมกันในกลุ่มโดยให้สมาชิกแต่ละคนพูดในกลุ่มอย่างสร้างสรรค์ โดยให้สมาชิกแต่ละคนเป็นผู้กำหนดกฎกติกาในกลุ่ม(เน้นให้สมาชิกกลุ่มเป็นคนกำหนดกฎ กติกา และผู้นำกลุ่มกำหนดเพิ่มเติมจากสิ่งที่สมาชิกนำเสนอ) จากนั้นผู้นำกลุ่มเสริมประเด็นหลักสำคัญเพิ่มเติม ได้แก่ การรักษาความลับของกลุ่ม การพูดหรือสื่อสารในทางสร้างสรรค์ หลีกเลี่ยงการพูดทำร้ายความรู้สึกเพื่อนสมาชิก (No violence) การให้ความสนใจหรือใส่ใจ (Attendance) กับกลุ่ม กล่าวคือการเรียนรู้ที่จะเป็นผู้ฟังที่ดีเมื่อมีผู้พูด การให้สิทธิทุกคนที่เท่าเทียมในการร่วมแสดงความคิดเห็น การให้สมาชิกกลุ่มรับผิดชอบต่อตนเองทั้งด้านความคิด ความรู้สึก และการกระทำ (Members to take responsibility for themselves) ตลอดจนการเป็นผู้มีส่วนร่วมมากกว่าการเป็นผู้สังเกต (No observers) รวมถึงความรู้สึกที่จริงใจในกลุ่ม (Jacobs, Masson, & Harvill, 1998; Pearson, 1997) (5 นาที)

3.การเปิดกลุ่ม (Opening the first session) ผู้นำกลุ่มกล่าวสรุปเกี่ยวกับข้อตกลงของกลุ่มและกติกาต่างๆ อีกครั้ง จากนั้นให้สมาชิกกลุ่มได้แนะนำตนเองโดยการให้บอกชื่อรอบวง (The name round) (Jacobs, Masson, & Harvill, 1998) (5 นาที)

ขั้นที่ 2 ขั้นการดำเนินการหรือขั้นกลาง เป็นขั้นของการทดลองใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ (60 นาที)

สำหรับขั้นตอนนี้เป็นการทดลองใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้เทคนิคกวีชีวิต ข้อคิด คำคม เพื่อสร้างสัมพันธภาพเชิงบวก โดยมีรายละเอียดของขั้นตอนการดำเนินการดังต่อไปนี้

1.ผู้นำกลุ่มแจกกระดาษเขียนชื่อสื่อความหมายให้กับสมาชิกกลุ่ม จากนั้นถามสมาชิกกลุ่มว่าชอบชื่อของตนเองหรือไม่ เป็นไปได้อยากเปลี่ยนชื่อตัวเองหรือเปล่าให้สมาชิกกลุ่มร่วมแสดงความคิดเห็น (เน้นการมีส่วนร่วมพูดคุย)

2.ผู้นำกลุ่มอธิบายคำสั่ง ให้สมาชิกกลุ่มเขียนชื่อของตนเองเป็นแนวตั้งตามพยัญชนะ จากนั้นให้บอกถึงลักษณะของตนเองตามตัวอักษร (Cheung, 2006: 123) ผู้วิจัยยกตัวอย่างโดยการเขียนถึงชื่อของตนเอง ดังตัวอย่าง

<u>ตัวอย่าง</u> = ชื่อสกล

- ส = สู้กับอุปสรรค
- ก = กล้าเปลี่ยนแปลง
- ล = ลุย

3.จากนั้นให้สมาชิกกลุ่มอ่านชื่อ และสิ่งที่ตนเองเขียนให้กับสมาชิกกลุ่มฟัง ให้อ่านไปเรื่อยๆ จนครบทุกคน

4.ผู้นำกลุ่มสรุปประเด็นสำคัญของกิจกรรมถึง ชื่อสามารถสะท้อนให้เราเห็นภาพ มุมมอง ค่านิยม ลักษณะการรับรู้ของตนเองได้

5.ผู้นำกลุ่มถามคำถามสมาชิกว่าใครชอบดูภาพยนตร์บ้าง เรื่องอะไรที่ชอบมากที่สุดที่เคยดูมา เพราะอะไรถึงชอบเรื่องนี้ (ผู้นำกลุ่มอาจเริ่มแสดงตัวอย่างให้สมาชิกคนอื่นก่อน) โดยอธิบายว่า กวีชีวิต ข้อคิด คำคมที่เป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิต เราอาจได้รับจากทั้งในภาพยนตร์ ละคร หนังสือ วลีจากผู้มีชื่อเสียง ตลอดจนคำสอนจากหลักทางศาสนา (ผู้นำกลุ่มพูดให้ข้อคิดเพื่อเชื่อมโยงกับกิจกรรมว่า “การดูหนัง ดูละคร แล้วต้องลองมองย้อนดูตัวเอง”)

6.ผู้นำกลุ่มนำการ์ดกวีชีวิต ข้อคิดคำคมต่างๆ ออกมา และหยิบการ์ดออกมาให้สมาชิกอ่าน (เลือกการ์ดที่คิดว่าเป็นที่รู้จัก หรืออยู่ในความสนใจของสมาชิกกลุ่ม ประมาณ 5- 10 การ์ด) จากนั้นนำการ์ดทั้งหมดมาไว้ตรงกลางกลุ่ม และบอกคำสั่งว่า ให้สมาชิกกลุ่มเลือกการ์ดที่มีข้อความหรือคำคมที่ตนเองชอบหรือตรงกับความคิด ความรู้สึกของตนเอง หรือสามารถอธิบายเกี่ยวกับตนเองได้ 3 การ์ด (Gladding, 1979; Lee Boon Ooi, 2015) เป็นขั้นตอนของการหาเอกลักษณ์ (Identification stage)

7.ผู้นำให้สมาชิกกลุ่มอ่านการ์ดให้เพื่อนๆ ฟัง และอธิบายสาเหตุที่เลือกการ์ดนี้ ให้แสดงความคิดเห็น ความรู้สึกว่าเพราะอะไรถึงเลือกการ์ดใบนี้ สำหรับในขั้นนี้เป็นขั้นตอนของการให้สมาชิกได้ปลดปล่อยอารมณ์ ความคิด ความรู้สึก (Catharsis stage) โดยผู้นำกลุ่มใช้คำถามว่า "รู้สึกอย่างไรที่เลือกการ์ดกวีชีวิต ข้อคิดคำคมนี้" หรือ "การ์ดนี้แสดงถึงความสัมพันธ์กับตัวสมาชิกอย่างไร" (ในขั้นนี้ผู้นำกลุ่มต้องพยายามให้สมาชิกกลุ่มคนอื่นๆ มีส่วนร่วมในการถามคำถาม การแสดงความคิดเห็น ความรู้สึก และการให้ข้อมูลย้อนกลับต่างๆ ตลอดจนการให้กำลังใจหากมีเรื่องราวบางอย่างที่เป็นความรู้สึกอ่อนไหวของสมาชิกกลุ่ม) จากนั้นให้ผู้นำกลุ่มบอกสมาชิกเพื่อให้สมาชิกกลุ่มเลือกการ์ดกวีชีวิต ข้อคิดคำคมที่ตนเองชอบที่สุด 1 การ์ด พร้อมกับให้แสดงความคิด ความรู้สึกอีกครั้ง ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกแต่ละคนคิด จินตนาการว่าจะสามารถนำกวีชีวิต ข้อคิดคำคมนี้เหมาะสมกับตัวเองอย่างไร

8.จากนั้นให้สมาชิกกลุ่มเลือกการ์ดอีกครั้ง แต่ครั้งนี้เป็นการเลือกหยิบการ์ดสำหรับเพื่อนสมาชิกในกลุ่ม (ถ้าเป็นไปได้ให้ใช้การ์ดกวีชีวิต ข้อคิด คำคมของตนเอง แต่ถ้าหากสมาชิกจะเปลี่ยนการ์ดใหม่ก็ได้) ดำเนินการจนสมาชิกทุกคนได้การ์ดครบ

9.ผู้นำกลุ่มตั้งคำถามว่า รู้สึกอย่างไรที่ให้การ์ดที่เราเลือกให้กับเพื่อน และรู้สึกอย่างไรที่ได้รับการ์ดจากเพื่อน คิดเห็นอย่างไรกับข้อความที่เพื่อนเลือกให้กับเรา สำหรับขั้นนี้เป็นขั้นตอนการสร้างความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง (Insight stage) ต่อคำกลอน บทกวี คำคมต่างๆ (เน้นว่าการ์ดกวีชีวิต ข้อคิด คำคมนั้นมีความเหมาะสมกับตนเองอย่างไร และอะไรคือประเด็นหลักสำคัญที่ตรงกับเรามากที่สุด)

10.ผู้นำกลุ่มแจกกระดาษเปล่า เพื่อให้สมาชิกกลุ่มได้เขียนข้อคิด คำคม บทกลอน หรือสิ่งที่อยากเขียนจากความคิด มุมมองของตนเอง จากนั้นให้แต่ละคนอ่าน และสมาชิกกลุ่มร่วมแสดงความคิดเห็นว่าสามารถนำข้อคิดเหล่านี้ไปใช้ประโยชน์อย่างไรกับคนอื่นๆ และสังคม สำหรับขั้นนี้ เป็นขั้นของการนำกวีชีวิต ข้อคิด คำคมที่ได้รับไปเป็นแนวทางในการประยุกต์ใช้กับชีวิต กับเหตุการณ์ หรือกับสถานการณ์ต่างๆ ของสมาชิกกลุ่ม เพื่อเป็นการนำไปสู่การนำไปใช้ได้ทั่วไป (Universality stage)

11.ผู้นำกลุ่มถามความรู้สึกสมาชิกกลุ่มว่ารู้สึกอย่างไรกับกิจกรรม และได้เรียนรู้อะไรจากกิจกรรมนี้บ้าง

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป เป็นการอธิบายประเด็นสำคัญ หรือสาระที่ได้จากกิจกรรมที่สะท้อนให้สมาชิกกลุ่มได้รู้และเข้าใจเกี่ยวกับข้อคิด สาระสำคัญจากกิจกรรม และเชื่อมโยงการอธิบายกับสัมพันธภาพเชิงบวกในการอยู่ร่วมกันในกลุ่มของสมาชิก (15 นาที)

ผู้นำกลุ่มสรุปเพิ่มเติมถึงประเด็นสำคัญต่างๆ เกี่ยวกับกิจกรรมที่สมาชิกได้เรียนรู้

ประเด็นที่ 1 ผู้นำกลุ่มสรุปประเด็นสำคัญเพิ่มเติมเกี่ยวกับมุมมองต่าง ๆ ของสมาชิกแต่ละคนที่มีความหลากหลาย และคุณค่าของการดำเนินชีวิต ตลอดจนการเรียนรู้มุมมองประสบการณ์ต่าง ๆ จากเพื่อนสมาชิกในกลุ่ม การได้เรียนรู้จักคุณค่าของสรรพสิ่งต่างๆ อีกทั้งการได้เรียนรู้ความเป็นปัจเจกบุคคล (Individuation) การเลือกข้อคิด คำคมต่างๆ ของแต่ละคนแตกต่างกันไป แต่ละคนมีมุมมองความเป็นตัวของตัวเอง นี่คือธรรมชาติของความเป็นมนุษย์ สำหรับความเป็นตัวเองนั้นมีความสำคัญเพราะถ้าใครมีความเข้าใจและมีความชัดเจนในตัวเองมากเท่าไหร่ก็จะทำให้รู้ว่าตัวเราเป็นใครมากที่สุด และข้อคิด

ที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ เรื่องความแตกต่างกันของบุคคลซึ่งหลักการนี้เป็นสิ่งสำคัญมาก เพราะเราต้องอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสร้างสรรค์ ดังนั้นในความแตกต่างกันระหว่างบุคคลนี้เมื่อเราอยู่ร่วมกันต้องเรียนรู้ที่จะยอมรับความคิดเห็นของเพื่อนที่มีความแตกต่างกัน ไม่โต้แย้งหรือขัดจังหวะในสิ่งที่เป็นความคิดเห็นที่ไม่ตรงกับที่เราคิด อีกทั้งไม่วิพากษ์ วิจารณ์หรือแสดงท่าทางที่ไม่เห็นด้วย เพราะนั่นเท่ากับว่าเราไม่เรียนรู้ที่จะยอมรับในความแตกต่างระหว่างบุคคล

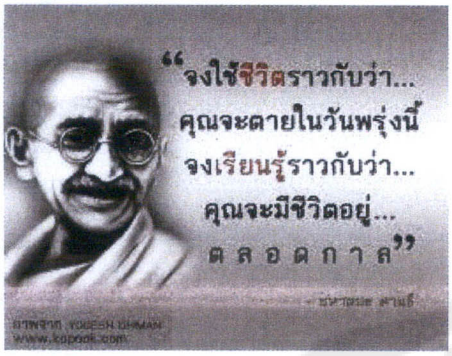
ประเด็นที่ 2 ความเกี่ยวข้องสัมพันธ์ (Involvement) ของสมาชิก การที่สมาชิกแต่ละคนเงียบและรับฟัง ทำให้ได้เรียนรู้คนอื่นให้มากขึ้น เพราะถ้าเราฟังมาก ก็ทำให้เรียนรู้มาก เราก็จะเข้าใจเพื่อนเรามากขึ้น ดังนั้นการอยู่ด้วยความเข้าใจและความเกี่ยวข้องกันเป็นสิ่งสำคัญสำหรับมนุษย์ (สัตว์สังคม) โดยเฉพาะการเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกัน เมื่ออยู่ในกลุ่มไม่ว่าจะเป็นการในการรู้จักเป็นผู้พูด และผู้ฟังที่ดี การรู้จักการเงียบและรับฟัง ประสานสายตา การตอบสนองด้วยท่าทางที่เหมาะสม (การพยักหน้า) ในขณะรับฟังเรื่องราวของบุคคลอื่(ผู้นำกลุ่มสาธิตการรับฟังด้วยการตอบสนองท่าท่างที่เหมาะสม และให้สมาชิกกลุ่มได้ลองปฏิบัติ ฝึกการพยักหน้า และประสานสายตา) การให้ความร่วมมือ กระตือรือร้น และถามคำถามเมื่อมีข้อสงสัย การสนับสนุนเพื่อนสมาชิกโดยให้การช่วยเหลือ การพูดให้กำลังใจซึ่งกันและกัน การให้ข้อมูลย้อนกลับที่เป็นประโยชน์ และไม่พูดสิ่งที่ทำร้ายความรู้สึกซึ่งกันและกัน ตลอดจนหลีกเลี่ยงการใช้คำพูดที่ไม่สุภาพ

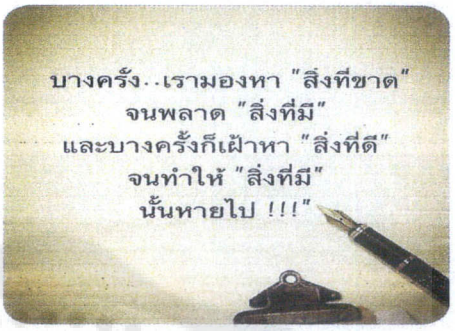
ประเด็นที่ 3 การให้สมาชิกแต่ละคนเล่าเรื่องราวต่างๆ นั้น วัตถุประสงค์เพื่อได้เรียนรู้การแสดงความคิด ความรู้สึก การเสนอมุมมอง ค่านิยม รวมถึงการได้เปิดเผยตนเองเกี่ยวกับเรื่องราวของตนทั้งเรื่องที่เป็นด้านบวกหรือด้านลบ หรือประสบการณ์ที่มีความหมายก็ได้ เมื่อคนเราได้แสดงความรู้สึกหรือได้บอกเล่าเรื่องราวบางอย่างจะทำให้บุคคลได้ระบายสิ่งที่เป็นความคิด ความรู้สึกบางอย่างออกมา ถือว่าเป็นการแบ่งปันประสบการณ์ของตนเองให้กับเพื่อนสมาชิกในกลุ่มได้เรียนรู้แง่มุมของชีวิตที่เราได้รับมาได้

การประเมินผล

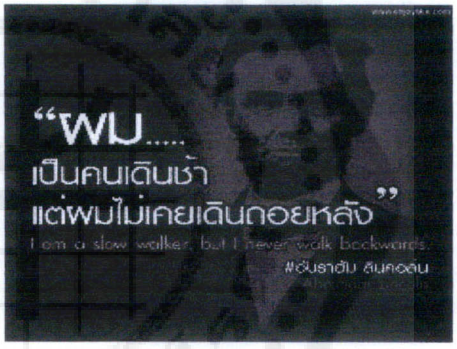
1. ผู้วิจัยสังเกตจากการทำกิจกรรมร่วมกันในกลุ่ม
2. ประเมินจากแบบสอบถาม
3. ประเมินจากการใช้แบบสังเกตพฤติกรรม
4. แบบฟอร์มการรายงานตนเอง

ตัวอย่างการ์ดกวีชีวิตข้อคิดคำคมต่าง ๆ

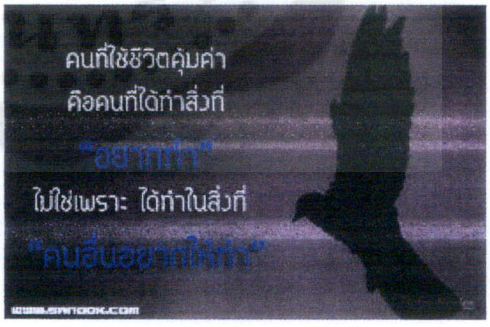

อ้างอิงจาก บัณฑิต อึ้งรังสี (2555)

- คนส่วนใหญ่เลิกฝันเพราะไม่รู้จะเป็นจริงได้อย่างไร
  คำตอบคือ ไม่รู้นั่นแหละดีแล้ว แสดงว่าความฝันคุณใหญ่พอ
  จงเดินหน้าไปทีละก้าว เดี๋ยวก็เห็นทางเอง

- คนประสบความสำเร็จคิดถึงสิ่งที่ต้องการและหาทางทำ
  คนล้มเหลวคิดถึงสิ่งที่กลัว
  และคิดว่าจะโทษอะไรดีเมื่อตัวเองล้มเหลว

- สิ่งสำคัญที่ทำให้คุณก้าวหน้า คือก้าวแรก

- สิ่งที่สะใจอย่างหนึ่งในชีวิต คือ การทำในสิ่งที่คนอื่นบอกว่าคุณทำไม่ได้

- คนจนที่สุดไม่ใช่คนไม่มีเงินสักสลึง
  แต่เป็นคนที่ไม่มีความฝันเหลืออยู่แล้ว

- คนอื่นทำอะไรกับคุณนั่นเป็นกรรมของเขา
  คุณตอบโต้อย่างไรนั่นเป็นกรรมของคุณ

- ถ้าคุณพลาดแต่ไม่เรียนรู้ นั่นเรียกว่าความผิด
  ถ้าคุณพลาดแต่เรียนรู้ นั่นเรียกว่าประสบการณ์

- โลกนี้มีแค่ 2 กฎ ถ้าเป็นกฎของการบริหารชีวิต คุณต้องทำในสิ่งที่รัก
  ถ้าเป็นกฎของการบริหารธุรกิจ ต้องจ้างคนที่เขารักในสิ่งที่เขาทำ (วอร์เวน บัฟเฟตต์)

- วิธีเดียวที่คุณจะทำงานได้ยอดเยี่ยม คือ
  คุณต้องรักในสิ่งที่คุณทำ (สตีฟ จ็อบส์)

- สองวันที่สำคัญที่สุดในชีวิตคุณคือ วันที่คุณเกิดมา
  และวันที่คุณรู้ว่าคุณเกิดมาทำไม (บ๊อบพรอคเตอร์)

- จงจำไว้ว่าเมื่อคุณให้ความสำคัญไปที่จุดดีหรือจุดเด่นของคุณ
  แล้วพัฒนาจุดนั้นให้ดีเลิศ มันจะบดบังจุดด้อยของคุณ

- ให้ความสำคัญกับสิ่งที่สำคัญจริง ๆ ในชีวิต
  แล้วชีวิตเราจะเบาขึ้น มีความสุขขึ้น

- ความฝันนั้นสำคัญมาก คุณไม่สามารถทำได้
  ถ้าคุณจินตนาการไม่ได้ (จอร์จ ลูคัส)

- ถ้าคุณมัวผัดผ่อนทุกอย่างจนกว่าจะแน่ใจ
  คุณจะทำอะไรไม่สำเร็จสักอย่าง (นอร์แมน วินเซนต์ ฟิล)

- สิ่งสำคัญไม่ใช่รู้ว่าเป้าหมายคืออะไร
  แต่สิ่งที่สำคัญจริง ๆ คือเป้าหมายนั้นทำให้คุณรู้สึกอย่างไร

- ถ้าคุณแสวงหาการปรบมือจากบุคคลภายนอก
  นั่นก็คือการเอาความสุขของตนเองไว้ในมือของผู้อื่น (เดล คาร์เนกี้)

- นักดนตรีต้องเล่นดนตรี ศิลปินต้องวาด กวีต้องเขียน
  ถ้าเขาจะมีความสงบในใจได้ (อับบราฮัม มาสโลว์)

- ความเชื่อว่าฟ้าลิขิต นั่นคือการปัดความรับผิดชอบตนเองในการเปลี่ยนแปลงอนาคต
  มนุษย์ทุกคนสามารถกำหนดชะตาชีวิตได้ด้วยตัวเอง

- การเป็นตนเองได้ในโลกที่พยายามอย่างยิ่งที่จะทำให้คุณเป็นอย่างอื่น
  ก็เป็นความสำเร็จที่ยิ่งใหญ่แล้ว (ราล์ฟ วัลโด อีเมอร์สัน)

- คุณไม่สามารถควบคุมความคิดของคนอื่นได้
  ดังนั้นจะไปใส่ใจทำไมว่าเขาคิดอย่างไรก็คุณ

- ไม่มีใครทำให้คุณรู้สึกด้อยได้ ถ้าคุณไม่ยินยอม
  (เอเลนอร์ รูสเวลท์ รัฐสตรีคนสำคัญของอเมริกา)

- ผู้ที่คุมคนอื่นอาจมีอำนาจ
  แต่ผู้ที่ควบคุมตนเองได้อาจมีอำนาจมากกว่า (เล่าจื๊อ)

- ในเมื่อคุณถูกสร้างขึ้นมาให้ไม่เหมือนใครเลยในโลกนี้
  คุณก็ไม่มีอะไรที่จะต้องไปเปรียบเทียบกับเขา
  เพราะเราถูกสร้างมาไม่เหมือนกัน (เบรนดา ยูลันด์ นักเขียนชาวอเมริกัน)

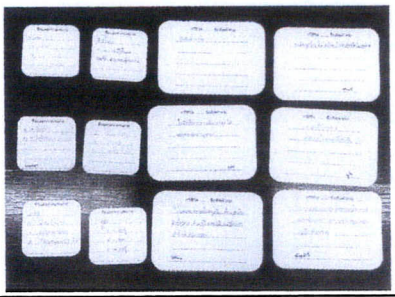
- ไม่ว่าคนอื่นจะคิดอย่างไรก็คุณ
  จงจำไว้ว่าก็ไม่ใช่เรื่องของคุณ

- อย่าตัดสินคนอื่น ถ้าคุณอยู่ในสถานการณ์เดียวแบบเขา
  คุณอาจจะทำแบบเขาก็ได้ (อับราฮัม ลินคอล์น)

- ไม่มีความสำเร็จใด ทดแทนความล้มเหลวที่บ้านได้ (เดวิด โอ แมคเคย์)

ภาพประกอบ 16 การ์ดเทคนิคกวีซีวิตข้อคิดคำคม

ภาพประกอบ 17 กระดาษเขียนชื่อสื่อความหมาย และการ์ดสำหรับเขียนบทกลอนข้อคิดคำคม

เทคนิคที่ 6 คำพยากรณ์

แนวคิดพื้นฐานการพัฒนาเทคนิค

เทคนิคคำพยากรณ์ ผู้วิจัยได้นำแนวคิดวิธีการใช้กิจกรรม (Activity methods) โดยใช้เทคนิคโหราศาสตร์เชิงสร้างสรรค์ (Creative astrologer technique) เทคนิคนี้มีฐานแนวคิดจากทฤษฎีของ Carl G. Jung นำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาเครื่องมือเพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวก (Tyl, 2000: 69) ลักษณะสำคัญของการใช้เทคนิคคำพยากรณ์นี้ เป็นการใช้สัญลักษณ์หรือข้อมูลบางอย่างกับการอธิบายสิ่งที่เป็นตัวตน การสร้างความเชื่อมโยงระหว่างดวงชะตาราศีกับความเป็นอยู่ของมนุษย์ (Relate the horoscope to the human being) ใช้ข้อมูลทางโหราศาสตร์ที่จำแนกตามลักษณะวันเกิด และเดือนเกิด เพื่อให้สมาชิกกลุ่มได้ตรวจสอบ ตลอดจนสามารถอธิบายลักษณะสำคัญเกี่ยวกับตนเอง (ทั้งที่ใช่และไม่ใช่ลักษณะของตนเอง) พร้อมกับแสดงความคิด ความรู้สึกต่อตนเองให้สมาชิกกลุ่มฟัง กล้าเปิดเผยตนเอง ตลอดจนสามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสมาชิกกับผู้นำ นอกจากนี้เทคนิคคำพยากรณ์ยังเป็นเครื่องมือที่สามารถช่วยเหลือตนเอง (Self – help asistence) ทำให้ได้เข้าใจ และเรียนรู้เรื่องราวบางอย่างผ่านข้อมูลทางโหราศาสตร์ อีกทั้งยังเป็นตัวเสริมแรงให้กับพลังแห่งตน (Reinforces self - empowerment) และใช้ในการนำทางชีวิต (Life direction) ได้ด้วยเช่นเดียวกัน การใช้เทคนิคคำพยากรณ์นี้จะเป็นพื้นฐานของการให้สมาชิกกลุ่มได้เรียนรู้ลักษณะนิสัย ความเป็นตัวตน และนำไปสู่การสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในกลุ่ม

จุดมุ่งหมาย

เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่ม

ระยะเวลา 1 ชั่วโมง 30 นาที

จำนวนคน จำนวนสมาชิก 6 คน

อุปกรณ์ในการดำเนินการ

1. การ์ดคำทำนายโหราศาสตร์ 2 ชุด ประกอบด้วย ชุดการ์ดวันเกิด และชุดการ์ดเดือนเกิด
2. บัตรคำคุณลักษณะต่างๆ (ทั้งด้านบวกและด้านลบ)

วิธีดำเนินการ

ในการดำเนินการทดลองการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ เทคนิคคำพยากรณ์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวก ผู้วิจัยใช้เวลาในการดำเนินการทดลอง ประมาณ 1 ชั่วโมง 30 นาที โดยแบ่งขั้นตอนการดำเนินการทดลองออกเป็น 3 ขั้นตอน ประกอบด้วย

ขั้นที่ 1 ขั้นนำ เป็นขั้นตอนของการวางโครงสร้าง (Structuring) ของกลุ่มเพื่อให้สมาชิกกลุ่มได้เข้าใจเกี่ยวกับบทบาท กติกา และประเด็นสำคัญของการเข้าร่วมกลุ่ม พร้อมทั้งเป็นการแสดงความรู้สึกยินดีและต้อนรับสมาชิกกลุ่ม (15 นาที) ได้แก่

1.การกล่าวนำ (Introduction)ผู้นำกลุ่มกล่าวถึงประเด็นในการมาพบกันโดยอธิบายจุดมุ่งหมายและการกล่าวต้อนรับ (Greeting) โดยกล่าวประเด็นสำคัญดังต่อไปนี้ ในการพบกันครั้งนี้ ครูรู้สึกยินดีมากที่นิสิตทุกคนมาอยู่กันในกลุ่มครั้งนี้ การพบกันในกลุ่มจะเป็นการแลกเปลี่ยนความคิด ความรู้สึกและประสบการณ์ต่างๆ ครูหวังว่านิสิตทุกคนคงรู้สึกสะดวกใจในการแบ่งปันประสบการณ์ และร่วมแสดงความคิดเห็นในกลุ่ม (5 นาที)

2.การกำหนดกฎ กติกา (Make group rules) ผู้นำกลุ่มได้อธิบายเกี่ยวกับข้อตกลง กฎ กติกาของการอยู่ร่วมกันในกลุ่มโดยให้สมาชิกแต่ละคนพูดในกลุ่มอย่างสร้างสรรค์ โดยให้สมาชิกแต่ละคนเป็นผู้กำหนดกฎกติกาในกลุ่ม(เน้นให้สมาชิกกลุ่มเป็นคนกำหนดกฎ กติกา และผู้นำกลุ่มกำหนดเพิ่มเติมจากสิ่งที่สมาชิกนำเสนอ) จากนั้นผู้นำกลุ่มเสริมประเด็นหลักสำคัญเพิ่มเติม ได้แก่ การรักษาความลับของกลุ่ม การพูดหรือสื่อสารในทางสร้างสรรค์ หลีกเลี่ยงการพูดทำร้ายความรู้สึกเพื่อนสมาชิก (No violence) การให้ความสนใจหรือใส่ใจ (Attendance) กับกลุ่ม กล่าวคือการเรียนรู้ที่จะเป็นผู้ฟังที่ดีเมื่อมีผู้พูด การให้สิทธิทุกคนที่เท่าเทียมในการร่วมแสดงความคิดเห็น การให้สมาชิกกลุ่มรับผิดชอบต่อตนเองทั้งด้านความคิด ความรู้สึก และการกระทำ (Members to take responsibility for themselves) ตลอดจนการเป็นผู้มีส่วนร่วมมากกว่าการเป็นผู้สังเกต (No observers) รวมถึงความรู้สึกที่จริงใจในกลุ่ม (Jacobs, Masson, & Harvill, 1998; Pearson. 1997) (5 นาที)

3.การเปิดกลุ่ม (Opening the first session) ผู้นำกลุ่มกล่าวสรุปเกี่ยวกับข้อตกลงของกลุ่มและกติกาต่างๆ อีกครั้ง จากนั้นให้สมาชิกกลุ่มได้แนะนำตนเองโดยการให้บอกชื่อรอบวง (The name round) (Jacobs, Masson, & Harvill, 1998) (5 นาที)

ขั้นที่ 2 ขั้นการดำเนินการ เป็นขั้นของการทดลองใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ (60 นาที)

สำหรับขั้นตอนนี้เป็นการทดลองใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้เทคนิคคำพยากรณ์เพื่อสร้างสัมพันธภาพเชิงบวก มีรายละเอียดของดังต่อไปนี้

1.ผู้นำกลุ่มเริ่มต้นด้วยการถามคำถามกับสมาชิกกลุ่มว่า "สมาชิกคนใดที่มีความเชื่อเรื่องดวงหรือเรื่องคำทำนายบ้าง" จากนั้นให้สมาชิกแต่ละคนร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับมุมมองในเรื่องดวงคำทำนาย เช่น บอกเล่าตัวอย่างจากประสบการณ์ของตนเองให้สมาชิกกลุ่มฟัง (5 นาที)

2.ผู้นำกลุ่มเชื่อมโยงการดูดวง หรือคำพยากรณ์ต่างๆ กับคนไทย จากนั้นดำเนินกิจกรรมโดยแบ่งออกเป็น 3 รอบ

1) <u>รอบที่ 1</u> ผู้นำกลุ่มถามคำถามสมาชิกกลุ่มว่าใครเกิดวันอะไรกันบ้าง และให้แต่ละคนบอกถึงลักษณะสำคัญของตนเอง (อาจให้สมาชิกกลุ่มเป็นคนทายว่าจากลักษณะเพื่อนแล้ว น่าจะเป็นคนมีลักษณะแบบใด) จากนั้นผู้นำกลุ่มนำการ์ดชุดวันเกิดอ่านลักษณะวันเกิดตามคำทำนายแต่ละวันให้สมาชิกกลุ่มฟัง
2) เมื่ออ่านข้อความจากคำทำนายวันเกิดเสร็จ จากนั้นถามสมาชิกที่เกิดในแต่ละวันว่าสิ่งที่อ่านนั้นตรงกับตนเองในเรื่องอะไรบ้าง ผู้นำกลุ่มอ่านจนครบทั้ง 7 วัน (หรือตามวันของสมาชิก

กลุ่ม) และให้สมาชิกที่เกิดในแต่ละวันแสดงความคิดเห็น (ให้สมาชิกแต่ละคนพูดและอธิบายเป็นรายบุคคลว่าลักษณะที่ตรงกับตนเองนั้นเป็นอย่างไร)

3) <u>รอบที่ 2</u> ผู้นำกลุ่มถามสมาชิกกลุ่มว่าใครเกิดเดือนอะไรบ้าง และผู้วิจัยนำชุดการ์ดเดือนเกิดให้กับสมาชิกกลุ่มอ่านคำพยากรณ์ของสมาชิกที่เกิดในแต่ละเดือน (ให้สมาชิกเป็นคนอ่านเอง) จากนั้นถามสมาชิกกลุ่มอ่านแล้วเป็นอย่างไรบ้าง และลักษณะอะไรที่ไม่ตรงกับลักษณะของเรา (ในกรณีที่เดือนไม่ซ้ำกัน แต่ถ้ามีสมาชิกเกิดเดือนซ้ำกันผู้นำกลุ่มต้องเป็นคนอ่านให้สมาชิกฟัง)

4) <u>รอบที่ 3</u> ผู้นำกลุ่มหยิบบัตรคำคุณลักษณะออกมา แล้วให้สมาชิกกลุ่มเป็นผู้เลือก โดยใช้คำสั่งว่า "ให้สมาชิกเลือกคำหรือข้อความที่ตรงกับใจหรือรู้สึกอยากหยิบคำนั้นขึ้นมา โดยให้สมาชิกดูคำต่างๆ ให้ทั่วๆ และหยิบขึ้นมา 1 คำ"

3.เมื่อสมาชิกหยิบครบทุกคน ผู้นำกลุ่มให้แต่ละคนบอก โดยผู้นำกลุ่มบอกเพิ่มเติมว่า เมื่อสมาชิกที่หยิบคำขึ้นมาอ่าน สมาชิกกลุ่มที่ฟังสามารถถามคำถามหรือเสนอแนะข้อมูลต่างๆ ได้ (ในขั้นนี้ผู้นำกลุ่มควรใช้การถามและให้สมาชิกกลุ่มมีส่วนร่วมในการถาม และให้ข้อมูล หรืออาจมีเรื่องราวที่สามารถให้สมาชิกกลุ่มให้กำลังใจ แบ่งปันประสบการณ์ของตนเองได้จากการนำเสนอเรื่องราวของแต่ละคน)

4.ก่อนดำเนินการสู่ขั้นสรุป ผู้นำกลุ่มถามคำถามกับสมาชิกกลุ่มว่าได้รับอะไรจากกิจกรรมนี้ หรืออยากจะบอกอะไรก็ได้ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรม โดยให้สมาชิกทุกคนบอก

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป เป็นการสรุปประเด็นสำคัญ หรือสาระที่ได้จากกิจกรรมที่สะท้อนให้สมาชิกกลุ่มได้รู้และเข้าใจเกี่ยวกับข้อคิด สาระสำคัญจากกิจกรรม และเชื่อมโยงการอธิบายกับสัมพันธภาพเชิงบวก

ผู้นำกลุ่มสรุปประเด็นเพิ่มเติมจากกิจกรรม โดยมีประเด็นสำคัญดังนี้ (15 นาที)

ประเด็นที่ 1 การได้เรียนรู้ความเป็นปัจเจกบุคคล (Individuation) ลักษณะของบุคคลที่แตกต่างกัน นั่นแสดงให้เห็นว่าแต่ละคนไม่เหมือนกัน แต่ละคนมีความเป็นตัวของตัวเอง นี่คือธรรมชาติของความเป็นมนุษย์ สำหรับความเป็นตัวเองนั้นมีความสำคัญเพราะถ้าใครมีความเข้าใจและมีความชัดเจนในตัวเองมากเท่าไหร่ก็จะทำให้รู้ว่าตัวเราเป็นใครมากที่สุด และข้อคิดที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ เรื่องความแตกต่างกันของบุคคลซึ่งหลักการนี้เป็นสิ่งสำคัญมาก เพราะเราต้องอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสร้างสรรค์ ดังนั้นในความแตกต่างกันระหว่างบุคคลนี้เมื่อเราอยู่ร่วมกันต้องเรียนรู้ที่จะยอมรับความคิดเห็นของเพื่อนที่มีความแตกต่างกัน ไม่โต้แย้งหรือขัดจังหวะในสิ่งที่เป็นความคิดเห็นที่ไม่ตรงกับที่เราคิด อีกทั้งไม่วิพากษ์ วิจารณ์หรือแสดงท่าทางที่ไม่เห็นด้วย เพราะนั่นเท่ากับว่าเราไม่เรียนรู้ที่จะยอมรับในความแตกต่างระหว่างบุคคล

ประเด็นที่ 2 ความเกี่ยวข้องสัมพันธ์ (Involvement) ของสมาชิก ในขณะที่รับฟังเพื่อนสมาชิกในกลุ่มพูดแล้วสมาชิกแต่ละคนเงียบและฟัง นั่นแสดงถึงการที่เราได้เรียนรู้คนอื่นมากขึ้น เพราะถ้าเราฟังมาก เรียนรู้มาก เราก็จะเข้าใจเพื่อนมากขึ้น ดังนั้นการอยู่ด้วยความเข้าใจและความเกี่ยวข้องกันเป็นสิ่งสำคัญสำหรับมนุษย์ (สัตว์สังคม) โดยเฉพาะการเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกัน เมื่ออยู่ในกลุ่มไม่ว่าจะเป็นการใน

การรู้จักเป็นผู้พูด และผู้ฟังที่ดี การรู้จักการเงียบและรับฟัง ประสานสายตา การตอบสนองด้วยท่าทางที่เหมาะสม (การพยักหน้า) ในขณะรับฟังเรื่องราวของบุคคลอื่(ผู้นำกลุ่มสาธิตการรับฟังด้วยการตอบสนองท่าท่างที่เหมาะสม และให้สมาชิกกลุ่มได้ลองปฏิบัติ ฝึกการพยักหน้า และประสานสายตา) การให้ความร่วมมือ กระตือรือร้น และถามคำถามเมื่อมีข้อสงสัย การสนับสนุนเพื่อนสมาชิกโดยให้การช่วยเหลือ การพูดให้กำลังใจซึ่งกันและกัน การให้ข้อมูลย้อนกลับที่เป็นประโยชน์ และไม่พูดสิ่งที่ทำร้ายความรู้สึกซึ่งกันและกัน ตลอดจนหลีกเลี่ยงการใช้คำพูดที่ไม่สุภาพ

ประเด็นที่ 3 การให้สมาชิกแต่ละคนบอกลักษณะของตนเองนั้น วัตถุประสงค์เพื่อการสะท้อนมุมมองบางอย่างเกี่ยวกับตนเองออกมาว่าเรารู้จักและเข้าใจตนเองอย่างไร ประกอบกับการเรียนรู้การแสดงความคิด ความรู้สึก การเสนอมุมมอง ค่านิยม รวมถึงการได้เปิดเผยตนเองเกี่ยวกับเรื่องราวของตนทั้งเรื่องที่เป็นด้านบวกหรือด้านลบ หรือประสบการณ์ที่มีความหมายก็ได้ เมื่อคนเราได้แสดงความรู้สึกหรือได้บอกเล่าเรื่องราวบางอย่างจะทำให้บุคคลได้ระบายสิ่งที่เป็นความคิด ความรู้สึกบางอย่างออกมาถือว่าเป็นการแบ่งปันประสบการณ์ของตนเองให้กับเพื่อนสมาชิกในกลุ่มได้เรียนรู้แง่มุมของชีวิตที่เราได้รับมาได้

การประเมินผล

1. ผู้วิจัยสังเกตจากการทำกิจกรรมร่วมกันในกลุ่ม
2. ประเมินจากแบบสอบถาม
3. ประเมินจากการใช้แบบสังเกตพฤติกรรม
4. แบบฟอร์มการรายงานตนเอง

บัตรคำคุณลักษณะต่าง ๆ

ดื้อ หัวรั้น	จริงจัง	หลีกหนีปัญหา	พูดเก่ง	มีศักดิ์ศรี	ขี้ระแวง
ชอบอยู่คนเดียว	รักสงบ	ทะเยอทะยาน	เด็ดเดี่ยว	จิตใจดี	ตลก
ชอบการแข่งขัน	คิดมาก	เก็บตัว ขี้อาย	สุขุม	ยึดมั่นในตนเอง	สนุกเฮฮา
ไม่ยอมแพ้	ซื่อตรง	อ่อนไหว	ลังเล	ขี้วิตกกังวล	พูดตรงๆ
คิดนอกกรอบ	ขี้หึง	ใจแข็ง	มีเสน่ห์	มีความเป็นผู้นำ	เจ้าอารมณ์
เครียดง่าย	ชอบเถียง	ใฝ่รู้	มุ่งมั่นตั้งใจ	ไม่แสดงออก	ปรับตัวได้ดี
รับผิดชอบ	รักอิสระ	ใจร้อน	ย้ำคิด ย้ำทำ	โรแมนติก	ไม่ชอบอยู่นิ่ง

ชุดการ์ดคำพยากรณ์ ตามวันเกิด

ที่มา www.note.taable.com
by Desingชะตาชีวิต by พี่หมอ Massiri Saenrak
รวมนิสัยของคนทั้ง 7 วัน

คนเกิดวันจันทร์ เป็นคนมีเสน่ห์มากที่สุด โดยเฉพาะเวลาพูด เป็นคนพูดจาน่าฟัง น่าหลงใหล ขนาดด่ายังดูน่ารัก อ่อนไหวง่าย ขี้น้อยใจ สองบุคลิก ร้อนก็ร้อนสุดๆ เย็นก็เย็นสุดๆ ขี้หึง ขี้หวง เจ้าชู้ไม่เบา เรียกได้ว่า แม่เสือสาว พ่อเสือโคร่ง เป็นคนฉลาด แม้ว่าเลี้ยงมาด้วยปลาทูเค็ม เกลียดใครเกลียดได้ไม่นาน ยกเว้นแฟนใหม่ของแฟนเก่า และแฟนเก่าของแฟนใหม่ สรุปจัดว่าเด็ด

คนเกิดวันอังคาร เป็นคนเหมือนจะเข้มแข็งที่สุด แต่อ่อนแอที่สุด อ่อนไหวง่าย โกรธง่ายหายไว ไม่ค่อยถนอมน้ำใจคนอื่น เป็นคนพูดจาตรงไปตรงมา แรงแต่จริงใจ มีสไตล์เป็นของตัวเอง คิดเก่ง ทำเก่ง แต่มักทำพลาด เพราะใจร้อน ใช้เงินเก่ง หาเงินเก่ง ไม่ค่อยชอบขอความช่วยเหลือจากใคร ชีวิตเป็นของตัวเอง ยืนด้วยลำแข้งของตน รักใครรักเกินร้อย แต่ถ้าคน ๆ นั้นทำไม่ถูกใจจะหาใหม่ในทันที มักเจอคู่ของที่เห็นแก่ตัว สรุปมีเสน่ห์มาก ยิ่งแก่ ยิ่งเร้าใจ

คนเกิดวันพุธ เป็นคนพูดจาดี ปากหวาน ใช้คำพูดเป็นโดยเฉพาะกับคนที่ตนรัก แต่มักถูกหลอกในเรื่องความรัก เป็นคนน่าเชื่อถือ อดทน ต่อสู้กับอุปสรรคได้ดี ใจกว้างและมีน้ำใจกับเพื่อน ชีวิตความรักเรียบง่ายสบาย ๆ ไม่หวือหวา มีโชคด้านคนอุปถัมภ์ ห้ามชมคนต่อหน้าและนินทาลับหลังเพราะมิตรจะกลายเป็นศัตรู จะเสียหายเพราะคำพูดตัวเอง ขี้หึงมาก

คนเกิดวันพฤหัสบดี เป็นคนคารมดี จะได้ดีและรวยเพราะปากแต่เป็นคนปากร้าย ปากจัด โกรธง่ายหายเร็ว ไม่มีพิษมีภัย ไม่เจ้าคิดเจ้าแค้น เจ้าชู้เปิดเผย กะล่อน คนจะแพ้ความปากร้ายและหลงรักชาวพฤหัส เพราะความปากเสีย เป็นคนใจกว้าง ใจดี ใจบุญ ฉลาด มีเมตตา เวลารักใครรักจริงทุ่มเทจริง เวลาเจ็บไม่นานก็หาย แต่ก็ยังติดความงมงามอยู่บ้างข้อเสียเอาแต่ใจ ใจร้อนกับทุกเรื่อง

คนเกิดวันศุกร์ เป็นคนหน้านิ่ง ๆ เหมือนจะหยิ่งแต่เจอตัวจริงจะรู้ว่าน่ารัก ในชีวิตมักจะวนเวียนกับเรื่องความรัก ชอบรักคนไม่ดีแต่เฉยชาและเบื่อคนดี มีความอดทนในการทำงาน ชอบงานที่ดูดีมีความหรูหรา (จริง ๆ ทำได้หมดแต่เพราะชอบเงินมากกกว่า) งกกับเรื่องไม่เป็นเรื่องยกเว้นเรื่อง ซื้อของหรือซื้อความสุขที่ตัวเองชอบจะเต็มที่ ใครทำให้ไม่พอใจจะแสดงออกทางสีหน้าและคำพูดอย่างรวดเร็ว สรุปน่ารักใจดีสุด ๆ

คนเกิดวันเสาร์ เป็นคนรักความสนุก ความท้าทายของชีวิต เป็นคนเชื่อมั่นในตัวเองสูง ไม่เชื่อใครมีความคิดเป็นของตนเอง มีรูปแบบชีวิตที่ไม่เหมือนใคร ชอบการสั่งสอนผู้อื่นในเรื่องความรัก สามารถเป็นที่ปรึกษาได้ แต่ปัญหาของตัวเองเงียบสนิท ไม่เอ่ยปากบอกใครนอกจากจะทนไม่ไหวจริง ๆ ชอบทำให้ผู้อื่นหัวเราะแต่ตัวเองชอบร้องไห้ พูดจาดีมีเสน่ห์ น่าฟังแต่เวลาโมโหร้ายขึ้นมาใครโดนด่านี่ถือว่าโชคร้าย เป็นผู้หญิงปากร้าย ผู้ชายปากจัด ชอบความรักแบบรุนแรงเร่าร้อน แซบ

คนเกิดวันอาทิตย์ เป็นคนดูเหมือนไม่สนใคร หยิ่ง ไม่วุ่นวายกับคนอื่น แต่รู้จักตัวจริงจะรู้ว่าระห่ำ โกรธง่ายหายเร็ว ขี้โมโห ขี้ระแวง ขี้น้อยใจ คิดมาก รักเพื่อน รักครอบครัว รักแฟนแต่ขี้หึงแฟน ขยันเกินเหตุ ฉลาดทุกเรื่องยกเว้นคนมาพูดดี ๆ ด้วย จะเชื่อหมด หาเงินเก่ง สู้งาน อดทน เป็นคนทำคุณคนไม่ขึ้น ชอบโดนเอาเปรียบ เจ้าชู้ เปิดเผยแต่ถ้ามีแฟนไม่นอกใจแน่นอน ใจบุญ ยิ่งแก่ยิ่งสวย ยิ่งแก่ยิ่งหล่อ

ชุดการ์ดคำพยากรณ์ ตามเดือนเกิด

อ้างอิงจาก http://www.horoworld.com
28 เมษายน 2553

เดือนมกราคม เป็นคนมีความทะเยอทะยานสูง จริงจัง ตั้งใจและมุ่งมั่นเพื่อความสำเร็จที่ตัวเองหวังไว้ รักการเรียนรู้เป็นชีวิตจิตใจ ชอบสั่งสอนถ่ายทอดประสบการณ์ให้กับผู้อื่น ไม่ชอบปล่อยให้เวลาผ่านไปโดยไร้สาระ มีความคิดสร้างสรรค์ ฉลาด เจ้าระเบียบ ทำอะไรทำตามแผนตามขั้นตอน อ่อนไหวง่าย รู้วิธีทำให้คนอื่นมีความสุข ถ้าสภาวะปกติจะดูเป็นคนเงียบขรึม มีความโรแมนติกแต่ไม่แสดงออก รักเด็ก ติดบ้าน ซื่อสัตย์

เดือนกุมภาพันธ์ เป็นคนช่างคิด ช่างฝัน มีไหวพริบปฏิภาณดี เฉลียวฉลาด แต่มีอารมณ์แปรปรวนบ้าง เจ้าอารมณ์ เงียบๆ ขี้อาย สุภาพ มารยาทดี แต่จะแอบก้าวร้าวหากโดนบีบคั้น ไม่ค่อยมีความมั่นใจในตนเอง อ่อนไหว เสียใจง่าย โกรธง่าย ไม่ชอบเรื่องไร้สาระ รักอิสระเหนือสิ่งอื่นใด ชอบตั้งเป้าหมายในชีวิต รักการงานบันเทิงทุกชนิด เชื่อถือโชคลาง ใช้เงินเก่ง

เดือนมีนาคม เป็นคนมีเสน่ห์ เป็นที่รักของผู้อื่น มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เห็นอกเห็นใจและชอบเอาอกเอาใจผู้อื่น ขี้อาย ไม่ค่อยกล้าแสดงออก รักสันติและความสงบ อ่อนโยนใจเย็น ไว้ใจได้ เห็นคุณค่าของผู้อื่น ใจดี เคร่งศีลธรรม ชอบเพ้อฝัน จินตนาการ รักการเดินทาง แต่ใจเร็วไม่ค่อยคิดหน้าคิดหลัง ชอบตกแต่งบ้าน มีพรสวรรค์เรื่องดนตรี สนใจของแปลกๆ ข้อควรระวังอารมณ์หงุดหงิดง่าย

เดือนเมษายน เป็นคนกระตือรือร้น ไม่ชอบอยู่นิ่ง เข้มแข็งและเด็ดขาด แต่กลับใจอ่อนอย่างไม่น่าเชื่อกับคำขอโทษ เป็นคนมีเสน่ห์ดึดดูดและเป็นที่รักของผู้คน ชอบเป็นจุดสนใจ ฉลาดใช้คำพูดเพื่อถนอมน้ำใจทุกฝ่าย มีมนุษย์สัมพันธ์ดี ชอบแนะแนวทางแก้ปัญหา กล้าหาญ ชอบผจญภัย สุภาพ แต่เจ้าอารมณ์ ชอบกระตุ้นตัวเองและคนรอบข้าง

เดือนพฤษภาคม เป็นคนดื้อ ใจแข็ง มีแรงจูงใจสูง ฉลาดหลักแหลม โกรธง่ายแต่ก็มีเสน่ห์ ชอบการเป็นจุดสนใจไม่ค่อยแสดงอารมณ์ที่แท้จริงออกมา มีจุดยืนเป็นของตนเอง ปลอบโยนเก่ง เข้าอกเข้าใจผู้อื่น มีระบบ มีระเบียบ มีสัมผัสพิเศษ รักการเดินทาง ไม่ชอบอยู่ติดบ้าน มีความรับผิดชอบสูง ใช้เงินเก่ง

เดือนมิถุนายน เป็นคนคิดการณ์ไกล หัวก้าวหน้า ชอบการบริหาร มักจะเป็นผู้นำ มีทักษะการโต้แย้ง มีมารยาท อ่อนโยนกับผู้ที่ทำดีกับตนเอง ใจอ่อนและอ่อนไหวกันคนใจดี มีความสนุกสนาน อารมณ์ขัน ชอบเรื่องตลก ช่างพูดช่างคุย ชอบฝันกลางวัน เป็นมิตรรู้ว่าจะหาเพื่อนได้อย่างไร เป็นคนลังเล ไม่รักษาเวลา ขี้เบื่อ ถ้าเสียใจใช้เวลาในการเยียวยานาน หัวรั้น ถือคติแปลกๆ

เดือนกรกฎาคม เป็นคนอยู่ด้วยแล้วสนุก มีอารมณ์ขัน เก็บความลับได้ แต่เข้าถึงตัวตนที่แท้จริงยาก จะเงียบถ้าไม่มีอะไรตื่นเต้น หยิ่งทะนงในศักดิ์ศรี มีไหวพริบ ความรับผิดชอบ ซื่อตรง ชอบปลอบโยนคนอื่น สนใจความรู้สึกของคนรอบข้าง ไม่ผูกใจเจ็บกับใคร ไม่ชอบเรื่องไร้สาระทั้งหลาย อ่อนไหวไม่ไว้ใจใครง่ายๆ ชอบตัดสินคนอื่นเพียงเพราะสิ่งที่สังเกตเอาเอง ชอบอยู่คนเดียวเงียบๆ ทุ่มเทให้การงาน

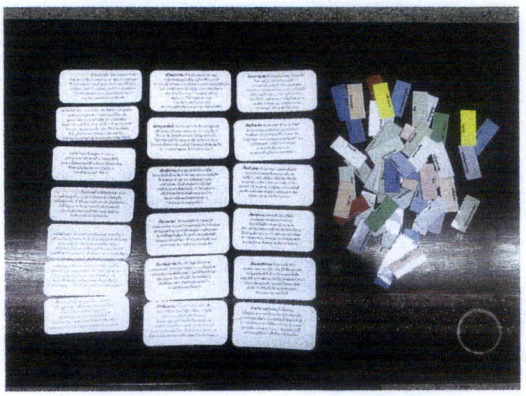
เดือนสิงหาคม สนุกสนานเฮฮา ใส่ใจคนอื่น มีเสน่ห์ มีความกล้าหาญ หุนหันพลันแล่น มีความคิดอิสระไม่เหมือนใคร ไม่เคยกลัวอะไรทั้งสิ้น มั่นคงเด็ดเดี่ยว เป็นผู้นำเต็มตัว ชอบการยกย่องชมเชย มุ่งมั่นแรงกล้าสุดๆ มั่นใจในตนเองมากเกินไป โกรธง่ายเกินเหตุ มีพรสวรรค์ด้านศิลปะและดนตรี ชอบคบหาเพื่อนฝูงใหม่ๆ และเคร่งศีลธรรม

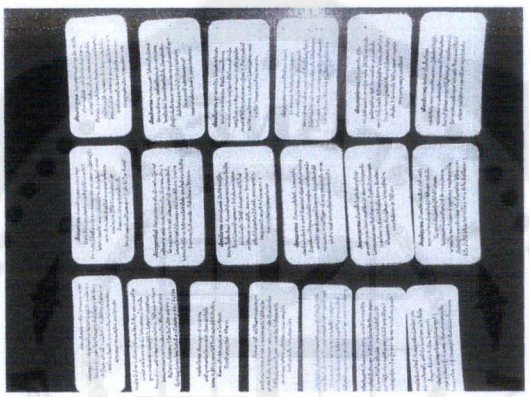
เดือนกันยายน สุภาพอ่อนโยน ไม่หุนหันพลันแล่น ชอบการประนีประนอม ชีวิตมีแบบแผนขั้นตอน ชอบคิดวิเคราะห์สาเหตุปัญหา มีจิตใจสงบเยือกเย็น รอบรู้เรื่องต่างๆ ซื่อตรง ทำงานเก่ง ช่างคิด อ่อนไหว ความจำดี ใฝ่รู้ ชอบแสวงหาความรู้ใหม่ๆ เก็บความลับได้ ชอบกีฬาและกิจกรรม ชอบการเดินทาง ไม่ค่อยแสดงอารมณ์จนเกือบเป็นคนเก็บกด ช่างเลือก โดยเฉพาะคนที่จะมาคบหากัน

เดือนตุลาคม รักทุกคนที่รักตัวเอง มีเสน่ห์ สุภาพนุ่มนวล จิตใจดีและรูปร่างสวยงาม เห็นอกเห็นใจผู้อื่น ไม่ชอบการโกหกเสแสร้ง ให้ความสำคัญกับเพื่อน และมักจะมีเพื่อนใหม่อยู่เรื่อย ๆ เสียใจง่ายแต่ก็หายเร็ว ชอบช่วยเหลือคนอื่น มีสัมผัสพิเศษ รักการเดินทาง ศิลปะ และวรรณกรรม มีความโรแมนติก รักความยุติธรรม เชื่อคนง่าย สูญเสียความเชื่อมั่นง่าย

เดือนพฤศจิกายน เป็นคนชอบคิด หัวไว ชอบให้คำแนะนำ อยากรู้อยากเห็น รู้จักวิธีล้วงความลับ พูดน้อยแต่อัธยาศัยดี มีความกล้าหาญและเอื้อเฟื้อ อดทน หัวรั้น ใจแข็ง มีเป้าหมายในชีวิต ไม่ยอมแพ้อะไรง่ายๆ โกรธยาก ชอบอยู่คนเดียว มีแรงจูงใจในตนเอง มั่นคง เด็ดเดี่ยว รักใครรักจริง รักบ้าน ชอบทำงานหนัก มีความสามารถสูง และไว้ใจได้

เดือนธันวาคม ซื่อสัตย์ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ กระตือรือร้น ชอบการแข่งขันและชอบปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ทะเยอทะยาน แต่ไม่ค่อยมีความอดทน มีอิทธิพลในสังคม รักการเข้าสังคมมาก ชอบให้ผู้อื่นยอมรับ ชอบเป็นจุดสนใจ มีอารมณ์ขันและมีเหตุผล ไม่เสแสร้ง ซื่อตรงและไว้ใจได้ แต่มักอารมณ์เสียง่าย และเกลียดการถูกบีบบังคับ

ภาพประกอบ 18 บัตรคำพยากรณ์

ภาพประกอบ 19 บัตรคำคุณลักษณะต่างๆ (ทั้งด้านบวกและด้านลบ)

เทคนิคที่ 7 เกมกระดานบอกเล่าเก้าสิบ

แนวคิดพื้นฐานการพัฒนาเทคนิค

เทคนิคเกมกระดานบอกเล่าเก้าสิบนี้ ผู้วิจัยได้นำแนวคิดวิธีการเล่นและเกม (Play and game methods) โดยใช้เทคนิคเกมกระดาน (Board game technique) มาเป็นแนวทางในการพัฒนาเครื่องมือเพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวก (Dobson, 2002; Cheung, 2006; Muro & Kottman, 1995; Allen, 2006; Thomas, 2014) และใช้วิธีการใช้การเคลื่อนไหวและการแสดงบทบาท (Movement and drama method) โดยใช้เทคนิคการแสดงบทบาท (Drama technique) ประยุกต์สร้างข้อคำถามเพื่อให้สมาชิกกลุ่มได้มีการแสดงบทบาทและการเคลื่อนไหวในเกมกระดานบอกเล่าเก้าสิบ

ลักษณะของเกมบอกเล่าเก้าสิบนี้จะประกอบด้วย กระดานเกมที่มีช่องสำหรับการเดินทั้งหมด 52 ช่อง และมีการ์ด 2 ชุด โดยการ์ดชุดที่ 1 จะเป็นการ์ดที่มีข้อคำถามให้ผู้เล่นตอบ (Telling cards) จำนวน 90 ใบ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ชุดย่อย คือ ชุดที่ 1.1 เป็นการ์ดระดับข้อมูลผิวเผิน (Superficial level cards) และชุดที่ 1.2 เป็นการ์ดที่ระดับการสร้างความใกล้ชิด (Intimate level cards) และชุดที่ 1.3 การ์ดระดับส่วนบุคคล (personal level cards) เป็นโดยการ์ดที่เป็นชุดคำถามจะแบ่งออกเป็น 7 หมวด ได้แก่ ข้อคำถามที่เกี่ยวข้องกับเรื่องส่วนตัว การใช้เวลาหรือกิจกรรม เรื่องครอบครัว เรื่องการเรียน เรื่องเพื่อน เรื่องสังคม เรื่องอาชีพ เรื่องเพื่อนต่างเพศ และเรื่องที่เกี่ยวกับจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ และสำหรับการ์ดชุดที่ 2 เป็นการ์ดการแสดงท่าทาง (Doing cards) ให้ผู้เล่นได้แสดงออก จำนวน 12 ใบ ทั้งนี้การทำกิจกรรมกระดานเกมจะเป็นเครื่องมือที่ช่วยกระตุ้นและเป็นสื่อที่ช่วยให้สมาชิกกลุ่มได้แสดงความคิด ความรู้สึก การเปิดเผยตนเอง การสร้างความรู้สึกสบายใจและไว้วางใจ อีกทั้งยังช่วยสร้างความสนใจ และการให้ความร่วมมือ สนับสนุน ตลอดจนการยอมรับความคิดเห็นของสมาชิกในกลุ่ม

จุดมุ่งหมาย

เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่ม

ระยะเวลา 1 ชั่วโมง 30 นาที

จำนวนคน สมาชิกกลุ่มจำนวน 6 คน

อุปกรณ์

1) กระดานเกม
2) การ์ด (ชุดคำถาม) จำนวน 2 ชุด ประกอบด้วย การ์ดบอกเล่าเก้าสิบ และการ์ดแสดงท่าทาง
3) ตัวเดินตามจำนวนผู้เล่น และลูกเต๋า
4) สมุดบันทึก /ดินสอหรือปากกาตามจำนวนผู้เล่น
5) ของรางวัลสำหรับผู้ได้ Jackpot

วิธีดำเนินการ

ในการดำเนินการทดลองการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ (เทคนิคเกมบอกเล่าเก้าสิบ) เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวก ผู้วิจัยใช้เวลาในการดำเนินการทดลอง ประมาณ 1 ชั่วโมง 30 นาที โดยแบ่งขั้นตอนการทดลองออกเป็น 3 ขั้นตอน ประกอบด้วย

ขั้นที่ 1 ขั้นเริ่มต้น (Beginning phase) เป็นขั้นตอนของการวางโครงสร้าง (Structuring) ของกลุ่ม เพื่อให้สมาชิกกลุ่มได้เข้าใจเกี่ยวกับบทบาท กติกา และประเด็นสำคัญของการเข้าร่วมกลุ่ม พร้อมทั้งเป็นการแสดงความรู้สึกยินดีและต้อนรับสมาชิกกลุ่ม (15 นาที) ได้แก่

1.การกล่าวนำ (Introduction)ผู้นำกลุ่มกล่าวถึงประเด็นในการมาพบกันโดยอธิบายจุดมุ่งหมายและการกล่าวต้อนรับ (Greeting) โดยกล่าวประเด็นสำคัญดังต่อไปนี้ ในการพบกันครั้งนี้ ครูรู้สึกยินดีมากที่นิสิตทุกคนมาอยู่กันในกลุ่มครั้งนี้ การพบกันในกลุ่มจะเป็นการแลกเปลี่ยนความคิด ความรู้สึกและประสบการณ์ต่างๆ ครูหวังว่านิสิตทุกคนคงรู้สึกสะดวกใจในการแบ่งปันประสบการณ์ และร่วมแสดงความคิดเห็นในกลุ่ม (5 นาที)

2.การกำหนดกฎ กติกา (Make group rules) ผู้นำกลุ่มได้อธิบายเกี่ยวกับข้อตกลง กฎ กติกาของการอยู่ร่วมกันในกลุ่มโดยให้สมาชิกแต่ละคนพูดในกลุ่มอย่างสร้างสรรค์ โดยให้สมาชิกแต่ละคนเป็นผู้กำหนดกฎกติกาในกลุ่ม(เน้นให้สมาชิกกลุ่มเป็นคนกำหนดกฎ กติกา และผู้นำกลุ่มกำหนดเพิ่มเติมจากสิ่งที่สมาชิกนำเสนอ) จากนั้นผู้นำกลุ่มเสริมประเด็นหลักสำคัญเพิ่มเติม ได้แก่ การรักษาความลับของกลุ่ม การพูดหรือสื่อสารในทางสร้างสรรค์ หลีกเลี่ยงการพูดทำร้ายความรู้สึกเพื่อนสมาชิก (No violence) การให้ความสนใจหรือใส่ใจ (Attendance) กับกลุ่ม กล่าวคือการเรียนรู้ที่จะเป็นผู้ฟังที่ดีเมื่อมีผู้พูด การให้สิทธิทุกคนที่เท่าเทียมในการร่วมแสดงความคิดเห็น การให้สมาชิกกลุ่มรับผิดชอบต่อตนเองทั้งด้านความคิด ความรู้สึก และการกระทำ (Members to take responsibility for themselves) ตลอดจนการเป็นผู้มีส่วนร่วมมากกว่าการเป็นผู้สังเกต (No observers) รวมถึงความรู้สึกที่จริงใจในกลุ่ม (Jacobs, Masson, & Harvill, 1998; Pearson, 1997) (5 นาที)

3.การเปิดกลุ่ม (Opening the first session) ผู้นำกลุ่มกล่าวสรุปเกี่ยวกับข้อตกลงของกลุ่มและกติกาต่างๆ อีกครั้ง จากนั้นให้สมาชิกกลุ่มได้แนะนำตนเองโดยการให้บอกชื่อรอบวง (The name round) (Jacobs, Masson, & Harvill, 1998) (5 นาที)

ขั้นที่ 2 ขั้นการดำเนินการหรือขั้นกลาง (Middle phase) เป็นขั้นของการทดลองใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ (60 นาที)

สำหรับขั้นตอนนี้เป็นการทดลองใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้เทคนิคเกมกระดานบอกเล่าเก้าสิบเพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวก โดยมีรายละเอียดของขั้นตอนการดำเนินการดังต่อไปนี้

1.ผู้นำกลุ่มนำอุปกรณ์ของการใช้เทคนิคกระดานเกมบอกเล่าเก้าสิบออกมา จากนั้นถามสมาชิกว่าเคยเล่นเกมเศรษฐีหรือไม่ ซึ่งเกมบอกเล่าเก้าสิบนี้จะมีลักษณะการเล่นที่คล้ายกัน แต่จะมีความ

แตกต่างคือ เกมนี้เป็นเกมที่จะเกี่ยวข้องกับการบอกเรื่องราวต่างๆ ของตนเอง เรียกว่า **เกมกระดานบอกเล่าเก้าสิบ**

2.ผู้นำกลุ่มอธิบายวิธีการเล่น และกติกาต่างๆ (แจกคู่มือการเล่นให้กับสมาชิกกลุ่ม)

3.เล่นตามกติกาที่กำหนดโดยการโยนลูกเต๋า และเดินตามเลขที่โยนได้ พอตกในช่องที่เป็นสัญลักษณ์อะไรก็ให้ปฏิบัติตามสัญลักษณ์นั้น

4.ผู้นำกลุ่มสาธิตวิธีการเล่นเป็นตัวอย่างให้สมาชิกกลุ่มดู 1 รอบ จากนั้นถามสมาชิกว่าเข้าใจหรือไม่หรือสมาชิกคนใดมีคำถามหรือข้อสงสัยอะไรให้ถามก่อนที่จะดำเนินการเล่นเกม

5.ทำข้อตกลงในการเรียงลำดับผู้เล่นว่าใครจะเป็นผู้เริ่มเล่นเป็นคนแรก

6.ในขั้นตอนนี้ผู้นำกลุ่มมีส่วนร่วมในการเล่นเกมด้วย ซึ่งผู้นำกลุ่มต้องปฏิบัติเหมือนสมาชิกกลุ่มทุกประการ (แต่สำหรับผู้นำกลุ่มสามารถถามคำถามต่างๆ ได้โดยไม่ต้องตกในช่องถามคำถาม) โดยใช้ระยะเวลาในการเล่นเกมกระดานบอกเล่าเก้าสิบประมาณ 40 นาที

7.การเล่นให้ผู้นำกลุ่มนำการ์ดชุดที่ 1.1 เริ่มเล่นเป็นลำดับแรก (จนกว่าจะหมดหรือผู้นำกลุ่มสามารถสังเกตบรรยากาศที่ผ่อนคลายหรือการมีส่วนร่วมมากขึ้นให้หยุด) จากนั้นเปลี่ยนเป็นการ์ดชุดที่ 1.2 (ดำเนินการเล่นไปประมาณ 20 นาที) นำการ์ดชุดที่ 1.3 มาใช้ในการเล่น และดำเนินการเล่นไปจนกว่าจะการ์ดจะหมด หรือสิ้นสุดระยะเวลาที่กำหนด ในขั้นตอนนี้ผู้นำกลุ่มต้องสังเกตและสามารถใช้คำถามๆ เสริมขึ้นได้หากพิจารณาแล้วว่าเป็นเรื่องราวที่น่าสนใจหรือจะช่วยทำให้เกิดสัมพันธภาพเชิงบวกในกลุ่ม และให้กระตุ้นให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการเล่น)

8.เมื่อใกล้หมดเวลา ให้ผู้นำกลุ่มบอกเตือนกลุ่มว่าเหลืออีก 5 นาที เพื่อให้สมาชิกได้รู้ว่ากำลังจะสิ้นสุดการเล่นเกม เมื่อสิ้นสุดตามเวลาที่กำหนดให้ผู้นำกลุ่มบอกยุติการเล่นเกม

9.เมื่อยุติการเล่น ผู้นำกลุ่มถามความรู้สึกของสมาชิกกลุ่มแต่ละคนว่ารู้สึกอย่างไรในการเล่นเกมนี้ โดยให้แต่ละคนบอกถึงความรู้สึก (เน้นที่ความรู้สึกไม่ใช่ความคิด)

ขั้นที่ 3 ขั้นยุติ (Ending phase) สำหรับในขั้นนี้เป็นการที่ผู้นำกลุ่มสรุปประเด็นสำคัญ หรือสาระที่ได้จากการเล่นกระดานเกมบอกเล่าเก้าสิบ โดยสะท้อนให้สมาชิกกลุ่มได้รู้และเข้าใจเกี่ยวกับข้อคิดสาระสำคัญจากกิจกรรมต่างๆ เพื่อเชื่อมโยงการอธิบายที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพเชิงบวก (15 นาที)

โดยผู้นำกลุ่มถามคำถามสมาชิกกลุ่มว่า "ได้รับอะไรในการเล่นเกมบอกเล่าเก้าสิบครั้งนี้" พร้อมกับหลังจากที่สมาชิกได้บอกถึงสิ่งที่ได้รับให้ผู้นำกลุ่มสรุปประเด็นสำคัญเพิ่มเติมดังต่อไปนี้

1) ประเด็นที่ 1 การเรียนรู้และสำรวจเรื่องราวของตนเองในด้านต่างๆ อันนำไปสู่การเข้าใจตนเอง และพัฒนาตนเอง (Self understanding and development) เพิ่มขึ้น

2) ประเด็นที่ 2 การเรียนรู้เกี่ยวกับสมาชิกกลุ่มในเรื่องต่างๆ การเข้าใจถึงความแตกต่างกันระหว่างบุคคล (Individual differences) ว่ามนุษย์ทุกคนเกิดมามีความแตกต่างกันในหลายๆ ด้าน มีเรื่องราวมากมายในชีวิตที่ต้องเรียนรู้ ดังนั้นในความแตกต่างกันระหว่างบุคคล เมื่อเราอยู่ร่วมกันต้องเรียนรู้ที่จะยอมรับความคิดเห็นของเพื่อนที่มีความแตกต่างกัน ไม่โต้แย้งหรือขัดจังหวะในสิ่งที่เป็นความ

คิดเห็นที่ไม่ตรงกับที่เราคิด อีกทั้งไม่วิพากษ์ วิจารณ์หรือแสดงท่าทางที่ไม่เห็นด้วย เพราะนั่นเท่ากับว่าเราไม่เรียนรู้ที่จะยอมรับในความแตกต่างระหว่างบุคคล

3) ประเด็นที่ 3 การไว้ใจและเปิดเผยตนเอง (Trust and self - disclosure) เกี่ยวกับข้อมูลหรือเรื่องราวต่างๆ ไม่ว่าเรื่องราวนั้นจะเป็นเรื่องที่ดีและไม่ดีเกี่ยวกับตนเอง หรือประสบการณ์ที่ดีมีความหมาย ตามหลักจิตวิทยาการที่บุคคลกล้าที่จะเปิดเผยความรู้สึกทางลบหรือเรื่องราวที่ความไม่สบายใจต่างๆ จะทำให้บุคคลนั้นมีการพัฒนาจิตใจของตนเอง และเกิดความไว้วางใจตนเองและผู้อื่น

4) ประเด็นที่ 4 การเรียนรู้มารยาททางสังคม (Social skill) เมื่ออยู่ในกลุ่มไม่ว่าจะเป็นการในการรู้จักเป็นผู้พูด และผู้ฟังที่ดี การรู้จักการเงียบและรับฟัง ประสานสายตา การตอบสนองด้วยท่าทางที่เหมาะสม (การพยักหน้า) ในขณะรับฟังเรื่องราวของบุคคลอื่น(ผู้นำกลุ่มสาธิตการรับฟังด้วยการตอบสนองท่าท่างที่เหมาะสม และให้สมาชิกกลุ่มได้ลองปฏิบัติ ฝึกการพยักหน้า และประสานสายตา)

5) ประเด็นที่ 5 พลังของกลุ่ม (Group as power) ที่มีอิทธิผลต่อตนเอง และตนเองมีอิทธิพลต่อกลุ่มในการได้รับประโยชน์และข้อคิดต่างๆ จากกลุ่ม ดังนั้นเมื่อเราดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมเราต้องมีกลุ่มเพื่อน ซึ่งต้องตระหนักว่ากลุ่มมีความสำคัญ ต่อตัวเรา และตัวเราก็มีความสำคัญต่อกลุ่มเช่นเดียวกัน การสนับสนุนกันในกลุ่ม ไม่ว่าจะเป็น การให้การช่วยเหลือ การให้กำลังใจเพื่อน การไม่พูดทำร้ายความรู้สึก หรือคำพูดที่ไม่สุภาพ หรือการให้ความร่วมมือ เช่น การร่วมทำกิจกรรม และการรู้จักถามคำถามเมื่อเกิดข้อสงสัยในกลุ่ม เป็นต้น นอกจากนี้การรู้จักแสดงความคิด ความรู้สึกต่างๆ ได้แก่ การเสนอมุมมอง ความคิดต่างๆ การให้ข้อมูลย้อนกลับที่เป็นประโยชน์ต่อกลุ่ม ซึ่งที่กล่าวมานี้เป็นสิ่งสำคัญของพลังกลุ่มในการอยู่ร่วมกัน

การประเมินผล

1. ผู้วิจัยสังเกตจากการทำกิจกรรมร่วมกันในกลุ่ม
2. ประเมินจากแบบสอบถาม
3. ประเมินจากการใช้แบบสังเกตพฤติกรรม
4. แบบฟอร์มการรายงานตนเอง

การ์ดเกมบอกเล่าเก้าสิบ

ข้อคำถามของการ์ดที่ผู้วิจัยพัฒนาและประยุกต์จาก ดอปสัน (Dobson, 2002) ชาง (Cheung, 2006: 30 - 31) และโธมัส (Thomas, 2014: 124 - 127) มูโรและคอทแมน (Muro & Kottman, 1995: 428 - 432) อัลเลน (Allen, 2006: 187 – 190) ใช้ในการดำเนินการกลุ่มเพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวก ซึ่งผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 2 ชุด ประกอบด้วย การ์ดบอกเล่าเก้าสิบ (Telling cards) และการ์ดแสดงท่าทาง (Doing crads)

ซึ่งชุดของการ์ดบอกเล่าเก้าสิบ จำนวน 90 ใบ ผู้วิจัยได้จัดแบ่งหมวดหมู่ไว้เป็น 7 ด้าน โดยทั้ง 7 ด้านจะออกแบบข้อคำถามที่เกี่ยวข้องกับบริบทครอบครัว (Family context) บริบทโรงเรียน (School context) และบริบทชุมชน และสิ่งแวดล้อม (Community and environment context) โดยใช้แนวคิดของโจนส์ สเตฟไฟล์ และสจ๊วตท์ (Jones, Stefflre, & Stewart, 1979: 26 - 28) เป็นกรอบแนวทางในการ

กำหนดด้านต่างๆ ประกอบด้วย ด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว ด้านการเรียน ด้านเพื่อน ด้านสังคม ด้านอาชีพ ด้านเพื่อนต่างเพศ (ความรัก) และด้านจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ ส่วนการ์ดแสดงท่าทางจะมีทั้งหมด 12 ใบ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

<u>การ์ด 1 การ์ดบอกเล่าเก้าสิบ [Telling Cards]</u>

สำหรับการ์ดบอกเล่าเก้าสิบนี้จะเป็นการ์ดที่มีข้อคำถามต่างๆ ให้ผู้เล่นตอบ โดยแบ่งออกเป็น 3 ชุดย่อย คือ ชุดที่ 1.1 เป็นการ์ดระดับข้อมูลผิวเผิน (Superficial level cards) ซึ่งจะใช้เป็นการ์ดชุดแรกสำหรับการเริ่มต้นเกมบอกเล่าเก้าสิบ (จำนวน 25 การ์ด) ทั้งนี้การ์ดชุดนี้จะใช้สำหรับเริ่มต้น เพื่อให้สมาชิกได้ตอบข้อมูลที่เป็นเรื่องราวทั่วไป และสามารถตอบเพื่อเริ่มต้นสร้างสัมพันธภาพเบื้องต้น ส่วนชุดที่ 1.2 เป็นการ์ดระดับข้อมูลลักษณะสร้างความใกล้ชิด (Intimate level cards) (จำนวน 50 การ์ด) และชุดที่ 1.3 เป็นการ์ดระดับข้อมูลส่วนบุคคล (Personal level cards) (จำนวน 15 การ์ด) จะใช้เป็นการ์ดเริ่มต้นเรียงจาก การ์ด (1.1) การ์ด (1.2) และการ์ด (1.3) ตามลำดับ

<u>หมายเหตุ</u> การ์ดชุดต่าง ๆ ผู้นำกลุ่มสามารถเลือกโดยการเรียงลำดับข้อคำถามไว้ล่วงหน้าได้

ด้านส่วนตัว

1.1 การ์ดระดับข้อมูลผิวเผิน (Superficial level cards)

- กีฬาอะไรที่คุณชอบมากที่สุด
- ภาพยนตร์เรื่องอะไรที่คุณชอบมากที่สุด
- อาหารจากโปรด หรือเมนูโปรดที่คุณชอบ
- เพลงที่คุณชื่นชอบ
- สัตว์ที่คุณชอบ

1.2 การ์ดระดับข้อมูลลักษณะสร้างความใกล้ชิด (Intimate level cards)

- เป้าหมายหรือแรงบันดาลใจในชีวิตของคุณคืออะไร
- จุดเด่นของคุณคือ
- ประสบการณ์ที่ดี และมีความหมายที่สุดของคุณคือ
- ถ้าจะต้องให้คะแนน 1 – 10 คุณจะให้คะแนนความดีในตัวคุณเท่าไหร่
- หากคุณรู้ว่าคุณจะตายเมื่อไหร่ได้ คุณจะทำอะไรก่อนที่จะจากโลกนี้ไป
- หากคุณสามารถเปลี่ยนตัวเองได้ คุณอยากเปลี่ยนอะไรในตัวคุณ
- โปรดบอกความลับกับเพื่อนในกลุ่ม (อะไรก็ได้ที่คิดว่าเป็นความลับที่เปิดเผยได้)
- ความภาคภูมิใจในชีวิตของคุณ คือ
- คุณอยากได้อะไรเป็นของขวัญวันเกิดในปีนี้มากที่สุด

1.3 การ์ดระดับข้อมูลส่วนบุคคล (personal level cards)

- เหตุการณ์อะไรที่ทำให้คุณรู้สึกอึดอัดใจ และไม่สบายใจ
- คุณกลัวอะไรในชีวิต
- สิ่งที่ทำให้คุณรู้สึกกังวลใจคืออะไร
- สิ่งที่คุณรู้สึกเสียใจในชีวิตของคุณคือเรื่องอะไร
- เรื่องที่คุณทำแล้วรู้สึกอายที่สุด คือ
- หากย้อนเวลาได้อยากย้อนเวลาไปช่วงใดของชีวิต

ด้านการใช้เวลาหรือกิจกรรม

1.1 การ์ดระดับข้อมูลผิวเผิน (Superficial level cards)

- ปกติในชีวิตคุณชอบทำกิจกรรมอะไร
- คุณอยากไปสถานที่ใดมากที่สุดในโลกนี้
- เวลาว่างส่วนใหญ่ในชีวิต คุณจะทำอะไร

1.2 การ์ดระดับข้อมูลลักษณะสร้างความใกล้ชิด (Intimate level cards)

- สิ่งที่คุณไม่ชอบทำมากที่สุด
- ความสามารถ หรือความถนัดของคุณคืออะไร
- อะไรคือสิ่งที่คุณรักหรือชอบทำมากที่สุด
- เรื่องอะไรในชีวิตที่ทำให้คุณรู้สึกตื่นเต้น
- โปรดบอก 3 สิ่งที่ทำให้คุณรู้สึกมีความสุข

1.3 การ์ดระดับข้อมูลส่วนบุคคล (personal level cards)

- สิ่งใดที่คุณเคยทำแล้วรู้สึกท้อแท้มากที่สุด
- อะไรคือสิ่งที่ยากที่สุด ที่เคยทำในชีวิตของคุณ
- สิ่งที่คุณได้พยายามแต่ไม่ประสบความสำเร็จคืออะไร

ด้านครอบครัว

1.1 การ์ดระดับข้อมูลผิวเผิน (Superficial level cards)

- หากวันหนึ่งคุณต้องมีครอบครัว คุณอยากมีลูกกี่คน
- ถ้ามีลูกคุณอยากให้ลูกประกอบอาชีพอะไร
- คุณลักษณะของคู่ครองที่จะใช้ชีวิตร่วมกันเป็นอย่างไร

1.2 การ์ดระดับข้อมูลลักษณะสร้างความใกล้ชิด (Intimate level cards)

- คุณอยากได้อะไรเป็นของขวัญจากครอบครัวของคุณมากที่สุด
- ช่วงเวลาที่ทำให้คุณมีความสุขกับครอบครัวคือเหตุการณ์อะไร
- คุณชอบทำอะไรมากที่สุดเมื่ออยู่กับครอบครัวที่บ้าน
- โปรดบอก 3 คำ เกี่ยวกับครอบครัวของคุณ
- เรื่องอะไรที่คุณได้ทำให้ครอบครัวภาคภูมิใจที่สุด

1.3 การ์ดระดับข้อมูลส่วนบุคคล (personal level cards)

- เรื่องที่คุณทำแล้วทำให้ครอบครัวเสียใจหรือผิดหวังคือเรื่องอะไร

ด้านการเรียน

1.1 การ์ดระดับข้อมูลผิวเผิน (Superficial level cards)

- คุณตั้งใจจะเรียนให้สูงที่สุดในระดับการศึกษาใด
- วิชาอะไรที่คุณเรียนแล้วทำคะแนนได้ดี
- วิชาอะไรที่คุณไม่ชอบเรียน

1.2 การ์ดระดับข้อมูลลักษณะสร้างความใกล้ชิด (Intimate level cards)

- ถ้าคุณมีอำนาจในโรงเรียน / มหาวิทยาลัย คุณอยากที่จะทำอะไรเป็นอันดับแรก
- หากย้อนเวลากลับไปได้ คุณจะเลือกเรียนในสาขาอะไร
- วิชาอะไรที่คุณเรียนแล้วมีความสุขที่สุด
- คุณคิดว่าสาขา/วิชาเอกที่คุณเรียนตรงกับสิ่งที่คุณชอบ/รัก/ถนัด กับคุณหรือไม่

1.3 การ์ดระดับข้อมูลส่วนบุคคล (personal level cards)

- คุณเรียนวิชาอะไรแล้วรู้สึกทุกข์ที่สุด

ด้านเพื่อน

1.1 การ์ดระดับข้อมูลผิวเผิน (Superficial level cards)

- ลักษณะของเพื่อนที่ดีคืออะไร
- คุณมีเพื่อนสนิทในชีวิตกี่คน

1.2 การ์ดระดับข้อมูลลักษณะสร้างความใกล้ชิด (Intimate level cards)

- กิจกรรมที่คุณชอบทำร่วมกับเพื่อนสนิทมากที่สุด
- ฉายาตอนวัยเด็กที่ได้รับการเรียกจากกลุ่มเพื่อนหรือคนอื่นๆ ของคุณคือชื่ออะไร
- ความประทับใจของเพื่อนที่คุณไม่เคยลืม คือ เรื่องอะไร
- สถานที่ๆ ไปกับเพื่อนแล้วรู้สึกประทับใจที่สุด

1.3 การ์ดระดับข้อมูลส่วนบุคคล (personal level cards)

- คุณเคยทำให้เพื่อนเสียใจเรื่องอะไร

ด้านสังคม

1.1 การ์ดระดับข้อมูลผิวเผิน (Superficial level cards)

- โปรดบอกมา 3 คำ เกี่ยวกับสังคมทุกวันนี้
- สิ่งที่ดีงามในสังคมทุกวันนี้ คืออะไร
- สังคมน่าอยู่ในความคิดคุณเป็นอย่างไร

1.2 การ์ดระดับข้อมูลลักษณะสร้างความใกล้ชิด (Intimate level cards)

- บุคคลในประวัติศาสตร์ที่คุณชื่นชอบ และอยากพบเจอพูดคุยมากที่สุดคือใคร
- ใครคือบุคคลที่คุณชื่นชอบ และยึดเป็นแบบอย่าง
- คุณคิดเห็นอย่างไรกับเด็กที่เกิดจากพ่อแม่ที่เป็นวัยรุ่น

- อะไรที่คุณคิดว่าสิ่งที่เป็นอันตรายที่สุดในสังคมทุกวันนี้
- หากออกกฎหมายได้ 1 ข้อ คุณอยากให้มีกฎหมายอะไรในประเทศ

ด้านอาชีพ

1.1 การ์ดระดับข้อมูลผิวเผิน (Superficial level cards)

- อาชีพอะไรที่เด็กอยากเป็นมากที่สุด
- อาชีพที่รายได้ดีมากที่สุดในความคิดของคุณคือ

1.2 การ์ดระดับข้อมูลลักษณะสร้างความใกล้ชิด (Intimate level cards)

- อาชีพอะไรที่คุณไม่ชอบและไม่อยากเป็น
- คนที่ประสบความสำเร็จในอาชีพคิดว่าเป็นเพราะอะไร
- โปรดบอก 5 อาชีพที่สำคัญต่อการพัฒนาประเทศ
- หากเลือกได้ คุณอยากทำอาชีพอะไร
- ในตอนเด็ก คุณเคยฝันอยากประกอบอาชีพอะไร
- โปรดบอกถึงลักษณะของคุณ ที่เป็นจุดเด่นที่ช่วยประกอบอาชีพได้ดีคืออะไร

ด้านเพื่อนต่างเพศ

1.1 การ์ดระดับข้อมูลผิวเผิน (Superficial level cards)

- นิยามความรักของคุณ คือ อะไร
- จุดเด่นที่ผู้หญิง ชอบผู้ชาย คืออะไร
- วัยรุ่นเริ่มมีแฟนช่วงอายุเท่าไหร่ (แต่ถ้ายังไม่มีคิดว่าจะมีประมาณอายุเท่าไหร่)

1.2 การ์ดระดับข้อมูลลักษณะสร้างความใกล้ชิด (Intimate level cards)

- โปรดบอกคุณลักษณะของแฟนในอุดมคติของคุณคิดว่าเป็นอย่างไร (บอกมา 3 ข้อ)
- คุณคิดอย่างไรเกี่ยวกับการที่วัยรุ่นมีความรักในวัยเรียน
- คุณคิดเห็นอย่างไรกับการที่คนรักนอกใจกัน
- คุณคิดเห็นอย่างไรกับการอยู่ก่อนแต่งงาน
- คุณคิดว่าสิ่งสำคัญของคนที่จะรักกันคืออะไร
- อะไรเป็นสิ่งที่ทำให้เพื่อนต่างๆ เพศมองคุณมากที่สุด

1.3 การ์ดระดับข้อมูลส่วนบุคคล (personal level cards)

- อะไรคือข้อบกพร่องของคุณเองที่จะทำให้อาจมีปัญหากับเพื่อนต่างเพศ

ด้านจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

1.1 การ์ดระดับข้อมูลผิวเผิน (Superficial level cards)

- โลกในอีก 20 ปีข้างหน้าจะมีอะไรเปลี่ยนแปลงจากปัจจุบันบ้าง

1.2 การ์ดระดับข้อมูลลักษณะสร้างความใกล้ชิด (Intimate level cards)

- ถ้าคุณสามารถแปลงกายเป็นสัตว์ได้ คุณอยากเป็นสัตว์อะไร
- หากแปลงร่างเป็นซุปเปอร์ฮีโร่ / ตัวละครได้คุณอยากเป็นฮีโร่หรือตัวละครใดมากที่สุด

- หากมีกระเป๋าวิเศษของโดเรม่อน คุณจะหยิบอะไรออกมา
- ถ้าคุณถูกรางวัลที่ 1 คุณจะเอาเงินไปทำอะไรเป็นอันดับแรก
- ถ้าคุณสามารถเป็นใครก็ได้ ตื่นขึ้นมาคุณอยากให้ตัวเองกลายเป็นใคร (ต้องเป็น)
- ถ้าคุณมีเวทย์มนต์ คุณจะเสกอะไร

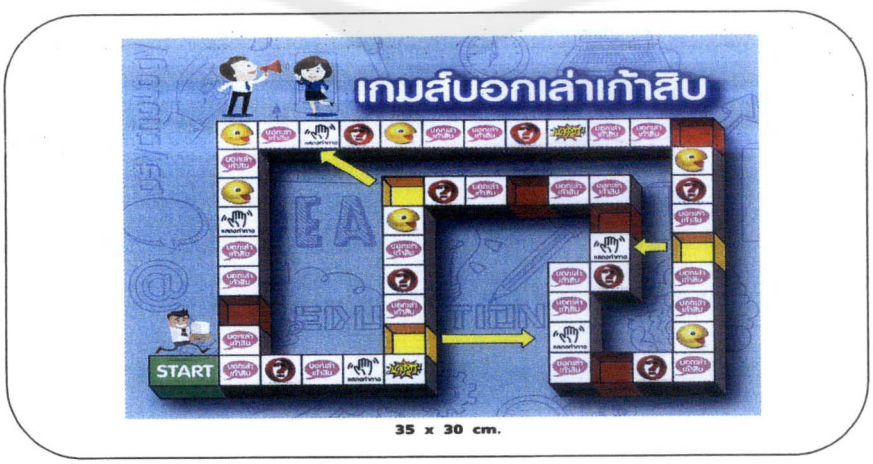
1.3 การ์ดระดับข้อมูลส่วนบุคคล (personal level cards)

- บอกสิ่งที่คุณจดจำและไม่มีวันลืมว่าคืออะไร
- สิ่งที่คุณตั้งใจทำก่อนที่จะจากโลกนี้ไปคืออะไร

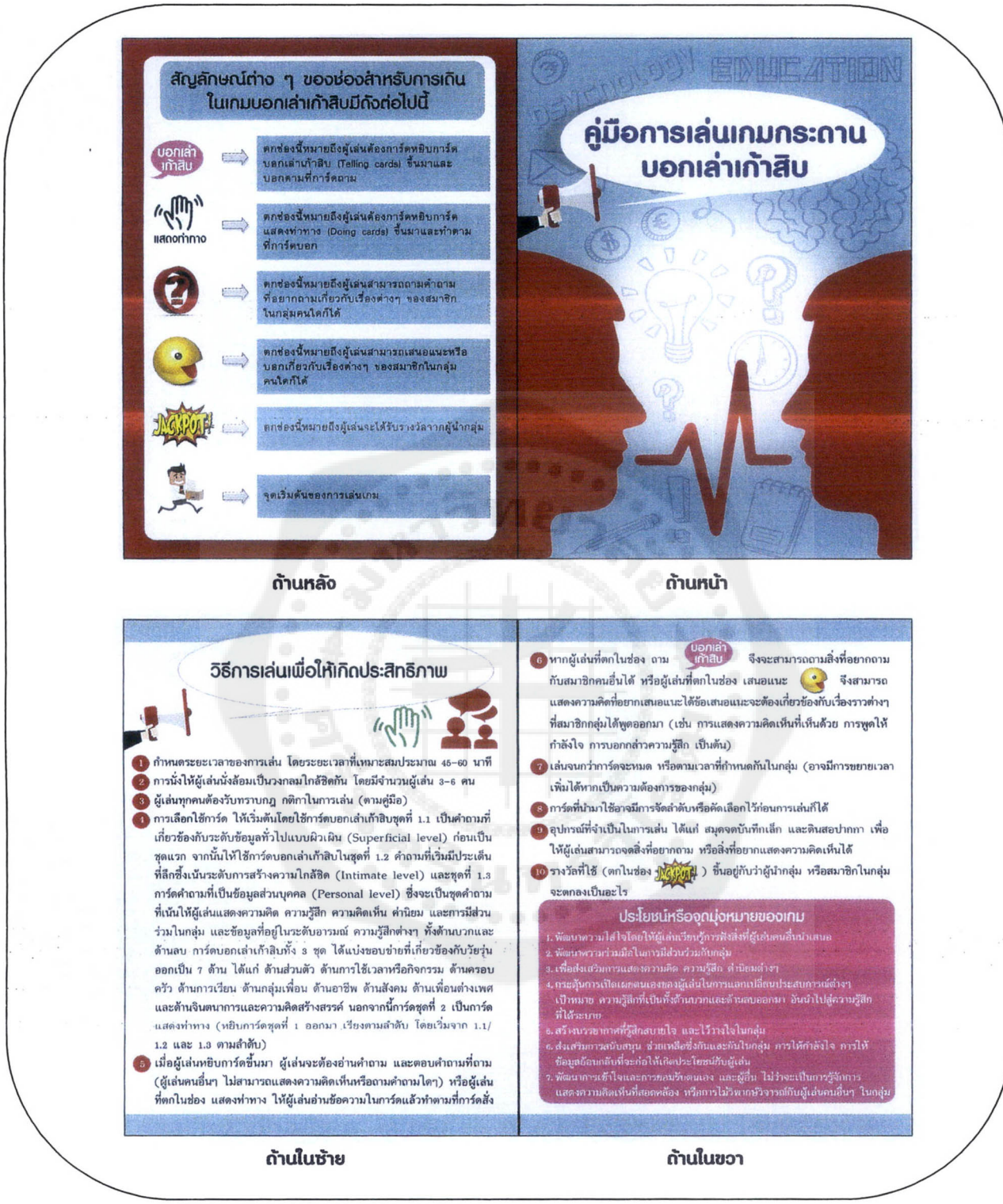
<u>การ์ด 2 การ์ดแสดงท่าทาง (Doing Cards)</u>

การ์ดแสดงหรือการกระทำ ผู้วิจัยประยุกต์แนวคิดของวิธีการใช้การเคลื่อนไหว และการแสดงบทบาท (Movement and drama methods) มาออกแบบเป็นข้อคำถามโดยมีข้อคำถามดังต่อไปนี้

- ให้แสดงสีหน้าโกรธ
- ให้แสดงสีหน้าดีใจ
- ให้ทำท่าแสดงความรักกับเพื่อนในกลุ่ม
- ให้จับมือเพื่อนคนใดก็ได้ในกลุ่มพร้อมบอกความรู้สึกที่มีต่อเพื่อน
- ให้ร้องเพลง 1 ท่อน
- ให้ยิ้มหวานกับเพื่อนในกลุ่ม
- ให้หัวเราะที่คิดว่าสนุกที่สุด
- ให้ทำหน้าตาที่คิดว่าน่ารัก
- ให้ทำท่าสัตว์พร้อม เลียนแบบเสียง (สัตว์อะไรก็ได้)
- ให้ทำท่าเลียนแบบบุคคลในสังคม (ดารา /นักร้อง/ อื่นๆ)
- พูดคำพูดชื่นชมเพื่อนคนใดก็ได้ในกลุ่ม
- เดินไปกระซิบข้างหูเพื่อน และบอกความลับของตนเอง 1 อย่าง

ภาพประกอบ 20 ตัวอย่างกระดานเกมบอกเล่าเก้าสิบ

ภาพประกอบ 21 คู่มือการเล่นเกมกระดานบอกเล่าเก้าสิบ

เทคนิคที่ 8 สิ่งแทนฉัน

แนวคิดพื้นฐานการพัฒนาเทคนิค

เทคนิคสิ่งแทนฉัน ผู้วิจัยได้นำแนวคิดวิธีการใช้กิจกรรม (Activity methods) โดยใชเทคนิคกิจกรรมการเลือกสิ่งของ (Choose an object activity technique) (Thompson, 2003: 53; Peason, 1997: 98 - 110) เป็นแนวทางในการพัฒนาเครื่องมือเพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวก ลักษณะสำคัญของเทคนิคสิ่งแทนฉัน เป็นการนำสิ่งของต่างๆ มาให้สมาชิกกลุ่ม โดยกำหนดให้สิ่งที่เลือกออกมาต้องสามารถอธิบายถึงความเป็นตัวเองของสมาชิกกลุ่มได้ เทคนิคนี้จะเป็นสื่อที่ช่วยกระตุ้นการแสดงความคิด ความรู้สึก จินตนาการของสมาชิกกลุ่ม ตลอดจนก่อให้เกิดสัมพันธภาพเชิงบวกในกลุ่ม

จุดมุ่งหมาย

เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่ม

ระยะเวลา 1 ชั่วโมง 30 นาที

จำนวนคน จำนวนสมาชิก 6 คน

อุปกรณ์ในการดำเนินการ

วัสดุ สิ่งของต่างๆ จำนวน 65 ชิ้น (ของต่างๆ ที่นำมาจะมีความหลากหลาย และให้ครอบคลุมสัมพันธ์กับกลุ่มวัยรุ่น ได้แก่ ตุ๊กตาหมี ช้อนตะเกียบ แผ่นภาพยนตร์ เสื้อกันฝน ไฟฉาย ตะเกียบไม้ ปากกาเมจิก ถุงผ้า นาฬิกาตั้งโต๊ะ คัทเตอร์ เทียนหอม คลิปหนีบกระดาษ ถ้วยน้ำ กล่องใส่นามบัตร ดอกไม้พลาสติก หวี ด้าย สร้อยเงิน พัด แป้ง ช้อนกาแฟ ลำโพง ยา ลูกอม นาฬิกาข้อมือ ไม้ขีด เม้าส์ออแกน ถ่าน ซองจดหมาย ธนบัตร เหรียญ 5 บาท แม๊กซ์ น้ำหอม แผ่นเพลง กรรไกร พวงกุญแจ เครื่องบิน(ของเล่น) เข็มกลัดติดเสื้อ ยาดม ไฟแช็ค แว่นตากัดแดด แฮนดี้ไดรฟ์ ในสลากกินแบ่ง กระเป๋าขนาดเล็ก ลูกเต๋า ยางลบ ลูกกอลฟ์ หนังสือธรรมะ ที่ติดตู้เย็น สก๊อตไบร์ท กระเป๋าสตางค์ รถจำลอง ถุงยาง โทรศัพท์มือถือ กระดาษเขียนติด ตุ๊กตาล้มลุก กุญแจกับพวงกุญแจ ปากกา พู่กัน เทียน สมุดจด บันทึก และกล่องเหล็ก)

วิธีดำเนินการ

ในการดำเนินการทดลองการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ (เทคนิคสิ่งแทนฉัน) เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวก ผู้วิจัยจะใช้เวลาในการดำเนินการทดลอง ประมาณ 1 ชั่วโมง 30 นาที โดยแบ่งขั้นตอนการทดลองออกเป็น 3 ขั้นตอน ประกอบด้วย

ขั้นที่ 1 ขั้นนำ เป็นขั้นตอนของการวางโครงสร้าง (Structuring) ของกลุ่มเพื่อให้สมาชิกกลุ่มได้เข้าใจเกี่ยวกับบทบาท กติกา และประเด็นสำคัญของการเข้าร่วมกลุ่ม พร้อมทั้งเป็นการแสดงความรู้สึกยินดีและต้อนรับสมาชิกกลุ่ม (15 นาที) ได้แก่

1.การกล่าวนำ (Introduction)ผู้นำกลุ่มกล่าวถึงประเด็นในการมาพบกันโดยอธิบายจุดมุ่งหมายและการกล่าวต้อนรับ (Greeting) โดยกล่าวประเด็นสำคัญดังต่อไปนี้ ในการพบกันครั้งนี้ ครูรู้สึกยินดีมากที่นิสิตทุกคนมาอยู่กันในกลุ่มครั้งนี้ การพบกันในกลุ่มจะเป็นการแลกเปลี่ยนความคิด ความรู้สึกและประสบการณ์ต่างๆ ครูหวังว่านิสิตทุกคนคงรู้สึกสะดวกใจในการแบ่งปันประสบการณ์ และร่วมแสดงความคิดเห็นในกลุ่ม (5 นาที)

2.การกำหนดกฎ กติกา (Make group rules) ผู้นำกลุ่มได้อธิบายเกี่ยวกับข้อตกลง กฎ กติกาของการอยู่ร่วมกันในกลุ่มโดยให้สมาชิกแต่ละคนพูดในกลุ่มอย่างสร้างสรรค์ โดยให้สมาชิกแต่ละคนเป็นผู้กำหนดกฎกติกาในกลุ่ม(เน้นให้สมาชิกกลุ่มเป็นคนกำหนดกฎ กติกา และผู้นำกลุ่มกำหนดเพิ่มเติมจากสิ่งที่สมาชิกนำเสนอ) จากนั้นผู้นำกลุ่มเสริมประเด็นหลักสำคัญเพิ่มเติม ได้แก่ การรักษาความลับของกลุ่ม การพูดหรือสื่อสารในทางสร้างสรรค์ หลีกเลี่ยงการพูดทำร้ายความรู้สึกเพื่อนสมาชิก (No violence) การให้ความสนใจหรือใส่ใจ (Attendance) กับกลุ่ม กล่าวคือการเรียนรู้ที่จะเป็นผู้ฟังที่ดีเมื่อมีผู้พูด การให้สิทธิทุกคนที่เท่าเทียมในการร่วมแสดงความคิดเห็น การให้สมาชิกกลุ่มรับผิดชอบต่อตนเองทั้งด้านความคิด ความรู้สึก และการกระทำ (Members to take responsibility for themselves) ตลอดจนการเป็นผู้มีส่วนร่วมมากกว่าการเป็นผู้สังเกต (No observers) รวมถึงความรู้สึกที่จริงใจในกลุ่ม (Jacobs, Masson, & Harvill, 1998; Pearson, 1997) (5 นาที)

3.การเปิดกลุ่ม (Opening the first session) ผู้นำกลุ่มกล่าวสรุปเกี่ยวกับข้อตกลงของกลุ่มและกติกาต่างๆ อีกครั้ง จากนั้นให้สมาชิกกลุ่มได้แนะนำตนเองโดยการให้บอกชื่อรอบวง (The name round) (Jacobs, Masson, & Harvill, 1998) (5 นาที)

ขั้นที่ 2 ขั้นการดำเนินการ เป็นขั้นของการทดลองใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ (60 นาที)

สำหรับขั้นตอนนี้เป็นการทดลองใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้เทคนิคสิ่งแทนฉันเพื่อสร้างสัมพันธภาพเชิงบวก มีรายละเอียดของขั้นตอนการดำเนินการดังต่อไปนี้

1.ผู้นำกลุ่มเริ่มต้นด้วยการถามคำถามกับสมาชิกกลุ่มว่า "ในความคิดของสมาชิกกลุ่มคิดว่า ถ้ามีสิ่งของให้เลือกคนฉลาดจะเลือกของก่อนหรือเลือกหลัง" กระตุ้นให้สมาชิกกลุ่มทุกคนแสดงความคิดเห็นและการมีส่วนร่วม

2.จากนั้นผู้นำกลุ่มนำสิ่งของต่างๆ ที่เตรียมมา แล้วเปิดผ้าออก และบอกกับสมาชิกลุ่มว่า ให้แต่ละคนเลือกสิ่งของที่อยู่ตรงหน้าคนละ 1 ชิ้น โดยมีเงื่อนไขว่าการเลือกสิ่งของต่างๆ นั้น สิ่งของที่สมาชิกกลุ่มเลือกจะต้องสะท้อนอะไรบางอย่างเกี่ยวกับตัวเอง หรือสิ่งของที่เลือกนั้นมีความสัมพันธ์กับตนเองได้อย่างไร (ผู้นำกลุ่มพูดกระตุ้นให้สมาชิกกลุ่มดูสิ่งของต่างๆ ทั่วๆ และเลือกสิ่งที่คิดว่าเหมาะกับตนเองหรือสิ่งที่สามารถแทนความเป็นตัวเองได้)

3.เมื่อสมาชิกกลุ่มเลือกของได้แล้ว ผู้นำกลุ่มอธิบายเพิ่มเติมว่า ต่อไปนี้ให้สมาชิกกลุ่มอธิบายหรือนำเสนอเรื่องราวของตนเองผ่านสิ่งของที่เลือก โดยให้สมาชิกกลุ่มที่นั่งรับฟัง ตั้งใจฟังสิ่งที่เพื่อนกำลังนำเสนอ และหากสมาชิกกลุ่มคนใดมีความสนใจในเรื่องราวที่สมาชิกนำเสนอให้สามารถยกมือแล้วถามคำถามได้ แต่การถามคำถามนั้นต้องเป็นคำถามที่สร้างสรรค์ และสำหรับผู้นำเสนอการอธิบาย

เรื่องราวต่างๆ ไม่มีถูกผิดสามารถอธิบายอย่างไรก็ได้ตามสิ่งที่ตนเองอยากนำเสนอ (เมื่อสมาชิกเลือกของเสร็จให้ผู้นำกลุ่มหยิบสิ่งของต่างๆ ออกจากกลุ่มเพื่อไม่ให้สมาชิกกลุ่มคนอื่นๆ ได้หยิบสิ่งของเล่น เพราะในระหว่างการนำเสนอเรื่องราว อาจทำให้สมาชิกกลุ่มคนอื่นๆ ที่กำลังเป็นผู้ฟังมีความสนใจกับสิ่งของต่างๆ ได้)

4.ในระหว่างการนำเสนอ ผู้นำกลุ่มใช้เทคนิคการฟัง การเอื้ออำนวย การตีความ การสะท้อนความรู้สึก และการถาม ตลอดจนกระตุ้นให้สมาชิกกลุ่มคนอื่นๆ มีส่วนร่วมในการถามคำถาม การแสดงความคิดเห็น การให้ข้อมูลย้อนกลับ การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ต่างๆ ของตนเองในระหว่างที่สมาชิกกลุ่มนำเสนอเรื่องราวของตนเอง

5.รอบที่ 2 ให้ผู้นำกลุ่ม บอกสมาชิกว่า รอบนี้จะให้สมาชิกกลุ่มเลือกสิ่งของที่เราไม่ชอบ หรือรู้สึกสิ่งของที่สมาชิกกลุ่มไม่ต้องการ และจากนั้นให้สมาชิกแต่ละคนได้อธิบายและแสดงความคิดความรู้สึกต่อสิ่งของนั้น (ซึ่งในระหว่างที่สมาชิกนำเสนอผู้นำกลุ่มใช้เทคนิคการฟัง การสะท้อนความรู้สึก การถามคำถาม การเอื้ออำนวยให้สมาชิกกลุ่มมีส่วนร่วมในการถาม การแสดงความคิด การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การให้ข้อมูลย้อนกลับ หากสมาชิกกลุ่มที่นำเสนอเรื่องราวได้เปิดเผยความคิด ความรู้สึกที่อ่อนไหว ผู้นำกลุ่มควรให้สมาชิกกลุ่มคนอื่นๆ ได้ให้กำลังใจกับเพื่อนสมาชิกโดยการพูดหรือนำสิ่งของมาให้สมาชิกเลือก และให้สมาชิกกลุ่มบอกข้อความหรือความคิดเห็นผ่านสิ่งของที่ตนเองให้กับเพื่อนสมาชิกที่กำลังนำเสนอเรื่องราวได้)

6.ผู้นำกลุ่มถามความรู้สึกสมาชิกกลุ่มว่ารู้สึกอย่างไรกับกิจกรรม (ระหว่างเลือกสิ่งที่ชอบกับสิ่งที่ไม่ชอบการเลือกสิ่งไหนยากกว่ากัน หรือรู้สึกอย่างไรที่เลือกสิ่งที่ชอบ และสิ่งที่ไม่ชอบ) และให้สมาชิกกลุ่มบอกสิ่งที่ได้เรียนรู้ว่าได้อะไรจากกิจกรรมนี้บ้าง

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป เป็นการสรุปประเด็นสำคัญหรือสาระที่ได้จากกิจกรรมที่สะท้อนให้สมาชิกกลุ่มได้รู้และเข้าใจเกี่ยวกับข้อคิด สาระสำคัญจากกิจกรรมและเชื่อมโยงการอธิบายกับสัมพันธภาพเชิงบวกในการอยู่ร่วมกันในกลุ่มของสมาชิก (15 นาที)

ผู้นำกลุ่มสรุปเพิ่มเติมถึงประเด็นสำคัญต่างๆ เกี่ยวกับกิจกรรมที่สมาชิกได้เรียนรู้

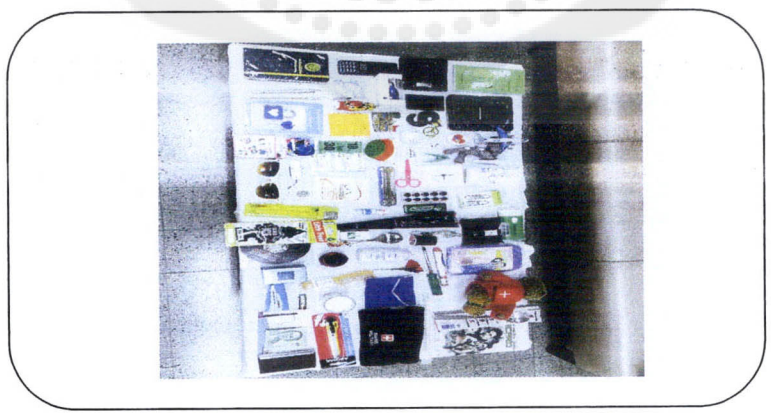
ประเด็นที่ 1 การได้เรียนรู้ความเป็นปัจเจกบุคคล (Individuation) สิ่งของที่เลือกออกมาของแต่ละคนไม่เหมือนกัน และสิ่งที่เลือกนั้นจะสะท้อนถึงลักษณะและความเป็นตัวของตัวเองที่แตกต่างกันออกไป นี่คือธรรมชาติของความเป็นมนุษย์ สำหรับความเป็นตัวเองนั้นมีความสำคัญเพราะถ้าใครมีความเข้าใจและมีความชัดเจนในตัวเองมากเท่าไหร่ก็จะทำให้รู้ว่าตัวเราเป็นใครมากที่สุด และข้อคิดที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ เรื่องความแตกต่างกันของบุคคลซึ่งหลักการนี้เป็นสิ่งสำคัญมาก เพราะเราต้องอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสร้างสรรค์ ดังนั้นในความแตกต่างกันระหว่างบุคคลนี้เมื่อเราอยู่ร่วมกันต้องเรียนรู้ที่จะยอมรับความคิดเห็นของเพื่อนที่มีความแตกต่างกัน ไม่โต้แย้งหรือขัดจังหวะในสิ่งที่เป็นความคิดเห็นที่ไม่ตรงกับที่เราคิด อีกทั้งไม่วิพากษ์ วิจารณ์หรือแสดงท่าทางที่ไม่เห็นด้วย เพราะนั่นเท่ากับว่าเราไม่เรียนรู้ที่จะยอมรับในความแตกต่างระหว่างบุคคล

ประเด็นที่ 2 ความเกี่ยวข้องสัมพันธ์ (Involvement) ของสมาชิก การที่สมาชิกแต่ละคนเงียบและรับฟังสมาชิกคนอื่นพูด ทำให้เราได้เรียนรู้คนอื่นมากขึ้น เพราะถ้าเราฟังมาก เรียนรู้มาก เราก็จะเข้าใจเพื่อนเรามากขึ้น ดังนั้นการอยู่ด้วยความเข้าใจและความเกี่ยวข้องกันเป็นสิ่งสำคัญสำหรับมนุษย์ (สัตว์สังคม) โดยเฉพาะการเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกัน เมื่ออยู่ในกลุ่มไม่ว่าจะเป็นการในการรู้จักเป็นผู้พูด และผู้ฟังที่ดี การรู้จักการเงียบและรับฟัง ประสานสายตา การตอบสนองด้วยท่าทางที่เหมาะสม (การพยักหน้า) ในขณะรับฟังเรื่องราวของบุคคลอื่(ผู้นำกลุ่มสาธิตการรับฟังด้วยการตอบสนองท่าท่างที่เหมาะสม และให้สมาชิกกลุ่มได้ลองปฏิบัติ ฝึกการพยักหน้า และประสานสายตา) การให้ความร่วมมือ กระตือรือร้น และถามคำถามเมื่อมีข้อสงสัย การสนับสนุนเพื่อนสมาชิกโดยให้การช่วยเหลือ การพูดให้กำลังใจซึ่งกันและกัน การให้ข้อมูลย้อนกลับที่เป็นประโยชน์ และไม่พูดสิ่งที่ทำร้ายความรู้สึกซึ่งกันและกัน ตลอดจนหลีกเลี่ยงการใช้คำพูดที่ไม่สุภาพ

ประเด็นที่ 3 การให้สมาชิกแต่ละคนเล่าเรื่องราวต่างๆ นั้น วัตถุประสงค์เพื่อได้เรียนรู้การแสดงความคิด ความรู้สึก การเสนอมุมมอง ค่านิยม รวมถึงการได้เปิดเผยตนเองเกี่ยวกับเรื่องราวของตนทั้งเรื่องที่เป็นด้านบวกหรือด้านลบ หรือประสบการณ์ที่มีความหมายก็ได้ เมื่อคนเราได้แสดงความรู้สึกหรือได้บอกเล่าเรื่องราวบางอย่างจะทำให้บุคคลได้ระบายสิ่งที่เป็นความคิด ความรู้สึกบางอย่างออกมา ถือว่าเป็นการแบ่งปันประสบการณ์ของตนเองให้กับเพื่อนสมาชิกในกลุ่มได้เรียนรู้แง่มุมของชีวิตที่เราได้รับมาได้

การประเมินผล

1. ผู้วิจัยสังเกตจากการทำกิจกรรมร่วมกันในกลุ่ม
2. ประเมินจากแบบสอบถาม
3. ประเมินจากการใช้แบบสังเกตพฤติกรรม
4. แบบฟอร์มการรายงานตนเอง

ภาพประกอบ 22 อุปกรณ์เทคนิคสิ่งแทนฉัน

ภาคผนวก ฉ

สรุปผลการทดลองการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวก
ในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น จำนวน 8 กลุ่ม

การทดลองกลุ่มที่ 1 เทคนิคบอลพิศวง

วันอังคารที่ 27 กันยายน 2559 เวลา 16.30 – 18.00 น.

ขั้นนำ

1.) การดำเนินการในขั้นนำ

1. ผู้วิจัยเริ่มต้นโดยการวางโครงสร้างกลุ่ม ได้แก่การกล่าวต้อนรับสมาชิกกลุ่ม การเริ่มต้นทักทายพูดคุยเรื่องทั่วไป โดยให้สมาชิกแต่ละคนบอกว่าตนเองมาจากคณะและสาขาวิชาอะไร

2. ผู้วิจัยกำหนดกฎ กติกาในการดำเนินการกลุ่ม โดยให้สมาชิกแต่ละคนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น และกำหนดกฎกติกาในกลุ่ม

3. การเปิดกลุ่ม โดยผู้วิจัยให้สมาชิกกลุ่มแนะนำชื่อเล่นของตนเอง

2.) พฤติกรรมของสมาชิกกลุ่มในการทดลอง

1. สมาชิกกลุ่มส่วนใหญ่ยังรู้สึกกังวล และมีท่าทางไม่ผ่อนคลายในการอยู่ในกลุ่ม ยังไม่ค่อยกล้าพูดหรือแสดงความคิดเห็นในกลุ่ม

2. สมาชิกกลุ่มที่เข้าร่วมกลุ่มมาจากคณะศิลปกรรม สาขาดนตรีศึกษา คณะวิทยาศาสตร์ สาขาวิทย์ทั่วไป คณะศึกษาศาสตร์ สาขาประถมศึกษา คณะสังคมศาสตร์ สาขาสังคมศึกษา คณะศิลปกรรม สาขานาฏศิลป์ และคณะศึกษาศาสตร์ สาขาปฐมวัย (ชาย 1 คน หญิง 5 คน)

3.) เทคนิคการให้คำปรึกษากลุ่มที่ใช้ในขั้นนำ

ผู้วิจัยใช้ทักษะการเอื้ออำนวย ทักษะการถาม และทักษะการฟังอย่างตั้งใจ

ขั้นดำเนินการ

1.) ผู้วิจัยใช้เทคนิคบอลพิศวงในการดำเนินการเพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกในการให้คำปรึกษากลุ่ม โดยแบ่งการเล่นออกเป็น 3 รอบ

1. รอบที่ 1 ผู้วิจัยใช้บอลลูกที่ 1 เป็นคำถามที่เป็นเรื่องทั่วๆ ไปที่สมาชิกกลุ่มสามารถตอบได้อย่างสบายใจ เพื่อเป็นการสร้างสัมพันธภาพและบรรยากาศที่ทำให้เกิดความรู้สึกผ่อนคลายกับสมาชิกกลุ่ม

2. รอบที่ 2 ผู้วิจัยใช้บอลลูกที่ 2 และให้สมาชิกกลุ่มเลือกตอบคำถามที่ตนเองอยากตอบ คำถามที่สมาชิกกลุ่มเลือกที่จะตอบได้แก่ เป้าหมายหรือแรงบันดาลใจในชีวิต หากคุณรู้ว่าจะตายเมื่อไหร่ คุณจะทำอะไรก่อนจากโลกนี้ไป โปรดบอก 3 สิ่งที่ทำให้คุณมีความสุข โปรดบอก 3 คำเกี่ยวกับครอบครัวของคุณ หากมีกระเป๋าวิเศษของโดเรม่อนคุณจะหยิบของวิเศษอะไรออกมา ย้อนเวลาไปได้คุณจะไปช่วงไหนของชีวิต และหากคุณมีเวทย์มนต์คุณจะเสกอะไร ซึ่งในรอบที่ 2 ผู้นำกลุ่มจะเพิ่มเงื่อนไขว่าสมาชิกกลุ่มคนอื่นๆ สามารถถามคำถามจากเพื่อนได้ ซึ่งในการเล่นรอบที่ 2 นี้ ผู้นำกลุ่มต้องมีความรู้สึกไวต่อสมาชิกกลุ่ม และสามารถใช้เทคนิคการตั้งคำถามเพื่อให้สมาชิกกลุ่มได้แสดงความคิด ความรู้สึก และการเปิดเผยตนเอง ตลอดจนเอื้ออำนวยให้สมาชิกกลุ่มคนอื่นๆ ได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิด ความรู้สึก หรือประสบการณ์ ตลอดจนข้อมูลย้อนกลับในประเด็นคำถามต่างๆ ทั้งนี้สมาชิกกลุ่มที่ตอบ

คำถามจะมีประเด็นที่เป็นความรู้สึกไว หรือความรู้สึกไม่สบายใจ อึดอัดใจต่างๆ ผู้นำกลุ่มใช้กลุ่มในการให้กำลังใจ และสนับสนุนเพื่อนสมาชิกในด้านความรู้สึก (สนับสนุนทางอารมณ์)

3. รอบที่ 3 ผู้วิจัยใช้บอลลูกที่ 3 และให้สมาชิกกลุ่มเลือกตอบคำถามที่ตนเองอยากตอบ โดยคำถามที่สมาชิกกลุ่มเลือกตอบได้แก่ บุคคลที่มีความสำคัญที่สุดในชีวิต หากไปบนโลกนี้ได้คุณอยากไปที่ไหน อะไรที่ทำให้คุณรู้สึกสนุกมากที่สุด และหากคุณมีอำนาจในการกำหนดทุกอย่างบนโลก คุณละเลือกทำอะไร ซึ่งจะเหมือนกับรอบที่ 2 ที่ผู้นำกลุ่มต้องใช้เทคนิคการให้คำปรึกษากลุ่มในการเอื้ออำนวยดำเนินการให้สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในกลุ่ม

2.) พฤติกรรมของสมาชิกกลุ่มในการทดลอง

1. สมาชิกกลุ่มมีท่าทางผ่อนคลาย มีรอยยิ้ม และเสียงหัวเราะ ตลอดจนกล้าแสดงความคิดความรู้สึก และการถามคำถามต่างๆ กับเพื่อนๆ ในกลุ่ม

2. สมาชิกกลุ่มที่เปิดเผยตนเองในเรื่องราวที่อ่อนไหว ทำให้สมาชิกกลุ่มได้ระบายความรู้สึกอึดอัดใจต่าง ๆ และการได้รับกำลังใจจากผู้นำกลุ่ม และสมาชิก ประเด็นสำคัญที่สมาชิกกลุ่มตอบจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับครอบครัวเป็นส่วนใหญ่

3. ความรู้สึกชอบเกี่ยวกับลักษณะการนั่งในการดำเนินการกลุ่ม สมาชิกกลุ่มชอบนั่งบนเก้าอี้ 5 คน และชอบนั่งเบาะ 1 คน

3.) เทคนิคการให้คำปรึกษากลุ่มที่ใช้ในการดำเนินการ

ผู้วิจัยใช้เทคนิคการฟังอย่างตั้งใจ เทคนิคการถามคำถาม เทคนิคการสะท้อนความรู้สึก เทคนิคการทวนความ เทคนิคการให้กำลังใจ เทคนิคการสนับสนุน เทคนิคการใช้อารมณ์ขัน ซึ่งเทคนิคต่างๆ ดังกล่าวนี้มีความจำเป็นอย่างมากในการดำเนินการกลุ่ม เพราะจะช่วยทำให้กลุ่มสามารถดำเนินการได้ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนด

ขั้นสรุป

ผลการทดลองที่ได้รับ สมาชิกกลุ่มมีความคุ้นเคยกัน และมีสัมพันธภาพที่ดีในกลุ่ม ไม่ว่าจะเป็นการให้ความสนใจกับเพื่อนในกลุ่ม การมองหน้าเวลาพูดคุย การตอบสนอง การเงียบและฟังเรื่องราวของเพื่อน การถามคำถามต่างๆ การร่วมทำกิจกรรมต่างๆในกลุ่ม การแสดงความกระตือรือร้น การบอกเล่าเรื่องราวต่างๆ ของตนเอง การแลกเปลี่ยนเรื่องราวที่ไม่สบายใจ การบอกเรื่องราวด้านบวกในชีวิต การให้ความช่วยเหลือ การให้กำลังใจ การเสนอแนะความคิดเห็น การไม่พูดจาทำร้ายความรู้สึก การนั่งในท่าทางที่ผ่อนคลาย การแสดงสีหน้าไม่เคร่งเครียด การยิ้มหรือหัวเราะในกลุ่ม การพูดจาหยอกล้อกันในกลุ่ม การเสนอแนะความคิด มุมมองที่เป็นประโยชน์ การบอกความรู้สึกของตนเองให้กลุ่มได้รู้ การให้ข้อมูลย้อนกลับ การแสดงความคิดเห็นที่สอดคล้อง การไม่โต้แย้งหรือขัดจังหวะในขณะที่สมาชิกกลุ่มกำลังพูด และไม่วิพากษ์วิจารณ์หรือแสดงท่าทีที่ไม่เห็นด้วยในกลุ่ม

การทดลองกลุ่มที่ 2 เทคนิคศิลปะของฉัน

วันพุธที่ 28 กันยายน 2559 เวลา 16.30 – 18.00 น.

ขั้นนำ

1.) การดำเนินการในขั้นนำ

1.1 ผู้วิจัยเริ่มต้นโดยการวางโครงสร้างกลุ่ม ได้แก่การกล่าวต้อนรับสมาชิกกลุ่ม การเริ่มต้นทักทายพูดคุยเรื่องทั่วไป โดยให้สมาชิกแต่ละคนบอกว่าตนเองมาจากคณะและสาขาวิชาอะไร

1.2 ผู้วิจัยกำหนดกฎ กติกาในการดำเนินการกลุ่ม โดยให้สมาชิกแต่ละคนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น และกำหนดกฎกติกาในกลุ่ม

1.3 การเปิดกลุ่ม โดยผู้วิจัยให้สมาชิกกลุ่มแนะนำชื่อเล่นของตนเอง

2.) พฤติกรรมของสมาชิกกลุ่มในการทดลอง

2.1 สมาชิกกลุ่มบางคนรู้สึกกังวล บางคนรู้สึกตื่นเต้น (ไม่รู้ว่าอาจารย์ให้มาทำอะไร) และมีท่าทางไม่ผ่อนคลายในการอยู่ในกลุ่ม ไม่ค่อยกล้าพูดหรือแสดงความคิดเห็นในกลุ่ม

2.2 สมาชิกกลุ่มที่เข้าร่วมกลุ่มมาจากคณะวิทยาศาสตร์ สาขาวิทย์ทั่วไป คณะวิทยาศาสตร์ สาขาชีววิทยา คณะศึกษาศาสตร์ สาขาประถมศึกษา คณะสังคมศาสตร์ สาขาสังคมศึกษา คณะศิลปกรรม สาขานาฏศิลป์ และคณะวิทยาศาสตร์ สาขาคณิตศาสตร์ (ชาย 2 คน หญิง 4 คน)

3.) เทคนิคการให้คำปรึกษากลุ่มที่ใช้ในขั้นนำ

ผู้วิจัยใช้ทักษะการเอื้ออำนวย ทักษะการถาม และทักษะการฟังอย่างตั้งใจ

ขั้นดำเนินการ

1.) ผู้วิจัยใช้เทคนิคศิลปะของฉัน โดยมีขั้นตอนย่อย 3 ขั้น ประกอบด้วย

1.1) ขั้นการนำเข้าสู่กระบวนการ (Entry stage) เป็นขั้นตอนของการใช้คำสั่งที่เปิดกว้าง และกระตุ้นให้สมาชิกได้คิด และนึกถึงเรื่องราวของตนเองผ่านการใช้เทคนิคด้านศิลปะ ผู้นำกลุ่มใช้เทคนิคการจินตนาการ โดยการให้สมาชิกกลุ่มหลับตาและนึกเรื่องราวต่างๆ ในจิตใจของตนเอง ว่าเรื่องราวอะไรที่เรารู้สึกอยากถ่ายทอดออกมาผ่านงานศิลปะ และในขณะดำเนินการสร้างงานศิลปะ ผู้นำกลุ่มได้เปิดเพลง (ไม่มีเสียงร้อง) เพื่อให้สมาชิกกลุ่มได้รู้สึกผ่อนคลาย และมีความรู้สึกเพลิดเพลินกับการสร้างสรรค์งานศิลปะ

1.2) ขั้นการสำรวจ (Exploration stage) เป็นขั้นที่ผู้นำกลุ่มได้กระตุ้นให้สมาชิกได้แสดงความรู้สึก และเล่าเรื่องราวของตนเองจากงานศิลปะที่สร้างขึ้นมา โดยผู้นำกลุ่มต้องใช้เทคนิคการตั้งคำถาม การสะท้อนความรู้สึก การให้สมาชิกกลุ่มมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น การให้กำลังใจ และการให้ข้อมูลย้อนกลับต่อเรื่องราวที่สมาชิกกลุ่มกำลังเล่าเรื่อง สำหรับขั้นการสำรวจผู้นำกลุ่มต้องมีความรู้สึกไวต่อประเด็นต่างๆ ที่สมาชิกกลุ่มแสดงผ่านภาพ เช่น รูปภาพนั้นเป็นอย่างไร อะไรคือสิ่งสำคัญของภาพ สีที่ใช้ในการวาดภาพ ชื่อภาพที่สมาชิกกลุ่มตั้งขึ้นมา ซึ่งประเด็นต่างๆ เหล่านี้นั้นมี

ความหมายและสามารถใช้ในการนำมาเป็นประเด็นในการให้สมาชิกกลุ่มได้พูดคุย และเล่าเรื่องราวต่างๆ ของตนเองได้

1.3) ขั้นการดำเนินการ (Action-taking stage) เป็นขั้นที่ผู้นำกลุ่มกระตุ้นให้สมาชิกกลุ่มได้มีการกำหนดเป้าหมายหรือมีแนวทางในการเปลี่ยนแปลง ตลอดจนการตัดสินใจบางสิ่งบางอย่างของตนเอง ซึ่งขั้นนี้ผู้นำกลุ่มต้องเน้นการให้สมาชิกกลุ่มได้ให้กำลังใจ และสนับสนุนสิ่งที่สมาชิกได้เล่าเรื่องราว

2.) พฤติกรรมของสมาชิกกลุ่มในการทดลอง

1. สมาชิกกลุ่มมีท่าทางผ่อนคลาย มีรอยยิ้ม และเสียงหัวเราะ ตลอดจนกล้าแสดงความคิด ความรู้สึก และการถามคำถามกับเพื่อนๆ ในกลุ่ม สำหรับในบางเรื่องราวสมาชิกกลุ่มบางคนบอกเล่าเรื่องที่ไวต่อความรู้สึกและร้องไห้

2. สมาชิกกลุ่มที่เปิดเผยตนเองในเรื่องราวที่อ่อนไหว ทำให้สมาชิกกลุ่มได้ระบายความรู้สึกอึดอัดใจต่าง ๆ และการได้รับกำลังใจจากผู้นำกลุ่ม และสมาชิก ประเด็นสำคัญที่สมาชิกกลุ่มได้เล่าเรื่องราวผ่านงานศิลปะ ได้แก่ เรื่องความรักและการรู้สึกเกี่ยวกับคุณค่าในตนเอง เรื่องเกี่ยวกับตนเองต่อความต้องการประสบความสำเร็จในการเป็นครูที่ดี (ได้เห็นลูกศิษย์ประสบความสำเร็จ) เรื่องที่เกี่ยวกับชีวิตของตนเอง เรื่องเกี่ยวกับมุมมองที่มีต่อสังคมและการดำเนินชีวิต เรื่องความต้องการของตนเองกับความคาดหวังจากครอบครัว และเรื่องที่เกี่ยวกับประสบการณ์ที่ดีและมีความหมายของตนเอง

3. ความรู้สึกชอบเกี่ยวกับลักษณะการนั่งในการดำเนินการกลุ่ม สมาชิกกลุ่มชอบนั่งบนเก้าอี้ 0 คน และชอบนั่งเบาะ 6 คน

3.) เทคนิคการให้คำปรึกษากลุ่มที่ใช้ในการดำเนินการ

ผู้วิจัยใช้เทคนิคการฟังอย่างตั้งใจ เทคนิคการถามคำถาม เทคนิคการสะท้อนความรู้สึก เทคนิคการทวนความ เทคนิคการให้กำลังใจ เทคนิคการสนับสนุน เทคนิคการใช้อารมณ์ขัน เทคนิคการสรุป เทคนิคการเสนอแนะ เทคนิคจินตนาการ ซึ่งเทคนิคต่างๆ ดังกล่าวนี้มีความจำเป็นอย่างมากในการดำเนินการกลุ่ม เพราะจะช่วยทำให้กลุ่มสามารถดำเนินการได้ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนด

4.) ข้อสังเกตจากการทดลอง

ในการดำเนินการอาจใช้เวลาเกินจากที่กำหนดไปอีก 30 นาที ดังนั้นเทคนิคศิลปะของฉันควรมีการใช้เวลา ประมาณ 2 ชั่วโมง และในการดำเนินการกลุ่มผู้นำกลุ่มไม่ควรเปิดประเด็นที่เป็นปัญหาหรือความรู้สึกทางลบของสมาชิกกลุ่มมากเกินไป เพราะเป็นการดำเนินการให้คำปรึกษาในการพบกันครั้งแรก ซึ่งอาจนำประเด็นไปใช้ในการพูดคุยสำหรับการให้คำปรึกษากลุ่มในครั้งต่อไปได้

ขั้นสรุป

ผลการทดลองที่ได้รับสมาชิกกลุ่มมีความคุ้นเคยกันมากขึ้น และมีสัมพันธภาพที่ดีในกลุ่ม ไม่ว่าจะเป็นการให้ความสนใจกับเพื่อนในกลุ่ม การมองหน้าเวลาพูดคุย การตอบสนอง การเงียบและฟังเรื่องราวของเพื่อน การถามคำถามต่างๆ การร่วมทำกิจกรรมต่างๆในกลุ่ม การแสดงความกระตือรือร้น การบอกเล่าเรื่องราวต่างๆ ของตนเอง การแลกเปลี่ยนเรื่องราวที่ไม่สบายใจ การบอกเรื่องราวด้านบวกในชีวิต การให้ความช่วยเหลือ การให้กำลังใจ การเสนอแนะความคิดเห็น การไม่พูดจาทำร้ายความรู้สึก การนั่งในท่าทางที่ผ่อนคลาย การแสดงสีหน้าไม่เคร่งเครียด การยิ้มหรือหัวเราะในกลุ่ม การพูดจาหยอกล้อกันในกลุ่ม การเสนอแนะความคิด มุมมองที่เป็นประโยชน์ การบอกความรู้สึกของตนเองให้กลุ่มได้รู้ การให้ข้อมูลย้อนกลับ การแสดงความคิดเห็นที่สอดคล้อง การไม่โต้แย้งหรือขัดจังหวะในขณะที่สมาชิกกลุ่มกำลังพูด และไม่วิพากษ์วิจารณ์หรือแสดงท่าทีที่ไม่เห็นด้วยในกลุ่ม

การทดลองกลุ่มที่ 3 เทคนิคนิตยสารของฉัน

วันพฤหัสบดีที่ 29 กันยายน 2559 เวลา 16.30 – 18.00 น.

ขั้นนำ

1.) การดำเนินการในขั้นนำ

1.1 ผู้วิจัยเริ่มต้นโดยการวางโครงสร้างกลุ่ม ได้แก่การกล่าวต้อนรับสมาชิกกลุ่ม การเริ่มต้นทักทายพูดคุยเรื่องทั่วไป โดยให้สมาชิกแต่ละคนบอกว่าตนเองมาจากคณะและสาขาวิชาอะไร

1.2 ผู้วิจัยกำหนดกฎ กติกาในการดำเนินการกลุ่ม โดยให้สมาชิกแต่ละคนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น และกำหนดกฎกติกาในกลุ่ม

1.3 การเปิดกลุ่ม โดยผู้วิจัยให้สมาชิกกลุ่มแนะนำชื่อเล่นของตนเอง

2.) พฤติกรรมของสมาชิกกลุ่มในการทดลอง

2.1 สมาชิกกลุ่มบางคนรู้สึกกังวล บางคนรู้สึกตื่นเต้น และบางคนมีความรู้สึกสงสัยว่าต้องมาทำอะไรในกลุ่ม

2.2 สมาชิกกลุ่มที่เข้าร่วมกลุ่มมาจากคณะวิทยาศาสตร์ สาขาวิทย์ทั่วไป คณะวิทยาศาสตร์ สาขาชีววิทยา คณะศึกษาศาสตร์ สาขาปฐมวัย คณะสังคมศาสตร์ สาขาสังคมศึกษา คณะศิลปกรรม สาขาดนตรีศึกษา และคณะศึกษาศาสตร์ สาขาการประถมศึกษา (ชาย 2 คน หญิง 4 คน)

3.) เทคนิคการให้คำปรึกษากลุ่มที่ใช้ในขั้นนำ

ผู้วิจัยใช้ทักษะการเอื้ออำนวย ทักษะการถาม และทักษะการฟังอย่างตั้งใจ

ขั้นดำเนินการ

1.) ผู้วิจัยใช้เทคนิคนิตยสารของฉัน โดยมีขั้นตอนย่อย 3 ขั้น ประกอบด้วย

1.1) ขั้นการนำเข้าสู่กระบวนการ (Entry stage) เป็นขั้นตอนของการใช้คำสั่งที่เปิดกว้าง และกระตุ้นให้สมาชิกได้คิด และนึกถึงเรื่องราวของตนเองผ่านการใช้เทคนิคด้านศิลปะ ผู้นำกลุ่มใช้เทคนิคการจินตนาการ โดยการให้สมาชิกกลุ่มหลับตาและนึกเรื่องราวต่างๆ ในจิตใจของตนเอง ว่าเรื่องราวอะไรที่เรารู้สึกอยากถ่ายทอดออกมาผ่านงานศิลปะ และในขณะดำเนินการสร้างงานศิลปะ ผู้นำกลุ่มได้เปิดเพลง (ไม่มีเสียงร้อง) เพื่อให้สมาชิกกลุ่มได้รู้สึกผ่อนคลาย และมีความรู้สึกเพลิดเพลินกับการสร้างสรรค์งานศิลปะ ผู้นำกลุ่มกระตุ้นให้สมาชิกกลุ่มได้เปิดดูนิตยสารต่างๆ ให้ทั่วๆ

1.2) ขั้นการสำรวจ (Exploration stage) เป็นขั้นที่ผู้นำกลุ่มได้กระตุ้นให้สมาชิกได้แสดงความรู้สึก และเล่าเรื่องราวของตนเองผ่านงานศิลปะที่สร้างขึ้นมา โดยผู้นำกลุ่มต้องใช้เทคนิคการตั้งคำถาม การสะท้อนความรู้สึก การให้สมาชิกกลุ่มมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น การให้กำลังใจ และการให้ข้อมูลย้อนกลับต่อเรื่องราวที่สมาชิกกลุ่มกำลังเล่าเรื่อง สำหรับขั้นการสำรวจผู้นำกลุ่มต้องมีความรู้สึกไวต่อประเด็นต่างๆ ที่สมาชิกกลุ่มแสดงผ่านภาพ เช่น รูปภาพนั้นเป็นอย่างไร อะไรคือสิ่งสำคัญของภาพ สีที่ใช้ในการวาดภาพ ชื่อภาพที่สมาชิกกลุ่มตั้งขึ้นมา ประเด็นต่างๆ เหล่านี้นั้นมีความหมายและสามารถใช้ในการนำมาเป็นประเด็นในการให้สมาชิกกลุ่มได้พูดคุย และเล่าเรื่องราวต่างๆ ของตนเองได้

1.3) ขั้นการดำเนินการ (Action-taking stage) เป็นขั้นที่ผู้นำกลุ่มกระตุ้นให้สมาชิกกลุ่มได้มีการกำหนดเป้าหมายหรือมีแนวทางในการเปลี่ยนแปลง ตลอดจนการตัดสินใจบางสิ่งบางอย่างของตนเอง ซึ่งขั้นนี้ผู้นำกลุ่มต้องเน้นการให้สมาชิกกลุ่มได้ให้กำลังใจ และสนับสนุนสิ่งที่สมาชิกได้เล่าเรื่องราว

2.) พฤติกรรมของสมาชิกกลุ่มในการทดลอง

1. สมาชิกกลุ่มมีท่าทางผ่อนคลาย มีรอยยิ้ม และเสียงหัวเราะ ตลอดจนกล้าแสดงความคิดความรู้สึก และการถามคำถามกับเพื่อนๆ ในกลุ่ม สำหรับในบางเรื่องราวสมาชิกกลุ่มบางคนบอกเล่าเรื่องที่ไวต่อความรู้สึกและร้องไห้

2. สมาชิกกลุ่มที่เปิดเผยตนเองในเรื่องราวที่อ่อนไหว ทำให้สมาชิกกลุ่มได้ระบายความรู้สึกอึดอัดใจต่างๆ และการได้รับกำลังใจจากผู้นำกลุ่ม และสมาชิก ประเด็นสำคัญที่สมาชิกกลุ่มได้เล่าเรื่องราวผ่านงานศิลปะ ได้แก่ เรื่องความชอบของตนเอง (อาหาร) เป็นคนชอบทำอาหาร เรื่องเกี่ยวกับวิถีการดำเนินชีวิตของตนเองที่มีความหลากหลาย เรื่องการเปรียบชีวิตเหมือนการเดินทางที่ต้องพบเจอกับหลายสิ่งหลายอย่าง ทั้งการต่อสู้ ความสะดวกสบาย การทำความดี เป็นต้น เรื่องเกี่ยวกับความรัก เรื่องเกี่ยวกับคำพูด (ตนเองเป็นคนไม่กล้าพูด ไม่กล้าแสดงความคิดเห็น) เรื่องเกี่ยวกับเด็กและอาหาร เป็นต้น

3. ความรู้สึกชอบเกี่ยวกับลักษณะการนั่งในการดำเนินการกลุ่ม สมาชิกกลุ่มชอบนั่งบนเก้าอี้ 0 คน และชอบนั่งเบาะ 6 คน

3.) เทคนิคการให้คำปรึกษากลุ่มที่ใช้ในการดำเนินการ

ผู้วิจัยใช้เทคนิคการฟังอย่างตั้งใจ เทคนิคการถามคำถาม เทคนิคจินตนาการ เทคนิคการสะท้อนความรู้สึก เทคนิคการทวนความ เทคนิคการให้กำลังใจ เทคนิคการสนับสนุน เทคนิคการใช้อารมณ์ขัน เทคนิคการสรุปซึ่งเทคนิคต่างๆ ดังกล่าวนี้มีความจำเป็นอย่างมากในการดำเนินการกลุ่ม เพราะจะช่วยทำให้กลุ่มสามารถดำเนินการได้ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนด

4.) ข้อสังเกตจากการทดลอง

ในการดำเนินการอาจใช้เวลาเกินจากที่กำหนดไปอีก 30 นาที ดังนั้นเทคนิคนิตยสารของฉันควรมีการใช้เวลา ประมาณ 2 ชั่วโมง และในการดำเนินการกลุ่มผู้นำกลุ่มไม่ควรเปิดประเด็นที่เป็นปัญหาหรือความรู้สึกทางลบของสมาชิกกลุ่มมากเกินไป เพราะเป็นการดำเนินการให้คำปรึกษาในการพบกันครั้งแรก ซึ่งอาจนำประเด็นไปใช้ในการพูดคุยสำหรับการให้คำปรึกษากลุ่มในครั้งต่อไปได้

ขั้นสรุป

ผลการทดลองที่ได้รับสมาชิกกลุ่มมีความคุ้นเคยกันมากขึ้น และมีสัมพันธภาพที่ดีในกลุ่ม ไม่ว่าจะเป็นการให้ความสนใจกับเพื่อนในกลุ่ม การมองหน้าเวลาพูดคุย การตอบสนอง การเงียบและฟังเรื่องราวของเพื่อน การถามคำถามต่างๆ การร่วมทำกิจกรรมต่างๆในกลุ่ม การแสดงความกระตือรือร้น การบอกเล่าเรื่องราวต่างๆ ของตนเอง การแลกเปลี่ยนเรื่องราวที่ไม่สบายใจ การบอกเรื่องราวด้านบวกในชีวิต การให้ความช่วยเหลือ การให้กำลังใจ การเสนอแนะความคิดเห็น การไม่พูดจาทำร้ายความรู้สึก การนั่งในท่าทางที่ผ่อนคลาย การแสดงสีหน้าไม่เคร่งเครียด การยิ้มหรือหัวเราะในกลุ่ม การพูดจาหยอกล้อกันในกลุ่ม การเสนอแนะความคิด มุมมองที่เป็นประโยชน์ การบอกความรู้สึกของตนเองให้กลุ่มได้รู้ การให้ข้อมูลย้อนกลับ การแสดงความคิดเห็นที่สอดคล้อง การไม่โต้แย้งหรือขัดจังหวะในขณะที่สมาชิกกลุ่มกำลังพูด และไม่วิพากษ์วิจารณ์หรือแสดงท่าทีที่ไม่เห็นด้วยในกลุ่ม

การทดลองกลุ่มที่ 4 เทคนิคอัลบั้มเพลงชีวิต

วันศุกร์ที่ 30 กันยายน 2559 เวลา 16.30 – 18.00 น.

ขั้นนำ

1.) การดำเนินการในขั้นนำ

1.1 ผู้วิจัยเริ่มต้นโดยการวางโครงสร้างกลุ่ม ได้แก่การกล่าวต้อนรับสมาชิกกลุ่ม การเริ่มต้นทักทายพูดคุยเรื่องทั่วไป โดยให้สมาชิกแต่ละคนบอกว่าตนเองมาจากคณะและสาขาวิชาอะไร

1.2 ผู้วิจัยกำหนดกฎ กติกาในการดำเนินการกลุ่ม โดยให้สมาชิกแต่ละคนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น และกำหนดกฎกติกาในกลุ่ม

1.3 การเปิดกลุ่ม โดยผู้วิจัยให้สมาชิกกลุ่มแนะนำชื่อเล่นของตนเอง

2.) พฤติกรรมของสมาชิกกลุ่มในการทดลอง

2.1 สมาชิกกลุ่มบางคนรู้สึกกังวล บางคนรู้สึกตื่นเต้น และบางคนมีความรู้สึกสงสัยว่าต้องมาทำอะไรในกลุ่ม

2.2 สมาชิกกลุ่มที่เข้าร่วมกลุ่มมาจากคณะวิทยาศาสตร์ สาขาคณิตศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ สาขาชีววิทยา คณะศึกษาศาสตร์ สาขาปฐมวัย คณะสังคมศาสตร์ สาขาสังคมศึกษา คณะศิลปกรรม สาขานาฏศิลป์ และคณะศึกษาศาสตร์ สาขาการประถมศึกษา (ชาย 1 คน หญิง 5 คน)

3.) เทคนิคการให้คำปรึกษากลุ่มที่ใช้ในขั้นนำ

ผู้วิจัยใช้ทักษะการเอื้ออำนวย ทักษะการถาม และทักษะการฟังอย่างตั้งใจ

ขั้นดำเนินการ

1.) ผู้วิจัยใช้เทคนิคอัลบั้มเพลงชีวิต โดยมีการใช้เทคนิคการฟังดนตรีเป็นเทคนิคนำ โดยให้สมาชิกกลุ่มได้ฟังทำนองเพลงต่างๆ ที่เตรียมมา และให้บอกว่าฟังแล้วรู้สึกอย่างไร (ในขณะฟังทำนองเพลงต่างๆ ควรให้สมาชิกกลุ่มหลับตา) จากนั้นได้ดำเนินการการใช้ขั้นตอนของการใช้เทคนิคอัลบั้มเพลงชีวิต ซึ่งมีขั้นตอนย่อย 3 ขั้น ประกอบด้วย

1.1) ขั้นการนำเข้าสู่กระบวนการ (Entry stage) ให้สมาชิกได้นึกถึงเพลงที่ตนเองชื่นชอบ ซึ่งเพลงที่เขียนอาจเป็นเพลงที่เรามีความหลัง ความประทับใจ หรือมีเรื่องราว มีเนื้อหาที่ตรงกับชีวิตของสมาชิกกลุ่ม เมื่อได้เพลงต่างๆ ให้สมาชิกแต่ละคนบอกให้เพื่อนๆ ในกลุ่มฟัง และสามารถให้สมาชิกกลุ่มคนอื่น ๆ สามารถถามคำถามได้ ซึ่งผู้นำกลุ่มต้องใช้เทคนิคการถาม และการเอื้ออำนวยให้สมาชิกกลุ่มมีส่วนร่วม จากนั้นมอบหมายให้สมาชิกกลุ่มได้ออกแบบปกเพลงที่เป็นอัลบั้มเพลงชีวิตของตน พร้อมกับบอกชื่ออัลบั้มด้วย (นำเพลงต่างๆ ที่ได้บอกมาใส่ไว้ในอัลบั้ม)

1.2) ขั้นการสำรวจ (Exploration stage) เป็นขั้นที่ผู้นำกลุ่มได้กระตุ้นให้สมาชิกได้แสดงความรู้สึก และเล่าเรื่องราวของตนเองจากปกเพลงและชื่ออัลบั้มเพลงชีวิต โดยผู้นำกลุ่มใช้เทคนิคการตั้งคำถาม การสะท้อนความรู้สึก การให้สมาชิกกลุ่มมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น การให้กำลังใจ และการให้ข้อมูลย้อนกลับต่อเรื่องราวที่สมาชิกกลุ่มกำลังเล่าเรื่อง สำหรับขั้นการสำรวจผู้นำกลุ่มต้องมีความรู้สึกไวต่อประเด็นต่างๆ ที่สมาชิกกลุ่มแสดงผ่านภาพ เช่น รูปภาพนั้นเป็นอย่างไร อะไรคือสิ่งสำคัญของภาพ สีที่ใช้ในการวาดภาพ ชื่อภาพที่สมาชิกกลุ่มตั้งขึ้นมา ซึ่งประเด็นต่างๆ เหล่านี้นั้นมีความหมายและสามารถใช้ในการนำมาเป็นประเด็นในการให้สมาชิกกลุ่มได้พูดคุย และเล่าเรื่องราวต่างๆ ของตนเองได้

1.3) ขั้นการดำเนินการ (Action-taking stage) เป็นขั้นที่ผู้นำกลุ่มกระตุ้นให้สมาชิกกลุ่มได้มีการกำหนดเป้าหมายหรือมีแนวทางในการเปลี่ยนแปลง ตลอดจนการตัดสินใจบางสิ่งบางอย่างของตนเอง ซึ่งขั้นนี้ผู้นำกลุ่มต้องเน้นการให้สมาชิกกลุ่มได้ให้กำลังใจ และสนับสนุนสิ่งที่สมาชิกได้เล่าเรื่องราว

2.) พฤติกรรมของสมาชิกกลุ่มในการทดลอง

1. สมาชิกกลุ่มมีท่าทางผ่อนคลาย มีรอยยิ้ม และเสียงหัวเราะ ตลอดจนกล้าแสดงความคิด ความรู้สึก และการถามคำถามกับเพื่อนๆ ในกลุ่ม สำหรับในบางเรื่องราวสมาชิกกลุ่มบางคนบอกเล่าเรื่องที่ไวต่อความรู้สึก และร้องไห้

2. สมาชิกกลุ่มที่เปิดเผยตนเองในเรื่องราวที่อ่อนไหว ทำให้สมาชิกกลุ่มได้ระบายความรู้สึกอึดอัดใจต่าง ๆ และการได้รับกำลังใจจากผู้นำกลุ่ม และสมาชิก ประเด็นสำคัญที่สมาชิกกลุ่มได้เล่าเรื่องราวผ่านงานศิลปะ ได้แก่ เรื่องความรักในอดีตที่ไม่สมหวัง เรื่องเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตในปัจจุบัน เรื่องเกี่ยวกับเรื่องราวในอดีตที่ไม่อยากจดจำ เรื่องราวกับชีวิตที่มีความสุขของตนเอง เรื่องราวเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตที่เต็มเปี่ยมด้วยความรัก และเรื่องราวการเปรียบชีวิตกับธรรมชาติ

3. ความรู้สึกชอบเกี่ยวกับลักษณะการนั่งในการดำเนินการกลุ่ม สมาชิกกลุ่มชอบนั่งบนเก้าอี้ 0 คน และชอบนั่งเบาะ 6 คน

3.) เทคนิคการให้คำปรึกษากลุ่มที่ใช้ในการดำเนินการ

ผู้วิจัยใช้เทคนิคการฟังอย่างตั้งใจ เทคนิคการถามคำถาม เทคนิคการสะท้อนความรู้สึก เทคนิคการทวนความ เทคนิคการให้กำลังใจ เทคนิคการสนับสนุน เทคนิคการใช้อารมณ์ขัน เทคนิคการสรุปซึ่งเทคนิคต่างๆ ดังกล่าวนี้มีความจำเป็นอย่างมากในการดำเนินการกลุ่ม เพราะจะช่วยทำให้กลุ่มสามารถดำเนินการได้ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนด

4.) ข้อสังเกตจากการทดลอง

ในการดำเนินการอาจใช้เวลาเกินจากที่กำหนดไปอีก 20 นาที ดังนั้นเทคนิคอัลบั้มเพลงชีวิตควรมีการใช้เวลา ประมาณ 2 ชั่วโมง และในการดำเนินการกลุ่มผู้นำกลุ่มไม่ควรเปิดประเด็นที่เป็นปัญหาหรือความรู้สึกทางลบของสมาชิกกลุ่มมากเกินไป เพราะเป็นการดำเนินการให้คำปรึกษาในครั้งแรก ซึ่งอาจนำประเด็นไปใช้ในการพูดคุยสำหรับการให้คำปรึกษากลุ่มในครั้งต่อไปได้

ขั้นสรุป

ผลการทดลองที่ได้รับสมาชิกกลุ่มมีความคุ้นเคยกันมากขึ้น และมีสัมพันธภาพที่ดีในกลุ่ม ไม่ว่าจะเป็นการให้ความสนใจกับเพื่อนในกลุ่ม การมองหน้าเวลาพูดคุย การตอบสนอง การเงียบและฟังเรื่องราวของเพื่อน การถามคำถามต่างๆ การร่วมทำกิจกรรมต่างๆในกลุ่ม การแสดงความกระตือรือร้น การบอกเล่าเรื่องราวต่างๆ ของตนเอง การแลกเปลี่ยนเรื่องราวที่ไม่สบายใจ การบอกเรื่องราวด้านบวกในชีวิต การให้ความช่วยเหลือ การให้กำลังใจ การเสนอแนะความคิดเห็น การไม่พูดทำร้ายความรู้สึก การนั่งในท่าทางที่ผ่อนคลาย การแสดงสีหน้าไม่เคร่งเครียด การยิ้มหรือหัวเราะในกลุ่ม การพูดจาหยอกล้อกันในกลุ่ม การเสนอแนะความคิด มุมมองที่เป็นประโยชน์ การบอกความรู้สึกของตนเองให้กลุ่มได้รู้ การให้ข้อมูลย้อนกลับ การแสดงความคิดเห็นที่สอดคล้อง การไม่โต้แย้งหรือขัดจังหวะในขณะที่สมาชิกกลุ่มกำลังพูด และไม่วิพากษ์วิจารณ์หรือแสดงท่าทีที่ไม่เห็นด้วยในกลุ่ม

การทดลองกลุ่มที่ 5 เทคนิคกวีชีวิตข้อคิดคำคม

วันจันทร์ที่ 3 ตุลาคม 2559 เวลา 16.30 – 18.00 น.

ขั้นนำ

1.) การดำเนินการในขั้นนำ

1.1 ผู้วิจัยเริ่มต้นโดยการวางโครงสร้างกลุ่ม ได้แก่การกล่าวต้อนรับสมาชิกกลุ่ม การเริ่มต้นทักทายพูดคุยเรื่องทั่วไป โดยให้สมาชิกแต่ละคนบอกว่าตนเองมาจากคณะและสาขาวิชาอะไร

1.2 ผู้วิจัยกำหนดกฎ กติกาในการดำเนินการกลุ่ม โดยให้สมาชิกแต่ละคนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น และกำหนดกฎกติกาในกลุ่ม

1.3 การเปิดกลุ่ม โดยผู้วิจัยให้สมาชิกกลุ่มแนะนำชื่อเล่นของตนเอง

2.) พฤติกรรมของสมาชิกกลุ่มในการทดลอง

2.1 สมาชิกกลุ่มบางคนรู้สึกกังวล บางคนรู้สึกตื่นเต้น บางคนรู้สึกเฉยๆ และบางคนมีความรู้สึกสงสัยว่าต้องมาทำอะไรในกลุ่ม (เดาไม่ถูกว่าอาจารย์ให้มาทำอะไรในกลุ่ม เพราะเพื่อนในห้องไม่ยอมบอกว่าต้องมาทำอะไร)

2.2 สมาชิกกลุ่มที่เข้าร่วมกลุ่มมาจากคณะวิทยาศาสตร์ สาขาวิทยาศาสตร์ทั่วไป คณะวิทยาศาสตร์ สาขาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ สาขาคณิตศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ สาขาสังคมศึกษา คณะศิลปกรรม สาขาศิลปศึกษา และคณะศึกษาศาสตร์ สาขาการประถมศึกษา (ชาย 4 คน หญิง 2 คน)

3.) เทคนิคการให้คำปรึกษากลุ่มที่ใช้ในขั้นนำ

ผู้วิจัยใช้ทักษะการเอื้ออำนวย ทักษะการถาม และทักษะการฟังอย่างตั้งใจ

ขั้นดำเนินการ

1.) ผู้วิจัยใช้เทคนิคกวีชีวิต ข้อคิดคำคม โดยมีขั้นตอนของการใช้เทคนิค ประกอบด้วยขั้นตอนย่อย 4 ขั้น คือ

1.1) ขั้นการหาเอกลักษณ์ (Identification stage) เป็นขั้นของการที่ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกได้คิดและกำหนดประเด็นสำคัญของการเลือกกวีข้อคิด คำคมต่างๆ ที่ผู้นำกลุ่มนำมาให้สมาชิกกลุ่มได้เลือก (3 ใบ) ซึ่งผู้นำกลุ่มต้องใช้การพูดให้สมาชิกกลุ่มได้เลือกการ์ดที่ตรงกับตนเอง หรือข้อความกวี ข้อคิด คำคมที่เหมาะสมกับตนเองมากที่สุด (พยายามให้สมาชิกใช้เวลาในการเลือกการ์ดต่างๆ ให้ทั่วๆ) ซึ่งผู้นำกลุ่มเลือกการ์ดกวีชีวิต ข้อคิดคำคม ที่สมาชิกกลุ่มรู้จักอ่านให้สมาชิกกลุ่มฟัง 5-6 การ์ด

1.2) ขั้นการปลดปล่อยอารมณ์ ความคิด ความรู้สึก (Catharsis stage) เป็นขั้นที่ผู้นำกลุ่มได้ให้สมาชิกได้แสดงความคิด ความรู้สึก บอกเล่าเรื่องราวต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับกวีชีวิต ข้อคิดคำคมกับตนเอง (ทั้ง 3 ใบ) และให้สมาชิกกลุ่มถามคำถามและมีส่วนร่วมในกลุ่ม ทั้งนี้ผู้นำกลุ่มต้องใช้เทคนิคการถามคำถาม การสะท้อนความรู้สึก การสรุป การทวนความ หรือแสดงถึงความเข้าใจสมาชิกกลุ่ม และให้สมาชิกกลุ่มได้มีส่วนแสดงความคิดเห็น การให้ข้อมูลย้อนกลับ การให้กำลังใจในกลุ่ม หลังจากที่ได้ให้

แสดงความรู้สึก ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกกลุ่มเลือกข้อความกวีชีวิต ข้อคิดคำคมที่ชอบที่สุดหรือที่สามารถอธิบายเกี่ยวกับตนเองได้มากที่สุด 1 ข้อความ จาก 3 ข้อความ และให้สมาชิกกลุ่มบอกแรงจูงใจ หรือความคิด ความรู้สึกที่เลือกข้อความนั้น

1.3) ขั้นการเข้าใจอย่างลึกซึ้ง (Insight stage) เป็นขั้นที่ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกกลุ่มสามารถนำข้อคิดหรือสิ่งที่ได้รับจากกลุ่มไปประยุกต์ใช้กับตนเอง โดยผู้นำกลุ่มให้สมาชิกกลุ่มได้ลองคิดทบทวน วางแผน หรือจินตนาการถึงการนำกวีชีวิตข้อคิดคำคมว่าเหมาะกับตนเองอย่างไร และอะไรคือจุดสำคัญที่เลือกกวีชีวิต ข้อคิด คำคม (ให้สมาชิกแต่ละคนได้บอกเรื่องราว)

1.4) ขั้นการนำไปใช้ได้ทั่วไป (Universality stage) เป็นขั้นที่ผู้นำกลุ่มได้ให้สมาชิกกลุ่มได้นำกวีชีวิตข้อคิดคำคมของตนเองเชื่อมต่อกับเพื่อนๆ สมาชิกในกลุ่ม โดยกวีชีวิตข้อคิดคำคมนี้สมาชิกกลุ่มจะให้กับสมาชิกคนใด และให้บอกความรู้สึก หรือความคิดที่เราเลือกมอบให้กับเพื่อนในกลุ่ม (เป็นการที่สมาชิกกลุ่มได้มอบกวีชีวิตข้อคิดคำคมกับเพื่อน พร้อมการให้กำลังใจกับเพื่อนในกลุ่มที่มีความไม่สบายใจ หรือรู้สึกกับการดำเนินชีวิตที่มีอุปสรรค หรือความยุ่งยากต่างๆ) ตัวอย่าง สมาชิกคนหนึ่งเลือกกวีชีวิตข้อคิดคำคม ของมหาตมะ คานธี ที่กล่าวว่า “จงใช้ชีวิตราวกับว่าคุณจะตายในวันพรุ่งนี้ จงเรียนรู้ว่าคุณจะมีชีวิตอยู่ตลอดกาล” ซึ่งเรื่องราวของสมาชิกคือ การที่อยากจะเรียนให้สำเร็จ และมีงานทำช่วยเหลือครอบครัว และการเรียนในสาขาวิชาของตนเองต้องใช้ความพยายามอย่างมาก เพราะยากและงานที่อาจารย์มอบหมายเยอะ เป็นต้น

1.5) ให้สมาชิกกลุ่มบอกความรู้สึกที่ได้มอบการ์ดกวีชีวิต ข้อคิดคำคมกับเพื่อน และความรู้สึกที่ได้รับการ์ดจากเพื่อนด้วยเช่นเดียวกัน ซึ่งผู้นำกลุ่มต้องใช้เทคนิคการสรุปความ และการสะท้อนความรู้สึก และพยายามทำให้สมาชิกทุกคนรู้สึกถึงความหวังดี และตั้งใจของสมาชิกกลุ่ม จากนั้นให้สมาชิกกลุ่มได้เขียนกวีชีวิต ข้อคิดคำคมของตนเอง โดยให้สมาชิกแต่ละคนแต่งขึ้นมาเอง หรืออาจเลือกจากข้อความ กวีชีวิต ข้อคิดคำคมจากที่เคยได้ยินก็ได้ (กวีชีวิต ข้อคิดคำคมที่สมาชิกกลุ่ม เขียน ได้แก่ ชีวิตต้องมีซักซิ๊ด (สำเร็จ) / ไม่มีสิ่งใดฆ่าความฝันของคุณได้นอกจากตัวคุณเอง / ในแง่ของความเป็นครู คำพูดมันสำคัญมาก คำๆหนึ่งอาจเปลี่ยนชีวิตของเด็กไปทั้งชีวิต /จงทำทุกวันให้เหมือนกับว่ามันเป็นวันสุดท้าย / อุปสรรคทำให้เราท้อ แต่มันก็ทำให้เราเกร่งขึ้นเช่นกัน / ทุกคนหัวเราะเยาะผมเพราะผมแตกต่างจากเขา แต่ผมหัวเราะเยาะพวกเขา เพราะพวกเขาช่างเหมือนกันหมด) การเขียนหรือแต่งกวีชีวิตข้อคิดคำคม ผู้นำกลุ่มต้องใช้การเชื่อมโยง และชื่นชมกับสิ่งที่สมาชิกกลุ่มเขียน รวมทั้งให้สมาชิกกลุ่มร่วมแสดงความชื่นชมด้วย)

2.) พฤติกรรมของสมาชิกกลุ่มในการทดลอง

1. สมาชิกกลุ่มมีท่าทางผ่อนคลาย มีรอยยิ้ม และเสียงหัวเราะ ตลอดจนกล้าแสดงความคิดความรู้สึก และการถามคำถามกับเพื่อนๆ ในกลุ่ม สำหรับในบางเรื่องราวสมาชิกกลุ่มบางคนบอกเล่าเรื่องที่ไวต่อความรู้สึก

2. สมาชิกกลุ่มให้ความสนใจ และตั้งใจในการดำเนินกลุ่มมาก มีการแสดงท่าทางการโน้มตัวในขณะรับฟังเรื่องราวจากเพื่อน มีการถามคำถามและให้กำลังใจในกลุ่ม

3. ความรู้สึกชอบเกี่ยวกับลักษณะการนั่งในการดำเนินการกลุ่ม สมาชิกกลุ่มชอบนั่งบนเก้าอี้ 2 คน และชอบนั่งเบาะ 4 คน

3.) เทคนิคการให้คำปรึกษากลุ่มที่ใช้ในการดำเนินการ

ผู้วิจัยใช้เทคนิคการฟังอย่างตั้งใจ เทคนิคการถามคำถาม เทคนิคการสะท้อนความรู้สึก เทคนิคการทวนความ เทคนิคการให้กำลังใจ เทคนิคการสนับสนุน เทคนิคการใช้อารมณ์ขัน เทคนิคการสรุปซึ่งเทคนิคต่างๆ ดังกล่าวนี้มีความจำเป็นอย่างมากในการดำเนินการกลุ่ม เพราะจะช่วยทำให้กลุ่มสามารถดำเนินการได้ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนด

ขั้นสรุป

ผลการทดลองที่ได้รับสมาชิกกลุ่มมีความคุ้นเคยกันมากขึ้น และมีสัมพันธภาพที่ดีในกลุ่ม ไม่ว่าจะเป็นการให้ความสนใจกับเพื่อนในกลุ่ม การมองหน้าเวลาพูดคุย การตอบสนอง การเงียบและฟังเรื่องราวของเพื่อน การถามคำถามต่างๆ การร่วมทำกิจกรรมต่างๆในกลุ่ม การแสดงความกระตือรือร้น การบอกเล่าเรื่องราวต่างๆ ของตนเอง การแลกเปลี่ยนเรื่องราวที่ไม่สบายใจ การบอกเรื่องราวด้านบวกในชีวิต การให้ความช่วยเหลือ การให้กำลังใจ การเสนอแนะความคิดเห็น การไม่พูดจาทำร้ายความรู้สึก การนั่งในท่าทางที่ผ่อนคลาย การแสดงสีหน้าไม่เคร่งเครียด การยิ้มหรือหัวเราะในกลุ่ม การพูดจาหยอกล้อกันในกลุ่ม การเสนอแนะความคิด มุมมองที่เป็นประโยชน์ การบอกความรู้สึกของตนเองให้กลุ่มได้รู้ การให้ข้อมูลย้อนกลับ การแสดงความคิดเห็นที่สอดคล้อง การไม่โต้แย้งหรือขัดจังหวะในขณะที่สมาชิกกลุ่มกำลังพูด และไม่วิพากษ์วิจารณ์หรือแสดงท่าทีที่ไม่เห็นด้วยในกลุ่ม

การทดลองกลุ่มที่ 6 เทคนิคคำพยากรณ์

วันอังคารที่ 4 ตุลาคม 2559 เวลา 16.30 – 18.00 น.

ขั้นนำ

1.) การดำเนินการในขั้นนำ

1.1 ผู้วิจัยเริ่มต้นโดยการวางโครงสร้างกลุ่ม ได้แก่การกล่าวต้อนรับสมาชิกกลุ่ม การเริ่มต้นทักทายพูดคุยเรื่องทั่วไป โดยให้สมาชิกแต่ละคนบอกว่าตนเองมาจากคณะและสาขาวิชาอะไร

1.2 ผู้วิจัยกำหนดกฎ กติกาในการดำเนินการกลุ่ม โดยให้สมาชิกแต่ละคนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น และกำหนดกฎกติกาในกลุ่ม

1.3 การเปิดกลุ่ม โดยผู้วิจัยให้สมาชิกกลุ่มแนะนำชื่อเล่นของตนเอง

2.) พฤติกรรมของสมาชิกกลุ่มในการทดลอง

2.1 สมาชิกกลุ่มบางคนรู้สึกกังวล บางคนรู้สึกตื่นเต้น บางคนรู้สึกเฉยๆ และบางคนมีความรู้สึกสงสัยว่าต้องมาทำอะไรในกลุ่ม (เดาไม่ถูกว่าอาจารย์ให้มาทำอะไรในกลุ่ม เพราะเพื่อนในห้องไม่ยอมบอกว่าต้องมาทำอะไร)

2.2 สมาชิกกลุ่มที่เข้าร่วมกลุ่มมาจากคณะวิทยาศาสตร์ สาขาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ สาขาคณิตศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ สาขาสังคมศึกษา คณะศิลปกรรม สาขาศิลปศึกษา คณะมนุษยศาสตร์ สาขาภาษาอังกฤษ และคณะศึกษาศาสตร์ สาขาการประถมศึกษา (ชาย 0 คน หญิง 6 คน)

3.) เทคนิคการให้คำปรึกษากลุ่มที่ใช้ในขั้นนำ

ผู้วิจัยใช้ทักษะการเอื้ออำนวย ทักษะการถาม และทักษะการฟังอย่างตั้งใจ

ขั้นดำเนินการ

1.) ผู้วิจัยใช้เทคนิคคำพยากรณ์ โดยมีขั้นตอนของการใช้เทคนิค คือ

1.1) การเริ่มต้นด้วยการเชื่อมโยงเข้าสู่เนื้อหา และให้สมาชิกกลุ่มได้มีส่วนร่วมแสดงความคิดความรู้สึก และประสบการณ์ของตนเอง โดยผู้นำกลุ่มถามสมาชิกกลุ่มเกี่ยวกับความเชื่อและประสบการณ์ของตนเองเกี่ยวกับศาสตร์ด้านโหราศาสตร์ หรือดวงชะตา (สมาชิกกลุ่มบางคนไม่เชื่อ แต่ส่วนใหญ่มีความเชื่อ) ซึ่งผู้นำกลุ่มต้องพยายามอธิบายว่าเป็นเรื่องที่เป็นความเชื่อส่วนบุคคล และอาจใช้เป็นสิ่งที่ใช้เป็นแนวทางในชีวิต แต่ไม่ควรยึดติด)

1.2) รอบที่ 1 ผู้นำกลุ่มถามสมาชิกกลุ่มว่าใครเกิดวันอะไรบ้าง (ในกลุ่มนี้ทุกคนเกิดครบทั้ง 7 วัน รวมผู้นำกลุ่มด้วย) จากนั้นผู้นำกลุ่มอ่านคำพยากรณ์แต่ละคน และให้สมาชิกที่ถูกทำนายบอกสิ่งที่ตรงกับตนเองว่ามีอะไรบ้าง (ส่วนใหญ่บอกว่าตรง 80 เปอร์เซ็นต์) จากนั้นผู้นำกลุ่มถามคำถามกับสมาชิกกลุ่มว่าอะไรในคำพยากรณ์ที่ตรงกับเรามากที่สุด ให้สมาชิกกลุ่มอธิบาย และให้สมาชิกกลุ่มคนอื่น ๆ ถามคำถาม (เน้นการมีส่วนร่วมในกลุ่ม)

1.3) รอบที่ 2 ผู้นำกลุ่มถามสมาชิกกลุ่มว่าใครเกิดเดือนอะไรบ้าง (ในกลุ่มนี้เดือนเกิดไม่ซ้ำกัน) จากนั้นผู้นำกลุ่มอ่านคำพยากรณ์เดือนเกิดแต่ละคน แต่รอบนี้ให้สมาชิกกลุ่มบอกถึงสิ่งที่ไม่ตรงกับตนเอง และผู้นำกลุ่มใช้คำถามว่า อะไรที่ไม่ตรงกับตนเอง และที่ตรงกับตนเองนั้น จริงๆ เป็นอย่างไร (ให้กลุ่มมีส่วนร่วมในการถามคำถาม การแสดงความคิดเห็น การแสดงความรู้สึก การให้ข้อมูลย้อนกลับ เพราะในรอบนี้สมาชิกกลุ่มจะมีการเปิดเผยตนเองและบอกสิ่งที่เป็นเรื่องราวต่างๆ ในชีวิตทั้งด้านบวกและด้านลบ ซึ่งถ้าเป็นด้านบวกผู้นำกลุ่มจะให้สมาชิกช่วยกันเสริมแรงและให้การชื่นชม และถ้าเป็นด้านลบผู้นำกลุ่มจะให้สมาชิกให้กำลังใจและการสนับสนุน)

1.4) รอบที่ 3 ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกกลุ่มเลือกการ์ดคุณลักษณะสำคัญที่ตรงกับตนเอง หรือคุณลักษณะที่คิดว่าสัมพันธ์กับตนเอง 1 คำ (ให้สมาชิกกลุ่มดูการ์ดคุณลักษณะทั่วๆ ใช้เวลา ประมาณ 5 นาที) จากนั้นให้สมาชิกแต่ละคนอธิบายเกี่ยวกับบัตรคำที่สมาชิกเลือกมา ให้แสดงความคิด ความรู้สึก) ในรอบนี้ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกกลุ่มมีส่วนร่วม (ผู้นำกลุ่มอาจมีการเสนอแนะข้อคิดเห็น หรือยกตัวอย่างประสบการณ์ต่างๆ เพื่อเชื่อมโยงกับประเด็นของสมาชิกกลุ่ม) บัตรคำที่สมาชิกกลุ่มจะมีลักษณะทางบวก แต่จะเกี่ยวข้องกับสิ่งที่ตนเองเป็นและเป็นสิ่งที่อธิบายเกี่ยวกับตนเองได้เป็นอย่างดี

2.) พฤติกรรมของสมาชิกกลุ่มในการทดลอง

1. สมาชิกกลุ่มมีท่าทางผ่อนคลาย มีรอยยิ้ม และเสียงหัวเราะ ตลอดจนกล้าแสดงความคิดความรู้สึก และการถามคำถามกับเพื่อนๆ ในกลุ่ม สำหรับในบางเรื่องราวสมาชิกกลุ่มบางคนบอกเล่าเรื่องที่ไวต่อความรู้สึก

2. สมาชิกกลุ่มให้ความสนใจ และตั้งใจฟังเรื่องราวต่างๆ ของเพื่อนสมาชิกในกลุ่ม มีการถามคำถาม การให้ความร่วมมือ และการยอมรับความคิดของเพื่อนๆ ในกลุ่ม ตลอดจนมีการให้กำลังใจและสนับสนุนซึ่งกันและกัน

3. ความรู้สึกชอบเกี่ยวกับลักษณะการนั่งในการดำเนินการกลุ่ม สมาชิกกลุ่มชอบนั่งบนเก้าอี้ 0 คน และชอบนั่งเบาะ 6 คน

3.) เทคนิคการให้คำปรึกษากลุ่มที่ใช้ในการดำเนินการ

ผู้วิจัยใช้เทคนิคการฟังอย่างตั้งใจ เทคนิคการถามคำถาม เทคนิคการสะท้อนความรู้สึก เทคนิคการทวนความ เทคนิคการให้กำลังใจ เทคนิคการสนับสนุน เทคนิคการใช้อารมณ์ขัน เทคนิคการสรุปซึ่งเทคนิคต่างๆ ดังกล่าวนี้มีความจำเป็นอย่างมากในการดำเนินการกลุ่ม เพราะจะช่วยทำให้กลุ่มสามารถดำเนินการได้ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนด

ขั้นสรุป

ผลการทดลองที่ได้รับสมาชิกกลุ่มมีความคุ้นเคยกันมากขึ้น และมีสัมพันธภาพที่ดีในกลุ่ม ไม่ว่าจะเป็นการให้ความสนใจกับเพื่อนในกลุ่ม การมองหน้าเวลาพูดคุย การตอบสนอง การเงียบและฟังเรื่องราวของเพื่อน การถามคำถามต่างๆ การร่วมทำกิจกรรมต่างๆในกลุ่ม การแสดงความกระตือรือร้น การบอกเล่าเรื่องราวต่างๆ ของตนเอง การแลกเปลี่ยนเรื่องราวที่ไม่สบายใจ การบอกเรื่องราวด้านบวกในชีวิต การให้ความช่วยเหลือ การให้กำลังใจ การเสนอแนะความคิดเห็น การไม่พูดจาทำร้ายความรู้สึก การนั่งในท่าทางที่ผ่อนคลาย การแสดงสีหน้าไม่เคร่งเครียด การยิ้มหรือหัวเราะในกลุ่ม การพูดจาหยอกล้อกันในกลุ่ม การเสนอแนะความคิด มุมมองที่เป็นประโยชน์ การบอกความรู้สึกของตนเองให้กลุ่มได้รู้ การให้ข้อมูลย้อนกลับ การแสดงความคิดเห็นที่สอดคล้อง การไม่โต้แย้งหรือขัดจังหวะในขณะที่สมาชิกกลุ่มกำลังพูด และไม่วิพากษ์วิจารณ์หรือแสดงท่าทีที่ไม่เห็นด้วยในกลุ่ม

การทดลองกลุ่มที่ 7 เทคนิคเกมกระดานบอกเล่าเก้าสิบ

วันพุธที่ 5 ตุลาคม 2559 เวลา 16.30 – 18.00 น.

ขั้นนำ

1.) การดำเนินการในขั้นนำ

1.1 ผู้วิจัยเริ่มต้นโดยการวางโครงสร้างกลุ่ม ได้แก่การกล่าวต้อนรับสมาชิกกลุ่ม การเริ่มต้นทักทายพูดคุยเรื่องทั่วไป โดยให้สมาชิกแต่ละคนบอกว่าตนเองมาจากคณะและสาขาวิชาอะไร

1.2 ผู้วิจัยกำหนดกฎ กติกาในการดำเนินการกลุ่ม โดยให้สมาชิกแต่ละคนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น และกำหนดกฎกติกาในกลุ่ม

1.3 การเปิดกลุ่ม โดยผู้วิจัยให้สมาชิกกลุ่มแนะนำชื่อเล่นของตนเอง

2.) พฤติกรรมของสมาชิกกลุ่มในการทดลอง

2.1 สมาชิกกลุ่มบางคนรู้สึกกังวล บางคนรู้สึกตื่นเต้น บางคนรู้สึกเฉยๆ และบางคนมีความรู้สึกสงสัยว่าต้องมาทำอะไรในกลุ่ม และกลุ่มสมาชิกยังรู้สึกเขินอาย ไม่ค่อยพูดคุยกันมากนักก่อนเข้ากลุ่ม (ผู้วิจัยสังเกตตอนก่อนเข้ากลุ่มในขณะสมาชิกนั่งกินขนมและเครื่องดื่มหน้าห้องปฏิบัติการให้คำปรึกษา)

2.2 สมาชิกกลุ่มที่เข้าร่วมกลุ่มมาจากคณะวิทยาศาสตร์ สาขาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ สาขาคณิตศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ สาขาสังคมศึกษา คณะศิลปกรรม สาขาศิลปศึกษา คณะมนุษยศาสตร์ สาขาภาษาไทย และคณะศึกษาศาสตร์ สาขาการประถมศึกษา (ชาย 2 คน หญิง 4 คน)

3.) เทคนิคการให้คำปรึกษากลุ่มที่ใช้ในขั้นนำ

ผู้วิจัยใช้ทักษะการเอื้ออำนวย ทักษะการถาม และทักษะการฟังอย่างตั้งใจ

ขั้นดำเนินการ

1.) ผู้วิจัยใช้เทคนิคบอกเล่าเก้าสิบ โดยมีขั้นตอนของการใช้เทคนิค คือ

1.1) การเริ่มต้นการอธิบายคำสั่งการเล่น วิธีการเล่น กฎกติการต่างๆ ผู้นำกลุ่มอธิบายและเปิดโอกาสให้สมาชิกกลุ่มถาม และมีการสาธิตการเล่น สัญลักษณ์ต่างๆ ในเกม เพื่อให้สมาชิกกลุ่มมีความเข้าใจที่ตรงกันและรู้วิธีการเล่นที่ชัดเจน

1.2) รอบที่ 1 ผู้นำกลุ่มใช้การ์ดบอกเล่าเก้าสิบ ชุดที่ 1.1 เป็นการ์ดเริ่มต้นในการเล่น (การ์ดชุดนี้จำเป็นต้องเล่นให้หมด เพราะจะเป็นจุดเริ่มต้นการเริ่มแสดงความคิด ความรู้สึก และการเปิดเผยตนเองออกมาแบบค่อยเป็นค่อยไป) (การ์ดระดับ Superficial level)

1.3) รอบที่ 2 ผู้นำกลุ่มใช้การ์ดบอกเล่าเก้าสิบ ชุดที่ 1.2 เป็นการ์ดที่ใช้ในการเล่นรอบที่ 2 และการ์ดชุดนี้จะเพิ่มระดับความใกล้ชิด (การ์ดระดับ Intimate level) และการสร้างสัมพันธภาพในกลุ่ม (ผู้นำกลุ่มมีการคัดเลือกการ์ดที่ใช้ในการเล่นเกม เนื่องจากมีเวลาจำกัดไม่สามารถเล่นได้ครบทุกการ์ด) (ในรอบที่ 2 ผู้นำกลุ่มอาจบอกสมาชิกกลุ่มว่า ผู้นำสามารถถามคำถามได้โดยไม่ต้องตกในช่องถามคำถาม เพื่อให้การดำเนินกลุ่มสามารถสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกได้ตามจุดมุ่งหมาย)

1.4) รอบที่ 3 ผู้นำกลุ่มใช้การ์ดบอกเล่าเก้าสิบ ชุดที่ 1.3 เป็นการ์ดที่ใช้ในการเล่นรอบที่ 3 โดยการ์ดชุดนี้เป็นระดับข้อมูลส่วนบุคคล (การ์ดระดับ Personal level) และมีข้อคำถามที่อ่อนไหวมาก (เป็นเรื่องทางลบ) ดังนั้นผู้นำกลุ่มต้องเพิ่มความระมัดระวังและใช้เทคนิคการให้คำปรึกษากลุ่มช่วยในการดำเนินการ เช่น การถามคำถาม การสะท้อนความรู้สึก การสรุปความ เป็นต้น

2.) พฤติกรรมของสมาชิกกลุ่มในการทดลอง

1. สมาชิกกลุ่มชอบเทคนิคบอกเล่าเก้าสิบ และมีท่าทางผ่อนคลาย มีเสียงหัวเราะ มีการให้ความสนใจ และใส่ใจกับกลุ่ม (มีการจดบันทึกข้อคำถามที่จะถามเพื่อน มีการถามคำถาม และให้กำลังใจกับเรื่องราวที่เพื่อนสมาชิกได้เปิดเผยตนเองออกมา) สมาชิกกลุ่มบางคนตกในช่องถามคำถาม แล้วสามารถถามคำถามออกมาได้ดีมาก ทำให้เอื้ออำนวยต่อการสร้างบรรยากาศที่ดีของกลุ่ม

2. สมาชิกกลุ่มกังวลกับการตกในช่องการแสดงท่าทางมาก และจะมีความรู้สึกตื่นเต้น และลุ้นว่าจะตกในช่องบอกเล่าเก้าสิบแล้วจะเจอคำถามอะไร สมาชิกกลุ่มบางคนไม่ค่อยกล้าที่จะแสดงออกในกลุ่มเมื่อตกในช่องแสดงท่าทาง

3. ความรู้สึกชอบเกี่ยวกับลักษณะการนั่งในการดำเนินการกลุ่ม สมาชิกกลุ่มชอบนั่งบนเก้าอี้ 2 คน และชอบนั่งเบาะ 4 คน

3.) เทคนิคการให้คำปรึกษากลุ่มที่ใช้ในการดำเนินการ

ผู้วิจัยใช้เทคนิคการฟังอย่างตั้งใจ เทคนิคการถามคำถาม เทคนิคการสะท้อนความรู้สึก เทคนิคการทวนความ เทคนิคการให้กำลังใจ เทคนิคการสนับสนุน เทคนิคการใช้อารมณ์ขัน เทคนิคการสรุปซึ่งเทคนิคต่างๆ ดังกล่าวนี้มีความจำเป็นอย่างมากในการดำเนินการกลุ่ม เพราะจะช่วยทำให้กลุ่มสามารถดำเนินการได้ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนด

ขั้นสรุป

ผลการทดลองที่ได้รับสมาชิกกลุ่มมีความคุ้นเคยกันมากขึ้น และมีสัมพันธภาพที่ดีในกลุ่ม ไม่ว่าจะเป็นการให้ความสนใจกับเพื่อนในกลุ่ม การมองหน้าเวลาพูดคุย การตอบสนอง การเงียบและฟังเรื่องราวของเพื่อน การถามคำถามต่างๆ การร่วมทำกิจกรรมต่างๆในกลุ่ม การแสดงความกระตือรือร้น การบอกเล่าเรื่องราวต่างๆ ของตนเอง การแลกเปลี่ยนเรื่องราวที่ไม่สบายใจ การบอกเรื่องราวด้านบวกในชีวิต การให้ความช่วยเหลือ การให้กำลังใจ การเสนอแนะความคิดเห็น การไม่พูดจาทำร้ายความรู้สึก การนั่งในท่าทางที่ผ่อนคลาย การแสดงสีหน้าไม่เคร่งเครียด การยิ้มหรือหัวเราะในกลุ่ม การพูดจาหยอกล้อกันในกลุ่ม การเสนอแนะความคิด มุมมองที่เป็นประโยชน์ การบอกความรู้สึกของตนเองให้กลุ่มได้รู้ การให้ข้อมูลย้อนกลับ การแสดงความคิดเห็นที่สอดคล้อง การไม่โต้แย้งหรือขัดจังหวะในขณะที่สมาชิกกลุ่มกำลังพูด และไม่วิพากษ์วิจารณ์หรือแสดงท่าทีที่ไม่เห็นด้วยในกลุ่ม

การทดลองกลุ่มที่ 8 เทคนิคสิ่งแทนฉัน

วันพฤหัสที่ 6 ตุลาคม 2559 เวลา 16.30 – 18.00 น.

ขั้นนำ

1.) การดำเนินการในขั้นนำ

1.1 ผู้วิจัยเริ่มต้นโดยการวางโครงสร้างกลุ่ม ได้แก่การกล่าวต้อนรับสมาชิกกลุ่ม การเริ่มต้นทักทายพูดคุยเรื่องทั่วไป โดยให้สมาชิกแต่ละคนบอกว่าตนเองมาจากคณะและสาขาวิชาอะไร

1.2 ผู้วิจัยกำหนดกฎ กติกาในการดำเนินการกลุ่ม โดยให้สมาชิกแต่ละคนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น และกำหนดกฎกติกาในกลุ่ม

1.3 การเปิดกลุ่ม โดยผู้วิจัยให้สมาชิกกลุ่มแนะนำชื่อเล่นของตนเอง

2.) พฤติกรรมของสมาชิกกลุ่มในการทดลอง

2.1 สมาชิกกลุ่มบางคนรู้สึกกังวล บางคนรู้สึกตื่นเต้น บางคนรู้สึกเฉยๆ และบางคนมีความรู้สึกสงสัยว่าต้องมาทำอะไรในกลุ่ม และกลุ่มสมาชิกมีการพูดคุยกันก่อนการเข้ากลุ่มบ้าง (เนื่องจากสมาชิกกลุ่ม 3 คนมาจากคณะเดียวกันซึ่งพอจะรู้จักกันมาก่อน)

2.2 สมาชิกกลุ่มที่เข้าร่วมกลุ่มมาจากคณะวิทยาศาสตร์ สาขาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ สาขาคณิตศาสตร์ คณะศิลปกรรมสาขาศิลปศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ สาขาการประถมศึกษา คณะศิลปกรรม สาขานาฏศิลป์ และคณะศิลปกรรม สาขาดนตรีศึกษา (ชาย 1 คน หญิง 5 คน)

3.) เทคนิคการให้คำปรึกษากลุ่มที่ใช้ในขั้นนำ

ผู้วิจัยใช้ทักษะการเอื้ออำนวย ทักษะการถาม และทักษะการฟังอย่างตั้งใจ

ขั้นดำเนินการ

1.) ผู้วิจัยใช้เทคนิคสิ่งแทนฉัน โดยมีขั้นตอนการดำเนินการ คือ

1.1) ผู้นำกลุ่มเริ่มต้นโดยการถามคำถาม เพื่อให้สมาชิกกลุ่มได้แสดงความคิดเห็น แสดงความรู้สึก เพื่อให้รู้สึกผ่อนคลาย และเป็นการถามนำเพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่กิจกรรม โดยถามว่า คนฉลาดถ้ามีสิ่งของให้เลือกจะเลือกก่อนหรือเลือกหลัง (ซึ่งสมาชิกจะแสดงความคิด ความรู้สึกออกมามีทั้งคำตอบที่เลือกก่อนและเลือกหลัง) ผู้นำกลุ่มสรุปคำตอบว่า ไม่สามารถบอกได้ซึ่งขึ้นอยู่กับเงื่อนไขและปัจจัยหลายๆอย่าง (เพื่อให้ไม่เป็นการตัดสินหรือไม่ยอมรับความคิดของสมาชิก และไม่ให้เกิดความคิดเห็นที่ขัดแย้งกันในกลุ่ม)

1.2) รอบแรกผู้นำกลุ่มนำสิ่งของแทนฉันออกมา โดยหยิบสิ่งของบางอย่าง (สัก 5-6 ชิ้น) ถามสมาชิกกลุ่มว่าคืออะไร และเอาไว้ทำอะไร (ซึ่งผู้นำกลุ่มเตรียมสิ่งของที่ใช้ในการอธิบายไว้ก่อนล่วงหน้า) จากนั้นนำของออกมาไว้ตรงกลาง และบอกคำสั่งกับสมาชิกกลุ่มว่า "ให้สมาชิกกลุ่มเลือกสิ่งของที่คิดว่าสามารถอธิบายตัวเองออกมา 1 ชิ้น หรือสิ่งของที่คิดว่าเหมาะกับเรามากที่สุด 1 ชิ้น) จากนั้นให้สมาชิกกลุ่มอธิบายสิ่งที่ตนเองเลือกมา ซึ่งในช่วงนี้ผู้นำกลุ่มต้องใช้เทคนิคการถามคำถาม และการให้สมาชิกกลุ่มคนอื่นๆ ถามคำถาม แสดงความคิด ความรู้สึก การให้ข้อมูลย้อนกลับกับสมาชิกคนที่นำเสนอ (หาก

มีเรื่องราวที่เป็นประเด็นที่อ่อนไหว ผู้นำกลุ่มต้องไวต่อความรู้สึก และให้กลุ่มมีส่วนในการสนับสนุน ให้กำลังใจกับเพื่อนสมาชิก)

1.3) รอบที่ 2 ผู้นำกลุ่มออกคำสั่งว่า ครั้งนี้ให้เลือกสิ่งของที่รู้สึกว่าตนเองไม่ชอบ หรือไม่อยากได้ จากนั้นให้สมาชิกนำเสนอ แสงความรู้สึก ความคิดต่างๆ (ผู้นำกลุ่มพยายามเชื่อมประเด็นระหว่างสิ่งของกับตัวสมาชิกกลุ่มให้ได้) โดยใช้คำถามว่า สิ่งที่เลือกมานั้นสัมพันธ์กับตัวเองอย่างไร (ในกรณีที่เพื่อนเปิดเผยตนเอง บอกเล่าเรื่องราวที่เป็นด้านบวกหรือด้านลบ) ผู้นำกลุ่มจะให้สมาชิกกลุ่มเลือกสิ่งของที่สามารถสื่อสารถึงความรู้สึกของตนเองที่จะมอบให้กับเพื่อนสมาชิกในกลุ่ม ตัวอย่าง สมาชิกบางคนมอบช้อนเหล็กให้กับเพื่อน และกล่าวว่า ให้เพื่อนเข้มแข็งเหมือนกับช้อนเหล็กคันนี้ที่ไม่งอง่ายๆ

2.) พฤติกรรมของสมาชิกกลุ่มในการทดลอง

1. สมาชิกกลุ่มให้ความใส่ใจ และสนใจกับกิจกรรม มีการตั้งใจฟังเรื่องราวต่างๆ ของเพื่อนในกลุ่ม สามารถถามคำถามเมื่อมีข้อสงสัยได้ดี

2. สมาชิกกลุ่มบางคนพูดเรื่องความรัก (นิสิตหญิง) และมีสมากลุ่มเสนอมุมมองที่แตกต่างไป (นิสิตชาย) ซึ่งผู้นำกลุ่มสังเกตว่าเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดความไม่ยอมรับความคิดเห็นกัน และจะส่งผลต่อสัมพันธภาพในกลุ่ม ผู้นำกลุ่มต้องเข้าแทรกแซงและอธิบายเพื่อให้ทั้ง 2 ความคิดเห็นนี้เป็นเรื่องของมุมมองและประสบการณ์ที่แตกต่างกันออกไป

3. ในขณะที่ดำเนินการให้สมาชิกแต่ละคนอธิบาย ผู้นำกลุ่มต้องเก็บสิ่งของหรืออุปกรณ์ออกจากกลุ่มก่อนเพราะถ้าไม่เก็บจะทำให้สมาชิกกลุ่มคนอื่น ๆ ให้ความสนใจกับสิ่งของที่อยู่ตรงหน้ามากกว่าสิ่งที่เพื่อนกำลังนำเสนอ และถ้าเป็นไปได้หากมีสมาชิกกลุ่มที่สนิทกันไม่ควรให้นั่งใกล้กันเพราะจะทำให้ทั้ง 2 คน พูดคุยกันและเล่นกันระหว่างที่เพื่อนสมาชิกกลุ่มคนอื่นๆ กำลังนำเสนอเรื่องราว

3. ความรู้สึกชอบเกี่ยวกับลักษณะการนั่งในการดำเนินการกลุ่ม สมาชิกกลุ่มชอบนั่งบนเก้าอี้ 1 คน และชอบนั่งเบาะ 5 คน

3.) เทคนิคการให้คำปรึกษากลุ่มที่ใช้ในการดำเนินการ

ผู้วิจัยใช้เทคนิคการฟังอย่างตั้งใจ เทคนิคการถามคำถาม เทคนิคการสะท้อนความรู้สึก เทคนิคการทวนความ เทคนิคการให้กำลังใจ เทคนิคการสนับสนุน เทคนิคการใช้อารมณ์ขัน เทคนิคการสรุปซึ่งเทคนิคต่างๆ ดังกล่าวนี้มีความจำเป็นอย่างมากในการดำเนินการกลุ่ม เพราะจะช่วยทำให้กลุ่มสามารถดำเนินการได้ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนด

4.) ข้อสังเกตจากการทดลอง

หากเป็นไปได้ผู้นำกลุ่มต้องสามารถสรุปประเด็นที่เป็นเรื่องราวต่างๆ ของสมาชิกกลุ่มแต่ละคน และให้สมาชิกกลุ่มเลือกของและมอบพร้อมกับสื่อความรู้สึก หรือพูดในสิ่งที่เป็นข้อเสนอแนะกับสมาชิกกลุ่มแต่ละคน

ขั้นสรุป

ผลการทดลองที่ได้รับสมาชิกกลุ่มมีความคุ้นเคยกันมากขึ้น และมีสัมพันธภาพที่ดีในกลุ่ม ไม่ว่าจะเป็นการให้ความสนใจกับเพื่อนในกลุ่ม การมองหน้าเวลาพูดคุย การตอบสนอง การเงียบและฟังเรื่องราวของเพื่อน การถามคำถามต่างๆ การร่วมทำกิจกรรมต่างๆ ในกลุ่ม การแสดงความกระตือรือร้น การบอกเล่าเรื่องราวต่างๆ ของตนเอง การแลกเปลี่ยนเรื่องราวที่ไม่สบายใจ การบอกเรื่องราวด้านบวกในชีวิต การให้ความช่วยเหลือ การให้กำลังใจ การเสนอแนะความคิดเห็น การไม่พูดจาทำร้ายความรู้สึก การนั่งในท่าทางที่ผ่อนคลาย การแสดงสีหน้าไม่เคร่งเครียด การยิ้มหรือหัวเราะในกลุ่ม การพูดจาหยอกล้อกันในกลุ่ม การเสนอแนะความคิด มุมมองที่เป็นประโยชน์ การบอกความรู้สึกของตนเองให้กลุ่มได้รู้ การให้ข้อมูลย้อนกลับ การแสดงความคิดเห็นที่สอดคล้อง การไม่โต้แย้งหรือขัดจังหวะในขณะที่สมาชิกกลุ่มกำลังพูด และไม่วิพากษ์วิจารณ์หรือแสดงท่าทีที่ไม่เห็นด้วยในกลุ่ม

ภาคผนวก ช

ผลการวิเคราะห์แบบรายงานตนเอง (Self - report) ของสมาชิกกลุ่ม

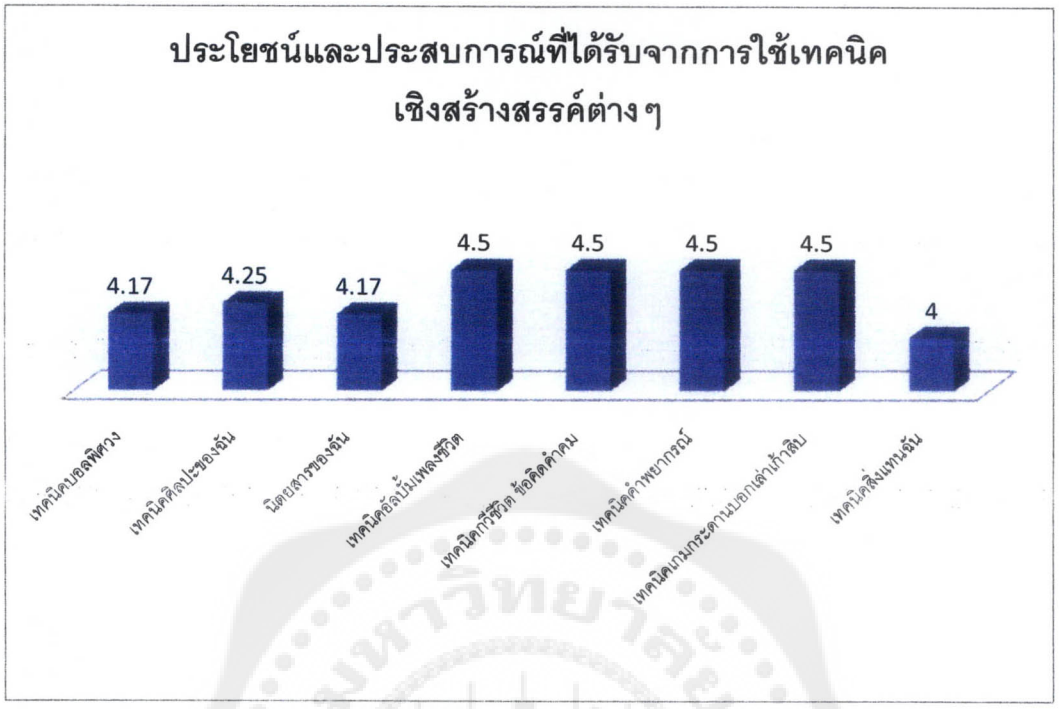
1. ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของประโยชน์และประสบการณ์โดยภาพรวม จำแนกตามเทคนิคทั้ง 8 เทคนิค
2. ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของความพึงพอใจกับเทคนิคและกิจกรรมในกลุ่ม จำแนกตามเทคนิคทั้ง 8 เทคนิค
3. ผลการแสดงความคิดเห็นจากการรายงานตนเองของสมาชิกกลุ่มในด้านประโยชน์หรือประสบการณ์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกลุ่ม และด้านความรู้สึกพึงพอใจ หรือความชอบของเทคนิค / กิจกรรมที่ผู้นำกลุ่มใช้ในการดำเนินการให้คำปรึกษากลุ่ม จำแนกตามเทคนิคทั้ง 8 เทคนิค

1. ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของประโยชน์และประสบการณ์โดยภาพรวม จำแนกตามเทคนิคทั้ง 8 เทคนิค

ตาราง 43 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของประโยชน์และประสบการณ์โดยภาพรวม จำแนกตามเทคนิคทั้ง 8 เทคนิค

เทคนิค	M	S.D.	ระดับ
เทคนิคบอลพิศวง	4.17	0.75	มาก
เทคนิคศิลปะของฉัน	4.25	0.62	มาก
เทคนิคนิตยสารของฉัน	4.17	0.41	มาก
เทคนิคอัลบั้มเพลงชีวิต	4.50	0.55	มาก
เทคนิคกวีชีวิต ข้อคิดคำคม	4.50	0.55	มาก
เทคนิคคำพยากรณ์	4.50	0.55	มาก
เทคนิคเกมกระดานบอกเล่าเก้าสิบ	4.50	0.55	มาก
เทคนิคสิ่งแทนฉัน	4.00	0.00	มาก
รวมทุกเทคนิค	4.31	0.54	มาก

ตาราง 43 กล่าวได้ว่า โดยภาพรวมนิสิตที่เข้าร่วมการทดลองได้รับประโยชน์และประสบการณ์จากการได้รับเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ในการดำเนินการให้คำปรึกษากลุ่มอยู่ในระดับสูง โดยมีค่าเฉลี่ยรวมทุกเทคนิค เท่ากับ 4.31 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.54 อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายเทคนิค พบว่า นิสิตที่เข้าร่วมการทดลองได้รับประโยชน์และประสบการณ์โดยภาพรวมจากเทคนิคอัลบั้มเพลงชีวิต มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (M =4.50) ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากันกับเทคนิคกวีชีวิตข้อคิดคำคม (M =4.50) เทคนิคคำพยากรณ์ (M =4.50) และเทคนิคเกมกระดานบอกเล่าเก้าสิบ (M =4.50) เทคนิคศิลปะของฉัน (M =4.25) เทคนิคบอลพิศวง (M =4.17) ซึ่งเท่ากันกับเทคนิคนิตยสารของฉัน (M =4.17) และเทคนิคสิ่งแทนฉัน (M =4.00) ตามลำดับ ดังแสดงภาพแผนภูมิภาพประกอบ 19

แผนภูมิภาพประกอบ 19 ค่าเฉลี่ยของประโยชน์และประสบการณ์โดยภาพรวม
จำแนกตามเทคนิคทั้ง 8 เทคนิค

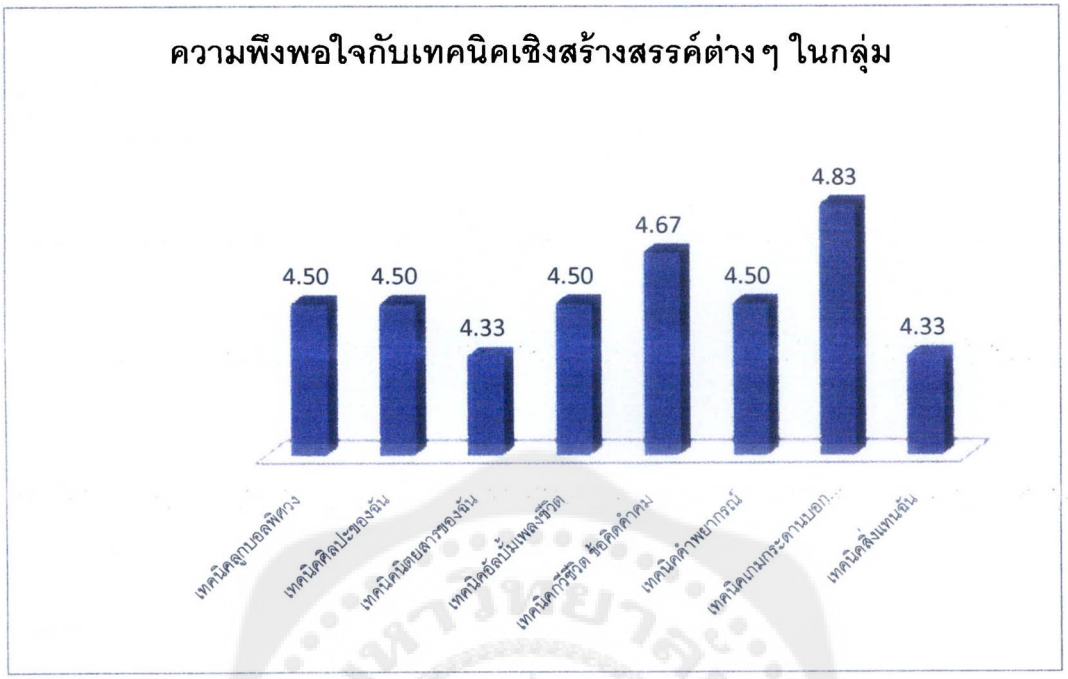
จากแผนภูมิภาพประกอบ 19 แสดงให้เห็นว่านิสิตที่เข้าร่วมการทดลองได้รับประโยชน์และประสบการณ์ต่าง ๆ ในการเข้าร่วมการให้คำปรึกษากลุ่มมากที่สุดจากการใช้เทคนิคอัลบั้มเพลงชีวิต เทคนิคกวีชีวิตข้อคิดคำคม เทคนิคคำพยากรณ์ และเทคนิคเกมกระดานบอกเล่าเก้าสิบ โดยทั้ง 4 เทคนิคมีค่าเฉลี่ยของประโยชน์และประสบการณ์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกลุ่ม เท่ากับ 4.50

2. ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของความพึงพอใจกับเทคนิคและกิจกรรมในกลุ่ม จำแนกตามเทคนิคทั้ง 8 เทคนิค

ตาราง 44 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของความพึงพอใจกับเทคนิคและกิจกรรมในกลุ่ม จำแนกตามเทคนิคทั้ง 8 เทคนิค

เทคนิคเชิงสร้างสรรค์	M	S.D.	ระดับ
เทคนิคบอลพิศวง	4.50	0.84	มาก
เทคนิคศิลปะของฉัน	4.50	0.67	มาก
เทคนิคนิตยสารของฉัน	4.33	0.52	มาก
เทคนิคอัลบั้มเพลงชีวิต	4.50	0.55	มาก
เทคนิคกวีชีวิต ข้อคิดคำคม	4.67	0.52	มากที่สุด
เทคนิคคำพยากรณ์	4.50	0.55	มาก
เทคนิคเกมกระดานบอกเล่าเก้าสิบ	4.83	0.41	มากที่สุด
เทคนิคสิ่งแทนฉัน	4.33	0.52	มาก
รวมทุกเทคนิค	4.52	0.57	มากที่สุด

จากตาราง 44 กล่าวได้ว่า โดยภาพรวมนิสิตที่เข้าร่วมการทดลองมีความพึงพอใจกับการได้รับเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ในการดำเนินการให้คำปรึกษากลุ่ม โดยมีค่าเฉลี่ยรวมทุกเทคนิค เท่ากับ 4.52 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.57 อยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายเทคนิค พบว่า นิสิตที่เข้าร่วมการทดลองมีความพึงพอใจกับเทคนิคเกมกระดานบอกเล่าเก้าสิบมีค่าเฉลี่ยสูงสุด (M =4.83) รองลงมาคือ เทคนิคกวีชีวิตข้อคิดคำคม (M =4.67) เทคนิคบอลพิศวง (M =4.50) เทคนิคศิลปะของฉัน (M =4.50) เทคนิคอัลบั้มเพลงชีวิต (M =4.50) และเทคนิคคำพยากรณ์ (M =4.50) เทคนิคนิตยสารของฉัน (M =4.33) ซึ่งเท่ากันกับเทคนิคสิ่งแทนฉัน (M =4.33) ตามลำดับ ดังแสดงภาพแผนภูมิภาพประกอบ 20

แผนภูมิภาพประกอบ 20 ค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจกับเทคนิคและกิจกรรมในกลุ่ม จำแนกตามเทคนิคทั้ง 8 เทคนิค

จากแผนภูมิภาพประกอบ 20 แสดงให้เห็นว่านิสิตที่เข้าร่วมการทดลองมีความพึงพอใจกับการได้รับเทคนิคเกมกระดานบอกเล่าเก้าสิบมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.83 รองลงมา คือ เทคนิคกวีชีวิตข้อคิดคำคม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.67 ส่วนเทคนิคนิตยสารของฉันและเทคนิคสิ่งแทนฉันนิสิตที่เข้าร่วมการทดลองมีความพึงพอใจน้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33

3. ผลการแสดงความคิดเห็นจากการรายงานตนเองของสมาชิกกลุ่มในด้านประโยชน์หรือประสบการณ์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกลุ่ม และด้านความรู้สึกพึงพอใจ หรือความชอบของเทคนิค / กิจกรรมที่ผู้นำกลุ่มใช้ในการดำเนินการให้คำปรึกษากลุ่ม จำแนกตามเทคนิคทั้ง 8 เทคนิค

เทคนิคที่ 1 บอลพิศวง

ด้านประโยชน์และประสบการณ์ที่ได้รับ

สมาชิกคนที่ 1 ได้แสดงความคิดเห็น และระบายความรู้สึกของตนเองให้เพื่อนๆ ในกลุ่มทราบ ได้รับฟังและมีการให้กำลังใจเพื่อนในกลุ่ม

สมาชิกคนที่ 2 รู้สึกประทับใจที่ตนเองได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนๆ ได้พูดคุย ทำกิจกรรมร่วมกัน และทำให้รู้สึกว่าตนเองได้มีส่วนร่วมในกลุ่ม

สมาชิกคนที่ 3 ได้รู้จักตนเองในแง่มุมต่างๆ ที่ตนเองไม่เคยได้คิดมาก่อน ได้รู้จักตัวเองมากขึ้น

สมาชิกคนที่ 4 ได้รับมุมมองที่เป็นประโยชน์จากเพื่อนๆ ได้เล่าและระบายความรู้สึกของตนเองให้ผู้อื่นฟัง รู้สึกสบายใจ ตลอดจนได้เรียนรู้ความคิด ความรู้สึกของตนเองมากขึ้น รู้สึกประทับใจที่เพื่อนๆ ในกลุ่มได้ระบายความรู้สึกของตนเองออกมาเช่นเดียวกัน

สมาชิกคนที่ 5 ได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ และบอกเล่าเรื่องราวของตนเอง เป็นประสบการณ์ในกลุ่มที่ดีและมีความหมายมาก อีกทั้งได้รู้จักเพื่อนๆ ต่างคณะและสาขาวิชาเอกเพิ่มขึ้น

สมาชิกคนที่ 6 ได้ระบายความรู้สึกให้คนอื่นได้ฟัง รู้สึกสบายใจเมื่อมีคนตั้งใจฟังเรื่องราวของตนเอง และได้ตั้งใจฟังเรื่องราวต่างๆ ของเพื่อนในกลุ่ม

ด้านความพึงพอใจหรือความชอบของเทคนิค

สมาชิกคนที่ 1 เป็นเทคนิคที่ทำให้ทุกคนได้ตอบคำถาม และได้แสดงความคิดเห็นทุกคน รู้สึกถึงการมีส่วนร่วมพร้อมกับเพื่อนในกลุ่ม

สมาชิกคนที่ 2 เป็นกิจกรรมที่ทำให้สมาชิกทุกคนได้แสดงความรู้สึก ความคิดและได้รับรู้ข้อมูลที่มีประโยชน์จากเพื่อนๆ ในกลุ่ม

สมาชิกคนที่ 3 ทำให้รู้สึกผ่อนคลาย และสบายใจในการทำกิจกรรม

สมาชิกคนที่ 4 ชอบเทคนิคการโยนลูกบอล รู้สึกสนุกและตื่นเต้น ลุ้นว่าตนเองจะต้องตอบคำถามอะไร และได้ถามคำถามต่างๆ ที่ตนเองอยากรู้จากเพื่อน ข้อคำถามในลูกบอลน่าสนใจมาก

สมาชิกคนที่ 5 ประทับใจกิจกรรม ได้รู้จักเพื่อนๆ ต่างคณะเพิ่ม และได้เรียนรู้มุมมองที่แตกต่างกันจากสิ่งที่ตนเองคิด

สมาชิกคนที่ 6 ชอบเทคนิคการโยนลูกบอลเพื่อถามคำถาม และเป็นการได้ระบายความอึดอัดในใจของตนเองให้สมาชิกคนอื่นๆ ฟังและมีเพื่อนๆ ในกลุ่มตั้งใจฟังเรื่องราวของเรา

เทคนิคศิลปะของฉัน

ด้านประโยชน์และประสบการณ์ที่ได้รับ

สมาชิกคนที่ 1 ได้เรียนรู้มุมมองความคิดจากเพื่อนๆ ในกลุ่ม

สมาชิกคนที่ 2 ได้เรียนรู้ความคิดของแต่ละคนที่มีความแตกต่างกัน และทำให้ตนเองยอมรับความคิดที่แตกต่างกันของเพื่อนๆ ในกลุ่ม

สมาชิกคนที่ 3 ได้เรียนรู้มุมมอง ความคิดใหม่ๆ จากเพื่อนในกลุ่ม

สมาชิกคนที่ 4 เข้าใจตนเองมากขึ้น และเรียนรู้มุมมองต่างๆ จากกลุ่ม

สมาชิกคนที่ 5 ได้ใช้เวลาอยู่กับความคิดของตนเองว่าเป็นคนอย่างไรได้รับรู้ความคิด ความรู้สึกและประสบการณ์ต่างๆ ของเพื่อนในกลุ่ม

สมาชิกคนที่ 6 ได้รับรู้ถึงมุมมองความคิดของตนเอง และเพื่อนๆ ในกลุ่ม

ด้านความพึงพอใจหรือความชอบของเทคนิค

สมาชิกคนที่ 1 ประทับใจในการเล่าประสบการณ์ และการแสดงความรู้สึกของเพื่อนๆ ในกลุ่ม

สมาชิกคนที่ 2 ได้ระบายสิ่งที่ไม่สามารถแสดงออกมาเป็นคำพูดได้ ซึ่งทำให้สะท้อนออกมาเป็นภาพวาด รู้สึกประทับใจกิจกรรม

สมาชิกคนที่ 3 บรรยากาศผ่อนคลาย เป็นกันเอง

สมาชิกคนที่ 4 ชอบบรรยากาศที่เป็นกันเอง ไม่รู้สึกอึดอัด การได้แสดงความคิด ความรู้สึกผ่านการวาดภาพ

สมาชิกคนที่ 5 รู้สึกผ่อนคลาย บรรยากาศเป็นกันเอง สมาชิกรู้สึกร่วมมือในกิจกรรม

สมาชิกคนที่ 6 ได้รับประโยชน์มาก ทำให้ได้รู้ว่าแต่ละคนนั้นมีเรื่องราวชีวิตที่แตกต่างกัน

เทคนิคนิตยสารของฉัน

ด้านประโยชน์และประสบการณ์ที่ได้รับ

สมาชิกคนที่ 1 ได้เรียนรู้ในการยอมรับความคิดของผู้อื่น (เรื่องเดียวกันแต่กลับมองต่างกัน) การได้แสดงความคิด ความรู้สึก การให้ข้อมูลย้อนกลับที่เป็นประโยชน์กับสมาชิกกลุ่ม

สมาชิกคนที่ 2 ตอนแรกๆ รู้สึกอึดอัดเพราะไม่รู้จักกัน แต่พอทำกิจกรรมแล้วรู้สึกดี ได้เรียนรู้ความคิดของเพื่อนๆ ที่สามารถนำมาปรับใช้ประโยชน์กับตนเองได้

สมาชิกคนที่ 3 ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนๆ เรียนรู้มุมมองที่แตกต่างกัน (รู้สึกว่าไม่ใช่เราคนเดียวที่มีปัญหาหรือความทุกข์ ซึ่งยังมีบางคนที่มีปัญหามากกว่าเราอีก) จากประเด็นนี้ทำให้ตนเองรู้สึกฮึดสู้ไม่ท้อแท้กับปัญหาหรืออุปสรรคในชีวิตที่ต้องแก้ไข และเอาชนะให้ได้

สมาชิกคนที่ 4 ได้เล่าในสิ่งที่ตนเองไม่มีโอกาสได้พูดมากนัก ได้รับฟังเรื่องราวของคนอื่น และได้รับข้อเสนอแนะจากเพื่อนในกลุ่ม

สมาชิกคนที่ 5 ทำให้เข้าใจความรู้สึกของตนเอง ได้รับประสบการณ์ที่มีประโยชน์จากเพื่อนๆ ทำให้เรารู้สึกเข้าใจเพื่อนมากขึ้น และได้เรียนรู้การเปิดใจกับผู้อื่นในกลุ่ม

สมาชิกคนที่ 6 รับรู้ถึงการเปิดเผยความรู้สึกของเพื่อนๆ ในกลุ่ม รู้สึกถึงความจริงใจ ทำให้เราอยากแสดงความรู้สึกและความจริงใจออกมาบ้าง อีกทั้งได้รับรู้ความรู้สึกของตนเองด้วย

ด้านความพึงพอใจหรือความชอบของเทคนิค

สมาชิกคนที่ 1 ชอบการใช้ศิลปะในการแสดงความรู้สึก ความคิด แง่มุมต่างๆ ของตนเอง ไม่มีกรอบมาขีดกั้นสามารถแสดงออกได้อย่างอิสระตามที่ตนเองต้องการ

สมาชิกคนที่ 2 รู้สึกชอบบรรยากาศที่ทำให้รู้สึกผ่อนคลาย และรู้สึกว่าทำกิจกรรมด้วยความรู้สึกเต็มใจ

สมาชิกคนที่ 3 รู้สึกชอบและประทับใจ รู้สึกไม่เครียดและผ่อนคลายมากๆ

สมาชิกคนที่ 4 รู้สึกแปลก และสนุกดีกับกิจกรรม

สมาชิกคนที่ 5 ชอบกิจกรรมที่ทำให้รู้สึกว่าตนเองใช้ความรู้สึก มากกว่าการใช้ความคิด (เพราะส่วนใหญ่ในชีวิตใช้แต่ความคิด)

สมาชิกคนที่ 6 ได้รับความรู้ แง่มุมต่างๆ มากขึ้น และทำให้เปิดเผยตนเองในแง่ความรู้สึกมากขึ้นกับเพื่อนในกลุ่ม

เทคนิคอัลบั้มเพลงชีวิต

ด้านประโยชน์และประสบการณ์ที่ได้รับ

สมาชิกคนที่ 1 ได้รู้จักเพื่อนๆในกลุ่มมากขึ้น ได้รับรู้แง่มุม ความคิดต่างๆ ทั้งๆที่เราไม่รู้จักกันแต่ก็สามารถเล่าเรื่องราวให้เราฟังได้ รู้สึกดีมาก

สมาชิกคนที่ 2 รับรู้ได้ถึงความใส่ใจจากเพื่อนๆในกลุ่ม (และทำให้รู้สึกอยากหันมาใส่ใจกับคนรอบข้างในชีวิตบ้าง)

สมาชิกคนที่ 3 ได้รับประสบการณ์ใหม่ๆ จากการเล่าเรื่องราวต่างๆ ของเพื่อนในกลุ่ม เข้าใจความรู้สึกของเพื่อนๆ

สมาชิกคนที่ 4 ได้เปิดเผยตนเอง ซึ่งโดยปกติเป็นคนที่ไม่ชอบบอกความรู้สึกหรือเรื่องราวของตนเองให้คนอื่นฟัง รู้สึกสบายใจในการพูดคุย ระบายสิ่งต่างๆ อีกทั้งได้รับมุมมองความคิดใหม่ๆ จากกลุ่ม

สมาชิกคนที่ 5 ได้เรียนรู้แนวทางการแก้ปัญหาต่างๆ ของแต่ละคน

สมาชิกคนที่ 6 รู้สึกสบายใจ และได้รับแนวทางการแก้ไขปัญหาจากเพื่อนๆ ในกลุ่ม

ด้านความพึงพอใจหรือความชอบของเทคนิค

สมาชิกคนที่ 1 ชอบตรงที่เพื่อนๆ ให้กำลังใจเรา และเราได้ให้กำลังใจเพื่อนด้วย

สมาชิกคนที่ 2 ระหว่างทำกิจกรรมรู้สึกสบายใจ สะดวกใจ และกล้าที่จะเล่าเรื่องราวของตนเองให้เพื่อนๆ และอาจารย์ฟัง

สมาชิกคนที่ 3 รู้สึกมีส่วนร่วมในกลุ่ม รู้สึกผ่อนคลาย รู้สึกสนิทกับเพื่อนในกลุ่มทั้งที่ไม่ได้รู้จักกันมาก่อน (แปลกดี)

สมาชิกคนที่ 4 รู้สึกสนุกและพอใจกับกิจกรรมนี้มาก

สมาชิกคนที่ 5 บรรยากาศเป็นกันเอง กล้าแสดงความคิด ความรู้สึก และประสบการณ์ของตนเอง ได้รับแนวทางบางอย่างที่เป็นประโยชน์กับตนเองในการไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต

สมาชิกคนที่ 6 ชอบกิจกรรมนี้มาก

เทคนิคกวีชีวิตข้อคิดคำคม

ด้านประโยชน์และประสบการณ์ที่ได้รับ

สมาชิกคนที่ 1 ได้เข้าใจตนเอง และเข้าใจผู้อื่น รับฟังปัญหาและแนวทางต่างๆ จากเพื่อน สามารถนำบางส่วนไปปรับใช้กับชีวิตได้ ได้รับข้อมูลย้อนกลับที่เป็นประโยชน์จากเพื่อน

สมาชิกคนที่ 2 ได้แง่คิดมุมมองใหม่จากกลุ่ม

สมาชิกคนที่ 3 ได้ระบายความรู้สึกอึดอัด พร้อมกับได้รับวิธีแก้ปัญหาหลายๆ แบบ

สมาชิกคนที่ 4 ได้รับรู้ประสบการณ์ของเพื่อนในกลุ่มที่หลากหลาย ได้แสดงความคิดเห็น และความรู้สึกซึ่งกันและกัน

สมาชิกคนที่ 5 ได้ระบายความอึดอัดในใจ อยากให้เพื่อนๆ ในชีวิตจริงเข้าใจเรา รับฟังเราแบบนี้บ้าง รู้สึกดีมากๆ ในการเข้าร่วมกิจกรรมนี้

สมาชิกคนที่ 6 ได้แลกเปลี่ยนมุมมอง ประสบการณ์ต่างๆ ของเพื่อน รวมถึงการได้รับคำแนะนำและกำลังใจจากกลุ่ม

ด้านความพึงพอใจหรือความชอบของเทคนิค

สมาชิกคนที่ 1 ชอบกิจกรรมนี้ที่ให้ตนเองได้เลือกข้อคิด คำคมให้กับตนเอง และเพื่อน และรู้สึกชอบที่ทุกคนได้แสดงความคิดเห็น

สมาชิกคนที่ 2 ได้แสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนความคิดที่เป็นประโยชน์ต่อกลุ่ม

สมาชิกคนที่ 3 หาข้อคิด คำคมที่เข้ากับตัวเองไม่ได้ แต่รู้สึกพอใจกับกิจกรรมเพราะทำให้รู้สึกเป็นกันเอง ผ่อนคลาย ไม่เครียด

สมาชิกคนที่ 4 ชอบเทคนิคนี้ ทำให้มีประเด็นในการพูดคุย ระบายเรื่องราว และทำให้รู้สึกสบายใจ อีกทั้งได้รับข้อคิด แนวทางดีจากกลุ่มไปใช้ในชีวิต

สมาชิกคนที่ 5 ชอบเทคนิคนี้ที่ทำให้ตนเองกล้าบอกเรื่องราวต่างๆ โดยไม่รู้สึกอาย กล้าบอกความจริงกับคนอื่นทั้งที่เพิ่งเจอกัน และทำให้คนแปลกหน้ากลายเป็นคนรู้จักกัน (เข้าใจปัญหาเรา)

สมาชิกคนที่ 6 เทคนิคคำคมต่างๆ เป็นตัวกลางในการเล่าประสบการณ์ และเป็นสื่อในการให้กำลังใจเพื่อน

เทคนิคคำพยากรณ์

ด้านประโยชน์และประสบการณ์ที่ได้รับ

สมาชิกคนที่ 1 ได้รู้จักตนเองมากขึ้น ทั้งข้อดีและข้อเสีย และวิธีการปรับปรุงตนเองที่ได้จากเพื่อนๆ ในกลุ่ม

สมาชิกคนที่ 2 รู้สึกประทับใจมาก เพราะเหมือนเป็นคนคิดนอกกรอบตลอดเวลา แต่จากได้เข้าร่วมกลุ่มทำให้ได้แลกเปลี่ยนความคิด ความรู้สึก มุมมอง ประสบการณ์ต่างๆ จากเพื่อน

สมาชิกคนที่ 3 ได้รับรู้ความรู้สึกของเพื่อนที่มีต่อเรา ที่สามารถนำไปใช้ได้ (ดวงที่ทำนายไม่ค่อยตรงเท่าไหร่)

สมาชิกคนที่ 4 แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และประสบการณ์กับเพื่อนในกลุ่ม ได้เห็นมุมมองของเพื่อน ได้รู้จักและใกล้ชิดกันมากขึ้น

สมาชิกคนที่ 5 ชอบที่สมาชิกไม่โต้แย้งสิ่งที่เราคิด เหมือนรู้สึกว่าเพื่อนยอมรับในความคิดของเรา

สมาชิกคนที่ 6 ได้แลกเปลี่ยนความคิด และประสบการณ์ต่างๆ ร่วมกันในกลุ่ม

ด้านความพึงพอใจหรือความชอบของเทคนิค

สมาชิกคนที่ 1 กิจกรรมทำให้สามารถแสดงความคิดเห็น และทำให้รู้สึกผ่อนคลาย และบรรยากาศเป็นกันเอง

สมาชิกคนที่ 2 ชอบเทคนิคที่ใช้ เพราะทำให้ได้แสดงความคิด ความรู้สึก และทำให้เพื่อนๆ ในกลุ่มได้เปิดใจร่วมกัน

สมาชิกคนที่ 3 บรรยากาศในกลุ่มเป็นกันเอง ผ่อนคลาย

สมาชิกคนที่ 4 บรรยากาศผ่อนคลาย ได้เปิดใจพูดสิ่งที่เป็นความรู้สึกของตนเอง ได้รับคำแนะนำที่เป็นประโยชน์จากเพื่อนๆ และผู้นำกลุ่ม

สมาชิกคนที่ 5 ได้รับประโยชน์และข้อคิดต่างๆ จากกลุ่มไปใช้ประโยชน์ในชีวิต

สมาชิกคนที่ 6 พอใจกับเทคนิคนี้มาก ทำให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น รู้สึกดีที่ได้แสดงความคิดเห็นให้เพื่อนๆ ได้รู้

เทคนิคเกมกระดานบอกเล่าเก้าสิบ

ด้านประโยชน์และประสบการณ์ที่ได้รับ

สมาชิกคนที่ 1 ได้รับรู้มุมมองจากเพื่อนในกลุ่ม เข้าใจตนเองมากขึ้น

สมาชิกคนที่ 2 ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและมุมมองใหม่ๆ จากเพื่อนในกลุ่ม ทำให้เข้าใจความรู้สึกเพื่อนมากขึ้น ได้รับรู้ว่าแต่ละคนมีปัญหาไม่เหมือนกัน

สมาชิกคนที่ 3 ประทับใจจากความคิด ความรู้สึกและมุมมองต่างๆ ของเพื่อนในกลุ่ม

สมาชิกคนที่ 4 กล้าพูด กล้าแสดงความคิดเห็น กล้าบอกความรู้สึกของตนเองที่ไม่เคยบอกใคร

สมาชิกคนที่ 5 รับรู้มุมมองความคิดของตนเอง คำถามบางคำถามทำให้เราได้ฉุกคิดว่าเราคิดหรือรู้สึกอย่างไรกันแน่ ทำให้เข้าใจตนเองมากขึ้น

สมาชิกคนที่ 6 ประทับใจเห็นได้จากการนั่งรอเพื่อนก่อนทำกลุ่ม ซึ่งเราไม่กล้าพูดคุยกับเพื่อนเพราะเราไม่รู้จัก แต่เมื่อได้ทำกิจกรรมทำให้เราได้พูดคุยกัน แสดงความคิดเห็นกัน

ด้านความพึงพอใจหรือความชอบของเทคนิค

สมาชิกคนที่ 1 ชอบเทคนิคเป็นเกมที่สามารถสร้างความสัมพันธ์ให้กับคนในกลุ่มได้เป็นอย่างดี มีการแสดงความคิดเห็น และการให้กำลังใจกันทำให้รู้สึกดี

สมาชิกคนที่ 2 เกมช่วยทำให้รู้สึกอยากพูดหรือแสดงความคิดเห็น การเปิดประเด็นคำถามในเกมทำให้กล้าที่จะพูดหรือแสดงความคิดเห็นได้มากขึ้น

สมาชิกคนที่ 3 รู้สึกสนุก มีอะไรหลายๆ อย่างที่มากกว่าแค่การเล่นเกม

สมาชิกคนที่ 4 ทำให้ตั้งใจและสนใจตลอดเวลา ไม่น่าเบื่อ รู้สึกอยากร่วมกิจกรรมนานๆ

สมาชิกคนที่ 5 ชอบกิจกรรมนี้มาก ทำให้ได้รู้จักเพื่อนใหม่ ได้รับรู้สิ่งที่เพื่อนคิด และมุมมองชีวิตด้านต่างๆ จากเพื่อน

สมาชิกคนที่ 6 เทคนิคนี้ทำให้เราบอกเรื่องราวต่างๆ ของตนเองได้ (ไม่อยากบอกแต่บอกไปเองตามคำถามที่อยู่ในการ์ด)

เทคนิคสิ่งแทนฉัน

ด้านประโยชน์และประสบการณ์ที่ได้รับ

สมาชิกคนที่ 1 ได้รับประสบการณ์และมุมมองจากเพื่อนในกลุ่ม

สมาชิกคนที่ 2 ได้รู้จักเพื่อนมากขึ้น ได้รับรู้ปัญหาของเพื่อน พร้อมได้เสนอแนวทางการแก้ปัญหาให้เพื่อน และได้แนวทางไปใช้กับตนเองในชีวิต

สมาชิกคนที่ 3 รู้สึกเป็นกันเอง ไม่อึดอัด กล้าพูด กล้าถาม

สมาชิกคนที่ 4 ได้กล้าพูดในสิ่งที่ต้องพูด ได้แสดงตัวตนออกมา

สมาชิกคนที่ 5 รู้สึกสบายใจ และสนุกในการทำกิจกรรม

สมาชิกคนที่ 6 ได้พูดคุย แลกเปลี่ยนประสบการณ์ จากเพื่อนในกลุ่ม ได้รับและให้กำลังใจกับเพื่อน ได้รู้จักเพื่อนใหม่

ด้านความพึงพอใจหรือความชอบของเทคนิค

สมาชิกคนที่ 1 ชอบที่เพื่อนมีส่วนร่วมในกลุ่ม

สมาชิกคนที่ 2 ชอบที่ทุกคนในกลุ่มเปิดใจ และแสดงความคิด ความรู้สึก

สมาชิกคนที่ 3 ชอบบรรยากาศที่เป็นกันเองในกลุ่ม

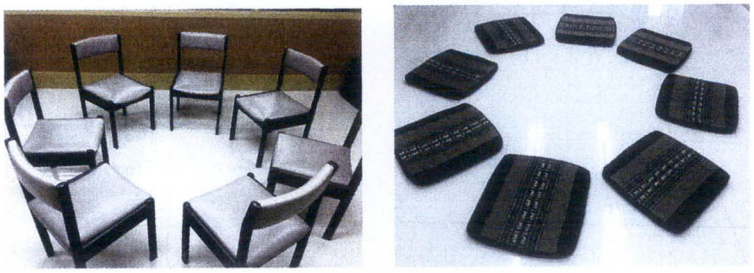
สมาชิกคนที่ 4 ชอบการแลกเปลี่ยนมุมมอง แสดงความคิดเห็น การพูดคุยกับเพื่อนต่างคณะต่างสาขาวิชาเอก

สมาชิกคนที่ 5 ได้แลกเปลี่ยนความคิด ชอบบรรยากาศกลุ่มที่ไม่เครียด

สมาชิกคนที่ 6 สิ่งของที่เลือกสามารถสื่อถึงเรื่องราวของตนเองได้เป็นอย่างดี ทำให้สามารถเล่าเรื่องราวของตนเองผ่านสิ่งของนั้นได้ง่ายขึ้น

ภาคผนวก ซ

ภาพการทดลองการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวก
ในการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น

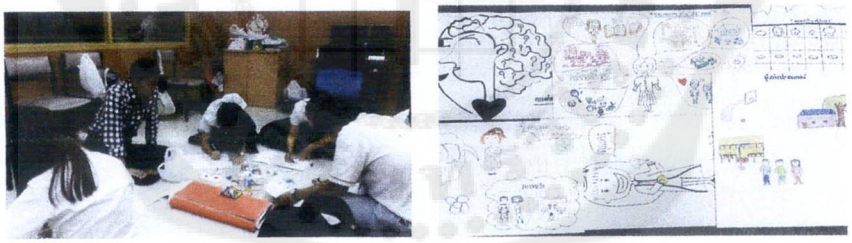

ภาพประกอบ 23 แสดงการจัดสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่เอื้อต่อการดำเนินการให้คำปรึกษากลุ่ม

(ขั้นเริ่มต้นกลุ่มผู้วิจัยให้สมาชิกกลุ่มนั่งเก้าอี้ และในขั้นดำเนินการผู้วิจัยปรับการนั่งให้สมาชิกกลุ่มนั่งกับพื้นโดยมีเบาะรองนั่งที่เอื้อต่อการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์)

ภาพประกอบ 24 การทดลองเทคนิคบอลพิศวง

ภาพประกอบ 25 การทดลองการใช้เทคนิคศิลปะของฉัน และผลงานของสมาชิกกลุ่ม

ภาพประกอบ 26 การทดลองการใช้เทคนิคนิตยสารของฉัน และผลงานของสมาชิกกลุ่ม

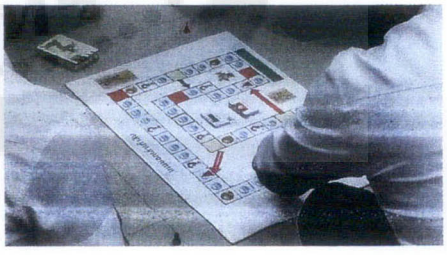

ภาพประกอบ 27 การทดลองการใช้เทคนิคอัลบั้มเพลงชีวิต และผลงานของสมาชิกกลุ่ม

ภาพประกอบ 28 การทดลองการใช้เทคนิคกวีชีวิต ข้อคิดคำคม

ภาพประกอบ 29 การทดลองการใช้เทคนิคคำพยากรณ์

ภาพประกอบ 30 การทดลองการใช้เทคนิคเกมกระดานบอกเล่าเก้าสิบ

ภาพประกอบ 31 การทดลองการใช้เทคนิคสิ่งแทนฉัน